BIJLAGENBOEK 2

BIJ

HERINDELINGSADVIES

GEMEENTE BARNEVELD-SCHERPENZEEL

Colofon

Provincie Gelderland
Postbus 9090
6800 GX Arnhem
026 359 99 99
post@gelderland.nl
https://kijkopscherpenzeel

INHOUDSOPGAVE BIJLAGENBOEK

2A Bijlagen bij herindelingsadvies

- Reactienota
- Zienswijzen
- Reacties bestuurlijk

2B Documenten fase herindelingsadvies

1 Logboeken
   - Logboek Bestuurlijke activiteiten
   - Logboek Participatie en communicatie activiteiten

2 Verslagen bestuurlijke overleggen
   - Verslag bestuurlijk overleg d.d. 16 februari 2021
   - Verslag bestuurlijk overleg d.d. 15 april 2021

3 Sfeerimpressie inspiratiesessie dorpenbeleid

4 Participatie
   - Rapport Kieskompas

2A Bijlagen bij herindelingsadvies

Reactienota

REACTIENOTA
HERINDELINGSONTWERP
BARNEVELD-SCHERPENZEEL

Inhoudsopgave reactienota

1. Inleiding ... 3

1.1 Procesbeschrijving zienswijzeprocedure ... 3
1.1.1 Communicatie door de provincie ... 3
1.1.2 Communicatie over herindelingsontwerp bij peiling Scherpenzeel ... 4
1.1.3 Kieskompas ... 4
1.1.4 Sluiting zienswijzetermijn ... 4

1.2 Feitelijke gegevens zienswijzeprocedure ... 5

1.3 Leeswijzer reactienota ... 5

2. Thematische beantwoording zienswijzen ... 6

2.1 Bestuurskracht ... 6
2.1.1 Bestuurskracht als ontwikkelinstrument ... 6
2.1.2 De bestuurskracht van Scherpenzeel; een structurele opgave ... 7
2.1.3 Kan Scherpenzeel zelf een oplossing bereiken? ... 9

2.2 Variantkeuze ... 11

2.3 Rol provincie ... 13
2.3.1 Positie provincie in formele zin ... 13
2.3.2 Het open overleg ... 14
2.3.3 Beeldvorming over procesvoering en rolneming provincie ... 15

2.4 Identiteit ... 16

2.5 Financiën en voorzieningen ... 18

2.6 Draagvlak ... 20
2.6.1 Draagvlak in geval van een provinciaal initiatief ... 21
2.6.2 Maatschappelijk draagvlak; de opgaven centraal ... 21
2.6.3 Regionaal bestuurlijk draagvlak ... 23
2.6.4 De inwonerspeiling in Scherpenzeel en het lokaal bestuurlijk draagvlak ... 23
2.6.5 Conclusie ten aanzien van draagvlak ... 24

3. Beantwoording zienswijzen ... 25

3.1 Beantwoording zienswijze gemeenteraad Barneveld (nummer 39) ... 25
3.1.1 Duidelijkheid over fusiedatum 1 januari 2023 ... 25
3.1.2 Scenario van bredere en duurzame samenwerking voor Barneveld geen optie ... 25

3.1.3 Fusie is kans voor verdere versteviging regionale positie ... 26
3.1.4 Positie gemeente Barneveld als groeigemeente ... 26
3.1.5 Dorpenbeleid 2.0 ... 26
3.1.6 Geen financiële consequenties inwoners Barneveld ... 26
3.1.7 Vergoeding transitiekosten om te komen tot nieuwe gemeente ... 27
3.1.8 Voorkeur lichte samenvoeging ... 27
3.1.9 Actieve rol provincie in vervolg herindelingsproces ... 28

3.2 Beantwoording zienswijze gemeenteraad Scherpenzeel (nummer 40) ... 28
3.2.1 Zienswijze hoofdstuk 1. De opgaven ... 29
3.2.2 Zienswijze hoofdstuk 1. De keuze van Scherpenzeel ... 29
3.2.3 Zienswijze hoofdstuk 3. Het alternatief van GS; herindelingsontwerp en herindelingsscan ... 30
3.2.4 Zienswijze hoofdstuk 4. De afweging ... 32
3.2.5 Zienswijze hoofdstuk 5: Proces ... 36
3.2.6 Zienswijze hoofdstuk 6. Pleidooi ... 40

3.3 Beantwoording overige zienswijzen ... 40
3.3.1 Inleiding ... 40
3.3.2 Totaaloverzicht zienswijzen en reacties ... 41
3.3.3 Individuele zienswijzen ... 42

4. Conclusies zienswijzen voor het herindelingsadvies ... 77

4.1 Hoofdconclusie en hoofdlijn herindelingsadvies ... 77

4.2 Aanpassingen herindelingsadvies ... 77

5. Referentielijst ... 79

1. Inleiding

1.1 Procesbeschrijving zienswijzeprocedure

Op 26 januari 2021 stelde het college van Gedeputeerde Staten van Gelderland het herindelingsontwerp Barneveld-Scherpenzeel vast. Hierover zijn beide gemeenten, regiogemeenten en de provincie Utrecht per brief geïnformeerd. Dezelfde dag is de vaststelling van het herindelingsontwerp door de provincie bekend gemaakt door:

- De uitgifte van een persbericht
- De plaatsing van het herindelingsontwerp op kijkopscherpenzeel.nl
- De publicatie van een publieksvriendelijke samenvatting in pdf (bij persbericht en op kijkopscherpenzeel.nl)
- Mailbericht aan de bij de provincie bekende stakeholders met de pdf van de publieksversie als bijlage
- Brief aan bestuurlijke partners met kennisgeving vaststelling herindelingsontwerp en uitnodiging tot het eventueel indienen van een zienswijze.

Vervolgens hebben, conform de Wet arhi, beide gemeenten het herindelingsontwerp gedurende acht weken ter inzage gelegd.

Dat gebeurde op respectievelijk 4 februari (Barneveld) en 9 februari (Scherpenzeel). Beide gemeenten hebben gezorgd voor de communicatie daarover in officiële publicaties en via de eigen communicatiekanalen (gemeentepagina, website en social media). De zienswijzetermijn eindigde op 6 april, voor gemeenten eind april.

1.1.1 Communicatie door de provincie

Daarnaast is door de provincie aanvullende communicatie ingezet over het herindelingsontwerp. Doel hiervan was om zoveel mogelijk mensen in beide gemeenten te informeren over het herindelingsontwerp, hen te attenderen op de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen én te bevragen op hun inhoudelijke mening over het herindelingsontwerp in een later te houden onderzoek van Kieskompas.

De provincie heeft diverse digitale informatiebijeenkomsten georganiseerd voor inwoners, ondernemers en andere belangstellenden over de inhoud van het herindelingsontwerp:

- Twee avonden in de vorm van een webinar waarin de provincie het herindelingsontwerp inhoudelijk toelichtte en deelnemers via de chat vragen konden stellen aan de bestuurders en de projectleider. De vragen en antwoorden zijn geplaatst op kijkopscherpenzeel.nl.
- Vervolgens een drietal (openbare) gespreksavonden waarin mensen in kleine groepen konden deelnemen aan een gesprek met medewerkers van de provincie over de inhoud van het herindelingsontwerp.

De bijeenkomsten zijn aangekondigd in publicaties van beide gemeenten (gemeentepagina lokale kranten, website en social media) en de provincie (nieuwsbericht, website en per mail aan stakeholders).

1.1.2 Communicatie over herindelingsontwerp bij peiling Scherpenzeel

De gemeente Scherpenzeel heeft ervoor gekozen zelf een peiling te houden over de toekomst van Scherpenzeel. Deze werd gehouden op dezelfde dag als de verkiezingen voor de Tweede Kamer (17 maart 2021). Bewoners van Scherpenzeel hadden de mogelijkheid om te stemmen op een van de volgende drie keuzes: herindeling met Barneveld conform het ontwerp van GS, zelfstandig Scherpenzeel conform het voorstel van het college van Scherpenzeel of geen mening. Tijdens de campagne over deze peiling is ook aandacht besteed aan het herindelingsontwerp. Hiertoe werden op de website van de gemeente de beide opties (herindeling en zelfstandigheid) toegelicht. Het herindelingsontwerp en de samenvatting zijn op de gemeentelijk website geplaatst met een link naar kijkopscherpenzeel.nl. Ook de informatiebijeenkomsten van de provincie zijn daar aangekondigd.

1.1.3 Kieskompas

Eind maart is een peiling gehouden door Kieskompas onder inwoners van beide gemeenten, in opdracht van de provincie. Daarin peilde Kieskompas de mening over inhoudelijke onderwerpen uit het herindelingsvoorstel die voor bewoners belangrijk zijn. Bijvoorbeeld over het dorpenbeleid en de voorzieningen. Ook vroeg Kieskompas in hoeverre deelnemers kunnen instemmen met het door GS voorgestelde herindelingsontwerp. Om het onderzoek onder de aandacht te brengen zijn diverse communicatiemiddelen en -kanalen ingezet van de provincie en beide gemeenten. Er zijn berichten geplaatst in de lokale media (digitaal en in de krant) en op social media. Diverse doelgroepen zijn gericht aangeschreven, zoals het bestaande burgerpanel van Barneveld, geregistreerde deelnemers van Kieskompas in beide gemeenten en de bij de provincie bekende stakeholders.

Aan het onderzoek hebben 925 mensen meegedaan: 525 uit Barneveld en 400 uit Scherpenzeel. De resultaten zijn gewogen naar geslacht, leeftijd, opleiding, en stemgedrag bij de gemeenteraadsverkiezingen (indien bekend). Het onderzoek geeft daarmee een betrouwbaar en representatief beeld van de meningen in beide gemeenten.

De deelnemers kregen twee keer de vraag voorgelegd wat ze van een samenvoeging vinden: aan het begin van het onderzoek en aan het eind. Daar tussenin kregen ze vragen over inhoudelijke onderdelen van het ontwerp: inspraak, voorzieningen, dienstverlening en financiën.

De meest opvallende uitkomst is dat als mensen meer weten over het herindelingsontwerp Barneveld-Scherpenzeel, ze eerder geneigd zijn het een goed plan te vinden. Of in ieder geval acceptabel onder voorwaarden.

Een aantal indieners stelt vragen bij de methode en de vragen van Kieskompas. In het herindelingsadvies wordt daar een en ander over toegelicht. In het hoofdstuk in deze reactienota over draagvlak wordt nader op de resultaten ingegaan. De rapportage van Kieskompas is een bijlage bij het herindelingsadvies.

1.1.4 Sluiting zienswijzetermijn

Op 6 april sloot de termijn voor indienen van zienswijzen. De beide gemeenteraden hadden tot eind april de mogelijkheid om hun eigen zienswijze in te dienen. In paragraaf 2.2. staat een kwantitatief overzicht van alle ingediende zienswijzen. In de daarop volgende hoofdstukken wordt inhoudelijk op de zienswijzen ingegaan.

1.2 Feitelijke gegevens zienswijzeprocedure

Tabel 1 Overzicht van zienswijzen

Indiener	**Aantal**
Inwoners	30
Waarvan 21 uit Scherpenzeel	
Waarvan 4 uit Barneveld	
Waarvan 5 onbekend/overig	
Politieke partijen	4
Maatschappelijke organisaties	3
Gemeenteraden Barneveld en Scherpenzeel	2
Gedeputeerde Staten provincie Utrecht	1
Totaal aantal zienswijzen	**40**

Alle bij de provincie per mail of brief binnengekomen zienswijzen zijn betrokken in de zienswijzeprocedure. In enkele gevallen hebben indieners na sluiting van de reactietermijn hun zienswijzen nog aangevuld; ook deze zijn betrokken in deze reactienota. Ook reacties van partijen die geen rechtspersoonlijkheid hadden (met name fracties uit gemeenteraden) zijn beschouwd als zienswijzen, met als doel om alle inhoudelijk vragen en opmerkingen bij het herindelingsontwerp die tijdig waren ingediend ook in de reactienota te kunnen betrekken.

Vanuit de gemeente Scherpenzeel hebben drie inwoners zienswijzen ingediend en later daarop aanvullingen gedaan. Deze zijn in de bovenstaande tabel geteld als één zienswijze'. Daarnaast zijn er vier reacties binnengekomen die niet zijn geclassificeerd als zienswijzen, van de gemeente Woudenberg, de Regio Foodvalley, de gemeente Ede en het Waterschap Vallei en Veluwe. Onder 3.4.2 staat een volledig overzicht met alle ingediende zienswijzen en overige reacties. Daarnaast zijn de zienswijzen van de gemeenteraden van Barneveld en Scherpenzeel vastgesteld op 21 april.

1.3 Leeswijzer reactienota

In de zienswijzen die zijn ingediend komt een aantal belangrijke thema's over het herindelingsontwerp met regelmaat terug. Voor de samenhang en de overzichtelijkheid in de beantwoording is daarom gekozen voor een thematische behandeling in hoofdstuk 2.

In hoofdstuk 3 is vervolgens een reactie op alle ingediende individuele zienswijzen opgenomen, te beginnen met de zienswijzen van de gemeenteraden van Scherpenzeel en Barneveld. Omwille van de leesbaarheid wordt per individuele zienswijze eerst een samenvatting gegeven; dit zijn dus geen integrale weergaven. Daaronder staat de reactie. Vervolgens wordt in de conclusie weergegeven of dit tot een wijziging van het herindelingsontwerp heeft geleid.

In hoofdstuk 4 beschrijft de provincie haar conclusies naar aanleiding van de zienswijzeprocedure over haar standpunt ten aanzien van aanpassingen in het herindelingsadvies. In het bijlagenboek worden de zienswijzen in hun geheel (geanonimiseerd) toegevoegd. De nummering van de zienswijzen is zoals geregistreerd door de provincie.

2. Thematische beantwoording zienswijzen

2.1 Bestuurskracht

Met het thema 'bestuurskracht' wordt ingegaan op dat onderdeel uit de zienswijzen 2, 4, 5a, 8, 11, 12, 13, 16, 17, 19, 20, 21, 22, 25, 27, 29, 30, 31, 32, 33, 37 en 40.

De ontwikkeling en beoordeling van de bestuurskracht van Scherpenzeel is een belangrijke factor in de onderbouwing van het herindelingsontwerp. Het gaat hierbij om de onderbouwing van nut en noodzaak van een herindeling van Scherpenzeel. Veel indieners van zienswijzen geven aan een opvatting te hebben – expliciet of soms impliciet – over de noodzaak van een herindeling. Een aantal indieners menen dat de gemeente Scherpenzeel prima of in ieder geval voldoende functioneert en zelfstandig kan functioneren de komende jaren. Daarentegen zijn er ook indieners die menen dat dat juist niet het geval is en er in Scherpenzeel problemen zijn of op termijn problemen ontstaan van bestuurlijke, organisatorische of financiële aard. Enkele indieners staan expliciet stil bij het begrip bestuurskracht en de verschillende rapportages die daarover gemaakt zijn in Scherpenzeel, met name de rapporten van Seinstra van de Laar (Seinstra van de Laar 2019) en BMC (BMC 2020). In een enkele zienswijze wordt daarbij ook verwezen naar het Beleidskader gemeentelijke herindeling van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) (verder: het Beleidskader gemeentelijke herindeling), waarin het begrip bestuurskracht een belangrijke rol speelt in de toetsing van gemeentelijke herindelingsvoorstellen.

2.1.1 Bestuurskracht als ontwikkelinstrument

Het begrip bestuurskracht is in de jaren '90 van de vorige eeuw gangbaar geworden, toen er behoefte ontstond om prestaties en kwaliteiten van gemeenten meer eenduidig, meetbaar en vergelijkbaar te maken. In de loop van de jaren is gebleken dat het begrip bestuurskracht zich niet goed leent om een exact oordeel te vellen over prestaties en vermogens van gemeenten, daarvoor zijn lokale situaties te verschillend. Het ontwikkelde begrippenkader bleek wel goed toepasbaar bij (zelf)evaluatie van gemeenten over hun vermogens en prestaties. Ook is het goed bruikbaar voor het opstellen van verbeter- en ontwikkelprogramma's. Daarbij staat de bestuurskracht (dat wat een gemeente kan) altijd in relatie tot de specifieke lokale opgaven en ambities (dat wat een gemeente moet en wil). Belangrijke factoren daarin zijn dan de ambtelijke organisatie, het bestuurlijke optreden en de financiële mogelijkheden van een gemeente. Die laatste meer als randvoorwaarde, dan als zelfstandige factor (een "rijke" gemeente is niet perse bestuurskrachtiger dan een "arme" gemeente). Inmiddels is daarbij de samenwerkingsfactor steeds belangrijker geworden. Het vermogen van een gemeente om samen te werken, zowel met de eigen bevolking als met partijen (publiek, privaat) binnen en buiten de gemeente is een steeds belangrijkere factor in het realiseren van de doelstellingen en opgaven. Het Beleidskader gemeentelijke herindeling reikt als werkbare definitie voor bestuurskracht aan: "het vermogen van gemeenten om hun wettelijke en niet-wettelijke taken uit te voeren en daarvoor de benodigde maatschappelijke en bestuurlijke relaties aan te gaan".

Grotere gemeenten zijn niet vanzelfsprekend bestuurskrachtiger dan kleinere gemeenten. Toch is voor kleinere gemeenten (en zeker de allerkleinste) wel een specifieke bestuurskracht "klem" aan de orde. Van hen worden - net als van alle andere gemeenten - steeds meer en complexere prestaties verwacht (sociaal domein, Omgevingswet, jeugdzorg, veiligheid, cybersecurity etc.). Gemeenten kunnen hierin niet kiezen; ze moeten het hele pakket uitvoeren binnen de beperkingen van hun kleine organisatie en bestuur. En dat gaat hoe dan ook knellen. Bestuurskrachtvragen van kleinere

gemeenten hebben dus in de regel niet te maken met slecht of matig presteren van besturen of organisaties; ze zijn inherent aan de schaal van de gemeente en hebben dus ook een structureel karakter. Gezien deze situatie benutten de kleinste gemeenten in Nederland allerlei strategieën om die knelpunten structureel het hoofd te bieden. Ze kiezen voor bestuurlijke (bv. Land van Cuijk) of ambtelijke fusie (bv. Blaricum, Eemnes, Laren; BEL-gemeenten) of voor vergaande samenwerking met een sterke partner (bv. Rozendaal/Rheden) of in een regionaal verband (Zoeterwoude/Leidse Regio). Voor de oplossing van bestuurskrachtopgave van een kleine gemeente is het dus van evident belang dat deze gemeente – naast eventueel andere maatregelen ter versterking van de bestuurskracht - vooral een vertrouwenwekkende strategie op samenwerking met een of meer (sterke) buurgemeenten weet te ontwikkelen.

Het begrip bestuurskracht is gezien het bovenstaande dus met name een begrip dat moet worden toegepast in een ontwikkel- en verbeteraanpak. Zo wordt het ook door provincie ingezet. Daar waar gemeenten een dergelijke evaluatie willen uitvoeren, zal de provincie dat in de regel willen faciliteren. De provincie geeft daarbij aandachtspunten mee, die erop zijn gericht om de zelfevaluatie zo compleet en evenwichtig mogelijk te maken, maar niet om als provincie zelf tot een eigen oordeel over de bestuurskracht te komen. Wel zal de provincie toezicht houden en stimuleren dat de resultaten van zo'n zelfevaluatie ook serieus worden genomen, en dat geldt sterker naarmate de evaluatieresultaten negatiever zijn. In uiterste zin – als de provincie van mening is dat de gemeente niet of niet tijdig de adequate oplossingen neemt om tot bestuurskrachtversterking te komen, kan dat betekenen dat de provincie de regie neemt over de oplossing van de bestuurskrachtproblemen van de betreffende gemeente door toepassing van de Wet arhi. Het Beleidskader gemeentelijke herindeling geeft die mogelijkheid aan de provincie in het geval er sprake is van "evidente bestuurskrachtproblemen, waarvoor de gemeente zelf geen oplossingen kan bereiken".

2.1.2 De bestuurskracht van Scherpenzeel; een structurele opgave

Het thema bestuurskracht ("kunnen we wat we willen?") houdt de gemeente Scherpenzeel in ieder geval al vanaf 2007 bezig, toen initiatief werd genomen tot een fusie met de buurgemeenten Renswoude en Woudenberg. Het niet-doorgaan van die fusie in 2011 heeft de bestuurskrachtvragen uiteraard niet opgelost. Met name vanaf 2018 heeft de gemeente Scherpenzeel zich actief ingezet - gefaciliteerd door de provincie - om de bestuurskrachtopgave scherp in beeld te krijgen en om adequate lange termijnoplossingen te zoeken. Uit de zienswijze van de gemeenteraad van Scherpenzeel komt naar voren dat de meerderheid van de gemeenteraad (8 van de 13 raadsleden) meent dat dit op dit moment in afdoende mate gelukt is en dat daarmee de zelfstandigheid van de gemeente voor de komende tijd ook gewaarborgd is. Na weging van alle informatie en de ingediende zienswijzen is de provincie van oordeel dat er in Scherpenzeel – nog steeds – sprake is van een evidente bestuurskrachtproblematiek. Tevens blijft de provincie van oordeel dat de gemeente tot heden zelf niet tot een adequate oplossing heeft kunnen komen. Dit standpunt wordt hieronder toegelicht, mede in relatie tot de ingediende zienswijzen.

Een belangrijk markeringspunt in de beoordeling en ontwikkeling van de bestuurskrachtopgave van Scherpenzeel is de besluitvorming op 27 juni 2019 in het kader van de Vervolg Toekomstvisie 2030 (Berenschot 2019). De rapportage Zelfbewust Scherpenzeel van juni 2019 (Seinstra van de Laar 2019) wees op de volgende kwetsbaarheden en beperkingen in de realisatiekracht van Scherpenzeel:

- Beperkte visie, kracht, rolneming en positie gemeentebestuur
- Ambtelijke organisatie kwantitatief en strategische onvoldoende toegerust
- Leungedrag in de regio en beperkte invloed
- Kracht gemeenschap blijft deels onbenut door strategische beperking bestuur en organisatie.

De gemeenteraad nam in juni 2019 een unaniem besluit over het rapport Zelfbewust Scherpenzeel waarin de noodzaak tot versterking van de ambtelijke en bestuurlijke realisatiekracht werd onderschreven en acties werden geformuleerd om daarmee direct aan de slag te gaan. Ook in de zienswijze van de gemeenteraad van Scherpenzeel wordt dit als een belangrijk markeringspunt beschouwd ("de omvang van de bestuurskrachtopgave inzichtelijk gemaakt"). De gemeenteraad nam in 2019 niet de conclusie over van het onderzoeksbureau dat bestuurlijke fusie met een of meer gemeenten de meest wenselijke oplossingsrichting zou zijn, maar koos voor een verkenning van verdere (bestuurlijke) samenwerking met meerdere gemeenten in de regio. Tevens werd besloten tot verdere gefaseerde besluitvorming over de aanpak, waarbij "zelfstandigheid (..) een reële optie en onderdeel van de praktische aanpak is".

De besluitvorming op 27 juni 2019 was een zaak van de gemeenteraad van Scherpenzeel, op basis van een adviesrapport dat door de gemeente zelf gevraagd was. Een enkele indiener van zienswijzen suggereert dat de provincie een stem gehad zou hebben in de conclusies van het onderzoeksbureau; dit was niet het geval. De opdrachtverlening, de keuze van het bureau en de begeleiding van de opdracht lag volledig bij de gemeente en het bureau heeft zelf conclusies getrokken en aanbevelingen gedaan. De keuze om niet het centrale eindadvies te volgen van het onderzoeksbureau was de vrijheid van de gemeenteraad. Deze keuze riep en roept echter wel vragen op. Temeer daar al in een eerder stadium vragen over voortgaande zelfstandigheid waren gerezen bij door de gemeente ingeschakelde deskundigen. In een vertrouwelijke side letter 'Beelden van bestuurskracht' geven de onderzoekers van het bureau Berenschot begin 2019 hun persoonlijke visie op de realisering van de Toekomstvisie. Zij bevelen aan een onderzoek uit te voeren naar de bestuurskracht, omdat zij twijfelen aan de mogelijkheden van Scherpenzeel om zelfstandig te blijven. Dit blijkt uit een voetnoot uit de recente rapportage van professor Frissen (NSOB 2020); de side letter zelf is tot op heden niet gepubliceerd door de gemeente.

Voor de provincie ontstond op dat moment (juni 2019) het beeld dat de gemeenteraad van Scherpenzeel het bestuurskrachtprobleem wel erkent, maar ervoor kiest om dat via de weg van zelfstandigheid op te lossen. De inhoudelijke onderbouwing van dat standpunt wordt echter niet aangereikt. Vanaf dat moment acht de provincie het haar rol en verantwoordelijkheid om de gemeente niet alleen te faciliteren in het vinden van de juiste oplossing, maar ook om de gemeente te stimuleren in het breed houden van het oplossingenrepertoire en het voorkomen van tunnelvisie.

Daarom werd door de commissaris van de Koning met de gemeenteraad overeengekomen (juli 2019) dat ook een fusie met Barneveld nadrukkelijk onderwerp van nader onderzoek diende te zijn voor de gemeenteraad van Scherpenzeel. In de zienswijze van de gemeenteraad van Scherpenzeel wordt gesuggereerd dat het onderzoek naar andere opties hiermee ingeperkt is. Dit kan inhoudelijk niet kloppen, omdat onder de variant zelfstandigheid iedere vorm van samenwerking met welke partner dan ook kon worden onderzocht; het ging er de provincie juist om, om de set van mogelijke oplossingen te verbreden.

Daarom werd na oplevering van de rapportage van de Scherpenzeelse Raadsstuurgroep door Gedeputeerde Staten (GS) in november 2019 een signaal afgegeven dat het door de Stuurgroep uitgevoerde onderzoek niet als evenwichtig werd beschouwd, mede omdat detailinformatie vanuit de gemeente Barneveld niet toegelaten werd in het onderzoek van de Stuurgroep.

En daarom werd, na besluitvorming over het onderzoek in de gemeenteraad in december 2019, ook afgesproken tussen het college van B&W Scherpenzeel en GS dat er monitoring zou plaatsvinden op de te nemen maatregelen bij de opstelling van de Kadernota en werd afgesproken om (alsnog) een evenwichtig en gelijkwaardig onderzoek naar fusie met Barneveld uit te voeren. Dit laatste heeft niet

plaatsgevonden; het college van B&W heeft er voor gekozen om de opdracht van de gemeenteraad van december 2019 uit te voeren om het zelfstandigheidsscenario te onderbouwen, te valideren en om de mogelijke effecten van een fusie met Barneveld daar slechts mee te “spiegelen”. Een echte vergelijking heeft niet plaatsgevonden.

2.1.3 Kan Scherpenzeel zelf een oplossing bereiken?

In mei/juni 2020 komt de provincie daarmee voor de inhoudelijke afweging te staan: is de gemeente Scherpenzeel in staat om het zelf erkende bestuurskrachtvraagstuk op te lossen? Uit de gevoerde overleggen blijkt dat B&W voortgaat op de in december 2019 gekozen weg van zelfstandigheid. Biedt dit een adequate en duurzame oplossing voor de bestuurskrachtopgave die voorligt? De provincie komt tot de slotsom dat dit niet het geval is. De argumentatie hiervoor wordt uitgebreid beschreven in de notitie “Een sterk dorp in een sterke gemeente” van juni 2020 en later overgenomen in het herindelingsontwerp. Voor de volledigheid wordt die argumentatie hieronder nog eens compact geformuleerd, mede als reactie op de ingediende zienswijzen op dit punt.

Het pakket maatregelen dat de gemeenteraad in juli 2020 heeft vastgesteld in de Kadernota (Gemeente Scherpenzeel 2020) heeft als doel om de ambities tot 2030 te verbinden met de realisatiekracht van Scherpenzeel als zelfstandige gemeente. Belangrijkste interventie in de versterking van de realisatiekracht is de versterking van de ambtelijke organisatie door middel van een extra jaarlijkse investering van 1,2 tot 1,6 miljoen euro. Operationele samenwerking met andere gemeenten wordt in de Kadernota beschreven als mogelijkheid, doch nog niet verder uitgewerkt. Er wordt ingezet op meer focus en inzet in regionale verbanden (met name de Regio Foodvalley). Tenslotte wordt het totaal van de maatregelen in een meerjarig financieel kader geplaatst. Overigens is deze benodigde investering (na vaststelling van de Kadernota in juli 2020) in de begroting van 2021 door de gemeenteraad in 2024 teruggebracht naar maximaal 1,45 miljoen euro. Daarbij is niet aangegeven welke ambities of opgaven uit de Toekomstvisie 2030 niet of minder zouden worden uitgevoerd. Voor de jaren na 2024 is nog geen definitief zicht of de noodzakelijke jaarlijkse investering in ambtelijke organisatie ook (volledig) zal worden gedaan.

Voor de provincie is het maatregelenpakket onvoldoende om de in 2019 door Scherpenzeel zelf geformuleerde tekortkomingen in de realisatiekracht/bestuurskracht van Scherpenzeel duurzaam op te lossen. Daarin is een belangrijke overweging dat die tekortkomingen daadwerkelijk structureel zijn en de daarvoor te nemen maatregelen te weinig structurele oplossingen bieden.

Het door de gemeenteraad vaststelde pakket helpt om een aantal meer acute vraagstukken in het functioneren van de organisatie op te lossen. De investeringen in de organisatie werpen op korte termijn ook vruchten af. Het is in die zin begrijpelijk dat diverse indieners van zienwijzen aangeven (zeer) tevreden te wonen en te leven in Scherpenzeel. De provincie heeft echter ervaring met het niet acteren in situaties waarin structurele tekortkomingen nog niet tot acute problemen leiden. In gemeenten als Millingen aan den Rijn en Neerijnen is gebleken dat te laat ingrijpen tot veel extra problemen leidt, zeker ook voor inwoners.

In september 2020 heeft het adviesbureau BMC in opdracht van gemeente Scherpenzeel een review uitgevoerd op de bestuurskracht en de ontwikkeling daarvan sinds medio 2019 in Scherpenzeel (BMC 2020). BMC constateert dat de investeringen in de organisatie een positief effect hebben op het organisatorisch functioneren en een flink aantal parameters die daarop betrekking hebben. Tevens constateert BMC dat de versterking van de organisatie een positieve doorwerking heeft in het functioneren van Scherpenzeel in regionale samenwerking en bewonersparticipatie.

De provincie constateert dat BMC in het onderzoek de versterking van de bestuurskracht volledig relateert aan de versterking van en investeringen in de ambtelijke organisatie. Er wordt geen analyse gegeven van structurele oorzaken en oplossingen van de bestuurskrachtopgave van 2019. Met meer en soms andere/betere medewerkers los je een bestuurskrachtvraag op, zo is compact gezegd de benadering. Vanuit dat perspectief neemt BMC – logischerwijze – waar dat de investering van dan inmiddels meer dan een miljoen euro een positief effect heeft op het functioneren van de organisatie; na jaren tekorten en hand op de knip is er eindelijk geld voor belangrijke functies op inhoudelijk en operationeel vlak. Het zou verbazingwekkend zijn als dat niet zou leiden tot meer ambtelijke armslag, betere advisering en medewerkerstevredenheid. Maar de structurele en meer duurzame aspecten van de bestuurskrachtopgave worden in de analyse niet geraakt.

De review heeft een daarmee beperkte reikwijdte en is niet vergelijkbaar met het onderzoek van Seinstra van de Laar in 2019. Zo wordt niet ingegaan op de duurzame ontwrichting van verhoudingen in het gemeentebestuur die zich op het moment van BMC-onderzoek voltrok en daarna zichtbaar is geworden.

Uit de zienswijze van de gemeenteraad van Scherpenzeel blijkt dat het BMC-rapport (BMC 2020) wordt gezien als een bevestiging dat de gemeente op de goede weg zit en er nog slechts een (beperkte) restopgave is bij het oplossen van de bestuurskrachtproblematiek. Vanuit de visie van de provincie bevestigt het BMC-rapport dat Scherpenzeel wel onderweg is, maar niet op de goede route. Althans, niet op een route die tot structurele en duurzame verbeteringen leidt.

De structurele tekortkomingen van de door Scherpenzeel gekozen oplossing zullen op den duur zichtbaar worden in 4 aspecten van functioneren:

- *Het politiek-bestuurlijk functioneren*. De in 2019 ontstane verdeeldheid en polarisatie is nog steeds aanwezig (“8-5 democratie”), zoals ook blijkt uit de inhoudelijk opponerende zienswijzen van de gemeenteraad (vastgesteld met een 8 – 5 meerderheid) enerzijds en de oppositiefracties in de gemeenteraad anderzijds op het herindelingsontwerp. Dit zal een open, effectief en transparant functioneren van de politieke organen blijven hinderen. Voorts blijft op deze schaal lokaal een heel kleine “vijver” om politieke ambtsdragers uit te rekruteren. Het feit dat de landelijk grootste partij (VVD) nu niet vertegenwoordigd is in de gemeenteraad vanwege gebrek aan kandidaten is al veelzeggend. Bij doorgaande vergroting van complexiteit in het lokaal bestuur zal dit een steeds groter probleem worden.
- *Het ambtelijk functioneren*. Ook bij investering in de ambtelijke organisatie blijft er sprake van een kleine professionele organisatie. Een organisatie die veel dagelijkse en reguliere taken aankan. Maar ook een organisatie die kwetsbaar blijft door relatief veel eenpitters en moeite zal houden met zaken die boven het dagelijkse en reguliere takenpakket uitstijgen. Een goede oplossing daarvoor zou zijn om de ambtelijke organisatie in te bedden in een breder verband, bv. met een of meer duurzame partners. Die keuze wordt in de Kadernota niet gemaakt. Ingezet wordt op noodzakelijke operationele samenwerking op onderdelen, mogelijk met meerdere partners.
- *De samenwerking met andere partners*. Kleine gemeenten moeten – om als zodanig te kunnen blijven functioneren – ware samenwerkingskunstenaars zijn. Dat vraagt heel veel, bv. investeren in de goede mensen daarvoor. Maar het is vooral ook een kwestie van houding/mindset van het bestuur. Rond de besluitvorming over het rapport “Zelfbewust Scherpenzeel” is naar voren gekomen dat de houding van Scherpenzeel ten aanzien van samenwerking met andere gemeenten vooral zakelijk en calculerend is; als het niet nodig is niet, en als wel nodig is, zoveel mogelijk op de eigen voorwaarden. In ieder geval blijkt uit de Kadernota niet hoe samenwerking

met een of meer andere gemeenten kan bijdragen aan het oplossen van de structurele beperkingen van eigen organisatie en bestuur.

- *De financiële mogelijkheden*. De gemeente Scherpenzeel verkeert in de omstandigheid dat het voor de komende jaren dekking kan vinden voor de jaarlijkse investering (1,2 – 1,6 miljoen) in de organisatie. Deels door verhoging van de belastingopbrengsten via OZB-stijging, deels door personele lasten door te belasten naar grondexploitatie en investeringen en deels door inzet van de algemene reserve als frictiebudget voor het inhalen van (incidentele) achterstanden en knelpunten. Maar zoals eerder gezegd; een "rijke" gemeente is niet per sé een bestuurskrachtige gemeente. In zekere zin worden de extra kosten om de structurele tekortkomingen de komende jaren te compenseren niet echt zichtbaar omdat er geen lastige keuzen in voorzieningen of dienstverlening hoeven te worden gemaakt. In de zienswijze van de gemeenteraad wordt gesuggereerd dat zeker tot 2030 geen financiële tekorten hierdoor zullen ontstaan. In de zienswijzen van de oppositiefracties in de gemeenteraad wordt er van uitgegaan dat dit zich al in 2024 zal gaan voordoen. 2024, 2030 of ergens ertussen in; deze manier van financieren van investeringen in bestuurskracht is per definitie eindig. In 2024 is de belastingcapaciteit volledig benut en er zijn grenzen aan de groei van woningbouwopgaven en inkomsten. Dit nog los van eventuele tegenvallers. Dan moeten de extra kosten worden teruggeschroefd (door de organisatie weer te verkleinen) of moet er bezuinigd gaan worden op voorzieningen. Vooropgesteld zij dat deze financiële handelwijze van Scherpenzeel – binnen bepaalde kaders - is toegestaan en dat het aan de gemeenteraad is om deze keuzes te maken. Maar het is wel een hoge prijs die uiteindelijk door de burgers moet worden betaald voor een niet-structurele aanpak van de bestuurskrachtproblematiek.

Bij dit thema bestuurskracht is – in reactie op veel op dat punt ingediende zienswijzen - ingegaan op de onderbouwing van nut en noodzaak van een bestuurlijke fusie tussen Barneveld en Scherpenzeel vanuit de bestuurskrachtopgave van Scherpenzeel. Aan de hand deze beantwoording worden de volgende conclusies getrokken:

1. Er is daadwerkelijk een bestuurskrachtprobleem in Scherpenzeel van structurele aard.
2. De door de gemeente Scherpenzeel aangereikte oplossingen boden en bieden geen structurele versterking.

Deze conclusies zijn ook opgenomen en onderbouwd in het herindelingsontwerp en leiden dus niet tot inhoudelijke aanpassing hiervan in het herindelingsadvies. Wel zal in de tekst van het herindelingsadvies nog enige nadere verduidelijking in de onderbouwing worden aangebracht.

2.2 Variantkeuze

Met het thema 'variantkeuze' wordt ingegaan op dat onderdeel in de zienswijzen 5a, 9a, 10, 13, 14, 15, 17, 20, 21, 23, 27, 30 en 37 en 40.

In enkele reacties op het herindelingsontwerp wordt gevraagd welke alternatieven zijn onderzocht, dan wel waarom deze alternatieven niet zijn gekozen in het herindelingsontwerp. Ook klinkt in enkele reacties door dat indieners menen dat er naar één oplossing is toegewerkt. Voor zover deze vragen te maken hebben met de gedachte bij indieners dat fusie van Scherpenzeel met Barneveld niet nodig is, of in ieder geval een veel te zwaar middel is om de bestuurskracht te versterken, is daar reeds uitgebreid op ingegaan in paragraaf 2.1 "Bestuurskracht". Bij dit thema wordt ingegaan op de mogelijkheden van andere opties voor versterking van bestuurskracht en op welke wijze deze een rol gespeeld hebben in de afweging van varianten. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen andere *fusieopties* zoals die uit de zienswijzen naar voren komen enerzijds en opties die te maken

hebben met *samenwerking* tussen Scherpenzeel en Barneveld c.q. andere gemeenten als mogelijk alternatief voor bestuurlijke fusie anderzijds.

De provincie heeft in het voorjaar 2020 een verkenning uitgevoerd onder buurgemeenten en bestuurlijke partners van de gemeente Scherpenzeel om te onderzoeken of, en zo ja hoe, zij konden en wilden bijdragen aan de versterking van de bestuurskracht van Scherpenzeel. Hierbij zijn de gemeenten Ede, Veenendaal, Renswoude, Woudenberg en Barneveld betrokken, alsmede de Regio Foodvalley en de provincie Utrecht.

Belangrijke uitkomst hiervan was dat de directe buurgemeenten Woudenberg en Renswoude meenden geen bijdrage hieraan te kunnen leveren. Zij werden hierin ondersteund door het bestuur van de provincie Utrecht, die alleen fusies op gemeentelijk initiatief ondersteunt. Dit betekende dat eventuele fusieopties voor Scherpenzeel met deze buurgemeenten en/of combinaties daarvan met andere gemeenten zoals de door een indiener naar voren gebrachte variant Scherpenzeel, Renswoude, Woudenberg en Leusden niet realistisch waren. Dit nog los van de inhoudelijke wenselijkheid van deze combinatie; zo wordt met deze combinatie zowel de bestaande regionale als provinciale indeling doorbroken. In de fase van het open overleg (najaar 2020) heeft de provincie bij de genoemde bestuurlijke partijen uit de verkenningsfase nogmaals een bestuurlijke consultatie uitgevoerd en is aan hen opnieuw, maar meer in formele zin, de vraag voorgelegd welke bijdrage deze gemeenten zouden kunnen geven aan de versterking van de bestuurskracht van Scherpenzeel. Uit de verslagen van deze consultatie blijkt dat de opvattingen van de gemeenten op dit punt onveranderd zijn.

Dit betekent dat bij keuze voor een bestuurlijke fusie er voor Scherpenzeel maar 1 gerede partner is, namelijk Barneveld, als enige overige directe buurgemeente. Omdat Barneveld – ook vanuit de verkenning van voorjaar 2020 – had aangegeven onder voorwaarden bereid te zijn om als fusiepartner op te treden is deze variant in het open overleg betrokken als enige realistisch te achten en nader te onderzoeken fusievariant (Variant 3).

Uit de verkenning van voorjaar 2020 kwam ook naar voren dat zowel Ede als Veenendaal als Barneveld wilden optreden als samenwerkingspartner van de gemeente Scherpenzeel bij de uitvoering van taken. Deze gemeenten stelden daarbij wel nadere voorwaarden, o.a. geen “shopgedrag” van Scherpenzeel en een samenwerking waarbij standaarden en werknormen van de uitvoerende gemeente uitgangspunt zouden zijn. In de Kadernota 2020 heeft de gemeente Scherpenzeel een samenwerking met meerdere (en nader te bepalen) partners voor ambtelijke taakuitvoering ook mede als uitgangspunt genomen voor de verdere ontwikkeling van de bestuurskracht. Deze is als Variant 1 betrokken bij het variantenonderzoek in het kader van het open overleg.

Op deze wijze zijn in het variantenonderzoek alle realistische fusie- en samenwerkingsopties voor Scherpenzeel meegenomen. Voor alle samenwerkingsopties geldt dat zij in principe vanuit gezamenlijk overleg tot stand moeten komen; ze zijn niet afdwingbaar. Vanuit de provincie is in het variantenonderzoek de optie van een duurzame en vergaande samenwerking van Scherpenzeel met Barneveld nog specifiek ingebracht, die op den duur zou kunnen leiden tot een bestuurlijke fusie zonder dat dat tevoren wordt vastgelegd (Variant 2). Deze optie is ingebracht omdat deze wezenlijk iets toevoegt aan de andere meer operationele samenwerkingsopties en omdat hiermee mogelijk een werkbaar alternatief voor een bestuurlijke fusie per 1-1-2023 (Variant 3) zou kunnen ontstaan. Randvoorwaarde voor alle samenwerkingsvarianten is dat zij uiteindelijk in onderling overleg tussen gemeenten tot stand moeten komen. Er bestaat geen mogelijkheid om samenwerking – in welke variant dan ook - af te dwingen, voor zover dat al gewenst zou zijn.

In het herindelingsontwerp en de onderliggende stukken is uitgebreid beschreven tot welke afwegingen en conclusies het variantenonderzoek heeft geleid:

- Variant 1 is niet toereikend om de bestuurskrachtproblematiek duurzaam op te lossen. Bovendien zal bij een divers arrangement van samenwerkingsafspraken de zeggenschap en democratische legitimatie op de uitvoering van gemeentelijke taken worden uitgehold.
- Variant 2 is bij optimale invulling wel voldoende om de bestuurskrachtproblematiek duurzaam op te lossen, maar niet haalbaar omdat de gemeenten hier geen overeenstemming over kunnen bereiken vanwege verschil in belang en perspectief bij de invulling van de variant
- Variant 3 is de beste oplossing indien optimale invulling wordt gekozen vanuit de inhoudelijke wensen, verwachtingen en belangen van inwoners. Deze optimale invulling is in het herindelingsontwerp beschreven als de Variant “3-plus”.

Uit het onderling bestuurlijk overleg tussen beide gemeenten gedurende de zienswijzeperiode is gebleken dat de beide gemeenten hebben gesproken over de bandbreedtes van Variant 1 en 2 (“Variant 1+”, “Variant 2-“, “groeimodel”). Dit is ook terug te vinden in de zienswijzen van de gemeenteraad van Scherpenzeel en Barneveld. Dit heeft niet geleid tot enige nadere overeenstemming of perspectief daarop ten aanzien van invulling van Variant 2. Uit het genoemde bestuurlijk overleg op 15 april tijdens de zienswijzeperiode (Bijlagenboek 2, deel 2B) en uit de zienswijze van de beide gemeenteraden is gebleken dat hierover geen overeenstemming gevonden kan worden.

Het geheel overziend kan geconstateerd worden dat de provincie vanuit een brede benadering een relatief beperkte selectie heeft moeten maken van reëel denkbare oplossingsrichtingen voor versterking van de bestuurskracht van Scherpenzeel. Deze zijn in het variantenonderzoek als onderdeel van het open overleg betrokken. De uitkomst (keuze voor Variant “3-plus”) is primair een resultaat van inhoudelijke afweging van deze varianten aan de hand van de geïnventariseerde wensen, verwachtingen en belangen van inwoners. In de eindafweging van het herindelingsontwerp heeft daarbij ook een rol gespeeld dat een goede invulling van Variant 2 (duurzame samenwerking Barneveld-Scherpenzeel) niet haalbaar is gebleken. De informatie uit de zienswijzen en de zienswijzenperiode geven geen aanleiding om dit standpunt te heroverwegen.

Rond dit onderwerp zal het herindelingsadvies dus inhoudelijk niet worden aangepast, wel zal de actuele opinievorming en standpuntuitwisseling tussen beide gemeenten over mogelijke invulling van samenwerking en meer specifiek over Variant 2 worden vermeld.

2.3 Rol provincie

Met het thema ‘rol provincie’ wordt ingegaan op dat aspect in de zienswijzen 2, 4, 5b, 8, 9a, 11, 13, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 26, 28, 29, 30, 33, 34, 37 en 38 en 40.

De rol van de provincie wordt in de zienswijzen meerdere malen ter sprake gebracht. Sommige indieners menen dat de provincie geen goede inhoudelijke reden had om zich te mengen in het proces van bestuurskrachtversterking van Scherpenzeel. Sommige indieners geven aan dat zij ervaren dat de opstelling en de rol van de provincie in het proces tot aan het herindelingsontwerp niet neutraal is geweest, waarbij in enkele gevallen de provincie ook vooringenomenheid en een vooropgezette agenda richting fusie wordt verweten.

2.3.1 Positie provincie in formele zin

Alle stappen die de provincie heeft gezet in dit proces, zijn gedaan vanuit haar rol als toezichthouder voor de kwaliteit van het openbaar bestuur. Vanuit deze zorgplicht werkt de provincie samen met

haar partners aan sterk bestuur in Gelderland. Niet omdat sterk bestuur een doel op zich is, maar omdat het een middel is om als overheid de maatschappij optimaal te bedienen. In de statennotitie Sterk Bestuur voor de opgaven van morgen staat deze werkwijze van provincie Gelderland toegelicht (Provinciale Staten Gelderland 2018).

Voor de provincie geldt dat de bestuurlijke verhoudingen ondersteunend moeten zijn aan de aanpak voor de inhoudelijke opgaven waar de samenleving voor staat. De provincie zet daarom bij bestuurskrachtvraagstukken altijd de maatschappelijke opgaven voorop en daarmee het belang van inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties. De provincie houdt toezicht op de bestuurskracht en uitvoeringskracht van gemeenten met betrekking tot die opgaven, dus ook bij Scherpenzeel.

Aangezien het pakket aan maatschappelijke opgaven per gemeente sterk verschilt, gaat de provincie uit van maatwerk per gemeente waar het de versterking van bestuurskracht betreft. Samen met gemeenten bekijkt de provincie wat de beste oplossing is voor het vraagstuk dat zich voordoet. De provincie ziet erop toe dat oplossingen duurzaam zijn en passen binnen de regionale context. Zij verbindt daarbij de verschillende belangen van de gemeenten in het gebied.

Vanuit dit kader heeft de provincie met de gemeente Scherpenzeel geprobeerd te werken aan de versterking van de bestuurskracht. Het rapport van Seinstra van de Laar maakt duidelijk dat de bestuurskracht van Scherpenzeel onvoldoende was (zie ook paragraaf 2.1). Een strategisch partnerschap met een sterke gemeente (i.c. Barneveld) moest als enige werkbare oplossing worden beschouwd en diende nader te worden onderzocht.

De provincie heeft vanaf toen altijd aangedrongen op een open onderzoek naar een oplossing voor het versterken van de bestuurskracht. Omdat een open vergelijk tussen het scenario zelfstandigheid en herindeling met Barneveld uitbleef, heeft de provincie in juli 2020 besloten tot het starten van de artikel 8-procedure van de Wet arhi. Zo kon nader onderzoek worden gedaan naar de verschillende varianten.

De brief van de minister van BZK in reactie op de aankondiging van de start van de artikel 8-procedure van de Wet arhi heeft de provincie verder gesterkt in het open onderzoeken van mogelijke varianten voor het versterken van de bestuurskracht (BZK 2020).

En tegelijkertijd is de – aan een bestuurlijke uitdaging gerelateerde – wens om tot een wijziging van de gemeentelijke indeling te komen een voorwaarde voor de start van het overlegtraject met toepassing van artikel 8 Wet arhi. Met andere woorden: het toepassen van de Wet arhi is alleen mogelijk als de provincie een herindeling als een mogelijke oplossing beschouwt.

Van het provinciebestuur wordt aldus verwacht dat het een regierol op zich neemt en tegelijkertijd zorgdraagt voor een open proces waarbij alle mogelijke bestuurlijke opties op tafel liggen. Deze taken heeft de provincie uitgevoerd binnen de kaders die gelden op grond van de wetgeving en het Beleidskader gemeentelijke herindeling.

In het herindelingsadvies staat het proces in zijn geheel beschreven (Provincie Gelderland 2021). Het proces en de acties die we genomen hebben vonden plaats binnen het kader van de Wet arhi, het Beleidskader gemeentelijke herindeling en het provinciaal beleid.

2.3.2 Het open overleg

Het besluit op grond van artikel 8 lid 1 van de Wet arhi is het startsein geweest voor een overleg met een verkennend karakter, zonder dat *a priori* reeds vastomlijnde standpunten zijn betrokken. De

provincie is het overleg dus ingegaan met de bestuurlijke uitdagingen als vertrekpunt: alle mogelijke oplossingen daarvoor konden in het overleg aan bod komen. In dat kader is in de startnotitie 'Versterking door verbinding', die met het besluit is gezonden aan de colleges van beide gemeenten, opgemerkt dat het doel van het overleg is om de verschillende opties in beeld te brengen (Provincie Gelderland, 2020). Daarbij is vastgesteld dat volgens de provincie onderzoek gedaan zou moeten worden naar zowel de optie van herindeling, als alle andere opties die een oplossing kunnen bieden voor de bestuurskrachtproblemen van Scherpenzeel. In dat verband schetste de provincie een overleg- en samenwerkingsstructuur op bestuurlijk en ambtelijk niveau, nader in te vullen in overleg met de colleges van de gemeenten. Om het brede karakter van de verkenning te benadrukken en het regionale draagvlak voor mogelijke oplossingen nogmaals te onderzoeken, zijn ook de omliggende gemeenten en de provincie Utrecht geïnformeerd en uitgenodigd om mogelijke oplossingen aan te dragen.

In een brief van 27 juli 2020 heeft de provincie opnieuw bij de colleges van Barneveld en Scherpenzeel onder de aandacht gebracht hoe zij het overleg voor zich ziet. In dat kader verzoekt zij de betrokken deelnemers om inbreng te leveren, zodat gedurende het overleg in brede kring verkend kan worden welke mogelijke oplossingen voor de bestuurlijke uitdagingen nog aanvullend onderzoek verdienen. Bij brief van 5 augustus 2020 heeft het college van Scherpenzeel in reactie op de brief van de provincie opgemerkt dat het van harte de mening van de provincie deelt dat meerdere oplossingen denkbaar zijn en breder gekeken moet worden dan slechts een herindeling.

Voortbouwend op de startnotitie en de briefwisseling heeft de provincie het overleg gestart vanuit een modererende rol. Zij zag voor zichzelf een faciliterende en stimulerende taak weggelegd, waarbij ze in het bijzonder waarborgt dat de bestuurlijke uitdagingen centraal staan en de aangedragen varianten deugdelijk worden onderzocht. Gaandeweg bleek evenwel dat niet iedere variant op gelijke aandacht kon rekenen. Met name werd de provincie ermee geconfronteerd dat de inspanningen vanuit Scherpenzeel zeer nadrukkelijk waren gericht op slechts het afwenden van een herindeling. Na enige tijd maakte het college van Scherpenzeel ook kenbaar niet langer deel te willen nemen aan het hiervoor geschetste bestuurlijk overleg. Tegen deze achtergrond heeft Gedeputeerde Staten – vanuit haar regierol en haar zorgplicht voor de zorgvuldigheid van het overlegtraject – ook zelf het initiatief genomen voor de totstandkoming van het onderzoek naar verschillende varianten. Uiteindelijk is dit onderzoek toegespitst op een drietal varianten: samenwerking van de gemeente Scherpenzeel met meerdere (en nader te bepalen) partners voor ambtelijke taakuitvoering, een duurzame en vergaande ambtelijke samenwerking van Scherpenzeel met Barneveld, en een bestuurlijke fusie van Scherpenzeel en Barneveld. Het onderzoek leidde tot de conclusie dat de bestuurlijke fusie de meest geschikte oplossing is voor de bestuurlijke uitdagingen.

2.3.3 Beeldvorming over procesvoering en rolneming provincie

De rol van de provincie in dit proces is in theorie duidelijk omschreven, maar in de praktijk werd gemerkt dat er verschillende beelden zijn over hoe de provincie haar rol heeft ingevuld. Zowel in het voortraject als tijdens het open overleg heeft de provincie in partnerschap een transparant overleg willen voeren over verschillende varianten om tot een werkbare en duurzame oplossing te komen. In het plan van aanpak van het open overleg dat de provincie met de gemeenten heeft besproken, is deze wens ook nadrukkelijk uitgesproken. De provincie werd echter tegelijkertijd vanwege haar actieve en open rolneming vanuit de zorgplicht voor de kwaliteit van het openbaar bestuur onderdeel van een stevig gepolariseerd debat, met fundamenteel verschillende visies over het versterken van de bestuurskracht van de gemeente.

De inzet van het college van B&W in Scherpenzeel op zelfstandigheid en de inzet van de provincie om een open overleg te houden zijn in de afgelopen periode door sommigen gepercipieerd als tegenstrijdig. De provincie heeft naast de zelfstandigheid ook andere opties zoals een herindeling willen onderzoeken. De provincie heeft in het open overleg alle ruimte geboden om de drie varianten gelijkwaardig te onderzoeken en te bespreken, ook in de overtuiging dat het beste zou zijn wanneer provincie en gemeenten uiteindelijk samen zouden kiezen voor de beste oplossing. De provincie heeft daarom de verschillende varianten voor de bestuurlijke toekomst van Scherpenzeel in kaart gebracht in een open en transparant proces.

De discussie over de bestuurlijke toekomst van de gemeente Scherpenzeel heeft veel losgemaakt onder haar inwoners. Dit toont de nauwe verbondenheid van inwoners met hun dorp. Het is dan ook voorstelbaar dat een “strenge” provincie die vanuit haar toezichtrol tot een andere oplossing wil komen dan waar de gemeenteraad en bevolking in eerste instantie voor zouden willen kiezen overkomt als een tegenstander in plaats van als partner in het bereiken van een gezamenlijk doel. Niets is minder waar: de provincie speelt hier een actieve rol omdat ze juist hecht aan de eigenheid van Scherpenzeel: een sterk dorp, met sterke bedrijven, een sterk pakket van voorzieningen en een eigen identiteit. De provincie wil dat de gemeente – nu, maar ook op de langere termijn – in staat is om de doelen voor de gemeenschap en het dorp te kunnen realiseren.

De provincie heeft de balans gehouden tussen het partnerschap met gemeenten en de belangen op de lange termijn voor een bestuurskrachtige gemeente die de opgaven van haar inwoners aan kan. Ook de betrokkenheid en aansluiting met de gemeente Barneveld was voor de provincie van groot belang. Zoals bleek uit het onderzoek van Seinstra van de Laar was Barneveld de enige mogelijke partner voor Scherpenzeel bij een andere bestuurlijke toekomst dan zelfstandigheid, die daarbij wel als voorwaarde aangaf te willen kiezen voor een fusie per 1-1-2023 (Seinstra van de Laar 2019). Hieruit volgde ook voor de provincie het belang om het proces zo in te richten dat deze optie mogelijk bleef.

Soms schuurde de inzet op partnerschap met de regierol die de provincie ook had. Tijdens het open overleg heeft de provincie echter de hand steeds uitgestoken, omdat zij ervan overtuigd is dat eenieder, ondanks een verschil van perspectief, uiteindelijk hetzelfde doel nastreeft: de beste oplossing voor de inwoners van Scherpenzeel. De provincie is ook in het vervolg blijven inzetten op het partnerschap met de gemeente Scherpenzeel, gemeente Barneveld en de inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen.

Concluderend heeft de provincie haar rol adequaat gespeeld binnen de wettelijke kaders en die van het Beleidskader gemeentelijke herindeling van BZK.

2.4 Identiteit

Met het thema ‘identiteit’ wordt ingegaan op de zienswijzen 3, 5a, 6, 7, 8, 13, 14, 15, 19, 22, 24, 25, 26, 27, 29, 30, 31, 32, 34, 37, 39 en 40.

Het belang van het behoud van identiteit, eigenheid en zeggenschap van Scherpenzeel komt in verschillende zienswijzen naar voren. Indieners uit Scherpenzeel voelen zich verbonden met hun dorp en willen bij een herindeling die verbintenis niet kwijtraken. Daarbij wordt ook opgemerkt dat de provincie geen doorzettingsmacht heeft op het dorpenbeleid van de (nieuwe) gemeente Barneveld. En worden zorgen geuit dat de nieuwe gemeenteraad het dorpenbeleid op een later moment kan afwijzen. Ook wordt aangegeven dat het verdwijnen van de gemeentenaam Scherpenzeel als een verlies wordt ervaren.

Het herindelingsontwerp gaat uit van de volgende hoofdkoers van de nieuwe gemeente: het uitbouwen van de netwerksamenleving, waarin gemeente en samenleving op basis van gelijkwaardigheid samenwerken en eigen verantwoordelijkheid nemen. Het is op dit moment aan de huidige gemeenten Scherpenzeel en Barneveld om die hoofdkoers verder uit te werken, zeker wanneer het gaat om het dorpenbeleid. De nieuwe gemeenteraad heeft de verantwoordelijkheid voor de inwoners van alle dorpen en kernen in de nieuwe gemeente en zal moeten besluiten over de invulling van het dorpenbeleid.

De gemeenschap maakt de gemeente, zoals ook tijdens onder meer de participatieavonden door inwoners werd opgemerkt. De identiteit van inwoners van Scherpenzeel zal door een herindeling niet veranderen. Scherpenzeel zal daarin weliswaar geen 'gemeentenaam' meer zijn, maar de naam Scherpenzeel zal voor het dorp vanzelfsprekend behouden blijven. Mensen kunnen zich blijven identificeren als inwoner van het dorp Scherpenzeel, gemeente Barneveld.

Als onderdeel van dit herindelingstraject wordt met steun van de provincie door de gemeenten gezamenlijk ingezet op vernieuwing en doorontwikkeling van het bestaande dorpenbeleid van de gemeente Barneveld, gericht op versterking en bevordering van zeggenschap en betrokkenheid van de diverse dorpen in de gemeente.

In de recente bestuursopdracht die Barneveld heeft geformuleerd om tot het dorpenbeleid 2.0 te komen, wordt expliciet ruimte aan Scherpenzeel geboden om mee te denken en invulling te geven aan dit beleid. De eerste stappen zijn daarvoor in het eerste kwartaal van 2021 al gezet, door middel van een gezamenlijke ambtelijke inspiratiesessie gericht op het verder ontwikkelen van het dorpenbeleid van beide gemeenten. Ook door Scherpenzeel zijn in het kader van de zienswijzeprocedure ideeën en wensen voor de invulling het dorpenbeleid op tafel gelegd. Met elkaar vormt dit het materiaal voor dialoog met inwoners en tussen de gemeenten om tot concreet beleid te komen.

De provincie ondersteunt dit proces van harte, maar heeft geen sturende rol bij het komen tot dit dorpenbeleid. Het komen tot een passend en werkbaar dorpenbeleid is immers ook een gesprek dat vooral tussen het gemeentebestuur en haar inwoners moet plaatsvinden. In de gesprekken tijdens het open overleg is door inwoners ook aangegeven dat ze participatie bij gesprekken over de toekomst van hun gemeente erg belangrijk vinden. De verantwoordelijkheid om dit gesprek met inwoners te voeren ligt bij de gemeenten. Uiteindelijk besluit de nieuwe gemeenteraad over het dorpenbeleid. De provincie roept de gemeenten wel op een snelle start te maken met het vormgeven van dat beleid, in nauwe samenwerking met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

De provincie zal bevorderen dat dat dit gesprek op korte termijn van start gaat. De provincie kan dit gesprek ook faciliteren vanuit diverse programma's waaronder Leefbaarheid, met als onderdeel de zgn. dorpendeals. Op dit moment is Barneveld ook al een meerkernige gemeente met dorpen die kenmerken en kwaliteiten hebben en ontwikkelen. Vanuit de Strategische Visie Barneveld 2030 is de afgelopen jaren ingezet op groei met behoud van de identiteit van de kernen, op kernen die toekomstbestendig zijn en die een grotere sociale samenhang kennen (Gemeente Barneveld 2016). Inmiddels zijn er diverse instrumenten ontwikkeld zoals dorpsvisies en wijkplatforms die worden ingezet om door het leveren van maatwerk de verschillende dorpen in Barneveld te versterken.

Daarnaast is voor het afwegen van belangen en het maken en uitvoeren van plannen in de gemeente Barneveld sprake van een werk- en besluitvormingsstructuur waarin ruimte is voor eigen verantwoordelijkheid en zeggenschap vanuit de gemeenschap in de dorpen van de gemeente. In de

nieuwe gemeente zal Scherpenzeel één van de dorpen van de gemeente Barneveld zijn en ruimte krijgen om de zeggenschap en verantwoordelijkheid in overleg in te vullen.

Barneveld kent Dorpsvisies voor haar verschillende dorpen. Vanaf de vaststelling van het herindelingsadvies kan tot de fusiedatum van 1-1-2023 in samenspraak met inwoners de Dorpsvisie Scherpenzeel door de gemeenten gezamenlijk worden ontwikkeld. Kernthema's van deze uit te werken Dorpsvisie Scherpenzeel na 2023 zijn in ieder geval:

- Instandhouding en (door)ontwikkeling van de aanwezige voorzieningen
- Balans tussen ontwikkeling van woningbouw, economie en groene waarden
- Bereikbaarheid en kwaliteit openbare ruimte
- Zeggenschap en representatie vanuit de gemeenschap in de nieuwe gemeente
- Professionaliteit én maatwerk in gemeentelijke dienstverlening voor Scherpenzeel.

Voor de vormgeving van het dorpenbeleid zijn veel verschillende vormen denkbaar, waarbij inspiratie kan worden geput uit allerlei varianten van dorpenbeleid door het hele land. Hiertoe worden ook nog steeds nieuwe vormen ontwikkeld, zoals bijvoorbeeld het 'gemeentelijk statuut' of een 'gemeentelijke grondwet', waarin rechten en plichten van dorpskernen of bijvoorbeeld raden worden vastgelegd. Zowel het ministerie van Binnenlandse Zaken als de VNG stimuleren de kennisontwikkeling en het opzetten van experimenten op het gebied van dorpenbeleid.

Concluderend stellen we het volgende. We zien dat Barneveld al op dit moment een meerkernige gemeente is, waar dorpen hun eigen kenmerken en kwaliteiten hebben en ontwikkelen. Daarnaast is Barneveld actief bezig met de doorontwikkeling van hun dorpenbeleid. Tegelijkertijd zien we landelijk dat er veel en zelfs in toenemende mate vormen van dorpenbeleid zijn waar identiteit en zeggenschap van kernen kan worden geborgd. Beide trends bewegen dezelfde kant op en bieden Scherpenzeel de ruimte om samen met Barneveld het dorpenbeleid 2.0 vorm te geven. De provincie ziet dan ook geen reden om het herindelingsadvies op dit punt aan te passen.

2.5 Financiën en voorzieningen

Met het thema 'financiën en voorzieningen' wordt ingegaan op de zienswijzen 5a, 7, 8, 11, 13, 15, 17, 19, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 29, 30, 31, 33, 34, 37, 38, 39 en 40.

In diverse zienswijzen wordt gewezen op de onzekerheid van het financieel perspectief voor de nieuwe gemeente, vooral in verband met recente financiële ontwikkelingen in de gemeente Barneveld en vanwege nog te verwachten besluitvorming op landelijk niveau over de ontwikkeling van het gemeentefonds. Volgens enkele indieners is de financiële situatie in Barneveld slechter dan in het herindelingsontwerp aangegeven, vanwege tekorten in de grondexploitatie. Hierbij wordt ook verwezen naar een recent onderzoek door BDO Accountants en Adviseurs (BDO 2021). Diverse indieners wijzen er op dat deze onzekerheid ook onzekerheid schept over toekomstige investeringen en uitgaven ten behoeve van het dorp Scherpenzeel in de nieuw te vormen gemeente. Dit met name ten aanzien van bestaande maatschappelijke voorzieningen.

Allereerst kan vastgesteld worden dat het beeld uit het herindelingsontwerp (en de daaraan ten grondslag liggende herindelingsscan) een correct beeld geven van de financiële posities van beide gemeenten naar de informatie van dat moment. Voor de tekortposities in de grondexploitatie van Barneveld zijn ruim voldoende voorzieningen getroffen. Dit is in de herindelingsscan opgenomen. Daarnaast worden ook in Barneveld nog royale grondexploitatieoverschotten voorzien. Het is dus niet zo dat eventuele grondexploitatieoverschotten in Scherpenzeel daarvoor als compensatie voor tekorten in Barneveld zullen moeten gaan dienen.

In de beeldvorming over de financiële situatie in Barneveld wordt door enkele indieners gewezen op een recent BDO-rapport waarin Barneveld op een aantal parameters slecht/matig scoort en Scherpenzeel op deze parameters goed scoort. Voor een complete beeldvorming is het echter van belang om de set van parameters te hanteren, zoals ook door de provincie bij het financieel toezicht worden gehanteerd. Deze set van parameters is terug te vinden in de begrotingsbrieven van gemeenten.[1] Voor de provincie als toezichthouder zijn de structurele exploitatieruimte en de weerstandsratio veruit de belangrijkste kengetallen. De eerste zegt iets over het al dan niet structureel sluitend zijn van de begroting en meerjarenraming of jaarrekening. In de weerstandsratio komen alle financiële risico's van de gemeente tot uitdrukking, die de gemeente loopt maar die (nog) niet zijn begroot of verantwoord. Die risico's worden vervolgens afgezet tegen de buffer die de gemeente daarvoor beschikbaar heeft. Dus ook de eventuele risico's op (hoge) schulden/financiering en de (forse) grondexploitatie worden daarbij betrokken. Kortom in deze beide kengetallen komen meerdere afzonderlijk voorgeschreven kengetallen tezamen. Scherpenzeel en Barneveld scoren op basis van de jaarrekening 2019 beide een score van 2,5 op het onderdeel weerstandsvermogen. Dat is in beide gevallen uitstekend. In de monitor financiële conditie van gemeenten van de VNG scoort, op basis van de meest recent vastgestelde jaarrekeningen van gemeenten , Barneveld een 7 en Scherpenzeel een 7,5 (VNG 2019). Waarbij Barneveld goed scoort op het onderdeel weerbaarheid door de hoge houdbaarheidsquote, waarmee de weerbaarheid in het geval van financiële tegenslagen wordt aangeduid (bestaande uit de onbenutte belastingcapaciteit + de beïnvloedbare beleidsruimte waar bezuinigingen mogelijk zijn). Scherpenzeel scoort goed op het onderdeel vermogenspositie door de goede scores op netto schuldquote (het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen) en solvabiliteitsratio (mate waarin de gemeente in staat is om haar financiële verplichtingen te voldoen).

De conclusies van VNG zijn in lijn met de bevindingen uit de herindelingsscan Barneveld-Scherpenzeel. Namelijk dat Barneveld meer mogelijkheden heeft in de exploitatie en dat Scherpenzeel een betere solvabiliteit heeft. Als er al extra financiële risico's uit de slechtere parameters zouden voortvloeien, dan heeft Barneveld voldoende weerstandscapaciteit en mogelijkheden om structurele baten te verhogen voorhanden.

Door enkele indieners wordt erop gewezen dat na vaststelling van de herindelingsscan aanpassingen hebben plaatsgevonden in het financieel perspectief van Barneveld. Deze leiden tot de noodzaak voor College van B&W en gemeenteraad om op korte termijn een financieel sluitend meerjarenperspectief vast te stellen ("schoon door de poort"). Dit is voorzien voor 17 juni 2021 (gemeenteraad). Voor de precieze invulling van dit perspectief is de ontwikkeling van de herverdeling van het gemeentefonds en de aanpassing van het woonplaatsbeginsel[2] een belangrijke factor. Uit de gepresenteerde adviezen hierover blijkt dat Barneveld (evenals Scherpenzeel overigens) als voordeelgemeente kan gaan gelden. Indien deze verwachting wordt bewaarheid zijn geen of slechts aanvullende financiële maatregelen nodig om tot het gewenste sluitende meerjarenperspectief te komen.

Vooralsnog is er geen reden om de algemene conclusies uit het herindelingsontwerp ten aanzien van de financiële positie van de nieuwe gemeente aan te passen. Wel zullen na vaststelling van de

[1] Zie www.geldersefinancien.nl

[2] Het woonplaatsbeginsel in de Jeugdwet regelt welke gemeente financieel verantwoordelijk is voor de intramurale jeugdhulp. Omdat het vaak moeilijk is om te bepalen welke gemeente verantwoordelijk is, gaat het woonplaatsbeginsel wettelijk veranderen per 1-1-2022. Tot 1-1-2022 is het zo dat de gemeente waar een jeugdige geplaatst is, financieel verantwoordelijk is voor de kosten. Per 1-1-2022 wordt de gemeente waar de jeugdige vandaan komt financieel verantwoordelijk voor de kosten. Daardoor zal er een verschuiving plaatsvinden van kosten tussen vestigingsgemeenten en herkomstgemeenten. Dit heeft financiële gevolgen voor zowel Barneveld als Scherpenzeel.

Kadernota in beide gemeenten enkele onderliggende gegevens aangepast worden. De mate waarin hiervoor in met name de gemeente Barneveld nog aanvullende maatregelen nodig zijn in de sfeer van ombuigingen en/of lastenverzwaringen zal sterk afhankelijk zijn van de effecten van de herverdeling van het gemeentefonds en de aanpassing van het woonplaatsbeginsel. Hiervoor zijn de eerste signalen dus gunstig, ook voor de financiële positie van de nieuw te vormen gemeente.

Dit betekent dat er vooralsnog geen aanleiding is om te veronderstellen dat in de nieuwe gemeente minder middelen beschikbaar zullen zijn voor uitgaven aan voorzieningen en dienstverlening dan nu voorzien. Dit geldt dus ook voor voorzieningen en dienstverlening in het dorp Scherpenzeel; wel is op dit moment nog geen zekerheid over de allocatie van beschikbare middelen na 1 januari 2023. Dit is uiteraard een verantwoordelijkheid van de nieuwe gemeenteraad op dat moment.

Zoals in het herindelingsontwerp is opgenomen, vindt de provincie het van belang dat de beide huidige gemeenten met elkaar ruim vóór de fusiedatum in overleg gaan om afspraken te maken over de wijze waarop voorzieningen en dienstverlening in het dorp Scherpenzeel na 1 januari 2023 kunnen worden ingericht en ondersteund. Dergelijke afspraken zijn gebruikelijk bij gemeentelijke fusies en zijn richtinggevend voor het beleid van de nieuwe gemeente. Dit betekent overigens niet dat hier keiharde garanties aan kunnen worden ontleend. De gemeenteraad van de nieuw te vormen gemeente is autonoom en kan na verkiezingen immers andere keuzes maken, eventueel onder druk van dan geldende financiële en maatschappelijke omstandigheden. Deze situatie kan in alle situaties ontstaan, dus zowel in het geval van fusie als in het geval van zelfstandigheid van Scherpenzeel en Barneveld.

De provincie zal het overleg tussen beide gemeenten hierover bevorderen en faciliteren en kan bij eventuele knelpunten met provinciale beleidsinstrumenten en/of inzet van specifieke expertise en netwerken een bijdrage leveren aan het tot stand komen van goede afspraken tussen de beide gemeenten.

2.6 Draagvlak

Met het thema ‘draagvlak’ wordt ingegaan op dat onderdeel uit de zienswijzen 5a, 5b, 8, 9a, 9b, 10, 11, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 27, 28, 29, 30, 32, 33, 35, 36, 37, 38 en 40.

In ongeveer de helft van de ingediende zienswijzen wordt ingegaan op het onderwerp draagvlak. Daarbij wordt veelal gerefereerd aan de inwonerspeilingen in Scherpenzeel (meest recent 17 maart 2021) en een enkele keer aan de raadplegingen via Kieskompas. Veel indieners achten de uitslag van de inwonerspeiling(en) in Scherpenzeel zodanig van betekenis dat ze aangeven dat de provincie om die reden zou moeten afzien van verdere stappen naar herindeling of er niet aan had moeten beginnen. Sommige indieners geven aan dat ze zich door de handelwijze van de provincie in deze en de reactie op de uitgevoerde peilingen niet serieus genomen voelen en enkelen geven aan te vinden dat de provincie hierin ondemocratisch handelt. In enkele zienswijzen wordt de uitslag van de gemeentelijke inwonerspeiling ook gerelativeerd en wordt aangegeven dat die mede is gebaseerd op gekleurde/eenzijdige informatie van de zijde van de gemeente. In enkele zienswijzen wordt gerefereerd aan het landelijk beleid ten aanzien van herindelingen en de belangrijke rol die het thema draagvlak heeft in de afwegingen daaromtrent. Enkele indieners zijn op grond hiervan van mening dat de provincie met het herindelingsontwerp (en een eventueel vast te stellen herindelingsadvies) handelt in strijd met de landelijke beleidsregels op dit punt, omdat geen sprake zou zijn van voldoende draagvlak onder de bevolking en het gemeentebestuur van Scherpenzeel voor een herindelingstraject.

In deze reactienota zal aan dit thema een algemene beschouwing worden gewijd, als basis voor de reacties op de ingediende individuele zienswijzen. In deze algemene reactie wordt ingegaan op de landelijke beleidsregels rond draagvlak bij herindelingsvoorstellen en op de manier waarop de provincie daar in dit geval mee omgaat. Daarbij zal ook ingegaan worden op de verschillende informatie-instrumenten die in de loop van dit proces zijn benut om een beeld te krijgen van het draagvlak onder inwoners voor het herindelingsvoorstel (zoals de inwonerspeilingen in Scherpenzeel en de raadplegingen via Kieskompas). Daarbij wordt ook aangegeven hoe naar de opvatting van de provincie het herindelingsvoorstel past bij belangen en verwachtingen van inwoners in de beide gemeenten.

2.6.1 Draagvlak in geval van een provinciaal initiatief

Het Beleidskader gemeentelijke herindeling van de minister van BZK laat het initiatief voor een herindeling primair aan gemeenten. Tegelijkertijd wordt aangegeven dat bij evidente bestuurskrachtproblemen van gemeenten, waarvoor zij zelf geen oplossingen weten te bereiken, de provincies hun eigen verantwoordelijkheid hebben en gebruik kunnen maken van hun bevoegdheden in het kader van de Wet arhi. Dit kan dus leiden tot een door de provincie geïnitieerd herindelingsadvies. Ook een dergelijk herindelingsvoorstel zal door de minister van BZK getoetst worden aan het draagvlakcriterium doch, zo geeft het Beleidskader gemeentelijke herindeling aan: “dit betekent evenwel niet dat unanimiteit bij gemeentebesturen of steun onder de meerderheid van de inwoners altijd een vereiste is”. Het kabinet vraagt in die gevallen een solide onderbouwing waarom bij gebrek aan breed draagvlak toch een herindeling gewenst wordt. In geval van een provinciaal initiatief is het de verantwoordelijkheid van de betrokken provincie om het maatschappelijke draagvlak voor een herindeling te beoordelen en daarin te investeren. Het gaat daarbij om zowel lokaal bestuurlijk, regionaal als maatschappelijk draagvlak.

De provincie heeft in juli 2020 gekozen om via artikel 8 Wet arhi regie te nemen op de oplossing van de bestuurskrachtopgave van Scherpenzeel. Als uitgangspunt is gekozen dat deze oplossing zoveel mogelijk vanuit de opgaven voor inwoners en gebied moet komen. Gekozen is daarom voor een inhoudelijke aanpak, met als startpunt de wensen, belangen en verwachtingen van inwoners van de beide (mogelijk) bij een fusie betrokken gemeenten. Het ging hierbij om inhoudelijke wensen, verwachtingen en belangen die inwoners en stakeholders hebben bij het optreden en functioneren van hun gemeentebestuur, dus niet per se ten aanzien van de beste bestuurlijke constructies.

2.6.2 Maatschappelijk draagvlak; de opgaven centraal

De inhoudelijke wensen, belangen en verwachtingen van inwoners bij het optreden en functioneren van hun gemeentebestuur zijn geïnventariseerd in een participatietraject in het najaar van 2020. Via internetpolls, (digitale) keukentafelgesprekken en themabijeenkomsten is hiervoor informatie opgehaald. Via een representatief onderzoek van Kieskompas onder inwoners van Scherpenzeel en Barneveld is deze informatie gevalideerd (Kieskompas 2021). Centraal in de wensen, verwachtingen en belangen van inwoners en stakeholders bleken de issues “voorzieningen”, “dienstverlening” en “identiteit/ zeggenschap” en “een goede financiële positie op de lange termijn”. Deze issues hebben dan ook als toetspunten gefungeerd voor de keuze van de optimale bestuurlijke constructie voor de invulling van de bestuurskrachtopgave van Scherpenzeel. Dit resulteerde in de keuze voor de zogenoemde Variant “3-plus”. In het herindelingsontwerp is uitgebreid beschreven hoe het participatieproces is verlopen, tot welke inhoudelijke resultaten dit heeft geleid en hoe deze hebben doorgewerkt in de keuze voor de betreffende variant.

Na vaststelling van het herindelingsontwerp heeft de provincie zich ingespannen om op verschillende manieren de inhoud van het herindelingsontwerp bekend te maken onder inwoners van Barneveld en Scherpenzeel. Dit wordt elders in de reactienota uitgebreider beschreven. De provincie heeft vervolgens eind maart 2021 een representatieve raadpleging laten uitvoeren onder inwoners van Barneveld en Scherpenzeel over hun houding ten aanzien van de inhoud van het herindelingsontwerp. Daarbij is specifiek gevraagd naar de doorwerking van de eerdere geformuleerde issues. In het onderzoek is gestart met de algemene vraag naar de opinie over het herindelingsontwerp ("1e keer"). Daarna zijn vragen gesteld over de inhoudelijke aspecten van het herindelingsontwerp, waarna opnieuw ("2e keer") de algemene vraag naar de opinie over het herindelingsontwerp is gesteld.

In de twee onderzoeken zijn respectievelijk de volgende twee vragen gesteld: "Wat vindt u van de voorgenomen samenvoeging van de gemeente Barneveld en Scherpenzeel?" en "Als het herindelingsontwerp wordt uitgevoerd en de vier punten inspraak, voorzieningen, dienstverlening en financiën worden waargemaakt, wat vindt u dan van de voorgenomen samenvoeging van de gemeente Barneveld en Scherpenzeel?"

	Barneveld (eerste keer)	Barneveld (tweede keer)	Scherpen-zeel (eerste keer)	Scherpen-zeel (tweede keer)
Dat lijkt mij een goed plan	10%	15%	13%	20%
Dat is acceptabel onder (deze) voorwaarden	22%	36%	12%	21%
Dat lijkt mij een slecht plan	37%	25%	67%	48%
Dat maakt mij eigenlijk niet zoveel uit	25%	13%	2%	3%
Dat weet ik niet / Geen mening	7%	12%	2%	7%

De resultaten laten zien dat er een behoorlijk genuanceerd beeld leeft onder inwoners over het herindelingsontwerp. Onder inwoners van Barneveld is er een positiever beeld dan onder inwoners van Scherpenzeel. Maar ook onder inwoners van Scherpenzeel wordt het beeld over het herindelingsontwerp positiever naarmate de respondenten meer zicht hebben op de manier waarop de verschillende issues in het herindelingsontwerp hun plek krijgen. Uiteindelijk is de verdeling onder respondenten in Scherpenzeel ca. 50, 40 en 10% tussen resp. uitgesproken negatief, (acceptabel)positief en maakt niet uit/geen mening.

In enkele zienswijzen klinkt onbegrip door over de vraagstelling door Kieskompas en worden vraagtekens gezet bij de representativiteit. Verwijzend naar de rapporten van Kieskompas kan geen andere conclusie worden getrokken dan dat de vraagstelling en uitvoering van het onderzoek volgens professionele en gebruikelijke normen heeft plaatsgevonden en de door Kieskompas benutte populatie als representatief kan worden beschouwd voor het doel en de uitkomsten van het onderzoek.

Met de bovengeschetste aanpak heeft de provincie inhoud gegeven aan de oproep van de minister van BZK van juli 2020 om de opgaven centraal te stellen en van daaruit te werken naar de keuze voor de best passende oplossingen voor de oplossing van de bestuurskrachtopgave van Scherpenzeel. De keuze voor het herindelingsvoorstel is op deze manier vanuit de wensen, belangen en verwachtingen van inwoners en stakeholders in de beide gemeenten tot stand gekomen. Daarnaast is bij de

voorbereiding van het herindelingsvoorstel zo veel mogelijk rekening gehouden met de belangen, ideeën en verwachtingen van bestuurlijke partijen in het gebied.

2.6.3 Regionaal bestuurlijk draagvlak

Voor de toetsing van het draagvlak is naast het maatschappelijk en lokaal bestuurlijk draagvlak nog van belang het regionaal (bestuurlijk) draagvlak. In het herindelingsontwerp is beschreven hoe bestuurlijke partners in de omgeving vanaf het voorjaar 2020 zijn betrokken bij de afwegingen rond de versterking van de bestuurskracht van Scherpenzeel Het resultaat daarvan is beschreven in het herindelingsontwerp. Gebleken is dat de gemeenten Barneveld, Ede en Veenendaal in staat en bereid waren om op zakelijk-contractuele basis samen te werken met Scherpenzeel bij de uitvoering van taken. Ook werd duidelijk dat de gemeente Barneveld als enige partner voor een mogelijk fusiepartnerschap in aanmerking zou kunnen en willen komen. Voor andere gemeenten was een vergaande samenwerking dan wel fusie met Scherpenzeel absoluut niet aan de orde. Dit feit en het feit dat de gemeente Barneveld én de enige grotere gemeente is die direct aan Scherpenzeel grenst én de enige gemeente is van alle buurgemeenten die in de provincie Gelderland ligt, maakte dat een eventuele fusie tussen Scherpenzeel en Barneveld niet op problemen bij buurgemeenten zou hoeven stuiten. Dit is ook gebleken in de periode van het open overleg (najaar 2020), waarin opnieuw – en nu formeel in het kader van artikel 8 Wet arhi – met alle bestuurlijke partners is gesproken.

Aan de bestuurlijke partners (te weten de gemeenten Woudenberg, Renswoude, Veenendaal, Ede, de provincie Utrecht, de Regio Foodvalley en het Waterschap Vallei en Veluwe) is het herindelingsontwerp toegezonden met een uitnodiging om hierop via een zienswijze te reageren. Geen enkele bestuurlijke partner heeft aanleiding gezien inhoudelijke zienswijzen in te dienen ten aanzien van het fusievoorstel zelf. Voor zover er inhoudelijk gereageerd is had dit betrekking op een enkele formulering in het herindelingsontwerp over hun opvattingen in deze. Deze zijn verwerkt in het herindelingsadvies. Wij zien het resultaat van de zienswijzeprocedure in deze derhalve als een bevestiging van bestuurlijk draagvlak in de regio voor het herindelingsvoorstel.

2.6.4 De inwonerspeiling in Scherpenzeel en het lokaal bestuurlijk draagvlak

In veel van de zienswijzen wordt gerefereerd aan de bewonerspeiling(en) in Scherpenzeel en dat, naar de mening van de indieners, te weinig rekening wordt gehouden met de resultaten daarvan door de provincie. Door het gemeentebestuur van Scherpenzeel is twee maal een raadpleging gehouden onder de eigen bevolking over het onderwerp zelfstandigheid/herindeling, te weten in juni 2020 en op 17 maart 2021. De provincie heeft zich vanaf het allereerste begin op het standpunt gesteld dat deze peilingen volledig voor verantwoordelijkheid waren van het gemeentebestuur, bedoeld om het standpunt van de gemeenteraad mede te kunnen vormen dan wel bevestigen. In juni 2020 ging het daarbij om de besluitvorming over de Kadernota en in maart 2021 over de voorbereiding van de besluitvorming over de zienswijze in april 2021. In een enkele zienswijze wordt gesuggereerd dat de 2^{e} peiling met instemming en zelfs met medewerking van de provincie is uitgevoerd. Dit is absoluut niet het geval en het zou ook niet zuiver zijn geweest. De gemeenteraad moet een eigen besluit nemen zonder provinciale beïnvloeding of anderszins. Vervolgens moet de provincie weer een eigen standpunt innemen naar aanleiding van de zienswijzen en rekening houdend met alle relevante informatie.

Voor het innemen van een standpunt door de provincie is de inwonerspeiling (in dit geval van 17 maart 2021) een van de informatiebronnen die meegewogen wordt. Bij de afweging van de resultaten van de inwonerspeiling weegt voor de provincie zwaar dat:

1. In de inwonerspeiling is een keuze zelfstandigheid met samenwerking voorgelegd die niet realistisch was. De suggestie (blijkend uit de informatie van de gemeente Scherpenzeel) dat duurzame samenwerking met Barneveld hierbij tot de mogelijkheden behoort was op het moment van kiezen niet aanwezig. Het was dus eigenlijk een wensbeeld dat voorgelegd werd en geen reële mogelijkheid.
2. Bij de inhoudelijke keuze tussen alternatieven kan de provincie niet afgaan op een door inwoners geformuleerd eindbeeld, waarbij de inhoud of de consequenties van dat eindbeeld niet gewogen is of kon worden door de inwoners. Daarom is in de door de provincie zelf uitgevoerde raadpleging juist voluit ingezet op een inhoudelijke benadering waarbij de verschillende alternatieven voor bestuurskrachtversterking getoetst zijn aan de wensen, verwachtingen en belangen van inwoners. En dat blijkt een genuanceerd beeld op te leveren ten aanzien van de voorkeur of afkeur van fusievarianten.
3. De provincie wil dat alle bij een eventuele fusie betrokken inwoners de gelegenheid krijgen zich uit te spreken over een mogelijke herindeling, dus in dit geval die van Scherpenzeel én Barneveld. Bij de inwonerspeiling op 17 maart zijn alleen inwoners van Scherpenzeel bevraagd. Voor inwoners van beide gemeenten zijn er mogelijke consequenties en voor beide groepen gaat het om “hun” gemeente. Het door de provincie uitgevoerde onderzoek via Kieskompas is gehouden onder een representatieve groep van inwoners uit beide gemeenten en levert voor de populatie als geheel een per saldo positief beeld op over de inhoud van het herindelingsontwerp, zeker nadat respondenten zich hebben verdiept in de belangrijkste inhoudelijke aspecten daarvan.
4. Uiteindelijk zijn de gemeentelijke peilingen bedoeld geweest voor de gemeenteraad van Scherpenzeel en die heeft daar – naar aangenomen mag worden – ook op eigen wijze gebruik van gemaakt. Uiteindelijk is in de weging van het lokaal bestuurlijk draagvlak de opvatting van de beide gemeenteraden het belangrijkste. Uit de stemming over zienswijzen blijkt dat de opvattingen in beide gemeenteraden niet unaniem zijn. In Scherpenzeel hebben 8 raadsleden voor de zienswijze gestemd en 5 tegen; in Barneveld 27 voor de zienswijze en 4 tegen.

2.6.5 Conclusie ten aanzien van draagvlak

In het herindelingsadvies zal – in aanvulling en uitwerking op het de tekst van het herindelingsontwerp – bovenstaande informatie en argumentatie rond het onderwerp draagvlak worden opgenomen. De hoofdconclusie is dat in dit provinciaal initiatief een herindelingsvoorstel is voorbereid:

- dat op inhoudelijke gronden vanuit de opgaven voor inwoners en gebied tot stand is gekomen;
- dat aansluit bij de belangen, wensen en verwachtingen van de inwoners en stakeholders van de betrokken gemeenten;
  “dit betekent evenwel niet dat unanimiteit bij gemeentebesturen of steun onder de meerderheid van de inwoners altijd een vereiste is”.
- dat maatschappelijk, lokaal en regionaal bestuurlijk draagvlak heeft, al is er geen sprake van unanimiteit bij de gemeentebesturen.

3. Beantwoording zienswijzen

3.1 Beantwoording zienswijze gemeenteraad Barneveld (nummer 39)

Vanuit de lokale politiek en gemeenteraad van Barneveld zijn meerdere zienswijzen ingediend. Er zijn in de periode tot 6 april zienswijzen ingediend door de Vereniging Lokaal Belang en door de VVD-gemeenteraadsfractie Barneveld. In de vergadering van de gemeenteraad van 21 april is de inhoud van de zienswijze van Lokaal Belang als initiatiefvoorstel besproken en in stemming gebracht en met een stemverhouding van 4 voor en 27 tegen verworpen. In diezelfde vergadering is de ontwerp-zienswijze, zoals door het College van B&W opgesteld, besproken en op enkele punten geamendeerd. De aldus geamendeerde zienswijze is met een stemverhouding van 27 voor en 4 tegen aangenomen. Gegeven de bijzondere betekenis die in de Wet arhi wordt toegekend aan de zienswijze van de gemeenteraad wordt in deze paragraaf een inhoudelijke reactie gegeven op de vastgestelde zienswijze van de raad. De zienswijze van de Vereniging Lokaal Belang en van de VVD-fractie Barneveld worden in paragraaf 3.3. behandeld en van een reactie voorzien.

De zienswijze van de gemeenteraad van Barneveld wordt door de gemeente zelf aangeduid als een positieve zienswijze op het herindelingsontwerp. De gemeente geeft aan in de herindeling goede mogelijkheden te zien om samen met Scherpenzeel te bouwen aan een nieuwe krachtige gemeente. De gemeente geeft aan daarbij gezamenlijk te willen werken aan maatregelen die van belang zijn voor alle inwoners van beide gemeenten. Het herindelingsontwerp vormt voor de gemeente aanleiding om een aantal aandachtspunten te benoemen die voor de gemeente van belang zijn in het kader van de besluitvorming over en voorbereiding van de vorming van de nieuwe gemeente. Deze zullen hieronder benoemd worden en van een reactie voorzien.

3.1.1 Duidelijkheid over fusiedatum 1 januari 2023

- De gemeente geeft aan op korte termijn duidelijkheid te willen hebben over vorming van de nieuwe gemeente en stemt in met de voorgestelde fusiedatum van 1 januari 2023.

De provincie waardeert deze positieve houding van de gemeente Barneveld ten aanzien van de beoogde fusiedatum van de herindeling. Het herindelingsadvies zal ook uitgaan fusie per 1-1-2023. Het is aan de minister en de Staten-Generaal om de verdere procedure uit te voeren op een zodanig manier dat deze datum ook mogelijk wordt. Het leveren van duidelijkheid over de voorbereiding van de nieuwe gemeente zal primair voort moeten komen uit afspraken die de gemeenten Barneveld en Scherpenzeel onderling maken. Voor zover mogelijk faciliteert de provincie hierin.

3.1.2 Scenario van bredere en duurzame samenwerking voor Barneveld geen optie

- De gemeente geeft aan dat een bredere en duurzame samenwerking met Scherpenzeel op geen enkele manier een begaanbare optie is. Het ruimte bieden voor eigen beleidsaccenten van Scherpenzeel belemmert Barneveld in haar ontwikkeling. Dit heeft naar de mening van de gemeente een negatief effect op haar burgers.

Dit standpunt van de gemeente Barneveld was al bekend bij de opstelling van het herindelingsontwerp. De zienswijze van de gemeenteraad is een bevestiging van dit standpunt en dat ook de gesprekken tussen de gemeenten hierover vanaf januari 2021 niet tot aanpassing of verandering van dat standpunt hebben geleid. Variant 3 (fusie per 1-1-2023) houdt de voorkeur van de provincie, mede gezien dit standpunt.

3.1.3 Fusie is kans voor verdere versteviging regionale positie

- De gemeente geeft aan het toekomstbeeld van de nieuwe gemeente, zoals verwoord in het herindelingsontwerp, te onderschrijven. De gemeente ziet mogelijkheden om als nieuwe gemeente een stevige ontwikkelagenda te realiseren voor het middendeel van de Regio Foodvalley en onder andere stevige stappen te zetten in de transitie van de landbouw. De gemeente geeft aan dat een goede samenwerking met de provincie Gelderland nodig en gewenst is.

De provincie zal de inzet van de gemeente op de regionale positie en regionale ontwikkeling ondersteunen. Ook zal de provincie zich inzetten om vanuit de haar ten dienste staande mogelijkheden, instrumenten en middelen de gewenste resultaten in de Regio Foodvalley te bereiken en te ondersteunen. De hiervoor in gang gezette acties en programma's worden uiteraard voortgezet.

3.1.4 Positie gemeente Barneveld als groeigemeente

- De gemeente ziet zichzelf als een groeigemeente die wil toegroeien naar een inwoneraantal van 80-90.000 inwoners in 2030. De gemeente vraagt het commitment van de provincie op inhoudelijk en financieel vlak om de groeiambitie te accommoderen en ziet dat graag terug in het herindelingsadvies. Daarbij wordt onder meer gedacht aan infrastructurele werken en maatschappelijke voorzieningen.

De provincie kan zich vinden in de groeiambities van de nieuw te vormen gemeente en ziet ook mogelijkheden voor de nieuwe gemeente om die ambities waar te maken. Via het regulier provinciaal instrumentarium kan de provincie ook een bijdrage leveren in het accommoderen hiervan. De provincie is bereid om hier nader overleg over te voeren in de komende periode.

3.1.5 Dorpenbeleid 2.0

- De gemeente geeft aan dat de eigen behoefte om te komen tot een samenhangend kader voor dorpenbeleid versterkt is door de opgave hiertoe in het herindelingsontwerp. De gemeente geeft aan dat het college van B&W hiervoor inmiddels uitgangspunten heeft geformuleerd om te komen tot een dorpenbeleid 2.0 in een bestuursopdracht, die ook als bijlage bij de zienswijze is gevoegd. De gemeente geeft aan hier voortvarend mee aan de slag te willen gaan met het oog op besluitvorming hierover in de nieuw te vormen gemeenteraad. Daarbij tekent de gemeente aan dat dit dorpenbeleid in samenspraak tussen de dorpen en gefaciliteerd door de gemeente tot stand komt en derhalve per dorp kan verschillen.

De inzet van de gemeente sluit qua proces aan bij het gestelde in het herindelingsontwerp en bij de inzet om te komen een bestuurlijke fusie in de Variant "3-plus". Wat betreft de verdere invulling van de inhoudelijke en eventuele bestuursrechtelijke aspecten van het nieuw vast te stellen dorpenbeleid stelt de provincie zich terughoudend op. De provincie kan hierin een faciliterende rol vervullen met expertise en begeleiding. En eventueel de inzet van provinciale instrumenten (o.a. dorpendeals) op het moment en op een wijze die voor de beide gemeenten relevant zijn de komende tijd.

3.1.6 Geen financiële consequenties inwoners Barneveld

- De gemeente kiest als uitgangspunt dat de fusie niet zal leiden tot lastenverzwaring voor de huidige inwoners van Barneveld en dat voorzieningen in de beide huidige gemeenten in stand zullen kunnen blijven.

Op basis van de nu bekende gegevens (o.a. herindelingsscan) zal de nieuwe gemeente een positieve financiële startpositie kennen. De fusie op zichzelf zal ook per saldo niet hoeven te leiden tot extra uitgaven waartegenover een lastenverzwaring moet komen te staan. De globale gevolgen van harmonisatie van lokale belastingen is - met de kennis van nu –neutraal uit te voeren voor burgers van beide gemeenten. De preciezere financiële effecten van fusie - binnen deze algemene uitgangspunten - kunnen nog wel beïnvloed worden door veranderingen in de komende jaren, zoals veranderingen in de verdeling van het Gemeentefonds, lokale ontwikkelingen ten aanzien van inkomsten en uitgaven, alsmede landelijke en autonome ontwikkelingen. Verder moeten deze uitgangspunten ook bewaakt worden in het overleg tussen beide gemeenten bij het maken van afspraken over bijvoorbeeld harmonisatie van beleid, overgang van personeel, huisvesting/ICT etc. Onvoorziene omstandigheden daargelaten zullen de door de gemeente gestelde uitgangspunten dan bewaarheid kunnen worden in de aanloop naar en in de eerste jaren van de nieuwe gemeente.

3.1.7 Vergoeding transitiekosten om te komen tot nieuwe gemeente

- De gemeente geeft aan de noodzaak te zien om tijdig te starten met de voorbereiding op de nieuwe gemeente en daar ook middelen en tijd in te willen steken. De gemeente geeft daarbij wel aan dat zij er van uitgaat dat de provincie alle kosten die gepaard gaan met de voorbereiding van de herindeling voor haar rekening neemt.

Fuserende gemeenten ontvangen een frictiekostenuitkering uit het gemeentefonds. In het geval van deze fusie bedraagt het frictiekosten bedrag totaal 5,6 miljoen euro. Voor een fusie tussen Barneveld en Scherpenzeel kan dit als een reëel bedrag voor mogelijk te maken kosten gelden. Een deel van dit bedrag zal reeds in 2022 worden uitgekeerd (dus voorafgaand aan de fusie), te weten ca. € 1,1 miljoen. Uitbetaling van dit bedrag is niet afhankelijk van instemming met de fusie door Tweede en Eerste Kamer. IJkpunt voor uitbetaling van dit bedrag is de vaststelling van een herindelingsadvies. Dit betekent dat – uitgaand van vaststelling van het herindelingsadvies – de beide gemeenten € 550.000 ontvangen in 2022 in het kader van deze regeling. Hiervoor kunnen ook kosten ten laste gebracht worden die in 2021 zijn gemaakt; hiervoor is dan wel een vorm van voorfinanciering nodig. Indien met de fusie wordt ingestemd in 2022, zal het totaal aan frictie kostenuitkering (€ 5,6 miljoen) toereikend zijn om de daadwerkelijke kosten voor de komende jaren te dekken. Indien eventueel in 2022 niet met de fusie wordt ingestemd, zullen vanaf dat moment ook geen voorbereidingskosten meer worden gemaakt en kan het totaalbedrag van € 1,1 miljoen euro dat in 2022 wordt uitbetaald als toereikend worden geacht voor de tot dan gemaakte kosten. De provincie is in principe bereid om kosten van voorbereiding in 2021 voor te financieren, indien gemeenten daarom verzoeken.

3.1.8 Voorkeur lichte samenvoeging

- De gemeente spreekt in de zienswijze uit dat zij voorkeur heeft voor de lichte samenvoegingsvariant vanwege veronderstelde voordelen voor medewerkers (minder onzekerheid) en vermindering van administratieve lasten.

De provincie kan zich de voorkeur voor een lichte samenvoeging voorstellen, doch wijst er wel op dat bij zowel een lichte als reguliere samenvoeging overeenstemming tussen de gemeenten en met vakbonden moet worden bereikt over voorwaarden en condities voor overgang van personeel onder sociaal verantwoorde omstandigheden. Het materieel verschil tussen beide vormen is dus relatief beperkt voor dit aspect. Het verschil betreft vooral een andere benoemingsprocedure voor (waarnemend) burgemeester en (tijdelijk) gemeentesecretaris en (tijdelijk) griffier in de nieuw te vormen gemeente, alsmede de inrichting van het preventief financieel toezicht tot de fusiedatum. In

het herindelingsadvies zal de balans worden opgemaakt over de beide vormen van samenvoeging naar aanleiding van de zienswijzen van beide gemeenten.

3.1.9 Actieve rol provincie in vervolg herindelingsproces

- De gemeente verzoekt de provincie het herindelingsproces te blijven begeleiden en faciliteren. Dit om de duurzame betrokkenheid van de provincie ook voor inwoners duidelijk te (blijven) maken en inwoners te laten zien wat nut en noodzaak van de door de provincie gemaakte keuze is.

De provincie erkent verantwoordelijkheid en betrokkenheid bij de gemaakte keuze voor bestuurlijke fusie van de gemeenten Barneveld en Scherpenzeel. Deze is ook vastgelegd in de Wet arhi als een "bevorderende" rol in het overleg tussen beide gemeenten in de voorbereiding naar de nieuwe gemeente. De primaire verantwoordelijkheid voor de voorbereiding ligt echter bij de gemeenten. De provincie is graag bereid die bevorderende rol – in afstemming met beide gemeenten – ook de komende periode invulling te blijven geven in de aard en mate die voor het voorbereidingsproces gewenst en noodzakelijk is.

3.2 Beantwoording zienswijze gemeenteraad Scherpenzeel (nummer 40)

Vanuit de lokale politiek en gemeenteraad van Scherpenzeel zijn meerdere zienswijzen ingediend. In de periode tot 6 april heeft het lokaal VVD-netwerk Vallei en Veluwe, samen met de VVD Scherpenzeel, een zienswijze ingediend. De VVD is niet vertegenwoordig in de gemeenteraad. Ook de fracties van CDA, Pro-Scherpenzeel en ChristenUnie uit de gemeenteraad van Scherpenzeel hebben in die periode een gezamenlijke zienswijze ingediend. Deze fracties gaven als reden hiervoor aan dat zij zich niet herkenden in de inhoud van de ontwerp-zienswijze die door het College van B&W aan de gemeenteraad was voorgelegd. In de vergadering van 21 april is de inhoud van de ontwerp-zienswijze in de gemeenteraad besproken en na beraadslaging aangenomen in een stemverhouding van 8 voor en 5 tegen. Gegeven de bijzondere betekenis die in de Wet arhi wordt toegekend aan de zienswijze van de gemeenteraad, wordt in deze paragraaf een inhoudelijke reactie gegeven op de vastgestelde zienswijze van de raad. De zienswijzen van het VVD Lokaal Netwerk Vallei en Veluwe (met VVD Scherpenzeel) en van de gezamenlijke oppositiefracties in Scherpenzeel worden in paragraaf 3.3. behandeld en van een reactie voorzien.

De zienswijze van de gemeenteraad is vergezeld van een aanbiedingsbrief namens de gemeenteraad, enkele bijlagen en een set van voetnoten. In de zienswijze wordt uitgebreid ingegaan op zowel proces als inhoud rond het tot stand gekomen herindelingsontwerp.

De zienswijze geeft – vanuit de opvattingen van de gemeente – een uitgebreide analyse van de opgaven van Scherpenzeel en van door de gemeente gemaakte keuzes voor bestuurskrachtversterking. Op basis daarvan wordt ook een oordeel uitgesproken over de bevindingen en opvattingen van Gedeputeerde Staten (GS) in het herindelingsontwerp. Kort samengevat concludeert de gemeente dat het herindelingsontwerp niet nodig was en niet op draagvlak onder de bevolking berust. In de zienswijze zijn wel eisen en wensen opgenomen ten aanzien van een nieuw te vormen gemeente, indien deze (toch) tot stand zou moeten komen. In een apart hoofdstuk geeft de gemeente haar zienswijze over de wijze van totstandkoming van het herindelingsontwerp, de rol van de provincie daarbij en de naar de opvatting van de gemeente onzorgvuldigheden, vooringenomenheid en onjuist bestuurlijk gedrag van de zijde van de provincie in het proces.

Op een aantal kernpunten uit de zienswijze is uitgebreid ingegaan bij de thematische beantwoording in het vorige hoofdstuk. Daar zal dus in sommige gevallen ook naar verwezen worden. Hieronder staat per hoofdstuk van de zienswijze een samenvatting van dat onderdeel van de zienswijze, gevolgd door een reactie hierop. Omdat de aanbiedingsbrief als een samenvatting van de zienswijze kan worden beschouwd is hier niet apart op gereageerd.

3.2.1 Zienswijze hoofdstuk 1. De opgaven

- In dit hoofdstuk zijn de maatschappelijke opgaven voor Scherpenzeel gebaseerd op de Toekomstvisie 2030. Op basis hiervan is een bestuurlijke opgave gedefinieerd en is aangegeven dat de uitvoering hiervan op een zodanig niveau is (o.a. blijkend uit een review van BMC) dat aan alle condities voldaan is die nodig zijn om op langere termijn te werken aan de wettelijke taken en ambities van Scherpenzeel.

In dit gedeelte manifesteert zich een fundamenteel inhoudelijk verschil van opvatting tussen de gemeente en de provincie ten aanzien van karakter en omvang van de bestuurskrachtopgave van de gemeente. In de thematische beantwoording over bestuurskracht (paragraaf 2.1) is uitgebreid ingegaan op de analyse die hier van de zijde van de provincie in wordt gemaakt. Naar de opvatting van de provincie is de bestuurskrachtopgave van Scherpenzeel niet een tijdelijke bestuurlijke opgave. Het is ook niet een opgave die primair veroorzaakt wordt door een gebrek aan eerdere investeringen van het gemeentebestuur of andere recente tekortkomingen in het handelen. De bestuurskrachtopgave van Scherpenzeel is primair een structureel vraagstuk en dus ook voor de langere termijn, inherent aan de schaal van de gemeente. Dit verschil in analyse over aard en karakter van de bestuurskrachtopgave van de gemeente Scherpenzeel komt ook tot uiting in de beoordeling van de door de gemeente gemaakte keuzes en oplossingsrichtingen waarover het in het volgende hoofdstuk gaat.

3.2.2 Zienswijze hoofdstuk 1. De keuze van Scherpenzeel

- In dit hoofdstuk geeft de gemeente uitgebreid aan welke hoofdformule voor oplossing van de bestuurskrachtopgave is gekozen en is uitgewerkt in de loop van de afgelopen jaren in verschillende stappen. Deze hoofdformule wordt samengevat als “zelfstandigheid met ambtelijke samenwerking”. Daarbij wordt door de gemeente aangegeven dat deze keuze niet alleen op goede gronden is genomen, maar ook op basis van overleg met de bestuurlijke omgeving, met steun van de gemeenteraad en met ondersteuning en draagvlak onder een zeer groot deel van de bevolking o.a. blijkend uit de inwonerspeiling van maart 2021.

Vooropgesteld wordt dat de door Scherpenzeel beschreven keuzes met overtuiging en visie tot stand zijn gekomen en dat in de loop der jaren veel steun in de politiek en de samenleving hiervoor is verworven. De basiskeuze voor kleinschalig bestuur (‘korte lijnen”) en “eigen regie” en het vasthouden daaraan is sympathiek, en ook wel moedig. Het voorziet in een behoefte bij bestuurders en sommige inwoners om niet onderdeel te worden van een grotere en onpersoonlijke “systeemwereld”. Wel moet geconstateerd worden dat daarbij, naar de mening van de provincie, meer uitgegaan is van een gevoel dan van rationele argumenten:

- Een (zeer) kleine gemeente heeft (zeer) weinig macht en invloed buiten de eigen directe invloedsfeer; eigen regie in die situatie levert inwoners dus geen meerwaarde.
- Een krachtige gemeenschap is – zo blijkt uit tal van voorbeelden – heel goed in staat om ook in een grotere gemeente eigen zeggenschap over belangrijke keuzes uit te oefenen.

- Een krachtige gemeenschap wordt gemaakt door de mensen zelf: de manier waarop ze met elkaar samenleven, voor elkaar zorgen. Daar speelt de gemeente maar een beperkte rol in.
- Korte lijnen blijken voor bestuurders betekenisvoller dan voor veel inwoners; die willen gewoon een prima dienstverlening en (digitale en permanente) toegankelijkheid van het ambtelijk apparaat. Als dat goed georganiseerd is, maakt de schaal van het gemeentebestuur niet veel uit.
- De afhankelijkheid in een kleine gemeente van samenwerkingspartners zal voor veel inwoners (en ook gemeenteraadsleden) de dienstverlening en de controle op de uitvoering van taken vooral onoverzichtelijk maken. Bovendien wordt de gemeente daarop moeilijker aanspreekbaar en is de democratische legitimatie beperkter.

Natuurlijk heeft een gemeentebestuur het recht om keuzes en afwegingen te maken zoals de gemeente Scherpenzeel die heeft gemaakt. Het feit dat die niet (alleen) op rationele argumenten zijn gestoeld, hoeft op zich geen reden te zijn om ze ter discussie te stellen. Maar als deze keuzes een antwoord moeten zijn op het structurele en aan kleine gemeenten inherente vraagstuk van bestuurskracht, dan zijn ze – met hoeveel overtuiging en draagvlak ze ook tot stand gekomen – onvoldoende. En ze zijn onvoldoende omdat ze het oplossingenrepertoire te zeer beperken. Door “eigen regie”, ”korte lijnen” en “zelfstandigheid” min of meer als doel op zich te verklaren, is consequent geen of te weinig aandacht geweest voor een mogelijk positieve keuze voor partnerschap, voor kwaliteit en continuïteit van taakuitvoering en voor duurzame samenwerking met sterkere buurgemeenten als antwoord op de bestuurskrachtopgaven. Deze keuze is door de gemeenteraad consequent buiten de mogelijkheden geplaatst:

- bij de besluitvorming over het rapport “Zelfbewust Scherpenzeel” in juni 2019
- hij de besluitvorming over de rapportage van de Raadsstuurgroep in december 2019
- bij de besluitvorming over de Kadernota in juli 2020.

Pas bij het bestuurlijk overleg in december 2020 (in het kader van het open overleg met provincie en gemeente Barneveld) is door B&W van Scherpenzeel duidelijk aangegeven dat men wilde kiezen voor een duurzaam partnerschap met Barneveld en daarin (zonder bestuurlijke fusie als stip op de horizon) ver wilde gaan in operationele en beleidsmatige samenwerking. Geconstateerd moet nu worden dat deze vorm van samenwerking wat Barneveld betreft niet (meer) mogelijk is en dat voor de zeer recent geformuleerde (eind maart 2021) samenwerkingsstrategie die in de zienswijze van Scherpenzeel is beschreven, op dit moment geen gemeentelijke partners zijn te vinden. Daarmee is de door Scherpenzeel gemaakte keuze “zelfstandigheid met samenwerking” óf onvoldoende vanuit structureel oogpunt óf niet-realiseerbaar als gevolg van het ontbreken van de partners bij het door Scherpenzeel voorgestane samenwerkingsmodel.

3.2.3 Zienswijze hoofdstuk 3. Het alternatief van GS; herindelingsontwerp en herindelingsscan

- In hoofdstuk 3 van de zienswijze gaat de gemeente uitgebreid in op het herindelingsvoorstel, zoals beschreven in het herindelingsontwerp. In paragraaf 3a (“Congruentie Scherpenzeel-Barneveld”) over de overeenkomsten en verschillen van de gemeenten Barneveld en Scherpenzeel wordt ingegaan op de mogelijkheden en kansen die de kenmerken van beide gemeenten bieden bij de groei en ontwikkeling van de nieuw te vormen gemeente, voor de versterking van de positie in de Regio Foodvalley en meer in het algemeen bij het oplossen van regionale vraagstukken. De door Scherpenzeel met name in sociaal-cultureel opzicht waargenomen verschillen bieden volgens de gemeente kansen om vanuit verschillende

identiteiten en werkwijzen elkaar te versterken in een nieuw te vormen gemeente. In paragraaf 3b ("Dorpenbeleid") gaat de gemeente in op het te ontwikkelen dorpenbeleid in de nieuwe gemeente. Daarvoor wordt een aantal wensen/voorwaarden op tafel gelegd. En wordt geconstateerd dat hierop nog nader moet worden geïnvesteerd in dialoog met inwoners en met elkaar. En dat hierdoor geen garanties kunnen worden gegeven over de manier waarop zeggenschap voor de inwoners van Scherpenzeel is geregeld na de fusiedatum. In paragraaf 3c ("Impact herindelingsontwerp op kernthema's") wordt ingegaan op diverse thema's van belang voor Scherpenzeel waarop de herindelingsregeling invloed uitoefent. Benoemd zijn voorzieningen, invloed en democratie, identiteit, dienstverlening en financiën. Tenslotte wordt in de laatste paragraaf 3d ("wensen en eisen van Scherpenzeel in het geval van herindeling") een overzicht van eisen en wensen benoemd vanuit de gemeente in het geval een herindeling aan de orde is.

In het algemeen draagt de gemeente in dit hoofdstuk zinvolle punten aan over voorzieningen, zeggenschap, identiteit, financiën en dienstverlening voor de inwoners van Scherpenzeel in de nieuwe gemeente.

De analyse van kansen en mogelijkheden (paragraaf 3a), die zowel overeenkomsten als verschillen tussen beide gemeenten biedt, bevat goede aanknopingspunten om in het kader van de voorbereiding van de nieuwe gemeente deze kansen en mogelijkheden ook waar te maken in gezamenlijk overleg.

Voor de invulling van het dorpenbeleid geeft de gemeente (paragraaf 3b) terecht aan dat hiervoor evaluatie van het bestaande instrumentarium nodig is, samenspraak met inwoners en vervolgens ook nog nader overleg tussen Barneveld en Scherpenzeel. Langs die route kunnen ook de specifieke ideeën, wensen en voorwaarden van de gemeente worden ingebracht. Waar gewenst kan de provincie in dit proces ondersteunen, maar bovenal is het aan de nieuwe gemeenteraad om een besluit over het dorpenbeleid te nemen. Dit geldt ook voor de waarnemingen, opvattingen en ideeën die in paragraaf 3c over de impact van de herindeling op de thema's identiteit, voorzieningen, dienstverlening en zeggenschap naar voren worden gebracht. Met een constructieve inzet van beide gemeenten in het overleg hierover moeten goede resultaten voor de inwoners van zowel Scherpenzeel als Barneveld op deze terreinen zijn te realiseren. In de thematische beantwoording van deze reactienota is daarbij nog specifiek aandacht besteed aan de nu nog bestaande onzekerheden over de financiële positie van de nieuwe gemeente, de mogelijke impact hiervan op de voorzieningen na 1-1-2023, de manier waarop gemeenten daarmee kunnen omgaan en de (faciliterende) rol van de provincie daarbij.

Ten aanzien van de "wensen en eisen Scherpenzeel in het geval van herindeling" (paragraaf 3d zienswijze) constateert de provincie het volgende:

- De wensen en eisen onder I (behoud Scherpenzeelse voorzieningen), II (formele zeggenschap voor inwoners Scherpenzeel in nieuwe gemeente) en III (allocatie deel huidige en toekomstige Scherpenzeels middelen voor toekomstige Scherpenzeelse doelen), VI (flexibiliteit en maatwerkbenadering taakuitvoering), VII (aanwezigheid integraal sociaal team in dorp Scherpenzeel), VIII (frontofficefuncties en klantcontact in Scherpenzeel), IX (positie griffie en raadsactiviteiten en De Breehoek) zijn vanuit het huidige perspectief van Scherpenzeel begrijpelijk. Tegelijk kan niet worden beoordeeld welke voor- en nadelen deze voor de nieuwe gemeente meebrengen, ook voor inwoners van Scherpenzeel. Deze zullen afgewogen moeten worden in overleg en dialoog tussen beide gemeenten en aan de hand

daarvan hierover te vinden overeenstemming. Het belang van alle inwoners in de nieuwe gemeente dient daarbij voorop te staan. De provincie is bereid om in en voor dit overleg een bevorderende rol te vervullen, maar kan en wil de door de gemeente Scherpenzeel naar voren gebrachte punten niet afdwingen in dat overleg.

- De gemeente kiest in wens/eis IV voor een reguliere herindeling en niet voor een lichte herindeling. In de praktijk betekent dit dat (net als bij een lichte herindeling) overeenstemming tussen de gemeenten moet worden bereikt over voorwaarden en condities voor overgang van personeel onder sociaal verantwoorde omstandigheden. Het uitgaan van een reguliere herindeling betekent overigens niet automatisch dat de huidige Barneveldse beleidspraktijk en organisatiestructuur het uitgangspunt is bij de overgang van de organisatie, al is dit wel mogelijk. Hoe dan ook is dit een zaak van afstemming tussen beide gemeenten.
- In wens/eis X pleit de gemeente als werknaam voor de nieuwe gemeente voor "De Gelderse Vallei". Deze suggestie wordt niet overgenomen. De provincie acht het logisch om de gemeente Barneveld - met daarbinnen het dorp Scherpenzeel - als naam van de nieuwe gemeente te kiezen, gezien karakter en kenmerken van de huidige en nieuwe gemeente Barneveld. Een naam als De Gelderse Vallei kan – als streeknaam – ook verwarring veroorzaken en het is onbekend in hoeverre hier bij andere gemeenten in het gebied overeenstemming over te vinden is. De herindelingspraktijk laat overigens ruimte dat gemeenten in onderlinge overeenstemming zich melden bij de minister van BZK na vaststelling van het herindelingsadvies; een gezamenlijk overeengekomen naam kan dan mogelijk nog in het wetsvoorstel worden opgenomen. En ook de gemeenteraad kan na fusie zelfstandig conform de Gemeentewet de eigen naam aanpassen binnen enkele voorwaarden als daar behoefte aan is.
- In wens/eis XI pleit de gemeente ervoor om voor inwoners van Scherpenzeel de plaatsnaam aan de gemeentenaam te blijven koppelen in de gemeentelijke basisadministratie. Op grond van artikel 18 lid 6 besluit burgerlijke stand is het juridisch mogelijk om in aanvulling op de gemeentenaam een dorpsnaam toe te voegen aan de geboorteakte. Of dit ook wordt uitgevoerd en wat hiervan mogelijke (praktische en meer beleidsmatige) voor- en nadelen zijn is een zaak van overleg tussen beide gemeenten in de voorbereiding naar de nieuwe gemeente.

3.2.4 Zienswijze hoofdstuk 4. De afweging

- In dit hoofdstuk formuleert de gemeente in paragraaf 4a een oordeel ten aanzien van een 15-tal uitspraken/(veronderstelde) opvattingen/bevindingen van GS. In paragraaf 4b worden enkele empirische gegevens over de (mogelijke) effecten van herindeling in algemene zin gepresenteerd. In paragraaf 4c worden de voor- en nadelen van de beide scenario's zelfstandigheid en fusie vanuit het perspectief van Scherpenzeel behandeld, gevolgd door een concluderende paragraaf 4d.

Allereerst wordt ingegaan op de 15 uitspraken, oordelen of opvattingen ("bevindingen") van GS die in de zienswijze (paragraaf 4a) van een kwalificatie of commentaar worden voorzien:

- In bevinding I, II en III wordt gerefereerd aan uitspraken in de herindelingsscan en het herindelingsontwerp over de financiële situatie van de nieuwe gemeente. Gewezen wordt op de huidige onzekerheid over de oplossing van de na de opstelling van de herindelingsscan zichtbaar geworden financiële tekorten. Betwijfeld wordt of die uitspraken nog wel valide zijn.

In paragraaf 2.5. van deze reactienota is dit thema in meer in algemene zin aan de orde gesteld. Er is op dit moment geen reden om te veronderstellen dat de conclusies uit herindelingsscan en herindelingsontwerp over de financiële positie van de nieuwe gemeente fundamentele bijstelling behoeven. Wel zal telkens actualisatie van financiële gegevens en conclusies nodig zijn, eerst aan de hand van de Kadernota van beide gemeenten en daarna in de komende periode verder aan de hand van zowel lokale als landelijke financiële ontwikkelingen.

- In bevinding IV en VI wordt commentaar gegeven op uitspraken van GS over dekking van de kosten van organisatieversterking in Scherpenzeel. In het totaal van het dekkingsplaatje voor de Scherpenzeels uitgaven spelen lastenverhoging (4 jaren achtereen 6 % OZB-verhoging) en benutting van via grondexploitatie verkregen opbrengsten een belangrijke rol.

  Zoals in de thematische beantwoording over het thema bestuurskracht (paragraaf 2.1) is aangegeven is de gemeente gelegitimeerd om – binnen reguliere kaders – op deze manier dekking te zoeken voor uitgaven voor voorzieningen en organisatieversterking. Daarbij is ook aangegeven dat hiermee het bestedingspatroon van de gemeente wordt opgerekt voor een bestuurskrachtoplossing die naar de opvatting van de provincie niet structureel en toekomstbestendig is.

- In bevinding V wordt de uitspraak van gedeputeerde Markink dat Barneveld meer een ontwikkelgemeente en Scherpenzeel meer een beheergemeente is in twijfel getrokken.

  Er is geen scherp omrande definitie hiervoor. Met een aantal woningbouwprojecten en ontwikkeling van bedrijvenlocatie ’t Zwarte Land heeft Scherpenzeel de komende jaren zeker ook een ontwikkelopgave, maar in het totaal van profiel, aanpak en ambitie op het terrein van wonen, werken en infrastructuur is het predicaat “ontwikkelgemeente” toch aanmerkelijk meer van toepassing op Barneveld dan op Scherpenzeel.

- In bevinding VII wordt kritiek geleverd op de stelling in het herindelingsontwerp en de publiekssamenvatting dat structurele investeringen in de organisatie niet nodig zijn in geval van herindeling en dat het aantrekken van personeel (gedeeltelijk) achterwege kan blijven in het fusiescenario. Dit wordt door Scherpenzeel ontkend door te noemen dat er al investeringen in de organisatie zijn gedaan, te weten de extra fte’s voor de Basis op Orde.

  Feitelijk is er inderdaad geïnvesteerd in de organisatie. Van de zijde van de provincie is bedoeld aan te geven dat in het scenario fusie een investering van 12 tot 16 fte in de Basis op Orde niet per se nodig zou zijn. Dit betekent bijvoorbeeld dat de extra lastenverhoging niet nodig zou zijn geweest dan wel besteed had kunnen worden aan voorzieningen of dienstverlening. De provincie ziet geen relatie met eventuele organisatieversterking in Barneveld, zoals wordt gesuggereerd in de zienswijze.

- In bevinding VIII wordt aangegeven dat de koers van Scherpenzeel door de provincie niet correct wordt verwoord door deze te karakteriseren als “solitair met wisselende arrangementen”. Feitelijk zou sprake zijn van slechts 2 samenwerkingspartners, nl. Veenendaal (ICT) en Barneveld (overig).

  De door de provincie genoemde karakterisering van de koers vloeit voort uit de Kadernota 2020 waarin voor samenwerking nog vele opties waren open gehouden. Inmiddels lijkt daar meer duidelijkheid in te zijn gekomen, al is gebleken dat diverse Scherpenzeelse

samenwerkingswensen (nog) niet zijn ingevuld. Feitelijk is dus nog steeds sprake van een solitair optredend Scherpenzeel met wisselende (en op onderdelen nog onbekende) samenwerkingsarrangementen.

- Bevinding IX gaat ook in op de ontwikkeling van de samenwerking en stelt dat de provinciale regieneming in de arhi-procedure, ontwikkeling van samenwerking actief heeft belemmerd (met name ten aanzien van belastingsamenwerking).

  Naar de mening van de provincie is hierbij sprake van een omkering van het perspectief. Scherpenzeel is lange tijd niet in staat gebleken om afspraken te maken over belastingsamenwerking met buurgemeenten en heeft zelf gekozen om niet aan tafel te komen in het bestuurlijk overleg in het najaar van 2020. De verantwoordelijkheid voor het tot enig moment niet van de grond komen van deze afspraken ligt dus volledig bij de gemeente zelf. Vanaf het moment dat de gemeente gekozen heeft om wel aan tafel te komen is er een positieve ontwikkeling geweest in dit dossier, zoals de gemeente ook zelf aangeeft.

- In bevinding X wordt door de gemeente betoogd dat de karakterisering van de ambtelijke organisatie zoals geformuleerd in het afwegingsdocument bij het herindelingsontwerp achterhaald is, hetgeen ook zou blijken uit de review van BMC.

  In reactie hierop moet gesteld worden dat de review van BMC hier niet zo expliciet over is. Ook na investeringen in “basis op orde” (ca. 14 fte) blijft de organisatie van Scherpenzeel noodzakelijkerwijs die van een kleine gemeente, met daarbij behorende algemene kenmerken zoals beschreven zijn in het afwegingsdocument. Overigens moet dat niet gelezen worden als een waardeoordeel over medewerkers of organisatie; het is een realistische beschrijving van de bestaande situatie.

- In bevinding XI betoogt de gemeente dat de uitspraak “er is geen ruimte in het loongebouw om ervaren professionals aan te trekken” niet juist is. Ook hierbij wordt verwezen naar de bestuurskrachtreview van BMC, de huidige praktijk en naar de specifieke kwaliteiten van het werken bij een kleine gemeente.

  In reactie hierop kan gesteld worden dat een kleine organisatie zeker een specifieke aantrekkingskracht kan hebben. Veelal op jonge mensen, als eerste of wellicht tweede stap in hun loopbaan. Doorgroei in vervolgfuncties met inhoudelijke specialisaties boven pakweg schaalniveau 11 en 12 is echter niet – of in ieder geval slechts zeer beperkt – mogelijk. Ervaren en gespecialiseerde professionals met verdergaande ambitie zullen dan ook op een gegeven moment vertrekken. Dat is een natuurlijk verschijnsel, waar in de provinciale stukken op wordt gewezen.

- In bevinding XII reageert de gemeente op een passage uit het herindelingsontwerp op p. 36 omtrent achterstanden die in 2021-2023 worden weggewerkt en geeft aan dat het hierbij gaat om incidentele achterstanden.

  Niet kan worden teruggevonden op welke passage op pagina 36 van het herindelingsontwerp dit betrekking zou kunnen hebben. Deze bevinding wordt dus voor kennisgeving aangenomen.

- In bevinding XIII wordt gerefereerd aan de opmerking dat de bestuurskrachtopgave in Scherpenzeel zich heeft bevestigd en verdiept als gevolg van de recente bestuurscrisis. De gemeente is van mening dat Gedeputeerde Staten hier voorbij gaat aan de rol die zij zelf

gespeeld heeft in ontstaan en ontwikkeling van de burgemeesterskwestie die toen speelde, verwijzend naar de rapportage van NSOB/Frissen.

In reactie hierop wordt gesteld dat de directe verantwoordelijkheid voor “de burgemeesterskwestie” volledig bij politiek en bestuur van Scherpenzeel lag en ligt.

- In bevinding XIV bestrijdt de gemeente de (vermeende) stelling van de provincie dat Scherpenzeel het alternatief herindeling nooit goed heeft onderzocht.

  Voor de provincie is duidelijk (zie ook paragraaf 5.2.2) dat vanaf de rapportage Seinstra van de Laar in 2019 voor in ieder geval een deel van de politiek verlies of vermindering van zelfstandigheid onbespreekbaar was. Deze stellingname heeft doorgewerkt in de werkzaamheden van de Stuurgroep uit de gemeenteraad najaar 2019, waarbij relevante gegevens vanuit Barneveld niet zijn meegenomen. En het heeft doorgewerkt in de “spiegeloperatie” van B&W in de voorbereiding van de Kadernota, zoals elders beschreven. Bij de stellingname hebben zeker – ook in de dialoog met de bevolking hierover - ook meer emotionele argumenten een belangrijke rol gespeeld. De conclusie is dat de gemeente dus nooit de kans heeft gegrepen om een open, gelijkwaardige en rationele afweging te maken tussen de verschillende scenario’s blijft wat de provincie betreft staan.

- In bevinding XV geeft de gemeente aan dat de opvattingen van de provincie over de hoge kosten voor zelfstandigheid een politiek oordeel zijn, een autonome keuze van de gemeenteraad betreffen en dus geen legitiem argument zijn. Tevens geeft de gemeente aan dat er nog onzekerheid is over het lastenniveau in de nieuwe gemeente en dat de lastenstijging in Scherpenzeel past bij de gemiddelde lastenstijging in Nederland.

  In reactie hierop stelt de provincie – zoals elders in deze reactienota – dat de kosten van de keuzes van Scherpenzeel zeker autonoom afgewogen kunnen en mogen worden door de eigen gemeenteraad. De volledige benutting van de onbenutte belastingcapaciteit van 2024 is voor de provincie overigens wel van belang. Omdat dat als de artikel 12 grens wordt bereikt en als de gemeente in financiële problemen zou komen, de mogelijkheid dat ze onder artikel 12 toezicht komen een stuk groter is. Dan kan het vangnet van het preventief toezicht ingesteld door de provincie op basis van de gemeentewet niet meer zijn werk doen. Voorts wil de toepassing van de autonome bevoegdheid niet zeggen dat inhoudelijke opvattingen van de provincie hierover niet legitiem zijn of niet op tafel zouden mogen komen. De opvattingen over (disproportionele) kosten van de door de gemeente gekozen oplossing zijn overigens voor de provincie niet de reden om het arhi-instrumentarium toe te passen, zoals door de gemeente wordt verondersteld.

- In paragraaf 4b worden door de gemeente “empirische gegevens” aangereikt over het effect van herindelingen in algemene zin met verwijzing naar diverse onderzoeksrapporten daarover. In reactie hierop stelt de provincie dat deze reactienota niet de plek is om een uitgebreide discussie aan te gaan over al dan niet vastgestelde positieve of negatieve effecten van herindeling in algemene zin. Het punt met effectonderzoeken bij gemeentelijke herindeling is bovendien dat niet kan worden vergeleken met de effecten in situaties waarin de onderzochte herindeling niet zou hebben plaatsgevonden. De onderzoeken geven dus wel iets aan over het effect van herindelen, soms mede in relatie tot daarover tevoren geformuleerde verwachtingen, maar geven nooit aan welke problemen of effecten zouden zijn opgetreden als er niet heringedeeld zou zijn.

Op basis van het uitgevoerde variantenonderzoek is in het geval van Scherpenzeel een bestuurlijke fusie met Barneveld per 1 januari 2023 de beste en meest realistische oplossing voor de oplossing voor de bestuurskrachtopgave van Scherpenzeel. Door te kiezen voor een geoptimaliseerde variant (3 plus) kunnen de voordelen voor inwoners en stakeholders zo groot mogelijk worden gemaakt en eventuele nadelen worden beperkt. Door hierop tijdig in te zetten kunnen problemen voor met name inwoners van Scherpenzeel als gevolg van het structureel gebrek aan bestuurskracht van de gemeente worden voorkomen.

- In paragraaf 4c komt de gemeente in de zienswijze tot een weging van voor- en nadelen van de scenario's zelfstandigheid en fusie met Barneveld. En komt op grond daarvan in paragraaf 4d tot een conclusie hierover. De conclusie is dat de gemeente kiest voor "een zelfstandige bestuurlijke toekomst en daarin op basis van wederkerig en duurzaam partnerschap samenwerkt met de buurgemeenten en met de Scherpenzeelse samenleving". De belangrijkste argumenten die worden benoemd zijn:
  - nabijheid van bestuur en maatwerkoplossingen
  - autonomie en zeggenschap
  - het gebrek aan garanties bij een fusiescenario ten aanzien van lastendruk, voorzieningen of financiële positie
  - de nog bestaande onduidelijkheid over o.a. zeggenschap bij fusie
  - de duidelijkheid en onderbouwing van het door Scherpenzeel geformuleerde alternatief
  - het draagvlak in de Scherpenzeelse samenleving voor zelfstandigheid.

In reactie hierop stelt de provincie dat met de door de gemeente geformuleerde uitgangspunten en onderbouwingen in de zienswijze de door de gemeente getrokken conclusie voorstelbaar is. Vanuit het perspectief van de provincie kan echter niet anders dan geconcludeerd worden dat de door de gemeente bij de Kadernota (of feitelijk al in december 2019) gekozen oplossingsrichting te weinig onderbouwd is om vertrouwen te hebben in een duurzame versterking van de bestuurskracht. Dat doet zich het sterkst gelden ten aanzien van de formulering "waarin wederkerig en duurzaam wordt samengewerkt met buurgemeenten". Deze voorwaarde voor bestuurskrachtversterking heeft de gemeente tot nut toe niet of nauwelijks in kunnen vullen en kán die vanuit het standpunt "zelfstandigheid" ook niet structureel invullen. Het op basis van dienstverleningsovereenkomsten met (verschillende) partners samenwerken is ten enen male onvoldoende om de noodzakelijke bestuurskrachtversterking te realiseren, zoals de gemeente blijkens de formuleringen in dit deel van de zienswijze zelf ook lijkt in te zien. Door te kiezen voor een wel noodzakelijke, maar niet-realiseerbare formule voor bestuurskrachtsversterking wordt ook het eigen draagvlakargument ondergraven. Want wat zegt draagvlak bij de inwoners voor een variant die niet realiseerbaar is? Met deze keuze bevestigt de gemeente feitelijk de noodzakelijkheid van de keuze voor een door de gemeente niet-gewenste maar wel adequate en ook realiseerbare oplossing, namelijk die van een bestuurlijke fusie met Barneveld per 1-1-2023. Dat is dan ook de conclusie die de provincie uit het geheel van afwegingen en informatie trekt.

3.2.5 Zienswijze hoofdstuk 5: Proces

- In hoofdstuk 5 van de zienswijze gaat de gemeente uitgebreid in op het proces van voorbereiding en totstandkoming van het herindelingsontwerp. Daarbij worden de opvattingen van de gemeente over de volgende onderwerpen nader uitgediept en toegelicht:
  - Beleidscontext: het primaat van de gemeente (paragraaf 5a)
  - Rechtmatigheid (paragraaf 5b)
  - Paradigmaverschuiving, framing en drogredeneringen (paragraaf 5c)

- Vooringenomenheid: geen andere uitkomst denkbaar (paragraaf 5d)
- Geen open overleg (paragraaf 5e)
- Procesinterventies (paragraaf 5f)
- Andere uitkomst was wel degelijk denkbaar geweest (ook paragraaf 5f, bedoeld zal zijn 5g).

- Hieronder wordt per paragraaf de opvatting van de gemeente samengevat en een reactie van de provincie hierop geformuleerd.
- In paragraaf 5a ("beleidscontext: het primaat van de gemeente") betoogt de gemeente dat de gemeenten op basis van de Grondwet zelf verantwoordelijk zijn voor eigen opgaven en eigen functioneren en dat dit het vertrekpunt is voor discussie over de bestuurskrachtversterking van Scherpenzeel. In paragraaf 5b ("Rechtmatigheid") betoogt de gemeente dat de provincie weliswaar de ("discretionaire") bevoegdheid heeft op grond van de Wet arhi (in geval van "stagnatie") maar dat de provincie die bevoegdheid op verkeerde gronden of in ieder geval onvoldoende onderbouwd heeft toegepast. De gemeente verzoekt daarom alsnog om een inhoudelijke reactie op het bezwaarschrift tegen het genomen besluit van 14 juli 2020 (start artikel 8 Wet arhi) en meent dat het herindelingsontwerp onvoldoende basis biedt om te kiezen voor een andere oplossing voor de bestuurskrachtproblematiek dan die door de gemeente voorgesteld .

In reactie op bovenstaande onderschrijft de provincie het vertrekpunt dat gemeenten zelf verantwoordelijk zijn voor het realiseren van de maatschappelijke opgaven. Provincies hebben hierin ook een (wettelijke) rol, namelijk in het toezicht op en de bevordering van het kwaliteit van het lokaal bestuur. Hiervoor zijn ook wettelijke instrumenten aan provincies toegedicht, waaronder die in het kader van de Wet arhi. Vanuit de Wet arhi is dit geen "discretionaire" bevoegdheid of een uitzonderingsbepaling, maar een normale en in de praktijk gangbare bevoegdheid om tot een herindelingsvoorstel te komen.

De uitoefening van deze bevoegdheid wordt in de huidige praktijk wel ingekaderd door het Beleidskader gemeentelijke herindeling, waarin toepassing van artikel 8 slechts bij bepaalde situaties aan de orde is, namelijk in die situaties waarin er sprake is van "evidente bestuurskrachtproblematiek waarvoor de gemeente zelf geen oplossingen weet te bereiken". Die situatie is aan de orde gekomen toen de gemeenteraad van Scherpenzeel in juni 2019 unaniem vaststelde dat het aan realisatiekracht ontbrak om de in de Toekomstvisie geformuleerde opgaven te realiseren. Daarmee is het evidente bestuurskrachtprobleem erkend. De veronderstelling van de gemeente dat er voor een evidente bestuurskrachtproblematiek direct ook sprake moet zijn van acute stagnatie in bijvoorbeeld. dienstverlening is niet gebaseerd op het Beleidskader gemeentelijke herindeling. Zoals elders in deze reactienota is beschreven, heeft de provincie de gemeente vanaf medio 2019 tot medio 2020 de ruimte gegeven om zelf tot adequate oplossingen te komen. Er zijn suggesties gedaan, uitgangspunten geformuleerd, verzoeken gedaan en monitoringsoverleggen gevoerd van de zijde van de provincie om de gemeente te stimuleren en te faciliteren zelf met een adequate en duurzame oplossing te komen. Toen in juli 2020 (definitief) bleek dat dit niet gelukt was, is de artikel 8 procedure gestart. Dit is met medeweten en onder legitimatie van de minister van BZK gebeurd, waarbij ook enkele uitgangspunten door de minister zijn meegegeven voor het vervolgproces van het open overleg. Natuurlijk is er inhoudelijk verschil van opvatting mogelijk over de toereikendheid van de door de gemeente gekozen oplossing en daar zit ook de kern van het inhoudelijk verschil van opvatting tussen gemeente en provincie. En ook zal de minister nog een eigen inhoudelijke toets uitvoeren op het herindelingsadvies. Doch - los van de weging van de inhoudelijke argumenten – past de handelwijze van de provincie volledig binnen het kader van de Wet arhi en het Beleidskader gemeentelijke herindeling.

De gemeente verzoekt in de zienswijze om een inhoudelijke reactie op het bezwaarschrift tegen het genomen besluit van 14 juli 2020. In het verweerschrift van 15 september 2020 is uitgebreid gemotiveerd dat het besluit van 14 juli 2020 in lijn is met de eisen die op grond van de Wet arhi en het Beleidskader gemeentelijke herindeling aan een dergelijk besluit worden gesteld. Dit verweerschrift is in handen van de gemeente en daar wordt door de provincie verder naar verwezen.

- In paragraaf 5c ("paradigmaverschuivingen, framing en drogredenering") geeft de gemeente commentaar op wat zij heeft ervaren als onzuivere, slecht onderbouwde of gezochte argumenten voor onderbouwing van de bestuurlijke fusie.

Een provinciale reactie hierop is niet goed mogelijk omdat hierbij niet wordt gerefereerd aan de tekst van het herindelingsontwerp, maar aan door de gemeente zelf ervaren en geïnterpreteerde uitingen van de provincie in publicaties, openbare uitingen en anderszins. Voor de zuiverheid van de discussie kan de provincie hier daarom verder niet inhoudelijk op reageren. De opvattingen en argumentatie van de provincie voor het opgestelde herindelingsvoorstel zijn vervat in het herindelingsontwerp resp. het herindelingsadvies en toegelicht en onderbouwd in onderliggende toelichtende documenten, die bij deze documenten als bijlage zijn gevoegd.

- In paragraaf 5d ("vooringenomenheid; geen andere uitkomst denkbaar") betoogt de gemeente dat ze zelf de provincie niet wil beschuldigen van vooringenomenheid en zelf wil wegblijven van verwijten daarover aan het adres van de provincie. Wel geeft de gemeente in deze paragraaf zestien voorbeelden aan de hand waarvan zij toelicht waarom het beeld van vooringenomenheid zich breed heeft postgevat in het gemeentebestuur en de Scherpenzeelse gemeenschap.

Vanuit de provincie een korte algemene reactie hierop: de provincie heeft in de loop van de tijd een duidelijke opvatting over de bestuurskrachtopgave van Scherpenzeel en de door de gemeente gekozen oplossingsrichting ontwikkeld. Die oplossingsrichting is onvoldoende duurzaam. De provincie heeft ook een duidelijke opvatting ontwikkeld over het feit dat Scherpenzeel voor een duurzame oplossing een duurzaam partnerschap moet aangaan. Gegeven daarnaast de specifieke geografische situatie van Scherpenzeel is de gemeente Barneveld de enige aangewezen partij. Dit zijn inhoudelijke opvattingen, dan wel feitelijke constateringen, die consistent en consequent door de provincie naar voren zijn gebracht en die de provincie ook toekomen op basis van de wettelijke taak (vitaal openbaar bestuur) en de verantwoordelijkheid voor de inwoners.

- In paragraaf 5e ("geen open overleg") betoogt de gemeente dat het open overleg niet heeft voldaan aan het verzoek van de minister en niet aan de kwaliteitsvereisten uit het Beleidskader gemeentelijke herindeling, omdat geen gesprek heeft plaatsgevonden over feitelijke opgaven, slechts een beperkt aantal oplossingen is onderzocht en dat snelheid boven zorgvuldigheid is gegaan.

In reactie hierop stelt de provincie voorop dat in paragraaf 2.2.2 uitgebreid is toegelicht dat de provincie het overleg heeft gevoerd vanuit een faciliterende en stimulerende regierol, conform de wijze waarop de wetgever dit wenselijk heeft geacht. Over de inhoudelijke punten het volgende. Allereerst bevat de Wet arhi en ook het beleidskader herindelingen geen script bevatten voor de wijze waarop het open overleg wordt ingericht. De provincie heeft evenwel steeds de wettelijke en beleidsmatige waarborgen in acht genomen. In dat verband staat voor de provincie vast dat:

- in de fase van het open overleg alle bestuurlijke partners de gelegenheid hebben gekregen aan te geven of en zo ja, hoe, zij een bijdrage zouden kunnen leveren aan de oplossing van de bestuurskrachtproblematiek van Scherpenzeel;

- de opgaven voor inwoners centraal hebben gestaan; deze zijn actief uitgevraagd in een participatief proces en een representatieve steekproef onder inwoners van Barneveld en Scherpenzeel;
- de gemeenten door de provincie bij de start van het overleg actief zijn uitgenodigd om in het kader van een brede verkenning mogelijke oplossingen aan te dragen voor de bestuurlijke uitdagingen van Scherpenzeel;
- de resultaten hiervan als maatstaf hebben gediend bij het beoordelen van opties waarbij beide gemeenten (alsmede in bepaalde varianten ook andere gemeenten als Ede en Veenendaal) betrokken zouden kunnen worden;
- Scherpenzeel en Barneveld volop de gelegenheid hebben gehad om met elkaar en met de provincie te overleggen over een ruime bandbreedte van mogelijke oplossingen van zelfstandigheid met dienstverleningsovereenkomsten tot bestuurlijke fusie en opties daartussenin, en daar ook zelf suggesties voor hebben aan kunnen dragen;
- de volledige (maximum) wettelijke termijn van 6 maanden voor het voeren van het open overleg ten volle is benut om tot mogelijke overeenstemming met partijen te komen.

De provincie is ervan overtuigd dat zij haar regierol met betrekking tot het overleg heeft vervuld op een wijze die in overeenstemming is met de waarborgen die voor deze fase volgen uit de wet en het Beleidskader gemeentelijke herindeling. Er is hoe dan ook een grote mate van openheid geweest in te verkennen alternatieven, mogelijk betrokken partijen en mindset. Van vooringenomenheid van de zijde van de provincie is geen sprake geweest. Uiteindelijk is een keuze gemaakt op basis van door inwoners geformuleerde opgaven voor wat de provincie beschouwt als de beste en meest haalbare oplossing voor de oplossing van de bestuurskrachtproblematiek van Scherpenzeel.

- In paragraaf 5f (“procesinterventies”) gaat de gemeente in op acties en uitlatingen van GS die volgens de gemeente als interventie in de autonomie van Scherpenzeel om de eigen huishouding te regelen gezien moeten worden. Er worden een 9-tal hiervan benoemd variërend van publicatie van een brief van GS voorafgaande aan een bewonersbijeenkomst, (vermeend) samenspel tussen de commissaris van de Koning en de waarnemend burgemeester, sturing van GS op delegaties in het bestuurlijk overleg, tot het doen van uitspraken tijdens webinars die naar de mening van de gemeente meer dan 20 feitelijke onjuistheden/insinuaties bevatten.

In reactie hierop constateert de provincie in algemene zin dat uit deze paragraaf kan worden afgeleid dat de gemeente zich door de provincie niet altijd erkend heeft gevoeld, dat er in de ogen van de gemeente niet altijd sprake was van fair play in het onderlinge verkeer en dat de rolneming van de provincie als (te) dwingend werd ervaren op bepaalde momenten. In reactie hierop stelt de provincie dat onderlinge spanning en gevoeligheden in een dossier als deze welhaast onvermijdelijk zijn. Tegelijk wordt geconstateerd dat in de afgelopen periode dat deze zowel van de zijde van de gemeente als van de provincie bespreekbaar konden worden gemaakt en veelal ook opgelost. Onmiskenbaar heeft de provincie vanaf met name medio 2019 een actieve opstelling gekozen als het gaat om het nemen regie in de versterking van de bestuurskracht van Scherpenzeel. De provincie is ook van opvatting dat zij die rol kan, mag en moet vervullen als het nodig is, met inachtneming van de goede bestuurlijke verhoudingen en omgangsvormen. Aan die uitgangspunten heeft de provincie naar eigen opvatting altijd ten volle voldaan en de door de gemeente in deze paragraaf genoemde voorbeelden geven geen aanleiding om daar anders over te gaan denken.

In paragraaf 5g (“andere uitkomst was wel degelijk denkbaar geweest”) gaat de gemeente in op de mogelijkheid dat ook na afronding van het bestuurlijk overleg medio december 2020 nog overeenstemming had kunnen ontstaan tussen Barneveld en Scherpenzeel over een vorm van

duurzaam partnerschap waarin beiden zich hadden kunnen vinden. De provincie meent dat een andere uitkomst van het gehele proces na de standpuntbepaling van medio december 2020 van beide gemeenten niet meer mogelijk was. Die uitkomst was glashelder en blijkt ook aan het eind van de zienswijzeprocedure in april 2021 op geen enkele manier te zijn veranderd; er is geen ruimte voor een duurzaam partnerschap binnen “variant 2”. Dit standpunt is ook door de beide gemeenten bevestigd in een bestuurlijk overleg op 15 april 2021.

3.2.6 Zienswijze hoofdstuk 6. Pleidooi

- In het laatste hoofdstuk van de zienswijze houdt de gemeente een samenvattend pleidooi om te kiezen voor het door Scherpenzeel voorgestane model van zelfstandigheid met samenwerking. Gepleit wordt voor een “frisse blik”. Met verwijzing naar diverse rapportages van Elzinga, NSOB en de Spiegelgroep, de brief van de minister van BZK van 10 juli 2020 legt de gemeente de vraag neer om voor een samenwerkingsmodel met een waaier van mogelijke samenwerkingsvormen te kiezen in plaats van voor een herindeling.

In reactie hierop geeft de provincie aan dat zowel bij de totstandkoming als uit de zienswijzeprocedure en het daarbij gevoerde bestuurlijk overleg blijkt dat het door de gemeente voorgestane samenwerkingsmodel niet wenselijk is vanuit het perspectief van Barneveld. En dus geen realistische optie, omdat dit nu eenmaal niet afdwingbaar is. De provincie houdt daarom vast aan wat uit het open overleg en variantenonderzoek naar voren is gekomen als de beste en meest realistische oplossing voor de bestuurskrachtproblematiek van Scherpenzeel: een fusie met de gemeente Barneveld per 1 januari 2023.

3.3 Beantwoording overige zienswijzen

3.3.1 Inleiding

Wij waarderen dat zoveel inwoners, maatschappelijke en bestuurlijke organisaties de moeite hebben genomen om een zienswijze in te dienen over de voorgenomen herindeling. In dit hoofdstuk zijn de zienswijzen beknopt samengevat om een overzicht te geven van de onderwerpen en opvattingen in de zienswijzen. We pretenderen niet volledig te zijn. Per zienswijze is een beknopte reactie toegevoegd op hoofdlijnen met waar nodig en mogelijk een verwijzing naar de thematische beantwoording in de reactienota voor een uitgebreide toelichting. Bij de zienswijzen wordt gesproken over dorpenbeleid en kernenbeleid; hiermee wordt hetzelfde bedoeld maar is door de provincie aangesloten bij de terminologie van de indiener van de zienswijze. Opmerkingen die niet in de thematische beantwoording aan bod komen worden per zienswijze individueel beantwoord. Tot slot wordt per zienswijze aangegeven of een wijziging in het herindelingsontwerp noodzakelijk is.

Zoals in hoofdstuk twee aangegeven zijn er een aantal reacties van bestuurlijke partners die geen zienswijze zijn. Voor de volledigheid zijn die reacties wel in het totaaloverzicht in de volgende paragraaf opgenomen, maar is er geen individuele reactie in deze reactienota opgenomen.

3.3.2 Totaaloverzicht zienswijzen en reacties

Zienswijzenummer	Type indiener	Woonplaats of naam organisatie
1	Inwoner(s)	Onbekend
2a	Inwoner(s)	Scherpenzeel
2b	Inwoner(s)	Scherpenzeel
2c	Inwoner(s)	Scherpenzeel
3	Bestuurlijke organisatie	Gedeputeerde Staten provincie Utrecht
4	Inwoner(s)	Onbekend
5a	Inwoner(s)	Scherpenzeel
5b	Inwoner(s)	Scherpenzeel
6	Maatschappelijke organisatie	Stichting Houd Scherpenzeel Groen & Gezond
7	Maatschappelijke organisatie	Kulturhus de Breehoek Scherpenzeel
8	Inwoner(s)	Scherpenzeel
9a	Inwoner(s)	Scherpenzeel
9b	Inwoner(s)	Scherpenzeel
9c	Inwoner(s)	Scherpenzeel
10	Inwoner(s)	Buitenland
11	Inwoner(s)	Scherpenzeel
12	Inwoner(s)	Scherpenzeel
13	Inwoner(s)	Barneveld
14	Inwoner(s)	Scherpenzeel
14a	Inwoner(s)	Scherpenzeel
15	Inwoner(s)	Scherpenzeel
16	Inwoner(s)	Scherpenzeel
17	Inwoner(s)	Scherpenzeel
18	Inwoner(s)	Scherpenzeel
19	Inwoner(s)	Scherpenzeel
20	Inwoner(s)	Scherpenzeel
21	Inwoner(s)	Scherpenzeel
22	Inwoner(s)	Scherpenzeel
23	Inwoner(s)	Scherpenzeel
24	Politieke partij(en)	Lokaal Belang Barneveld
25	Inwoner(s)	Scherpenzeel
26	Inwoner(s)	Barneveld
27	Politieke partij(en)	VVD Vallei & Veluwe en VVD Scherpenzeel
28	Inwoner(s)	Onbekend
29	Inwoner(s)	Barneveld
30	Maatschappelijke organisatie	Burgerinitiatief Scherpenzeel Zelfstandig
31	Inwoner(s)	Scherpenzeel
32	Inwoner(s)	Scherpenzeel
33	Inwoner(s)	Scherpenzeel
34	Inwoner(s)	Barneveld
35	Inwoner(s)	Onbekend
36	Inwoner(s)	Scherpenzeel
37	Politieke partij(en)	CDA/PRO/CU Scherpenzeel

Zienswijzenummer	Type indiener	Woonplaats of naam organisatie
38	Politieke partij(en)	VVD Barneveld
39	Gemeenteraad	Gemeente Barneveld
40	Gemeenteraad	Gemeente Scherpenzeel
Overige reacties	**Type indiener**	**Woonplaats of naam organisatie**
RB1	Bestuurlijke organisatie	Gemeente Woudenberg
RB2	Bestuurlijke organisatie	Regio Foodvalley
RB3	Bestuurlijke organisatie	Gemeente Ede
RB4	Bestuurlijke organisatie	Waterschap Vallei en Veluwe

3.3.3 Individuele zienswijzen

VOLGNUMMER: 1

Indiener: Inwoner (plaats onbekend), 10 februari 2021

Samenvatting: In dit geval de gehele bijdrage: 'Gewoon samen gaan met voor beide partijen de beste afspraken en oplossingen zoeken in goed overleg! Veel wijsheid.'

Reactie: Wij beschouwen deze reactie als een ondersteuning van het herindelingsontwerp.

Conclusie: Het totaal van alle zienswijzen heeft ons aanleiding gegeven om aanscherpingen en verhelderingen in de tekst van het herindelingsontwerp aan te brengen ten behoeve van het herindelingsadvies. Daar waar relevant is dit specifiek vermeld. Daar waar relevant is dit specifiek vermeld. De zienswijzen hebben niet geleid tot een verandering van de hoofdlijn van het herindelingsontwerp en de inhoudelijke conclusies.

VOLGNUMMER: 2a + 2b + 2c

Indiener: Inwoner Scherpenzeel, 12 februari 2021

Samenvatting: De indiener noemt Scherpenzeel een prachtige gemeente met medezeggenschap op een hoog niveau en korte lijnen van inwoner naar gemeente. Daarnaast is de indiener kritisch op de rol van de provincie. De schrijver geeft aan overvallen te zijn door de fusie en ziet niet veel goeds in de fusie. Ook meent de indiener dat de fusie ondemocratisch tot stand gaat komen.

Reactie:

Indiener geeft aan dat de fusie ondemocratisch tot stand gaat komen. De provincie onderschrijft dat niet. De arhi-procedure wordt zorgvuldig doorlopen, met veel aandacht voor het **draagvlak** onder zowel inwoners, bestuurlijke als regionale partners. Voor een uitgebreide toelichting op de **zienswijzeprocedure** en draagvlak zie **paragrafen 2.1 en 2.6** van de reactienota.

In uw zienswijze bent u kritisch op de **rol van de provincie** en schetst u vooringenomenheid. De provincie heeft gehandeld passend bij provinciaal beleid, wetgeving en het Beleidskader gemeentelijke herindeling van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Voor een uitgebreide toelichting op de rol van de provincie, zie **paragraaf 2.3** van de reactienota.

Conclusie: Het totaal van alle zienswijzen heeft ons aanleiding gegeven om aanscherpingen en verhelderingen in de tekst van het herindelingsontwerp aan te brengen ten behoeve van het

herindelingsadvies. Daar waar relevant is dit specifiek vermeld. De zienswijzen hebben niet geleid tot een verandering van de hoofdlijn van het herindelingsontwerp en de inhoudelijke conclusies.

VOLGNUMMER: 3

Indiener: Gedeputeerde Staten van provincie Utrecht, 4 maart 2021

Samenvatting: De indiener stelt de hoop te hebben op de borging van de huidige samenwerking binnen de Regio Foodvalley. De indiener heeft daarnaast een verzoek tot aanpassing van het herindelingsontwerp ten aanzien van het onthouden van een inhoudelijke oordeel over de drie varianten door de provincie Utrecht. Tot slot neemt de indiener graag kennis van het dorpenbeleid 2.0.

Reactie:

In uw zienswijze geeft u aan dat in het herindelingsontwerp de indruk is ontstaan dat GS van provincie Utrecht een inhoudelijk oordeel heeft gegeven over de versterking van de bestuurskracht van Scherpenzeel. U wijst er op dat u vanuit de Utrechtse context heeft opgemerkt dat u alleen meewerkt aan gemeentelijke herindelingen indien de betrokken (Utrechtse) gemeenten daartoe de wens hebben geuit dan wel bereid zijn daar aan mee te werken. Tegen deze achtergrond verzoekt u om de zin dat u zich kunt vinden in de vorming van een nieuwe gemeente Barneveld-Scherpenzeel geheel te schrappen. In reactie hierop geven wij aan ons te kunnen vinden in uw analyse. Met de aangegeven zinsnede hebben we willen aangeven dat de Provincie Utrecht zich kon vinden in het niet- betrekken van Utrechtse gemeenten bij een herindeling met Scherpenzeel. De zin wekt daarnaast – onbedoeld wat ons betreft - de indruk dat de provincie Utrecht een inhoudelijk standpunt zou hebben over een fusie tussen Scherpenzeel en Barneveld, die niet op Utrechts grondgebied plaatsvindt. In het Herindelingsadvies zullen we opnemen dat de provincie Utrecht zich kan vinden in onze keuze om geen Utrechtse gemeenten te betrekken bij een voorstel voor fusie met de gemeente Scherpenzeel, maar geen inhoudelijk standpunt heeft over de door ons voorgestelde herindeling met Barneveld.

Voorts geeft u aan graag het dorpenbeleid 2.0 te ontvangen. De precieze vormgeving daarvan is aan de gemeenten zelf. Voor de inzichten die er nu zijn, zie **paragraaf 2.4** van de reactienota.

Conclusie: Het totaal van alle zienswijzen heeft ons aanleiding gegeven om aanscherpingen en verhelderingen in de tekst van het herindelingsontwerp aan te brengen ten behoeve van het herindelingsadvies. De zienswijzen hebben niet geleid tot een verandering van de hoofdlijn van het herindelingsontwerp en de inhoudelijke conclusies. Uw zienswijze geeft aanleiding om de beoogde toetsing van de herindeling op het punt (regionaal) draagvlak (8.2.1.) in het herindelingsontwerp aan te passen waarbij Gedeputeerde Staten van de provincie Utrecht geen inhoudelijk oordeel geven over de drie varianten ter versterking van de bestuurskracht van Scherpenzeel.

VOLGNUMMER: 4

Indiener: Inwoner (plaats onbekend), 12 maart 2021

Samenvatting: De indiener stipt het bestuurskracht probleem aan. Het bestuurlijke apparaat ondermijnt structureel de geloofwaardigheid en transparantie van het democratische proces. Dit wordt toegelicht aan de hand van ‘de mythe van’ ‘t Zwarte Land II.

Reactie:

In uw zienswijze neemt u het **'t Zwarte Land II** als voorbeeld. GS van provincie Gelderland heeft net als het regiobestuur ingestemd met afwijking van het Regionaal Programma Werklocaties. Daarmee ligt de verantwoordelijkheid voor het proces en de uitwerking van de plannen op dit moment bij de gemeente Scherpenzeel. Het handelen van de gemeente Scherpenzeel rondom het Zwarte Land II is daarmee geen onderdeel van het herindelingsadvies.

U stelt daarnaast het bestuurskracht probleem van de gemeente Scherpenzeel aan de orde. Hierbij noemt u specifiek de 'transparantie van het democratisch proces'. De **provincie** heeft in een heldere en consistente lijn geopereerd, passend bij provinciaal beleid, wetgeving en het Beleidskader gemeentelijke herindeling van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Zie **paragraaf 2.3** van de reactienota voor een uitgebreide reactie op dit punt.

Conclusie: Het totaal van alle zienswijzen heeft ons aanleiding gegeven om aanscherpingen en verhelderingen in de tekst van het herindelingsontwerp aan te brengen ten behoeve van het herindelingsadvies. Daar waar relevant is dit specifiek vermeld. De zienswijzen hebben niet geleid tot een verandering van de hoofdlijn van het herindelingsontwerp en de inhoudelijke conclusies.

VOLGNUMMER: 5a

Indiener: Inwoner Scherpenzeel, 15 maart 2021

Samenvatting: De indiener geeft aan dat wanneer er tot een herindeling wordt overgegaan een herindeling met Barneveld de minst slechte oplossing is. Er is onduidelijkheid over de noodzaak en als het een paar tientjes per maand extra zou kosten heeft deze indiener dat er voor over. Hierbij bestaat de angst dat dit sowieso nodig is door de financieel niet rooskleurige positie van Barneveld. De indiener kent raadsleden persoonlijk en heeft zodoende korte lijnen voor zijn inbreng. Daarnaast worden de huidige voorzieningen in Scherpenzeel gewaardeerd. Angst bestaat dat dit bij een fusie verdwijnt. Als laatste vindt de indiener het dorpenplan nog niet voldoende uitgewerkt. De beste oplossing is samenwerking met andere gemeentes (waaronder Barneveld).

Reactie:

U geeft in uw zienswijze aan dat de **financiële positie** van Barneveld niet rooskleurig is en dat de gemeenteraad veel moeite doet om de voorzieningen in stand te houden. De financiële uitgangspositie van Barneveld en Scherpenzeel is weliswaar verschillend, maar niet 'beter of slechter'. Scherpenzeel scoort op het punt van solvabiliteit hoog; ze is goed in staat om haar financiële verplichtingen te voldoen. Barneveld heeft meer exploitatiemogelijkheden door onbenutte belastingcapaciteit en heeft een goede weerbaarheid in het geval van financiële tegenslagen. Daarnaast zijn voor de tekortposities van Barneveld ruim voldoende voorzieningen opgenomen. In het algemeen geven de financiën geen aanleiding om te veronderstellen dat in de nieuwe gemeente op korte termijn minder middelen beschikbaar zullen zijn voor uitgaven aan **voorzieningen** en dienstverlening dan nu voorzien. Dit geldt dus ook voor voorzieningen en dienstverlening in het dorp Scherpenzeel. Voor een uitgebreide toelichting over de gevolgen van de herindeling op de financiën en voorzieningen, zie **paragraaf 2.5** van de reactienota.

Daarnaast geeft u aan op dit moment een laagdrempelige gemeenteraad te ervaren doordat u een persoonlijke band heeft met enkele raadsleden. De provincie hecht veel waarde aan laagdrempelige

volksvertegenwoordiging en om dit te blijven waarborgen moedigt de provincie de (gezamenlijke) doorontwikkeling van het **dorpenbeleid** in beide gemeenten aan. Bij een verdere ontwikkeling van het dorpenbeleid is het ook mogelijk om zeggenschap voor kernen in te richten waarbij laagdrempeligheid gewaarborgd wordt. De precieze vormgeving daarvan is echter aan de gemeenten zelf. Voor een volledige toelichting op dit punt, zie **paragraaf 2.4** van de reactienota.

Daarnaast trekt u de rol van de provincie in twijfel, in het bijzonder in de richting van andere opties van samenwerken die onvolledig zijn overwogen. De **provincie** heeft in een heldere en consistente lijn geopereerd, passend bij provinciaal beleid, wetgeving en het Beleidskader gemeentelijke herindeling van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Hierbij heeft de provincie alle varianten gewogen en is gezien de posities van de beide gemeenten en de bestuurskrachtopgave in Scherpenzeel tot de conclusie gekomen dat een herindeling de beste oplossing hiervoor biedt. In **paragraaf 2.2 en 2.3** kunt u de uitgebreide toelichting op deze thema's vinden.

Conclusie: Het totaal van alle zienswijzen heeft ons aanleiding gegeven om aanscherpingen en verhelderingen in de tekst van het herindelingsontwerp aan te brengen ten behoeve van het herindelingsadvies. Daar waar relevant is dit specifiek vermeld. De zienswijzen hebben niet geleid tot een verandering van de hoofdlijn van het herindelingsontwerp en de inhoudelijke conclusies.

VOLGNUMMER: 5b

Indiener: Inwoner Scherpenzeel (zelfde indiener als volgnummer 5a), 19 maart 2021

Samenvatting: Indiener is teleurgesteld in de Gedeputeerde Staten door haar reactie op de peiling rondom de herindeling tijdens de Tweede Kamerverkiezingen. De indiener voelt zicht beledigd door de strekking van de reactie van de GS over de peiling. Een ruime meerderheid stemt voor zelfstandigheid en dat wordt afgedaan met een houding dat wij niet weten waar we het over hebben. Er wordt toegegeven dat er beperkte nuancering mogelijk was in de peiling, maar de angst bestaat bij het Kieskompas dat de nuancering sterk afhankelijk is van de vraagstelling en de interpretatie van de antwoorden.

Reactie:

In uw zienswijze geeft u aan dat teleurgesteld te zijn over de omgang met de **peiling** tijdens de Tweede Kamerverkiezingen en in het bijzonder de reactie van de provincie op deze peiling. U beaamt dat er tijdens deze peiling maar drie keuzes mogelijk waren, namelijk voor herindeling met Barneveld, zelfstandig Scherpenzeel of geen mening. Bij het geven van antwoorden was er geen ruimte voor nuancering. Uit de peiling van Kieskompas blijkt echter een al met al een genuanceerder beeld dan u schetst. Daarnaast geeft u aan dat de interpretatie van het onderzoek van Kieskompas volledig afhankelijk is van de vraagstelling en de interpretatie van de antwoorden. De rapporten van Kieskompas laten echter zien dat de vraagstelling en uitvoering van het onderzoek volgens professionele en gebruikelijke normen heeft plaatsgevonden en de door Kieskompas benutte populatie als representatief kan worden beschouwd voor het doel en de uitkomsten van het onderzoek. Zie voor een uitgebreide toelichting rondom het onderwerp draagvlak **paragraaf 2.6** van de reactienota.

Conclusie: Het totaal van alle zienswijzen heeft ons aanleiding gegeven om aanscherpingen en verhelderingen in de tekst van het herindelingsontwerp aan te brengen ten behoeve van het

herindelingsadvies. Daar waar relevant is dit specifiek vermeld. De zienswijzen hebben niet geleid tot een verandering van de hoofdlijn van het herindelingsontwerp en de inhoudelijke conclusies.

VOLGNUMMER: 6

Indiener: Stichting Houd Scherpenzeel Groen & Gezond, 17 maart 2021

Samenvatting: De indiener stelt dat de ontwikkeling van het nieuwe bedrijventerrein 't Zwarte Land II in Scherpenzeel door het plaatselijke bestuurlijk met veel 'ijver' wordt voortgezet. De indiener heeft een grote angst voor teloorgang van groen en gezondheid door deze ontwikkelingen. Dit zowel in de verblokking van de omgeving als verkeersgerelateerde uitstoot. Bij fusie van Barneveld en Scherpenzeel ziet de stichting kansen voor het regionale beleid van de Regio Foodvalley. De stichting pleit ervoor om ook zonder fusie van de beide gemeenten meer bestuurlijke visie te tonen. De indieners hebben de duidelijke wens om binnen de beleidskaders aan te geven dat verblokking in groene omgeving als onwenselijk wordt beschouwd.

Reactie:

De provincie heeft ten aanzien van 't Zwarte Land II net als het regiobestuur ingestemd met de afwijking van het Regionaal Programma Werklocaties. Daarmee ligt de verantwoordelijkheid voor het proces en de uitwerking van de plannen bij de gemeente Scherpenzeel of bij een fusie bij de nieuwe gemeenteraad. Het handelen van de gemeente Scherpenzeel rondom het Zwarte Land II is daarmee geen onderdeel van het herindelingsadvies. De invulling van het eventuele groene karakter van de gemeente is bij de fusie aan de nieuwe gemeenteraad, zoals ook in meer detail staat omschreven in **paragraaf 2.4** van de reactienota.

Conclusie: Het totaal van alle zienswijzen heeft ons aanleiding gegeven om aanscherpingen en verhelderingen in de tekst van het herindelingsontwerp aan te brengen ten behoeve van het herindelingsadvies. Daar waar relevant is dit specifiek vermeld. De zienswijzen hebben niet geleid tot een verandering van de hoofdlijn van het herindelingsontwerp en de inhoudelijke conclusies.

VOLGNUMMER: 7

Indiener: Kulturhus de Breehoek Scherpenzeel, 22 maart 2021

Samenvatting: De indiener stelt dat het Kulturhus 'De Breehoek' van groot belang is voor Scherpenzeel. Zij zijn dan ook content te lezen dat in het ontwerp de buurtfunctie in stand gehouden wordt en zo mogelijk versterkt dient te worden. Om blijvend een veelzijdig programma te kunnen aanbieden is investeren noodzakelijk. Bij een mogelijke fusie kan het Kulturhus dienen als beeld van een sterk dorp.

Reactie:

De provincie ziet deze zienswijze als ondersteuning aan het herindelingsontwerp. De gesprekken over investeringen in de Breehoek zullen, zoals gesteld door de indiener, plaats moeten vinden met de betrokken gemeente. Voor meer toelichting op de financiënfinanciën en voorzieningen van de nieuwe gemeente verwijzen we u naar **paragraaf 2.5** van de reactienota.

Conclusie: Het totaal van alle zienswijzen heeft ons aanleiding gegeven om aanscherpingen en verhelderingen in de tekst van het herindelingsontwerp aan te brengen ten behoeve van het

herindelingsadvies. Daar waar relevant is dit specifiek vermeld. De zienswijzen hebben niet geleid tot een verandering van de hoofdlijn van het herindelingsontwerp en de inhoudelijke conclusies.

VOLGNUMMER: 8

Indiener: Inwoners Scherpenzeel, 21 maart 2021

Samenvatting: De indieners menen dat Scherpenzeel zelfstandig moet blijven. Dit onderbouwen zij door aan te geven dat er een gebrek aan draagvlak is onder de inwoners, onvoldoende onderbouwing is voor het gebrek aan bestuurskracht, geen garanties zijn voor Scherpenzeel op het gebied van financiën en voorzieningen en het financiële beeld dat de provincie schetst van Scherpenzeel niet terecht is. De indieners geven aan dat wanneer de kwaliteit/prijs in balans blijft, zij bereid zijn meer te betalen als inwoners van Scherpenzeel. Zij zijn tevreden over de gemeente die wordt ervaren als dichtbij en toegankelijk.

Reactie:

De aanleiding voor de arhi-procedure is onvoldoende toekomstige **bestuurskracht** van de gemeente Scherpenzeel. Deze uitdaging is in 2019 vastgesteld door de gemeenteraad van Scherpenzeel zelf. De directe aanleiding van de arhi-procedure is dat de provincie er niet van overtuigd is dat Scherpenzeel hier zelf een juiste oplossing voor zal vinden. Zie voor een uitgebreide toelichting **paragraaf 2.1.3** van de reactienota.

U geeft in uw zienswijze aan dat er geen **draagvlak** is voor het herindelingsontwerp. De voorkeuren en wensen van inwoners met betrekking tot de toekomstige gemeenten zijn op meerdere momenten en op verschillende manieren gepeild, wat al met al een genuanceerder beeld oplevert dan u schetst. Daarnaast is draagvlak onder inwoners niet de enige bepalende factor in het vaststellen van het draagvlak. Zie voor een uitgebreide toelichting **paragraaf 2.6** van de reactienota.

In uw zienswijze stelt u dat u bang bent dat de herindeling voor de gemeente Scherpenzeel **financieel** slecht zal uitpakken. Dat voorziet de provincie niet. De financiële uitgangspositie van de twee gemeenten is verschillend, niet ‘beter of slechter’. Scherpenzeel scoort op het punt van solvabiliteit hoog; ze is goed in staat om haar financiële verplichtingen te voldoen. Barneveld heeft meer exploitatiemogelijkheden door onbenutte belastingcapaciteit en heeft een goede weerbaarheid in het geval van financiële tegenslagen. Daarnaast zijn voor de tekortposities van Barneveld ruim voldoende voorzieningen opgenomen, het is dus niet zo dat eventuele grondexploitatieoverschotten uit Scherpenzeel daarvoor als compensatie zullen moeten gaan dienen. Voor een uitgebreide toelichting op het gevolg van de financiën en voorzieningen, zie **paragraaf 2.5** van de reactienota.

In uw zienswijze geeft u aan dat u **zeggenschap** wilt hebben over uw voorzieningenniveau en zeer goede ervaringen heeft met een gemeente die dichtbij u staat. In een herindeling hoeft dit niet te veranderen: op dit moment is Barneveld ook al een meerkernige gemeente met dorpen met eigen kenmerken. Bij een verdere ontwikkeling van het dorpenbeleid is het daarnaast mogelijk om zeggenschap te borgen. Voor een volledige toelichting op dit punt, zie **paragraaf 2.4** van de reactienota.

Met betrekking tot de **rol van de provincie**: de provincie heeft volgens een heldere en consistente lijn geopereerd, passend bij provinciaal beleid, wetgeving en het Beleidskader gemeentelijke

herindeling van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Zie **paragraaf 2.3** van de reactienota voor een uitgebreide reactie op dit punt.

Conclusie: Het totaal van alle zienswijzen heeft ons aanleiding gegeven om aanscherpingen en verhelderingen in de tekst van het herindelingsontwerp aan te brengen ten behoeve van het herindelingsadvies. Daar waar relevant is dit specifiek vermeld. De zienswijzen hebben niet geleid tot een verandering van de hoofdlijn van het herindelingsontwerp en de inhoudelijke conclusies.

VOLGNUMMER: 9a

Indiener: Inwoner Scherpenzeel, 11 maart 2021

Samenvatting: De indiener meent dat het proces doorspekt is geweest van vooringenomenheid van de zijde van Gedeputeerde Staten. Dit in het bijzonder doordat er constant om een andere notitie gevraagd wordt door GS, van bestuurskracht tot financiële positie tot ambtelijke organisatie. Scherpenzeel heeft daardoor niet de kans gehad om de keus voor zelfstandigheid te laten zien. Ook wijst de indiener op kritiek die geuit wordt op de aanpak van cvdK Berends en gedeputeerde Markink door externe staatsrechtsgeleerden. Daarnaast heeft de indiener kritiek op de wijze van uitvoering van het variantenonderzoek en verzoekt om in geval van herindeling ook de variant Valleigemeente van Leusden-Woudenberg-Renswoude-Scherpenzeel te onderzoeken. Provinciale Staten worden door de indiener opgeroepen om het proces te stoppen en niet in te stemmen met het herindelingsontwerp. Ook concludeert de indiener dat er geen draagvlak voor herindeling is onder de inwoners en gemeenteraad.

Reactie:

In uw zienswijze uit u kritiek op **varianten** die de provincie voor de herindeling heeft onderzocht. De provincie heeft vanuit een brede benadering een relatief beperkte selectie moeten maken van reëel denkbare oplossingsrichtingen voor versterking van de bestuurskracht van Scherpenzeel. Deze zijn in het variantenonderzoek als onderdeel van het open overleg betrokken. Meer toelichting op de variantkeuze kunt u vinden in **paragraaf 2.2** van de reactienota.

Met betrekking tot de **rol van de provincie** en de door u genoemde vooringenomenheid: de provincie heeft volgens een heldere en consistente lijn geopereerd, passend bij provinciaal beleid, wetgeving en het Beleidskader gemeentelijke herindeling van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Zie **paragraaf 2.3** van de reactienota voor een uitgebreide reactie op dit punt.

In uw zienswijze geeft u aan dat er geen **draagvlak** is voor de herindeling. Het draagvlak is van groot belang. Daarom zijn de voorkeuren en wensen van inwoners met betrekking tot de toekomstige gemeente op meerdere momenten en op verschillende manieren gepeild, wat al met al een genuanceerder beeld dan u schetst. Zie voor een uitgebreide toelichting **paragraaf 2.6** van de reactienota.

Conclusie: Het totaal van alle zienswijzen heeft ons aanleiding gegeven om aanscherpingen en verhelderingen in de tekst van het herindelingsontwerp aan te brengen ten behoeve van het herindelingsadvies. Daar waar relevant is dit specifiek vermeld. De zienswijzen hebben niet geleid tot een verandering van de hoofdlijn van het herindelingsontwerp en de inhoudelijke conclusies.

VOLGNUMMER: 9b + 9c

Indiener: Inwoner Scherpenzeel (zelfde indiener als volgnummer 9a), 19 maart 2021

Samenvatting: Indiener heeft het gevoel dat de provincie de gemeente en inwoners murw maakt door steeds weer negatief en per omgaande in de pers te reageren op situaties. In dit geval door de peiling gehouden door de gemeente (in afstemming met de provincie). Met name kritiek over de opstelling van Markink: 'dit is een eenvoudige voor-tegenpeiling en daar verbind ik geen gevolgen aan'. Draagvlak en proces van onderop zijn van belang. Beide zijn niet het geval bij dit herindelingsontwerp.

Reactie:

In uw zienswijze geeft u nogmaals aan dat er geen **draagvlak** is voor de herindeling en het proces niet van onderop is vormgegeven. Het draagvlak is van groot belang. Daarom zijn de voorkeuren en wensen van inwoners met betrekking tot de toekomstige gemeente op meerdere momenten en op verschillende manieren gepeild, wat al met al een genuanceerder beeld dan u schetst. Zie voor een uitgebreide toelichting **paragraaf 2.6** van de reactienota.

Conclusie: Het totaal van alle zienswijzen heeft ons aanleiding gegeven om aanscherpingen en verhelderingen in de tekst van het herindelingsontwerp aan te brengen ten behoeve van het herindelingsadvies. Daar waar relevant is dit specifiek vermeld. De zienswijzen hebben niet geleid tot een verandering van de hoofdlijn van het herindelingsontwerp en de inhoudelijke conclusies.

VOLGNUMMER: 10

Indiener: Inwoner buitenland, 20 maart 2021

Samenvatting: Indiener vindt de omgang met de peiling ondemocratisch. Met name gebrek aan vermogen om situatie in Scherpenzeel vanuit Arnhem (provinciegebouw) te kunnen beoordelen. Daarnaast stelt de indiener dat er maar één optie op tafel lag voor de gemeente en hierdoor onwaarheden en verwijten worden verspreid.

Reactie:

In uw zienswijze noemt u meermaals dat het niet zo zou kunnen zijn dat de herindelingsprocedure ondanks de peiling alsnog wordt doorgezet. Echter, de voorkeuren en wensen van inwoners met betrekking tot de toekomstige gemeenten zijn op meerdere momenten en op verschillende manieren gepeild, wat al met al een genuanceerder beeld oplevert dan u schetst. Daarnaast is draagvlak onder inwoners niet de enige bepalende factor in het vaststellen van het **draagvlak**. Uw stelling dat het proces ondemocratisch tot stand is gekomen, onderschrijft de provincie dan ook niet. Zie voor een uitgebreide toelichting **paragraaf 2.6** van de reactienota.

Daarnaast bent u in uw zienswijze kritisch op de **rol van de provincie**. De korte reactie daarop is dat de provincie van mening is dat er met een heldere en consistente lijn is geopereerd, passend bij provinciaal beleid, wetgeving en het beleidskader van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. In **paragraaf 2.3** van de reactienota wordt het proces van het open overleg, de rol van de provincie en besluitvorming door B&W uitgebreid uiteengezet.

Conclusie: Het totaal van alle zienswijzen heeft ons aanleiding gegeven om aanscherpingen en verhelderingen in de tekst van het herindelingsontwerp aan te brengen ten behoeve van het

herindelingsadvies. Daar waar relevant is dit specifiek vermeld. De zienswijzen hebben niet geleid tot een verandering van de hoofdlijn van het herindelingsontwerp en de inhoudelijke conclusies.

VOLGNUMMER: 11

Indiener: Inwoner Scherpenzeel, 24 maart 2021

Samenvatting: Indiener is ontevreden over de reactie van de provincie naar aanleiding van de draagvlakpeiling van de gemeente Scherpenzeel. Daarnaast geeft indiener aan dat draagvlak onder de bevolking een belangrijke factor is in het landelijke beleid en dat de bestuurskracht in Scherpenzeel de afgelopen tijd is verbeterd. Ook geeft indiener aan dat de financiën van Barneveld minder op orde zijn dan die van Scherpenzeel.

Reactie:

De voorkeuren en wensen van inwoners met betrekking tot de toekomstige gemeenten zijn op meerdere momenten en op verschillende manieren gepeild, wat al met al een genuanceerder beeld oplevert dan u schetst. Daarnaast is **draagvlak** onder inwoners niet de enige bepalende factor in het vaststellen van het draagvlak. Zie voor een uitgebreide toelichting **paragraaf 2.6** van de reactienota.

Daarnaast noemt u in uw zienswijze dat de bestuurskracht in Scherpenzeel de afgelopen tijd is verbeterd. Hierover kan veel worden gezegd, maar in het kort is de provincie er niet van overtuigd dat Scherpenzeel zelf een duurzame oplossing zal vinden voor het tekort aan bestuurskracht. Zie voor een uitgebreide toelichting **paragraaf 2.1.3** van de reactienota.

Tot slot merkt u op dat de financiën van Barneveld niet op orde zijn en dat Scherpenzeelse hulp hiervoor nodig is. Dat voorziet de provincie niet. De financiële uitgangspositie van de twee gemeenten is verschillend, niet ‘beter of slechter’. Aan de ene kant scoort Scherpenzeel op het punt van solvabiliteit hoog en Barneveld heeft meer exploitatiemogelijkheden door onbenutte belastingcapaciteit en heeft een hoge weerbaarheid in het geval van financiële tegenslagen.. In het algemeen geven de financiën geen aanleiding om te veronderstellen dat in de nieuwe gemeente op korte termijn minder middelen beschikbaar zullen zijn voor uitgaven aan **voorzieningen** en dienstverlening dan nu voorzien, dit geldt dus ook voor voorzieningen en dienstverlening in het dorp Scherpenzeel. Voor een uitgebreide toelichting op het gevolg van de financiën en voorzieningen, zie **paragraaf 2.5** van de reactienota.

Conclusie: Het totaal van alle zienswijzen heeft ons aanleiding gegeven om aanscherpingen en verhelderingen in de tekst van het herindelingsontwerp aan te brengen ten behoeve van het herindelingsadvies. Daar waar relevant is dit specifiek vermeld. De zienswijzen hebben niet geleid tot een verandering van de hoofdlijn van het herindelingsontwerp en de inhoudelijke conclusies.

VOLGNUMMER: 12

Indiener: Inwoner Scherpenzeel, 24 maart 2021

Samenvatting: Indiener geeft aan dat in na herindeling het uitoefenen van invloed op het regionale beleid van de Regio Foodvalley door de nieuwe gemeente Barneveld bestuurlijk eenvoudiger wordt. Daarbij geeft indiener wel aan dat ook zonder fusie bestuurlijk steviger kan worden gepositioneerd.

Reactie: Wij beschouwen deze reactie als een ondersteuning van het herindelingsontwerp.

Conclusie: Het totaal van alle zienswijzen heeft ons aanleiding gegeven om aanscherpingen en verhelderingen in de tekst van het herindelingsontwerp aan te brengen ten behoeve van het herindelingsadvies. Daar waar relevant is dit specifiek vermeld. De zienswijzen hebben niet geleid tot een verandering van de hoofdlijn van het herindelingsontwerp en de inhoudelijke conclusies.

VOLGNUMMER: 13

Indiener: Inwoner Barneveld, 23 maart 2021

Samenvatting: Indiener geeft aan dat zelfstandigheid van Barneveld en Scherpenzeel het beste bestuurlijke toekomstscenario is. Allereerst impliceert indiener gebrekkige bestuurskracht aan de kant van Barneveld. Ook wijst indiener op de teruglopende voorzieningen in 'buitendorpen", waarbij indiener het voorbeeld geeft van de gemeente Ede. Daarnaast noemt indiener dat Barneveld een slechtere financiële positie heeft dan de gemeente Scherpenzeel. Ook wijst indiener erop dat schaalvergroting over het algemeen niet leidt tot kostenbesparing. Daarbij geeft indiener aan dat het wel een optie is dat Barneveld de taken van Scherpenzeel in het sociale domein, afvalverwerking, politie of belastingen overneemt. Tot slot geeft indiener aan dat de provincie zich in moet zetten voor een sterkere democratische borging van besluitvorming in Kootwijkerbroek, Garderen en Voorthuizen.

Reactie:

In tegenstelling tot de indiener ziet de provincie geen bestuurskrachtprobleem in de gemeente Barneveld. De aanleiding voor de arhi-procedure is het gebrek aan **bestuurskracht** in de gemeente Scherpenzeel, zoals de gemeenteraad van Scherpenzeel in 2019 zelf vaststelde. Dat was ook een belangrijke aanleiding voor de start van de arhi-procedure vanuit de provincie. Zie voor een uitgebreide toelichting **paragraaf 2.1.3** van de reactienota.

In uw zienswijze stelt u dat u bang bent dat de herindeling voor de gemeente Scherpenzeel **financieel** slecht zal uitpakken. Dat voorziet de provincie niet. De financiële uitgangspositie van de twee gemeenten is verschillend, niet ‘beter of slechter’. Scherpenzeel scoort op het punt van solvabiliteit hoog; ze is goed in staat om haar financiële verplichtingen te voldoen. Barneveld heeft meer exploitatiemogelijkheden door onbenutte belastingcapaciteit en heeft een goede weerbaarheid in het geval van financiële tegenslagen. In het algemeen geven de financiën geen aanleiding om te veronderstellen dat in de nieuwe gemeente op korte termijn minder middelen beschikbaar zullen zijn voor uitgaven aan **voorzieningen** en dienstverlening dan nu voorzien, dit geldt dus ook voor voorzieningen en dienstverlening in het dorp Scherpenzeel. Voor een uitgebreide toelichting op het gevolg van de financiën en voorzieningen, zie **paragraaf 2.5** van de reactienota.

In uw zienswijze geeft u aan dat een zelfstandig Scherpenzeel in samenwerking met Barneveld op nog nader te bepalen domeinen uw voorkeur heeft. Vanuit de provincie is in het variantenonderzoek de optie van een duurzame en vergaande samenwerking tussen Scherpenzeel met Barneveld specifiek ingebracht. Echter, deze **variant** was niet haalbaar omdat de gemeenten hier geen overeenstemming over kunnen bereiken vanwege verschil in belang en perspectief bij de invulling van de variant. Zie **paragraaf 2.3** van de reactienota voor een uitgebreide toelichting.

In uw zienswijze geeft u aan dat het van belang is om sterkere democratische borging in Barneveld te realiseren. De provincie moedigt de (gezamenlijke) doorontwikkeling van **dorpenbeleid** in beide

gemeenten aan. Bij een verdere ontwikkeling van het dorpenbeleid is het ook mogelijk om zeggenschap voor kernen in te richten. De precieze vormgeving daarvan is echter aan de gemeenten zelf. Voor een volledige toelichting op dit punt, zie **paragraaf 2.4** van de reactienota.

Conclusie: Het totaal van alle zienswijzen heeft ons aanleiding gegeven om aanscherpingen en verhelderingen in de tekst van het herindelingsontwerp aan te brengen ten behoeve van het herindelingsadvies. Daar waar relevant is dit specifiek vermeld. De zienswijzen hebben niet geleid tot een verandering van de hoofdlijn van het herindelingsontwerp en de inhoudelijke conclusies.

VOLGNUMMER: 14

Indiener: Inwoner Scherpenzeel, 23 maart 2021

Samenvatting: Indiener verzoekt de provincie om de fusie tussen Scherpenzeel en Barneveld stop te zetten. De indiener lijkt de voorkeur te hebben voor een samenwerking tussen de gemeenten Scherpenzeel en Barneveld en niet voor een bestuurlijke fusie. De belangrijkste reden hiervoor is volgens indiener het beperkte draagvlak voor de fusie bij inwoners van Scherpenzeel, onder verwijzing naar de gemeentelijke peiling van 17 maart. Daarnaast geeft indiener aan dat de bestuurskracht in Scherpenzeel de afgelopen tijd sterk is verbeterd en dat dit nog verder verbeterd kan worden door het versterken van samenwerking. Tot slot geeft indiener aan dat door de opschaling van gemeenten vaak meer op regio's lijken dan op gemeenten.

Reactie:

U geeft in uw zienswijze aan dat in Scherpenzeel de bestuurlijke voorkeur uitgaat naar een samenwerking ten faveure van een bestuurlijke fusie. Voor de versterking van de bestuurskracht van Scherpenzeel zijn in de arhi-procedure verschillende **varianten** onderzocht. Vanuit de provincie is in het variantenonderzoek de optie van een duurzame en vergaande samenwerking tussen Scherpenzeel met Barneveld specifiek ingebracht. Echter, deze variant was niet haalbaar omdat de gemeenten hier geen overeenstemming over kunnen bereiken vanwege verschil in belang en perspectief bij de invulling van de variant. Zie **paragraaf 2.3** van de reactienota voor een uitgebreide toelichting. Voor wat betreft uw opmerking over Rozendaal, deze situatie is niet zo direct vergelijkbaar. De opgaven en ambities waar Rozendaal voor staat en hoe zij de zich bestuurlijk hebben georganiseerd is substantieel anders dan in Scherpenzeel, met name door sterke samenwerkingsrelaties.

Daarnaast geeft u in uw zienswijze aan dat het **draagvlak** voor de fusie tussen Barneveld en Scherpenzeel laag is. De voorkeuren en wensen van inwoners met betrekking tot de toekomstige gemeenten zijn op meerdere momenten en op verschillende manieren gepeild, wat al met al een genuanceerder beeld oplevert dan u schetst. Daarnaast is draagvlak onder inwoners niet de enige bepalende factor in het vaststellen van het draagvlak. Zie voor een uitgebreide toelichting **paragraaf 2.6** van de reactienota.

Met betrekking tot uw opmerking over de opschaling van gemeenten: het is waar dat er opgaven zijn die soms het gemeentelijk niveau overstijgen of waar het strategisch kan zijn om op **regionaal niveau** samen te werken. De provincie ziet fusie als een kans voor verdere versteviging van de regionale positie van de gemeenten. Zie voor een uitgebreidere toelichting **paragrafen 3.2.2 en 3.2.3**.

Conclusie: Het totaal van alle zienswijzen heeft ons aanleiding gegeven om aanscherpingen en verhelderingen in de tekst van het herindelingsontwerp aan te brengen ten behoeve van het herindelingsadvies. Daar waar relevant is dit specifiek vermeld. De zienswijzen hebben niet geleid tot een verandering van de hoofdlijn van het herindelingsontwerp en de inhoudelijke conclusies.

VOLGNUMMER: 14a

Indiener: Inwoner Scherpenzeel, 17 maart 2021

Samenvatting: In aanvulling op zienswijze 14 geeft indiener aan dat het Kieskompas niet betrouwbaar was en hier geen harde conclusies aan mogen worden verbonden.

Reactie:

De provincie onderschrijft dit niet. Het onderzoek van Kieskompas is een representatief onderzoek, gewogen naar geslacht, leeftijd, opleiding, en stemgedrag bij de gemeenteraadsverkiezingen (indien bekend). Daarmee geeft het onderzoek een betrouwbaar en representatief beeld van de meningen in beide gemeenten. Zie voor een uitgebreide beschrijving en van het proces en de resultaten van de peilingen **paragrafen 2.1.3 en 2.6** van de reactienota**.**

Conclusie: Het totaal van alle zienswijzen heeft ons aanleiding gegeven om aanscherpingen en verhelderingen in de tekst van het herindelingsontwerp aan te brengen ten behoeve van het herindelingsadvies. Daar waar relevant is dit specifiek vermeld. De zienswijzen hebben niet geleid tot een verandering van de hoofdlijn van het herindelingsontwerp en de inhoudelijke conclusies.

VOLGNUMMER: 15

Indiener: Inwoner Scherpenzeel, 25 maart 2021

Samenvatting: Indieners hebben de voorkeur voor een zelfstandig Scherpenzeel. Indieners geven daarbij aan dat zij hun voorzieningenniveau willen behouden, desnoods door stijging van lokale belastingen. Indieners noemen dat Scherpenzeel de eigen financiën goed onder controle heeft en noemt dat dit niet in elke gemeente zo goed op orde is. Ook wijzen indieners er op dat de afstand tussen inwoner en overheid kleiner zal blijven als Scherpenzeel zelfstandig blijft, met name in het sociaal domein. Daarbij wijzen indieners op het grote draagvlak voor een zelfstandig Scherpenzeel. Aanvullend noemen indieners dat het proces niet goed is doorlopen door een vooringenomen standpunt van GS, niet transparante besluitvorming binnen B&W en toezeggingen waar later weer op teruggekomen wordt.

Reactie:

In uw zienswijze schetst u dat de **financiële positie** van de gemeente Scherpenzeel goed is en noemt u dat dit niet overal zo goed is. De financiële uitgangspositie van Barneveld en Scherpenzeel is weliswaar verschillend, maar niet ‘beter of slechter’. Solvabiliteit is immers niet de enige factor om dit te bepalen: aan de andere kant heeft Barneveld meer exploitatiemogelijkheden door onbenutte belastingcapaciteit en een hoge weerbaarheid in het geval van financiële tegenslagen.

In het algemeen geven de financiën geen aanleiding om te veronderstellen dat in de nieuwe gemeente op korte termijn minder middelen beschikbaar zullen zijn voor uitgaven aan **voorzieningen** en dienstverlening dan nu voorzien. Dit geldt dus ook voor voorzieningen en

dienstverlening in het dorp Scherpenzeel. Voor een uitgebreide toelichting over de gevolgen van de herindeling op de financiën en voorzieningen, zie **paragraaf 2.5** van de reactienota.

In uw zienswijze geeft u aan dat de afstand tussen inwoner en overheid kleiner zal blijven als Scherpenzeel zelfstandig blijft, met name op het gebied van het sociaal domein. Door de ontwikkeling van een dorpenbeleid en gerichte dienstverlening is het mogelijk om de afstand tussen overheid en burger klein te houden. Het dorpenbeleid raakt daarnaast aan de zeggenschap over eigen voorzieningen die u noemt. Voor een uitgebreide beschrijving van de inzet en inspanningen op van beide gemeenten op dit vlak, zie **paragraaf 2.4** van de reactienota.

U geeft aan dat er een groot draagvlak is voor een zelfstandig Scherpenzeel. Hierbij is het zo dat de voorkeuren en wensen van inwoners met betrekking tot de toekomstige gemeente op meerdere momenten en op verschillende manieren zijn gepeild. Al met al levert dat een wat genuanceerder beeld op dan u schetst. Zie voor een uitgebreide toelichting **paragraaf 2.6** van de reactienota.

Tot slot bent u kritisch op het **proces** en noemt u een vooringenomen standpunt door de provincie. De korte reactie daarop is dat de provincie van mening is dat op een heldere en consistente lijn is geopereerd, passend bij provinciaal beleid, wetgeving en het Beleidskader gemeentelijke herindeling van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. In **paragraaf 2.3** van de reactienota wordt het proces van het open overleg, de rol van de provincie en besluitvorming door B&W uitgebreid uiteengezet.

Conclusie: Het totaal van alle zienswijzen heeft ons aanleiding gegeven om aanscherpingen en verhelderingen in de tekst van het herindelingsontwerp aan te brengen ten behoeve van het herindelingsadvies. Daar waar relevant is dit specifiek vermeld. De zienswijzen hebben niet geleid tot een verandering van de hoofdlijn van het herindelingsontwerp en de inhoudelijke conclusies.

VOLGNUMMER: 16

Indiener: Inwoner Scherpenzeel, 26 maart 2021

Samenvatting: Indiener geeft aan dat na herindeling het uitoefenen van invloed op het regionale beleid van de Regio Foodvalley door de nieuwe gemeente Barneveld bestuurlijk eenvoudiger wordt. Daarbij geeft indiener wel aan dat ook zonder fusie bestuurlijk steviger kan worden gepositioneerd.

Reactie: Wij beschouwen deze reactie als een ondersteuning van het herindelingsontwerp.

Conclusie: Het totaal van alle zienswijzen heeft ons aanleiding gegeven om aanscherpingen en verhelderingen in de tekst van het herindelingsontwerp aan te brengen ten behoeve van het herindelingsadvies. Daar waar relevant is dit specifiek vermeld. De zienswijzen hebben niet geleid tot een verandering van de hoofdlijn van het herindelingsontwerp en de inhoudelijke conclusies.

VOLGNUMMER: 17

Indiener: Inwoner Scherpenzeel, 27 maart 2021

Samenvatting: Indiener geeft aan negatief te staan tegenover het herindelingsontwerp en verzoekt af te zien van het voornemen tot herindeling. Indiener geeft aan voor een zelfstandig Scherpenzeel te zijn. Indiener wijst daarbij onder andere op toekomstige verbetering van de bestuurskracht van Scherpenzeel en geeft aan dat Scherpenzeel zich bewust is van de uitdagingen van de veranderende maatschappij. Ook geeft indiener aan zeer tevreden te zijn over de huidige voorzieningen.

Daarnaast geeft indiener aan dat schaalvergroting niet automatisch een kostenbesparing met zich meebrengt. Ook geeft indiener aan dat deze zich niet serieus genomen voelt, waarbij indiener verwijst naar de twee peilingen. Tot slot is de indiener zeer kritisch over het proces bij de totstandkoming van het herindelingsontwerp.

Reactie:

In uw zienswijze geeft u veel verschillende zaken aan. Centraal staat in ieder geval dat u voldoende vertrouwen heeft in een zelfstandige toekomst voor Scherpenzeel. Echter, de provincie is er niet van overtuigd dat Scherpenzeel zelf een afdoende oplossing zal bereiken voor het **bestuurskrachtprobleem** dat de gemeenteraad zelf heeft vastgesteld. Zie voor een uitgebreide toelichting van die stelling **paragraaf 2.1.3** van de reactienota.

Daarnaast geeft u aan dat u zeer tevreden bent over de voorzieningen en dat Scherpenzeel de financiën goed op orde heeft. Hierbij geeft u aan dat herindelingen over het algemeen niet leiden tot lagere kosten. In dat kader stelt de provincie dat de financiën geen aanleiding geven om te veronderstellen dat in de nieuwe gemeente minder middelen beschikbaar zullen zijn voor uitgaven aan **voorzieningen** en dienstverlening dan nu voorzien. Voor een uitgebreide toelichting over de gevolgen van de herindeling op de financiën en voorzieningen, zie **paragraaf 2.5** van de reactienota.

U vraagt zich daarnaast af waarom er alsnog wordt gekozen voor herindeling, ondanks twee **peilingen** die een andere kant op wezen. Hierbij moet worden opgemerkt dat de voorkeuren en wensen van inwoners met betrekking tot de toekomstige gemeente op meerdere momenten en op verschillende manieren zijn gepeild. Al met al levert dat een wat genuanceerder beeld op dan u schetst. Zie voor een uitgebreide toelichting **paragraaf 2.6** van de reactienota.

Tot slot bent u kritisch op het proces bij de totstandkoming van het herindelingsontwerp en typeert u het herindelingstraject als ‘dirty’. De korte reactie daarop is dat de provincie van mening is dat er op een heldere en consistente lijn is geopereerd, passend bij provinciaal beleid, wetgeving en het Beleidskader gemeentelijke herindeling van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. In **paragraaf 2.3** van de reactienota wordt het proces van het open overleg, de rol van de provincie en besluitvorming door B&W uitgebreid uiteengezet.

Conclusie: Het totaal van alle zienswijzen heeft ons aanleiding gegeven om aanscherpingen en verhelderingen in de tekst van het herindelingsontwerp aan te brengen ten behoeve van het herindelingsadvies. Daar waar relevant is dit specifiek vermeld. De zienswijzen hebben niet geleid tot een verandering van de hoofdlijn van het herindelingsontwerp en de inhoudelijke conclusies.

VOLGNUMMER: 18

Indiener: Inwoner Scherpenzeel, 27 maart 2021

Samenvatting: Indieners geven aan de zienswijze van de gemeente Scherpenzeel te steunen. Indieners geven hierbij aan dat herindeling een slechte oplossing is voor een niet-bestaand probleem. Indieners geven hiervoor als belangrijkste reden aan dat uit twee verschillende peilingen is gebleken dat er geen draagvlak is voor deze herindeling. Daarbij geven de indieners aan dat de provincie niet luistert naar de mening van de inwoners van Scherpenzeel.

Reactie:

In uw reactie geeft u aan de zienswijze van de gemeente Scherpenzeel te steunen. De provincie heeft per hoofdstuk gereageerd op de zienswijze van de gemeente Scherpenzeel, wat u kunt lezen in **paragraaf 4.3** van deze reactienota. Wat betreft de punten die u verder noemt in uw zienswijze merken we het volgende op.

U geeft allereerst aan dat er geen probleem is in de gemeente Scherpenzeel. De provincie ziet dat anders. De aanleiding voor de arhi-procedure is onvoldoende toekomstige **bestuurskracht** van de gemeente Scherpenzeel. Deze uitdaging is in 2019 vastgesteld door de gemeenteraad van Scherpenzeel zelf. De provincie is er niet van overtuigd is dat Scherpenzeel hier zelf een juiste oplossing voor zal vinden. Zie voor een uitgebreide toelichting **paragraaf 2.1.3** van de reactienota.

Met betrekking tot het thema **draagvlak** en de verschillende peilingen moet worden opgemerkt dat de voorkeuren en wensen van inwoners met betrekking tot de toekomstige gemeente op meerdere momenten en op verschillende manieren zijn gepeild. Al met al levert dat een wat genuanceerder beeld op dan u schetst. Zie voor een uitgebreide toelichting **paragraaf 2.6** van de reactienota.

Conclusie: Het totaal van alle zienswijzen heeft ons aanleiding gegeven om aanscherpingen en verhelderingen in de tekst van het herindelingsontwerp aan te brengen ten behoeve van het herindelingsadvies. Daar waar relevant is dit specifiek vermeld. De zienswijzen hebben niet geleid tot een verandering van de hoofdlijn van het herindelingsontwerp en de inhoudelijke conclusies.

VOLGNUMMER: 19

Indiener: Inwoner Scherpenzeel, 28 maart 2021

Samenvatting: Indiener verzoekt de provincie om het herindelingsproces te stoppen. Indiener geeft aan dat de provincie de inwoners van Scherpenzeel onjuist bejegent en vooringenomen in het proces zit. Als reden daarvoor geeft indiener aan dat er niet is geluisterd naar de twee verschillende peilingen, waaruit onvoldoende draagvlak blijkt. Het participatieproces zelfs was volgens indiener niet representatief en duur. Ook geeft indiener aan dat de financiën van Barneveld niet op orde zijn en die van Scherpenzeel wel. Daarbij geeft indiener aan dat in het herindelingsontwerp Barneveld financiële ondersteuning krijgt vanuit de provincie. Daarnaast voorziet indiener dat bij herindeling de ambtenaren van de gemeente Scherpenzeel geen plek zullen krijgen bij de gemeente Barneveld.

Reactie:

U geeft veel punten aan, waar we hier puntsgewijs en onder verwijzing naar de bovenliggende reactienota op zullen reageren.

Allereerst stelt u dat er op basis van twee peilingen beperkt **draagvlak** is voor de herindeling. Hierbij moet worden opgemerkt dat de voorkeuren en wensen van inwoners met betrekking tot de toekomstige gemeente op meerdere momenten en op verschillende manieren zijn gepeild. Al met al levert dat een wat genuanceerder beeld op dan u schetst. Zie voor een uitgebreide toelichting **paragraaf 2.6** van de reactienota.

Met betrekking tot uw financiële opmerkingen merken we het volgende op. In uw zienswijze schetst u een slechte financiële uitgangspositie voor de gemeente Barneveld. Dit ligt genuanceerder dan u schetst: de financiële uitgangspositie van de twee gemeenten is verschillend, niet zozeer ‘beter of slechter’. Scherpenzeel scoort op het punt van solvabiliteit hoog; ze is goed in staat om haar financiële verplichtingen te voldoen. Barneveld heeft meer exploitatiemogelijkheden door

onbenutte belastingcapaciteit en heeft een goede weerbaarheid in het geval van financiële tegenslagen. Daarnaast zijn voor de tekortposities van Barneveld ruim voldoende voorzieningen opgenomen. Al met al geven de financiën geen aanleiding om te veronderstellen dat in de nieuwe gemeente minder middelen beschikbaar zullen zijn voor uitgaven aan **voorzieningen** en dienstverlening dan nu voorzien. Tevens zullen beide gemeenten bij een herindeling een frictiekostenuitkering uit het gemeentefonds ontvangen. In het geval van deze fusie bedraagt het frictiekostenbedrag totaal 5,6 miljoen euro. Voor een uitgebreide toelichting zie **paragraaf 2.5** van de reactienota.

Ook ziet u een mogelijke stijging van OZB en afvalstoffenheffing als risico bij een herindeling. In het algemeen is de gemeenteraad van de nieuw te vormen gemeente autonoom en kan deze na verkiezingen andere keuzes maken, eventueel onder druk van dan geldende financiële en maatschappelijke omstandigheden. Echter, deze autonomie geldt voor elke gemeenteraad en kan in alle situaties ontstaan, zowel in het geval van fusie als in het geval van zelfstandigheid van Scherpenzeel en Barneveld.

In het algemeen bent u zeer kritisch op de rol van de provincie en het proces. De korte reactie daarop is dat de provincie van mening is dat er op een heldere en consistente lijn is geopereerd, passend bij provinciaal beleid, wetgeving en het Beleidskader gemeentelijke herindeling van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. In **paragraaf 2.3** van de reactienota wordt het proces van het open overleg, de rol van de provincie en besluitvorming door B&W uitgebreid uiteengezet. Daarnaast bent u kritisch op de vormgeving van het participatieproces en noemt u deze onzinnig en geldverspilling. De provincie ziet dat anders en vindt de zienswijzeprocedure een belangrijk element in de procedure. In **paragraaf 2** hebben we dit proces nauwkeurig uiteengezet.

Daar waar het gaat over de overgang van personeel: dit moet gebeuren onder sociaal verantwoorde omstandigheden en is een zaak van afstemming tussen beide gemeenten.

Conclusie: Het totaal van alle zienswijzen heeft ons aanleiding gegeven om aanscherpingen en verhelderingen in de tekst van het herindelingsontwerp aan te brengen ten behoeve van het herindelingsadvies. Daar waar relevant is dit specifiek vermeld. De zienswijzen hebben niet geleid tot een verandering van de hoofdlijn van het herindelingsontwerp en de inhoudelijke conclusies.

VOLGNUMMER: 20

Indiener: Inwoners Scherpenzeel, 28 maart 2021

Samenvatting: Indieners verzoeken GS en PS om het herindelingsproject te stoppen en de mogelijkheden tot samenwerking tussen Scherpenzeel en Barneveld te verkennen. Indieners geven daarbij aan dat ze de reden voor herindeling onvoldoende gefundeerd en beargumenteerd vinden. Daarvoor geven indieners aan dat er onvoldoende draagvlak is voor de herindeling. Daarnaast geven indieners aan dat Kieskompas vanuit de provincie suggestieve vragen stelt en onvoldoende bereikbaar is. Ook geven indieners aan dat de gemeente Scherpenzeel de bestuurskracht heeft versterkt en plannen heeft om deze verder te versterken. Indiener twijfelt aan nut en noodzaak van de herindeling en voorziet hogere kosten voor de inwoners van Scherpenzeel.

Reactie:

In uw zienswijze geeft u aan dat u de reden voor herindeling onvoldoende gefundeerd en beargumenteerd vindt. Zoals ook in het herindelingsontwerp naar voren komt, is de aanleiding voor

het herindelingsontwerp onvoldoende toekomstige **bestuurskracht** van de gemeente Scherpenzeel. Dit is in 2019 vastgesteld door de gemeenteraad van Scherpenzeel zelf. De provincie is er sindsdien niet van overtuigd dat Scherpenzeel hier zelf een juiste oplossing voor zal vinden. Zie voor een uitgebreide toelichting op dit punt **paragraaf 2.1.3** van de reactienota.

Daarnaast vraagt u zich af waarom er niet is gehandeld naar de uitslag van de verschillende peilingen en zet u vraagtekens bij de betrouwbaarheid van onderzoek van Kieskompas. In het algemeen kan hierover worden opgemerkt dat draagvlak voor de provincie zeer belangrijk is. De conclusie van de provincie is wat genuanceerder dan u schetst. Zie voor een uitgebreide toelichting **paragraaf 2.6** van de reactienota. Voor een toelichting van de zienswijzeprocedure en de onderzoek van Kieskompas, verwijzen we u graag naar **paragraaf 2** van de reactienota.

U merkt op dat er verschillende beleidsterreinen door het Rijk belegd worden bij lokale bestuurders. Dat onderschrijft de provincie: er is in dit proces ook niet buiten de rol van de provincie getreden. , zie **paragraaf 2.3** van de reactienota.

U vraagt op welke punten de burgers van Scherpenzeel er op vooruit en achteruit zullen gaan. In de kern krijgen de inwoners een toekomstbestendige en meer bestuurskrachtige gemeente. Wat betreft de voorzieningen, is te zeggen dat een financiële analyse van beide gemeenten geen aanleiding geeft om te veronderstellen dat in de nieuwe gemeente minder middelen beschikbaar zullen zijn. Daarbij is in het algemeen wel een gegeven dat de gemeenteraad van de nieuw te vormen gemeente autonoom is een deze eigen keuzes kan maken, eventueel onder druk van dan geldende financiële en maatschappelijke omstandigheden. Echter, deze autonomie geldt voor elke gemeenteraad en kan in alle situaties ontstaan, zowel in het geval van fusie als in het geval van zelfstandigheid van Scherpenzeel en Barneveld. Voor een uitgebreide toelichting op dit punt, zie **paragraaf 2.5** van de reactienota.

Tot slot merkt u op dat er gekeken moet worden naar een samenwerking met de gemeente Barneveld, als alternatief voor een herindeling. Voor de versterking van de bestuurskracht van Scherpenzeel zijn in de arhi-procedure verschillende **varianten** onderzocht. Vanuit de provincie is in het variantenonderzoek de optie van een duurzame en vergaande samenwerking tussen Scherpenzeel met Barneveld specifiek ingebracht. Echter, deze variant was niet haalbaar omdat de gemeenten hier geen overeenstemming over kunnen bereiken vanwege verschil in belang en perspectief bij de invulling van de variant. Zie **paragraaf 2.3** van de reactienota voor een uitgebreide toelichting.

Conclusie: Het totaal van alle zienswijzen heeft ons aanleiding gegeven om aanscherpingen en verhelderingen in de tekst van het herindelingsontwerp aan te brengen ten behoeve van het herindelingsadvies. Daar waar relevant is dit specifiek vermeld. De zienswijzen hebben niet geleid tot een verandering van de hoofdlijn van het herindelingsontwerp en de inhoudelijke conclusies.

VOLGNUMMER: 21

Indiener: Inwoner Scherpenzeel, 26 maart 2021

Samenvatting: Indiener verzoekt de provincie om het herindelingsplan stop te zetten. Als reden daarvoor geeft indiener aan dat de bestuurskracht van de gemeente Scherpenzeel gemeten de resultaten op orde is, ondanks het feit dat het ambtelijk apparaat te klein en te beperkt is. In het kader daarvan verwijst indiener onder andere naar de financiële positie van Scherpenzeel en de

Toekomstvisie 2030. Hierbij wordt verwezen naar de kleinschalige en persoonlijke aandacht in zorg en het halen van innovatieprijzen op het gebied van grondzaken/-uitgifte. Indiener betwist de resultaten van het rapport van Seinstra van de Laar. Daarnaast wijst indiener op het gebrek aan draagvlak voor de herindeling. Ook is indiener kritisch op de rol van de provincie, de waarnemend burgemeester en de gemeenteraad

Reactie:

In uw zienswijze geeft u aan dat de bestuurskracht van de gemeente Scherpenzeel gezien de resultaten op orde is en dat er geen aanleiding is voor de herindeling. U geeft zelf ook aan dat het ambtelijke apparaat van de gemeente Scherpenzeel te klein is. Feit is dat het bestuurskrachtprobleem van de gemeente Scherpenzeel is in 2019 is vastgesteld door de gemeenteraad van Scherpenzeel zelf. De provincie is er sindsdien niet van overtuigd dat Scherpenzeel hier zelf een juiste oplossing voor zal vinden. Zie voor een uitgebreide toelichting op dit punt **paragraaf 2.1.3** van de reactienota.

Daarnaast geeft u op basis van een peiling aan dat er beperkt draagvlak is voor de herindeling. Hierbij moet worden opgemerkt dat de voorkeuren en wensen van inwoners met betrekking tot de toekomstige gemeente op meerdere momenten en op verschillende manieren zijn gepeild. Al met al levert dat een wat genuanceerder beeld op dan u schetst. Zie voor een uitgebreide toelichting **paragraaf 2.6** van de reactienota.

Daarnaast bent u kritisch op de rol van de gemeenteraad. Waarbij een gemeenteraad als verkozen volksvertegenwoordiging autonoom is en eigen keuzen maakt. Ook bent u kritisch op het proces in het algemeen, met name op de **rol van de provincie** en de waarnemend burgemeester. De korte reactie daarop is dat de provincie van mening is dat er op een heldere en consistente lijn is geopereerd, passend bij provinciaal beleid, wetgeving en het beleidskader herindeling van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. In **paragraaf 2.3** van de reactienota wordt het proces van het open overleg, de rol van de provincie en besluitvorming door B&W uitgebreid uiteengezet.

Conclusie: Het totaal van alle zienswijzen heeft ons aanleiding gegeven om aanscherpingen en verhelderingen in de tekst van het herindelingsontwerp aan te brengen ten behoeve van het herindelingsadvies. Daar waar relevant is dit specifiek vermeld. De zienswijzen hebben niet geleid tot een verandering van de hoofdlijn van het herindelingsontwerp en de inhoudelijke conclusies.

VOLGNUMMER: 22

Indiener: Inwoner Scherpenzeel, 29 maart 2021

Samenvatting: Indiener geeft aan de zienswijze van de gemeente Scherpenzeel te steunen. Indiener geeft hierbij aan dat herindeling een slechte oplossing is voor een niet-bestaand probleem. Indiener geeft hiervoor als belangrijkste reden aan dat uit twee verschillende peilingen is gebleken dat er geen draagvlak is voor deze herindeling. Daarnaast geeft indiener aan dat er geen sprake is van een gedeelde identiteit van de gemeenten Scherpenzeel en Barneveld. Ook geeft indiener aan dat er voor Scherpenzeel geen aanleiding is om te fuseren. Hierbij noemt indiener dat er met name in Barneveld financiële tekorten zijn, waar Scherpenzeel voor moet opdraaien. Indiener voorziet dat in de nieuwe gemeente de voorzieningen erop achteruit zullen gaan. In dit kader voorziet indiener dat bij een fusie de economie in Scherpenzeel zal afnemen ten faveure van de Harselaar.

Reactie:

In uw reactie geeft u aan de zienswijze van de gemeente Scherpenzeel te steunen. De provincie heeft per hoofdstuk gereageerd op de zienswijze van de gemeente Scherpenzeel, wat u kunt lezen in **paragraaf 4.3** van deze reactienota. Wat betreft de punten die u verder noemt in uw zienswijze merken we het volgende op.

Met betrekking tot het draagvlak voor de herindeling moet worden opgemerkt dat de voorkeuren en wensen van inwoners met betrekking tot de toekomstige gemeente op meerdere momenten en op verschillende manieren zijn gepeild. Al met al levert dat een wat genuanceerder beeld op dan u schetst. Zie voor een uitgebreide toelichting **paragraaf 2.6** van de reactienota.

Daarnaast noemt u dat er geen sprake is van een gedeelde identiteit van de gemeenten Scherpenzeel en Barneveld. Hierbij is belangrijk om op te merken dat dit bij een herindeling geen breekpunt is: op dit moment is Barneveld ook al een meerkernige gemeente met dorpen met eigen kenmerken. Daarnaast is het bij de verdere ontwikkeling van het dorpenbeleid zeer goed mogelijk om ruimte te houden voor de eigenheid van Scherpenzeel in de nieuwe gemeente. Zo'n dorpenbeleid zou ook tegemoet kunnen komen aan het voorbeeld dat u geeft over de aanrijtijden voor de politie. In **paragraaf 2.4** van de reactienota gaan we hier uitgebreid op in.

In uw zienswijze noemt u dat er met name in Barneveld **financiële** tekorten zijn, waar Scherpenzeel voor moet opdraaien. De financiële uitgangspositie van Barneveld en Scherpenzeel is weliswaar verschillend, maar niet 'beter of slechter'. Scherpenzeel scoort op het punt van solvabiliteit hoog; ze is goed in staat om haar financiële verplichtingen te voldoen. Barneveld heeft meer exploitatiemogelijkheden door onbenutte belastingcapaciteit en heeft een goede weerbaarheid in het geval van financiële tegenslagen. Daarnaast zijn voor de tekortposities van Barneveld ruim voldoende voorzieningen opgenomen.

In het algemeen geven de financiën geen aanleiding om te veronderstellen dat in de nieuwe gemeente op korte termijn minder middelen beschikbaar zullen zijn voor uitgaven aan **voorzieningen** en dienstverlening dan nu voorzien. Dit geldt dus ook voor voorzieningen en dienstverlening in het dorp Scherpenzeel. Voor een uitgebreide toelichting over de gevolgen van de herindeling op de financiën en voorzieningen, zie **paragraaf 2.5** van de reactienota.

Conclusie: Het totaal van alle zienswijzen heeft ons aanleiding gegeven om aanscherpingen en verhelderingen in de tekst van het herindelingsontwerp aan te brengen ten behoeve van het herindelingsadvies. Daar waar relevant is dit specifiek vermeld. De zienswijzen hebben niet geleid tot een verandering van de hoofdlijn van het herindelingsontwerp en de inhoudelijke conclusies.

VOLGNUMMER: 23

Indiener: Inwoner Scherpenzeel, 30 maart 2021

Samenvatting: Indiener geeft aan dat met dit herindelingsontwerp als het ware sprake is van huwelijksdwang, waarbij geen rekening wordt gehouden met het draagvlak onder de bevolking van Scherpenzeel. Indiener geeft als alternatief voor de herindeling een gezonde samenwerking tussen de gemeenten Barneveld en Scherpenzeel.

Reactie:

U geeft aan dat er geen draagvlak is voor de herindeling en er niet voldoende wordt geluisterd naar de inwoners. De voorkeuren en wensen van inwoners met betrekking tot de toekomstige gemeentezijn echter op meerdere momenten en op verschillende manieren gepeild. Al met al levert dat een wat genuanceerder beeld op dan u schetst. Zie voor een uitgebreide toelichting **paragraaf 2.6** van de reactienota.

Daarnaast geeft u aan dat het uw voorkeur is dat de gemeenten Barneveld en Scherpenzeel in de toekomst samenwerkingspartners zullen zijn. Vanuit de provincie is in het variantenonderzoek de optie van een duurzame en vergaande samenwerking tussen Scherpenzeel met Barneveld specifiek ingebracht. Echter, deze variant was niet haalbaar omdat de gemeenten hier geen overeenstemming over kunnen bereiken vanwege verschil in belang en perspectief bij de invulling van de variant. Zie **paragraaf 2.3** van de reactienota voor een uitgebreide toelichting.

Conclusie: Het totaal van alle zienswijzen heeft ons aanleiding gegeven om aanscherpingen en verhelderingen in de tekst van het herindelingsontwerp aan te brengen ten behoeve van het herindelingsadvies. Daar waar relevant is dit specifiek vermeld. De zienswijzen hebben niet geleid tot een verandering van de hoofdlijn van het herindelingsontwerp en de inhoudelijke conclusies.

VOLGNUMMER: 24

Indiener: Politieke partij Barneveld (Lokaal Belang Barneveld), 1 april 2021

Samenvatting: De indiener stelt dat het nu gevolgde proces, dat heeft geresulteerd in het herindelingsontwerp, niet voldoet aan eerder geformuleerde randvoorwaarden vanuit de gemeente Barneveld en beoordelingscriteria zoals deze in het beleidskader herindeling geformuleerd zijn. Indiener stelt dat er grote financiële en beleidsmatige onzekerheden zijn, tevens wordt voorgesteld dit herindelingsproces te stoppen en tijd te nemen voor het werken aan samenwerking.

Reactie:

In het algemeen maakt u in uw zienswijze een aantal punten die buiten de scope van het herindelingsontwerp vallen In deze korte reactie geven wij antwoord op de belangrijkste thema's uit uw brief en geven we waar nodig en mogelijk een verwijzing naar de thematische beantwoording in de reactienota voor een uitgebreide toelichting.

In uw zienswijze geeft u aan dat het arhi-beleidskader vanuit het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties niet als uitgangspunt is genomen in de procedure. In de kern is de provincie van mening dat er op een heldere en consistente lijn is geopereerd, passend bij provinciaal beleid, wetgeving en het beleidskader herindeling van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. In **paragraaf 2.3** van de reactienota wordt het proces van het open overleg, de rol van de provincie en besluitvorming door B&W uitgebreid uiteengezet. Daarnaast wordt in **paragraaf 2** uitgelicht hoe in dit kader de zienswijzeprocedure en het onderzoek van Kieskompas zijn vormgegeven.

Specifiek noemt u dat er gebrek is aan **draagvlak** voor de herindeling. Hierbij moet worden opgemerkt dat de voorkeuren en wensen van inwoners met betrekking tot de toekomstige gemeente op meerdere momenten en op verschillende manieren zijn gepeild. Daarnaast is

draagvlak onder inwoners niet het enige element wat betreft draagvlak in het arhi-beleidskader. Al met al levert dat een wat genuanceerder beeld op dan u schetst. Zie voor een uitgebreide toelichting **paragraaf 2.6** van de reactienota.

Ook geeft u aan dat de gemeente Barneveld in het kader van 'goed nabuurschap' open hoort te staan voor een intensievere samenwerking met de gemeente Scherpenzeel. Voor de versterking van de bestuurskracht van Scherpenzeel zijn in de arhi-procedure verschillende **varianten** onderzocht. Vanuit de provincie is in het variantenonderzoek de optie van een duurzame en vergaande samenwerking tussen Scherpenzeel met Barneveld specifiek ingebracht. Echter, deze variant was niet haalbaar omdat de gemeenten hier geen overeenstemming over kunnen bereiken vanwege verschil in belang en perspectief bij de invulling van de variant. Zie **paragraaf 2.3** van de reactienota voor een uitgebreide toelichting.

In uw zienswijze noemt u de **financiële** gevolgen op dit moment zeer onzeker, waarbij u zich ook afvraagt wat dit betekent voor het voorzieningenniveau. Voor de volledige reactie op uw financiële opmerkingen, zie **paragraaf 2.5** van de reactienota. Voor wat betreft de voorzieningen en de dienstverlening geeft het financiële beeld geen reden om te veronderstellen dat in de nieuwe gemeente minder middelen beschikbaar zullen zijn voor uitgaven aan **voorzieningen** en dienstverlening dan nu voorzien.

Daarbij moet in het algemeen worden opgemerkt dat de gemeenteraad van de nieuw te vormen gemeente autonoom is en deze na verkiezingen andere keuzes kan maken, eventueel onder druk van dan geldende financiële en maatschappelijke omstandigheden. Echter, deze autonomie geldt voor elke gemeenteraad en kan in alle situaties ontstaan, zowel in het geval van fusie als in het geval van zelfstandigheid van Scherpenzeel en Barneveld.

Daarnaast geeft u aan dat het door Gedeputeerde Staten gewenste en uitgesproken '**Kernenbeleid'** ten principale aan de gemeente zelf is en dat dit daardoor niet als argument kan dienen voor een een herindeling. De provincie onderschrijft dat de uitwerking van het dorpenbeleid aan de (toekomstige) gemeente zelf is. Het komen tot een passend en werkbaar dorpenbeleid is immers ook een gesprek dat vooral tussen het gemeentebestuur en haar inwoners moet plaatsvinden. Wel ondersteunt de provincie dit proces van harte. Daarnaast is de ontwikkeling van het dorpenbeleid relevante context die belangrijk is voor een begrip van de mogelijkheden bij een herindeling. Zie voor een volledige toelichting op dit punt **paragraaf 2.4** van de reactienota.

Conclusie: Het totaal van alle zienswijzen heeft ons aanleiding gegeven om aanscherpingen en verhelderingen in de tekst van het herindelingsontwerp aan te brengen ten behoeve van het herindelingsadvies. Daar waar relevant is dit specifiek vermeld. De zienswijzen hebben niet geleid tot een verandering van de hoofdlijn van het herindelingsontwerp en de inhoudelijke conclusies.

VOLGNUMMER: 25

Indiener: Inwoner Scherpenzeel, 31 maart 2021

Samenvatting: Indiener geeft aan dat er een enorme stemmingsmakerij is om voor zelfstandigheid te kiezen. Hierbij is het college van B&W bevooroordeeld, omdat uitsluitend de mening van Gemeentebelangen Scherpenzeel, de SGP en het college naar voren komen. De concept zienswijze van gemeente Scherpenzeel is geen evenwichtig document zoals de waarnemend burgemeester pretendeert dat het zou moeten zijn. Indiener ziet bij een fusie mogelijk positieve effecten voor

voorzieningen (schaalvoordelen), dienstverlening (minder van kastje naar de muur), zeggenschap over het eigen dorp (door dorpenbeleid 2.0), de toekomstige financiële positie van de gemeente Scherpenzeel (bij zelfstandigheid: stijging OZB en incidentele opvang structurele dekking door grondexploitatie) en versterking positie van de Regio Foodvalley (o.a. RES).

Reactie: Wij beschouwen deze reactie als een ondersteuning van het herindelingsontwerp.

Conclusie: Het totaal van alle zienswijzen heeft ons aanleiding gegeven om aanscherpingen en verhelderingen in de tekst van het herindelingsontwerp aan te brengen ten behoeve van het herindelingsadvies. Daar waar relevant is dit specifiek vermeld. De zienswijzen hebben niet geleid tot een verandering van de hoofdlijn van het herindelingsontwerp en de inhoudelijke conclusies.

VOLGNUMMER: 26

Indiener: Inwoner Barneveld, 31 maart 2021

Samenvatting: Indiener geeft aan dat er tweemaal een peiling is gedaan met duidelijke resultaat, namelijk: zelfstandig blijven. Met het onderzoek van Kieskompas wordt gepoogd woorden in de mond te leggen. De provincie stuurt op 1 uitkomst waardoor de tegenstellingen verder worden vergroot. Daarnaast stelt de indiener dat er geen eerlijk beeld geschetst wordt over de financiën, hier wordt met twee maten gemeten: Barneveld komt overal mee weg en in Scherpenzeel moeten de financiën 100% op orde zijn (en dan is het nog niet genoeg). Daarnaast schetst het mogelijke kernenbeleid een te positief beeld. Het zijn mooie woorden, maar deze kunnen niet hard gemaakt worden. Al met al vindt de indiener de houding richting het dorp en het gemeentebestuur respectloos en beneden alle peil.

Reactie:

In uw zienswijze geeft u aan dat er onder inwoners geen draagvlak is voor herindeling. Het is echter zo dat de voorkeuren en wensen van inwoners met betrekking tot de toekomstige gemeente op meerdere momenten en op verschillende manieren zijn gepeild. Al met al levert dat een wat genuanceerder beeld op dan u schetst. Zie voor een uitgebreide toelichting **paragraaf 2.6** van de reactienota. Daarnaast bent u kritisch op de vormgeving van de zienswijzeprocedure en het onderzoek van Kieskompas. In **paragraaf 2** hebben we dit proces nauwkeurig uiteen gezet.

Ook zet u vraagtekens bij de rol van de provincie. De provincie is van mening dat er volgens een heldere en consistente lijn is geopereerd, passend bij provinciaal beleid, wetgeving en het beleidskader herindeling van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. In **paragraaf 2.3** van de reactienota wordt het proces van het open overleg, de rol van de provincie en besluitvorming door B&W uitgebreid uiteengezet.

U noemt in uw zienswijze dat er op financieel gebied met twee maten wordt gemeten. In uw zienswijze schetst u een slechte financiële uitgangspositie voor de gemeente Barneveld. Dit ligt genuanceerder dan u schetst: de financiële uitgangspositie van de twee gemeenten is verschillend, niet zozeer ‘beter of slechter’. Scherpenzeel scoort op het punt van solvabiliteit hoog; ze is goed in staat om haar financiële verplichtingen te voldoen. Barneveld heeft meer exploitatiemogelijkheden door onbenutte belastingcapaciteit en heeft een goede weerbaarheid in het geval van financiële tegenslagen. Daarnaast zijn voor de tekortposities van Barneveld ruim voldoende voorzieningen opgenomen. Al met al geven de financiën geen aanleiding om te veronderstellen dat in de nieuwe gemeente minder middelen beschikbaar zullen zijn voor uitgaven aan **voorzieningen** en

dienstverlening dan nu voorzien. Voor een uitgebreide toelichting, zie **paragraaf 2.5** van de reactienota.

Ook noemt u dat er geen garantie is dat de OZB niet zal stijgen. In het algemeen is de gemeenteraad van de nieuw te vormen gemeente autonoom en kan deze andere keuzes maken, onder druk van dan geldende financiële en maatschappelijke omstandigheden. Echter, deze autonomie geldt voor elke gemeenteraad en kan in alle situaties ontstaan, zowel in het geval van fusie als in het geval van zelfstandigheid van Scherpenzeel en Barneveld.

Ook geeft u aan dat het kernenbeleid mooier wordt voorgesteld dan het is. Daarbij moet worden opgemerkt dat de doorontwikkeling van het dorpenbeleid wel degelijk oplossingen kan , zowel op het gebied van zeggenschap, identiteit als eigenheid. De provincie ondersteunt dit proces, maar heeft geen sturende rol bij het komen tot dit dorpenbeleid. Dit is immers ook een gesprek dat vooral tussen Barneveld en Scherpenzeel, en uiteindelijk tussen het gemeentebestuur en haar inwoners moet plaatsvinden. Voor een uitgebreide toelichting, zie **paragraaf 2.4** van de reactienota.

Conclusie: Het totaal van alle zienswijzen heeft ons aanleiding gegeven om aanscherpingen en verhelderingen in de tekst van het herindelingsontwerp aan te brengen ten behoeve van het herindelingsadvies. Daar waar relevant is dit specifiek vermeld. De zienswijzen hebben niet geleid tot een verandering van de hoofdlijn van het herindelingsontwerp en de inhoudelijke conclusies.

VOLGNUMMER: 27

Indiener: Politieke partij (VVD Lokaal Netwerk Vallei & Veluwe; VVD Scherpenzeel), 31 maart 2021

Samenvatting: Indiener geeft haar input via deze zienswijze omdat zij op dit moment geen deel uitmaakt van de gemeenteraad van Scherpenzeel. De zienswijze wordt ingediend namens het bestuur van het VVD-netwerk Vallei en Veluwe. De indiener stelt een aantal concrete vragen. Indiener geeft daarbij aan dat het bestuur terug moet naar de onderhandelingstafel met de structuurvisie (2013) en de Toekomstvisie Scherpenzeel 2030. Hierbij moet het bestuur de belangen van de gemeenschap van Scherpenzeel behartigen. Wanneer meer duidelijk is over deze randvoorwaarden kan er nagedacht worden over de gewenste organisatievorm.

Reactie:

Uw oproep voor het maken van goede afspraken tussen de gemeenten Scherpenzeel en Barneveld is een ondersteuning voor hoe de provincie het open overleg heeft ingericht. Zie voor een uitgebreidere toelichting van de visie van de provincie op de bestuurskracht en mogelijke fusie met Barneveld de **paragrafen 2.1 en 2.2**.

In uw zienswijze geeft u aan dat het belangrijk is dat de ambities op het gebied van wonen, werken en (sociale) voorzieningen afgestemd zijn op de lokale gemeenschap, waarvan veel elementen zijn verwoord in de Toekomstvisie 2030. De opgaven en belangen van de inwoners van Scherpenzeel en Barneveld staan ook voor de provincie centraal. Bij het vormen van een nieuwe gemeente hebben de huidige twee gemeenten en de nieuwe gemeenteraad de ruimte om invulling te geven aan hoe de belangen van de inwoners van Scherpenzeel behartigd worden. Zie voor meer toelichting **paragraaf 2.4**.

U stelt een aantal concrete vragen in uw zienswijze, waar wij hieronder puntsgewijs een reactie op geven:

De gemeente Scherpenzeel functioneert als een zelfstandige gemeente, maar is uiteraard verbonden aan de gemeenschappelijke regelingen waar zij onderdeel van uit maakt en de afspraken die daarbinnen gelden. Ook is de Regio Foodvalley een belangrijke bestuurlijke structuur, waar de gemeente Scherpenzeel op dit moment als zelfstandige gemeente zitting in heeft.

- Zoals in veel gemeenten gebruikelijk is, wordt kennis en expertise ook in Scherpenzeel op bepaalde onderdelen extern ingehuurd.
- De provincie meent dat Scherpenzeel een bestuurskrachtopgave heeft die zij op de langere termijn niet zelfstandig kan oplossen. Voor een uitgebreidere reactie verwijzen we naar **paragraaf 2.1**.
- In het herindelingsontwerp zijn de resultaten van de participatie van inwoners aangegeven. De Toekomstvisie 2030 wordt nog steeds erkend als een goede weergave van ambities en opgaven. Daarnaast gaven inwoners aan belang te hechten aan instandhouding en mogelijke versterking van de belangrijke gemeenschapsvoorzieningen; borging en bevestiging van het karakter en identiteit van het dorp; adequate dienstverlening en bestuur; en proportionele kosten van het gemeentebestuur. In **paragraaf 2.6** kunt u meer lezen over het draagvlak binnen de gemeente, in het kader van het herindelingstraject.
- Met betrekking tot uw vraag over de ambities en financiële middelen, kan het volgende worden opgemerkt. Het huidige vermogen van Scherpenzeel is solide, maar op de lange termijn kan in Scherpenzeel de omvang van de organisatie en de betaalbaarheid daarvan problematisch worden. Tot op dit moment hebben noodzakelijke uitbreidingen geleid tot een lastenverzwaring In **paragraaf 2.5** kunt u een uitgebreidere reactie lezen op het thema financiën.
- Ook kan op de lange termijn een effect zijn op het ambtelijk apparaat. Ook geldt dat een kleine ambtelijke organisatie een specifieke aantrekkingskracht kan hebben, maar dat doorgroei in vervolgfuncties met inhoudelijke specialisaties boven pakweg schaalniveau 11 en 12 echter beperkt mogelijk is. Ervaren en gespecialiseerde professionals met verdergaande ambitie zullen dan ook op een gegeven moment vertrekken.

Conclusie: Het totaal van alle zienswijzen heeft ons aanleiding gegeven om aanscherpingen en verhelderingen in de tekst van het herindelingsontwerp aan te brengen ten behoeve van het herindelingsadvies. Daar waar relevant is dit specifiek vermeld. De zienswijzen hebben niet geleid tot een verandering van de hoofdlijn van het herindelingsontwerp en de inhoudelijke conclusies.

VOLGNUMMER: 28

Indiener: Inwoner (plaats onbekend), 25 maart 2021

Samenvatting: De indiener stelt dat de provincie de fusie doordramt en trekt hierbij een vergelijking met Haren dat nu onderdeel is van de gemeente Groningen. De bevolking van Scherpenzeel is volgens de indiener duidelijk geweest in haar conclusies ten aanzien van de fusie. De indiener pleit voor een diepgaand onderzoek zodat de onderste steen boven komt in dit proces en wat deze 'poppenkast' gekost heeft.

Reactie:

Gemeenten zijn primair zelf verantwoordelijk voor het versterken van hun bestuurskracht en het formuleren van een oplossing voor de opgaven waar zij voor staan, dat geldt ook voor Scherpenzeel. De provincie stimuleert en faciliteert initiatieven van onderop. De provincie heeft zo ook altijd aangedrongen op een open onderzoek naar een oplossing voor het versterken van de bestuurskracht in Scherpenzeel, door de gemeente zelf. Omdat een open vergelijk tussen het scenario zelfstandigheid en herindeling met Barneveld uitbleef, heeft de provincie in juli 2020 besloten tot het starten van de artikel 8-procedure van de Wet arhi en daarmee een regierol genomen. In **paragraaf 2.3** kunt u meer hierover lezen.

In uw zienswijze geeft u aan dat er geen **draagvlak** is voor de herindeling. Het draagvlak is van groot belang. Daarom zijn de voorkeuren en wensen van inwoners met betrekking tot de toekomstige gemeente op meerdere momenten en op verschillende manieren gepeild, wat een genuanceerder beeld oplevert. Zie voor een uitgebreide toelichting **paragraaf 2.6** van de reactienota.

Conclusie: Het totaal van alle zienswijzen heeft ons aanleiding gegeven om aanscherpingen en verhelderingen in de tekst van het herindelingsontwerp aan te brengen ten behoeve van het herindelingsadvies. Daar waar relevant is dit specifiek vermeld. De zienswijzen hebben niet geleid tot een verandering van de hoofdlijn van het herindelingsontwerp en de inhoudelijke conclusies.

VOLGNUMMER: 29

Indiener: Inwoner Barneveld, 1 april 2021

Samenvatting: De indiener stelt dat het voorliggende herindelingsontwerp een voorgenomen annexatie is door de gemeente Barneveld. Hierbij is de indiener voornamelijk kritisch over de in zijn ogen niet-transparante houding van de gemeente Barnveld. Hierbij memoreert de indiener een aantal publicaties in Binnenlands Bestuur over de actieve rol achter de schermen die de gemeente Barneveld speelt in het dossier. Gedeputeerde Staten en gemeente Barneveld zijn volgens de indiener bevooroordeeld in het dossier en handelen in strijd met de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) ten aanzien van behoorlijk bestuur. Wens van de indiener is meer transparantie. Daarnaast is de indiener van mening dat er door Gedeputeerde Staten en gemeente Barneveld aan *cherry picking* wordt gedaan. Ook wordt het onderzoek van Kieskompas genoemd. Verder wordt de bestuurskracht, financiële positie en het kernenbeleid onder de loep genomen.

Reactie:

In uw visie heeft de transparantie en het delen van informatie met burgers te kort geschoten . Tijdens de stappen die zijn ondernomen door de provincie richting het herindelingsontwerp hebben de belangen en behoeften van de inwoners van Scherpenzeel en Barneveld steeds centraal gestaan. Zowel via de provincie als via de eigen gemeenten hebben inwoners informatie ontvangen over zowel het proces, de uitkomsten van onderzoeken en de positie van de provincie. Speciaal voor dit traject heeft de provincie de website kijkopscherpenzeel.nl ingericht, zodat de informatie voor een breed publiek toegankelijk was. In **hoofdstuk 1** van deze reactienota en in het herindelingsontwerp kunt u een uitgebreider overzicht vinden van de informatie die is gedeeld met inwoners tijdens dit traject.

U heeft het in uw zienswijze over annexatie door Barneveld. De overleggen over de bestuurlijke toekomst van Scherpenzeel zijn altijd gevoerd vanuit de grondhouding dat de partijen aan tafel een

gelijke positie hebben. Barneveld heeft zich tijdens het open overleg opgesteld als een constructieve partner die met Scherpenzeel wilde bezien welke opties voor samenwerking mogelijk waren. In **paragraaf 2.1** kunt u meer toelichting lezen met betrekking tot de bestuurskracht en het proces daaromtrent.
De financiële uitgangspositie van de twee gemeenten is verschillend, niet 'beter of slechter'. Scherpenzeel scoort op het punt van solvabiliteit hoog en Barneveld heeft meer exploitatiemogelijkheden door onbenutte belastingcapaciteit en heeft een hoge weerbaarheid in het geval van financiële tegenslagen.. Daarnaast zijn voor de tekortposities van Barneveld ruim voldoende voorzieningen opgenomen. Voor een uitgebreide toelichting op het gevolg van de financiën en voorzieningen, zie **paragraaf 2.5** van de reactienota.

Omtrent het draagvlak en de verschillende peilingen onder inwoners noemt u 'cherry picking'. Het draagvlak is van groot belang. Daarom zijn de voorkeuren en wensen van inwoners met betrekking tot de toekomstige gemeenten op meerdere momenten en op verschillende manieren gepeild, wat een genuanceerder beeld oplevert. Zie voor een uitgebreide toelichting **paragraaf 2.6** van de reactienota.
Met betrekking tot het kernenbeleid stelt u dat dit gebruikt wordt als legitimatie van de herindeling. De gemeente Barneveld kent al een aantal jaren verschillende instrumenten om haar dorpenbeleid uit te voeren. Zij heeft onlangs een bestuursopdracht opgesteld waarin tot een herziening van dit dorpenbeleid, de versie 2.0, gekomen moet worden. Barneveld heeft hierin expliciet ruimte voor de gemeente Scherpenzeel gelaten. In **paragraaf 2.4** kunt u hier meer over lezen.

Conclusie: Het totaal van alle zienswijzen heeft ons aanleiding gegeven om aanscherpingen en verhelderingen in de tekst van het herindelingsontwerp aan te brengen ten behoeve van het herindelingsadvies. Daar waar relevant is dit specifiek vermeld. De zienswijzen hebben niet geleid tot een verandering van de hoofdlijn van het herindelingsontwerp en de inhoudelijke conclusies.

VOLGNUMMER: 30

Indiener: Maatschappelijke organisatie Scherpenzeel (Burgerinitiatief Scherpenzeel Zelfstandig)
Scherpenzeel, 5 april 2021

Samenvatting: De indiener werkt puntsgewijs haar kritieken uit. Ten eerste de bestuurskracht, er is onvoldoende reflectie over het voortgangsrapport bestuurskracht van BMC. Ten tweede over het kernenbeleid 2.0, het is voor de indiener onduidelijk wat het kernenbeleid 1.0 is en het is onduidelijk hoe het kernenbeleid 2.0 er precies uitziet. Ten derde financiën en voorzieningen, enkele structurele investeringen worden niet meegenomen in het kader: bereidheid om OZB te verhogen om kosten te dekken, het onder druk komen te staan van de Breehoek wanneer het gemeentekantoor hier niet naartoe wordt verplaatst en als laatste onder dit punt wordt de minder rooskleurige financiële positie van Barneveld en de verminderde financiële situatie van een fusiegemeente geschetst. Ten vierde over de identiteit, de indiener is het oneens met de voorgestelde naamgeving, er moet namelijk een geheel nieuwe naam komen. Als vijfde het draagvlak, de peilingen geven een overtuigend signaal voor onafhankelijk blijven en het onderzoek van Kieskompas is onbetrouwbaar door o.a. de mogelijkheid om meerdere keren deel te nemen aan de enquête. Als laatste is de houding van de provincie volgens de indiener vooringenomen door selectief met gegevens om te gaan en te refereren naar verouderde rapporten. De indiener roept

als laatste op om de fusie te beëindigen en in vrijheid een goede samenwerking te laten ontstaan tussen Scherpenzeel en Barneveld.

Reactie:

De provincie heeft, net als Scherpenzeel, geconstateerd dat er een bestuurskrachtopgave is in de gemeente Scherpenzeel. Van het BMC-rapport (BMC 2020) over de meting van de effecten in de organisatie in relatie tot de bestuurskracht heeft de provincie uiteraard kennisgenomen. Uit het onderzoek valt af te leiden dat de aanpak van Scherpenzeel tot dan toe effect heeft. Echter, hier plaatst de provincie een aantal kanttekeningen bij. Allereerst gaat BMC niet in op de ontwrichting van de bestuurlijke verhoudingen die voorafgaand aan het onderzoek hebben plaatsgevonden. Daarnaast wordt de bestuurskracht volledig gerelateerd aan de versterking van en investeringen in de ambtelijke organisatie. De analyse van structurele oorzaken en oplossingen van de bestuurskrachtopgave van 2019 ontbreekt. Vanuit de visie van de provincie blijkt uit het BMC-rapport dat Scherpenzeel wel onderweg is, maar niet op de goede route. Althans, niet op een route die tot structurele en duurzame verbeteringen leidt. Een uitgebreidere toelichting kunt u vinden in **paragraaf 2.1** van de reactienota.

U geeft aan onduidelijkheden rondom het kernenbeleid te ervaren. De gemeente Barneveld kent al een aantal jaren verschillende instrumenten om haar dorpenbeleid uit te voeren, samengevat kernenbeleid 1.0. Zij heeft onlangs een bestuursopdracht opgesteld waarin tot een herziening van dit dorpenbeleid, de versie 2.0, gekomen moet worden. Barneveld heeft hierin expliciet ruimte voor de gemeente Scherpenzeel gelaten. Het exact vormgeven van het dorpenbeleid en de vaststelling daarvan is een taak voor de nieuwe gemeente. In **paragraaf 2.4** kunt u hier meer over lezen.

Ook de naamgeving van de nieuwe gemeente, waar u pleit voor een nieuwe naam, is aan de gemeenteraad van de nieuwe gemeente. Meer toelichting over dit thema kunt u tevens lezen in **paragraaf 2.4** van de reactienota.

Met betrekking tot uw opmerkingen over de financiën en voorzieningen: de financiële uitgangspositie van de twee gemeenten is verschillend, niet ‘beter of slechter’. Scherpenzeel scoort op het punt van solvabiliteit hoog; ze is goed in staat om haar financiële verplichtingen te voldoen. Barneveld heeft meer exploitatiemogelijkheden door onbenutte belastingcapaciteit en heeft een goede weerbaarheid in het geval van financiële tegenslagen. Daarnaast zijn voor de tekortposities van Barneveld ruim voldoende voorzieningen opgenomen. Dit betekent dat er vooralsnog geen aanleiding is om te veronderstellen dat in de nieuwe gemeente minder middelen beschikbaar zullen zijn voor uitgaven aan voorzieningen en dienstverlening dan nu voorzien. Wel is op dit moment nog geen zekerheid over de allocatie van beschikbare middelen na 1 januari 2023. Dit is uiteraard een verantwoordelijkheid van de nieuwe gemeenteraad op dat moment. Voor een uitgebreide toelichting, zie **paragraaf 2.5** van de reactienota.

In uw zienswijze geeft u aan dat er geen **draagvlak** is voor de herindeling. Het draagvlak is van groot belang. Daarom zijn de voorkeuren en wensen van inwoners met betrekking tot de toekomstige gemeente op meerdere momenten en op verschillende manieren gepeild, wat een genuanceerder beeld oplevert. Zie voor een uitgebreide toelichting **paragraaf 2.6** van de reactienota. U geeft aan dat u het onderzoek van Kieskompas meerdere keren heeft kunnen invullen. Hierover kunnen we mededelen dat er bij dit onderzoek, zoals gebruikelijk is, controlemechanismen zijn ingebouwd en dubbelingen zijn er door Kieskompas uitgehaald, zoals ook beschreven in **hoofdstuk 1**.

De provincie heeft tijdens het open overleg een faciliterende en stimulerende rol gespeeld; zij is consequent in gesprek geweest met de beide gemeenten om tot een bestuurlijke oplossing te komen en heeft proactief informatie gedeeld en onderzoek gedaan. Gemeenten zijn primair zelf verantwoordelijk voor het versterken van hun eigen bestuurskracht en het formuleren van een oplossing voor de opgaven waar zij voor staan, dat geldt ook voor Scherpenzeel. De provincie heeft altijd aangedrongen op een open onderzoek van de verschillende varianten voor het versterken van de bestuurskracht. In **paragraaf 2.3** kunt u meer toelichting vinden op de rol van de provincie.

Conclusie: Het totaal van alle zienswijzen heeft ons aanleiding gegeven om aanscherpingen en verhelderingen in de tekst van het herindelingsontwerp aan te brengen ten behoeve van het herindelingsadvies. Daar waar relevant is dit specifiek vermeld. De zienswijzen hebben niet geleid tot een verandering van de hoofdlijn van het herindelingsontwerp en de inhoudelijke conclusies.

VOLGNUMMER: 31

Indiener: Inwoners Scherpenzeel, 5 april 2021

Samenvatting: Deze indieners geven aan dat zij natte voeten hebben gehaald doordat Scherpenzeel door het ijs is gezakt. Op het gebied van financiën doordat zij menen dat de situatie niet langdurig houdbaar is door interen op reserves. Qua dienstverlening gaan de indieners in op de wisseling van contactpersonen, het ontbreken van expertise en forse fouten bij de gemeente. Over de voorzieningen stellen de indieners dat er veel misinformatie is verspreid over het sluiten van de Breehoek en het zwembad bij een fusie terwijl de stukken hier geen aanleiding toe geven. Indieners geven aan dat door de compactheid van de gemeente er weinig gebruik wordt gemaakt van inspraakmogelijkheden en participatie. Ook over de informatievoorziening en communicatie geven de indieners aan hier natte voeten te hebben gehaald. Hiernaast uiten de indieners zorgen over de bestuurskracht en de kleine visvijver voor de lokale politiek. De indieners stellen afsluitend dat een herindeling met Barneveld noodzakelijk is om de problemen op te lossen. Daarnaast geven zij nog twee aanbevelingen mee ten aanzien van het dorpenbeleid 2.0 en de gemeentenaam.

Reactie:

De provincie beschouwt deze zienswijze als ondersteuning van het herindelingsontwerp. De aanbevelingen die in de zienswijze worden gedaan worden door de provincie gewaardeerd. Met betrekking tot het dorpenbeleid 2.0: de invulling hiervan is aan de nieuwe gemeente. Of en hoe er een dorpsraad wordt ingesteld, zou dan ook onderdeel van het gesprek tussen Barneveld en Scherpenzeel moeten zijn en uiteindelijk door de nieuwe gemeenteraad moeten worden vastgesteld. In **paragraaf 2.4** kunt u meer toelichting op dit thema lezen. De naamgeving van de nieuwe gemeente is aan de gemeenteraad van de nieuwe gemeente. Meer toelichting over dit thema kunt u tevens lezen in **paragraaf 2.4** van de reactienota.

Conclusie: Het totaal van alle zienswijzen heeft ons aanleiding gegeven om aanscherpingen en verhelderingen in de tekst van het herindelingsontwerp aan te brengen ten behoeve van het herindelingsadvies. Daar waar relevant is dit specifiek vermeld. De zienswijzen hebben niet geleid tot een verandering van de hoofdlijn van het herindelingsontwerp en de inhoudelijke conclusies.

VOLGNUMMER: 32

Indiener: Inwoner Scherpenzeel, 5 april 2021

Samenvatting: De indiener onderschrijft de volledige analyse, conclusies en de aanbevelingen van zienswijze 31. De indiener heeft aanvullend een aantal punten waarin de dynamiek in Scherpenzeel vanuit de indiener wordt beschreven, namelijk op het gebied van draagvlak en bestuurskracht. Conclusie van de zienswijze is dat de indiener het herindelingsontwerp ondersteunt, omdat een herindeling met de gemeente Barneveld een beter toekomstperspectief biedt dan zelfstandig Scherpenzeel. Hierbij is wel van belang dat de voorgestelde variant goed wordt uitgewerkt met bijbehorende zeggenschap voor de kernen.

Reactie:

De provincie beschouwt deze zienswijze als ondersteuning van het herindelingsontwerp, evenals zienswijze 31. Met betrekking tot het dorpenbeleid 2.0: de invulling hiervan is aan de nieuwe gemeente. Of en hoe er een dorpsraad wordt ingesteld zou dan ook onderdeel van het gesprek tussen Barneveld en Scherpenzeel moeten zijn en uiteindelijk door de nieuwe gemeenteraad moeten worden vastgesteld. Ook de naamgeving van de nieuwe gemeente is aan de gemeenteraad van de nieuwe gemeente. In **paragraaf 2.4** kunt u meer toelichting op dit thema lezen.

Uw aanvullende oproep om uitvoering te geven aan variant 3+ met concrete zeggenschap van de kernen is aan de huidige gemeenten om voor te bereiden en aan de nieuwe gemeenteraad om te besluiten. Als provincie faciliteren wij dit gesprek tussen de gemeenten, indien gewenst.

Conclusie: Het totaal van alle zienswijzen heeft ons aanleiding gegeven om aanscherpingen en verhelderingen in de tekst van het herindelingsontwerp aan te brengen ten behoeve van het herindelingsadvies. Daar waar relevant is dit specifiek vermeld. De zienswijzen hebben niet geleid tot een verandering van de hoofdlijn van het herindelingsontwerp en de inhoudelijke conclusies.

VOLGNUMMER: 33

Indiener: Inwoner Scherpenzeel, 5 april 2021

Samenvatting: Indiener is geen principieel tegenstander van samenvoeging van gemeenten, maar wel principieel tegenstander van een gedwongen samenvoeging. Zeker wanneer die gestoeld is op onvoldoende of onjuiste argumenten. De indiener maakt de argumentatie langs drie punten, namelijk over de procesgang, inhoudelijk en consequenties van het provinciaal bestuurlijk optreden. Over de procesgang wordt gesteld dat een faciliterende en stimulerende rol van de provincie ten aanzien van het draagvlak volledig heeft ontbroken. De indiener meent dat de herindeling als een voldongen feit is gepresenteerd. Op inhoudelijke punten, de criteria van het beleidskader herindeling, geeft de indiener de volgende punten aan: er is geen draagvlak aangezien het gemeentebestuur en 80% van de inwoners tegen de herindeling stemt; Scherpenzeel scoort goed op verschillende domeinen en staat er financieel beter voor dan Barneveld; interne samenhang tussen Scherpenzeel en Barneveld is ver te zoeken; en versterking van de regionale positie alleen is geen argument voor herindeling. Tenslotte noemt de indiener dat door gebrekkige procesvoering door Gedeputeerde Staten het vertrouwen onder de inwoners van Scherpenzeel sterk is gedaald.

Reactie:

In uw zienswijze geeft u aan een gebrekkige procesgang te hebben ervaren waarbij de provincie haar rol niet goed heeft uitgevoerd. De provincie heeft tijdens het open overleg een faciliterende en stimulerende rol aangenomen; zij heeft consequent het gesprek met de beide gemeenten, inwoners en organisatiesopgezocht om tot een bestuurlijke oplossing te komen en heeft proactief informatie gedeeld en onderzoek gedaan. Gemeenten zijn primair zelf verantwoordelijk voor het versterken van hun eigen bestuurskracht en het formuleren van een oplossing voor de opgaven waar zij voor staan, dat geldt ook voor Scherpenzeel. In **paragraaf 2.3** kunt u meer toelichting lezen over de rol van de provincie. U geeft aan dat u het onderzoek van Kieskompas meerdere keren heeft kunnen invullen. Hierover kunnen we mededelen dat er bij dit onderzoek, zoals gebruikelijk is, controlemechanismen zijn ingebouwd en dubbelingen zijn er door Kieskompas uitgehaald.

In uw zienswijze geeft u aan dat er geen **draagvlak** is voor de herindeling, niet bij inwoners en niet bij de gemeenteraad. Het draagvlak is van groot belang. Daarom zijn de voorkeuren en wensen van inwoners met betrekking tot de toekomstige gemeente op meerdere momenten en op verschillende manieren gepeild, wat een genuanceerder beeld oplevert dan u schetst. Daarnaast is er regionaal draagvlak. Zie voor een uitgebreide toelichting **paragraaf 2.6** van de reactienota.

De financiële uitgangspositie van de twee gemeenten is verschillend, niet 'beter of slechter'. Scherpenzeel scoort op het punt van solvabiliteit hoog en Barneveld heeft meer exploitatiemogelijkheden door onbenutte belastingcapaciteit en heeft een hoge weerbaarheid in het geval van financiële tegenslagen. Daarnaast zijn voor de tekortposities van Barneveld ruim voldoende voorzieningen opgenomen, het is dus niet zo dat eventuele grondexploitatieoverschotten uit Scherpenzeel daarvoor als compensatie zullen moeten gaan dienen. Voor een uitgebreide toelichting op het gevolg voor de financiën, zie **paragraaf 2.5** van de reactienota.

Met betrekking tot de verschillende domeinen waar Scherpenzeel op dit moment goed op scoort, verwijzen wij u graag door naar **paragraaf 2.1** over bestuurskracht. Op de langere termijn zal de zelfstandige positie van de gemeente in de ogen van de provincie niet meer haalbaar zijn.

U geeft verder aan dat de interne samenhang tussen de beide gemeenten zwak is; hier denken zowel de provincie als de beide gemeenten (zie ook de zienswijze van de gemeente Scherpenzeel) anders over. De twee gemeenten hebben een vergelijkbare demografie en zouden een logische aanvulling kunnen zijn.

Tot slot noemt u dat u zich op een bepaald moment geïntimideerd heeft gevoeld tijdens het participatieproces omdat er in uw ogen geen contact meer met u is opgenomen vanwege uw standpunt ten aanzien van de herindeling. De provincie betreurt dat u dit gevoel heeft gekregen, maar volgens de provincie is er sprak van een misverstand. De provincie heeft in alle gesprekken met allerlei inwoners willen spreken om vanuit de inhoudelijke belangen en opgaven een beeld te kunnen vormen bij wat de gepaste oplossing voor het bestuurskrachtvraagstuk in Scherpenzeel zou zijn.

Conclusie: Het totaal van alle zienswijzen heeft ons aanleiding gegeven om aanscherpingen en verhelderingen in de tekst van het herindelingsontwerp aan te brengen ten behoeve van het herindelingsadvies. Daar waar relevant is dit specifiek vermeld. De zienswijzen hebben niet geleid tot een verandering van de hoofdlijn van het herindelingsontwerp en de inhoudelijke conclusies.

VOLGNUMMER: 34

Indiener: Inwoner Barneveld, 3 april 2021

Samenvatting: Indiener geeft aan de noodzaak van de fusie vanwege het financiële en het bestuurskracht aspect moeilijk in te kunnen schatten. Indiener heeft voornamelijk moeite met de gretigheid waarmee Barneveld 'zin heeft in' Scherpenzeel. De indiener ervaart onduidelijkheid over wat de voordelen voor Barneveld zijn bij een fusie: sterke economische positie (economische verbondenheid amper aanwezig), dorpenplan 2.0 (deze komt in Barneveld sowieso al en betekent voor Scherpenzeel enkel een verslechtering ten opzichte van huidige situatie met raadsleden) en meerdere negatieve bevindingen op het internet over de nut en noodzaak van fuseren. Oproep aan Barneveld: probeer de provincie te overtuigen van uitstel.

Reactie:

Zowel de provincie als de gemeente Scherpenzeel hebben geconstateerd dat er in Scherpenzeel sprake is van een evident bestuurskrachtprobleem. De provincie heeft door middel van dit traject (open overleg op basis van artikel 8 van de Wet arhi) aangestuurd op een brede verkenning van alle mogelijkheden, waaruit bleek dat een herindeling met Barneveld de beste oplossing biedt en tevens op dit moment noodzakelijk is. Voor meer toelichting op dit thema verwijzen we u graag naar **paragraaf 2.1** van de reactienota.

De positie van de nieuwe gemeente zal in de regio versterkt worden bij een herindeling. De financiële uitgangspositie van de twee gemeenten is op dit moment verschillend, maar niet ‘beter of slechter’. Voor een uitgebreide toelichting op het gevolg voor de financiën, zie **paragraaf 2.5** van de reactienota.

U meent dat het dorpenbeleid en de zeggenschap voor de kernen een lege huls zijn. De provincie ziet dit anders. De gemeente Barneveld heeft onlangs een bestuursopdracht opgesteld waarmee tot het dorpenbeleid 2.0 gekomen moet worden. Barneveld heeft hierin expliciet ruimte voor de gemeente Scherpenzeel gelaten. Het exact vormgeven van het dorpenbeleid en de vaststelling daarvan is een taak voor de nieuwe gemeente. De provincie is ook van mening dat het goed zou zijn wanneer Scherpenzeel en Barneveld hierover op korte termijn met elkaar in gesprek gaan, zodat alle belangen meegewogen kunnen worden bij het vormgeven van dit dorpenbeleid. In **paragraaf 2.4** kunt u hier meer toelichting op vinden.

Conclusie: Het totaal van alle zienswijzen heeft ons aanleiding gegeven om aanscherpingen en verhelderingen in de tekst van het herindelingsontwerp aan te brengen ten behoeve van het herindelingsadvies. Daar waar relevant is dit specifiek vermeld. De zienswijzen hebben niet geleid tot een verandering van de hoofdlijn van het herindelingsontwerp en de inhoudelijke conclusies.

VOLGNUMMER: 35

Indiener: Inwoner (plaats onbekend), 5 april 2021

Samenvatting: De indiener stelt dat de peiling een duidelijk signaal is van de Scherpenzelers, net als bij gemeente Renswoude. Conclusie: luister naar de burgers en blijf zelfstandig.

Reactie:

In uw zienswijze geeft u aan dat er geen **draagvlak** is voor de herindeling. Het draagvlak is van groot belang. Daarom zijn de voorkeuren en wensen van inwoners met betrekking tot de toekomstige

gemeente op meerdere momenten en op verschillende manieren gepeild, wat een genuanceerder beeld oplevert. Daarnaast is er regionaal draagvlak. Zie voor een uitgebreide toelichting **paragraaf 2.6** van de reactienota.

Conclusie: Het totaal van alle zienswijzen heeft ons aanleiding gegeven om aanscherpingen en verhelderingen in de tekst van het herindelingsontwerp aan te brengen ten behoeve van het herindelingsadvies. Daar waar relevant is dit specifiek vermeld. De zienswijzen hebben niet geleid tot een verandering van de hoofdlijn van het herindelingsontwerp en de inhoudelijke conclusies.

VOLGNUMMER: 36

Indiener: Inwoner Scherpenzeel, 5 april 2021

Samenvatting: Die indiener schaart zich achter de concept zienswijze van Scherpenzeel. De meerderheid van de gemeenteraad evenals een meerderheid van de Scherpenzelers geeft aan zelfstandig te willen blijven. Dit moet GS dan ook accepteren volgens de indiener.

Reactie:

Zowel de provincie als de gemeente Scherpenzeel hebben geconstateerd dat er in Scherpenzeel sprake is van een evident bestuurskrachtprobleem. De provincie heeft door middel van dit traject (open overleg als gevolg van artikel 8 van de Wet arhi) aangestuurd op een brede verkenning van alle mogelijkheden, waaruit bleek dat een herindeling met Barneveld de beste oplossing biedt en tevens op dit moment noodzakelijk is. Voor meer toelichting op dit thema verwijzen we u graag naar **paragraaf 2.1** van de reactienota.

In uw zienswijze geeft u aan dat er geen draagvlak is voor de herindeling. Het draagvlak is van groot belang. Daarom zijn de voorkeuren en wensen van inwoners met betrekking tot de toekomstige gemeente op meerdere momenten en op verschillende manieren gepeild, wat een genuanceerder beeld oplevert. Daarnaast is er regionaal draagvlak. Zie voor een uitgebreide toelichting **paragraaf 2.6** van de reactienota.

Graag verwijst de provincie u naar **paragraaf 4.3** van de reactienota waar u de reactie van de provincie op de zienswijze van de gemeente Scherpenzeel kunt vinden.

Conclusie: Het totaal van alle zienswijzen heeft ons aanleiding gegeven om aanscherpingen en verhelderingen in de tekst van het herindelingsontwerp aan te brengen ten behoeve van het herindelingsadvies. Daar waar relevant is dit specifiek vermeld. De zienswijzen hebben niet geleid tot een verandering van de hoofdlijn van het herindelingsontwerp en de inhoudelijke conclusies.

VOLGNUMMER: 37

Indiener: Politieke partijen Scherpenzeel (CDA Scherpenzeel, PRO Scherpenzeel, ChristenUnie Scherpenzeel), 2 april 2021

Samenvatting: Indieners komen voort uit de oppositiepartijen van de gemeenteraad van Scherpenzeel. Zij voelen zich niet vertegenwoordigd door de concept zienswijze van de gemeenteraad. Zij doen dit via deze weg omdat de verschillende deadlines hen geen kans geven dit via de zienwijze van de gemeenteraad te doen. De punten die aangestipt worden: draagvlak (uitslag komt voort uit het schrikbeeld dat over een fusie is gevormd en het vijandsbeeld richting de provincie), organisatie (structurele versterking van 1,2-1,6 miljoen is noodzakelijk), financiën (sterke

ophoging OZB waardoor de belastingcapaciteit tegen de limieten aanloopt), kwetsbaarheid (door klein aantal ambtenaren is het kwetsbaar en is inhuur met mensen zonder binding noodzakelijk), positie regio (weinig mogelijkheden om belangen te vertegenwoordigen in regio), bestuurskracht en bestuurscultuur (veel dezelfde mensen en geen mogelijkheid voor het aanboren van talenten, hierdoor kon zelfs de VVD niet mee doen). Conclusie: nu doorpakken. Aandachtspunten die de indieners voor het herindelingsontwerp meegeven: (1) garanties voor de voorzieningen voor een bepaalde periode; (2) garanties over het dorpenbeleid 2.0; (3) angst dat Scherpenzeel bij optie intensievere samenwerking met lege handen komt te staan omdat Barneveld hier niets in ziet; (4) de kans voor huidige medewerkers van Scherpenzeel om te blijven bij een fusie.

Reactie:

De zienswijze wordt door de provincie gezien als ondersteuning van het herindelingsontwerp. De indieners geven een aantal voor hen belangrijke aandachtspunten mee.

Garanties over de voorzieningen na de start van de nieuwe gemeente kan de provincie niet geven. Op dit moment is er geen aanleiding om te veronderstellen dat in de nieuwe gemeente minder middelen beschikbaar zullen zijn voor uitgaven aan voorzieningen en dienstverlening dan nu voorzien. Dit geldt dus ook voor voorzieningen en dienstverlening in het dorp Scherpenzeel; wel is op dit moment nog geen zekerheid over de allocatie van beschikbare middelen na 1 januari 2023. De afspraken die worden gemaakt aan de start van de nieuwe gemeente zijn aan de gemeenten Scherpenzeel en Barneveld om voor te bereiden en aan de nieuwe gemeenteraad om over te besluiten. Wel stimuleert de provincie dit gesprek. In **paragraaf 2.5** vindt u meer toelichting met betrekking tot de financiën en voorzieningen.

De gemeente Barneveld heeft onlangs een bestuursopdracht opgesteld waarmee tot het dorpenbeleid 2.0 gekomen moet worden. Barneveld heeft hierin expliciet ruimte voor de gemeente Scherpenzeel gelaten. Het exact vormgeven van het kernenbeleid en de vaststelling daarvan is een taak voor de nieuwe gemeente. De provincie kan daarover geen garanties geven, maar kan indien gewenst dit gesprek faciliteren. De provincie is ook van mening dat het goed zou zijn wanneer Scherpenzeel en Barneveld hierover op korte termijn met elkaar in gesprek gaan. In **paragraaf 2.4** kunt u hier meer toelichting op vinden.

Met betrekking tot de afspraken met Barneveld meent de provincie dat gezien de posities van de beide gemeenten en de bestuurskrachtopgave in Scherpenzeel, een herindeling de beste oplossing biedt. **In paragraaf 2.1 en 2.2** kunt u de uitgebreide toelichting op deze thema's vinden.

Daar waar het gaat over de vorm van de herindeling (licht of regulier) en het belang van de positie van medewerkers geldt het volgende: zowel bij een lichte als reguliere herindeling moet overeenstemming komen tussen de gemeenten over voorwaarden en condities over de overgang van personeel onder sociaal verantwoorde omstandigheden. Dit is een zaak van afstemming tussen beide gemeenten. De provincie begrijpt het belang dat de indieners aan dit punt hechten.

Conclusie: Het totaal van alle zienswijzen heeft ons aanleiding gegeven om aanscherpingen en verhelderingen in de tekst van het herindelingsontwerp aan te brengen ten behoeve van het herindelingsadvies. Daar waar relevant is dit specifiek vermeld. De zienswijzen hebben niet geleid tot een verandering van de hoofdlijn van het herindelingsontwerp en de inhoudelijke conclusies.

VOLGNUMMER: 38

Indiener: Politieke partij Barneveld (VVD Barneveld), 6 april 2021

Samenvatting: De indiener stelt dat er duidelijke verwachtingen geschetst moet worden door Gedeputeerde Staten voor de burgers. Is er nog een keuze voor gemeente Scherpenzeel zoals de enquête stelt? Uitgangspunt moet een win-win situatie zijn voor zowel Scherpenzeel als Barneveld. Om dit te realiseren komt de indiener met een aantal aanbevelingen: (1) financiële bijdrage op cultuur en sociaal gebied (zwembad en bibliotheek); (2) bijdrage oostelijke rondweg om Barneveld waardoor er meer verbinding ontstaat; (3) onderzoek naar haalbaarheid railterminal door bedrijfsleven in Barneveld; (4) niet over gaan tot plaatsen van windmolens; (5) meer stations op de lijn Amersfoort - Apeldoorn; (6) belastingruimte van 7,9 miljoen dat niet aangesproken wordt.

Reactie:

In uw zienswijze gaat u in op de ruimte voor inwoners, zowel van Scherpenzeel als Barneveld. De provincie heeft met de onderzoeken van Kieskompas het draagvlak onder de inwoners willen toetsen. Het draagvlak is van groot belang. Daarom zijn de voorkeuren en wensen van inwoners met betrekking tot de toekomstige gemeente op meerdere momenten en op verschillende manieren gepeild, wat een genuanceerd beeld oplevert. Zie voor een uitgebreide toelichting **paragraaf 2.6** van de reactienota.

U vraagt in uw zienswijze naar de noodzakelijkheid van de fusie van Scherpenzeel met Barneveld. Zowel de provincie als de gemeente Scherpenzeel hebben geconstateerd dat er in Scherpenzeel sprake is van een evident bestuurskrachtprobleem. De provincie heeft door middel van dit traject (open overleg als gevolg van artikel 8 van de Wet arhi) aangestuurd op een brede verkenning van alle mogelijkheden, waaruit bleek dat een herindeling met Barneveld de beste oplossing biedt en tevens op dit moment noodzakelijk is. Voor meer toelichting op dit thema verwijzen we u graag naar **paragraaf 2.1** van de reactienota.

Met betrekking tot de frictie- en transitiekosten kan de provincie aangeven dat fuserende gemeenten inderdaad een frictiekostenuitkering uit het gemeentefonds ontvangen. In het geval van deze fusie bedraagt het frictiekostenbedrag totaal 5,6 miljoen euro. Voor een fusie tussen Barneveld en Scherpenzeel kan dit als een reëel bedrag voor mogelijk te maken kosten gelden. Een deel van dit bedrag zal reeds in 2022 worden uitgekeerd (dus voorafgaand aan de fusie). Uitbetaling van dit bedrag is niet afhankelijk van instemming met de fusie door Tweede en Eerste Kamer. IJkpunt voor uitbetaling van dit bedrag is de vaststelling van een herindelingsadvies. Dit betekent dat – uitgaand van vaststelling van het herindelingsadvies – de beide gemeenten € 550.000 ontvangen in 2022 in het kader van deze regeling. Hiervoor kunnen ook kosten ten laste gebracht worden die in 2021 zijn gemaakt; hiervoor is dan wel een vorm van voorfinanciering nodig. Indien met de fusie wordt ingestemd in 2022, zal het totaal aan frictiekostenuitkering (€ 5,6 miljoen) toereikend zijn om de daadwerkelijke kosten voor de komende jaren te dekken. Indien eventueel in 2022 niet met de fusie wordt ingestemd, zullen vanaf dat moment ook geen voorbereidingskosten meer worden gemaakt en kan het totaalbedrag van € 1,4 miljoen euro dat in 2022 wordt uitbetaald als toereikend worden geacht voor de tot dan gemaakte kosten. De provincie is in principe bereid om kosten van voorbereiding in 2021 voor te financieren, indien gemeenten daarom verzoeken.

U geeft tevens een aantal aandachtspunten mee voor het herindelingsontwerp. Met betrekking tot het dorpenbeleid 2.0 en openhouden van zwembaden en bibliotheken kan de provincie aangeven

dat het exact vormgeven van het dorpenbeleid en de vaststelling daarvan een taak is voor de nieuwe gemeente. De provincie kan daarover geen garanties geven, maar kan indien gewenst dit gesprek faciliteren. De provincie is ook van mening dat het goed zou zijn wanneer Scherpenzeel en Barneveld hierover op korte termijn met elkaar in gesprek gaan. In **paragraaf 2.4** kunt u hier meer toelichting op vinden. Over de overige thema's die u als aandachtspunten meegeeft gaat de provincie graag in gesprek met de gemeente Barneveld.

Afsluitend verzoekt u de provincie om te stellen dat er de komende jaren geen lastenverzwaring voor de inwoners van Barneveld zal komen. Op basis van de nu bekende gegevens (o.a. herindelingsscan) zal de nieuwe gemeente een positieve financiële startpositie kennen. De fusie op zichzelf zal ook per saldo niet hoeven te leiden tot extra uitgaven waartegenover een lastenverzwaring moet komen te staan. De globale gevolgen van harmonisatie van lokale belastingen is - met de kennis van nu –neutraal uit te voeren voor burgers van beide gemeenten. De preciezere financiële effecten van fusie - binnen deze algemene uitgangspunten - kunnen nog wel beïnvloed worden door veranderingen in de komende jaren, zoals veranderingen in de verdeling van het Gemeentefonds, lokale ontwikkelingen ten aanzien van inkomsten en uitgaven, alsmede landelijke en autonome ontwikkelingen. Verder moeten deze uitgangspunten ook bewaakt worden in het overleg tussen beide gemeenten bij het maken van afspraken over bijvoorbeeld harmonisatie van beleid, overgang van personeel, huisvesting/ICT etc. Onvoorziene omstandigheden daargelaten zal dit gestelde uitgangspunt dan bewaarheid kunnen worden in de aanloop naar en in de eerste jaren van de nieuwe gemeente.

Conclusie: Het totaal van alle zienswijzen heeft ons aanleiding gegeven om aanscherpingen en verhelderingen in de tekst van het herindelingsontwerp aan te brengen ten behoeve van het herindelingsadvies. Daar waar relevant is dit specifiek vermeld. De zienswijzen hebben niet geleid tot een verandering van de hoofdlijn van het herindelingsontwerp en de inhoudelijke conclusies.

4. Conclusies zienswijzen voor het herindelingsadvies

4.1 Hoofdconclusie en hoofdlijn herindelingsadvies

Voor de provincie is het geheel van opvattingen, reacties en zienswijzen die in de periode januari – april 2021 naar aanleiding van het herindelingsontwerp zijn geuit aanleiding geweest om de hoofdconclusies en kernredenering van het herindelingsontwerp nog eens tegen het licht te houden. Daarbij is geconstateerd dat er geen zodanige nieuwe informatie, dan wel argumenten naar voren zijn gekomen die nopen of stimuleren tot een andere stellingname hierover dan in het herindelingsontwerp is verwoord.

Op enkele cruciale punten zijn de in het herindelingsontwerp geformuleerde standpunten bevestigd in de zienswijzeperiode. Zo is bevestigd dat een samenwerking tussen beide gemeenten volgens de variant van duurzaam partnerschap onhaalbaar is. Ook is bevestigd dat de diepe verdeeldheid en polarisatie in het politiek-bestuurlijk systeem van Scherpenzeel (“8-5 democratie”) niet is opgelost en voortduurt. De hoofdconclusies en de kernredenering van het herindelingsontwerp zijn dan ook overgenomen in het herindelingsadvies dat mede naar aanleiding van deze zienswijzen is opgesteld.

4.2 Aanpassingen herindelingsadvies

De analyse, verwerking en beantwoording van de zienswijzen is wel aanleiding geweest om de tekst van het herindelingsontwerp nog eens grondig door te lopen. Naar aanleiding hiervan zijn onduidelijkheden, kennelijke inconsistenties of onheldere redeneringen aangepast en verbeterd. Daarbij zijn ook redactionele verbeteringen en verduidelijkingen doorgevoerd. Tevens zijn redactionele aanpassingen aangebracht in verband met de gewijzigde status en benaming van het document.

Hieronder per hoofdstuk een overzicht van de inhoudelijke aanpassingen, aanscherpingen en verduidelijkingen die in het herindelingsadvies ten opzichte van het herindelingsontwerp zijn aangebracht.

In hoofdstuk 1 is explicieter verwoord dat de gemeente Scherpenzeel in 2019 zelf heeft vastgesteld dat er sprake is van een gebrek aan realisatiekracht bij de uitvoering van de ambities en opgaven uit de Toekomstvisie 2030. Tevens is het belang dat de provincie hecht aan tijdige anticipatie op (dreigende) bestuurskrachtproblemen benadrukt.

In hoofdstuk 2 is in de beschrijving van de gemeente Scherpenzeel (paragraaf 2.1) de verwijzing naar de rapportage van de Commissie-de Graaf (2015) toegevoegd, die ook in de beschrijving van Barneveld (paragraaf 2.2) al was opgenomen. Ook is geactualiseerde financiële informatie over de geplande investering in organisatiekracht naar aanleiding van de vaststelling van de Begroting 2021 in Scherpenzeel toegevoegd. Dit is ook verwerkt op enkele andere plaatsen in het herindelingsadvies (o.a. hoofdstuk 7, financiën).

In hoofdstuk 3 is in paragraaf 3.1 een verwijzing naar de rapportage van het NSOB (2020) opgenomen bij de bronvermelding van de vertrouwelijke side-letter van Berenschot uit 2018 over de bestuurlijke toekomst van Scherpenzeel. In paragraaf 3.2. is duidelijker ingegaan op de besluitvorming van de gemeenteraad in 2019 over het rapport “Zelfbewust Scherpenzeel” en de daaropvolgende afspraak met de commissaris van de Koning over het variantenonderzoek. In paragraaf 3.4 is de tekst over het incidenteel dekken van structurele uitgaven voor organisatieversterking door Scherpenzeel verduidelijkt en aangescherpt.

In hoofdstuk 4 zijn enkele verduidelijkingen en aanvullingen aangebracht om de posities en standpunten van partijen in de daarin beschreven procesgang zo correct en volledig mogelijk te verwoorden. Tevens zijn enkele verwijzingen toegevoegd naar de activiteiten die in de zienswijzeperiode zijn uitgevoerd. Deze worden verder beschreven in hoofdstuk 5.

Er is een nieuw hoofdstuk toegevoegd (hoofdstuk 5 herindelingsadvies) met informatie over en naar aanleiding van de zienswijzeprocedure en de activiteiten die daarin hebben plaatsgevonden in de periode na vaststelling van het herindelingsonderwerp. Hierin onder andere informatie over het recente onderzoek van Kieskompas en het in de periode januari tot april 2021 gevoerde bestuurlijk overleg met de beide gemeenten.

In hoofdstuk 6 (5 uit het herindelingsontwerp) zijn enkele inhoudelijke aanpassingen en actualisaties toegepast naar aanleiding van de zienswijzen. Zo is in paragraaf 6.4 een passage toegevoegd over de door de gemeente Barneveld vastgestelde bestuursopdracht inzake dorpenbeleid en de betekenis daarvan voor de invulling van de variant “3-plus” en het proces van voorbereiding van de nieuwe gemeente. In paragraaf 6.8 wordt ingegaan op de opvattingen van beide gemeenten over de vorm van samenvoeging (licht of regulier).

In hoofdstuk 7 (hoofdstuk 6 uit het herindelingsontwerp) zijn enkele inhoudelijke aanpassingen en verduidelijkingen aangebracht vanwege actualisatie van gegevens uit de herindelingsscan (m.n. vaststelling begroting 2021) en naar aanleiding van beelden en opmerkingen uit de zienswijzen. De aanpassingen hebben betrekking op de ontwikkeling van de schuld- en reservepositie in beide gemeenten, de omgang met de financiële situatie in Barneveld (“schoon door de poort”) en over mogelijke gevolgen van de harmonisatie van belastingtarieven bij fusie voor de lastendruk.

In hoofdstuk 8 (hoofdstuk 7 uit het herindelingsontwerp) is met name de beschouwing over draagvlak als een van de criteria uit het toetsingskader van het Beleidskader herindelingen opnieuw geredigeerd en aangevuld. Dit mede op basis van de nieuwe informatie uit het recente onderzoek van Kieskompas en de raadpleging in Scherpenzeel van maart 2021 en de uitkomst van het zienswijzeproces. Ook wordt in dit hoofdstuk een uitspraak gedaan over de vorm van samenvoeging (licht of regulier).

In hoofdstuk 9 (hoofdstuk 8 uit het herindelingsontwerp) zijn ook enkele redactionele en verbeteringen aangebracht. Inhoudelijk is in dit hoofdstuk de bevorderende en faciliterende rol van de provincie bij de verdere voorbereiding van de nieuwe gemeente door de beide fusiepartners explicieter en helderder geformuleerd. Ook wordt hierbij ingegaan op het (nog) beperkte vertrouwen bij inwoners dat voor inwoners belangrijke elementen van de nieuwe gemeente ook daadwerkelijk zullen worden gerealiseerd, zoals blijkt uit het recente onderzoek van Kieskompas.

5. Referentielijst

In de reactienota is waar nodig verkort verwezen naar de belangrijkste bronnen. In deze referentielijst vindt u de volledige referenties. Voor een volledigere overzicht van alle bronnen, zie bijlagen C, D en E van het herindelingsontwerp.

BDO 2021
Benchmark Nederlandse Gemeenten 2021, 'Financiële situatie onhoudbaar', BDO Accountants en Adviseurs, 2021.

Berenschot 2019
Toekomstvisie Scherpenzeel 2030, Berenschot, 2019.

BMC 2020
Zicht op Bestuurskracht Scherpenzeel, BMC, 2020.

BZK 2020
Brief van ministerie BZK aan GS Gelderland over start procedure artikel 8, ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, 10 juli 2020.

Gemeente Scherpenzeel 2020
Kadernota 2021-2024, Scherpenzeel, 2020.

Gemeente Barneveld 2016
Strategische visie Barneveld 2030, 'Samen denken, samen doen', Gemeente Barneveld, 2016.

Kieskompas 2021
Voorgenomen samenvoeging van Scherpenzeel en Barneveld, Willem Blanken, Tom Etienne, Laura Van Heck, André Krouwel & Jeroen van Linderts, april 2021, geraadpleegd op 4 mei 2021: https://sprekend.gelderland.nl/kijkopscherpenzeel/documentenkijkopscherpenzeel/handlerdownloadfiles.ashx?idnv=1936496.

NSOB 2020
Politiek-bestuurlijke conflicten en onvrede Scherpenzeel, Prof. dr. P. Frissen, dr. M. Schulz en H. den Uijl MA, 2020.

Provinciale Staten Gelderland 2018
Sterk Bestuur voor de opgaven van morgen (PS2018-217), Provinciale Staten Gelderland, 2018, geraadpleegd op 4 mei 2021: https://www.gelderland.nl/bestanden/Gelderland/Bestuur-en-organisatie/DOC_Sterk_bestuur_voor_de_opgaven_van_morgen_(PS2018-217).pdf.

Provinciale Staten Gelderland 2020
Notitie sterk dorp in een sterke gemeente, Provinciale Staten Gelderland, juni 2020.

Provincie Gelderland 2021
Herindelingsadvies Gemeente Barneveld-Scherpenzeel, Provincie Gelderland 26 januari 2021.

Provincie Gelderland 2020
Versterking door verbinding- Startnotitie artikel 8 Wet arhi-procedure, Provincie Gelderland juli 2020.

Seinstra van de Laar 2019
Zelfbewust Scherpenzeel, Seinstra van de Laar, 2019.

VNG 2019
Nieuwe monitor financiële conditie gemeenten, Vereniging Nederlandse Gemeenten, 2019, geraadpleegd op 4 mei 2021, https://vng.nl/nieuws/nieuwe-monitor-financiele-conditie-gemeenten.

Zienswijzen

[redacted]

Van: [redacted]@casema nl>
Verzonden: woensdag 10 februari 2021 17 05
Aan: ProvincieGelderland
Onderwerp: zienswijze herindelingsonwerp barneveld-scherpenzeel zaak nr.2021-000982

Gewoon samen gaan met voor beide partijen de beste afspraken en oplossingen zoeken in goed overleg!
Veel wijsheid. [redacted].

2a

[redacted]

Van: [redacted]@kpnmail.nl>
Verzonden: vrijdag 12 februari 2021 12 30
Aan: ProvincieGelderland
Onderwerp: Zaak nummer 2021-000982

Zienswijze herindelingsontwerp Barneveld-Scherpenzeel, zaaknummer 2021-000982.

60 geleden maakte ik kennis met Scherpenzeel en sinds 50 jaar ben ik inwoner van deze prachtige en goed georganiseerde gemeente. Medezeggenschap staat hier op een hoog niveau, de lijnen van inwoner naar gemeente zijn kort. We hebben een prima bestuur en gemeenteraad.
Een fusie met de gemeente Barneveld brengt Scherpenzeel niet veel goeds.
De voorgestelde fusie heeft ons overvallen. Achteraf gezien broedde GS daar al veel eerder op zonder dat bekend te maken.
Bij de allereerste bijeenkomst over de toekomstvisie, georganiseerd door bureau Seinstra en Van de Laar in café Marktzicht vergiste eerst de junioradviseur en even later ook de senioradviseur in de naam van onze gemeente en noemde ons "inwoners van Lingewaard".
Nu ben ik toevallig bekend met de kern Angeren in de gemeente Lingewaard. Daar is enige tijd geleden de inwoners een vergelijkbare fusie door de strot geduwd en velen zijn daar vandaag de dag nog heel ongelukkig mee.
Wie waren daarbij betrokken? De heren Berends en Markink van GS, de heren De Vries en Klein als interimburgemeesters en bureau SvDL.
De hele voorgestelde fusie van Scherpenzeel-Barneveld is een groot knip-en-plakverhaal. Het ziet er eender uit als de fusie van Lingewaard. Lekker makkelijk.

Ik stel door alle informatie die ons ten dienste staat vast dat de fusie Scherpenzeel-Barneveld op totaal ONdemocratische wijze tot stand gaat komen.
De heren Berends en Markink moeten zich diep schamen voor de wijze waarop zij de democratie met voeten treden.

[redacted]
[redacted] Scherpenzeel

Verstuurd vanaf mijn iPad

2b

[redacted]

Van: [redacted]@kpnmail.nl>
Verzonden: maandag 5 april 2021 21:04
Aan: ProvincieGelderland
Onderwerp: Herindeling Scherpenzeel en Barneveld

Besturen is iets anders dan een schaakspel met Scherpenzeel als pion.
Handen af van Scherpenzeel!

Verstuurd vanaf mijn iPad

2C

[redacted]

Van: [redacted]@kpnmail.nl>
Verzonden: maandag 5 april 2021 21:01
Aan: ProvincieGelderland
Onderwerp: Beoogde herindeling Scherpenzeel- Barneveld

Eerder heb ik al aangegeven tegen de voorgenomen herindeling te zijn. Niet alleen omdat de dorpen behoorlijk verschillen qua cultuur, omdat de herindeling plotseling wordt opgedrongen. De uitkomsten van bureauSvdL staan haaks op de uitkomsten van het rapport dat in opdracht van Scherpenzeel werd werd uitgebracht evenals het rapport dat werd uitgebracht door gerenommeerde bestuurskundigen. SvdL, De heren Berends en Markink en ook De Vries hebben een dergelijke actie ondernomen bij Lingewaard tot grote frustratie van de bewoners aldaar. Scherpenzeel is door hen bedrogen met het antedateren van brieven en het valselijk voorlichten. Hun houding is tot op de dag van vandaag arrogant en regentesk. Zij verdienen ontslag.
Barneveld heeft een geheime vergadering belegd, niet in het gemeentehuis maar elders waarbij telefoons moesten worden ingeleverd en uiterste geheimhouding werd bevolen. Hoe democratisch!. Een en ander kunt u terugvinden in de rapportages van de onderzoeksjournalisten van de Barneveldse Krant.
En en ander getuigt van machtswellust. Democratie is bij GS ver te zoeken.
Democratie bloeit bij korte lijnen en kleine kernen.
Belastinginning, leerplichtwet, gemeentegrensoverschrijdende zaken enz. kunnen steeds in opdracht van de zelfstandige gemeente Scherpenzeel worden uitbesteed aan een grotere gemeente of Foodvalley, zoals Renswoude dat heeft geregeld met o.a. Veenendaal. Steekt u daar alstublieft uw licht op.
Scherpenzeel hoort geen hobby van provinciale bestuurders te zijn.
BESLIS VOOR EEN ZELFSTANDIG SCHERPENZEEL

[redacted]
en
[redacted]

Verstuurd vanaf mijn iPad

3

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 28 april 2021 09:19
Aan: [redacted]
Onderwerp: FW: Zienswijze GS Utrecht Herindelingsontwerp Barneveld-Scherpenzeel
Bijlagen: 04. GS brief Zienswijze herindelingsontwerp Barneveld-Scherpenzeel.pdf

Van: [redacted] <[redacted]@provincie-utrecht.nl>
Verzonden: donderdag 4 maart 2021 08:33
Aan: [redacted]@planet.nl) <[redacted]@planet.nl>; [redacted] <[redacted]@gelderland.nl>
CC: [redacted]@gelderland.nl>
Onderwerp: Zienswijze GS Utrecht Herindelingsontwerp Barneveld-Scherpenzeel

Goedemorgen[redacted] en[redacted],

Hierbij de GS-reactie op het herindelingsontwerp.
De getekende brief wordt morgen ook per post verstuurd.
Hebben jullie al veel reacties ontvangen?
Succes met de beantwoording daarvan.
Ik las dat Scherpenzeel nog een draagvlakpeiling onder de inwoners doet. Benieuwd hoe zij reageren.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]
Bestuur en Directie Ondersteuning (BDO)
Archimedeslaan 6 / Postbus 80300 / 3508 TH Utrecht

PROVINCIE :: UTRECHT

Werkdagen: maandag t/m donderdag en vrijdagmorgen
M 06-[redacted]
www.provincie-utrecht.nl

"De informatie verzonden met dit bericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde is verboden. Openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden is niet toegestaan.

Het is mogelijk dat tijdens het transport van dit bericht fouten zijn ontstaan zodat het bericht onjuist is overgekomen. Hiervoor kunnen wij geen aansprakelijkheid erkennen. Uitsluitend het door de bevoegde persoon dan wel het bevoegde bestuursorgaan ondertekende papieren document is bindend. Wij adviseren u om bij twijfel over de juistheid of volledigheid contact met ons op te nemen".

PROVINCIE :: UTRECHT

Aan Gedeputeerde Staten van Gelderland
Postbus 9090
6800 GX Arnhem

DATUM	2 maart 2021	TEAM	BDO/BEI
NUMMER	821FE86D	REFERENTIE	[redacted]
UW BRIEF VAN	26 januari 2021	DOORKIESNUMMER	06-[redacted]
UW NUMMER	zaaknummer 2021-000982	E-MAILADRES	[redacted]@provincie-utrecht nl
BIJLAGE	geen	ONDERWERP	Zienswijze Herindelingsontwerp Barneveld-Scherpenzeel

Geacht college,

Op 26 januari 2021 heeft uw college het herindelingsontwerp Barneveld-Scherpenzeel vastgesteld Het ontwerp is voor een termijn van acht weken voor eenieder ter inzage gelegd en binnen deze termijn kan een zienswijze worden ingediend Het herindelingsvoorstel vormt de uitkomst van een uitgebreid onderzoek en overleg met de betrokken gemeenten en een consultatie in de fase van 'open overleg' met de (buur)gemeenten waaronder de Utrechtse gemeenten Veenendaal, Renswoude en Woudenberg, het samenwerkingsverband Foodvalley en de provincie Utrecht

In de bestuurlijke overleggen tussen beide provincies hebben wij steeds de belangen van de Utrechtse gemeenten behartigd en bewaakt alsmede aandacht gevraagd voor transparantie en tijdige communicatie met de betrokkenen over het proces gericht op een duurzame versterking van de bestuurskracht van Scherpenzeel

Wij hebben kennis genomen van het herindelingsontwerp Barneveld-Scherpenzeel en dat geeft ons aanleiding tot het indienen van een zienswijze op dit herindelingsvoorstel Op pagina 46 (Regionaal draagvlak) van het ontwerp staat de zinsnede 'Ook de provincie Utrecht kan zich vinden in de vorming van een nieuwe gemeente Scherpenzeel- Barneveld ' Dit wekt de indruk als dat wij een inhoudelijk oordeel hebben gegeven over de versterking van de bestuurskracht van Scherpenzeel In het bestuurlijk overleg van 3 december 2020 heeft ons college géén inhoudelijk oordeel gegeven over de drie varianten ter versterking van de bestuurskracht van Scherpenzeel (zie Bijlage 3a, Bijlagenboek, onderdeel D, 6 Consultatieverslagen, Bijlage D7) Wij hebben vanuit de Utrechtse context opgemerkt dat wij alleen meewerken aan gemeentelijke herindelingen indien de betrokken (Utrechtse) gemeenten daartoe de wens hebben geuit dan wel bereid zijn daar aan mee te werken Tegen deze achtergrond verzoeken wij u om de zin dat wij ons kunnen vinden in de vorming van een nieuwe gemeente Barneveld-Scherpenzeel geheel te schrappen

In dit fusieproces wordt ingezet op een vernieuwend dorpenbeleid Het dorpenbeleid 2 0 heeft als doel om het versterken en bevorderen van zeggenschap en betrokkenheid van de dorpen in de (nieuwe) gemeente Wij zijn

benieuwd hoe het nieuwe dorpenbeleid nader wordt ingevuld en zullen met belangstelling het dorpenbeleid 2 0 volgen

Daarnaast hechten wij er ook aan dat de waardevolle grensoverschrijdende samenwerking die we hebben in het kader van de regio Food Valley geborgd blijft

Tot slot zien wij uw reactie op onze zienswijze met belangstelling tegemoet en wensen u succes met het vervolg van deze herindelingsprocedure

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

[redacted]

[redacted]

Voorzitter,
mr J H Oosters

Secretaris,
mr drs A G Knol-van Leeuwen

4

[redacted]

Van: [redacted]@inter nl.net>
Verzonden: vrijdag 12 maart 2021 14 24
Aan: ProvincieGelderland
CC: [redacted]
Onderwerp: Zienswijze herindelingsontwerp Barneveld-Scherpenzeel zaaknummer 2021-000982
Bijlagen: 2021 De mythe van Zwarte Land II pdf

L S

Het herindelingsontwerp Barneveld-Scherpenzeel heb ik met grote belangstelling gelezen. Dat voor de provincie bestuurskracht van het huidige Scherpenzeel een belangrijke aanleiding was voor de fusieplannen is mij bekend en wordt in het herindelingsontwerp nog eens expliciet genoemd Juist dat onderdeel **bestuurskracht** wil ik uitlichten voor mijn bijdrage aan de zienswijze

Het betreft de bestuurlijke rol van de gemeente Scherpenzeel bij de ontwikkelingen rond Zwarte Land II * Deze ontwikkeling volg ik nu al meer dan twee jaar van nabij en mij bekruipt hoe langer hoe meer het beklemmende gevoel, dat de enge ontwikkelingen in de grote boze buitenwereld, één op één terugkomen in het kleine Scherpenzeel Ook ons dorp ontkomt er niet aan Of het nu om fake news gaat, complottheorieen of polarisatie, het gebeurt hier ook allemaal. Het gaat onder meer om affaires waarbij het bestuurlijke apparaat structureel de geloofwaardigheid en transparantie van het democratische proces ondermijnt Recente voorbeelden die de landelijke pers halen zijn de toeslagen affaire (Ongekend Onrecht), de verbreding van de A27/28 (Zembla uitzending 18 februari 2021), Netwerk-Corruptie (Opstandelingen 9 december 2020) en nog veel meer

Het bracht mij ertoe een essay te schrijven met de titel "De Mythe van Zwarte Land II" (bijgevoegd). Ook heb ik het essay als podcast op het YouTube kanaal van onze Stichting gezet. ik wil hiermee proberen te doorgronden hoe zoiets in ons kleine dorp kan gebeuren en wat ervan valt te leren.

Hopelijk dragen mijn overpeinzingen bij aan de zienswijze op de bestuurskracht van de gemeente Scherpenzeel

Groeten, [redacted] 06-[redacted]

* Het project "Zwarte Land II" is bekend bij de provincie en daarom volsta ik met de toelichting dat het slaat op een weidegebied in Scherpenzeel dat opgeofferd dreigt te worden voor grootschalige industriele uitbreiding Als bestuurslid van de Stichting "Houd Scherpenzeel Groen en Gezond" ben ik nauw betrokken bij het verweer tegen deze "**verdozing** van het landschap"

Virus-free www avg com

De mythe van Zwarte Land II

Over mythes en diepe waarheden

1. Over mythes gesproken

Mythes zijn geen leugens, maar diepe morele waarheden Dat zegt Beatrice de Graaf in de NRC van 11 november 2016 Zij wijst erop dat ons denken vaak helemaal niet, objectief, bewust en rationeel is We lijken dat vergeten te zijn maar, niets is minder waar We zijn veel makkelijker te beinvloeden dan we denken En een boodschap wordt al snel voor waar aangenomen Zeker als we de boodschap maar vaak genoeg horen wordt die een vanzelfsprekendheid Er is zelfs een hele beroepsgroep die ons een handje helpen deze nieuwe waarheden te doen geloven Dat zijn de beinvloeders, de influencers, de lobbyisten of hoe ze ook mogen heten
En zo ontstaan nieuwe mythes die voor je het weet als morele waarheden hun plek weten te vinden
Maar, zult u zich afvragen, wat heeft dat nu met die grootschalige industriele uitbreidingsplannen voor 't Zwarte Land II te maken?
Het antwoord is Alles ! Want al die plannen zijn gebaseerd op mythes en ze zijn spijtig genoeg door velen al als waarheid geadopteerd
Hoopvol ben ik niet, want de kracht van de mythevorming is niet te onderschatten Toch ga ik in dit artikel al die nieuwe waarheden die de uitbreidingsplannen kennelijk rechtvaardigen toetsen aan de feiten De bevindingen zijn in één woord verbijsterend Of het nu gaat om de uitgangspunten, de transparantie, het democratisch gehalte, de rol van de ambtenaren, of de beinvloeding van de besluitvormers, in geen van die gevallen kloppen de feiten
Of het voor het uiteindelijke resultaat iets uitmaakt betwijfel ik ten zeerste Tegen de macht van de mythevorming valt niet op te boksen
Ik troost me echter met de gedachte dat het me sterkt kritisch na te blijven denken bij alles wat ik zie, hoor, voel, proef en ruik Ook gun ik het mezelf om twijfel toe te laten en telkens maar weer de "waarom' vraag te stellen En tot slot berust ik erin dat ondanks dit besef, ook mijn gedachten niet objectief, bewust en rationeel zijn

2. Uitgangspunten Zwarte Land II

De kapstok waar de industriele uitbreidingsplannen aan zijn opgehangen heet "Structuurvisie Scherpenzeel 2013" Die kapstok is volstrekt ongeschikt om daar grootschalige industriele uitbreidingen aan op te hangen In dat visiedocument uit 2013 is namelijk sprake van inbreiding en waar nodig uitbreidingsmogelijkheden voor kleinschalige bedrijven Grotere bedrijven kunnen terecht in Woudenberg (middelgrote bedrijven) of in Barneveld, Ede en Veenendaal (grote bedrijven) Dit is regionaal door de FoodValley bekrachtigd beleid Daarin is ook gedefinieerd wat onder kleinschalige bedrijven wordt verstaan Namelijk bedrijfslocaties tot maximaal 2 000 m^2, met bij hoge uitzondering tot 5 000 m^2 In de mythevorming is dit met hulp van een tweetal enquêtes onder ondernemers in een paar jaar tijd omgetoverd tot een wetmatigheid Industriele uitbreiding op 't Zwarte Land II is onvermijdelijk
Die enquêtes deden denken aan de slager die z'n eigen vlees keurt De vraagstelling was volstrekt vrijblijvend en ging alleen over de wens om te groeien Geen vragen over krimp,

geen vragen over onderliggende businessplannen, geen enkele hardheidsclausule Om bij de beeldspraak van de slager te blijven, er wordt een worst voorgehouden
In hoeverre en op welk moment de lobby van Modiform gewicht in de schaal ging leggen zullen we wel nooit te weten komen Feit is, dat de kapstok uit 2013 dat gewicht onmogelijk kon torsen Er was namelijk nu ineens geen sprake meer van kleinschalige industriele ontwikkeling in de ordegrootte van zo'n 2 000 m², maar van een veelvoud in de orde van meerdere hectares De lobby ging aan het werk om de volgende mythe in de wereld te helpen Namelijk dat Modiform moet groeien en al haar activiteiten in Scherpenzeel moet bundelen Toendertijd waren er nog industriele uitbreidingsmogelijkheden te kust en te keur in zowel de buurgemeente Woudenberg, als in de regio Barneveld, Veenendaal en Ede Maar ja, die grond was wel duurder en hier in Scherpenzeel waren een paar bevriende families die toevallig eigenaar waren van 't Zwarte Land II en die wilden wel van die weidegrond af tegen een prijs die ver boven de akkerland prijs lag, maar ook stukken goedkoper dan courante industriele bouwgrond Een typisch geval van win-win dus
Een gespecialiseerd bureau ging aan de slag om de nieuwe mythe geloofwaardig te maken zodat de verschillende bestuurslagen konden worden bewerkt De argumenten werden verzameld en gebundeld in een presentatie zonder weerga We hebben het nu over 2018 en 2019 Allereerst werd het Scherpenzeelse College met deze prachtige presentatie en ditto argumenten verblijd Vervolgens de Fracties en Raadscommissies en in een later stadium de Provincie en de Regio Food Valley Die laatste, dat was en heikel punt, want hun advies zou zwaar wegen bij de uiteindelijke beeldvorming en besluitvorming bij de Provincie Op 8 februari 2019 nam de FoodValley in een, zo weten we uit vertrouwelijke bron, zeer hectische en controversiele vergadering het besluit de mega grote uitbreidingsplannen van Modiform te steunen Ze deden dit tegen het ambtelijke advies in
Dat alle argumenten door Modiform en de ingehuurde lobbyist waren bedacht speelde geen enkele rol De mythevorming had z'n werk gedaan
In het volgende hoofdstuk zal ik de opgevoerde argumenten kort samenvatten Het is goed om ze te onthouden, want ze komen in de loop der tijd telkens terug Ze zijn immers, in lijn met wat Beatrice de Graaf schreef, tot diepe waarheid verheven en zijn tot op de dag van vandaag de enige basis waarop volgende besluiten zijn gebaseerd
Dat we in 2019 een Stichting hebben opgericht om als rechtspersoon enige tegenwicht te geven en dat we dankzij een reeks acties bewerkstelligd hebben dat de mega plannen van Modiform een iets draaglijkere gedaante hebben gekregen, is verder geschiedenis
Dat geldt in zekere zin ook voor onze alternatieve plannen, voor onze herbezinning ten gevolge van de Corona pandemie en voor de beide WOB-verzoeken die ons een inkijkje hebben gegeven in de krochten van het bestuurlijke apparaat Daarover ook meer in de volgende hoofdstukken

3. De argumenten

Zoals gezegd zal ik de argumenten hier kort samenvatten Ik ga ze niet weerleggen want dat heeft de Stichting HSG&G eerder al uitgebreid gedaan in rapporten en persberichten en bij evenementen, inspraakmomenten in de gemeenteraad, bij het college van B&W, bij fracties en bij de gedeputeerde van de provincie
Ik wil de argumenten in dit artikel nu alleen bezien vanuit het perspectief van de nieuw mythe Zo'n nieuwe diepe waarheid wordt op enig moment een gegeven waar je al dan niet in gelooft In de context van mijn verhaal over mythevorming zou het weerleggen ervan,

averechts werken Voor je het weet zit je in discussies over 'alternative-facts' en complottheorieen
Het is net als bij religies Je gelooft erin of niet en de mate waarin je twijfel toelaat hangt af van de stroming waartoe je behoort en van je eigen kritisch vermogen

Maar laten we eens naar die argumenten kijken
Hoe je het ook wendt of keert, het gaat allemaal om de vaststelling dat Modiform wil groeien en dat een toekomstbestendige bedrijfsvoering alleen mogelijk is binnen hun op concentratie en centralisatie gerichte bedrijfsstrategie Die strategie is bovendien alleen binnen Scherpenzeel te realiseren, omdat is aangetoond dat er in de regio geen geschikte alternatieve locaties voorhanden zijn
Dat ze die alternatieven aan hun neus voorbij lieten gaan, dan wel niet wilden zien, laten we hier maar voor wat het is De mythe was geboren en het was nu alleen nog maar een kwestie van verdere onderbouwen
Die eerder genoemde prachtige presentatie van Modiform uit 2018 kan je erop na slaan Daar is die hele onderbouwing terug te vinden Ontwikkeling in de regio valt daarbij af, net zoals het handhaven van de huidige situatie Ook dichterbij het afzetgebied van de klanten in het Westland vestigen is geen optie Nee, alleen binnen Scherpenzeel, want dat is goed voor de infrastructuur, voor reductie van vervoersbewegingen, voor de lelijke entree van het dorp, voor de natuur, voor de werkgelegenheid, voor de economische ontwikkeling van het dorp, voor de ontwikkeling van de medewerkers en voor de lokale binding van het bedrijf Tja, daar is natuurlijk geen speld tussen te krijgen Alleen zijn dat wel aannames op basis van de bestaande omvang van het bedrijf Als ze daadwerkelijk zo willen gaan groeien binnen Scherpenzeel, dan zal zich dat doorvertalen in infrastructuur, milieubelasting en energieverbruik Zeker als je weet dat het bedrijf nu al twee keer zoveel stroom verbruikt als alle huishoudens in Scherpenzeel tesamen Die extrapolatie van de groeiambities is gemakshalve maar achterwege gelaten
Wat betreft de werkgelegenheid wordt er ook nogal creatief met cijfers gestrooid Teloorgang van werkgelegenheid speelt natuurlijk alleen bij vertrek uit de regio Daar komt bij dat het aantal Scherpenzelers dat bij het bedrijf werkt beperkt is Voor een groot deel gaat het om medewerkers met een andere nationaliteit die dagelijks met busjes worden aangevoerd Deze mensen hebben nagenoeg geen binding met Scherpenzeel of met de directe omgeving Bovendien betreft het hier veelal laaggeschoold werk dat voor een belangrijk gedeelte komt te vervallen als in het nieuw te bouwen distributiecentrum robotisering wordt ingevoerd
Ja, en dan nog iets over die Scherpenzeelse roots van Modiform en van de eigenaren van het bedrijf Dat argument krijgt werkelijk bijbelse proporties, maar is weinig steekhoudend omdat de geschiedenis leert dat het om een Amersfoortse familie gaat met in eerste instantie vestigingen in Leusden en pas later in o.a Renswoude en Scherpenzeel Wat mij betreft is dat allemaal niet zo relevant, maar kennelijk is het voor de mythevorming wel degelijk belangrijk
De kennelijke ruimtebehoefte van de lokale ondernemingen is bij de onderbouwing een belangrijk bijkomend aspect Er wordt gerefereerd naar een door de ondernemersvereniging opgesteld 'Integraal Plan Scherpenzeel' In dit plan, dat overigens indertijd door de gemeenteraad van tafel werd geveegd, wordt op grond van de eerder genoemde enquêtes en een nauwelijks onafhankelijk te noemen rapport, een ongekende ruimtebehoefte in de orde van meerdere hectares, opgevoerd Ook die mythe was daarmee bewaarheid en Modiform wierp zich op als kartrekker om met dat onderdeel van het plan van de ondernemersvereniging, aangevuld met hun eigen ruimtebehoeften, de boer op te gaan

4. Beïnvloeding

Dat beinvloeding in dit hele proces en in de besluitvorming een belangrijke rol speelt, is evident Daar is op zich ook helemaal niets mis mee, want beinvloeding is een organisch proces dat onze samenleving helpt vormen Vergelijkbaar met evolutionaire veranderingen in de natuur De vraag is echter waar de grenzen liggen bij beinvloeding Als er een exclusief netwerk gaat ontstaan dat anderen uitsluit en als de 'inner-crowd' onderling loyaal en solidair is, maar geen andere meningen of kritiek meer toelaat, dan wordt het twijfelachtig Daar is een term voor en dat is 'netwerk-corruptie' Daarbij is veelal niets strafbaars gaande, maar
gaat belangenbehartiging voor de kleine club prevaleren ten koste van het algemeen belang Bestuurders, ambtenaren en andere betrokkenen raken verweven in het proces en uiteindelijk komen de beginselen van de democratie, zoals openheid, transparantie, eerlijkheid en toegankelijkheid in het geding Willeke Slingerland, lector Weerbare Democratie is op dit onderwerp gepromoveerd en heeft er boeiende artikelen over geschreven en interviews over gegeven Zoals onlangs op 9 december 2020 bij het TV programma 'Opstandelingen'

5. Transparantie

Vele malen hebben de Scherpenzeelse bestuurderen ons bezworen open en transparant te zullen zijn Ironisch genoeg denk ik, dat ze daar zelf in zijn gaan geloven en dat ze daarmee hun eigen 'transparantie-mythe' hebben gecreeerd
Aan schone beloften heeft het niet ontbroken, maar de werkelijkheid pakte anders uit Ik zal er een paar voorbeelden noemen
In het najaar van 2018 raakt de Stichting HSG&G, toen nog in oprichting, betrokken bij de plannen rond 't Zwarte Land II De plannen bleken al in een vergevorderd stadium te zijn en de communicatie hierover was tot dan toe minimaal Dankzij speurwerk van de Stichting i o kwam er wat boven water Van een raadslid hoorden we "maar dit plan is al helemaal rond" en dankzij ons informeren van Omroep Gelderland werd er wat ruchtbaarheid aan gegeven

Als we die alles bepalende presentatie van Modiform later nog eens goed lezen, zien we dat daar communicatie met de omgeving als één na laatste stap staat De mensen waar het toch echt om gaat, de inwoners van Scherpenzeel en die van de Stationsweg in het bijzonder, weten van niets! De diverse stukjes in de Scherpenzeelse Krant tot dan toe waren uitermate beperkt en zeiden niets over exacte ligging van het terrein, over de omvang van het terrein, of over de grootte en de hoogte van de gebouwen Uit vele gesprekken met inwoners van Scherpenzeel komt naar voren dat zeer weinig inwoners van Scherpenzeel toendertijd op de hoogte waren
In maart 2019 hadden we, na een inspraakavond in de gemeenteraad, ons eerste kennismakingsgesprek met de net benoemde nieuwe burgemeester Hij had zich goed ingelezen en beaamde dat de communicatie slecht was verlopen en bood daar zijn excuses voor aan Ook zegde hij toe daar verbetering in te zullen aanbrengen en ons ad hoc en tenminste maandelijks op de hoogte te houden De toen verantwoordelijke wethouder was hier ook bij aanwezig en kon niet anders dan beamen dat de communicatie beter had gekund
Vanaf dat moment hebben we met de burgemeester en de verantwoordelijke wethouder met enige regelmaat een kopje koffie gedronken Het herstel van vertrouwen heeft niet lang

geduurd, want vrij snel daarna bleek er door een 'initiatiefgroep' een voorlichtingsbijeenkomst voor omwonenden georganiseerd te worden, waarbij de Stichting niet welkom bleek te zijn Voor ons was die 'initiatiefgroep' een nieuw fenomeen Bij navraag bij de gemeente kregen we te horen dat het een groep betreft die bestaat uit Modiform en een aantal ondernemers Verbaasd, maar vaststellend dat het in elk geval een stapje was in de richting van betere communicatie, namen we hier kennis van Verbijsterd waren we echter, toen we hoorden dat de verantwoordelijke wethouder bij deze bijeenkomst ook aanwezig was en naar hij later zei, dat hij er slechts als toehoorder was namens de gemeente En helemaal perplex waren een paar maanden later, toen we in het door ons aangevraagde eerste WOB-verzoek lazen, dat die zgn 'initiatiefgroep' helemaal niet zo'n informeel groepje was, maar de feitelijke projectgroep Zwarte Land II Een projectgroep die al gedurende het hele traject bleek te bestaan en waarin de gemeente, Modiform, de vaste lobbyist en enkele juridische adviseurs zitting hebben De projectgroep werd en wordt gefaciliteerd door de gemeente Toen we de gemeente hierop aanspraken krijgen we te horen dat het toch vanzelfsprekend is dat er voor zo'n groot plan een projectgroep bestaat Het was toch niet nodig dat ze ons dat bij die koffierondjes expliciet hadden moeten vertellen?
Zoals ik al zei, ik denk dat ze echt in hun 'transparantie-mythe' geloven

Maar het kan nog gekker, zoals uit het volgende voorbeeld blijkt We zijn inmiddels een klein jaar verder Er zit een ander College aan het roer en daarmee ook een andere wethouder die 't Zwarte Land II in z'n portefeuille heeft Alle reden dus om maar weer een kopje koffie te gaan drinken en de nieuwe wethouder ook maar gelijk ons rapport met alternatieve oplossingen voor Zwarte Land II aan te bieden
Dit najaar hebben wij een tweede WOB-verzoek ingediend en daaruit bleek ons dat het bezoek aan de nieuwe wethouder nog een staartje heeft gekregen Dankzij het WOB-verzoek hadden we namelijk inzage gekregen in de verslagen van de projectgroep Zwarte Land II Want denk nu niet dat we die verslagen op een andere manier hadden kunnen krijgen, dan door gebruik te maken van de mogelijkheden die de wet openbaarheid van bestuur ons biedt Wat we lazen was in één woord schokkend De notulen, actie- en besluitenlijsten die we hebben ontvangen rieken naar "binnen kamertjes" Ook een volstrekt neutrale lezer kan onmogelijk aan deze indruk ontkomen Impliciet en soms zelfs zeer expliciet worden betrokkenen zoals de omwonenden en de Stichting informatie onthouden Expliciet wordt dat bijvoorbeeld als we het verslag van de projectgroep van 3 maart 2020 lezen Men is verbolgen over het feit dat de nieuwe wethouder, die tevens portefeuillehouder is, een rapport van onze Stichting in ontvangst heeft genomen en dat er niet is voorkomen dat dit in de Scherpenzeelse Krant is beland B&W zal erop worden gewezen dat er eerst intern (lees in de projectgroep) afstemming dient plaats te vinden alvorens naar buiten gecommuniceerd kan worden
Ja, wat valt daar nog aan toe te voegen de transparantie is ver te zoeken, maar sterker nog ook het democratisch gehalte is hier in het geding

6. Democratische werkelijkheid

Zijn dat te grote woorden om zo ver te gaan om het democratisch gehalte ter discussie te stellen? Ik denk het niet Dit raakt de fundamenten van onze democratische uitgangspunten Bezwaren mogen niet naar buiten komen en 'het netwerk' wordt in stelling gebracht om daarvoor te zorgen Ik heb het dan niet alleen over de betrokken ondernemers en hun

lobbyisten, daar kan ik nog wel begrip voor opbrengen, maar vooral over het bestuurlijke niveau en ook over de vierde macht, oftewel het ambtenarenapparaat Er wordt zo min mogelijk gecommuniceerd en naar de pers wordt alleen het beeld van de mythe verspreid De gemeenteraad krijgt louter nietszeggende memo's toegestuurd en omwonenden en andere betrokkenen zoals de Stichting HSG&G moeten zelf maar zien hoe ze aan hun informatie komen
De parallellen met recente voorbeelden zoals de Bloemendaalse bestuurscultuur en ook de toeslagen affaire bij de Belastingdienst zijn herkenbaar Ook daar werden de bezwaren intern onder de pet gehouden en werden de mensen die het probleem onder de aandacht wilden brengen tegengewerkt
Ik wil nog even terugkomen op de rol van de gemeenteraad Die is tenslotte de volksvertegenwoordiger die de uitvoering van het beleid moet controleren. De Scherpenzeelse gemeenteraad is in de 2,5 jaar waarin ik me met dit dossier bezig houd op geen enkele manier in actie gekomen Hun enige betrokkenheid tot dusver was het kennisnemen van die prachtige Modiform presentatie De verschillende Colleges hebben telkenmale tegen ons gezegd dat de gemeenteraad formeel nog niet in beeld is, omdat dat pas speelt tegen de tijd dat er besluiten genomen moeten worden Het standpunt is dat zij pas aan bod komen tegen de tijd dat er een uitgewerkt voorstel bestemmingsplanwijziging voor ligt
De middelen die de raadsleden hebben om zich in de problematiek te verdiepen hebben ze niet benut Maar vind je het gek? Als je wat verder graaft in de machtsverhoudingen, dan begin je het te snappen Bij de laatste verkiezingen was er maar één partij die industriele uitbreiding op 't Zwarte Land II in hun verkiezingsprogramma had opgenomen dat was GBS Bij de eerste coalitie lieten de coalitiegenoten toe dat het opgenomen werd in het coalitieakkoord Toen deze coalitie ruim een jaar geleden ontplofte, had de nieuwe coalitiepartner er geen enkel probleem mee om het thema in het nieuwe akkoord te laten staan Daarmee hadden dus alle fractie op het CDA na, zich op de een of andere manier met handen en voeten laten binden Of het CDA overigens voor die beide coalitieperiodes zich toch ook al de vingers aan het Zwarte Land II had gebrand weet ik niet Dat heb ik niet nagevraagd
Hoezeer de fractieleden door deze erflast ook meegenomen zijn in de mythevorming kan ik alleen maar bevroeden Feit is dat ze al die tijd op hun handen zijn blijven zitten en geen enkele behoefte lijken te hebben aan enige zelfreflectie Maar ja zo werkt mythevorming nu eenmaal De hoop lijkt hiermee vervlogen dat op enig moment van de gemeenteraad nog enige kritische inbreng valt te verwachten

7. Besluitvorming

Als je al lezend nog niet het gevoel hebt gekregen middenin een Kafka verhaal te zitten, dan krijg je dat vast nog wel als je hoort hoe de besluitvorming op dit moment in zijn werk gaat Een belangrijke stap in het besluitvormingsproces is de zogenaamde anterieure overeenkomst Ter voorbereiding op dat besluit en ook om de instemming van de provincie te verkrijgen, is afgelopen zomer door de gemeente een rapport opgesteld met de titel Q&A Zwarte Land II
Dit rapport moet je echt lezen. Je krijgt het natuurlijk niet zomaar, want daar moet je eerst een WOB-verzoek voor hebben ingediend, maar als je het eenmaal hebt, dan Is het echt smullen Sorry voor de ironie, ik liet me even gaan Voor degenen die de mythe bevestigd willen zien is het natuurlijk best lezenswaardig Er wordt kwistig gestrooid met citaten uit

allerlei beleidsstukken en rapporten, die de noodzaak van 't Zwarte Land II kennelijk moeten rechtvaardigen En dat rechtvaardigen wordt gedaan door middel van vragen en antwoorden (Q&A's).
In de aanhef lezen we dat het rapport een ambtelijk product is en dat een deel van de vragen door Modiform is aangeleverd Dus even in mijn eigen woorden, het ambtenarenapparaat heeft samen met Modiform zelf de vragen bedacht en ook zelf de antwoorden gegeven Ja, zo lust ik er nog wel eentje
Inhoudelijk zal ik jullie de vragen en antwoorden besparen, want daar staat werkelijk helemaal niets nieuws in Het zijn de eerdere argumenten, die gewoon in een nieuw jasje zijn verpakt Ja, het verhaal voldoet werkelijk in alles aan wat je van een mythe mag verwachten Als je het maar vaak genoeg hoort, ga je erin geloven en wordt het een diepe waarheid

8. Is er nog hoop?

Ik zei het al in mijn inleiding "erg hoopvol ben ik niet" De mythe dat 't Zwarte Land II gerealiseerd moet worden is diep doorgedrongen en het fileren van alle argumenten en het toetsen aan de feiten zal niet veel meer afdoen aan die nieuwe waarheid
Het zal een lange weg worden, met bezwaarprocedures en misschien uiteindelijk wel een gang naar de Raad van State Maar of deze mythische overpeinzing daar een rol bij speelt, is maar de vraag Het zou hooguit kunnen dat de een of andere journalist hierin een casus ziet over de twijfelachtige transparantie van ons democratische besluitvormingsproces
En zo niet, is al die moeite dan voor niets geweest? Nee, dat denk ik niet, want ieder die dit leest zal net als ikzelf zich troosten met de gedachte dat onze aangeboren nieuwsgierigheid een oh zo waardevolle eigenschap is, die we moeten blijven koesteren Net zoals we dat deden toen we nog kind waren, toen we telkens maar weer die ene vraag bleven herhalen "WAAROM".

5a

[redacted]

Van: [redacted]@kliksafe nl>
Verzonden: maandag 15 maart 2021 09 50
Aan: ProvincieGelderland
Onderwerp: zienswijze herindelingsontwerp Barneveld - Scherpenzeel en zaaknummer 2021 - 000982

Geachte Gedeputeerde Staten van Gelderland

Graag wil ik gebruik maken van de mogelijkeheid om mijn zienswijze op de herindeling met Barneveld kenbaar te maken
Ik heb dit al een aantal keer mondeling gedaan maar dan nu ook schriftelijk
Mocht er toch tot herindeling over gegaan worden ben ik van mening dat Barneveld de minst slechte oplossing is
Echter ben ik er niet van overtuigd dat dit nodig is, sterker nog als de zelfstandigheid van Scherpenzeel mij een paar tientje per maand extra zou moeten kosten heb ik dat er graag voor over Nu is het voor mij de grote vraag of dit daadwerkelijk het geval is, de financieele positie van Barneveld lijkt ook niet echt rooskleurig
Daar bij ben ik blij met de korte lijnen die ik in Scherpenzeel heb, ik ken een aantal gemeeteraadsleden personelijk en als er wat aan de hand is kan ik op loop afstand terecht
Daarnaast ben ik blij met de voorzieningen in Scherpenzeel en wat onze gemeenteraad doet om deze in stand te houden
Bij andere herindelingen heb ik gezien dat naar verloop van tijd toch wordt gekozen om voorzieningen in het centrale dorp/stad te plaatsen en bij de andere dorpen weg te halen Dit ondanks de gedane beloften
Daarnaast ben ik van mening dat het door de provincie gepresenteerde "dorpenplan" te weinig is uit gewerkt en meer een doekje voor het bloeden lijkt dan een daadwerkelijke oplossing voor het gebrek aan korte lijnen probleem
Bij vragen hoe dit vorm gaat krijgen wordt er ontwijkend geantwoord En als men dit goed wil inrichten heb je naast de gemeenteraad ook nog een dorpsraad nodig waarbij alle financiele voordelen van een herindeling als sneeuw voor de zon verdwijnt
De optie van samenwerken met andere gemeentes (waaronder Barneveld) acht ik wel een goed idee en wordt naar mijn mening door de provincie onderschat
Herindeling lijkt een doel te worden en geen middel En dat acht ik een verkeerde insteek
Ik roep de provincie dus op meer open te staan voor gepresenteerde alternatieven en de mening van de inwoners Uit de laatste peiling bleek dat een absulute meerderheid van Scherpenzeel voor zelfstandigheid kiest Dat moet toch wat zeggen
Tot zover een samenvatting van mijn mening, mocht U nog een toelichting wensen of nog vragen hebben ben ik van harte bereid deze te geven cq te beantwoorden

Hoogachtend,

[redacted]
[redacted] Scherpenzeel
(033) [redacted]

56

[redacted]

Van: [redacted]@klıksafe nl>
Verzonden: vrıjdag 19 maart 2021 10 21
Aan: ProvincieGelderland
Onderwerp: RE zienswijze herindelingsontwerp Barneveld - Scherpenzeel en zaaknummer 2021 - 000982

Geachte Gedeputeerde Staten van Gelderland

Met verbazing heb ık uw reactıe op de peılıng van afgelopen woensdag gelezen.
Zıe https·//www.gelderland.nl/Uitslag-peılıng-Scherpenzeel-verdient-plek-ın-de-zienswıjze
Ik voel mıj enorm beledigd over de strekkıng van dit verhaal, een ruime meerderheid stemt voor zelfstandigheid en dat wordt afgedaan met een houdıng dat wij nıet weten waar we het over hebben
Het gemeente bestuur wordt beschuldigt van het verkeerd voorlıchten van de bevolkıng. En dıt wordt als schandalıg neergezet
Nu ligt er voor de tweede keer een peılıng waarın duidelijk blijkt dat de bevolkıng van Scherpenzeel een herındelıng nıet zıet zıtten en worden we neergezet als domme mensen dıe nıet weten waar we het over hebben.
Om een voorbeeld te geven U schrıjft "Het Gelders college ıs met name benieuwd naar de opvattingen onder de bevolkıng van Barneveld en Scherpenzeel over het herındelıngsontwerp.
Dat ontwerp ıs ımmers gemaakt mede op basis van een raadpleging onder de bevolkıng over wat zıj belangrijk vinden ın een gemeente. Dıe gaat dus verder dan een oppervlakkige voor-tegenpeılıng ".
Dit lijkt oprecht maar gaat voorbij aan het feit dat dit ontwerp juist het onderwerp van de peiling was
Als dan een grote meerderheid stemt tegen het plan moet het toch duidelijk zijn hoe er hier over gedacht wordt?
En ja we hadden maar drie keuzen, voor, tegen en geen mening er was dus geen ruimte voor nuancering.
Dıe nuancerıng ıs ook moeılıjk aan te brengen, ook als U een "onderzoek door Kieskompas" laat doen ıs dıt volledig afhankelijk van de vraagstellıng en de ınterpretatıe van de antwoorden
En dan durft U te schrijven "Het Gelders college heeft dan ook geen mening over de uitslag en wacht de zienswijze van de gemeente af."
Dus hoe wij erover denken is niet interessant U wacht de reactie van ons bestuur af
Een bestuur waar U weınıg vertrouwen ın toont, zıj uıten ımmers valse beschuldıgıngen?
Ik ben dus hierin erg teleurgesteld in het college, wat in andere gevallen, dat moet ik ook zeggen, hun werk wel erg goed doet
Voor mij zelf weet ik dat ik niet ongenuanceerd een keuze heb gemaakt maar de voors en tegens heb afgewogen en dat geldt voor veel van mijn mede dorpsbewoners.

Hoogachtend,

[redacted]
[redacted] Scherpenzeel
(033) [redacted]

Van: [redacted] [mailto [redacted]@klıksafe.nl]
Verzonden: maandag 15 maart 2021 09·50
Aan: 'post@gelderland.nl' <post@gelderland.nl>
Onderwerp: zienswijze herindelingsontwerp Barneveld - Scherpenzeel en zaaknummer 2021 - 000982.

Geachte Gedeputeerde Staten van Gelderland

Graag wil ık gebruik maken van de mogelijkeheid om mijn zienswijze op de herindelıng met Barneveld kenbaar te maken
Ik heb dit al een aantal keer mondelıng gedaan maar dan nu ook schrıftelijk
Mocht er toch tot herındelıng over gegaan worden ben ık van mening dat Barneveld de minst slechte oplossing ıs

6

[redacted]

Van: secretaris HSGenG <secretaris@houdscherpenzeelgroenengezond.nl>
Verzonden: woensdag 17 maart 2021 16:10
Aan: ProvincieGelderland
CC: [redacted], [redacted], [redacted]
Onderwerp: Zienswijze Stichting Houd Scherpenzeel Groen en Gezond herindelingsontwerp Barneveld - Scherpenzeel zaaknummer 2021 - 000982
Bijlagen: 2021-03-17 Zienswijze Stichting HSGenG.docx

Bijgevoegd is een Zienswijze bijdrage van de Stichting Houd Scherpenzeel Groen en Gezond betreffende het herindelingsontwerp Barneveld-Scherpenzeel zaaknummer 2021 - 000982
mvrgr.
Namens de Stichting HSG&G
[redacted]

Stichting Houd Scherpenzeel Groen & Gezond
Correspondentieadres
[redacted]
secretaris@houdscherpenzeelgroenengezond.nl

Houd Scherpenzeel Groen en Gezond

17 maart 2021

Betreft: Zienswijze Stichting Houd Scherpenzeel Groen en Gezond
herindelingsontwerp Barneveld-Scherpenzeel zaaknummer 2021-000982

Gedeputeerde Staten van Gelderland
t.a.v. het directiesecretariaat
Postbus 9090,
6800 GX Arnhem

Geacht College,

Als Stichting HSG&G willen wij hierbij onze zienswijze geven op het herindelingsontwerp voor de samenvoeging van de gemeenten Scherpenzeel en Barneveld

Het betreft bij deze zienswijze de ontwikkeling van nieuw bedrijventerrein " 't Zwarte Land II" in Scherpenzeel. Voor velen een omstreden ontwikkeling die door het plaatselijke bestuurlijk met veel 'ijver' wordt voortgezet.

Vooraf
De initiatieven lopen reeds vanaf 2016. Er was destijds ineens sprake van een bedrijfshal op die locatie van 50 000 m^2 met een hoogte van 15 meter. Een Leusdense ondernemer (Modiform) wil de productiecapaciteit uitbreiden. Passend binnen sociaal wenselijk onderzoek, misschien beter te verwoorden als bestuurlijk wenselijke antwoorden. Een duurzame ontwikkeling en ruimte voor Scherpenzeelse bedrijven zijn een dekmantel om de ontwikkeling verder te brengen. Nieuwe arbeidsplaatsen, beperking van transportbewegingen op de N224 en een in veertien dagen geschreven 'ladderonderbouwing' moeten aantonen dat deze ontwikkeling echt verder gebracht moet gaan worden.

Alle beleid, beleidsnota's en bestuurlijke besluiten ten spijt.
- De regio FoodValley had een beleid dat de 'verdozing' plaats zou vinden langs de autosnelwegen. Ook niet fraai maar de directe ontsluiting ontlast de verkeersdruk op de provinciale wegen. Minder beweging betekent ook minder uitstoot van fijnstof en CO^2. Minder verkeersdruk op de provinciale wegen. Voor Scherpenzeel is ruimte voor

kleine bedrijven, maximaal 5.000 m².
- Het bestuurlijk besluit van de regio, februari 2019, heeft een nieuwe interpretatie gekregen Niet de zoektocht in de regio wordt gefaciliteerd, maar de Leusdense ondernemer wordt geholpen, met wat aanpassing en het predicaat lokale ondernemer, alsnog op het nieuwe bedrijventerrein een plek te krijgen. 25.000 m² maar nu is al sprake dat de loods twee meter hoger zou moeten worden om 'economisch' rendabel te kunnen zijn. Leest u het besluit er nog maar eens goed op na
- Het plaatselijke bestuur, het huidige College schrijft in haar visie Scherpenzeel 2030 dat we verder moeten ontwikkelen als groene gemeente met een sterk draagvlak in het verenigingsleven met een gezond ondernemersklimaat Maar nog voordat de inkt goed droog is handelt het bestuur anders, 1.000 woningen bouwen en uitbreiding van de bedrijven, in het bijzonder de ontwikkeling "'Zwarte Land II". Dit alles om de zelfstandigheid met incidentele financiele middelen te redden. Structureel geld is vooralsnog niet gevonden

In de nieuwe gemeente Barneveld, waar Scherpenzeel onderdeel van uitmaakt, zou het regionale beleid van FoodValley bestuurlijk wel tot haar recht kunnen komen Dergelijke grootschalige 'verdozing' kan gerealiseerd worden, binnen de gemeentegrenzen, nabij de autosnelwegen. Scherpenzeel zou haar karakter als plattelandsgemeente, samen met Woudenberg en Renswoude kunnen behouden De visie 2030 kan verder worden 'ingekleurd' met behoud van natuur en cultuurhistorische waarden, een actieve dorpskern in een groene omgeving. Dat was toch wat plaatselijke bestuurders wensten? Dat is visie om optimaal rendement te halen uit schaarse financiele middelen Groen en gezond, dat is waar onze stichting voor staat.

Overigens pleit onze Stichting ervoor om ook zonder fusie van de beide gemeenten meer bestuurlijke visie te tonen, eigenlijk meer bestuurders die een rechte rug tonen. Er is niets op tegen om passend binnen het beleidskader, te melden dat dergelijke 'verdozing' niet moet plaats vinden in de groene ruimte, in dit geval ook nog eens naast het Rijksmonument "De Grebbelinie".

Vriendelijke groet,

Namens de Stichting Houd Scherpenzeel Groen en Gezond
[redacted]
[redacted]

7

[redacted]

Van: Directie - De Breehoek <directie@debreehoek.nl>
Verzonden: maandag 22 maart 2021 13:00
Aan: ProvincieGelderland; Griffie
CC: [redacted]
Onderwerp: zaaknummer 2021-000982
Bijlagen: Zienswijze 3 De Breehoek versus GS Gelderland_def.docx

Geachte heer/mevrouw,

Graag maken we gebruik van mogelijkheid een zienswijze in te dienen met betrekking tot de voorgenomen herindeling.

Zie de bijlage.

In de hoop u hiermee voldoende geinformeerd te hebben,

Namens Bestuur en medewerkers van de Breehoek,

Met vriendelijke groet,

Vico Duisings
Directeur Kulturhus De Breehoek
Marktstraat 59
3925 JP Scherpenzeel
T: 033 277 [redacted]
M: 06 [redacted]

Kijk voor een overzicht van onze activiteiten op www.debreehoek.nl en volg ons op Facebook en Twitter!

de Breehoek
KULTURHUS

Disclaimer
Aan dit bericht kunnen geen rechten worden ontleend. Dit bericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Als u dit bericht per abuis hebt ontvangen, wordt u verzocht het te vernietigen en de afzender te informeren. Wij adviseren u om bij twijfel over de juistheid of de volledigheid van de e-mail contact met de afzender op te nemen.

Scherpenzeel 15 maart 2021

College Gedeputeerde Staten van Gelderland
T a v Directiesecretariaat
Postbus 9090
6800 CX ARNHEM

Zaaknummer 2021-000982
Betreft Zienswijze herindelingsontwerp Barneveld – Scherpenzeel

Geachte leden van het College,

Het bestuur en de directie van Kulturhûs "De Breehoek" hebben met belangstelling kennis genomen van het herindelingsontwerp Graag reageren wij hierop

Het is goed om in het ontwerp het grote belang van De Breehoek voor Scherpenzeel terug te zien en te lezen dat De Breehoek een drager is voor de Scherpenzeelse gemeenschap We lezen zelfs dat die functie in stand gehouden en zo mogelijk versterkt dient te worden Bestuur, directie en medewerkers zetten zich dagelijks in om dat statutair vastgelegde doel -functioneren als huis voor de gemeenschap- zo goed mogelijk te realiseren Desondanks willen wij toch een zienswijze indienen die wijst op het belang van een veelzijdige programmering en functionaliteit leidend tot een gezonde en toekomstbestendige exploitatie Geconcludeerd moet worden dat om dit te bereiken investeringen niet kunnen uitblijven

Om die reden zijn wij al geruime tijd met het College van de Gemeente Scherpenzeel in gesprek om de functie van het "Huis van de Gemeenschap" te versterken Samen werken we aan het uitbreiden van de functies van De Breehoek met het doel de structurele inkomsten te vergroten

Doel is om in de toekomst het Kulturhûs uit te laten groeien tot 'netwerk-plein' van onze samenleving We vinden Wat voor Scherpenzeel als zelfstandige gemeente zou passen in Kulturhûs De Breehoek past ook prima binnen het gepresenteerde herindelingsontwerp "sterke dorpen in een sterke gemeente"

Al vanaf de opening van De Breehoek ligt de negatieve exploitatie onder een vergrootglas Niet ten onrechte er moet behoorlijk geld bij om deze voorziening voor onze gemeente in stand te kunnen houden Overigens geldt dat voor veel meer voorzieningen maar dan gaat het veelal om incidenteel geld, als project via de gemeenteraad, niet zichtbaar op de jaarbegroting van de gemeente Scherpenzeel Soms ook verdwijnen structurele kosten in het budget groenonderhoud en zijn daarmee vervolgens diffuus voor de buitenwacht

Bij onze tekorten passen echter twee kanttekeningen
1 de kapitaallasten van het pand drukken op de exploitatie en
2 we dragen zelf zorg voor het onderhoud op lange termijn in de vorm van een voorziening

Hierdoor wordt totaal € 255 000,- (75 000 reservering Groot Onderhoud en 180 000 afschrijving) per jaar ten laste van de exploitatie gebracht Kosten die niet aan de veelal maatschappelijke gebruikers, (die geen commercieel tarief betalen) doorgerekend kunnen worden aangezien ze dan direct bedreigd worden in hun bestaansrecht, tenzij de subsidies aan deze organisaties door de gemeente structureel worden verhoogd

Omgekeerd is het interessant te zien wat de Breehoek momenteel biedt met gemiddeld meer dan 300 activiteiten per maand en de verhuurbare ruimtes vast verhuurd toont het z'n bestaansrecht in de gemeenschap zeker aan De exploitatie is daarnaast dan ook erg afhankelijk van incidentele inkomsten Door de jaren heen zijn die opbrengsten verschoven van de sportactiviteiten in de grote hal naar activiteiten in de Theaterzaal en vergaderruimtes We zien dat de verhuur van bedrijfsruimten op dit moment een goede basis biedt voor meer structurele inkomsten en er is behoefte deze inpandig te realiseren

Met de gemeente Scherpenzeel zijn we in gesprek over de komst van het gemeentehuis naar De Breehoek Op zich een prima initiatief dat de structurele inkomsten op onze begroting kan verhogen Dubbel gebruik van faciliteiten kan de exploitatie verder verbeteren Met de aanpak zijn we in staat om ons gebouw verder te verbeteren voor het toekomstig gebruik Alles is gericht op meer verhuurbaar oppervlak, beter en efficienter benutten van ruimten Mocht de gemeente onverhoopt niet komen, dan zijn de te realiseren meters prima in te zetten voor structurele – zowel commerciele als maatschappelijke - huuropbrengsten Ook dan is dubbel gebruik van faciliteiten door deze bedrijven zeker mogelijk
De gemeente Scherpenzeel is zo enthousiast over haar komst naar het Kulturhûs dat ze daartoe een intentieovereenkomst met ons heeft afgesloten Bestuur en directie vinden de overeenkomst een prima basis voor het gesprek over de investeringen en de toekomstige exploitatie

Terugkomend op het herindelingsontwerp Bij een mogelijke fusie zou het Kulturhûs passen in het beeld van "een sterk dorp' Immers een sterk dorp vraag om een sterke gemeenschap met een eigen onderkomen Die is De Breehoek bij uitstek Delen van de nieuwe gemeente zouden bij ons prima kunnen functioneren voor de Scherpenzeelse gemeenschap

Investeringen zullen hoe dan ook noodzakelijk zijn om de structurele opbrengsten te verbeteren Die vraag leggen we neer bij de betrokken gemeente, eender welke keuze er uiteindelijk gemaakt zal gaan worden

In de hoop hiermee ons standpunt duidelijk verwoord te hebben en uitkijkend naar een succesvolle toekomst,

Met vriendelijke groet,

Namens bestuur, directie en medewerkers van Kulturhus de Breehoek,

L H J M Duisings, directeur Kulturhus de Breehoek

3

[redacted]

Van: [redacted]@gmail com>
Verzonden: zondag 21 maart 2021 00 29
Aan: ProvincieGelderland
Onderwerp: zienswijze herindelingsontwerp Barneveld – Scherpenzeel en zaaknummer 2021 – 000982

Goedendag,

Hierbij willen mijn vrouw en ik onze zienswijze indienen waarom Scherpenzeel zelfstandig moet blijven. Inhoudelijk zijn wij het volledig oneens met de argumenten die ook gebruikt worden in het herindelingontwerp. Mooie marketing kreten om een herindeling er door te krijgen door een verkeerd beeld van de situatie en context op te schrijven.

Inhoudelijke argumenten om tegen een herindeling te zijn·

- Er is vanuit de inwoners geen enkele aanleiding om te fuseren / herindelen
- Er is geen draagvlak. 79% van onze inwoners wil zelfstandig blijven Blijf dus van onze gemeente af Wij willen dit niet. Inwoners zijn boos waarom dan doordrukken?!
- Ook bestuurlijk gezien is er nog steeds geen goede onderbouwing gegeven om te moeten fuseren Argumenten die gegeven zijn worden door diverse experts ontkracht. Dit bewijst dat er hogere doelen spelen en er een dubbele of 3 dubbele agenda is.
- Er is geen enkele garantie voor Scherpenzeel dat de kwantiteit en kwaliteit van onze voorzieningen minimaal gelijk blijft.
- Er is geen enkele garantie dat Scherpenzelers goedkoper af zijn bij een herindeling. Wie geeft de garantie dat het niet duurder wordt? Voorbeelden van andere fusies geven aan dat het daar wel duurder is geworden.
- Scherpenzeel is financieel gezond. GS probeert een ander beeld neer te zetten Stop met deze onwaarheden
- Mochten de kosten stijgen in de toekomst voor onze voorzieningen dan hebben wij daar geen enkel probleem mee. Kwaliteit / prijs moet in balans zijn en dat is deze nu.
- Wij hebben zeer goede ervaringen met de gemeente die nu heel dichtbij en toegankelijk is
Beter zal het niet worden en dat hoeft ook niet Wij zijn heel erg tevreden en gelukkig.
- De procedure en het proces dat gevolgd wordt met alle vooringenomenheid van dien klopt niet. Onze inwoners hebben GEEN vertrouwen in de GS Gelderland
- Wat kost de provincie dit proces nu al? Het belastinggeld betaald door alle burgers wordt al niet meer terug verdiend en wie wordt er eigenlijk beter van? U soms? Waarom doet u dit als bijna geen inwoner dit wil? Heeft u zich dat al afgevraagd? Stop dit proces. Alle burgers in Nederland moeten hier de lasten voor dragen. En wij betalen ook nog eens uw salaris

Mocht de provincie het proces door willen zetten dan heb ik een advies. Kom met een eerlijk verhaal, geen onwaarheden en kom met garanties Het vertrouwen is zwaar beschadigd Laat iemand anders het proces leiden en dus niet de heer Markink. De inwoners kunnen de heer Markink -neerdalend vanuit de ivoren toren met de lak schoentjes- echt niet meer in de ogen kijken. Hoe meer meneer in beeld is hoe meer strijd gevoel / weerstand er los komt

Volgens mij is er met deze mail voldoende input gegevens voor onze zienswijze

Groeten,

[redacted]
Scherpenzeel

--
Groet,

9c

Van: Statenleden namens [redacted]
Aan: statenleden@mailman.prvgld.nl
Onderwerp: [Statenleden] BESCHAMEND EN RESPECTLOOS Herindelingsontwerp Barneveld-Scherpenzeel
Datum: dinsdag 23 maart 2021 13:01:29
Bijlagen: ATT00001.txt

Dag gerespecteerde leden van Provinciale Staten van Gelderland,

Op 7 en 19 maart 2021 stuurde ik aan Provinciale Staten onderstaande reacties op het Herindelingsontwerp Barneveld/Scherpenzeel.

Ik concludeerde daarin:
- vooringenomenheid
- geen serieus variantenonderzoek (gebiedsgerichte benadering nodig, Scherpenzeel is geen eiland)
- geen draagvlak (ook VVD woordvoerder 2e Kamer sprak de noodzaak hiervan recent nog uit)

Dat beeld wordt door gedeputeerde Markink steeds weer bevestigd door zijn gedrag en uitingen.
Een nieuw voorbeeld: peiling bevolking op 17 maart; Markink op 19 maart: 'er is sprake van een simpele voor-tegen peiling'. Nota bene: de peiling is afgestemd met de provincie.

Het vertrouwen in de overheid en nu in het provinciaal bestuur daalt helaas steeds verder. Ik spreek u hier als volksvertegenwoordiger aan.

Ik verzoek u kennis te nemen van mijn mails en nodig u uit te reageren. Dit kan zo echt niet, of je nu voor of tegen herindeling bent.
Stop dit proces!!

Wilt u als PS-lid ingrijpen? Ik verneem graag uw reactie, als is het maar kort.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

9b

---------- Forwarded message ---------
Van: [redacted]
Date: vr 19 mrt. 2021 18:45
Subject: BESCHAMEND EN RESPECTLOOS Vervolg Reactie Herindelingsontwerp Barneveld-Scherpenzeel
To: <post@gelderland.nl>

Graag een bericht van ontvangst.

Aan Provinciale Staten van Gelderland

Dag leden van Provinciale Staten,

Op 7 maart 2021 stuurde ik onderstaande reactie op het Herindelingsontwerp Barneveld/ Scherpenzeel.

Ik noemde 4 conclusies om vervolgens te verzoeken om te stoppen met dit krankzinnige herindelingsproces.

Ik beschreef het gevoel van murw-maken van de gemeente en inwoners door steeds weer negatief en per omgaande in de pers te reageren op situaties.

Gisteren opnieuw: de gemeente houdt een peiling die nota bene is afgestemd met de provincie. Markink reageert onmiddellijk: 'dit is een eenvoudige voor-tegenpeiling en daar verbind ik geen gevolgen aan'.

De inwoners worden hiermee volstrekt genegeerd. Een beschamende en respectloze reactie op een serieuze mogelijkheid het draagvlak onder inwoners te meten.
De woordvoerder van de VVD in de 2e Kamer heeft draagvlak nog recent en uitdrukkelijk benoemd als uitgangspunt voor herindeling en met hem vele anderen, binnen en buiten de Kamer.

Draagvlak of een proces van onderop zijn essentiële voorwaarden voor herindeling.
Van beide is volstrekt geen sprake.

Gemeente Barneveld heeft zelfs geen belangstelling om draagvlak onder de inwoners in Barneveld te meten !!!
Dit zegt toch veel??

In Scherpenzeel is 80% tegen herindeling!!!

Nogmaals: PS stop deze respectloze Gedeputeerde en stop dit beschamende proces.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Op zo 7 mrt. 2021 22:22 schreef [redacted]

9a

> Graag ontvang ik een bevestiging van deze inspraakreactie.
> Ik ontvang graag de reactie van PS op deze reactie.
>
> Aan Provinciale Staten van Gelderland
>
> Dit is een reactie op het Herindelingsontwerp Barneveld-Scherpenzeel.
>
> Proces
> Het proces is doorspekt geweest van vooringenomenheid van de zijde van Gedeputeerde Staten.
> Geen moment heb ik het gevoel gekregen dat Scherpenzeel een echte kans heeft gehad om de keus voor zelfstandigheid te laten zien, laat staan te bewijzen. Steeds werd om een nieuwe notitie gevraagd, dan weer over de financiële positie, dan weer over bestuurskracht, dan weer over de ambtelijke organisatie, en ga zo maar door.
> Steeds weer reageerde GS per omgaande, ook in de pers, dat de betreffende notitie

onvoldoende is, dan wel dat GS het anders ziet.
De gemeente is murw gemaakt in de hoop dat het standpunt van GS wel wordt overgenomen.

Externe staatsrechtgeleerden
Zoals bekend hebben meerdere deskundigen in verschillende rapporten, soms zelfs in opdracht van de provincie gemaakt, ernstige kritiek geuit op het proces· 'de gemeente kon geen kant op met deze aanpak door CdK Berends en Gedeputeerde Markink'.
Wat is er met deze onwelgevallige rapporten gedaan? Niets.
Van een open, eerlijk en transparant proces is in elk geval geen sprake geweest, aldus deze deskundigen.

Variantenonderzoek
In een dergelijk ingrijpend onderzoek dient van een gebiedsgerichte benadering te worden uitgegaan.
Hoe is het mogelijk dat in een klein land een provinciaal bestuur kan handelen alsof er sprake is van harde grenzen, die niet mogen worden overschreden.
Hoe kan het dat Scherpenzeel moet worden opgeheven, terwijl bijvoorbeeld eveneens kleine buurgemeenten als Woudenberg en Renswoude geheel buiten beeld blijven?
De Gedeputeerde zegt dat hem uit koffiegesprekken met de burgemeesters is gebleken, dat daar geen belangstelling voor herindeling was.
Wat een knullige en kinderlijke benadering. Het paste natuurlijk geheel in de stelling van GS, dat er maar 1 optie voor Scherpenzeel is > Barneveld.
Waar is het algemeen belang bij een dergelijke handelwijze?
Als er al aanleiding voor herindeling is, onderzoek dan ook serieus meerdere opties.
Ik vraag dan ook (tenminste als u als PS ook herindeling nastreeft) om een gebiedsgerichte benadering en onderzoek bijvoorbeeld dan ook een Valleigemeente van Leusden-Woudenberg-Renswoude-Scherpenzeel. Hiermee ontstaat een gemeente van ruim 60.000 inwoners en wordt een keuze gemaakt voor een duurzame, gebiedsgerichte en dus toekomstbestendige oplossing.
Het algemeen belang een een duurzame inrichting van het gebied vergt een dergelijke solide en adequate aanpak.

Draagvlak
In de Tweede Kamer is recent in grote meerderheid uitgesproken dat er voor herindeling draagvlak moet zijn onder de inwoners.
In een peiling met een zeer hoge opkomst onder inwoners bleek circa 80% voor zelfstandigheid te zijn. Ook een ruime meerderheid in de gemeenteraad is voor zelfstandigheid.

Conclusies:
- vooringenomenheid tijdens het proces
- bevestiging hiervan door staatsrechtgeleerden
- geen serieus variantenonderzoek
- geen draagvlak onder de inwoners en gemeenteraad

Verzoek aan PS
-stop dit proces en stem niet in met het Herindelingsontwerp
- bevorder vervolgens met voortvarendheid dat de gemeente weer een 'echte' burgemeester krijgt, zodat de CdK niet via 'zijn waarnemersbeleid' een herindelingsbeleid kan beïnvloeden, zoals jarenlang is gebeurd.

Met vriendelijke groet,

10

[redacted]

Van: [redacted]@live nl>
Verzonden: zaterdag 20 maart 2021 13 43
Aan: ProvincieGelderland
CC: [redacted]@gmail com
Onderwerp: FW zienswijze herindelingsontwerp Barneveld/Scherpenzeel zaaknummer 2021 / 00982

Heren/dames afgevaardigden Gedeputeerde Staten van Gelderland

Verbijsterd, sprakeloos, woedend en uiteindelijk woorden schieten tekort bij het lezen van de verschillende reakties en m n van deze uit onze provinciehoofdstad, op de peiling en uitslag van de inwoners van Scherpenzeel t.a.v. de herindelingsplannen van de provincie Gelderland
Maar liefst 79 % van de inwoners, zijnde bijna 7000 inwoners, geven overduidelijk te kennen zelfstandig te willen blijven, een meer duidelijk signaal is nauwelijks
te bedenken
Echter meent men dit in Arnhem van een geen enkele waarde te moeten schatten en worden de Scherpenzeelse inwoners getrakteert op een reactie welke
het idee geeft dat we te maken met een Russische of Noord Koreaanse dictatuur, waarbij de burger geen enkele inspraak heeft en tegenstand onder geen voorwaarde worden geduld
Ben werkelijk altijd van mening geweest dat Nederland een democratisch land is, waar de mening, en zo hoort dat m.i in een democratie, de mening van de burger telt en daarmee rekening wordt gehouden
Niet dus in Arnhem !!! welke waarde hebben de woorden van dhr Berends "Laat een ding duidelijk zijn, de belangen van de inwoners horen voorop te staan"
Maar blijkbaar mogen diegenen welke het betreft hun eigen belangen niet kenbaar maken of worden deze zonder pardon van tafel geveegd
Anders gezegd· "alleen wij in Arnhem bepalen de toekomst van Scherpenzeel en daarmee basta en worden 7000 inwoners gewoonweg totaal genegeerd.
Dat heet dus Arnhemse democratie!!!
Terugkijkend op het hele proces , aan elkaar hangend van verwijten, onwaarheden en hakken in het zand steken, verdient dit alles vanaf het begin geen schoonheidsprijs, was echter wel overduidelijk dat er v.w.b de provincie maar 1 oplossing bestaat· samenvoegen!!!
m.i. dient men ook in politiek rekening te houden met het feit dat anderen daar anders over kunnen denken en dient die mening ook te worden gerespecteert
Dit vinden we in Arnhem zeer zeker niet terug en weigert men toe te geven dat men hier buiten de waard heeft gerekend, d.w z. de duidelijke mening
van de Scherpenzeelse bevolking!!!

Ik ben dan ook van mening dat men sportief zou moeten zijn en toe zou moeten geven dat een herindeling van tafel moet en op deze wijze tegemoet te komen
aan de wil en duidelijke voorkeur (nogmaals 79% van de bevolking!!!) van de Scherpenzeelse bevolking
Door dit niet te doen verliest u als provinciebestuur elke geloofwaardigheid en ondermijnt op overduidelijke wijze de oh zo belangrijke democratische gedachte

Voor de goede orde ik ben een geboren Scherpenzeler , niet meer daar woonachtig , maar wel heel sterk verbonden met het mooie zelfstandige Scherpenzeel

Met vriendelijk groet
[redacted]

[redacted]

Verzonden vanuit Mail voor Windows 10

[redacted]

Van: [redacted]@gmail com>
Verzonden: woensdag 24 maart 2021 12 21
Aan: ProvincieGelderland
Onderwerp: Scherpenzeel

Geachte bestuurders,
Met grote verbazing heb ik kennis genomen van uw reaktie op de gehouden peiling van de inwoners van ons dorp, waarin meer dan driekwart zich duidelijk uitspreekt vóór zelfstandigheid en tegen een fusie met Barneveld
Er wonen hier ongetwijfeld net zoveel gekken als in de rest van de provincie, maar als u al deze kiezers niet serieus neemt verklaart u dus alle inwoners voor gek! Dat kunt u toch niet maken!!!

Landelijk beleid is dat de bevolking achter een fusie moet staan
Daarnaast heeft Scherpenzeel de afgelopen tijd juist laten zien dat ze hun financien en organisatie kunnen verbeteren, dus daardoor slaan ze uw grond voor de fusie weg
Misschien kunt u uw tijd en energie beter gaan besteden aan Barneveld helpen om zijn financien -zonder- Scherpenzeelse hulp op orde te brengen.
Hartelijk dank voor uw aandacht,
[redacted]
Trotse inwoner van Scherpenzeel!!

12

[redacted]

[redacted] Scherpenzeel 23 maart 2021

Betreft: Zienswijze Stichting Houd Scherpenzeel Groen en Gezond herindelingsontwerp Barneveld-Scherpenzeel zaaknummer 2021-000982

Gedeputeerde Staten van Gelderland
t.a.v. het directiesecretariaat
Postbus 9090
6800 GX ARNHEM

Geacht College van Gedeputeerde Staten,

Als inwoner van de gemeente Scherpenzeel wil ik hierbij mijn zienswijze geven op het herindelingsontwerp voor de samenvoeging van de gemeenten Scherpenzeel en Barneveld. Mijn zienswijze betreft in het bijzonder de ontwikkeling van het nieuw bedrijventerrein "'t Zwarte Land II" in Scherpenzeel. Een omstreden ontwikkeling die door het plaatselijke bestuurlijk met veel 'ijver' wordt voortgezet. Omstreden mede door de extra verkeersdruk op de N224, door de grote schade aan natuur en cultureel erfgoed de Grebbelinie. Een ontwikkeling waar binnen de Regio FoodValley betere locaties voor beschikbaar zijn.

Er was destijds ineens sprake van een bedrijfshal op die locatie van 50.000 m^2 met een hoogte van 15 meter. Een Leusdense ondernemer (Modiform) wil de productiecapaciteit en opslag van plastic bloempotjes uitbreiden. Een duurzame ontwikkeling en ruimte voor Scherpenzeelse bedrijven zijn de dekmantel om deze ongewenste ontwikkeling verder te brengen. Het huidige herziene plan is bescheiden aangepast, met nog steeds een hoge bedrijfshal en een snippertje groen.

De plannen gaan gewoon door, alle beleidsnota's en bestuurlijke besluiten ten spijt.

- De Regio FoodValley had een beleid waarbij 'verdozing' plaats zou vinden langs de autosnelwegen. Met hun bestuurlijk besluit van februari 2019 hebben ze daar een nieuwe interpretatie aan gegeven. Niet de zoektocht in de regio wordt gefaciliteerd, maar de Leusdense ondernemer wordt geholpen. Met wat aanpassing en het predicaat lokale ondernemer, krijgt die alsnog op een nieuw te realiseren lokaal bedrijventerrein een plek.

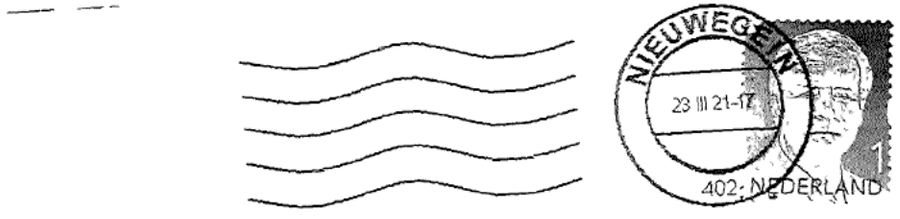
- Het College schrijft in haar Visie Scherpenzeel 2030 dat we verder moeten ontwikkelen als groene en kleinschalige gemeente met een sterk draagvlak in de gemeenschap en met een gezond ondernemersklimaat. Deze grootschalige ontwikkeling staat daar lijnrecht tegenover.

Het zou goed zijn besluiten en beleidsnota's te respecteren, zeker als de inkt nog niet eens droog is. In de nieuwe gemeente Barneveld, waar Scherpenzeel onderdeel van uitmaakt, zou het regionale beleid van FoodValley bestuurlijk eenvoudiger tot haar recht kunnen komen. Dergelijke grootschalige 'verdozing' kan dan gerealiseerd worden, binnen de gemeentegrenzen, nabij de autosnelwegen. Maar ook zonder fusie van de beide gemeenten kan meer bestuurlijke visie getoond worden. Er is niets op tegen om passend binnen het regionale beleidskader, te melden dat dergelijke 'verdozing' niet moet plaatsvinden in de groene ruimte, in dit geval ook nog eens naast het Rijksmonument "De Grebbelinie'.

Vriendelijke groet,

[redacted]

240321Batch029

Gedeputeerde Staten van Gelderland
t.a.v. het directiesecretariaat
Postbus 9090
6800 GX ARNHEM

240321Batch029

240321Batch029

13

[redacted]

Van: [redacted] <info@[redacted].nl>
Verzonden: dinsdag 23 maart 2021 14:38
Aan: ProvincieGelderland
Onderwerp: zienswijze herindelingsontwerp Barneveld – Scherpenzeel en zaaknummer 2021 – 000982

Geachte heer/mevrouw,

als inwoner van de gemeente Barneveld mag ik mijn zienswijze indienen over de mogelijke herindeling van Barneveld met Scherpenzeel.

Mijns inziens is het beste dat Barneveld en Scherpenzeel zelfstandig blijven. Barneveld is een grote gemeente waar men de zaakjes niet altijd even goed voor elkaar heeft omdat men het niet overziet. Daarnaast zie je in de buitendorpen dat de voorzieningen alsmaar teruglopen, terwijl de belastingen stijgen ten bate van het dorp Barneveld. Een probleem wat overigens niet alleen in Barneveld speelt, de gemeente Ede is een voorbeeld van een gemeente die zijn buitendorpen al jaren als melkkoe behandeld.

Bovendien barst het bij de gemeente Barneveld van de schulden, waar de gemeente Scherpenzeel een financieel gezonde gemeente is. Ik begrijp dat het aantrekkelijk is om met het geld van Scherpenzeel de schulden van Barneveld af te betalen, maar dat belastinggeld behoord toe aan de inwoners van Scherpenzeel. Dergelijke redenen voor een herindeling zijn uitermate verwerpelijk en beschadigen de democratie en rechtsstaat op ernstige wijze.

Als laatste heeft een vandaag gepubliceerd artikel geschreven dat wetenschappelijk onderzoek heeft aangetoond dat schaalvergroting over het algemeen weggegooid geld is.

https://www.binnenlandsbestuur.nl/bestuur-en-organisatie/nieuws/herindelen-om-kosten-te-besparen-doe-het-niet.16451941.lynkx

Het is dan ook mijn zienswijze dat Scherpenzeel een zelfstandig dorp blijft met een eigen burgemeester, wethouders en gemeenteraad. Wel zou het goed zijn als Scherpenzeel en Barneveld is samenwerking hebben op gemeentelijk niveau. Zo zou Barneveld de taken van Scherpenzeel kunnen overnemen in het sociale domein, de afvalverwerking, politie of belastingen.

Mijns inziens kan de provincie Gelderland zich beter hard maken voor decentralisatie van Barneveld. Dorpen als Kootwijkerbroek, Garderen en Voorthuizen missen zelfsbeschikking, een burgemeester, wethouders en gemeenteraad die beslissingen neemt over het dorp. Burgemeesters, wethouders en gemeenteraden die direct en rechtstreeks kunnen worden aangesproken als ze falen, als transparantie ontbreekt. Daar zou de provincie Gelderland zich hard voor moeten maken.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en ben bereid om onduidelijkheden nader uit te leggen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

14

[redacted]

Van: [redacted]@gmail com>
Verzonden: dinsdag 23 maart 2021 23 32
Aan: ProvincieGelderland
Onderwerp: zienswijze herindelingsontwerp Barneveld-Scherpenzeel en zaaknummer 2021-000982

Geachte leden van de Provinciale Staten van Gelderland,

Het college van B&W van de gemeente Scherpenzeel heeft al diverse malen aangegeven te streven naar samenwerking en niet naar een fusie met de gemeente Barneveld

Ik kan al die argumenten wel herhalen, maar dat heeft geen nut, want die zijn u bekend

Op 17 maart jl is er gelijktijdig met de Tweede Kamerverkiezingen een peiling geweest in de Gemeente Scherpenzeel, waarbij met een opkomst van 77% maar liefst 82% van de inwoners heeft aangegeven dat zij kiezen voor een zelfstandig Scherpenzeel

Het draagvlak voor de fusie met Barneveld is in Scherpenzeel zo laag, dat ik u vraag deze gemeentelijke herindelingsprocedure stop te zetten

Helaas heb ik in de media al heel snel een reactie van GS gehoord dat deze peiling een "oppervlakkige voor-tegenpeiling" was Maar daar is een peiling of referendum toch ook voor bedoeld Bij elk referendum speelt dit Kijk maar naar het referendum over de Brexit Toen werd er toch ook niet gezegd dat het een "oppervlakkige voor-tegenpeiling" was, terwijl de complexiteit van de Brexit nog vele malen groter is dan de peiling over de herindeling Dat geldt eigenlijk voor elk politiek besluit Bv de aanleg van een weg Er zijn voordelen en er zijn nadelen, maar uiteindelijk wordt er gestemd of de weg er wel of niet komt

U weet dat draagvlak belangrijk is Bij de Brexit was het draagvlak maar minimaal De opkomst was 72% (lager dan in Scherpenzeel), de voorstanders van Brexit hadden nog geen 52% van de stemmen Toch luisterde de politiek naar de uitslag van dit referendum en de Brexit is inmiddels een feit

Het draagvlak voor zelfstandigheid is in Scherpenzeel heel groot Ik wil u dan ook drie dingen vragen
1 Respecteer de uitslag van de peiling en toon ook respect voor de burgers die voor zelfstandigheid hebben gekozen Ga er, zoals bij elke verkiezing, vanuit dat de burgers een weloverwogen besluit hebben genomen
2 Neem de uitslag van de peiling als uitgangspunt Stop de arhi-procedure en ga uit van een zelfstandige gemeente Scherpenzeel
3 Zorg voor randvoorwaarden waardoor de gemeente Scherpenzeel ook de komende jaren haar taken goed kan uitvoeren Stimuleer samenwerking en kennisdeling Hierdoor wordt het fundament van de gemeente Scherpenzeel, wat de afgelopen tijd al sterk verbeterd is volgens onderzoeken, nog versterkt Nog maar kort geleden heeft de gemeente Rozendaal met maar 1700 inwoners nog een nieuwe burgemeester gekregen Waarom zou Scherpenzeel met ruim 10 000 inwoners dan niet zelfstandig kunnen blijven Dat is dan meten met twee maten

Beschouw de uitslag van de peiling dan ook niet als een negatief resultaat Het is juist heel positief dat burgers zoveel betrokkenheid tonen bij hun gemeente Misschien zijn gemeenten als Scherpenzeel wel de gemeenten van de toekomst, omdat de heringedeelde gemeenten vaak meer op regio's lijken dan gemeenten, zoals die ooit opgezet zijn in het verleden

Ik hoop en verwacht dat u de fusie van Scherpenzeel en Barneveld daarom stopzet

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted] Scherpenzeel

14a

[redacted]

Van: [redacted]@gmail com>
Verzonden: zaterdag 17 april 2021 18 44
Aan: ProvincieGelderland
CC: scherpenzeelse.krant@bdu nl, toekomstvisie@scherpenzeel nl
Onderwerp: Opmerking n a v Kieskompas zaaknummer 2021-000982

Geachte leden van de Provinciale Staten van Gelderland,

Ik wil graag een opmerking plaatsen over het Kieskompas wat gebruikt is door de provincie om de mening van de burgers te peilen n.a.v. het gepresenteerde herindelingsvoorstel van GS

Het verbaast me dat GS (in de persoon van de heer Markink) de keurig georganiseerde peiling van de gemeente Scherpenzeel geringschattend als een ja/nee-peiling wegzet, maar enthousiast wordt over de uitkomsten van het door de provincie zelf opgezette Kieskompas.

Dit Kieskompas was niet betrouwbaar en hier mogen nooit harde conclusies aan worden verbonden Iedereen kon namelijk meedoen en zich voordoen als Scherpenzeler of Barnevelder zonder dat er enige identiteitscontrole plaatsvond

Wie die "Scherpenzelers" zijn die iets hebben achtergelaten op het Kieskompas is nooit te achterhalen Wellicht hebben sommige deelnemers zelfs meerdere keren het Kieskompas ingevuld.

De peiling tijdens de Tweede Kamerverkiezingen in Scherpenzeel was wel heel betrouwbaar, omdat hier netjes met stempassen is gewerkt. Bovendien was het herindelingsvoorstel op 17 maart al bekendgemaakt en konden de bewoners zich hier duidelijk voor of tegen uitspreken.

Ik wil u vragen om de uitkomsten van het door de provincie opgezette Kieskompas daarom in het juiste verband te bekijken Als u de inbreng van de burgers zo belangrijk vindt, dan mag er wel wat meer aandacht besteed worden aan de betrouwbaarheid van een dergelijke enquête.

Met vriendelijke groet,

[redacted] Scherpenzeel

15

[redacted]

Van: [redacted]@hotmail.com>
Verzonden: donderdag 25 maart 2021 17 31
Aan: ProvincieGelderland
CC: Griffie
Onderwerp: Zienswijze herindelingsontwerp Barneveld – Scherpenzeel en zaaknummer 2021 – 000982

Geachte dames en heren,

Graag geven wij u onze reactie op het herindelingsontwerp.

Het begint allereerst met de weg naar dit ontwerp toe. Het gehele proces is absoluut niet eerlijk verlopen. We noemen:

- vooringenomen standpunten door GS
- een burgemeester die via achterkamertjes een fusie probeert te bekokstoven
- er worden toezeggingen gedaan, die later weer teniet worden gedaan En vervolgens "zet men zich in" voor deze beloftes. Oftewel garantie tot de deur!

Onze keuze voor Zelfstandig Scherpenzeel: SCHERPENZEEL BESLIST ZELF!

1. Behoud voorzieningen (o.a. zwembad, Kids crossbaan, Breehoek). Desnoods met stijging lokale belastingen. Wij kiezen zelf of we extra willen bijdragen als inwoners voor behoud van deze voorzieningen.
2. Controle eigen financien. Dat gaat Scherpenzeel tot nu toe goed af. In tegenstelling tot anderen.....
3. Afstand inwoner/overheid is veel kleiner. Op sociaal terrein echt een pluspunt.

82% heeft gestemd voor een Zelfstandig Scherpenzeel. Dit is niet voor niks!!! En zeker geen oppervlakkige peiling. De mensen hebben in de kranten en andere media alle voors- en tegens kunnen lezen, dus weten heel goed welke keuze ze hebben gemaakt. En zijn daarom ook in grote getale komen stemmen hiervoor

Gedwongen herindeling is bij meerdere gemeenten al op een fiasco uitgedraaid. Wij wensen hier niet aan mee te doen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Scherpenzeel

16

20 maart 2021

Betreft: Zienswijze Stichting Houd Scherpenzeel Groen en Gezond herindelingsontwerp Barneveld-Scherpenzeel zaaknummer 2021-000982

Gedeputeerde Staten van Gelderland
t a.v het directiesecretariaat
Postbus 9090
6800 GX ARNHEM

Geacht College van Gedeputeerde Staten,

Als inwoner van de gemeente Scherpenzeel wil ik hierbij mijn zienswijze geven op het herindelingsontwerp voor de samenvoeging van de gemeenten Scherpenzeel en Barneveld Mijn zienswijze betreft in het bijzonder de ontwikkeling van het nieuw bedrijventerrein "'t Zwarte Land II" in Scherpenzeel Een omstreden ontwikkeling die door het plaatselijke bestuurlijk met veel 'ijver' wordt voortgezet. Omstreden mede door de extra verkeersdruk op de N224, door de grote schade aan natuur en cultureel erfgoed de Grebbelinie. Een ontwikkeling waar binnen de Regio FoodValley betere locaties voor beschikbaar zijn

Er was destijds ineens sprake van een bedrijfshal op die locatie van 50.000 m^2 met een hoogte van 15 meter Een Leusdense ondernemer (Modiform) wil de productiecapaciteit en opslag van plastic bloempotjes uitbreiden Een duurzame ontwikkeling en ruimte voor Scherpenzeelse bedrijven zijn de dekmantel om deze ongewenste ontwikkeling verder te brengen Het huidige herziene plan is bescheiden aangepast, met nog steeds een hoge bedrijfshal en een snippertje groen

De plannen gaan gewoon door, alle beleidsnota's en bestuurlijke besluiten ten spijt

- De Regio FoodValley had een beleid waarbij 'verdozing' plaats zou vinden langs de autosnelwegen Met hun bestuurlijk besluit van februari 2019 hebben ze daar een nieuwe interpretatie aan gegeven Niet de zoektocht in de regio wordt gefaciliteerd, maar de Leusdense ondernemer wordt geholpen. Met wat aanpassing en het predicaat lokale ondernemer, krijgt die alsnog op een nieuw te realiseren lokaal bedrijventerrein een plek
- Het College schrijft in haar Visie Scherpenzeel 2030 dat we verder moeten ontwikkelen als groene en kleinschalige gemeente met een sterk draagvlak in de gemeenschap en met een gezond ondernemersklimaat Deze grootschalige ontwikkeling staat daar lijnrecht tegenover

Het zou goed zijn besluiten en beleidsnota's te respecteren, zeker als de inkt nog niet eens droog is In de nieuwe gemeente Barneveld, waar Scherpenzeel onderdeel van uitmaakt, zou het regionale beleid van FoodValley bestuurlijk eenvoudiger tot haar recht kunnen komen Dergelijke grootschalige 'verdozing' kan dan gerealiseerd worden, binnen de gemeentegrenzen, nabij de autosnelwegen Maar ook zonder fusie van de beide gemeenten kan meer bestuurlijke visie getoond worden Er is niets op tegen om passend binnen het regionale beleidskader, te melden dat dergelijke 'verdozing' niet moet plaatsvinden in de groene ruimte, in dit geval ook nog eens naast het Rijksmonument "De Grebbelinie'

Vriendelijke groet,

[redacted]

250321Batch595

Gedeputeerde Staten van
Gelderland
t.a.v. het directiesecretariaat
Postbus 9090
6800 GX Arnhem

HERSTEL

250321Batch595

[redacted] SCHERPENZEEL GLD

250321Batch595

17

[redacted]

Van: [redacted]@gmail com>
Verzonden: zaterdag 27 maart 2021 16 15
Aan: ProvincieGelderland
CC: Griffie
Onderwerp: Zienswijze herindelingsontwerp Barneveld -Scherpenzeel 2021 - 000982
Bijlagen: zienswijze herindelingsontwerp Scherpenzeel- Barneveld docx

Deze e-mail is persoonlijk Ga voor onze volledige disclaimer naar https //www leusden nl

Van
[redacted]
Scherpenzeel

Aan
College van Gedeputeerde Staten van Gelderland
Postbus 9090
6800 GX ARNHEM

Scherpenzeel, 27 maart 2021

Betreft Zienswijze herindelingsontwerp Scherpenzeel-Barneveld zaaknummer 2021-000982

Geachte heer, mevrouw,

Op 26 januari jl heeft uw college besloten om te kiezen voor de variant Herindeling Barneveld-Scherpenzeel Deze variant is door u uitgewerkt in het door u ter inzage gelegde herindelingsontwerp Graag maak ik van de gelegenheid gebruik om mijn zienswijze op het herindelingsontwerp aan u kenbaar te maken

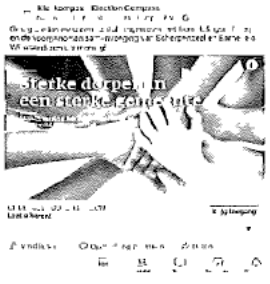
Mijn zienswijze op het herindelingsontwerp is negatief

Hieronder zal ik mijn zienswijze op het herindelingsplan toelichten

Bestuurskracht Scherpenzeel
Ik volg als inwoner van Scherpenzeel de bestuurlijke voornemens en besluitvorming van college en raad nauwgezet
Ons koersdocument "Je (zelf) blijven en samen werken" geeft mij **meer dan voldoende inzicht en vertrouwen voor een zelfstandige toekomst voor Scherpenzeel.**
Ook is er gestart met het versterken van de ambtelijke organisatie van de gemeente Scherpenzeel, naast de uitbreiding van formatie wordt er ook specialisme tijdelijk ingehuurd
NB ik werk zelf bij een gemeentelijk organisatie en hier werkt het niet anders Er ontstaat altijd wel eens disbalans (formatieve knelpunten inzake kwaliteit kwantiteit) als het gaat om complexe vraagstukken, of nieuwe wettelijke taken Expertise inhuren is voor geen enkele gemeente bijzonder maar eerder noodzaak geworden Bovendien hebben wij als gemeente Scherpenzeel de financien goed op orde
Als inwoner van Scherpenzeel ben ik zeer tevreden over onze voorzieningen en bouwen aan nieuwe voorzieningen**. Er is een grote betrokkenheid, en samenspel tussen gemeente en inwoners. Scherpenzeel is een aantrekkelijk dorp en zal dit na 2030 ook zijn, want uiteraard is ook Scherpenzeel zich bewust van een veranderende maatschappij, - overheid, werkgelegenheid e.a.**
Een fusie met Barneveld of een andere gemeente is dan ook geen optie voor mij, ik ben niet overtuigd dat dit goed, beter of noodzakelijk zou zijn en ik vertrouw op de toekomstvisie van een zelfstandig Scherpenzeel
Dan nog een volgende aandachtspunt, *Uit het proefschrift (onderzoek) van* [redacted]
Reken u bij schaalvergroting niet rijk en ga vooral niet vanuit het oogpunt van kostenbesparing fuseren. Herindelingen leiden gemiddeld eerder tot hogere dan tot lagere kosten.

Draagvlak
Wat zal ik hier nog over zeggen Ik voel mij bij dit thema ongemakkelijk en boos omdat ik mij door u - **College van Gedeputeerde Staten van Gelderland**- niet serieus genomen voel
U weet dat de inwoners 2x deelgenomen hebben aan een **peiling**, wel of niet zelfstandig blijven Duidelijk komt hieruit naar voren dat de grote meerderheid voor zelfstandigheid is Ik heb mijn stem 2 maal uitgebracht in 2020 en 2021 en **hierin serieus genomen worden vind ik rand voorwaardelijk**
Beoordelingscriterium **draagvlak** weegt zwaar in dit proces Telkens weer krijg ik het gevoel dat de inwoners van Scherpenzeel er niet toe doen Waarom lig Scherpenzeel bij de provincie onder een vergrootglas?

Als inwoner van Scherpenzeel heb ik geen klachten, ben ik zeer tevreden en heb ik alle vertrouwen in de toekomst van Scherpenzeel als zelfstandige gemeente
Als er een 3e peiling komt sta ik weer klaar om mijn mening te geven Ik werk overigens niet meer mee aan de kieskompassen van de provincie Wie laat nu iedereen die maar wil in den lande meebeslissen over een herindelingsvraagstuk??

6 maal per dag krijg ik een oproep om deel te nemen (heel vervelend)

Proces
Over het verloop van het proces de afgelopen jaren ben ik heel erg geschrokken
Het fusieproces rondom Scherpenzeel en Barneveld wordt in de media ook nog eens breed uitgemeten Gekonkel, gefoezel en gestook door diverse spelers maken het tot een 'dirty' herindelingstraject Het gaat hard tegen hard, zowel in- als extern Ik vind het **schandalig** dat wij als dorp en inwoners in zo'n proces zijn beland Om deze reden alleen al zou een herindelingsprocedure gestopt moeten worden

Op grond van bovenstaande verzoek ik u af te zien van al uw voornemens tot een herindeling Scherpenzeel-Barneveld

Wilt u mij de ontvangst van deze zienswijze bevestigen?
Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]@gmail com

18

[redacted]

Van: [redacted]@gmail com>
Verzonden: zaterdag 27 maart 2021 18 20
Aan: ProvincieGelderland
CC: Griffie, statenleden@mailman.prvgld nl
Onderwerp: herindeling Scherpenzeel

Geacht college van Gedeputeerde Staten,

Hiermee betuigen wij onze steun voor - en instemming met - de zienswijze van de gemeente Scherpenzeel (conceptversie 26 maart 2021)

Herindeling is een slechte oplossing voor een niet-bestaand probleem Een oplossing waarvoor geen draagvlak is in Scherpenzeel

Volgens de provincie (het college van GS) doet de mening van de Scherpenzelers er niet toe De peiling van zomer 2020 (4024 stemmen voor zelfstandigheid, 87% van de kiezers) is compleet genegeerd, zogenaamd omdat wij Scherpenzelers niet juist waren geïnformeerd

Nu er een nieuwe officiele peiling ligt (4944 stemmen voor zelfstandigheid, 82 % van de kiezers)) vragen wij met klem dat de provincie luistert naar de inwoners van ons dorp

Wij vinden uw houding tot op heden richting ons dorp, en ons gemeentebestuur, respectloos en beneden alle peil Er wordt willens en wetens geprobeerd een fusie door te drukken waarbij alle middelen geoorloofd lijken

Wij roepen de provincie Gelderland op om de wensen en besluiten van het (democratisch gekozen) bestuur van de gemeente Scherpenzeel, en van de inwoners van Scherpenzeel (82% voor zelfstandigheid) te respecteren

Gelieve deze adhesieverklaring als zienswijze op het herindelingsontwerp Barneveld – Scherpenzeel (zaaknummer 2021 – 000982) te beschouwen

Groet,

[redacted]

[redacted]

[redacted]Scherpenzeel

Virusvrij www avg com

19

[redacted]

Van: [redacted]@gmail com
Verzonden: zondag 28 maart 2021 17 25
Aan: ProvincieGelderland
CC: Griffie
Onderwerp: Zienswijze herindelingsontwerp Barneveld - Scherpenzeel en zaaknummer 2021 - 000982
Bijlagen: Zienswijze herindelingsontwerp Barneveld - Scherpenzeel en zaaknummer 2021 - 000982 pdf

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij wil ik mijn zienswijze geven over het herindelingsontwerp Barneveld – Scherpenzeel en zaaknummer 2021 – 000982

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Scherpenzeel, 28-03-2021

Geacht college van Gedeputeerde Staten,

Hierbij wil ik mijn zienswijze geven over het herindelingsontwerp Barneveld – Scherpenzeel en zaaknummer 2021 – 000982

Ik sta, met meerdere vrijwilligerstaken, midden in de Scherpenzeelse maatschappij en weet donderdersgoed wat er binnen de gemeentegrenzen speelt Uw manier van acteren stuit mij vreselijk tegen de borst U behandelt de Scherpenzeelse bevolking als kleine kinderen die niet weten wat er speelt en niet zelf kunnen denken

Na 2 peilingen (in 2020 waarbij ruim 86% van de inwoners aangeeft zelfstandig te willen blijven en in 2021 82%) en een handtekeningenactie (ruim 1700 handtekeningen van voorstanders van zelfstandigheid) van Burgerinitiatief Scherpenzeel Zelfstandig, moet het zo langzamerhand toch wel duidelijk zijn dat wij zelfstandig willen blijven

Ik heb niets tegen Barneveld maar het baart mij ernstig zorgen dat zij de financien niet op orde hebben, vlak voor het onder toezicht stellen nog even een greep in de kas hebben gedaan en ons dorp eigenlijk willen annexeren Onze ambtenaren die dicht bij ons staan, kunnen niet terugkomen in de nieuwe organisatie omdat Barneveld deze variant niet wil

En wat mij nog meer tegenstaat is het feit dat Barneveld een zogenaamd wensenlijstje heeft ingeleverd met miljoenenprojecten, die als de samenvoeging een feit wordt, betaald mogen worden door de provincie Lekker makkelijk! En Scherpenzeel dan? Die mogen meebetalen aan projecten in Barneveld en van de eigen voorzieningen is niet duidelijk of die mogen blijven bestaan

De beloften die gedaan worden met het zogenaamde kernenbeleid, zijn niet te toetsen omdat deze nog niet zijn uitgewerkt Nu hebben we in Scherpenzeel alles op orde, een gezonde gemeente die zelfs een goed gevuld spaarpotje heeft Dit verdwijnt dan in de grote lege put van Barneveld Wie zegt dat wij straks geen enorme verhogingen van bijvoorbeeld OZB en afvalstoffenheffingen krijgen? In Scherpenzeel weten we dat, omdat we daarvoor gekozen hebben met onze peiling We weten waarvoor we het doen, maar als we bij Barneveld horen, betalen we voor het grote geheel zonder er ook maar iets terug te zien

De manier waarop u zich in het gehele proces heeft opgesteld, is een schande! Onjuiste informatie, een kieskompas waarbij de vragen suggestief waren en de antwoorden op allerlei manieren uitlegbaar U negeert de meerderheid van de bevolking en dan nog durven zeggen dat u het doet voor de bevolking

De benoeming van waarnemend burgemeester De Vries is ook een spelletje geweest Hij heeft zelf, en al vanaf het begin, er geen geheim van gemaakt dat hij gestuurd was om de fusie zo snel mogelijk te realiseren Ik heb dit uit meerdere hoeken binnen mijn vrijwilligerswerk gehoord en van mensen die het van deze burgemeester zelf hebben gehoord Ik vind dit echt misselijkmakend

U meet ook met twee maten Scherpenzeel moet de financien voor 100% op orde hebben en voor Barneveld maakt het u eigenlijk niet uit want dat komt wel goed En dat terwijl Scherpenzeel in de top van de meest gezonde gemeenten van Nederland staat terwijl Barneveld bijna onderaan hangt Dit is, mijns inziens, heel tegenstrijdig en betekent in mijn ogen maar één ding Scherpenzeel zal en moet, volgens u, fuseren met Barneveld Ik snap er echt helemaal niets meer van Barneveld heeft zijn zaakjes niet op orde en dat maakt u niet uit Scherpenzeel heeft alles op orde maar dat is niet voldoende en voldoet in uw ogen niet

De schulden van Barneveld zijn hoog, heel hoog Aangezien zij, volgens u, schoon door de poort moeten bij een samenvoeging, zal dit opgelost moeten worden Dit kan alleen maar door snijden in het ambtenarenapparaat en/of voorzieningen maar ook door verhoging van o a de OZB Dit staat dan ook voor Scherpenzeel te gebeuren na de fusie want dan zijn alle kernen gelijk en zal ons dorp ook mee moeten betalen/bezuinigen Dus beloftes dat alles blijft zoals het is, daar geloof ik echt niet in

Ook het meerdere malen houden van zogenaamde participatieprocessen, zoals keukentafelgesprekken, tweemaal een kieskompas en Webinars zijn onzinnig en geldverspillend Deze processen zijn maar door een handjevol burgers van zowel Barneveld als Scherpenzeel bijgewoond en dus absoluut niet representatief, in tegenstelling tot de beide peilingen die in Scherpenzeel zijn gehouden Daarbij was de wijze waarop daar aandacht voor gevraagd werd, behoorlijk agressief op facebook wat mij bijzonder irriteerde

Ik vind uw houding richting ons dorp, en ons gemeentebestuur, respectloos en beneden alle peil

U haalt alles uit de kast om uw zin door te drijven en u behandelt ons als een stel kleine kinderen U pakt ons onze zelfstandigheid af, en geeft ons er een fopspeen voor terug U geeft Barneveld een vrijbrief om ons te annexeren en u gedraagt u alsof dat de normaalste zaak van de wereld is

In een democratisch land als Nederland zou dat niet mogen kunnen

Als Scherpenzeler en als Gelderlander vraag ik GS en PS om dit proces te stoppen Geef Scherpenzeel een vaste burgemeester en laat ons met rust En steek uw tijd, energie en geld in nuttiger zaken, bijvoorbeeld in het herstel van de relaties met/binnen Scherpenzeel en met Barneveld en het op de rit krijgen van de financien van de gemeente Barneveld

Met vriendelijke groet,

[redacted]
[redacted] Scherpenzeel

20

[redacted]

Van: [redacted]@hotmail.com>
Verzonden: zondag 28 maart 2021 22:06
Aan: ProvincieGelderland
CC: Griffie
Onderwerp: zienswijze herindelingsontwerp Barneveld – Scherpenzeel en zaaknummer 2021 – 000982.

Geacht college van Gedeputeerde Staten,

Graag wil ik hierbij onze zienswijze indienen inzake het herindelingsontwerp Barneveld-Scherpenzeel en zaaknummer 2021-000982.

Wij vinden de reden van samenvoeging onvoldoende gefundeerd en beargumenteerd.
Daarentegen zijn er voor Scherpenzeel Zelfstandig inmiddels voldoende argumenten aangedragen die het 'nog' beter voor hebben met de inwoners van Scherpenzeel.

Er zijn inmiddels een aantal rapportages door mensen met kennis van zaken opgemaakt die aangeven dat Scherpenzeel heel goed zelfstandig kan blijven.

Tijdens de 2e kamer verkiezingen is er voor de 2e keer een stemming geweest waarbij de inwoners van Scherpenzeel zich konden uitspreken over zelfstandig of samenvoegen met Barneveld. Beide keren was dit ruim in het voordeel van zelfstandig (82%). Waarom worden deze argumenten van tafel geveegd door de provincie?

Vervolgens wordt er door de provincie een online enquête van kieskompas losgelaten met allerlei simpele en (te) suggestieve vragen die geen goed doen aan de betrokkenen en het uit te voeren beleid. Daarbij is deze alleen via een link te bereiken en niet op site van kieskompas te vinden. Dit is in onze ogen absoluut niet transparant en zou daarom niet gebruikt mogen worden.

Tot slot geeft de landelijke overheid vanuit Den Haag aan dat dingen beter geregeld kunnen worden door lokale bestuurders, zoals de WMO die bij de gemeentes is neergelegd.
De provincie kan hier slechts op toezien.

Alle door de provincie in het eerste stadium aangegeven verbeterpunten voor de besturing van Scherpenzeel zijn inmiddels ter harte genomen, uitgevoerd of is een termijnplanning voor gemaakt.

Er is voor ons absoluut niet duidelijk wat we mogen verwachten wanneer Scherpenzeel onder Barnevelds bestuur komt te liggen. Op welke punten gaan we erop vooruit en op welke achteruit?
Ambtenaren die voor een grotere(inwoneraantal) gemeente werken, krijgen een beduidend hoger salaris/vergoedingen, dus de betreffende medewerkers van de gemeente Barneveld zullen er in ieder geval op vooruit gaan. En daarbij de kosten voor de inwoners van Scherpenzeel omhoog.

Als Scherpenzeler en als Gelderlander vragen wij GS en PS om dit proces te stoppen en niet meer onnodig gemeenschapsgeld hieraan te spenderen. Geef Scherpenzeel weer een eigen/vaste burgemeester en laat de rust weerkeren in Scherpenzeel. Dan kan ons en uw bestuur zich weer met de dagelijkse beslommeringen bemoeien.
En kan concreet gekeken worden naar een samenwerking met de gemeente Barneveld.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted] Scherpenzeel

21

[redacted]

Van: [redacted]@gmail com>
Verzonden: vrijdag 26 maart 2021 17 43
Aan: ProvincieGelderland
Onderwerp: zienswijze herindelingsontwerp Barneveld – Scherpenzeel en zaaknummer 2021 – 000982

Aan Gedeputeerde Staten van Gelderland,

Waar een wil is, is een weg

De Toekomstvisie 2030 schetst een geweldig mooi beeld van onze gemeente en gemeenschap.
Op alle fronten staat Scherpenzeel er goed voor: het is er goed wonen, een lage werkeloosheid, weinig criminaliteit, weinig schoolverlaters, goede voorzieningen, weinig maatschappelijke problemen, rijk verenigingsleven, grote saamhorigheid, grote betrokkenheid etc. etc. Het kan niet op. Schitterende rapportcijfers.
Dit alles is bereikt door een zelfstandige gemeente samen met de gemeenschap.
De gemeente staat er ook financieel goed voor, wat (later) ook nog weer eens bevestigd wordt door gemeentefondsspecialist Jan Verhagen. 'De financiele positie van Scherpenzeel is zeer solide. De gemeente is financieel in staat duurzaam (langer dan 10 jaar) de bestuurskracht te vergroten'
Als geinteresseerde inwoner denk je dan, dat is een gelopen koers, niks meer aan doen. Met de Toekomstvisie is duidelijk en met overtuigende cijfers de levensvatbaarheid van een kleine(re) gemeente bewezen Schaalvergroting is blijkbaar ook niet alles want onze rapportcijfers zijn veel beter dan die van vrijwel alle andere gemeenten in Nederland en die zijn (bijna) allemaal groter
Ondanks regelmatig politiek gekrakeel is de bestuurskracht, gemeten in resultaten uitstekend geweest
En dat allemaal met een beperkt, te klein ambtelijk apparaat Om in voetbaltermen te spreken: de gemeente speelde met 10 man veel beter dan al die andere gemeenten met 11 man

Vervolgens verbazing als er in de zomer van 2019 toch nog een vervolg komt in de vorm van het rapport van Seinstra van de Laar (SvdL).
Nog groter de verbazing als je de inhoud tot je neemt. Niks positiefs meer, alles wat op ons af komt is te moeilijk, te veel omvattend en te duur om als zelfstandige gemeente aan te kunnen.
Onderbouwing met cijfers wordt nauwelijks of niet gegeven. Het is een puur opiniestuk en komt meer over als een pamflet dat oproept tot samengaan met Barneveld, maar het wordt gepresenteerd als onderzoek. Onbegrijpelijk en van een bedenkelijk niveau.
Het rapport SvdL is tot stand gekomen onder begeleiding van een projectgroep onder voorzitterschap van waarnemend burgemeester Harry de Vries.
In de projectgroep waren geen andere bestuurders (wethouders of raadsleden) vertegenwoordigd.
Ik denk dat een aantal lokale politici hier nog steeds nachtmerries van hebben.
Hoe kon men na de unanieme vaststelling van de Toekomstvisie het initiatief zo maar voor 100% uit handen geven?
Onbegrijpelijk, te meer daar de reputatie van de burgemeester al lang bekend was Het halve dorp had al lang 'Lingewaard en Neerijnen' gegoogled

Wreed wakker geschud is het vervolgens alle hens aan dek en wordt er volkomen terecht een diepgaand vervolgonderzoek gedaan naar de gevolgen van de 2 scenario's van SvdL
De resultaten hebben me gesterkt in mijn mening dat een zelfstandig Scherpenzeel heel goed mogelijk is
Financieel kan het en ook de nieuwe taken waar de gemeente voor staat worden voortvarend opgepakt.
Als het gaat om de Omgevingswet loopt Scherpenzeel behoorlijk voorop en worden de termijnen i.t.t. veel andere gemeenten wel gehaald.
Wat betreft de zorgtaken die door het Rijk zijn overgeheveld doet het kleine Scherpenzeel het zelfs uitzonderlijk goed.
Geen wonder overigens, want als het gaat om zorg dan geeft kleinschaligheid en persoonlijke aandacht een enorm voordeel Grootschaligheid en zorg gaan slecht samen Wat dat betreft zou je gemeenten weer moeten opsplitsen.

Op het gebied van grondzaken/-uitgifte, samenwerkingsvormen worden zelfs innovatieprijzen gehaald en in de regio wordt al geruime tijd samengewerkt in de Foodvalley.

Als je er zo voor staat, waarom komt dan zelfs de gedachte aan herindeling op, vraag ik me af.
Onvoldoende Bestuurskracht is dan het enige argument dat ik tegen kom
Dat kan dan alleen gaan over de vermeende toekomstige Bestuurskracht want de Bestuurskracht tot nu toe heeft tot prachtige resultaten geleid.
De toekomstige bestuurskracht is door niemand met zekerheid te voorspellen. Er is van alles voor en van alles tegen een grotere of kleinere schaal in te brengen. Zie ook de opinies van tal van deskundigen
Wiskundig bewijs van voldoende toekomstige bestuurskracht is niet te leveren, het omgekeerde (standpunt van de provincie) ook niet. Het is maar net wat je wilt en waar een wil is, is een weg.

De WIL
Wat betreft de WIL van de Scherpenzeler kan er geen misverstand zijn. 82 % kiest voor zelfstandigheid. In raadzetels uitgedrukt betekent dat 11 van de 13 raadzetels. 11 raadsleden zouden voor zelfstandigheid moeten zijn en dat betekent dat een fors deel van de huidige oppositie (5 raadsleden) zijn kiezers zeer teleur stelt c.q. kiezersbedrog pleegt. Om nog maar te zwijgen van het in een eerder stadium breken van het college-akkoord

Het PROCES
Het proces zoals dat door de provincie gevoerd is en wordt, vervult me met grote droefenis.
Het is ingestoken met maar één doel: zo snel mogelijk dat kleine Scherpenzeel samenvoegen met Barneveld.
Hup, we sturen er een waarnemend burgemeester naar toe met de mondelinge opdracht: regel dat even.
Uiteraard wordt dat in alle toonaarden ontkend maar je moet behoorlijk blind zijn, wil het niet opvallen.
Adviezen en opmerkingen van deskundigen als Elzinga, Frissen en de Spiegelgroep worden totaal genegeerd.
Zelfs de recente peiling bij de verkiezingen op 17 maart wordt 2 dagen later door Markink al afgedaan met 'er is sprake van een simpele voor-tegen peiling' Nota bene. de peiling is afgestemd met de provincie en mede op instigatie van 'Den Haag' gehouden.
In Den Haag wil men tenslotte ook wel weten hoe het zit met het draagvlak.
Regent Markink houdt gewoon stug vol dat hij het beste met Scherpenzeel en zijn inwoners voor heeft.
Hij (en hij alleen) weet wat het beste voor ons is.
Wat wij, onnozele kinderen, er zelf van vinden doet absoluut niet ter zake

CONCLUSIE
Naar mijn stellige overtuiging is er maar één conclusie mogelijk en dat is: stop met dit onzalige herindelingsplan voordat 'Den Haag' het terugfluit.

Het plan voldoet van geen kant aan de toetsingscriteria die gelden bij herindelingstrajecten, Scherpenzeel wil het niet en inhoudelijk is het nergens voor nodig

Met vriendelijke groeten,

[redacted]

22

[redacted]

Van: [redacted]@wxs.nl
Verzonden: maandag 29 maart 2021 10:58
Aan: ProvincieGelderland
CC: Griffie
Onderwerp: zienswijze herindelingsontwerp Barneveld - Scherpenzeel (zaaknummer 2021 - 000982)

Geacht college van Gedeputeerde Staten,

Hiermee betuig ik mijn steun voor - en instemming met - de zienswijze van de gemeente Scherpenzeel (conceptversie 26 maart 2021).

Herindeling is een slechte oplossing voor een niet-bestaand probleem.

Ik roep de provincie Gelderland op om de wensen en besluiten van het (democratisch gekozen) bestuur van de gemeente Scherpenzeel, en van de inwoners van Scherpenzeel (82% voor zelfstandigheid) te respecteren.

Laat ik tevens voorop stellen dat het hele annexatie plan van u op drijfzand rust. Zo je al kunt spreken van een identiteit van een gemeente, heb ik al verschillende malen aangegeven dat er geen enkele binding tussen Barneveld en Scherpenzeel is, anders dan dat de beide gemeenten toevallig in Gelderland liggen. Barneveld, met aangesloten dorpskernen Garderen, Voorthuizen, Kootwijk en Stroe is een typische gemeente op de Veluwe waar toeristen en volle campings in ieder geval in de zomermaanden het straatbeeld bepalen. Scherpenzeel is een typische gemeente in de Gelderse Vallei waar ook wel eens een toerist komt. Nu al is op het terrein waar Barneveld en Scherpenzeel samenwerken, de politiepost, dit dilemma merkbaar. Scherpenzeel, zuidelijk van Barneveld (18 km) heeft veel langere aanrijdtijden voor de politie, zeker in de zomermaanden, omdat actieve surveillance wagens, zeker 's nachts, zich voornamelijk noordelijk van Barnveld bevinden tussen alle campings.

Naast alle rapporten van alle deskundigen dat er geen noodzaak is voor Scherpenzeel om te 'moeten' fuseren, is die noodzaak er kennelijk voor Barneveld wel. Eenmaal heb ik gedeputeerde Markink zien optreden in een openbare zitting van de gemeenteraad van Barneveld. Dat optreden was schrijnend, maar hij gaf wel de werkelijke motieven voor Barneveld weer. Zo verkondigde hij dat Barneveld inmiddels zo'n 60.000 inwoners had en met een beetje afronden kon hij dat wel tot 70.000 oprekken. De werkelijkheid is echter dat sec de dorpskern van Barneveld iets meer dan 30.000 inwoners heeft. Dat Barneveld als dorpje zich als een grote stad wil profileren, wellicht om nog meer toeristen aan te kunnen trekken, en gewoon een te grote broek aantrekt. Een eigen stadstheater voor zo'n klein dorpje is derhalve ook veel te ambitieus. Dat er derhalve tekorten op de exploitatiekosten zijn voor dat theater lijkt mij niet meer dan logisch. Toen hij daarna nog meldde dat de Scherpenzelers mee moeten gaan betalen aan dat exploitatie tekort, werden de werkelijk motieven pas echt duidelijk. Dat stadstheater is in deze paragraven slechts een metafoor voor alle overduidelijke, veel te ambitieuze plannen van Barneveld waar wij als Scherpenzelers kennelijk aan mee moeten gaan betalen.

In Scherpenzeel hebben we ook een cultureel centrum. Ook dat centrum heeft exploitatie tekorten maar dat de gemeente bijdraagt is in het licht van alle sport-, kerk- en culturele voorzieningen in dit centrum, ten behoeve de inwoners, acceptabel. Daarbij komt dat de gemeente ook zelf een plan ontwikkeld heeft om het centrum rendabel te maken. Zonder dit plan en zonder de gemeente zal het centrum, met de tekorten van meer dan een ton per jaar, ongetwijfeld als eerste geofferd worden. Dag lokale sport mogelijkheden voor de lagere scholen in Scherpenzeel, dag onderkomen voor 25-30 Scherpenzeelse verenigingen, dag Openbare bibliotheek, dag onderkomen voor de kerk, dag onderkomen voor... (vul zelf maar in aan culturele en sportieve activiteiten in Scherpenzeel).

Voorzieningen moeten gefinancierd worden, ook dat is mij wel duidelijk. Dat kan door heffingen/belastingen, direct of indirect (verenigingscontributie, toegangskaartjes evenement etc..) van de inwoners en gebruikers. En door subsidie. Heel simpel is de hoogte van de subsidie die een gemeente kan bieden weer afhankelijk van de inkomsten van de gemeente. Naast alle andere inkomsten is voor Scherpenzeel een goed draaiende, eigen

economie/bedrijvigheid cruciaal. Uit eigen ervaring weet ik dat bij een samenvoeging, Barneveld alle plaatselijke economie zal wegzuigen ten faveure van de Harselaar in Barneveld Dag eigen economie en bedrijvigheid en uiteindelijk, dag voorzieningen.

Plastisch heb ik wel eens gezegd; wil je als Scherpenzeler bij het gebruik van de openbare weg, uitkijken voor aanwezig vrachtverkeer of wil je dat je alleen constant op je hoede moet zijn voor alle senioren op voorbij razende, elektrische fietsen. Volgens mij is dat de keuze die u als gedeputeerde voor ons wilt maken. Dat blijkt ook wel uit de twee volksraadplegingen. De eerste (minimum leeftijd voor deelname 16 jaar) had een percentage van 86% voor zelfstandigheid en de tweede (minimum leeftijd voor deelname 18 jaar) had een percentage van 82% voor zelfstandigheid. Mijns inziens kan daaruit maar één logische conclusie getrokken worden dat juist de jonge en ambitieuze mensen van Scherpenzeel voor zelfstandigheid kiezen en iets van ons mooie en zelfstandige dorp willen maken.

Gelieve deze adhesieverklaring als zienswijze op het herindelingsontwerp Barneveld – Scherpenzeel (zaaknummer 2021 – 000982) te beschouwen

Met vriendelijke groet,

[redacted]
[redacted] Scherpenzeel.

23

[redacted]

Van: [redacted]@live.nl>
Verzonden: dinsdag 30 maart 2021 09:38
Aan: ProvincieGelderland
CC: Griffie
Onderwerp: zienswijze herindelingsontwerp Barneveld-Scherpenzeel en zaaknummer 2021-000982

Geacht college van Gedeputeerde Staten,

Met deze mail wil ik mijn metaforische (zienswijze) geven over het herindelingsontwerp Barneveld – Scherpenzeel en zaaknummer 2021 – 000982.

Rijksoverheid

Aanpak huwelijksdwang

De overheid wil huwelijksdwang voorkomen en bestrijden. Onder andere door wet- en regelgeving, goede voorlichting en door daders streng te straffen.

Ik, als inwoner van de gemeente Scherpenzeel verzet mijzelf en met mij 82% van de gemeenschap tegen een door GS van de provincie Gelderland gedwongen huwelijk met de gemeente Barneveld, indien er geen vrijwillige instemming (draagvlak) is voor zo'n huwelijk is het volgens het bovenstaande citaat van de Rijksoverheid zelfs een strafbaar feit.

Het verweer van de gemeente Scherpenzeel tegen dit gedwongen huwelijk is overtuigend en overduidelijk.

Om ook nog een citaat van CdK dhr. Berends te gebruiken: ***"Het gaat om het belang van de inwoners"***, nu dan..... wij zijn niet alleen burgers van de gemeente Scherpenzeel maar ook inwoners van de provincie Gelderland en hebben duidelijk

aangegeven welke koers wij willen varen, dus neem ons serieus, **STOP** met deze huwelijksdwang en laten we als goede partners op een gezonde manier samenwerken.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

[redacted] Scherpenzeel

24

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 20 april 2021 09 59
Aan: [redacted]
Onderwerp: Zienswijze op herindelingsontwerp Barneveld-Scherpenzeel, zaaknummer 2021-000982
Bijlagen: Zienswijze Lokaal Belang herindelingsontwerp Barneveld-Scherpenzeel met zaaknummer 2021-000982 pdf

Urgentie: Hoog

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij de aangepaste zienswijze die wij indienen als rechtspersoon vereniging Lokaal Belang; zie ook voetnoot.
Ik hoor heel graag per ommegaande of deze zienswijze wel ontvankelijk is.

Vr gr

Namens Vereniging Lokaal Belang,

MHJ Pluimers-Foeken
0342-[redacted]
06[redacted]
www.lokaal-belang.com

LOKAALBELANG

LOKAALBELANG

Aan Gedeputeerde Staten van Gelderland
Van Vereniging Lokaal Belang (hierna Lokaal Belang)
Onderwerp: zienswijze herindelingsontwerp Barneveld-Scherpenzeel
Zaaknummer 2021-000982
Datum 30 maart 2021

Zienswijze herindelingsontwerp Scherpenzeel-Barneveld

Samenvatting
Deze zienswijze geeft aan dat het nu gevolgde proces wat heeft geresulteerd in het herindelingsontwerp (HO) niet voldoet aan eerder geformuleerde randvoorwaarden vanuit de gemeente Barneveld en beoordelingscriteria zoals deze in het Beleidskader Herindeling geformuleerd zijn, er grote financiele en beleidsmatige onzekerheden zijn, tevens wordt voorgesteld dit herindelingsproces te stoppen en tijd te nemen voor het werken aan samenwerking

---

1 Lokaal Belang spreekt uit dat
   a zij geen oordeel heeft over de bestuurskracht, het beleid en de keuzes die de gemeente Scherpenzeel maakt en wil maken,
   b het door de GS gewenste en uitgesproken 'Kernenbeleid' ten principale aan de gemeente zelf is, daar nooit eerder over de wenselijkheid en inhoud door de gemeenteraad en inwoners gesproken is, waardoor dit niet als argument voor GS kan dienen voor een herindeling en, waarbij beide gemeenteraden zich niet tijdig kunnen uitspreken over de inhoud en consequenties ervan;
   c het proces tot op heden niet in voldoende mate zorgvuldig is, er onvoldoende maatschappelijk- en bestuurlijk draagvlak voor een herindeling is en adviezen van deskundigen in de wind geslagen zijn, waardoor niet wordt voldaan aan twee van de beoordelingscriteria.
   d de gemeente Barneveld in het kader van 'goed nabuurschap' open hoort te staan voor een (intensieve(re)) samenwerking met de gemeente Scherpenzeel;
   e. het te betreuren is dat GS variant 2 (diverse samenwerkingsvormen) heeft afgewezen op basis van 'onvoldoende vertrouwen en een vertrouwensbreuk' vanuit de gemeente Barneveld richting de gemeente Scherpenzeel, terwijl het college van B&W van de gemeente Barneveld deze vertrouwensbreuk op 19 januari jl tegenspreekt (zie ook punt 3) en waarbij de recente ontwikkelingen met betrekking tot deze samenwerking positief en hoopgevend zijn, zowel op inhoud als relatie;
   f. het uitgesproken financieel toezicht door GS over beide gemeenten grote financiele gevolgen heeft waardoor de colleges en de gemeenteraden bijna niet meer autonoom kunnen beslissen over zaken die voor de gemeenten belangrijk zijn Daarnaast heeft de financiele opdracht van de Provincie mogelijk *grote gevolgen voor de inwoners van de gemeente Barneveld (bezuinigingen, verhoging belasting)*
   g het de vraag is of deze situatie niet anders had gekund door beide gemeenten rust en tijd te geven gezamenlijk tot een oplossing te komen, zonder een herindeling als voorwaarde,
   h. in een eventueel vervolgtraject de volgende uitgangspunten gehanteerd zouden moeten worden:
      i de wens tot herindeling van gemeenten dient van 'onderop' tot stand te komen, zoals ook beschreven in de beleidskaders van de Arhi-wetgeving en dit nieuwe beleidskader wordt nadrukkelijk gevolgd en zorgvuldig in de praktijk vorm gegeven,
      ii er is een aantoonbaar stevig draagvlak in de betreffende gemeenten;
      iii het proces van herindeling is te allen tijde zorgvuldig, integer, transparant en volledig,
      iv. tijdens dit proces staan ten eerste de bestuursopgaven centraal en niet de oplossingen,
      v. adviezen van onafhankelijke deskundigen worden serieus genomen en zwaar (mee)gewogen,
      vi indien een gewenste herindeling niet in voldoende mate voldoet aan deze uitgangspunten, kan een herindeling geen doorgang vinden;

2 Lokaal Belang verzoekt om op basis van de geformuleerde zienswijze, visie en uitgangspunten (kanttekeningen) af te zien van de voortzetting van het huidige proces van herindeling van de gemeenten Scherpenzeel en Barneveld, geen herindelingsadvies vast te stellen en de Ahri-procedure te stoppen

3. Lokaal Belang roept op om de gemeenten Scherpenzeel en Barneveld de huidige en volgende bestuursperiode tijd en rust te geven om te werken aan de onderlinge samenwerking en het eventueel verder vormgeven van diverse samenwerkingsarrangementen (niet zijnde een ambtelijke fusie) en eventuele toekomstige herindelingsvoorstellen vanuit GS tenminste te beoordelen op de zorgvuldigheid van het proces, draagvlak, democratie en bestuurlijke integriteit.

4. Lokaal Belang vraagt om het nieuwe Arhi-beleidskader - en zoals de Minister van BZK ook voorstaat-, als uitgangspunt te nemen dat herindelen 'van onderop' plaatsvindt, primair op initiatief van de gemeenten zelf.

1. Inleiding

Samenwerking is een goede zaak Samen kan en weet je meer In Nederland kennen wij een fijnmazig democratisch systeem Via dit bestuurlijk democratisch proces kan er invulling worden gegeven aan deze samenwerking
Een dergelijke samenwerking moet gebaseerd zijn op effectiviteit, legitimiteit en representativiteit waarbij het democratisch proces op een ordentelijke manier zijn weg moet kunnen vinden
Op deze manier kunnen, ook politiek gevoelige, onderwerpen besproken worden, waarbij het uiteindelijke besluit ook zou moeten kunnen rekenen op draagvlak en acceptatie. "Als politiek effectief, representatief en legitiem is, kan ze gezaghebbend 'nee' zeggen, omdat het algemene belang vraagt om afwegingen waarin meerderheden en minderheden zich gekend, herkend en erkend weten Dat is de kern van democratische politiek " (Frissen, et al , bijlage 1)
Vanuit de Rijksoverheid geeft de 'Wet algemene regels herindeling' (Arhi) richtlijnen voor situaties waarbij gemeenten in de toekomst als één gemeente samen zouden willen en/of kunnen gaan Uitgesproken wordt dat het Rijk de voorkeur heeft voor herindelingen 'van onderop' waarbij draagvlak en een zorgvuldig proces heel belangrijke beoordelingscriteria zijn Ook wordt aangegeven dat de Provincie het recht heeft 'regie' te nemen maar dat dit een uitzondering zou moeten zijn, waarbij de Provincie in ieder geval moet voldoen aan de criteria zoals verwoord.

In de situatie 'Toekomst Scherpenzeel', die voor de gemeente Barneveld nu bijna 2 jaar speelt, is het duidelijk dat er hiaten in het proces zijn geweest, zoals ook vastgesteld door verschillende onafhankelijke deskundigen die het proces hebben gevolgd en beoordeeld, waarbij met name de Provincie (GS), als regievoerder, steken heeft laten vallen
Lokaal Belang heeft geen oordeel over de door de gemeente Scherpenzeel gepresenteerde beleidskeuzes en onderbouwing, maar constateert wel dat deskundigen (bv. dr. J. Verhagen en BMC) beduidend anders oordelen over het beleid en de financiele robuustheid van de gemeente Scherpenzeel dan dat GS dat doen, hetgeen opmerkelijk is Zou het standpunt van GS voor herindeling wel berusten op álle feiten?
Wat de uitkomst ook moge zijn, ook in de verdere toekomst, het tot nog toe gevoerde proces zal niet de boeken ingaan als zorgvuldig. Tevens moet afgevraagd worden wat beide gemeenten aan toekomstig voordeel zouden hebben, waarbij in minstens één gemeente (Scherpenzeel) nauwelijks draagvlak bestaat voor een herindeling, er sprake is van een structureel sluitende begroting en, met een vasthoudende bestuurskracht, de opgaven die er zijn aanpakt

2. Effect

Lokaal Belang beoogt het volgende

1. De beide gemeenten krijgen de rust en de tijd om te werken aan de onderlinge relatie en vertrouwen, met als doel, in eerste instantie, om op een goede manier samen te werken, zonder druk of vastomlijnd einddoel voor ogen.
2 Er wordt gehoor en invulling gegeven aan zorgvuldig bestuur, draagvlak en democratie
3. De beide gemeenten houden zelfstandige financiele slagkracht, hun autonomie en zeggenschap.

3. Visie

Deze zienswijze is gebaseerd op de volgende visie
Lokaal Belang wil onderdeel van een gemeente zijn die:

1 sterk betrokken is bij haar burgers en bedrijven door met hen serieus, open en integer het gesprek aan te gaan en ontvankelijk te zijn voor hun ideeen en behoeften. Door te verbinden met burgers en bedrijven ontstaat wederzijdse inspiratie en kunnen alle belangen beter worden afgewogen,
2 met betrokkenheid van burgers en bedrijven bij de gemeente, want 'de gemeente' dat zijn wij allemaal en daarom dragen we samen verantwoordelijkheid voor het goed functioneren van de samenleving en de democratie,
3. zich focust op het belang van haar burgers en bedrijven, het lokale belang dus, en zich waar mogelijk dienend opstelt,
4 een degelijk en sluitend financieel beleid heeft, 'het huishoudboekje van de gemeente op orde' Dit is van belang voor onze inwoners en ondernemers Het hebben van voldoende geld nu en in de toekomst is een randvoorwaarde voor het kunnen uitvoeren van gemeentelijk beleid en het kunnen bieden van allerlei voorzieningen aan inwoners en ondernemers;
5 waakt over de democratische rechten van haar burgers,
6 draagvlak voorop stelt, niet alleen in woord, maar ook aantoonbaar in daden,
7 tijdig, helder, transparant en zo volledig mogelijk met haar burgers en bedrijven communiceert,
8 die betrouwbaar, zorgvuldig, transparant en bestuurlijk integer is Onze inwoners moeten te allen tijde kunnen rekenen op een bestuur dat voldoet aan deze eisen,
9. werkt aan een krachtige en uitdagende samenleving zodat de samenleving als geheel verder tot ontwikkeling kan komen Daar waar mogelijk ook in samenwerking met andere gemeenten en regio's,
Waar mogelijk moet de gemeente hiervoor kansen creeren en voorwaarden scheppen

4. Kanttekeningen bij het Herindelingsontwerp

- Gebrek aan maatschappelijk- en politiek draagvlak en onzorgvuldig proces
  Bij voortzetting van het huidige proces zal, vanwege het gebrek aan draagvlak en het gebrek aan een zorgvuldig proces, het moeilijk worden om deze herindeling een succes te laten worden Een gedwongen herindeling is geen garantie voor succes en wordt over het algemeen afgeraden (bijlage 2)
- Geen lichte herindeling
  Scherpenzeel wenst om haar moverende redenen geen 'lichte herindeling' Het gevolg is dat beide gemeenten op dit moment in een traject zitten van een 'reguliere herindeling' Dat zou nog kunnen veranderen, maar de kans daarop lijkt zeer gering gezien de inhoud van de open brief van het college van B&W van de gemeente Scherpenzeel aan het adres van de gemeente Barneveld (5 november 2020) en hun concept-zienswijze (versie 26 maart 2021, bijlage 3)
  Daarnaast staan de beide gemeenten onder financieel toezicht Deze combinatie heeft (te) grote impact op de gemeente Barneveld op het gebied van coordinatie, de organisatie en de financiele slagkracht
  In het licht hiervan, de ambities, de gewenste dienstverlening naar inwoners, bedrijven en organisaties en de gewenste investeringen, zijn de consequenties te groot. Een lichte samenvoeging zouden deze grote consequenties in veel mindere mate hebben Al met al heeft deze (gedwongen) herindeling, waar ook onvoldoende draagvlak voor is vanuit in ieder geval Scherpenzeel, op dit moment geen meerwaarde voor de gemeente Barneveld; haar inwoners, bedrijven en organisaties. Dit is in lijn met de door het college van B&W van de gemeente Barneveld geformuleerde randvoorwaarden (o a stevig draagvlak, duidelijke meerwaarde voor de gemeente Barneveld, lichte samenvoeging, zo min mogelijk coordinatievraagstukken (Zie bijlage 4,5)
- Samenwerking
  Samenwerking kent vele verschijningsvormen, zo ook in dit dossier. Het is heel duidelijk dat beide gemeenten geen ambtelijke fusie willen (een van de varianten binnen variant 2)
  Wat de beiden gemeenten wel willen, is (verdieping van) samenwerking op diverse terreinen, wat overigens al langer plaatsvindt Onder druk van het starten van de Ahri-procedure artikel 8 door GS, is de bestendiging en verdieping van deze samenwerking onder druk komen te staan Echter, Lokaal Belang is content te zien en vindt het positief de laatste maanden te ervaren dat de samenwerking en de invulling ervan, tussen de gemeenten Scherpenzeel en Barneveld zulke concrete ontwikkelingen doormaken (bijlage 6) Het is in ieder geval duidelijk dat beide gemeenten (verder) willen werken aan een duurzame samenwerking, wat de uitkomst van dit proces ook moge zijn Dat is een goede zaak In de ogen van Lokaal Belang zou het verstandig en zorgvuldig zijn, gezien alles wat al gepasseerd is, de beide zelfstandige gemeenten de rust en de tijd te geven, zonder druk vanuit GS, om de samenwerking verder vorm te geven
- Financien
  De beide gemeenten en haar inwoners zouden er met een herindeling financieel 'beter' op worden Dat is maar zeer de vraag Zie bijvoorbeeld ook het HO wat betreft de financiele kengetallen en lastenniveau van de gemeente Barneveld Verder wordt in het HO aangegeven dat de uitkering van het gemeentefonds voor de nieuwe gemeente, lager zal uitpakken dan de huidige bedragen samen Schaalvoordeel beperkt zich met name tot enkele bestuurders, maar die maken slechts een fractie uit van de totale begroting
  Recentelijk werden de woonlastencijfers 2021 van Coelo gepubliceerd Lokaal Belang constateert dat de verschillen tussen de gemeente Scherpenzeel en de gemeente Barneveld minimaal zijn Echter, vanwege het financieel toezicht heeft GS de gemeente Barneveld de opdracht gegeven om 'schoon door de poort' te moeten komen Dit aangezien de gemeente Barneveld *geen* structureel sluitende begroting heeft voor 2022 en de daarop volgende jaren Scherpenzeel heeft overigens wel een structureel sluitende begroting. Er zullen dus *structurele* maatregelen genomen moeten worden welke nu niet zichtbaar te maken zijn in cijfers en die ingrijpende financiele maatregelen zullen globaal neer komen op bezuinigen, verhogen van de belasting of een combinatie van deze twee Het is zeer de vraag wat dat gaat betekenen voor de huidige gemiddelde lastendruk en het voorzieningenniveau in de gemeente Barneveld GS gaven aan dat zij de keuzes van de gemeente Scherpenzeel afwijzen vanwege het feit dat zij de lasten voor de inwoners aldaar 'niet proportioneel' achten Verder gaven zij dat, in het kader van de opdracht 'schoon door de poort komen' de gemeente Barneveld nog een onbenutte belastingcapaciteit heeft van 7,8 miljoen voor bijvoorbeeld de OZB Het college van B&W van de gemeente Barneveld hebben inmiddels laten weten dat zij niet willen dat de lasten voor inwoners omhoog gaan. Mocht de herindeling toch leiden tot een beperkte lastenverzwaring, dan vraagt zij de Provincie om een (tijdelijke) financiele ondersteuning om dit te voorkomen. Ook vraagt zij om ondersteuning voor de instandhouding van het voorzieningenniveau (bijlage 7). Dat roept de vraag op of, als de Provincie al zou toestemmen, de tijdelijke financiele ondersteuning ertoe leidt dat de lastenverzwaring van inwoners en bedrijven alsnog komt maar op een later moment en of de Provincie wel bereid is de instandhouding van de voorzieningen op zich te nemen. Dit o.a. gezien de recente uitspraken van gedeputeerde Markink (10 maart 2021) dat de Provincie nooit bijdraagt aan de exploitatiekosten van voorzieningen. Verder roept het de vraag op welke belastingverhoging (lastendruk) voor inwoners en ondernemers van de gemeente Barneveld proportioneel geacht wordt en wie dat dan bepaalt. Ook op dit punt heeft de gemeenteraad van Barneveld nog niet met elkaar gesproken of besloten Al met al zijn en blijven de financiele gevolgen zeer onzeker.

- Kernenbeleid algemeen
  Een argument voor de herindeling was het invoeren van een kernenbeleid 2 0
  Een van de 4 beoordelingscriteria in het beleidskader is, naast draagvlak en een zorgvuldig proces, 'interne samenhang en nabijheid bestuur' Het 'Kernenbeleid 2 0 ' wordt gepresenteerd als 'het ei van Columbus'. GS stellen dat Scherpenzelers een 'hoge mate van autonomie, zeggenschap en zelfbeschikking' moeten krijgen. De vraag is nadrukkelijk of de gemeenteraden en inwoners eigenlijk wel een Kernenbeleid 2.0 willen en wat dat zou moeten inhouden De gemeente Barneveld gaat over het algemeen netjes om met haar kernen en dat is een goede zaak Maar het college van B&W gaat nu mee met GS en het Kernenbeleid 2.0 zonder dat de raad erover besloten heeft Het bevreemdt ons zeer dat GS nadrukkelijk en herhaaldelijk uitspreken (in Webinars en in Statenvergaderingen van 10 maart) dat het standpunt van de gemeente Barneveld zou zijn dat zij Kernenbeleid 2 0 willen implementeren. Want wie is de gemeente Barneveld dan eigenlijk? Het college van B&W? Nee, dat zijn het bestuur en de inwoners die hun vertegenwoordiging in handen leggen van de gemeenteraad, als zijnde hun volksvertegenwoordigers en het hoogste bestuursorgaan Daarnaast bevreemdt het ook dat GS uitspreken dat de gemeenten weliswaar over dit Kernenbeleid gaan maar daarentegen wel van de gemeenten eisen (HO, blz 52) dat zij invulling geven aan dit beleid. Hieruit wordt het beeld van 'dwang' opgeroepen en dat is geen goede zaak
  Kernenbeleid Inhoudelijk, juridisch en financieel
  Een hoogleraar die aanwezig was bij de technische briefing in Scherpenzeel op 8 maart jl en gepromoveerd op het onderwerp 'Lokale democratie en innovatie', gaf aan dat de enige juridische structuur voor een dergelijke wens voor 'autonomie, zeggenschap, zelfbeschikking' een bestuurscommissie is Een commissie die door de gemeenteraad bevoegdheden gedelegeerd heeft gekregen met een bepaald vooraf vastgesteld budget (bijlage 8) Willen de gemeenten (bestuur en inwoners) dat? Wil elk dorp in de nieuwe gemeente straks een bestuurscommissie (dat zijn er dan 10) met alle organisatorische, juridische, financiele en inhoudelijke gevolgen van dien? Dat kan niet worden gesteld, want de gemeenteraad en inwoners hebben het er nooit over gesproken, laat staan besloten Er zijn dus geen garanties te geven aan in ieder geval de inwoners van Scherpenzeel over hun toekomstige 'zeggenschap, autonomie en zelfbeschikking' zoals GS dat wensen en telkenmale naar voren brengen, ook als een soort 'geruststelling' richting diezelfde inwoners
- Suggesties en verwachtingen
  Lokaal Belangt maakt zich zorgen over de suggesties en verwachtingen die door GS worden gewekt ten aanzien van dit Kernenbeleid 2 0, richting met name de inwoners van de gemeente Scherpenzeel, maar ook richting de besluitvormende besturen zoals o a PS, de Minister, de Eerste en Tweede Kamer. Het is niet gezegd dat het Kernenbeleid 2 0 er gaat komen en als het er al komt, op welke manier, met welke mogelijkheden etc Dit is vragen om teleurstellingen en dat is ongewenst voor iedereen. Het helpt dan ook niet in het versterken van de onderlinge relatie en samenwerking (op welke manier dan ook)

5. Conclusie

Het is in de ogen van Lokaal Belang een feit dat er de afgelopen jaren veel mis is gegaan op het gebied van zorgvuldigheid van het proces en dat het maatschappelijk- en bestuurlijk draagvlak overduidelijk ontbreekt
Dat wordt niet alleen door Lokaal Belang en diverse gremia in de gemeente Scherpenzeel gesteld, maar ook door tal van hoogleraren en bestuurskundigen. Dit zijn twee zeer belangrijke beoordelingscriteria in het beleidskader.
Wij achten de participatie, waaronder het Kieskompas, overigens niet representatief, niet betrouwbaar en niet steekhoudend, welke derhalve niet als 'bewijs' voor draagvlak voor deze voorgenomen herindeling kan dienen
Wij kunnen ons verder niet aan de indruk onttrekken dat GS met het derde beoordelingscriterium via dit Kernenbeleid 2 0, de herindeling proberen te legitimeren en te 'verkopen' aan zowel de gemeenten Scherpenzeel als Barneveld, PS, de Minister, de Eerste en Tweede Kamer, als de Raad van State Kernenbeleid waar de inwoners en de gemeenteraden nog niet over gesproken en besloten hebben en waarvan het hoogst onzeker is of en hoe dat vorm zou moeten gaan krijgen En, of dat in voldoende mate gaat voldoen aan 'een hoge mate van autonomie, zeggenschap, zelfbeschikking' zoals GS dat wensen Verder zijn en flinke onzekerheden voor wat betreft de financiele maatregelen en daaruit voortvloeiende lastendruk en het voorzieningenniveau, voor met name in de gemeente Barneveld Al met al voldoet het herindelingsontwerp op fundamentele punten niet aan het beleidskader, de uitgangspunten van de gemeente Barneveld en aan de visie die Lokaal Belang op de gemeente heeft en die wij graag zien Het herindelingsontwerp dient derhalve te worden afgewezen en niet worden omgezet in een herindelingsadvies. Dit verzoek doen wij bij dezen via deze zienswijze

Hoogachtend,

Namens Vereniging Lokaal Belang

Mw. M.H J Pluimers-Foeken
Dhr J W van den Born
Mw M Blankenburgh-In 't Anker
Dhr G H Kevelam
Dhr A S van Amerongen
Dhr M Marsman
Dhr P. Overgaauw
Dhr J van Beusekom

Bijlagen bij 'zienswijze van Vereniging Lokaal Belang gemeente Barneveld ten aanzien van het herindelingsontwerp Barneveld-Scherpenzeel, Zaaknummer 2021-000982'

Bijlage 1:
Nota van bevindingen, Prof. dr P Frissen, dr M Schulz en H. den Uijl MA, Nederlandse School voor Openbaar Bestuur (Den Haag), 2 december 2020
https //www gelderland.nl/bestanden/Gelderland/Nieuws-en evenementen/DOC_NSOB_Nota_van_bevindingen_Scherpenzeel pdf

Bijlage 2
BMC rapport, M J A R Hermans, 22 november 2019
https //barneveld bestuurlijkeinformatie nl/Reports/Document/ebb9dd3e-0b15-44fc-9d8a-5e2717d194c1?documentId=3f1001e0-2664-4ef7-9437-f6a8f36e7f0a

Bijlage 3.
Concept-Zienswijze herindeling Scherpenzeel-Barneveld, College B&W gemeente Scherpenzeel, 18 maart 2021
https //www scherpenzeel.nl/document php?m=79&fileid=80257&f=9a2fff3803217615ffec928a1d090040&attachment=0&c=129585

Bijlage 4 en 5
Verkenning versterking bestuurskracht, 4 juni 2020
Verslag Overleg met College B&W van Barneveld, 12 mei 2020 (blz 19 e v)
https //barneveld bestuurlijkeinformatie nl/Reports/Document/ebb9dd3e-0b15-44fc-9d8a-5e2717d194c1?documentId=9aa864a5-c37b-4dc4-b79d-e7b7d5289161

Bijlage 6.
Verslag gesprek colleges Scherpenzeel-Barneveld, 9 februari 2021
https //barneveld bestuurlijkeinformatie nl/Reports/Document/4d6931a2-f1e2-41ae-8ad0-6e5ba09321b6?documentId=e01a0389-2de5-478a-8f3e-954eddf59a24

Bijlage 7
Concept-Zienswijze herindeling Scherpenzeel-Barneveld en brief, College B&W gemeente Barneveld, 6 april 2021
https //barneveld bestuurlijkeinformatie nl/Agenda/Document/dde40e16-4ab6-4e9f-89c3-5f3a73435cda?documentId=b1c12d60-0d44-4239-bfd4-90cb8ffbc50a
https //barneveld bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/dde40e16-4ab6-4e9f-89c3-5f3a73435cda?documentId=54a52a62-c43a-4570-a138-746c459f3c97

Bijlage 8
Presentatie Lokale democratie, binnengemeentelijke decentralisatie en het institutionele staatsrecht,
Mr dr J Westerweel, MA, 8 maart 2021
https://ibabsonline eu/Agenda aspx?site=scherpenzeel&agendaid=c8e414d8-265c-47e4-b8e0-a4859f092331&FoundIDs=&year=2021

25

[redacted]

Van: [redacted]@wxs.nl>
Verzonden: woensdag 31 maart 2021 09 48
Aan: ProvincieGelderland
Onderwerp: Zienswijze herindelingsontwerp Barneveld-Scherpenzeel, zaak nr 2021 - 000982
Bijlagen: Zienswijze [redacted] docx

Geacht college,

In de bijlage de zienswijze van ondergetekende betreffende het herindelingsontwerp Barneveld-Scherpenzeel, zaaknummer 2021 – 000982

Met vriendelijke groet,

[redacted]
[redacted] SCHERPENZEEL
E.. [redacted]@wxs.nl
T.. 06 [redacted]

College van Gedeputeerde Staten Gelderland
Postbus 9090
6800 GX Arnhem

Scherpenzeel, 31 maart 2021

Betreft. Zienswijze herindelingsontwerp Barneveld – Scherpenzeel, zaak nr. 2021 – 000982

Geacht college,

Oorspronkelijk was ik niet van plan om te reageren op het herindelingsontwerp Barneveld - Scherpenzeel Gezien de enorme stemmingmakerij die er is in het dorp om toch vooral te kiezen voor zelfstandigheid, kan ik toch niet nalaten om mijn mening te geven Die noodzaak voel ik des te sterker nu ik de concept zienswijze van de gemeenteraad (opgesteld door het bevooroordeelde college van B&W) heb gelezen. Daarin komt uitsluitend de mening van het college en de beide coalitiepartijen, Gemeentebelangen Scherpenzeel (GBS) en de SGP naar voren Waar de waarnemend burgemeester aan het eind van de digitale raadsbijeenkomst van 9 maart jl. aangaf dat het aan het college is om een evenwichtig document te schrijven, dan moet ik helaas vaststellen dat dit niet is gelukt. Mogelijk speelt hier de invloed van de behandelend ambtenaar een rol, maar dit terzijde.

In grote lijnen moet ik zeggen dat het herindelingsontwerp Barneveld – Scherpenzeel een uitstekende voorzet is. Veel aspecten die nu in Scherpenzeel slechts met veel moeite in stand worden gehouden, krijgen dan een beter uitgangspunt Zonder uitgebreid op deze zaken in te gaan, wil ik een aantal noemen:

- Instandhouding van onze voorzieningen Bij zelfstandigheid zal dat een groot deel van onze financien opeisen Bij herindeling worden de kosten niet lager, maar zullen wel schaalvoordelen kunnen optreden.
- Dienstverlening aan de inwoners. De loketvoorziening van Scherpenzeel werkt op zich uitstekend. Alleen wanneer er vragen worden gesteld over vergunningen, over verkeerssituaties (bijv tijdens het wethouder spreekuur), over bouwmogelijkheden, etc , dan worden inwoners nogal eens van het kastje naar de muur gestuurd (omdat de betreffende ambtenaar niet beschikbaar is) of erger nog wordt helemaal geen antwoord gegeven. In een grotere gemeente werkt dit ongetwijfeld beter, omdat daar meer vervanging beschikbaar is.
- Zeggenschap over het eigen dorp. Daarvoor is nu juist het dorpenbeleid 2.0 een uitstekende vervanging voor het als zelfstandige gemeente opereren Behoeft wel nadere uitwerking
- Lokale lasten. Het huidige college van Scherpenzeel verhoogt de OZB gedurende vier jaar met steeds 6% bovenop de correctie voor het prijsindexcijfer. En met die extra middelen is het nog maar nauwelijks mogelijk om de structurele lasten te dekken
- Gemeentefinancien Structurele kosten behoren structureel te worden gedekt. Uit de begroting 2021-2024 van Scherpenzeel blijkt dat dit met kunst- en vliegwerk voor de laatste twee jaren is gelukt. Voor de eerste twee jaren worden extra personeelslasten nog voor een deel incidenteel gedekt. Maar voor de langere termijn zal structurele dekking lastig worden. Wanneer de gemeenterekeningen van de laatste jaren worden geanalyseerd, dan zien we

bijna steeds een negatief resultaat in vergelijking met de begroting. Het uiteindelijke totaal resultaat is vaak positief door de incidentele inkomsten, met name uit grondexploitaties

- De positie in de Regio FoodValley. Scherpenzeel heeft onvoldoende bestuurlijke en ambtelijke capaciteit om als volwaardige speler mee te doen Als voorbeeld de RES Scherpenzeel kon pas echte inbreng hebben nadat zij zelf een energievisie heeft vastgesteld, en dat was pas in 2021, terwijl het traject van de RES al veel langer liep

Resumerend is mijn conclusie dat het traject van gemeentelijke herindeling voor Barneveld en Scherpenzeel op basis van het voorliggende ontwerp zo krachtig mogelijk moet worden vervolgd Wellicht behoeft de "plus" nog enige nadere invulling, omdat dit voor Scherpenzeel een belangrijk element in het herindelingsontwerp is

Ik wens u veel wijsheid toe bij het vervolg.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
[redacted]
[redacted] SCHERPENZEEL
E.. [redacted]k@wxs.nl
T · 06 [redacted]

[redacted]

Van: [redacted]@[redacted]nl>
Verzonden: woensdag 31 maart 2021 10 35
Aan: ProvincieGelderland
CC: Griffie
Onderwerp: Barneveld en Scherpenzeel met rust laten

onderwerp· zienswijze herindelingsontwerp Barneveld – Scherpenzeel en zaaknummer 2021 – 000982

Geacht college van Gedeputeerde Staten,

Met deze mail wil ik mijn mening (zienswijze) geven over het herindelingsontwerp Barneveld – Scherpenzeel en zaaknummer 2021 – 000982

Geen draagvlak

Volgens de provincie (het college van GS) doet de mening van de Scherpenzelers er niet toe De peiling van zomer 2020 (4024 stemmen voor zelfstandigheid, 87% van de kiezers) is compleet genegeerd, zogenaamd omdat wij Scherpenzelers niet juist waren geinformeerd. Alsof we niet zelf na kunnen denken!

Nu er een nieuwe officiele peiling ligt (4944 stemmen voor zelfstandigheid, 82 % van de kiezers)) eisen wij dat de provincie luistert naar de samenleving W I J W I L L E N Z E L F S T A N D I G B L I J V E N !

Geen eerlijk spel

- In de keukentafelgesprekken en de verslagen daarvan werd gepoogd woorden in de mond te leggen Overduidelijk stuurden Berends en Markink aan op 1 uitkomst Hetzelfde geldt voor het kieskompas-onderzoek

- Door tegenstellingen uit te vergroten en te insinueren dat er in Scherpenzeel wordt geintimideerd heeft de provincie willens en wetens bijgedragen aan het verslechteren van de sfeer in ons dorp

- GS heeft hun uiterste best gedaan om Scherpenzeel kapot te maken Een stroman in de vorm van Harry de Vries, stoken in onze gemeenteraad, kwalijke beeldvorming over hoe erg het allemaal wel niet zou zijn gesteld met Scherpenzeel, Scherpenzeel en Barneveld tegen elkaar uitspelen, met een zak geld wapperen richting Barneveld Dit is een provincie onwaardig

Geen eerlijk beeld

- De provincie meet met twee maten in Scherpenzeel moeten de financien 100% op orde zijn (en dan is t nog niet goed), en Barneveld komt overal mee weg Scherpenzeel staat in de top van de meest gezonde gemeenten van Nederland, en Barneveld bungelt al jaren onderaan de ranglijstjes

- Barneveld moet zijn huishoudboekje nog op orde brengen Dus moeten ze gaan snijden in bijv personeel of voorzieningen, of de OZB verhogen Het is oneerlijk om dat er niet bij te vertellen, want als we gaan fuseren raakt ons dat ook

- Het kernenbeleid wordt mooier voorgesteld dan het is De provincie kan niet hard maken dat wij Scherpenzelers iets te zeggen krijgen in de nieuwe gemeente, of dat onze voorzieningen overeind blijven

- Er ligt gewoon geen eerlijke vergelijking, en dat terwijl Scherpenzeel zijn huiswerk keer op keer heeft gedaan Er ligt gewoon een stevig verhaal van onze gemeente

Slecht plan

Niemand kan garanderen dat de OZB niet gaat stijgen in Barneveld Dus of we financieel beter af zijn met een fusie is maar de vraag En bovendien geld is niet alles Ook al zouden er wel harde afspraken liggen, dan nog gaan we er als dorp op achteruit, als zelfstandige gemeente kunnen we tenminste zelf bepalen wat er met onze belastingcenten gebeurt

Geen respect

Ik vind uw houding richting ons dorp, en ons gemeentebestuur, respectloos en beneden alle peil

U haalt alles uit de kast om uw zin door te drijven en u behandelt ons als een stel kleine kinderen. U pakt ons onze zelfstandigheid af, en geeft ons er een fopspeen voor terug U geeft Barneveld een vrijbrief om ons te annexeren en u gedraagt u alsof dat de normaalste zaak van de wereld is

In een democratisch land als Nederland zou dat niet mogen kunnen

Als Barnevelder en als Gelderlander vraag ik GS en PS om dit proces te stoppen Geef Scherpenzeel en Barneveld een vaste burgemeester en laat ons met rust En steek uw tijd, energie en geld in nuttiger zaken, bijvoorbeeld in het herstel van de relaties met/binnen Scherpenzeel en met Barneveld

Graag wil ik op de hoogte gehouden worden wat er mijn mijn mail gebeurd

Met vriendelijke groet,

Naam [redacted]
Adres [redacted]
Woonplaats [redacted] Barneveld
Tel [redacted]

Met een vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]
Barneveld
0342-[redacted]

[redacted]

27

[redacted]

Van: Ben Trooster <ben@trooster.com>
Verzonden: woensdag 31 maart 2021 12.12
Aan: ProvincieGelderland
CC: 'Gerrit Dijkstra'
Onderwerp: Zaaknummer 2021-000982 Zienswijze VVD Scherpenzeel-Barneveld
Bijlagen: Zienswijze VVD versus GS Gelderland Fusie pdf, Zienswijze VVD versus GS Gelderland Fusie getekend pdf

Geachte dames en heren,

Bijgaand treft u de zienswijze aan van de VVD inzake de beoogde fusie tussen de gemeente Scherpenzeel en gemeente Barneveld

Gaarne ontvangen wij een ontvangstbevestiging

Met vriendelijke groet,

Ben Trooster

Voorzitter
Lokaal Netwerk Vallei en Veluwe

VOLKSPARTIJ
VOOR VRIJHEID
EN DEMOCRATIE

T [redacted]
E ben@trooster.com

Van. Volkspartij voor Vrijheid en Democratie Lokaal Netwerk Vallei & Veluwe
mr.drs B R Trooster, voorzitter
p/a ing G. Dijkstra
[redacted]

Aan. College Gedeputeerde Staten van Gelderland
T.a.v. Directiesecretariaat
Postbus 9090
6800 CX ARNHEM

Datum: 30 maart 2021
Betreft: Zienswijze herindelingsontwerp Barneveld – Scherpenzeel
Zaaknummer 2021-000982

Geachte leden van het College,

De VVD heeft langjarig deel uitgemaakt van de gemeenteraad van Scherpenzeel Helaas heeft zij aan de laatste gemeenteraadsverkiezingen niet deelgenomen De inbreng van de VVD in de discussie over het herzieningsontwerp Barneveld - Scherpenzeel dreigt hierdoor te ontbreken. Inmiddels heeft de VVD in de gemeente Scherpenzeel zich herpakt. Een aantal - jonge - mensen heeft de handschoen opgenomen met het doel om in 2023 opnieuw deel uit te maken van het lokale bestuur.

Wij, de fractie van de VVD in Scherpenzeel, willen onze stem laten horen en dat doen door het indienen van deze zienswijze. Wij geven hierin aan wat wij belangrijk vinden bij het functioneren van Scherpenzeel als gemeenschap. De zienswijze wordt ondersteund en ingediend namens het bestuur van het VVD-netwerk Vallei en Veluwe, waar VVD Barneveld en VVD Scherpenzeel beiden onderdeel van zijn

Een sterke gemeente staat voor ons naast een sterk functionerende gemeenschap. Sport en cultuur, het verenigingsleven, de voorzieningen en waarden en normen bepalen onder meer de wijze waarop de gemeenschap functioneert Inwoners van de gemeente Scherpenzeel kunnen die gemeenschap wel verschillend ervaren.

De gemeente daarentegen is de organisatievorm waarbinnen de gemeenschap kan functioneren In een ideale Gemeente is er sprake van een behoorlijk bestuur en een goed accuraat werkend ambtenarenapparaat dat de gemeenschap faciliteert Als dat efficient gebeurt zijn de collectieve lasten voor de gemeenschap beperkt om onder meer infrastructuur, wonen en economie (werkgelegenheid) te onderhouden en - indien gewenst - uit te breiden. De mensen maken gebruik van die faciliteiten en vormen de 'sterke' gemeenschap Het bestuur handhaaft de collectieve afspraken en onderhoud de contacten met de buren, de regio en het landelijk bestuur.

Naar de mening van veel inwoners kan de gemeente Scherpenzeel zich in de huidige vorm, als een kleine zelfstandige gemeente, prima blijven redden. Dit blijkt onder meer uit de recente peiling onder de bevolking. Of de gemeenschap bereid is extra financiele offers te brengen om die zelfstandigheid te behouden moet nog maar blijken. Onze fractie plaatst daarbij een aantal kanttekeningen, te weten.

- In hoeverre functioneert de gemeente Scherpenzeel momenteel bestuurlijk zelfstandig? Is zij niet gebonden aan diverse gemeenschappelijke regelingen Is zij bestuurlijk niet sterk afhankelijk van de regio?

- Maken we voor de uitvoering van ons dagelijks werk niet veelvuldig gebruik van de capaciteit van de buren? Externen worden ingehuurd om het werk te doen en de kennis te verbreden.

- Hoe staat het met de ' toekomstige zelfredzaamheid' van de gemeente Scherpenzeel als ze zich nu al niet eens zelfstandig kan redden Is het politiek bestuur , college, gemeenteraad en politieke partijen, wel zo sterk als gemeend wordt dat ze zijn?

- Wordt eenieder binnen de gemeenschap, naar behoefte, door de gemeente bediend?

- Zijn we voor de lange termijn, de toekomst, in staat de realisatie van de ambities en beschikbaarheid van financiele middelen in balans te houden? Willen we op de lange termijn ook die financiële offers brengen voor zelfstandigheid?

- En welke impact heeft dit op het gemeentelijk apparaat? Kan voldoende kwaliteit – blijvend – worden geboden door het ambtelijk werkapparaat te behouden? Is zij voldoende flexibel om te anticiperen in complexe vraagstukken?

Het beantwoorden van deze en nog tal van andere vragen, valt niet direct in het voordeel uit van Scherpenzeel als zelfstandige gemeente. Het valt ook niet uit richting schaalvergroting en op gaan in een grotere. Dat laatste is zeker niet wenselijk als de gemeenschap met lege handen blijft staan Vanuit strategisch oogpunt zou het bestuur juist nu - de uitkomst van de peiling in beschouwing nemende - hard moeten onderhandelen met haar toekomstige fusiepartner Ambities van de gemeenschap moeten worden veiliggesteld en de financiele middelen daarbij voor lange termijn worden vastgelegd. De structuurvisie (2013) en Scherpenzeel 2030 vormen een goede basis om een dergelijke onderhandeling te voeren en inhoud te geven.

Voor de VVD Scherpenzeel is die ambitie, wonen, werken en (sociale) voorzieningen afgestemd op de lokale gemeenschap Behoud van het groene karakter van het dorp, oog voor de agrarische sector, natuur en milieu. Een sterk verenigingsleven, in de zin van sport, cultuur en gemeenschap. Zoals bij voorbeeld verwoord in de visie 2030.

Maak daarnaast gebruik van de Regio Food Valley om grotere ontwikkelingen te faciliteren Denk hierbij aan regionale bedrijventerreinen die het lokale niveau overstijgen Versterk elkaar in plaats van het eigen voordeel na te jagen. Samenwerken met de acht Food Valley gemeenten, dat doen we nu al als het gaat om uitvoering, we zouden dat ook moeten doen voor fysieke ontwikkelingen zoals, woningbouw, bedrijfsontwikkeling en infrastructurele werken. Maar ook voor zorg, welzijn en faciltaire diensten.

Scherpenzeel als gemeenschap beschikt over een redelijke financiele reserve Die reserve dient naar de mening van de fractie van de VVD Scherpenzeel te worden ingezet voor de faciliteiten om de gemeenschap voor de toekomst te behouden Nu wordt deze reserves door de huidige bestuurders van Scherpenzeel gebruikt om de organisatie te laten functioneren.

Helaas is verzaakt geen goede afweging te maken tussen zelfstandig blijven of samengaan met een buurgemeente Sterker nog, de hakken van de coalitie staan in het zand Wat de VVD Scherpenzeel betreft rest nu slechts de onderhandelingstafel om duidelijk te krijgen of de gemeenschap in een grotere organisatie haar ambities waar kan blijven maken en kan beschikken over voldoende financiele middelen, daarmee de ambitie langjarig gestand te kunnen blijven doen Pas daarna kan een afgewogen keuze voor de organisatievorm worden gemaakt

Vriendelijke groet

[redacted]

Ben Trooster
Voorzitter
Lokaal Netwerk Vallei en Veluwe

[redacted]

Gerrit Dijkstra
namens VVD Scherpenzeel

28

[redacted]

Van: [redacted]@live.nl>
Verzonden: donderdag 25 maart 2021 17 58
Aan: PROVINCIELOKET
Onderwerp: T a v De commisaris van de koning

Goede dag,

Kan de scherpenzeelse bevolking niet zelf beslissen of we zelfstandig willen blijven, moet er nu nog weer wen enquete worden gehouden? Om het maar door te drammen...., lees steeds dat nog niet vast staat dat Scherpenzeel bij Barneveld komt.., waarom dat gedram?...

Commisaris ik zou zeggen reist u eens af naar Haren , Haren valt nu onder Groningen, vraagt u persoonlijk eens aan de mensen daar in Haren, hoe gelukkig ze nu zijn, bij Groningen te horen..

Tuurlijk staat het vast dat Scherpenzeel bij Barneveld moet komen....., dat blijkt wel uitnal dat gedram...

Ik hoop echt dat er een heel diep onderzoek komt , dat de onderste steen boven komt..
en wat kost deze dram poppenkast allemaal

Hoop dat straks kabinet enz, "WEL" naar de inwoners van Scherpenzeel luistert..

Er kunnen van alle dure bureaus worden ingeschakeld, die tot conclusie komen dat beste is dat Scherpenzeel beste bij Barneveld kan komen...

Maar met gewoon nuchter boeren verstand komen heel veel met mij tot andere conclusie..

Zal alles in het werk stellen...dat hier een diepgaand onderzoek over gaat komen..

Met vriendelijke groet

[redacted]

[redacted]@live.nl

Verstuurd vanaf mijn iPad

29

[redacted]

Van: [redacted]@gmail com>
Verzonden: donderdag 1 april 2021 15 19
Aan: ProvincieGelderland
Onderwerp: zienswijze herindelingsontwerp Barneveld-Scherpenzeel en zaaknummer 2021-000982
Bijlagen: Zienswijze Annexatie Scherpenzeel door Barneveld pdf, zwartgelakte WOB pdf

Goedemiddag,

Mijn zienswijze aangaande dit onderwerp.
De PDF 'WOB' is de bijlage

met groet,

[redacted]
[redacted]
[redacted] Barneveld

Zienswijze fusie gemeente Barneveld en Scherpenzeel

Barneveld, 31 maart 2012

Dames en Heren,

De gemeenteraad van Barneveld, en daarmee de bestuurders, zitten er met mandaat van de burger/kiezer. Wanneer besluiten genomen worden, die indruisen tegen de regels van fatsoen, kan de burger lijdzaam toezien óf protest aantekenen dat dit handelen mede in zijn naam plaatsvindt.

Helaas moet ik gebruikmaken van de geboden gelegenheid mijn zienswijze te geven aangaande de voorgenomen annexatie van de gemeente Scherpenzeel door de gemeente Barneveld In een goed functionerende transparante democratie was deze zienswijze overbodig geweest

Joop Brons, columnist van De Gelderlander, typeerde het begrip 'zienswijze' op 19 januari 2020 Aan het einde van deze zienswijze wordt hij geciteerd

De gemeente Barneveld vraagt haar burgers- en dus ook mijn persoontje- een 'zienswijze' op de annexatie van de gemeente Scherpenzeel Daarvoor moeten de argumenten en motivaties van bestuurlijk Barneveld bekend zijn en niet alleen mogelijke ambities.

Ontbreekt essentiele informatie dan kan geen inhoudelijke zienswijze worden gegeven, hoogstens een beschouwing van het bestuurlijke traject dat de gemeente Barneveld in deze tot dusver heeft gehanteerd. Een toetsing aan de Wet Openbaarheid Bestuur aangaande de beginselen van behoorlijk bestuur, ligt dan voor de hand

De 'beginselen van behoorlijk bestuur' zijn -bij gebrek aan informatie- hoe ik als burger van de gemeente Barneveld deze annexatie ervaar. Vanuit dat standpunt is mijn zienswijze sec opgebouwd

Daarbij kijk ik minder naar het presteren en acteren van de provincie Gelderland en de gemeente Scherpenzeel Immers, wanneer de eigen gemeente weigert te voldoen aan transparantie heeft het geen zin anderen de maat te nemen

Serie rapportages van Binnenlands Bestuur

Opmerkelijk is de serie rapportages van het toonaangevend magazine Binnenlands Bestuur van 25, 26, 28 en 30 maart Het geeft een inkijkje in het ambtelijke reilen en zeilen van de provincie en beide gemeenten. Ik beschouw deze reportages als ingelast en onlosmakelijk onderdeel van deze zienswijze zonder dat het nodig is deze reportages sec als bijlage toe te voegen. Bestuurlijk Barneveld zal bekend zijn met deze publicaties.

Als burger is het essentieel een mening te kunnen vormen Voorwaarde is het beschikbaar zijn van de relevante informatie. Binnenlands Bestuur memoreert de houding van de Barnevelds bestuurders op 30 maart in een feitenrelaas Dan volgt het citaat:

Overigens blijkt dat Barneveld minder 'onschuldig' is dan ze naar buiten toe doet voorkomen Ogenschijnlijk neemt de Barneveldse politiek een afwachtende houding aan, maar niets blijkt minder waar Sinds medio 2019

wordt er in een jaar tijd acht keer in Barneveldse achterkamertjes over de fusieplannen gesproken, zo komt na een Wob-verzoek door de Barneveldse krant *boven tafel 'Zo terughoudend als men zich naar buiten toe opstelt, zo actief werkt politiek Barneveld achter de schermen aan de fusievoorbereidingen Vanaf het begin is de Barneveldse raad nauw betrokken bij wat zich tussen de colleges van Barneveld en Scherpenzeel en de provincie Gelderland afspeelt', schrijft de* Barneveldse krant *in september 2020 op basis van vrijgeven stukken, waarvan veel delen zijn zwartgelakt Veel wordt in het presidium besproken, maar ook komt de raad af en toe in zijn geheel bijeen Zonder dat de bijeenkomst als raads- of commissievergadering wordt bestempeld, want die zijn, in principe, openbaar*

Deze treffende analyse van een toonaangevend magazine zou het schrikbeeld van Barnevelds bestuurders moeten zijn. Vooral in een bewogen tijd dat de Parlementaire Enquête Zorgtoeslagen onbehoorlijk bestuur op bestuurlijk niveau ontrafelde plus de geconstateerde kloof tussen overheid en burger.

Onbehoorlijk bestuur

Derhalve de stelling dat zowel GS als de gemeente Barneveld in deze kwestie vooringenomen zijn en bewust de burger informatie onthouden. De burger heeft in informatie nodig om zelf een afgewogen oordeel te kunnen vormen Dat handelen is in strijd met de Wet Openbaarheid Bestuur aangaande de beginselen van behoorlijk bestuur.

De provincie heeft de drogreden dat Barneveld bestuurlijk een hogere effectiviteit heeft dan de gemeente Scherpenzeel Aan de hand van feiten kan dat weerlegd worden Deze zienswijze gaat over procedures. Een weigerachtige overheid dwingt burgers zelf zaken te (moeten) benoemen

Wat dit idee sterkt is dat de staatsrechtelijke kant is beoordeeld door hoogleraren bestuurskunde Paul Frissen en Douwe Jan Elzinga die beiden kanttekeningen plaatsten bij het optreden van gemeenten en provincies

Het dringend advies was de annexatie op te schorten en overhaaste beslissingen uit te stellen. De provincie en de gemeente Barneveld doen aan Cherry Picking en pikken er naar willekeur aanbevelingen uit. Ze legden de aanbevelingen naar willekeur naast zich neer

In kader: de uitkomsten Parlementaire Enquête Zorgtoeslagen

De Parlementaire Enquête Zorgtoeslagen leverde een unieke inkijk op van een overheid die het belang van burgers doelbewust achterstelde bij eigen belangen. Professor Marseille stelde tijdens zijn verhoor dat de Belastingdienst "qua uitkomsten" in de toeslagenaffaire "ver is weggedreven" van de beginselen van behoorlijk bestuur. De Minister-President trok het boetekleed aan door het benoemen van de afstand tussen burgers en de overheid

De conclusie was schokkend, namelijk dat de overheid niet of nauwelijks wenst(e) te communiceren en derhalve geen verantwoording wil(de) afleggen aangaande wat de burger van 'behoorlijk bestuur' mag verwachten Zelfs de Tweede Kamer werd niet geïnformeerd, een doodszonde in ons politieke bestel Tekenend is de minachting van de bureaucratie om het vasthoudende Kamerlid Omtzigt -met zijn beroep op de Wet Openbaarheid Bestuur- af te schepen met dozen vol zwartgelakte documenten.

Een van de eindconclusies van het rapport 'Ongekend Onrecht' is dat de Rechtsstaat in het geding is **Een grondbeginsel van onze rechtsstaat is dat zowel bij het maken als bij het uitvoeren van wetten zoveel mogelijk rekening gehouden moet worden met de belangen van mensen.**

In de kwestie 'annexatie Scherpenzeel door Barneveld' levert het geen bijdrage door verder feiten uit die Enquête aan te halen en één op één te toetsen met de Barnevelds procedure Elke bestuurder zou namelijk gezien zijn eed de beginselen van behoorlijk bestuur moeten omarmen en borgen

Daarbij telt het morele kompas dat de bestuurders en politiek beseffen dat ze alleen kunnen en mogen acteren dankzij het mandaat van de kiezer.

Ik maak van de mogelijkheid gebruik het gegeven mandaat en vooral het morele kompas van de gemeente Barneveld te projecteren.

'Annexatie Scherpenzeel door Barneveld'

Het kan en mag niet zijn dat onbehoorlijk bestuur gehonoreerd wordt door toestemming een onwillige buurgemeente te annexeren. Daarop vooruitlopend het verzoek het proces van de annexatie minimaal op te schorten zoals o.a. de conclusie is van hoogleraar bestuurskunde Paul Frissen, die de lokale bestuurscrisis onderzocht. Ook Douwe Jan Elzinga plaatste kanttekeningen bij het optreden van gemeenten en provincies.

In feite hebben deze experts staatsrechtelijk geen spaan heel gelaten van de tot op heden gevolgde procedures. Wanneer de bestuurders van zowel provincie als gemeente deze conclusies vervolgens naar de prullenbak verwijzen, dan is er sprake van verregaande vooringenomenheid, onbehoorlijk bestuur terwijl het interessant is of de kwalificatie 'samenzwering' van toepassing is. Er is sprake van vergaande Cherry Picking.

Het is niet nodig de bekende rapporten van beide deskundigen als bijlage in deze zienswijze op te nemen. Ik wil deze rapporten integraal invoegen omdat deze vanuit expertise een waardering geven over de kwaliteit van het bestuurlijke proces tot op heden. De stukken zijn overigens in bezit van de gemeente Barneveld

Transparantie

Als betrokken burger heb ik geprobeerd mij te verdiepen in de materie zodat ik, net als andere burgers, een afweging kan maken. In deze kwestie wordt namelijk volop gestrooid met de belofte dat volledige transparantie vooropstaat.

Nadat de minister van Binnenlandse Zaken besloot dat alle opties over het voortbestaan van de gemeente Scherpenzeel open zijn, bracht die wens de Commissaris van de Koning en zijn Gedeputeerde in een lastig pakket. Het was immers allemaal al bekokstoofd Immers, uit de zwartgelakte WOB blijkt dat de bestuurders en fractievoorzitters al in 2019 in achterkamertjes de buit verdeelden.

Het resultaat is een klucht over vermeende transparantie waarbij alle betrokkenen de hakken volop in het zand zetten. **Naar buiten toe belijden, van binnenuit ondermijnen**. Een regelrechte

aanranding van de democratie. Zowel de provincie als de gemeente Barneveld doen aan Cherry Picking.

Artikel 1 van de Grondwet

Waarom krijgt de Barneveldse burger niet dezelfde rechten toegekend als de Scherpenzeelse burger? Tijdens een soort intern 'referendum' afgelopen najaar bleek meer dan 80% van de Scherpenzelers voor behoud van zelfstandigheid te kiezen.

Door de provincie werd de uitkomst gebagatelliseerd en afgedaan dat er intimidatie had plaatsgevonden waardoor niet iedereen vrij zijn mening durfde te geven Er werd een gebrek aan transparantie gesuggereerd.

Dankzij de interim-burgemeester konden Scherpenzelers in het stemhokje voor de Tweede Kamerverkiezingen op 17 maart jl (alsnog) hun vrije keuze kenbaar maken. Van de 77% opkomst stemde 82% voor een zelfstandig Scherpenzeel. Kan het democratischer? En vooral: duidelijker. Overigens werd de democratische uitkomst door gedeputeerde Markink van tafel geveegd. Wederom een staaltje van vooringenomenheid en manipulatie. Cherry Picking op hoog niveau.

In Barneveld besloot CU-wethouder Van Daalen met één pennenstreek dat dit 'stemhokrecht' de Barneveldse kiezer onthouden moest worden. De SGP-interim burgemeester deed er vervolgens het zwijgen toe. De Barnevelders werden niet gelijkwaardig gefaciliteerd

Volgens de constatering van de Parlementaire Enquête Zorgtoeslagen 'geschonden rechtsstaat' zegt artikel 1 van de Grondwet dat we allemaal gelijk zijn Schijnbaar loopt de Barnevelder mijlenver achter bij de Scherpenzeler. Zodoende hebben ruim 60 000 Barneveldse burgers een 'fictief vinkje' voor hun naam staan die hen uitsluit van het gelijkheidsbeginsel. Een 'vinkje' dat inmiddels staat voor verfoeilijke ambtelijke voorkeur.

Meneer van Daalen plaveit de weg naar de door hem ingezette transparantie met hobbels en barrières. In deze Corona-tijd heeft hij de unieke kans om in de beslotenheid van het stemhokje een mening te mogen en kunnen geven, verkwanseld voor Kieskompassen en internet-bijeenkomsten Vooral voor ouderen levert dat digitale drempels op.

Deze wethouder typeert zichzelf op Linkedin als een 'strategisch denker'. Het niet toepassen van grondrechten is van een bedenkelijk strategisch niveau Hetgeen ook Binnenlands Bestuur constateert na het verzoek om een interview over zijn ambtelijk handelen tot dusver. Hij weigert volgens de redactie zijn ambtelijk functioneren te verantwoorden.

Om een stem uit te kunnen brengen, moet eerst de mogelijkheid worden geboden inzicht te krijgen hoe de procedure verlopen is Welke argumenten zijn van toepassing en hoe staan partijen erin?

Dat brengt de kiezer bij de Wet Openbaarheid Bestuur

Wet Openbaarheid Bestuur

Na de actie van de Barneveldse Krant, met een beroep op de Wet Openbaarheid Bestuur, werden er pagina's zwart weggelakte documenten aangaande de fusie vrijgegeven. Zichtbaar bleef alleen nog de locatie en de aanwezige deelnemers

Daarmee werd duidelijk dat Barneveldse fractievoorzitters en ambtenaren al in 2019 bezig waren de Scherpenzeelse buit te verdelen. Dat in samenwerking met de provincie.

Er werden **ACHT geheime** bijeenkomsten in o.a. lokale etablissementen belegd. Die duistere achterkamertjes waren dermate geheim dat alle betrokkenen tot op heden weigeren uitleg te geven over de rol die zij acteerden.

Voor de duidelijkheid even een reminder aangaande de intentie van de WOB De wet begint als volgt·

Alzo wij in overweging genomen hebben, dat het, mede gelet op artikel 110 van de Grondwet, met het oog op een goede en democratische bestuursvoering wenselijk is gebleken de regelen met betrekking tot de openheid en openbaarheid van bestuur aan te passen en deze zo veel mogelijk in de wet op te nemen

En vervolgens zegt de wetgever· **Openbaarmaking is een plicht van elk bestuursorgaan, het is het juridische uitgangspunt. Geheimhouding hoort altijd een - gemotiveerde - uitzondering te blijven**

Om inzicht te krijgen aangaande de WOB heb ik bij de toenmalige-burgemeester Van Dijk de documenten opgevraagd om met eigen ogen te ervaren hoe de burger kan vertrouwen op de integriteit van de door hem gekozen bestuurders.

Deze burgemeester stuurde mij omgaand de WOB-stukken op Het resultaat was tientallen pagina's zwart weggelakte documenten zonder enige inzicht wat er besproken was Alleen de locatie, datum en deelnemers waren niet weggelakt Ik voeg deze als enige bijlage bij zodat de heren bestuurders zien hoe een burger dit democratie onwaardige document onder ogen krijgt.

Ik heb bij meneer Van Dijk vervolgens het verzoek neergelegd de zwartgelakte delen openbaar te maken. Immers, van een integere overheid mag je verwachten dat er rekenschap gegeven wordt. Wanneer je niets te verbergen hebt, kun je daar onmogelijk problemen mee hebben.

Zo niet in Barneveld waar de juridische afdeling verwees naar twee artikelen uit de WOB als reden waarom de lokale zwarte verfpot zo intensief gehanteerd werd/is. De werkelijke intentie van deze wet wordt door gemeentelijke juristen schaamteloos aan de kant geschoven

Consequent werd de wettelijk verplichte argumenten genegeerd met de weigering te benoemen waarom die twee artikelen juist in deze case van toepassing zijn. Als buitenstaander word je derhalve geacht zelf argumenten te bedenken waarom bestuurders optreden zoals ze menen te kunnen acteren

Argumenten die je vervolgens niet mag weten omdat ze 'geheim' zijn

Ook de Barneveldse politieke partijen weigeren pertinent hun rol toe te lichten. Uitzondering is Lokaal Belang dat aangeeft dat het hun verboden is, de inhoud WOB vrij te geven Wat in strijd is met de Grondwet.

Ik heb op 9 oktober alle politieke partijen per mail gevraagd·

- De intentie van de wet WOB is duidelijk, waarom meent u dat democratische beginsel met voeten te kunnen treden?
- Waarom heeft u ingestemd om deze bijeenkomsten in het 'geheim' te houden en er geen mededelingen naar buiten over te doen?
- Vindt u dat deze geregisseerde gezamenlijke aanpak, **zonder de kiezer/burger te informeren**, past in een democratisch bestel?
- Waarom stemt u in dat in de WOB-documenten alle relevante informatie zwart is gelakt? *(U herinnert zich de massale verontwaardiging in de WOB-affaire Belastingdienst/Zorgtoeslagen met ook pagina's zwartgelakte pagina's)*
- Wiens initiatief was het om de burger de informatie te onthouden door het weg te lakken?
- Heeft u ingestemd met het zwartlakken?
- Wat is de motivatie tot de dag van vandaag de verslagen, in uw bezit, niet openbaar te maken?
- Wat is de motivatie dat u uw rol bewust niet in de publiciteit besproken wenst te zien?
- In Scherpenzeel wordt de Barneveldse Raad beschreven als 'achterbaks' wegens het gebrek aan transparantie. Hoe denkt u ooit een integere gesprekspartner te worden van de Scherpenzeelse burger, laat staan het creeren van draagvlak?
- **Bent u bereid de in uw bezit zijnde verslagen van de bijeenkomsten openbaar te maken?**

Immers, de fractievoorzitters van SGP, CDA, CU, BI, VVD, Pro 98 en LB hebben volop deelgenomen aan deze achterkamertjes-sessies Geen partij heeft tot op heden inhoudelijk gereageerd.

Lokaal Belang ziet wel het belang van transparantie in maar wordt beperkt door de regels aangaande geheimhouding van de WOB.

De CvdK voerde vervolgens, staande bij het plaatsnaambord Scherpenzeel, een toneelstuk op in een promotionele videoboodschap. Het woord 'transparantie' kon niet vaak genoeg vallen

Dat maar eens in de praktijk getest en hem en zijn 'running mate Jan Markink' verzocht de gemeente Barneveld tijdens geplande bijeenkomsten geen podium te geven zolang de beloofde transparantie een wassen neus blijkt te zijn Dat vanwege de weigering opening van zaken te geven.

De andere optie was dat de CvdK zelf opdracht zou geven die WOB openbaar te maken. Vanuit zijn functie zou hij moeten kunnen ingrijpen. Immers, in het Barneveldse is door de consequente weigering opening van zaken te geven, geen enkele transparantie voorhanden. Kun je ook geen betrouwbare gesprekspartner zijn

De CvdK vond bij nader inzien mijn vraag aangaande de WOB niet bij hem thuishoren, dus een zaak voor Barneveldse bestuurders. Die niet willen reageren. Kortom, een vicieuze cirkel.

Relevantie van informatie

De in het najaar te houden 'video-bijeenkomsten' zouden een beeld kunnen geven. Het resultaat? De bijeenkomsten zijn op een voorspelbare faliekante mislukking uitgelopen. Een enkeling reageerde en sessies werden afgelast wegens gebrek aan belangstelling. Zet dat af tegen de 82% 'ja-stemmen' in Scherpenzeel op 17 maart jl gegeven in de bescherming van het stemlokaal. Al met al laten burgers zich niet zo piepelen. Zo wordt dit handelen ervaren. Respect wordt afgedwongen door daadkrachtig handelen, niet door roeptoeterij.

De constatering achteraf is dat de burger al op voorhand op achterstand staat omdat relevantie informatie niet verstrekt mag worden. Kunnen politici en ambtenaren de burger dan nog oprecht in de ogen kijken? Welke geheime agenda is op de gesprekken van toepassing? Een integere overheid moet dat niet willen Klaag vervolgens niet dat de afstand burger en overheid een kloof is geworden.

Het herinnert mij aan de politici uit Frankrijk, Engeland en Polen die in 1938 Sudetenland aan de Duitsers gunden. In ruil voor waardeloze toezeggingen werd een land verkwanseld Nederland heeft vervolgens 5 jaar ervaren wat **'Geheime Reichssache'** in de praktijk betekent

Bestuurskracht Barneveld

Is de door de provincie geroemde bestuurlijke kracht van de gemeente Barneveld van hoger niveau dan in Scherpenzeel? Interessant dat aan de praktijk te toetsen.

Nederland is getroffen door de grootste naoorlogse crisis. Voor het bedrijfsleven zaak om te overleven wat grote inzet en vooral betrokkenheid vraagt van hun managementteams en directies. Ook zij moeten zich regelmatig weg durven en kunnen cijferen in het belang van hun onderneming en medewerkers

Hoe sterk anticiperen de bestuurders van de gemeente Barneveld op de crisis en de annexatie, is een volgend aandachts- en vergelijkingspunt. Hoe sterk acteert de Barneveldse bestuurslaag?

Goed leiderschap wordt getypeerd door voorop in de strijd te gaan en je verantwoordelijkheid als bestuurder te nemen Niet door weg te lopen

De top 3 van Bestuurlijk Barneveld ging niet voorop in de strijd maar deed aan Fahnenflucht, een doodzonde in crisistijd

De burgemeester van Barneveld gaf 'opeens' aan iets eerder met pensioen te willen gaan. Dat ten tijde van de geheime bijeenkomsten Dat opende voor de CvdK de weg om een interim-burgemeester te benoemen. Aan een leiband mag deze functionaris Scherpenzeel annexeren. Meneer Van Dijk vermeldde overigens pas veel later dat hij al een ander baantje had aangenomen

SGP-locoburgemeester De Kruijff bedacht najaar 2020 opeens dat hij te oud was voor dit baantje en maakte de weg vrij voor een SGP-meneer uit de Provinciale Staten. Waarmee aangegeven wordt dat in de eigen fractie geen niveau voorhanden is of dat er andere doelen nagestreefd worden Die opgetrommelde meneer moet nog worden ingewerkt wat geen basis is voor de oplossing van geschetste problemen

De gemeentesecretaris pakte ook zijn biezen. Zijn opvolger stond klaar maar in een publicatie liet B&W weten dat de scheidende ambtenaar in 2021 ingezet wordt 'om het proces van de inlijving Scherpenzeel' te begeleiden Hier lijkt sprake van een verstrengeling van belangen. Daarmee wordt aangegeven dat de annexatie al een vaststaand feit was en is Voor de buhne wordt een show opgevoerd

Barnevelds Burgemeester had ook zijn beloning binnen Met instemming van de raad was hij sinds 1 oktober nog maar drie dagen per week op de zaak Hij had een betaalde baan voor twee dagen per week aangenomen bij de landelijke Huurcommissie waarvan hij voorzitter werd. Voor hem primair een investering in zijn eigen toekomst met een ondergeschikt belang voor zijn gemeente. Midden in

de crisis dacht hij het met drie dagen per week flexwerk vier maanden lang een gemeente met een begroting van 148 miljoen in crisistijd te kunnen aansturen

Barneveld is bestuurlijk onthoofd en kan derhalve geen professionele gesprekspartner in de annexatie zijn. De afspraken van de hoofdrolspelers in de geheime achterkamertjespolitiek zijn van het politieke toneel geelimineerd. Motieven blijken onbesproken en nauwelijks verifieerbaar. 'Ik heb er geen herinnering aan' zal het motto blijken.

Het provinciale argument dat Scherpenzeel zijn zaakjes –financieel- niet op orde heeft, is geen reden niet kritisch naar de beoogde opvolger Barneveld te kijken

Barneveld financieel

Het lijkt imagoverheerlijking versus imagobeschadiging. De provincie wijst met een beschuldigende en vooral beschadigende vinger naar Scherpenzeel dat deze gemeente haar financien niet op orde heeft

Barneveld wordt als grote voorbeeld verheerlijkt. De realiteit?

Adviesbureau HBO kende eind 2020 Barneveld het financiele rapportcijfer 5 toe terwijl er van 50 gelijkwaardige gemeenten er slechts 2 slechter presteerden. Plus een ongekend hoge schuldpositie van 175% t o.v. de eigen middelen. Een solvabiliteitsratio van slechts 27 doet het ergste vrezen.

Voorbeelden van een gebrek aan koopmanschap.

- In de begroting 2021 staat in de bijlagen dat op het Columbiz project maar liefst € 14 miljoen verlies werd geleden Voor de duidelijkheid· gemeenschapsgeld.
- In Voorthuizen presteert de gemeente Barneveld het op project Verbindingsweg € 4 miljoen te vergokken Dat is een verlies van bijna 3 ton per aanwezige hectare Er is overigens nog geen spade in die dure grond gezet.
- Op het net afgesloten woonproject Veller werd een verlies van € 4 miljoen geboekt
- In Voorthuizen dreigt aan de Hunnenweg een claim van 6 ton schadevergoeding Geld dat de gemeente jaren geleden al besteedde aan het verbeteren van de stroming van de Esvelderbeek. De gemeente is daarmee chantabel i v m financiele risico's die bij haar rusten

Bouwgrond is de laatste jaren goudgerand en toch presteren Barneveldse ambtenaren het om € 22 miljoen gemeenschapsgeld door het putje te storten.

€ 22 MILJOEN VERLIES op een totale begroting van ongeveer €148 000.000,--. Een begrotingsresultaat van € 65 000,-- is een wankele basis.

Voor de duidelijkheid de definitie van verlies·

In de zakenwereld wordt 'verlies' omschreven als 'het nadelig verschil tussen de inkoopsprijs en onkosten en de verkoopsprijs' en vooral 'een geldstroom die aan de cashflow onttrokken wordt'.

Voor deze 'verliezen' treft Barneveld 'voorzieningen'. Te vrezen valt dat er onvoldoende besef leeft aangaande deze kapitaalschuld en de jaarlijkse lasten Verlies wordt onder 'voorzieningen' weggepoetst in begrotingen.

In deze tijd van Corona dienen bedrijven te bezuinigen om te overleven In Barneveld groeien op het Raadhuisplein de bomen nog ouderwets tot in de hemel.

Ondanks de verklaring van de provincie dat Barneveld een bovental aan ambtenaren heeft, staat in 2021 meer dan € 5 miljoen begroot voor het aannemen van nieuw personeel. Dat personeel werd tot op heden 'ingehuurd'. Qua budget 'personeel' is dat meer dan 10% van de personeelssterkte.

Dat voornemen laat onverlet dat bij een annexatie personeel 'overbodig' wordt want een van de (financiele) doelen van de annexatie moet synergie zijn, ook qua personeelsbeleid. Is dat niet het doel van de annexatie, is de annexatie een show van 'wie de grootste heeft'

Tevens wordt in 2021 een bedrag van 8 ton vrijgemaakt voor de aankoop van bureaus en ergonomische muizen omdat medewerkers nu en toekomstig comfortabel moeten kunnen thuiswerken Dat wordt uit begrotingen van 2022 en 2023 naar voren gehaald. Een staatskundig trucje i v m. goedkeuring gemeenteraad

In de gemeente Barneveld leeft geen besef dat het gemeenschapsgeld is. Waar de provincie vanuit de curatorrol spierballentaal liet horen dat deze investeringen niet aan de orde zijn, kwam medio maart het bericht dat deze investering boven de €300.000,-- gefiatteerd is.

Het bedrijfsleven heeft alle moeite het hoofd boven water te houden Er is vanuit de bureaucratie geen enkele empathie. Geen Barneveldse ambtenaar hoeft voor zijn of haar baan te vrezen.

Toekomstvisie

De gemeente Barneveld heeft een gebrek aan toekomstvisie. Net als in de rest van Nederland is er een schrijnend gebrek aan betaalbare woningen. Er lijkt in deze gemeente eerder trots te bespeuren dat woningen in een jaar ruim € 30 000 euro duurder zijn geworden, dan het besef dat burgers daar de dupe van zijn Plus de eigen bedenkelijke rol die de gemeente in prijsopdrijving speelt

Pas vorige maand is er een discussie opgestart waar Barneveld over pakweg 10/ 20 jaar staat. De vraag is of de gemeente moet meegaan in groei of andere maatregelen moet inpassen

De intentie van de politiek is duidelijk verwoord door de heer A Flier die in de gemeenteraadsvergadering van 18 maart verwoordde.

Verder willen hierbij de wethouder oproepen om zich maximaal in te spannen om zoveel mogelijk woningen beschikbaar te stellen voor onze eigen Barnevelders. Maar ook willen we van deze plaats de projectontwikkelaars en makelaars vragen zich hiervoor maximaal in te spannen Ontwikkelen, bouwen en verkopen in Barneveld betekend niet alleen zo snel mogelijk verkopen maar brengt ook de inspanningsverplichting mee om te kijken aan wie er verkocht wordt De voorkeur van de SGP mag duidelijk zijn

Barneveld is conservatief en beseft dat de policy van 'eigen volk' eerst in een moderne samenleving nog nauwelijks te handhaven is, zelfs discutabel is. De verwevenheid met projectontwikkelaars en makelaars is op termijn onhoudbaar Speculanten leggen de financiele risico's bij de gemeente Barneveld neer en in ruil waarvoor de kopersgroep wordt geselecteerd.

Daarnaast heeft de gemeente Barneveld veel industriele bouwgrond in eigendom. Met de huidige crisis in het bedrijfsleven in gedachten, kan die bouwgrond op termijn sterk in aantrekkelijkheid en waarde verminderen. De gemeente Barneveld heeft weinig leergeld getrokken uit het Columbiz Park experiment dat onder invloed van de vorige crisis € 14 miljoen verlies opleverde.

Gezien portefeuille onroerend goed ligt een nieuw fiasco op de loer Goed rentmeesterschap leert dat daar nu al voorzieningen voor moeten worden getroffen en niet -naar Barneveldse traditie- jaren later achteraf constateren dat onverantwoorde financiele risico's zijn genomen. Verliezen die jaren later pas aan het licht komen en waarvoor dan naar goed Barnevelds gebruik een 'voorziening' wordt getroffen.

Kernenbeleid

In het bedrijfsleven is 'de afleidingsmanoeuvre' een bekend gegeven Wanneer een strategisch veranderproces wordt ingezet, met vaak ingrijpende gevolgen voor de werkgelegenheid, moet daaraan een innovatie- en/of verbeterproject gekoppeld worden. Dat leidt de aandacht af omdat de deelnemers zich vol overgave concentreren op de nieuwe uitdaging en minder bezig zijn met de consequentie van het veranderproces.

In die categorie valt het Dorpskernen-beleid. Het is opportuun dit tot visie 2 0 te promoveren wanneer er amper voorgaande stappen zijn geweest. Op vragen komt de bestuurslaag niet verder dan wat 'succesjes' in de dorpen Dat zijn voorzieningen die normaliter gerangschikt worden onder 'goed bestuur'. Nu het van pas komt wordt het als beleid getypeerd.

Het kernenbeleid is geen doel op zich maar dient meer als legitimatie van de annexatie. Vooral omdat het merendeel van de partijen in de Staten-Generaal hecht aan dit soort projecten Wat uiteindelijk de beslissers zijn.

Als Scherpenzeel al lang geannexeerd is, zal boven water komen dat dit een zoethoudertje bleek. Over een aantal jaren wordt geconstateerd dat de kernenconstructie helaas niet van de grond is gekomen.

Overigens suggereerde één van de raadsleden tijdens een visiebesprekıng 'dat Barneveld moet overwegen een nieuw dorp te stichten aan de gemeentegrens met Scherpenzeel' Een opmerking die minachtend en wrang is voor de 'fusiepartner' of wat getuigt van slecht uitgevoerd en amateuristisch cabaret

Consensus

Bestuurlijk Barneveld heeft niet nagelaten de democratie met veel uiterlijk vertoon op het schild te heffen. Met een gezamenlijk statement dat 'samenvoeging alleen plaats mag vinden wanneer er consensus is van ALLE betrokken burgers'. Ook de landelijke politieke partijen stellen dat als absolute voorwaarde voor dit soort processen. Is er geen consensus, dan geen samenvoeging. Laat staan annexatie.

Nu de Scherpenzeelse burger zich zó nadrukkelijk en in de bescherming van het stemlokaal heeft uitgesproken tegen de annexatie, is er van die consensus geen enkele sprake.

Interessant om binnenkort te zien welke Barneveldse partijen de verantwoordelijkheid voor hun uiterlijk vertoon durven te nemen. Is het woord van een Barnevelder ook echt zijn woord?

Verantwoording

Afgelopen tijd heb ik gehamerd op het krijgen van informatie met als dieptepunt de zwartgelakte WOB. Veel correspondentie met diverse partijen over uitgewisseld, hoofdzakelijk eenrichtingsverkeer. Het heeft geen zin in dit stadium deze documenten bij te voegen Ze zijn in mijn bezit en grotendeels ook in handen van de autoriteiten.

Conclusie:

Het met voeten treden van **de beginselen van behoorlijk bestuur** alsmede de gehanteerde **toepassing van de Wet Openbaarheid Bestuur** is te typeren als minachting van burgers en kiezers.

Onbehoorlijk Bestuur mag en kan niet gehonoreerd worden met een annexatie.

Daarnaast is het ontbreken van de gevraagde en beloofde consensus reden om te appelleren aan de geloofwaardigheid van de lokale politiek. Deze vertegenwoordigers zitten er namens de kiezer, de burger.

Reden genoeg om het proces van annexatie direct te stoppen.

Wat als de bestuurslaag het morele kompas niet laat meewegen en doorgaat met de annexatie?

Met een beroep op de Wet Openbaarheid Bestuur aangaande de beginselen van behoorlijk bestuur, gecombineerd met de staatsrechtelijke aspecten zoals door beide hoogleraren werd geconstateerd, zou een van de aanbevelingen zijn het annexatieproces dan minimaal een jaar stil te leggen.

Met name het gebrek aan transparantie van de Barneveldse bestuurders in combinatie met de zwakke financiele positie, geven daar alle aanleiding toe

Wat is een zienswijze.

Wat rest is de vraag wat een zienswijze is.

Joop Brons, columnist van De Gelderlander, typeerde het begrip 'zienswijze' op 19 januari 2020 in zijn column als volgt:

Het is een laffe poging van klerken en politici om zich bij voorbaat in te dekken bij elk besluit Je maakt niet meer, zoals jaren terug, ergens bezwaar tegen Nee, dat is te duidelijk Je dient een zienswijze in

Daarmee staat de indiener nog voor de wedstrijd al op achterstand. Elk redelijk

argument kan dan door de ambtelijke tegenpartij worden ontkracht met zo'n afschuwelijke dooddoener als ,,Nou ja, dat zijn úw woorden "

Kortom, zoiets heet dan een zienswijze. Je voorkomt met een taalfoefje dat mensen op het idee worden gebracht om ergens tegen te protesteren

Met plaatsvervangende schaamte omdat deze 12 pagina's 'zienswijze' in een democratie volkomen overbodig zouden moeten zijn

[redacted]
[redacted] Barneveld
[redacted]

gemeente
Barneveld

Besluitenlijst Presidium

Datum	17-06-2019
Tijd	18 00 - 19 15
Locatie	Gemeentehuis Barneveld, Projectenkamer
Voorzitter	Burgemeester dr. J.W.A. van Dijk
Toelichting	Extra presidium

1 Opening en agenda

Besluit

Als onderwerpen worden geagendeerd Toekomstvisie Scherpenzeel, [redacted]

Geen betrekking op onderwerp

Toelichting

Aanwezig Asje van Dijk (voorzitter), Koos van der Tang (SGP), Lukas Scheijgrond, CU), Frank van der Lubbe (plv. van Arjen Korevaar, Pro), Daan de Vries (CDA), Mijntje Pluimers (LB), Theo Bos (VVD), Judith van den Wildenberg (BI), Erik van Steden (adv.), Iede Bakker (griffier).

2 Toekomstvisie Scherpenzeel

Besluit

Het presidium neemt kennis van het voorstel over de bestuurlijke toekomst van Scherpenzeel.

Toelichting

Het college en ook de fractievoorzitters hebben een open houding ten opzichte van eventuele fusie met Scherpenzeel maar nemen hierover nog geen standpunt in. [redacted]

O g v artikel 10 lid 2 onder g jo artikel 11 van de Wob

3 [redacted]

[redacted]

Geen betrekking op onderwerp

[redacted]

4 [redacted]

Geen betrekking op onderwerp

[redacted]

Besluitenlijst Presidium

Datum	11-07-2019
Tijd	18 30 - 21 30
Locatie	Gemeentehuis, restaurant
Voorzitter	Burgemeester dr. J.W.A. van Dijk
Toelichting	

1 Opening en vaststellen agenda

Besluit

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

Toelichting

Aanwezig Asje van Dijk (voorzitter), Koos van der Tang (SGP), Lukas Scheijgrond, CU), Arjen Korevaar (Pro), Daan de Vries (CDA), Jan-Willem van den Born (plv. van Mijntje Pluimers LB), Theo Bos (VVD), Judith van den Wildenberg (BI), Erik van Steden (adv.), Iede Bakker (griffier).

2 [redacted]

Geen betrekking op onderwerp

3 Stand van zaken Toekomstvisie Scherpenzeel

Besluit

Er komt een brief van de CdK aan (het college van) Barneveld en het college bereidt een memo voor met informatie over de processtappen en wat een bestuurlijke fusie voor ons zou kunnen betekenen. In september wordt verder bezien hoe en wanneer we de betrokkenheid van Barneveld bij de bestuurlijke toekomst van Scherpenzeel (openbaar) willen bespreken.

Toelichting

Als aandachtspunten worden genoemd [redacted]

O g v artikel 10 lid 2 onder g jo artikel 11 van de Wob

[redacted]

– Als we dit onderwerp openbaar bespreken, moeten we het over onszelf hebben, wat zijn onze voorwaarden en verwachtingen.

4 [redacted]

[redacted]

Geen betrekking op onderwerp

[redacted]

5 [redacted]

[redacted]

[redacted]

6 [redacted]

[redacted]

7 [redacted]

8 **Wat verder ter tafel komt**

[redacted]

9 **Sluiting**

Volgende vergaderingen 12-9, 12-12

Besluitenlijst Presidium

Datum	12-09-2019
Tijd	18 30 - 21 30
Locatie	't Schaap Barneveld
Voorzitter	Burgemeester dr J.W A van Dijk
Toelichting	

1 **Opening en vaststellen agenda**

Besluit

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

[redacted]

Geen betrekking op onderwerp

2 [redacted]

3 [redacted]

4 **Stand van zaken Toekomstvisie Scherpenzeel**

Besluit

Barneveld blijft constructief meewerken aan 'optie B', maar doet geen politieke uitspraken vóór de besluitvorming door Scherpenzeel zelf.

Toelichting

Scherpenzeel werkt de opties A (autonomie, zelfstandig blijven) en B (fusie met Barneveld) verder uit.

In Barneveld is een projectgroep gevormd die bestaat uit Asje van Dijk, Hans van Daalen, Erik van Steden en Ruud Schouwaert.

5 [redacted]

Geen betrekking op onderwerp

6 [redacted]

[redacted]

[redacted]

7 [redacted]

[redacted]

8 [redacted]

[redacted]

9 [redacted]

[redacted]

10 [redacted]

[redacted]

11 [redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

12 **Wat verder ter tafel komt / rondvraag**

Besluit

Er zijn bij dit punt geen besluiten genomen.

[redacted]

[redacted]

13 **Sluiting**

Het volgende presidium is gepland op 12 december.

Besluit

De vergadering wordt om 22 15 uur gesloten.

Besluitenlijst Presidium

Datum	12-12-2019
Tijd	18 30 - 21 30
Locatie	Restaurant Buitenlust, Hoofdstraat 89, 3781 AC VOORTHUIZEN
Voorzitter	Burgemeester dr. J.W.A. van Dijk
Toelichting	

[redacted]

Geen betrekking op onderwerp

[redacted]

[redacted]

[redacted]

1 **Opening en vaststellen agenda**

[redacted]

[redacted]

[redacted]

2 Vaststellen besluitenlijst vorige vergadering

[redacted]

3 [redacted]

[redacted]

4 **Stand van zaken bestuurlijke toekomst Scherpenzeel**

Voorbereiden gesprek met CdK en Gedeputeerde op 16 december, mede op basis van raadsbijeenkomst 3 december. [redacted]

O g v artikel 10, lid 2 onder g jo 11 van de Wob

Besluit

Het presidium [redacted] en zal die inbrengen in het gesprek met CdK en Gedeputeerde op 16 december.

Samengevat [redacted]

O g v artikel 10, lid 2 onder g jo 11 van de Wob

Toelichting

Wat betreft punt 5 'wensen' worden nog geen concrete zaken benoemd.

Wat betreft punt 6 'Deadline' [redacted]

O g v artikel 11 van de Wob

Wat betreft punt 7 We vragen GS om begin 2020 Barneveld formeel te informeren over het proces, zodat de raad hierover openbaar kan spreken [redacted]

O g v artikel 11 van de Wob

5 [redacted]

Geen betrekking op onderwerp

[redacted]

6 [redacted]

[redacted]

7 [redacted]

8 [redacted]

9 [redacted]

[redacted]

[redacted]

10 Wat verder ter tafel komt / rondvraag

[redacted]

[redacted]

Besluitenlijst Presidium

Datum	19-02-2020
Tijd	18 30 - 21:30
Locatie	Gemeentehuis Barneveld, bedrijfsresurant
Voorzitter	Burgemeester dr. J.W.A. van Dijk
Toelichting	Eerst vergadering als vertrouwenscommissie, vervolgens als presidium

1 **Opening en vaststellen agenda**

Besluit

De voorzitter opent de vergadering ca 19 30 uur.
De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld

[redacted]

2 [redacted]

Geen betrekking op onderwerp

[redacted]

[redacted]

[redacted]

3 **Toekomst Scherpenzeel**

[redacted]

O g v artikel 10, lid 2 onder g jo 11 van de Wob

Besluit

De provincie neemt op z'n vroegst in de loop van juni een besluit [redacted] Vooralsnog agendeert de raad van Barneveld dit niet in een openbare vergadering. [redacted] we bespreken dit in het gezamenlijk overleg college-presidium op 12 maart

O g v artikel 10, lid 2 onder g jo 11 van de Wob

Toelichting

[redacted] Vooralsnog worden de ontwikkelingen tussen provincie en Scherpenzeel afgewacht [redacted] De communicatielijn blijft Barneveld stelt zich constructief op m.b.t. fusie met Scherpenzeel [redacted]

O.g v. artikel 10, lid 2 onder g jo 11 van de Wob

4 [redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

5 [redacted]

6 **Wat verder ter tafel komt / rondvraag en sluiting**

[redacted]

7 **Sluiting**

De volgende vergaderdata zijn

12-3 gesprek college-presidium

9-6, 16-9, 3-11 (reserve), 15-12

Besluit

De voorzitter sluit de vergadering ca. 21 45 uur.

Besluitenlijst Presidium

Datum	12-03-2020
Tijd	18 30 - 21 30
Locatie	afgesloten gedeelte bedrijfsrestaurant
Voorzitter	Burgemeester dr. J.W.A. van Dijk
Toelichting	Informeel gesprek college - presidium

1 [redacted]

Geen betrekking op onderwerp

2 **Toekomst Scherpenzeel**

Bespreken 'wensenlijstje'.

Besluit

Hierover worden geen afspraken gemaakt, anders dan dat we actie vanuit Scherpenzeel dan wel de provincie afwachten

Besluitenlijst Presidium

Datum	11-05-2020
Tijd	16 00 - 17 00
Locatie	via Teams
Voorzitter	Burgemeester dr. J.W.A. van Dijk
Toelichting	Extra overleg -via Teams- over Toekomst Scherpenzeel

Opening en vaststellen agenda

Besluit

De voorzitter opent de vergadering nadat alle deelnemers erin zijn geslaagd om 'in te loggen'.

Toekomst Scherpenzeel

Mede n.a v de brief van de provincie d d. 8 april over verkenning versterking bestuurskracht Scherpenzeel is door diverse leden gevraagd dit onderwerp op korte termijn te bespreken

Besluit

Het college zal de eerder besproken randvoorwaarden in het gesprek met de provincie op 12 mei opnieuw benoemen en ook bespreken op welk moment de raad van Barneveld zich hierover openbaar kan uitspreken. [redacted] Tevens informeert het college de raad over relevante vervolgstappen van de verschillende actoren en geeft daarbij de actuele tijdlijn met de stand van zaken en planning weer.

O.g v artikel 10, lid 2 onder g jo 11 van de Wob

Wat verder ter tafel komt / rondvraag

[redacted]

Geen betrekking op onderwerp

Besluitenlijst Presidium

Datum	11-06-2020
Tijd	18 30 - 21 30
Locatie	Bedrijfsrestaurant gemeentehuis
Voorzitter	Burgemeester dr. J.W.A. van Dijk
Toelichting	

1 Opening en vaststellen agenda

Besluit

De voorzitter opent de vergadering om 19 45 uur.
De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

Toelichting

Aanwezig Asje van Dijk (voorzitter), Koos van der Tang (SGP), Lukas Scheijgrond, CU), Arjen Korevaar (Pro), Daan de Vries (CDA), Mijntje Pluimers (LB), Theo Bos (VVD), Judith van den Wildenberg (BI), Erik van Steden (adv.), Iede Bakker (griffier).

2 Vaststellen besluitenlijst vorige vergaderingen

Besluit

De besluitenlijsten van 19 februari, 12 maart en 11 mei 2020 worden ongewijzigd vastgesteld.

3 Ingekomen stukken

Geen betrekking op onderwerp

[redacted]

4 **Bestuurlijke toekomst Scherpenzeel**

In de raad van 17 juni is een debat gepland over de Bestuurlijke toekomst Scherpenzeel, met name het voorgenomen besluit tot herindeling van de provincie

* Wat is de aanpak en het doel van het debat?

* Hoe bereiden we ons voor op de fase van het open overleg, resulterend in herindelingsontwerp december 2020?

- Hoe willen we de participatie in Barneveld vorm geven en wie heeft welke rol daarin? (Provincie, college, raad)

- Nemen we zelf initiatief voor contact op presidium- en raadsniveau?

- Gaan we zelf aan de slag met de voorbereiding op de fusie of wachten we provinciale acties af?

Ter informatie de tijdlijn

2020

14 juli Besluit GS tot herindeling, start open overleg GS

jul-dec Open overleg, participatie / draagvlak B+S (regie GS)

2021

jan Vaststelling h.ontwerp door GS. Vanaf dan preventief toezicht voor B+S.

feb-apr Zienswijzen op h.ontwerp door inwoners, gemeenten B+S, regio

mei/jun Vaststelng herindelingsadvies door GS en PS

Vóór 1 juli herindelingsadvies naar Minister

jul-dec Voorbereiding wetgeving

2022

mrt-mei Parlement

nov Verkiezingen

2023 Start nieuwe gemeente

Besluit

Na een uitvoerige bespreking is de conclusie dat de op 17 juni geplande bespreking in de raad over 'Bestuurlijke toekomst Scherpenzeel' door kan gaan, met dien verstande dat de fracties dan zullen reageren op het voornemen van de provincie tot een 'open overleg' met Scherpenzeel en Barneveld over herindeling Dit zal ook zo worden verwoord bij het onderwerp op de raadsagenda.

De overige bespreekpunten komen nu nog niet aan de orde

O g v artikel 10 lid 2 jo artikel 11 van de Wob

Toelichting

[redacted]

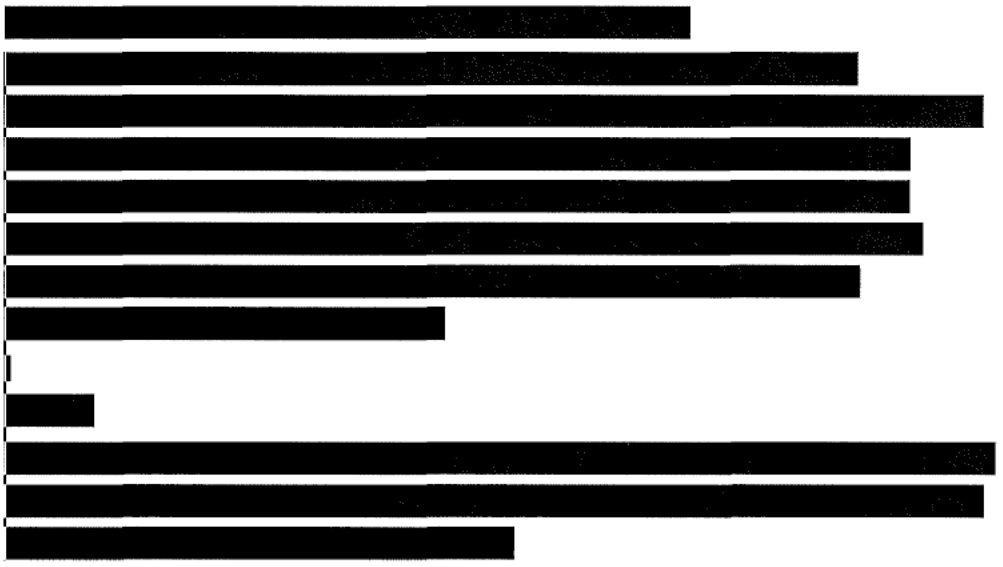
[redacted]

5

Geen betrekking op onderwerp

[redacted]

6

7

[redacted]

8 Wat verder ter tafel komt / rondvraag

[redacted]

9 Sluiting

Besluit

De voorzitter sluit de vergadering 21 15 uur.

[redacted]

Van: scherpenzeelzelfstandig@gmail.com
Verzonden: maandag 5 april 2021 20:27
Aan: ProvincieGelderland
CC: Griffie
Onderwerp: Zienswijze herindelingsontwerp Barneveld - Scherpenzeel, Zaaknummer 2021 - 000982
Bijlagen: Zienswijze Scherpenzeel GS april 2021.pdf

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij sturen wij u onze zienswijze toe.

Met vriendelijke groet,

Burgerinitiatief Scherpenzeel Zelfstandig
Zie ook onze facebookpagina en website https://www.burgerinitiatiefscherpenzeelzelfstandig.nl

Burgerinitiatief Scherpenzeel Zelfstandig

Aan College van Gedeputeerde Staten van Gelderland
Postbus 9090
6800 GX Arnhem

Betreft Zienswijze herindelingsontwerp Barneveld – Scherpenzeel
Zaaknummer 2021 – 000982

Scherpenzeel, 5 april 2021

Geacht college van Gedeputeerde Staten,

Middels deze mail willen wij onze zienswijze geven over het herindelingsontwerp Barneveld – Scherpenzeel in zaaknummer 2021 – 000982

Bestuurskracht
In het herindelingsontwerp geeft u o a aan dat bestuurskracht een probleem is in Scherpenzeel Dit is iets dat wij bestrijden In uw gehele rapport neemt u niets mee van het voortgangsrapport wat BMC hierover heeft geschreven Op de vragen die wij destijds, tijdens het keukentafelgesprek, aan u hebben gesteld (wat is nu exact het probleem met de bestuurskracht?), kon u geen eenvoudig antwoord geven Dit ondanks het feit dat wij deze vragen tot drie keer toe aan u hebben gesteld

Kernenbeleid
Bij het publiceren van uw herindelingsontwerp komt er ineens een kernenbeleid 2 0 naar voren Hierbij geeft u aan dat de bevolking meer zeggenschap krijgt Echter, niemand kan aangeven hoe dit kernenbeleid 2 0 er precies uit komt te zien U geeft zelf aan dat u hier helemaal niet over gaat en dat de afspraken tussen de beide gemeenten gemaakt moeten worden En waar is versie 1 0? Kunnen wij daar inzage in krijgen, zodat we in elk geval enig idee hebben waar het over gaat? Zelfs de gemeenteraad van Barneveld geeft toe dat deze versie 1 0 helemaal niet bestaat Wij kunnen ons niet aan de indruk onttrekken dat dit een worst is die ons door u voorgehouden wordt, om zodoende in te stemmen met de herindeling Wij vinden dit een uitermate rare gang van zaken

Financiën
Er wordt op bladzijde 35 van uw herindelingsontwerp aangegeven dat Scherpenzeel de 1,2 tot 1,6 miljoen aan structurele investering achterwege kan laten om de organisatie op orde te brengen Dit is tegen de wil van de burgers in Scherpenzeel, omdat zij bij het eerste referendum nadrukkelijk uitgesproken hebben dat deze gelden middels een verhoging van de OZB in 4 jaar tijd hiervoor aangewend mochten worden

Daarnaast heeft u het over de besparing op het nieuwe gemeentekantoor Echter, deze heeft een tweeledig doel namelijk verhuizing van de gemeente naar een centralere plek in het dorp en een betere basis leggen onder de voorziening de Breehoek Wanneer dit niet gaat plaatsvinden, is dit één van de eerste voorzieningen die het slachtoffer gaat worden van de bezuinigingen en betekent dit dat veel activiteiten die daar plaatsvinden geen doorgang meer kunnen vinden Wij vrezen dan ook voor het voortbestaan van de Breehoek, evenals alle verenigingen die hiervan gebruik maken

Op dezelfde pagina staat dat de naam van de nieuwe gemeente Barneveld moet gaan worden Ook hier hebben wij nadrukkelijk bezwaren tegen Dan moet er op zijn minst een geheel nieuwe naam gaan komen en zeker geen lichte samenvoeging

Uw hoofdconclusie bij een herindelingsscan is dat er een sterkere gemeente komt dan de huidige twee onafhankelijke gemeenten op dit moment zijn Dit is volstrekt onjuist Scherpenzeel staat zelfstandig veel steviger op zijn benen dan na fusie met Barneveld Uit alle genoemde schema's blijkt dat Scherpenzeel erop achteruit gaat Daarnaast heeft recentelijk wetenschappelijk onderzoek aangetoond dat samenwerking een veel betere en beheersbare financiele positie oplevert voor gemeenten dan een fusie In vrijwel alle gevallen gaan de gemeenten er op achteruit en worden de organisaties alleen maar logger en duurder Ook gaat het contact met de burger grotendeels verloren en uitgerekend dat contact is iets dat in Scherpenzeel heel waardevol wordt gevonden

Verder geeft u in het herindelingsontwerp aan dat er een hogere lastendruk is in Scherpenzeel (van de OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing) dan in Barneveld Dit willen wij hierbij bestrijden Wij hebben hierbij de berekening van Vereniging Eigen Huis erbij genomen Zij maken geen onderscheid bij het soort container dat gebruikt wordt, maar welke in Scherpenzeel wel van toepassing is Hieruit blijkt dat de lasten in Scherpenzeel, vergeleken met Barneveld, lager uitvallen voor de mensen die een 140 liter container hebben De inwoners met een 240 liter container zijn 15 euro duurder dan in Barneveld Uw conclusie op bladzijde 43 is derhalve niet correct

In de voorlopige voorstellen van de herverdeling van het gemeentefonds kan, als deze doorgaat, Scherpenzeel een bedrag van € 490 000 (10 000 * € 49,- per inwoner) tegemoetzien Barneveld zou het moeten doen met € 36,- per inwoner Dit betekent dat er voor Scherpenzeel bij fusie direct € 130 000 ingeleverd wordt

Daarnaast is in uw opstelling geen rekening gehouden met alle feiten die eind januari/ begin februari 2021 bekend geworden zijn, aangaande alle extra kosten die in Barneveld aan het licht kwamen In ieder geval gaat het daarbij al om een tekort van 1,7 miljoen Dit exclusief de kosten die nog nodig zijn omdat de organisatie uitgebreid moet worden De begrotingen van 2022 t/m 2024 laten ook al tekorten zien en die zouden hierdoor zelfs verder oplopen Dit betekent dat er óf gekort moet gaan worden op de voorzieningen óf de belastingen verhoogd moeten worden óf een combinatie van beiden In ieder geval komen de lasten van Barneveld hoger uit dan die van Scherpenzeel

Om de cijfers van Barneveld in de jaren 2020 en 2021 fraaier uit te laten zien, heeft men in 2019 een voorziening getroffen van maar liefst € 19 852 683,- op de exploitatie van de diverse bouwgronden Desondanks komen de cijfers nu toch nog steeds negatief uit Het is niet voor niets dat het benchmark onderzoek van BDO laat zien dat Barneveld er slecht voor stond en blijft staan Scherpenzeel heeft in deze benchmark een stevige stijging laten zien en staat er goed voor Dit is door de heer Verhagen als onafhankelijk specialist ook al vastgesteld, maar door u als college weggewoven

In de rapporten van Barneveld wordt ook gesproken dat men er vanaf 2021 rekening mee moet houden dat de grondexploitatie minder gaat opleveren, omdat de gemeente Barneveld minder grond in eigendom heeft Daarnaast moeten over deze gronden, omdat ze nog niet geexploiteerd worden, rente worden betaald Tevens zit er, volgens het rapport, ook nog een risico in dat de rente gaat stijgen aangezien nog niet bekend is wat de gevolgen van COVID-19 precies gaan betekenen De stikstofproblematiek gaat ook nog een rol spelen bij de ontwikkeling van de gronden Al met al zijn dit weinig prettige vooruitzichten en staan deze ook haaks op de stelling dat Barneveld het zo goed doet en er goed voor staat

In de Barneveldse raad worden nu voorstellen gedaan om een aantal zaken voorlopig niet uit te voeren Dit om zo de tekorten weg te werken Wat is de volgende stap? Sluiten van voorzieningen, verhogen van belastingen, ontslaan van ambtenaren? U zult begrijpen dat dit ons geen vertrouwd gevoel geeft bij een eventuele fusie

Ook geeft u in uw herindelingsvoorstel aan dat de organisatie van Barneveld op orde is en dat er daar dus eerder minder dan meer mensen nodig zijn dan nu In dat licht is het dan natuurlijk wel heel vreemd dat de organisatie uitgebreid moet worden Dit al voor duidelijk is of de fusie definitief doorgaat Dat betekent weer extra kosten en wie gaan die betalen? In ieder geval niet de Scherpenzelers!

Het feit dat de financien in Scherpenzeel dik in orde zijn, betekent ook dat de bestuurskracht op orde is, aangezien je deze twee onderdelen niet los van elkaar kunt zien Hier zetten wij ten aanzien van Barneveld de nodige vraagtekens bij Hoe wilt u in vredesnaam voor elkaar krijgen dat Barneveld schoon door de poort komt zonder dat Scherpenzeel daar, bij een fusie, last van heeft Dat is onmogelijk! Want korten nu betekent problemen in de toekomst en dus een belasting voor ons Scherpenzelers Dit past gegeven past dan wel perfect in het verhaal van gedeputeerde Markink, toen hij in een vergadering in Barneveld aangaf dat de Scherpenzelers mooi konden meebetalen aan de tekorten van het Schaffelaar theater, wanneer we één gemeente worden

Draagvlak
In juli 2020 heeft ruim 86% van de Scherpenzeelse bevolking zich bij een peiling, die door de gemeente georganiseerd was, uitgesproken vóór zelfstandigheid De opkomst was bijna 58% U heeft deze uitslag naast zich neergelegd en bent bij het standpunt van gedwongen herindeling gebleven Daarom zijn wij, burgerinitiatief Scherpenzeel Zelfstandig, in juli 2020 een petitie gestart die door 1781 voorstanders van een zelfstandig Scherpenzeel is ondertekend en aangeboden aan Mr C Kuijpers, directeur-generaal Bestuur Ruimte en Wonen van Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties

Gelijk met de Tweede Kamerverkiezingen van 17 maart jongstleden is er wederom, en met goedkeuring van u, een peiling onder de bevolking van Scherpenzeel gehouden Ook nu is de uitkomst helder met een opkomst van 77% is door 82% van de stemmers gekozen vóór een zelfstandig Scherpenzeel Hoe duidelijk moet het worden? Wij, de bevolking van Scherpenzeel, willen niet samengevoegd worden met Barneveld!

Met grote verbazing hebben wij uit de pers moeten vernemen dat u deze peiling, die notabene met uw goedkeuring is gehouden, een 'oppervlakkige voor-tegenpeiling' noemt en dus ons, bevolking van Scherpenzeel, niet serieus neemt en daarmee insinueert dat wij geen weloverwogen besluit hebben genomen

Onze Facebookpagina heeft ruim 730 volgers en de laatste weken stijgt dit aantal met de dag Tevens verschijnen er nog altijd meer actievlaggen met het Scherpenzeelse wapen aan de gevels Dit zegt, ons inziens, ook wel iets over de saamhorigheid binnen onze bevolking

In de wet Arhi staat heel duidelijk dat een herindeling/fusie van onderaf moet komen Daarbij heeft de minister van BZK aangegeven dat Scherpenzeel de gelegenheid moest krijgen om aan te tonen dat ze op de goede weg was Uit onder andere het rapport van BMC blijkt dat Scherpenzeel op de goede weg is Dit wordt door u, net als veel andere zaken, gewoon aan de kant geschoven Het past namelijk niet in uw straatje De gemeente krijgt van u niet meer tijd en gelegenheid om dit verder uit te werken

Kortom, volgens ons is het meer dan overduidelijk Er is geen draagvlak onder de Scherpenzeelse bevolking voor een samenvoeging met Barneveld!

Kieskompas
Uw college is wederom een kieskompas gestart, omdat er zo aldus gedeputeerde Markink, scherp gekregen kan worden of de opvattingen van de inwoners goed zijn verwerkt in het herindelingsontwerp Welke opvattingen zijn dat? Het vorige kieskompas (december 2020) is ingevuld door in totaal 794 personen, waarvan er 337 aangegeven hebben in Scherpenzeel te wonen Dat is dus maar een heel klein gedeelte van het totale aantal inwoners

Daarnaast kan het huidige kieskompas door eenieder en meerdere keren worden ingevuld Kwaadwillenden kunnen al hun connecties dus verzoeken het kieskompas meerdere keren in te vullen om zodoende de uitslag te beinvloeden Hier is totaal geen controle op en dat is, gezien de enorme gevoeligheid van dit dossier, onbegrijpelijk en zeer onwenselijk!

Zoals wij ook al in onze brief van 4 december 2020 hebben geschreven over het eerste kieskompas, hebben wij ook nu geen vertrouwen in dit nieuwe kieskompas Daarbij staat het aantal deelnemers van het vorige kieskompas totaal niet in verhouding tot de grootte in opkomst (337 – 5986) van stemmers van de laatste peiling van de gemeente Scherpenzeel

De uitkomsten van de beide kieskompassen kunnen dan, volgens ons, ook niet als representatief worden bestempeld voor de opvattingen van de gehele Scherpenzeelse bevolking en zouden dus niet gebruikt mogen worden in het herindelingsontwerp

Vooringenomenheid
Het feit dat u alle rapporten van de, notabene door uzelf aangestelde deskundigen Frissen en de Spiegelgroep, niet serieus neemt door er geen conclusies aan te willen verbinden, geeft aan dat er duidelijk sprake is van vooringenomenheid Dit geldt ook voor de rapporten van de heren Elzinga, Verhagen en BMC die u aan de kant veegt dan wel niet in uw rapporten opneemt, maar alleen de rapporten gebruikt die in uw voordeel spreken Ook blijft u hameren op verouderde rapporten, zoals die van Seinstra en Van Laar En ook de poging tot fusie uit het verleden met Woudenberg en Renswoude, die toen op heel andere gronden tot stand is gekomen U misbruikt deze voor het huidige traject Dit alleen om aan te geven dat Scherpenzeel toen ook al de noodzaak van een fusie inzag Dit klopt werkelijk van geen enkele kant Voor ons geeft dit duidelijk aan dat de fusie er absoluut doorheen gedrukt moet worden en dat u geen andere geluiden duldt!

Hierbij wordt heel duidelijk merkbaar dat misbruik wordt gemaakt van macht door o a de steun van de coalitie in PS Alle tot op heden gemaakte fouten in dit proces worden met de mantel der liefde bedekt Dit zonder ook maar enigszins kritisch naar de gang van zaken te kijken Constant wordt er aangegeven dat men dit pas bij na het indienen van alle zienswijzen kan bekijken en dat er dan pas gereageerd kan worden Dit is aan de burgers van Scherpenzeel absoluut niet uit te leggen

Helaas is dit een landelijke trend Wanneer wij even kijken naar wat er afgelopen weken/maanden allemaal in Den Haag heeft gespeeld Dan hebben we het over de kindertoeslagaffaire, de problemen rondom de rente van de belastingen, notitiebriefjes die openbaar geworden zijn en waarbij betrokkenen niet meer weet dat hij het gezegd heeft Wij hopen dat vanaf nu het college en de Staten oprecht en eerlijk naar dit proces gaan kijken en tot enige eerlijke en juiste conclusie gaan komen Namelijk het beeindigen van dit schandelijke proces dat moet leiden tot een fusie!

Beëindiging fusie
Wij verzoeken u daarom dringend om de fusie met onmiddellijke ingang te beeindigen en Scherpenzeel en Barneveld in vrijheid te laten werken aan een goede samenwerking Dit alles zonder de dreiging van een fusie Iets wat u tot op heden ook actief heeft verhinderd om uit te werken

Met vriendelijke groet,

Burgerinitiatief Scherpenzeel Zelfstandig,

[redacted]

31

[redacted]

Van: [redacted]@outlook.com>
Verzonden: maandag 5 april 2021 22:56
Aan: ProvincieGelderland
Onderwerp: Zienswijze herindelingsontwerp Barneveld - Scherpenzeel 2021- - 000982
Bijlagen: Zienswijze Herindeling Scherpenzeel - Barneveld (definitief).docx

Goedendag,

Graag willen wij als inwoners van Scherpenzeel onze Zienswijze voor een herindeling met Barneveld indienen. Onze zienswijze vindt u in de bijlage.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Zienswijze Herindelingsontwerp Barneveld - Scherpenzeel 2021 - 000982

Als inwoners van Scherpenzeel hebben wij op de peiling van 17 maart voor een herindeling van Scherpenzeel bij Barneveld gestemd. Gedeputeerde Staten heeft eerder al aangegeven dat Scherpenzeel het moeilijk krijgt en het een kwestie van tijd is, voordat ze 'door het ijs zakt' Wij durven als inwoners te stellen dat we al een natte voet hebben gehaald. Deze bewering willen we onderbouwen met de volgende argumenten.

1 Financien

Het college klopt zichzelf heel hard op de borst dat we er volgens deskundige rapporten goed voor staan. Helaas blijft het college steken in het verleden en heden, maar durft daarbij niet in de toekomst te kijken Het afgelopen half jaar hebben we zoveel financiele tegenslagen gehad, dat de verwachting is dat we in 2024 de bodem van de put bereiken. De put moet bijgevuld worden met de opbrengsten van de woningbouw, maar het bestemmingsplan van De Nieuwe Koepel staat in de kinderschoenen.

De huidige begroting tot 2024 lijkt inderdaad sluitend Echter is dit uitsluitend omdat er gedurende de komende 2 jaar ruimschoots wordt aangevuld vanuit de reserves. De begroting kent geen extra en/of eenmalige investeringen. De reserves zullen dus worden aangewend voor het financieren van operationele kosten. Tegen 2024 is de reserve volledig verbruikt en is er dus een structureel begrotingstekort Uit bestudering van een aantal jaarrekeningen van de laatste jaren blijkt ook dat het uiteindelijke resultaat positief is geworden door incidentele inkomsten (grondexploitaties, etc.).

Begin 2021 is er gebleken dat er op het terrein van het Sociaal Domein de afgelopen 5 jaar te weinig is gereserveerd. Hierdoor moeten we in 2021 rekening houden met een naheffing. Echter is deze naheffing voor de periode van 5 jaar geleden. Het is dus aannemelijk dat er de komende 4 jaar ook extra gereserveerd moet worden voor dit tekort. Dit is niet meegenomen in de huidige begrotingen Deze zijn dan nu ook niet meer sluitend

Om de begroting sluitend te kunnen houden, en de algemene reserve tot onder het minimum daalt, is het college genoodzaakt om forse belasting verhogingen door te voeren. De inwoners krijgen de komende vier jaar elk jaar 6% OZB belastingverhoging, wat uiteindelijk veel meer is dan wat we gaan betalen bij herindeling.

2 Dienstverlening

Het personeelstekort is op dit moment weliswaar aangevuld en bijna alle plekken zijn bezet, maar dat wil niet zeggen dat de expertise er ook is. Voorbeelden te over in het dorp, en dit is dan ook een veel gehoorde klacht. Nu heeft elke gemeente wel eens wat, maar je hoeft ze niet allemaal te verzamelen. Bovendien zou je van een kleine gemeente verwachten dat de dienstverlening dichtbij is, en dus op peil zou moeten zijn. Een bekend voorbeeld is de OZB-belasting die bij sommige woonwijken en grote bedrijven al jaren 'vergeten' is te innen. Maar ook papieren die zoekraken door de vele medewerkerswisselingen is een veelgehoorde klacht. Een ander markant voorbeeld is dat er geen bezwaar ingediend mocht worden (2020) voor achteraf gelegaliseerde bouwwerken die de het college had afgewezen (2019)

Binnen het Sociaal Domein is de meest gehoorde klacht de enorme wisseling van contactpersonen Juist in een vakgebied als deze is stabiliteit enorm belangrijk Het iedere 6 maanden wisselen van contactpersonen draagt niet bij aan de kwaliteit van de uitvoering Dit

aandachtspunt is dan ook benoemd door BMC in de Review bestuurskrachtonderzoek 2019, blz 2

3. Voorzieningen

De voorzieningen in ons dorp zijn erg belangrijk voor de inwoners. Met name de sociale en sportvoorzieningen zoals het openluchtzwembad en De Breehoek zijn onze trots. Door financiele tekorten kunnen we het zelfstandig niet volhouden om onze voorzieningen in de toekomst op peil te houden. Zelfs Dhr. Brons (GBS) heeft in de opinieronde van 11 maart 2021 al aangegeven dat we dan in elk geval nog zelf kunnen beslissen op welke voorzieningen we gaan bezuinigen.

Er is vanuit, met name GBS (Gemeente Belangen Scherpenzeel) en de Facebook-groep Scherpenzeel Zelfstandig, een enorme hoeveelheid onjuiste informatie verspreid op voorzieningenbeleid. Dit betreft zaken als. Barneveld sluit de Breehoek en het zwembad, de subsidie voor de sportverenigingen verdwijnt als we bij Barneveld komen, de bieb gaat dicht etc. Ook het "straks moet je naar Barneveld voor je rijbewijs" deed het goed. Echter, als je de Kadernota's van beide gemeentes naast elkaar legt, zie je een groot verschil in kwaliteit Naast de 80 pagina's meer van Barneveld is deze kadernota kwalitatief veel completer. Deze beschrijft bijvoorbeeld dat alle openbare zwembaden in de Gemeente Barneveld extra fondsen krijgen. Een grote fietscrossbaan in Kootwijkerbroek etc. Dus er is geen enkele valide aanleiding geweest voor deze beide partijen om deze uitlatingen te doen Dit zou je bangmakerij kunnen noemen.

4. Inspraak/inwonersparticipatie

In Scherpenzeel wordt er weinig gebruik gemaakt van inspraak mogelijkheden Er bestaan 2 wijkplatforms, maar daar zie ik als inwoner weinig activiteit van terug. Wel zijn er dit jaar voor het eerst webinars gehouden vanuit de gemeente. Dit betrof de onderwerpen Kadernota 2020, Omgevingsvisie en industrieterrein ZwarteLand 2. Het voordeel van een webinar is, dat je rechtsreeks je vragen kan stellen Het nadeel daarvan is, is dat niet alle vragen worden beantwoord, alleen de vragen die binnen het straatje passen, zo weten we uit eigen ervaring. Er wordt beloofd om op alle vragen een antwoord te krijgen, maar in de praktijk blijkt er niets van waar. Na herhaaldelijk navragen krijg je uiteindelijk een mail met een nietszeggend antwoord terug Veel antwoorden vanuit de gemeente zijn uitsluitend ter afleiding. Ook vragen omtrent naleving van de privacywetgeving worden afgehouden of erg omslachtig beantwoord met nietszeggende antwoorden Gegevens van burgers worden (te) makkelijk gedeeld met derden, zonder dat daar een noodzaak voor is Bij navraag blijkt dat de desbetreffende medewerkers van de gemeente hier gewoon te weinig kennis van hebben. En omdat dit op veel vakgebieden speelt bij de gemeente (meer dan 20% van de medewerkers is korter dan 1 jaar in dienst) zal dit nog geruime tijd duren.

Verder wordt er weinig gebruik gemaakt van inspraak tijdens opinierondes en/of raadsvergaderingen. Inwoners gaan ervan uit dat door de compactheid van de gemeente de raadsleden wel op de hoogte zijn van wat er binnen het dorp speelt.

5. Struisvogelpolitiek

Vanuit het college heerst er een struisvogel cultuur, wat binnen het straatje past wordt dik aangemeten zoals bijvoorbeeld het burgerinitiatief Scherpenzeel Zelfstandig, maar andere burgerinitiatieven zoals 'Houdt Scherpenzeel Groen en Gezond' worden bewust op afstand

gehouden en blijkt het moeilijk om afspraken te maken voor gesprekken. Er wordt alleen gecommuniceerd over wat belangrijk is om de keuze van zelfstandigheid te waarborgen, alle overige informatie wordt weggelaten. Je zou bijna kunnen spreken over· 'wat niet weet, wat niet deert'. Zo worden bijvoorbeeld vooroordelen en aannames over de gemeente Barneveld door het college en de coalitie rondgestrooid, maar als het tegenovergestelde blijkt, worden deze niet rechtgezet. Voorbeelden hiervan zijn bijvoorbeeld de herziene argumentenkaart en de aanname dat Barneveld niet financieel gezond zou zijn. Gevolg hiervan is dat de meeste inwoners geloven dat onze gemeente Scherpenzeel financieel toekomst-bestendig is en dat de gemeente Barneveld bijna failliet is. Deze argumentatie wordt ook door burgerinitiatief Scherpenzeel Zelfstandig gebruikt om de keuze voor zelfstandigheid te waarborgen. Alle informatie die nu wordt uitgedragen is een eenzijdige belichting. Positieve punten voor herindeling zijn nergens terug te vinden Zelfs de aanbevelingen van vertrouwenspersoon Dhr Lintmeijer om zijn bevindingen te delen met het college en de raad zijn niet opgevolgd.

Het college heeft ingezet op een zogeheten twee sporen beleid. Probleem hierbij is dat dit de zaken nog ingewikkelder maakt dan het al is Hierdoor rechtvaardigt het college dat ze tegenover de provincie volgens de ARHI-procedure handelen, maar op dorpsbeleid zie je nog steeds dat ze een zelfstandige koers vaart. Het college van Barneveld waarschuwt ze hier ook al voor bij de onderhandeling van het uitbesteden van taken. De eigen koers zie je ook heel duidelijk terug in de bouw van een nieuw gemeentehuis in De Breehoek terwijl de ARHI-procedure al een besluit van de Provincie in de richting van gedwongen herindeling gaat. De voorbereidingskosten van €60 000,- is geld weggooien als de fusie gefiatteerd wordt door het parlement Ook bij zelfstandigheid is het nog maar de vraag of de extra ruimte wel nodig is in verband met thuiswerken en het uitbesteden van ambtelijke taken terwijl er nu een courant pand is aan de Stationsweg.

6. <u>Informatievoorziening en communicatie</u>

Je zou verwachten dat binnen een kleine gemeente dit punt hoog zou scoren, want de kracht ligt bij korte lijnen en directe contacten. Echter blijkt er niets minder waar te zijn. De OZB-verhoging die afgelopen december is vastgesteld door de raad, is bewust niet gecommuniceerd. Communicatie over inspraak verloopt ook niet altijd correct en leidt tot veel verwarring, op de ene Facebookpagina wordt aangegeven dat inwoners vragen mogen stellen, op de andere Facebookpagina wordt nadrukkelijk vermeld dat het niet mogelijk is.

Er wordt vanuit de gemeente op dit moment veel gecommuniceerd via Facebook, op zich een goed middel, maar doordat niet alle inwoners Facebook hebben missen ze veel informatie. Deze informatievoorziening kan (gedeeltelijk) gecompenseerd worden met de informatievoorziening van de lokale wekelijkse krant, maar dan moet je er wel een abonnement op hebben. De wekelijkse Scherpenzeelse krant brengt heel bewust (onjuiste) koppen om zelfstandigheid (en dus haar eigen voortbestaan) te promoten. Daarnaast worden alleen artikelen en ingezonden stukken geplaatst die stroken met zelfstandigheid. Op deze manier kiest de krant er bewust voor om mee te werken aan framing en polarisering en zo wordt de politieke mening van de inwoner beinvloed. Er is binnen de gemeente Scherpenzeel geen platform dat een ander geluid laat horen De krant past een terughoudend beleid toe op niet-zelfstandigheid aanbrengingen. De Gemeente reageert matig en wazig op, in hun ogen, negatieve opmerkingen En de klankbordgroep 'Burgerinitiatief Scherpenzeel Zelfstandig' heeft iedereen die een ander geluid laat horen letterlijk geblokkeerd. Enkele leden van dit Burgerinitiatief gedragen zich zelfs redelijk

(fysiek) agressief richting mensen die aangeven geen voorstander van zelfstandigheid te zijn. Het gaat om het creeren van een gezamenlijke vijand Immers gaat het al lang niet meer over feiten. Het draait op sentiment en emoties De gemeente heeft hierin gefaciliteerd door het 'inhuren' van gekochte opiniestukken, aanleveren van 'gestuurd' flyermateriaal en het afdekken van de onjuistheden door er niet op te reageren. Veel inwoners zijn ontevreden met de vriendjespolitiek in de Scherpenzeelse raad. Die is er al een lange tijd. Momenteel zijn het de vriendjes van GBS en SGP die profiteren, zoals de initiatiefnemers van industriegebied ZwarteLand 2 Terwijl het college op dit moment verwijten maakt richting GS dat er geen draagvlak is voor een fusie, zo is er bij de inwoners geen draagvlak voor een industriegebied Zwarte Land 2 wat via achterkamertjes politiek tot stand is gekomen

7. Bestuurskracht

Er is veel te doen om de benaming van dit begrip Het is veelomvattend maar tegelijkertijd ook nietszeggend De gemeente Scherpenzeel verwijst hierin naar conclusies van BMC Bestuurskracht review 2019. Wat opvalt is dat de gemeente vol trots de conclusies presenteert, maar daarin voorbijgaat aan het antwoord op de eigen gestelde onderzoeksvraag:
2. Wat is de verwachte bestuurskrachtopgave richting 2030, op basis van de Kadernota 2021 – 2024? De belangrijkste opgave is gelegen in de bestendiging van de financiele gezondheid van de gemeente. Na 2025 speelt de woningbouwopgave hierin een belangrijke rol Op basis van nu beschikbare informatie mag verwacht worden dat de gemeente ook na 2025 via dit spoor in elk geval de minimaal benodigde middelen kan blijven genereren. In de komende periode zal dit moeten worden geeffectueerd. (bron. Review bestuurskrachtonderzoek 2019 gemeente Scherpenzeel, blz. 2).

De vastgestelde Kadernota van 2020 is door GS als onvoldoende gekwalificeerd en kent sindsdien al vele financiele tegenvallers, naast de nog op losse schroeven staande woningbouwopgave na 2025. De grafische weergave van de review is in de vorm van pijlen en emoticons. Omdat er bij de grafische weergave geen legenda staat, is het lastig om een eenduidig beeld hiervan te krijgen Ons college interpreteert een ontevreden gezicht met daarnaast een pijl omhoog als zijnde voldoende bestuurskracht Een pijl omhoog kan betekenen dat er groei inzit, maar betekent nog niet direct dat de groei ook voldoende is (van een 3 naar een 4 is groei, maar bij lange na niet voldoende). Als je kijkt naar de randvoorwaarden die aan de doorzetting van de groei zijn gesteld, dan is daar nog niet aan voldaan.

Daarnaast wordt binnen de Scherpenzeelse argumentatie veelvuldig het BDO-rapport omtrent financiele 'gezondheid' van gemeentes aangehaald. Dit is een van de hoofdargumentaties voor het bewijs van de financieel goede status. Echter met het consumeren van de reserves (Begroting tot 2024) en het volledig invullen van de beschikbare bouwgrond (Plan De Nieuwe Koepel en Plan Scherpenzeel Noord) zal de uitslag van het BDO-rapport in 2024 dramatisch zijn. Immers zullen 2 van de 5 criteria negatief beantwoord worden Vragen omtrent dit scenario worden door de gemeente niet beantwoord.

8. Visvijver

Doordat Scherpenzeel een kleine gemeente is, is het daarin ook lastig om nieuwe mensen aan te trekken die in de politiek willen werken Vooral de hardheid waarop politiek bedreven wordt in het dorp schrikt mensen af Met een afwijkende mening wil je niet als boeman

gezien worden binnen de hechte sociale structuur van het dorp De visvijver om getalenteerde mensen aan te trekken is klein. Dit zie je ook terug in de raad, niet alle partijen kunnen een geschikte voorzitter bij toerbeurt leveren (de grootste partij levert zelfs geen voorzitter voor de opinievergaderingen). De VVD is de grootste partij in de Tweede Kamer, maar is in Scherpenzeel niet in de raad vertegenwoordigd. De partij bestaat wel in Scherpenzeel, maar dat er tijdens de vorige gemeenteraadsverkiezingen niemand het stokje van de fractievoorzitter over kon/wilde nemen zegt genoeg. Ook zie je dat op foto's familieleden als commissielid, maar in de praktijk helemaal niets voor de partij doen Doordat de visvijver klein is, komen er mensen op posities terecht die daar geen affiniteit of talent voor hebben Dit uit zich in een verminderende dienstverlening binnen de gemeentelijke organisatie

Conclusie:

Door de haperende dienstverlening, financiele tegenvallers en het gammele woningbouwbeleid heeft de gemeente Scherpenzeel al een natte voet behaald De dienstverlenende last op het ijs zorgt voor scheuren, en het wak wordt door financiele dooi steeds groter. Het college moet gaan beseffen dat ze zich op glad ijs bevindt, en als een goede herder moet zorgen om alle schaapjes op het droge te krijgen Herindeling met Barneveld is hiervoor noodzakelijk.

Door de herindeling met een sterke partner wordt de positie van de nieuw gevormde gemeente verstevigd in de regio Door het dorpenbeleid van Barneveld verder te ontwikkelen, betekent voor Scherpenzeel dat niet alle regie uit handen gegeven wordt, maar dat er mogelijkheden ontwikkeld kunnen worden voor inspraak De nieuw te vormen gemeente kan voortborduren op een goed functionerend bestuur. In een grotere gemeente zijn er meer ambtenaren in dienst die expert zijn op een bepaald vakgebied, wat de dienstverlening verbetert. Deze experts zijn zeker in de toekomst hard nodig voor grote dossiers als de omgevingsvisie en Sociaal Domein. Daarnaast wordt de financiele vermogenspositie van Scherpenzeel ook verstevigd, waardoor in de toekomst voorzieningen op peil gehouden kunnen worden zoals de bibliotheek en het zwembad.

Voor de herindeling nog twee aanbevelingen.

1. Dorpenbeleid 2.0
   Binnen een gemeentelijke herindeling zou het goed zijn als Scherpenzeel in de dorpsraad afgevaardigden zou hebben van wijkplatforms, Adviesraad Sociaal domein, Adviesraad Woningbouw en Woonomgeving, OR en Omgevingsvisie. In het dorpenbeleid moeten zaken vastgelegd worden zoals hoeveel leden een dorpsraad telt, gekozen, hoeveel posities 1 persoon mag innemen binnen de dorpsraad, of alle stemmen gelijk meetellen, en hoe vaak een dorpsraad overleg heeft. Bovendien moet helder worden welke rechten en bevoegdheden een dorpsraad heeft.

2 Gemeentenaam
   Het fusieproces loopt nu onder de werknaam herindeling gemeente Barneveld Veel Scherpenzelers stuit deze naam tegen de borst, omdat ze daarbij het gevoel hebben opgeslokt te worden Voorstel hierin is dan ook aan de nieuw te vormen gemeenteraad om recht te doen aan het dorpenbeleid en er ook een toepasselijke gemeentenaam bij te verzinnen. (Optie inwoners poll?)

Deze zienswijze is opgesteld door.

[redacted] Scherpenzeel
[redacted] Scherpenzeel

Mede ondertekend door:
[redacted] Scherpenzeel
[redacted] Scherpenzeel
[redacted] Scherpenzeel

32

[redacted]

Van: [redacted]@live.nl>
Verzonden: maandag 5 april 2021 20:18
Aan: ProvincieGelderland
Onderwerp: Zienswijze Herindelingsontwerp Barneveld-Scherpenzeel Zaaknr. 2021-000982
Bijlagen: Zienswijze herindelingsontwerp.docx

L.S.,

In de bijlage treft u aan mijn zienswijze m.b.t. bovengenoemd onderwerp in het kader van de Arhi-procedure.

Met vriendelijke groet,
[redacted]
Scherpenzeel

Aan: Gedeputeerde Staten van de Provincie Gelderland

Betreft: Zienswijze herindelingsontwerp Barneveld-Scherpenzeel
Zaaknr.: 2021-000982

Scherpenzeel, 3 april 2021

Geachte Gedeputeerden,

Als betrokken inwoner van Scherpenzeel wil ik u bij deze mijn zienswijze doen toekomen m.b.t. het herindelingsontwerp Barneveld-Scherpenzeel.
Het is aannemelijk dat u van daartoe nadrukkelijk opgeroepen dorpsgenoten relatief veel anti-herindeling zienswijzen heeft ontvangen; ik vind het belangrijk dat u ook kunt kennisnemen van andere zienswijzen t.b.v. een zorgvuldige afweging van belangen in dit proces.

1. Ten eerste wil ik hierbij aangeven dat ik heb kennis genomen van de zienswijze ingediend door [redacted] en [redacted], en de inhoud hiervan geheel kan onderschrijven. Ik acht hun analyse van de huidige bestuurlijke problematiek correct en sluit me aan bij hun conclusies en aanbevelingen. Ik heb dan ook overwogen de door hen opgestelde zienswijze mede te ondertekenen, echter er zijn enkele punten die ik ter aanvulling nog wil noemen.

2. Draagvlak: in diverse gremia en publicaties wordt gesteld – o.a. op basis van twee door de gemeente gehouden peilingen - dat het voorstel tot herindeling niet "van onder af" is gekomen, dat er geen draagvlak is onder de inwoners en dat derhalve de vanuit de provincie gestarte Arhi-procedure min of meer onrechtmatig zou zijn. Hierover wil ik het volgende opmerken:

   - Onder veel inwoners leeft het idee dat "van onder af" betekent dat het initiatief tot eventuele herindeling bij de burgers vandaan zou dienen te komen en zij zijn verontwaardigd dat nu 'zomaar' dit ontwerp van bovenaf wordt gedropt in het dorp. Maar geen enkele herindeling is begonnen met bussen vol inwoners voor een gemeente- of provinciehuis die komen vragen om een herindeling van hun gemeente. "Van onder af" betekent vanuit de gemeentebesturen.
   - En in dat kader wil ik nog eens verwijzen naar het feit dat gemeente Scherpenzeel wel degelijk, in 2007/2008, een verzoek tot herindeling heeft gedaan, omdat men toen reeds van mening was dat Scherpenzeel op langere termijn zelfstandig niet op voldoende niveau zou kunnen functioneren. Het betrof destijds een mogelijke herindeling met gemeenten Woudenberg en Renswoude. Deze Arhi-procedure is in 2011 stopgezet; niet alleen omdat Renswoude tegen herindeling was, maar met name omdat het kabinet was gevallen en de besluitvorming over dit onderwerp controversieel werd verklaard. Scherpenzeel stond er in 2011 nog steeds achter.
   - Daarnaast stond in Scherpenzeel de vorige coalitie wel positief tegenover het nader onderzoeken van een eventuele herindeling met Barneveld. De raad had immers unaniem het rapport over de Toekomstvisie 2030 aangenomen waaruit bleek dat

de toekomstwensen en -ambities van de dorpsgemeenschap heel moeilijk te realiseren zouden zijn door een zelfstandige gemeente Scherpenzeel.
- Echter, bij de nadere uitwerking van de Toekomstvisie realiseerden enkele grotere partijen zich dat een mogelijke herindeling negatieve gevolgen zou kunnen hebben voor de machtsposities en -politiek waaraan zij hechten. Dit leidde ertoe dat zij weigerden enig ander toekomstscenario dan dat van een zelfstandige gemeente te onderzoeken. De coalitie brak en een nieuwe coalitie is gesmeed die vervolgens de hakken in het zand zette, zich ontdeed van de wnd.burgemeester en zich stortte op een campagne om de inwoners ervan te overtuigen dat alles in Scherpenzeel geweldig en steeds beter gaat, er voldoende geld is en zal blijven (als de inwoners tenminste maar blijven betalen) en dat zij het beste voorhebben met de inwoners. Tevens werden gemeentelijke herindelingen in het algemeen als zeer negatief afgeschilderd en in het bijzonder de gemeente Barneveld in een kwaad daglicht gezet. Veel regulier werk van de gemeentelijke organisatie werd/wordt uitgesteld omdat men druk bezig is te zorgen dat er zoveel mogelijk draagvlak is voor zelfstandigheid en zo weinig mogelijk voor herindeling.
En die campagne heeft effect gehad; de provincie is immers ver weg en onbekend, terwijl t.g.v. de corona-maatregelen de provincie niet dichterbij kon komen. Digitale communicatie is mooi, maar heeft ook echt tekortkomingen.
Het deel van het gemeentebestuur waar er wel draagvlak is voor een herindeling, de 3 partijen in de oppositie, beschikken niet over de middelen om adequaat tegenwicht te kunnen bieden aan de vaak onvolledige of zelfs onjuiste informatie vanuit de coalitie.
Er is inderdaad onder de inwoners (nog) erg weinig draagvlak voor een herindeling, maar meegewogen zou kunnen worden dat de mening van heel veel inwoners sterk eenzijdig is beinvloed.

In de regio wordt overigens wel herkend dat gemeente Scherpenzeel moeite heeft alle complexere taken uit te voeren en om een goede samenwerkingspartner te kunnen zijn; daar is wel draagvlak voor een herindeling met Barneveld. Draagvlak is breder dan alleen ja/nee-peilingen onder inwoners.

3. Bestuurskracht: hoewel draagvlak absoluut van belang is in een proces als dit en de mening van inwoners niet terzijde mag worden geschoven, zijn er ook andere factoren die belangrijk zijn bij de besluitvorming. En naar mijn mening is in dit geval met name de factor bestuurskracht erg zwaarwegend. Als ik het herindelingsontwerp goed lees, dan is het ook vooral dit punt geweest dat voor de provincie reden was om ondanks de weerstand de Arhi-procedure in gang te zetten.
Gelet op de wettelijke kaders en de toezichthoudende taak van de provincie, kan ik dit heel goed begrijpen en vind ik het ingrijpen vanuit de provincie zeker terecht en zeker niet te vroeg.

Ik heb publicaties gelezen van onderzoekers die van mening zijn dat de huidige heftige situatie in de Scherpenzeelse gemeentepolitiek alleen voortkomt uit de tegenstellingen over de door de provincie in gang gezette procedure en dat het met de bestuurskracht en het bestuur in Scherpenzeel vast allemaal goedkomt als de procedure (tijdelijk) wordt stopgezet en er rust zou komen.

Vanaf de zijlijn volg ik de Scherpenzeels gemeentepolitiek reeds sedert bijna 15 jaar en ik durf u te verzekeren dat in die periode het politieke klimaat alleen maar geleidelijk slechter is geworden, uiteindelijk culminerend in de wanvertoning waarbij de wnd.burgemeester werd geschoffeerd. Dat was een bestuurscrisis inderdaad, maar daarvoor was het ook verre van rustig. En het stopzetten van de Arhi-procedure zou ons dan ook zeker niet vooruit helpen, integendeel. Wie de raadsvergaderingen in de afgelopen jaren heeft gevolgd weet dat het onderling vertrouwen onherstelbaar is beschadigd.

Ik ben mij ervan bewust dat de term bestuurskracht een soort 'containerbegrip' is dat op diverse manieren gedefinieerd kan worden, maar welke criteria men er ook bij hanteert: Scherpenzeel komt eraan tekort!
Aan sommige zaken, zoals bijv. de personeelsformatie, kan relatief eenvoudig iets worden gedaan, maar dat geldt niet voor een bestuursklimaat, de attitude, de rolopvattingen, het relatie-onderhoud (netwerken), de lange termijnvisie enz. Scherpenzeel is kleinschalig en dat is op sommige terreinen heel fijn, maar niet als het nodig is om bepaalde patronen te doorbreken en het openbaar bestuur naar een hoger niveau te tillen.
Ik zou ook meerdere concrete voorbeelden kunnen noemen waaruit blijkt dat er in Scherpenzeel reeds langere tijd onvoldoende vermogen is tot goed besturen, bijvoorbeeld m.b.t. actualiseringstermijnen van bestemmingsplannen of de inning van belastingen, maar dat zou hier nu te ver voeren.

Een herindeling volgens het voorliggende ontwerp met de gemeente Barneveld, die weliswaar aanzienlijk groter is, maar ook weer niet teveel verschilt van het dorp Scherpenzeel, zou naar mijn mening ertoe kunnen leiden dat Scherpenzeel op een stabielere en professionelere manier bestuurd zal worden en dat daardoor de kans vele malen groter is dat het dorp de belangrijke voorzieningen op peil kan houden, op een betaalbare manier, en dat het een fijn sociaal en ondernemend dorp kan blijven in een groene omgeving zoals omschreven in de Toekomstvisie 2030.

Conclusie: mijn zienswijze is dat het voorliggende herindelingsontwerp Scherpenzeel een aanzienlijk beter toekomstperspectief kan bieden dan het scenario van zelfstandig blijven. Belangrijk is dan wel dat daadwerkelijk uitvoering wordt gegeven aan de zgn. Plusvariant, waarbij concrete zeggenschap van de kernen binnen de gemeente Barneveld wordt vorm gegeven. En waarbij duidelijk rekening wordt gehouden met het belang van bepaalde voorzieningen in Scherpenzeel, alsmede van laagdrempelige contactmogelijkheden voor burgers en gemeente.

Tot slot wil ik u allen veel wijsheid wensen bij uw beraadslagingen en besluitvorming,

Met vriendelijke groet,
[redacted]

33

[redacted]

Van: [redacted]@planet nl>
Verzonden: maandag 5 april 2021 17 40
Aan: ProvincieGelderland
CC: burgemeester@scherpenzeel nl, H vanDijk@scherpenzeel nl, G vandeelen@scherpenzeel nl, ı vanekeren@scherpenzeel nl, Griffie, griffie@scherpenzeel nl
Onderwerp: zienswijze herindelingsontwerp Barneveld-Scherpenzeel en zaaknummer 2021-000982
Bijlagen: zienswijzeHerindeling dot

Aan het College van Gedeputeerde Staten van de Provincie Gelderland

Geacht College,

In het attachment zend ık u mijn zienswijze op uw voorstel tot herindelıng van Scherpeenzeel

Met vrıendelijke groet,

[redacted] Scherpenzeel

E-mail· [redacted]@planet nl
033[redacted]
06-[redacted]

[redacted] Scherpenzeel
Tel. 033-[redacted]; E-mail. [redacted]@planet.nl

Scherpenzeel, 5 april 2021

Gedeputeerde Staten van Gelderland,
postbus 9090,
6800 GX Arnhem

Onderwerp. herindelingsontwerp Barneveld-Scherpenzeel, zaaknummer 2021-000982

Geachte College,

Om maar meteen met de deur in huis te vallen, ik ben geen principieel tegenstander van samenvoeging van gemeenten. Ik ben echter wel een principieel tegenstander van gedwongen samenvoeging en zeker wanneer die gestoeld is op onvoldoende of onjuiste argumenten.

Mijn zienswijze valt uiteen in drie onderdelen: procesgang, inhoudelijk en consequenties van het provinciaal bestuurlijk optreden.

De procesgang
Voor een goede herindeling moet je inwoners en bestuur van de gemeente, die zijn zelfstandigheid zal gaan verliezen in het herindelingsontwerp, overtuigen en meenemen in de argumentering. Inwoners en bestuur moeten snappen waarom herindeling nodig is en als dat niet lukt dan is of uw boodschap niet duidelijk geweest of uw boodschap klopt niet. In het eerste geval zal het proces overnieuw moeten en in het tweede geval zal het gestopt moeten worden. In het beleidskader gemeentelijke herindeling wordt aangegeven dat ... *hier een faciliterende en stimulerende rol van de provincie in het herindelingsproces wordt verwacht, bijvoorbeeld ten aanzien van het maatschappelijk, regionaal en lokaal draagvlak*. Om eerlijk te zijn heeft het hier volledig aan ontbroken. Allereerst is de herindeling als een min of voldongen feit gepresenteerd, argumenten werden gepresenteerd, die bij nader inzien geen steek hielden. Het oordeel van deskundigen die tot een andere conclusie kwamen dan Gedeputeerde Staten voorstonden werden niet meer meegenomen. Volksraadplegingen die niet beantwoorden aan het voorstel van Gedeputeerde Staten werden in twijfel getrokken. Het lijkt wel of Gedeputeerde Staten zijn best deed om zo min mogelijk inwoners te betrekken bij de discussie over de herindeling. Ik heb bijvoorbeeld de digitale informatiebijeenkomst op 2 maart gevolgd. Allereerst hoorde ik pas op die dag van iemand dat die bijeenkomst er was. Bij de bijeenkomst zelf is het hoogste aantal aanwezigen 27 geweest Ik ben nooit rechtstreeks door de provincie geïnformeerd over het herindelingsvoornemen of over bijeenkomsten daarover. Het onderzoek van VU en Kieswijzer werd aangekondigd in de Scherpenzeelse krant van dinsdag 30 maart terwijl 1 april de laatste dag was om te kunnen invullen. Het website adres was zeer moeilijk over te nemen vanwege een underscore die in de krant niet te zien

was. De enquête is onbetrouwbaar omdat je die meerdere keren kon invullen. Ik heb het uitgeprobeerd. Samengevat, de procesgang van dit dossier is een ramp en voldoet niet aan de standaarden van een democratie als de onze.

Inhoudelijk
In het beleidskader gemeentelijke herindeling staan vier criteria genoemd:
Draagvlak, bestuurskracht, interne samenhang en nabijheid van bestuur en regionale samenhang.

Draagvlak
In het beleidskader wordt hierover gezegd op pag. 4: *Het kabinet verwelkomt voorstellen die op de steun van alle betrokken gemeenten en een zo groot mogelijke meerderheid van hun inwoners kunnen rekenen* Over draagvlak kunnen we kort zijn: er is geen draagvlak als de meerderheid van het gemeentebestuur tegen is en circa 80% van de bevolking tegen stemt tijdens de laatst gehouden verkiezingen van 17 maart.
Als je inwoners niet kunt uitleggen waarom herindeling noodzakelijk is, dan klopt er iets niet met de argumentatie. De inwoners van Scherpenzeel willen open communicatie en open en eerlijke feitelijke argumentatie. Daaraan heeft het helaas ontbroken. Met name de beschuldiging vanuit het college dat *Sommige inwoners zich geïntimideerd zouden voelen en daarom zwijgen over hun opvatting vóór een eventuele fusie met Barneveld te zijn,* heeft het vertrouwen in open en eerlijke communicatie door Geduputeerde Staten tot een nulpunt teruggebracht. Uit de keuzes van Scherpenzelers op 17 maart jl. blijkt gewoon dat een minderheid voor herindeling is.
Gedeputeerde Staten heeft oordelen van vier gereputeerde deskundigen genegeerd en naast zich neergelegd omdat hun oordelen niet stroken met de eigen agenda. Dit heeft het draagvlak niet echt versterkt en het wantrouwen over de gebruikte argumentatie versterkt.
Ik zelf werd gebeld door iemand die contact had gehad met gedeputeerde Markink. Met de heer Markink was afgesproken dat een aantal namen zou worden doorgegeven van inwoners van Scherpenzeel die voor herindeling waren, zodat de heer Markink met hen contact kon opnemen. Toen bleek dat ik niet voor samenvoeging met Barneveld was, was het doorgeven van mijn naam aan de heer Markink niet relevant meer. U zult begrijpen dat ik mij wat geïntimideerd voelde en dat het draagvlak bij mij voor herindeling onder de nullijn zakte.

Bestuurskracht
In het beleidskader staat het volgende: *Bestuurskracht is het vermogen van gemeenten om hun wettelijke en niet-wettelijke taken uit te voeren en daarvoor de benodigde maatschappelijke en bestuurlijke relaties aan te gaan. De definitie laat ook zien dat gemeenten hun taken niet volledig zelf(standig) hoeven te vervullen om bestuurskrachtig te zijn: ze kunnen dit ook doen in samenwerking met bijvoorbeeld andere gemeenten en private partijen*
Ondanks dat door u wordt beweerd dat de gemeente Scherpenzeel haar taken niet meer aankan, blijkt dat ze op diverse taakgebieden zeer goed scoort en zelfs beter dan de gemeente Barneveld.
Op het gebied van de financiën scoort Scherpenzeel beter op de indicatoren dan Barneveld. De website van de Rijksoverheid (www.findo.nl) laat voor een aantal financiële indicatoren zien dat Scherpenzeel beter scoort dan andere gemeenten van dezelfde grootte en ook beter dan Barneveld. Slechts op één indicator (Belastingcapaciteit) scoort Barneveld minimaal beter (Scherpenzeel zit op 108%, Barneveld zit op 105%). Voor 5 van

de 6 indicatoren scoort Scherpenzeel in de groene marge, terwijl Barneveld op geen van de indicatoren groen scoort.
Scherpenzeel is financieel nog steeds robuust te noemen en zeker robuuster dan Barneveld. De lasten voor de inwoners zullen na herindeling niet lager worden, eerder hoger.
Ik kan me voorstellen dat Barneveld graag gebruik maakt van de reserves van Scherpenzeel wat ook in het belang zou zijn van Barneveld, maar niet in het belang van de Scherpenzeels inwoners.

Ook op het gebied van het sociale domein scoort Scherpenzeel goed wat ook niet verbazingwekkend is, omdat het sociale domein beter kan functioneren in een gemeenschap met korte lijnen tussen bestuur en bevolking.
Op taakvelden waar mogelijk de Scherpenzeelse omvang wat gering is kan Scherpenzeel heel goed zelfstandig functioneren door samenwerking met andere gemeenten en private partijen zonder gedwongen winkelnering.
Gedeputeerde Staten baseert zich op oude bestuurlijke theorieën dat alles groter moet om goed en efficiënt te kunnen functioneren.

Interne samenhang en nabijheid van bestuur
In de samenvatting wordt een idyllisch beeld geschetst over de gemeenschappelijke kenmerken van Scherpenzeel en Barneveld. Als je goed kijkt naar Scherpenzeel dan is het in feite veel meer naar buiten gericht dan Barneveld. Zo werken gemiddeld meer mensen buiten de gemeente dan in Barneveld. Kinderen gaan naar scholen in Barneveld, Veenendaal en Amersfoort. Inwoners doen hun inkopen in eigen dorp maar vervolgens in omliggende plaatsen maar niet exclusief in Barneveld. Op de wijze waarop de overeenkomsten tussen Scherpenzeel en Barneveld worden beschreven kun je voor Barneveld net zo goed Amersfoort, Veenendaal of Ede invullen. De belangrijkste overeenkomst is dat ze aan elkaar grenzen. Heel veel inwoners van Scherpenzeel hebben helemaal niets met Barneveld, anderen zullen wel gericht zijn op Barneveld. Interne samenhang tussen beide gemeenten is ver te zoeken en nabijheid van bestuur is een fictie in de heringedeelde gemeente. De later in het traject ingebrachte plusvariant is leuk gevonden, maar kwam pas later in het traject als een duveltje uit een doosje naar boven.

Regionale samenhang
Misschien dat dit criterium de enige is waarvan je kunt zeggen dat een kleine gemeente in een regionale samenwerking met grote partners door zijn omvang minder invloed heeft dan de grotere gemeenten in de regio en zo bestuurskracht mist. Dat hoeft trouwens niet kwalitatief te zijn maar is meestal gewoon kwantitatief in de zin dat de stem van een grote gemeente telt en die van de kleine gemeente eigenlijk niet. Dit kan echter geen reden zijn om dan maar te pleiten voor het opheffen van de kleine gemeenten.

Consequenties
De gebrekkige procesvoering door Gedeputeerde staten maar vooral ook het achterwege blijven van duidelijk meetbare argumenten en het voortdurend wisselen van argumenten heeft het vertrouwen in het provinciaal bestuur van een groot deel van de inwoners van Scherpenzeel tot een dramatisch nulpunt doen dalen. Het optreden van Gedeputeerde Staten vertoont gelijkenissen met de politieke cultuur op landelijk niveau, zoals die bijvoorbeeld rond de toeslagenaffaire naar voren is gekomen. De burger wordt niet serieus genomen. Ook het selectief omgaan met en naast zich neerleggen van het oordeel van

deskundigen, op het gebied van openbaar bestuur zoals de hoogleraren Voermans, Frissen, Elzinga en De Vries, over het voornemen van Gedeputeerde Staten en de gehanteerde argumenten heeft dit wantrouwen alleen maar versterkt.
Gedeputeerde Staten heeft met hun manier van optreden de democratie een slechte dienst bewezen. Inwoners redeneren dat het toch niet uitmaakt, "ze gaan gewoon hun eigen gang". De animo om te stemmen, de animo om mee te denken, de animo om in de politiek te participeren neemt hierdoor alleen maar af.

Ik besef dat er naar aanleiding van de zienswijzen een prachtige nota geschreven zal worden, waarin de conclusie zal zijn dat de herindelingsprocedure toch door moet gaan. Ik had het eerlijker en duidelijker gevonden als u gewoon zegt waar het op staat: het maakt niet uit wat u, inwoners en bestuurders van Scherpenzeel, vindt maar herindeling gaan we doen en geen discussie over mogelijk.

Gedeputeerde Staten van Gelderland ik roep u op om bestuurskracht te tonen en over uw eigen schaduw te stappen in het besef dat de procesgang, maar ook de inhoudelijke onderbouwing van het voorstel tot herindeling van Scherpenzeel onvoldoende zijn geweest om die herindeling te rechtvaardigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

34

[redacted]

Van: [redacted]@[redacted]nl>
Verzonden: zaterdag 3 april 2021 06 41
Aan: ProvincieGelderland
Onderwerp: zienswijze herindelingsontwerp barneveld-scherpenzeel, zaaknr 2021-000982

zienswijze over herindeling barneveld-scherpenzeel

Goedendag,

Hierbij mijn zienswijze over de herindeling van Barneveld en Scherpenzeel.

Ik heb geen inzicht in bestuurskracht van Scherpenzeel en geen verstand van financien van beide gemeenten. Of de fusie noodzakelijk is vanwege een mogelijk gebrek aan bestuurskracht en/of slechte financien, kan ik niet beoordelen.
Waar ik vooral moeite mee heb, is de gretigheid waarmee Barneveld wel zin heeft in Scherpenzeel
De gemeente Barneveld volgt m i teveel de provincie Gelderland in het mooi omschrijven van de nieuw te vormen gemeente·

- sterke ecomische positie en mogelijkheden => hoe dan? De afstand tussen Barneveld en Scherpenzeel is nog best groot. Uit ervaring weet ik (en ik hoor dat ook van veel anderen in mijn omgeving) dat er weinig economisch 'verkeer' is tussen Barneveld en Scherpenzeel. Snelwegen en spoorlijn verbinden Barneveld en Scherpenzeel niet

- eigen initiatief in dorpen dmv dorpenplan 2 0 => lekkere worst die voorgehouden word, maar zonder fusie wil het college van Barneveld dit ook doorvoeren, dus is voor huidige inwoners van Barneveld geen verbetering· zonder Scherpenzeel komt dorpenplan 2.0 er immers ook. Voor Scherpenzeel in ieder geval verslechtering. het dorp is nu niet afhankelijk van mening van de Barneveldse dorpen/ raadsleden. De eigen 13 gekozen raadsleden, behartigen heel goed de belangen van het dorp Scherpenzeel, en hebben daar ook financiele middelen voor Na een fusie zal de inspraak in ieder geval minder zijn.

- dat zeggenschap waarmee de provincie de inwoners van Scherpenzeel wil paaien, is meestal een lege huls Bij andere herindelingen zijn in het verleden ook wel dergelijke plannen gemaakt, om daarmee de inwoners over de streep te trekken. Achteraf blijkt daar dan niet veel van terecht te komen.

- Als er maar even op internet gezocht word, komt u diverse artikelen tegen, die negatief zijn over herindelingen. En dat zijn niet de minste websites! Er is achteraf vaak grote onvrede over de fusie, en al helemaal als 1 van de gemeenten eigenlijk niet wilde
Zie de website Gemeente nu voor een artikel uit 2016 over herindelingen.
https·//www gemeente nu/organisatie/fatale-vergissingen-bij-fusie-gemeenten/

Resume· Gemeenteraad van Barneveld: Stop de actieve medewerking aan het fusieproces, en probeer de provincie te overtuigen van uitstel. Dat hoeft misschien geen afstel te worden· als Scherpenzeel in de toekomst wel wil, dan kan er weer gekeken worden of fusie gewenst is

Met vriendelijke groeten,

[redacted]
[redacted] Barneveld
06 [redacted]

info@[redacted].nl

35

[redacted]

Van: [redacted]@gmail com>
Verzonden: maandag 5 april 2021 04:21
Aan: ProvincieGelderland
Onderwerp: zienswijze herindelingsontwerp Barneveld-Scherpenzeel en zaaknummer 2021-000982

Geachte mevrouw /mijnheer

Uit de barneveldse krant heb ik vernomen dat 82 % van de burger bevolking van scherpenzeel tegen is bij samenvoegen bij barneveld Beter gezegd 82% van de burgers wil zelfstandig blijven. Het is dus een heel democraties besluit lijkt mij dan ook als burger van barneveld dat wij met zijn alle zowel de provincie Gelderland als rijk dat accepteren Renswoude kon in de tijd ook zelfstandig blijven en is het tot de dag van vandaag nog steeds Die zelfstandigheid mag nooit verloren gaan omdat je anders burgers niet serieus neemt en we op weg zijn naar een dictatuur Dat MOETEN WIJ NOOIT willen Leer van het verleden

Luister alstublieft naar de burgers in scherpenzeel

Met vriendelijke groet [redacted]

36

[redacted]

Van: [redacted]@[redacted]nl
Verzonden: maandag 5 april 2021 12:38
Aan: ProvincieGelderland
CC: Griffie
Onderwerp: zienswijze herindelingsontwerp Barneveld – Scherpenzeel (zaaknummer 2021 – 000982)

onderwerp. zienswijze herindelingsontwerp Barneveld – Scherpenzeel (zaaknummer 2021 – 000982)

Geacht college van Gedeputeerde Staten,

Hiermee betuig ik mijn steun voor - en instemming met - de zienswijze van de gemeente Scherpenzeel (conceptversie 26 maart 2021).

Herindeling is een slechte oplossing voor een niet-bestaand probleem

Ik roep de provincie Gelderland op om de wensen en besluiten van het (democratisch gekozen) bestuur van de gemeente Scherpenzeel, en van de inwoners van Scherpenzeel (82% voor zelfstandigheid) te respecteren.

Gelieve deze adhesieverklaring als zienswijze op het herindelingsontwerp Barneveld – Scherpenzeel (zaaknummer 2021 – 000982) te beschouwen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

Scherpenzeel

37

[redacted]

Van: Marieke van de Beek - Lindhout (CU) <mariekevandebeek cu@gmail com>
Verzonden: vrijdag 2 april 2021 16 57
Aan: ProvincieGelderland, Griffie
Onderwerp: Zienswijze herindelingsontwerp Barneveld-Scherpenzeel, zaaknr 2021-000982
Bijlagen: 2021-04-02 Zienswijze herindelingsontwerp Bveld-Szeel pdf

Geachte leden van Gedeputeerde Staten,

Namens de fracties van CDA Scherpenzeel, PRO Scherpenzeel en ChristenUnie Scherpenzeel zend ik u hierbij een zienswijze bij het herindelingsontwerp Barneveld-Scherpenzeel

Vriendelijk verzoek aan de griffie om deze zienswijze ter kennisname tevens aan de fracties in de Provinciale Staten toe te sturen.

Met vriendelijke groet,

Marieke van de Beek - Lindhout
Fractievoorzitter ChristenUnie Scherpenzeel
Tel. 06 [redacted]

http://scherpenzeel christenunie nl/

Aan de leden van de Gedeputeerde Staten van Gelderland
Per e-mail post@gelderland nl
Cc Fracties Provinciale Staten (griffie@gelderland nl)

Betreft Zienswijze herindelingsontwerp Barneveld-Scherpenzeel
Zaaknummer 2021-000982

Scherpenzeel, 2 april 2021

Geachte leden van de Gedeputeerde Staten van Gelderland,

Hoewel wij het debat over de zienswijze op het herindelingsontwerp bij voorkeur eerst in onze eigen raad hadden gevoerd, laten de verschillende deadlines voor het indienen van een zienswijze hier geen ruimte voor De behandeling in de raad zal pas plaatsvinden na de deadline voor het indienen van zienswijzen door 'derden'

Gelezen hebbende de concept zienswijze die door de raad van Scherpenzeel zal worden ingediend, constateren wij als oppositiepartijen dat deze zienswijze op geen enkele wijze verwoordt hoe de oppositie in Scherpenzeel zich verhoudt tot het herindelingsontwerp Hoewel deze concept zienwijze waarschijnlijk bij meerderheid zal worden aangenomen en u dus 'namens de raad van Scherpenzeel' zal worden toegestuurd, vinden wij het belangrijk dat ook de afwijkende visie van de voltallige oppositie u bereikt Die stellen wij daarom in deze zienswijze aan de orde

Draagvlak
Uit diverse lokale peilingen blijkt, dat een groot deel van de Scherpenzeelse inwoners kiest voor zelfstandigheid boven herindeling Wij begrijpen dat Als het in onze ogen een verantwoorde keuze was, zou het ook onze voorkeur hebben Wij zijn echter van mening dat onze inwoners een eenzijdig en te rooskleurig beeld is geschetst betreffende zelfstandigheid, en dat daarnaast een schrikbeeld is neergezet ten aanzien van herindeling, en tegelijkertijd een vijandsbeeld is gecreeerd ten aanzien van 'de provincie' Dit alles heeft de uitkomst van de peilingen zeker beinvloed

Organisatie
Het functioneren van Scherpenzeel als zelfstandige gemeente ligt al jaren onder een vergrootglas En dat is niet voor niets Jarenlang was onze ambtelijke organisatie te klein Ook ontbrak kennis op diverse beleidsterreinen en werd strategische denkkracht gemist Diverse onderzoeken, zoals dat van SeinstraVandeLaar en het onderzoek van de raad zelf, hebben duidelijk gemaakt dat een structurele en significante versterking van de organisatie noodzakelijk is Inmiddels is het punt bereikt dat er overeenstemming is over de noodzakelijke versterking ten koste van € 1,2 - € 1,6 miljoen structureel

Financieel
Dit betekent nogal wat In de eerste plaats betekent dit een forse verhoging van de lasten voor onze inwoners De OZB wordt de komende jaren tenminste 26% verhoogd (4x 6% cumulatief), nog los van

inflatiecorrectie en verhoging als gevolg van andere financiele effecten Ondanks deze verhoging zien we in de laatste kadernota onze algemene reserve verdampen in vier jaar tijd Na deze verhoging is de belastingcapaciteit van de gemeente Scherpenzeel vrijwel geheel benut Dit betekent dat er bij verdere structurele financiele tegenvallers geen ruimte meer is om die op te vangen

Het gevolg hiervan is, dat onze inwoners ook, of juist, in geval van zelfstandigheid geen enkele garantie krijgen voor het in stand houden van voorzieningen Bij stijgende kosten – waarvan alweer sprake is in het sociaal domein - is er immers nog maar één optie bezuinigen Wij gaan ervanuit dat er pas in de laatste plaats zal worden gekozen voor bezuiniging op het sociaal domein Dit betekent dat als eerste zal worden bezuinigd op aanwezige voorzieningen Feitelijk is dit proces al in gang gezet met het omvormen van onze mooie, zeer goed functionerende bibliotheek naar weinig meer dan een 'afhaalpunt' in de nieuw in te richten Breehoek Een andere voor de hand liggende optie is, dat er toch weer wordt bezuinigd op de ambtelijke organisatie, waardoor we weer in dezelfde situatie komen als voorheen

Kwetsbaarheid

De vraag is wat onze inwoners, die fors meer gaan bijdragen aan instandhouding van 'de gemeente Scherpenzeel', daar dan voor terug krijgen Die vraag is lastig te beantwoorden Scherpenzeel blijft hoe dan ook een zeer kleine gemeente, met een daarbij passende organisatie Dit betekent dat, ondanks de prima inzet van onze ambtenaren, de organisatie kwetsbaar blijft Dat, net als nu, zaken blijven liggen of in de la verdwijnen als een medewerker uitvalt of vertrekt Dat er op veel dossiers specialistische kennis zal moeten worden ingehuurd, tegen hoge kosten Dat samenwerking met (een) andere gemeente(n) noodzakelijk is, waarvoor de kosten ook hoog zijn, alleen al omdat over de inhuur BTW zal moeten worden betaald Dit betekent óók, dat een groot deel van het werk zal worden gedaan door mensen die geen enkele verbinding met Scherpenzeel voelen

Positie in de regio

Voor wat betreft de positie in de regio blijft gelden dat Scherpenzeel daar vooral een vragende, en nauwelijks een dragende rol zal hebben We hebben voor veel dingen de regio nodig, maar hebben zelf weinig te bieden Daarnaast is het lastig om de belangen van de inwoners van zo'n kleine gemeente te behartigen in de regio

Bestuurskracht en bestuurscultuur

Tenslotte willen wij iets zeggen over bestuurskracht en bestuurscultuur, datgene waar wij als raadsleden dagelijks mee te maken hebben De concept zienswijze van de raad laat opnieuw zien, dat er voor de visie en inbreng van de minderheid geen ruimte is in de Scherpenzeelse politiek De zienswijze biedt op geen enkele wijze ruimte aan de nuance, die recht zou doen aan de oppositiepartijen

Hoewel Frissen in zijn nota de slechte bestuurscultuur in Scherpenzeel op het conto schuift van het hele proces rondom de toekomst van Scherpenzeel, willen wij dit ontkrachten De bestuurscultuur in Scherpenzeel laat al jaren te wensen over Ook in de lokale politiek komt pijnlijk naar boven, dat Scherpenzeel te klein is om zelfstandig te functioneren Veel fracties en partijen bestaan al jarenlang uit dezelfde mensen omdat er in ons kleine dorp geen nieuwe aanwas is van politiek betrokken mensen

Daarnaast heeft de VVD, bij landelijke verkiezingen ook in Scherpenzeel de grootste partij, moeten besluiten zich uit de lokale politiek terug te trekken wegens gebrek aan menskracht Dit komt het functioneren van de lokale democratie niet ten goede

Nieuwe gemeente

Al het bovenstaande overwegende, zijn wij van mening dat het herindelingsontwerp antwoorden geeft op veel, zo niet alle, van bovenstaande zaken Wij zijn dan ook overtuigd dat nu het moment is om door te pakken, en de herindeling waarover al zo lang en zo veel is gesproken, door te zetten Een samenvoeging met Barneveld zal leiden tot een sterk dorp in een sterke gemeente Een dorp met een eigen identiteit, in een gemeente die oog en oor heeft voor de unieke kanten én voor de voorzieningen in elk van haar dorpen Een krachtige gemeente, die een cruciale positie kan bekleden in de regio Een b(l)oeiende gemeente aan de rand van de Veluwe, in een mooie provincie Een gemeente met ambities, en met de kracht om die ambities ook te realiseren

Aandachtspunten herindelingsontwerp

Het herindelingsontwerp geeft een goed beeld van hoe de nieuw te vormen gemeente eruit kan gaan zien Hierbij hebben wij nog de volgende opmerkingen

Wij delen de zorgen van onze inwoners betreffende de voorzieningen in het dorp Het zou goed zijn als er bij de start van de nieuwe gemeente voor een bepaalde periode garanties kunnen worden gegeven met betrekking tot een aantal voorzieningen Wellicht is het mogelijk om hiervoor op voorhand de benodigde financien te reserveren uit de reserves van de gemeente Scherpenzeel, of door middel van een suggestie die de heer Markink eerder heeft gedaan, "dat e e a wel aantrekkelijk kan worden gemaakt"

Wat betreft de kernenbeleid 2 0 geldt, dat dit pas formeel wordt vormgegeven door de eventuele nieuw gevormde gemeenteraad Dit betekent dat wij er op voorhand op moeten vertrouwen dat dit daadwerkelijk wordt uitgewerkt en ingevoerd Ook zal tot die tijd onduidelijk blijven hoe ver de zeggenschap van individuele kernen reikt Wij vragen u na te denken over een manier om daar in dit stadium garanties voor te kunnen geven

Onlangs is door onze raad een samenwerkingsmodel met Barneveld als preferred partner aangenomen Hoewel wij positief staan tegenover de samenwerking met Barneveld, maken wij ons grote zorgen over de intenties die ons college hiermee heeft Barneveld heeft meermaals glashelder aangegeven niets te voelen voor intensieve samenwerking met een zelfstandig Scherpenzeel Dit blijkt onder andere uit de Statenbrief van 12 januari 2021, uit het verslag van het bestuurlijk overleg van 15 december 2020 en uit vragen gesteld door de SGP fractie in Barneveld en de antwoorden hierop van het college van Barneveld Scherpenzeel kan dan wel de keuze maken voor samenwerking, maar loopt alsnog het risico met lege handen te staan indien de herindeling onverhoopt niet doorgaat In dat geval zullen voor diverse dossiers alsnog nieuwe samenwerkingspartners moeten worden gezocht, en zijn wij daarmee weer 'terug bij af'

Uit het herindelingsontwerp blijkt dat GS voorsorteert op een lichte herindeling In het geval van een lichte herindeling dienen goede afspraken te worden gemaakt over de positie van de Scherpenzeelse

medewerkers Het is voor ons van groot belang dat zij een eerlijke kans krijgen om ook in de nieuw te vormen gemeente aan de slag te kunnen

Bovenstaande punten verdienen wat ons betreft nog extra aandacht en uitwerking Desondanks staan wij van harte achter de inhoud van het herindelingsontwerp, en kijken uit naar het vervolg van dit proces Wij zullen ons inzetten om gezamenlijk te komen tot een krachtige gemeente, waar inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties zich thuis voelen en tot bloei komen

Met vriendelijke groet, namens de fracties van

CDA Scherpenzeel	P A Klaassen
	H A M Dekker
PRO Scherpenzeel	W A Schuur
ChristenUnie Scherpenzeel	M J van de Beek Lindhout
	A van de Peut

38

[redacted]

Van: Jarne van Schaik <jarnevanschaik@outlook.com>
Verzonden: dinsdag 6 april 2021 19:28
Aan: ProvincieGelderland
CC: [redacted]@gmail.com; [redacted]@[redacted].nl; [redacted]@gmail.com; Jarne van Schaik
Onderwerp: Zienswijze herindelingsontwerp Barneveld-Scherpenzeel en zaaknummer 2021-000982
Bijlagen: VVD Zienswijze herindelingsontwerp.pdf

Geachte heer/mevrouw,

Inzake de herindelingsontwerp Barneveld-Scherpenzeel stuur ik namens de VVD fractie een zienswijze, deze treft u aan in de bijlage.
Dit betreft zaaknummer 2021-000982 waar voor tot en met 6 april 2021 zienswijze konden worden ingediend.

Ik ontvang graag op deze mail een lees- en ontvangstbevestiging zodat ik weet dat de zienswijze in goede orde is ontvangen.
Bij voorbaat dank voor de behandeling.

Met vriendelijke groet,
Namens de VVD fractie in de gemeente Barneveld,

Jarne van Schaik | Raadscommissielid & fractiesecretaris
VVD Barneveld | Gemeentehuis: Raadhuisplein 2 | 3771 ER Barneveld
T: 06[redacted] | E: jarnevanschaik@outlook.com | W: www.vvd-barneveld.nl

VVD Barneveld

Provincie Gelderland
T a v College van Gedeputeerde Staten van Gelderland
Postbus 9090
6800 GX Arnhem

Datum: 6 april 2021
Betreft: Zienswijze herindelingsontwerp Barneveld-Scherpenzeel en zaaknummer 2021-000982

Geachte College van Gedeputeerde Staten,

Naar aanleiding van het concept herindelingsontwerp Scherpenzeel – Barneveld willen wij, VVD in de gemeente Barneveld, een zienswijze geven op het ontwerp op de volgende punten namelijk,

1. Communicatie

De indruk wordt gewekt dat er voor Scherpenzeel nog een keuze is Wij vragen ons af of dit zo is Een enquête wekt verwachtingen dat deze keuze er nog is Wij voelen de weerstand vanuit Scherpenzeel en zijn van mening dat de provincie hier meer aandacht aan moet geven Wij vragen de Provincie duidelijk te zijn over de eventuele noodzakelijkheid voor Scherpenzeel om te fuseren met Barneveld Draagvlak is voor een verder proces van essentieel belang Misschien is ook in de communicatie onvoldoende naar voren gekomen dat Barneveld al veel ondersteuning geeft aan Scherpenzeel

2. Win Win

Voor de VVD is het van groot belang dat zowel de inwoners van Barneveld als de inwoners van Scherpenzeel voordeel ervaren van deze fusie De VVD is van mening dat de eventueel nieuw te vormen gemeente per 1 januari 2023 een dusdanige omvang krijgt dat deze binnen de regionale samenwerkingsverbanden meer invloed krijgt

De provincie heeft op de weg naar de nieuwe gemeente toezeggingen gedaan betreffende frictie- en transitiekosten De VVD zou graag willen weten wat de hoogte of bestemming van deze bijdrage is

De VVD heeft wel een paar ideeen die bijdragen tot tevredenheid wanneer er na de herindeling terug wordt

De VVD denkt hierbij aan,

- Financiele bijdrage op culturele en sociale gebied (het zogenaamde 2 0 beleid dorpen) Concreet, open houden van zwembaden en bibliotheken
- Bijdrage aan de oostelijke rondweg om Barneveld Waardoor er zo een snelle verbinding ontstaat tussen Scherpenzeel en Barneveld
- Verder onderzoek naar haalbaarheid railterminal door bedrijfsleven in Barneveld niet op voorhand in de weg te staan
- De toezegging dat bij een conclusie dat windmolens onvoldoende draagvlak hebben en de groei van onze gemeenten stagneer, de Provincie om niet over kan gaan tot de aanwijzing voor het plaatsen van windmolens in de nieuwe gemeente
- De provincie zich samen met de nieuwe gemeente inzet voor meer stations op de lijn Amersfoort - Apeldoorn

3. Lastenverzwaring

De provincie erop toeziet dat er de komende jaren geen lastenverzwaring voor de burgers zal komen

Volgens onderzoek naar beide gemeenten bestaat er een belastingruimte van 7,9 miljoen Deze ruimte zou als verhoging bij de burgers kunnen worden binnengehaald De VVD wil de garantie dat dit de komende jaren niet gaat gebeuren

Wij hopen dat u deze zienswijze mee wil nemen in het definitieve ontwerp

Met vriendelijke groet,
Namens de VVD fractie in de gemeente Barneveld

39

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 22 april 2021 16:31
Aan: [redacted]
Onderwerp: zienswijze
Bijlagen: Document 1165614 zienswijze herindelingsontwerp Barneveld-Scherpenzeel Inhoud document.pdf

Van: [redacted]@barneveld.nl>
Verzonden: donderdag 22 april 2021 15:08
Aan: [redacted]@scherpenzeel.nl' [redacted]@scherpenzeel.nl>; [redacted]
[redacted]@gelderland.nl>
CC: [redacted] <[redacted]@barneveld.nl>
Onderwerp: zienswijze

[redacted] hierbij onze zienswijze zoals deze gisteren door de raad (geamendeerd) is vastgesteld. Groet, [redacted]

Deze e-mail en eventuele bijlage(n) zijn alleen bestemd voor de geadresseerde. Als u dit bericht onbedoeld heeft ontvangen verzoeken wij u het te vernietigen en de afzender hierover te informeren. Het is niet toegestaan om een bericht of bijlage die niet voor u bestemd is te vermenigvuldigen, openbaar te maken dan wel te verspreiden.

gemeente
Barneveld

Raadhuisplein 2
Postbus 63
3770 AB Barneveld
Telefoon 14 0342
Fax (0342) 495 376
E-mail info@barneveld.nl
Internet www barneveld nl

College van Gedeputeerde Staten van Gelderland
Postbus 9090
6800 GX ARNHEM

Datum **21 april 2021**

Ons kenmerk.
1165614

Afdeling.
Afdeling Bestuur & Dienstverlening

Behandeld door
[redacted]

Doorkiesnummer
(0342) [redacted]

email
[redacted]**@barneveld.nl**

Onderwerp.
Zienswijze herindelingsontwerp

Geacht college,

Inleiding
Naar aanleiding van uw verkenningen om te komen tot versterking van de bestuurskracht van de gemeente Scherpenzeel heeft u vorig jaar een Arhi-procedure gestart. In het kader van het open overleg hebt u diverse varianten verkend en op hun merites beoordeeld Op 26 januari jl heeft uw college besloten om te kiezen voor de variant herindeling. Deze variant is door u uitgewerkt in het door u ter inzage gelegde herindelingsontwerp. Graag maken wij van de gelegenheid gebruik om onze zienswijze op het herindelingsontwerp aan u kenbaar te maken.

Positieve zienswijze
Het herindelingsontwerp schetst een nieuwe gemeente die de kwaliteiten van beide gemeenten combineert. *een sterke economische positie met een sterk ontwikkeld gemeenschapsleven in de dorpen waarbij voldoende ruimte is voor eigen initiatief* Wij delen de geformuleerde visie dat de nieuwe gemeente bewust inzet op een moderne netwerksamenleving waarin vitale dorpen samen komen en zeggenschap hebben in een sterke gemeente. De gemeente Barneveld werkt nu reeds samen met onze negen dorpen op een wijze waarin veel ruimte aanwezig is voor eigen verantwoordelijkheid en zeggenschap. In de herindeling met Scherpenzeel zien wij, als gemeenteraad van Barneveld, dan ook goede mogelijkheden om samen met Scherpenzeel te bouwen aan een nieuwe krachtige gemeente Wij willen daarbij gezamenlijk werken aan maatregelen die van belang zijn voor alle inwoners van beide gemeenten Gelet op de opgaven en vraagstukken die op ons afkomen, is een herindeling de beste passende oplossing De zienswijze van onze raad op het herindelingsontwerp is dan ook positief

Aandachtspunten
Wel vormt het herindelingsontwerp voor ons aanleiding om op een aantal onderdelen een zienswijze in te dienen Samengevat heeft onze zienswijze betrekking op de volgende aspecten van het herindelingsontwerp.

- Duidelijkheid over de fusiedatum per 1 januari 2023
- Fusie is een kans voor verdere versteviging regionale positie
- Positie gemeente Barneveld als groeigemeente
- Dorpenbeleid 2 0
- Geen financiele consequenties voor inwoners Barneveld
- Vergoeding transitiekosten noodzakelijk om te komen tot nieuwe gemeente
- Voorkeur voor lichte samenvoeging

gemeente
Barneveld

Wij zullen hierna puntsgewijs een nadere duiding geven van de door ons benoemde aandachtspunten

Duidelijkheid over fusiedatum 1 januari 2023
Omdat de gemeente Barneveld voor een aantal grote maatschappelijke opgaven staat en wij onze beschikbare ambtelijke en bestuurlijke capaciteit efficiënt willen inzetten, hechten wij er als gemeenteraad waarde aan om op korte termijn duidelijkheid te krijgen met betrekking tot de door u geïnitieerde herindelingsplannen Om die reden zijn wij het met u eens dat u kiest voor een fusiedatum per 1 januari 2023

Fusie is kans voor verdere versteviging regionale positie
Onze raad onderschrijft het toekomstbeeld van de nieuwe gemeente dat in het herindelingsontwerp is uiteengezet. De nieuwe gemeente zal voor wat betreft bestuurskracht een slagvaardige gemeente zijn Een bredere en duurzame samenwerking is voor Barneveld op geen enkele manier een begaanbaar scenario. Het ruimte bieden voor eigen beleidsaccenten van Scherpenzeel belemmert Barneveld in haar ontwikkeling Dit heeft uiteindelijk een negatief effect op haar burgers
De bestuurlijke schaal van de nieuwe gemeente sluit goed aan bij het schaalniveau van de huidige en toekomstige vraagstukken. Dit maakt het mogelijk om een stevige ontwikkelagenda te realiseren voor het middendeel van de regio Food Valley en daarmee de gemeente en de regio te verstevigen Om ook als nieuwe gemeente aan het kloppend hart van de regio een bijdrage te kunnen leveren, moeten de komende jaren stevige stappen worden gezet in onder andere de transitie van de landbouw. Wij zetten daar als nieuwe gemeente onze schouders onder, maar kunnen dit niet alleen. Daarvoor is een goede samenwerking met de provincie Gelderland nodig en gewenst

Positie gemeente Barneveld als groeigemeente
De gemeente Barneveld is een dynamische gemeente met een aanzienlijke groeibehoefte in een provincie waar grote woningbouwopgave speelt De afgelopen jaren is de gemeente Barneveld aanzienlijk gegroeid en die groei is nog niet ten einde In onze "Strategische Visie Barneveld 2030" hielden wij rekening met een inwoneraantal van zo'n 70 000 inwoners in 2030, maar inmiddels houden we rekening dat we toegroeien naar zo'n 80 000 – 90.000 inwoners in 2040 Zowel voor wat betreft wonen als voor werken is er een grote verstedelijkingsdruk De afgelopen jaren hebben de verschillende grondexploitaties echter geleid tot positieve resultaten Gelet op de verstedelijkingsdruk is de verwachting dat deze ontwikkeling zich op dezelfde wijze in de toekomst zal doorzetten. Om deze groeiambitie te accommoderen, hebben wij uw commitment nodig op inhoudelijk en financieel vlak en zien dit graag vertaald in het herindelingsadvies. Daarbij denken we onder andere aan infrastructurele werken en maatschappelijke voorzieningen.

Dorpenbeleid 2 0.
In het herindelingsontwerp geeft u de inzet om te komen tot een passende en innovatieve vorm van kernenrepresentatie een centrale plek. Deze opgave sluit naar onze mening aan bij een reeds in gang gezette ontwikkeling op dit gebied in onze gemeente. De afgelopen jaren hebben wij diverse instrumenten ingezet om de sociale cohesie in de dorpen te vergroten en vraaggericht ingespeeld op de maatschappelijke behoeften van onze dorpsgemeenschappen De behoefte om te komen tot een samenhangend kader voor dorpenbeleid wordt derhalve versterkt door de door u uitgesproken opgave in het herindelingsontwerp Daarbij willen we wel aantekenen dat dit dorpenbeleid in samenspraak tussen de dorpen en gefaciliteerd door de gemeente tot stand komt en derhalve per dorp kan verschillen Wij hebben de bestuursopdracht als eerste inkleuring van de door u geformuleerde opgave voor uw informatie als bijlage bij deze zienswijze gevoegd. Wij starten voortvarend de voorbereidingen om hier invulling aan te geven in de wetenschap dat de nieuwe gemeenteraad hier een oordeel over zal vellen

gemeente
Barneveld

Geen financiele consequenties inwoners Barneveld
Wij hebben kennis genomen van de door u in het herindelingsontwerp opgenomen lastenberekening voor inwoners Wij begrijpen dat dit slechts een eerste globale berekening kan zijn aangezien de daadwerkelijke beleidsafwegingen en daarmee samenhangende keuzes door de nieuwe gemeenteraad gemaakt zullen moeten worden en vertaald in een begroting. Wij gaan er daarbij vanuit dat de fusie op termijn niet zal leiden tot een verdere lastenverzwaring voor de huidige inwoners van de gemeente Barneveld In het ontwerp zien wij een lichte stijging van de lasten voor de inwoners van onze gemeente Een stijging die, als wij het goed begrijpen, op termijn door efficiencyvoordelen als gevolg van schaalvergroting geneutraliseerd zal worden Ook voor de komende jaren kan een lastenverzwaring voor de Barneveldse inwoners als gevolg van de door u geinitieerde herindeling wat ons betreft niet aan de orde zijn Daarom gaan wij ter overbrugging van deze termijn van lastenverzwaring uit van een compensatie hierin van de provincie Daarbij spreken wij de verwachting uit dat de voorzieningen in zowel de huidige gemeente Barneveld als Scherpenzeel in stand kunnen blijven.

Vergoeding transitiekosten om te komen tot nieuwe gemeente
In het herindelingsontwerp geeft u voorts aan dat de besturen van beide gemeenten conform artikel 79 Wet arhi tijdig de voorbereidingen voor de nieuwe gemeente ter hand nemen Daarbij geeft u tevens aan welke inhoudelijke en praktische voorbereidingen op korte termijn naar uw mening nodig zijn om de nieuwe gemeente per 1 januari 2023 een goede start te geven Inmiddels heeft ons college invulling gegeven aan uw oproep. Ten aanzien van de met de voorbereiding gepaard gaande kosten, geeft u in het herindelingsontwerp aan dat voor de extra kosten vanaf 2022 in principe een beroep gedaan kan worden op de frictiekostenuitkering voor fuserende gemeenten uit het Gemeentefonds Daarbij geeft u tevens aan dat Gedeputeerde Staten bereid zijn om met de gemeenten in overleg te treden over een vorm van facilitering in het voorbereidingsproces Wij zijn in principe bereid om ons college voldoende ruimte te geven om de door u genoemde voorbereidingen in 2021 op een juiste wijze te treffen met dien verstande dat wij er vanuit gaan dat het faciliteren van het voorbereidingsproces in ieder geval betekent dat u alle kosten die gepaard gaan met de voorbereiding van de herindeling voor uw rekening neemt

Voorkeur lichte samenvoeging
Op basis van de herindelingsscan concluderen wij dat de bestuurskracht van de gemeente Barneveld op niveau is. In lijn met hetgeen ons college in het open overleg naar voren heeft gebracht, willen wij onze voorkeur uitspreken voor de variant van een lichte samenvoeging. Een lichte samenvoeging is de meest efficiënte wijze van herindelen en heeft voor beide gemeenten voordelen. De toepassing van de lichte variant geeft sneller duidelijkheid over de fusie en leidt daardoor onder andere voor ons personeel tot een kortere periode van onzekerheid Ook op het gebied van administratieve lasten kan een lichte samenvoeging een voordeel hebben Gelet op de grote maatschappelijke opgaven waar de gemeente Barneveld de komende periode voor staat in combinatie met de rechtsgevolgen van een reguliere samenvoeging, pleiten wij voor toepassing van de lichte samenvoegingsvariant

Wij verzoeken de provincie Gelderland om het herindelingsproces te blijven begeleiden en faciliteren. Zo weten inwoners van de gemeente Barneveld dat de ambitie van de provincie een duurzame betrokkenheid vanuit de provincie voor onze gemeente en de gemeente Scherpenzeel oplevert Daarmee laat zij inwoners zien wat het nut en de noodzaak van de door de provincie gemaakte keuze is

gemeente
Barneveld

Tenslotte
Wij vragen u om de door onze raad benoemde aandachtspunten op te nemen in het herindelingsadvies en zien uit naar het in gezamenlijkheid met Scherpenzeel vorm en inhoud geven aan de nieuwe gemeente.

Met vriendelijke groet,

Gemeenteraad van Barneveld,
de griffier, de voorzitter,

[redacted]

Mr. [redacted] Bakker

Bijlage:
- Bestuursopdracht college burgemeester en wethouders, Dorpenbeleid 2.0, de waarde van verscheidenheid

Bestuursopdracht Dorpenbeleid 2.0

De waarde van verscheidenheid

1. Inhoudelijke beschrijving

Deze bestuursopdracht is bedoeld als aftrap om te komen tot dorpenbeleid 2 0. Het biedt koers voor het traject, geeft inzicht in de voorgestane aanpak en de context en biedt kaders voor de organisatievorm

1 1 Inleiding

De rol van de gemeente in de samenleving verandert en richt zich meer op verbinden, netwerken, samenwerken en stimuleren De nadruk ligt op processen die gericht zijn op "buiten", op regie en op samenwerken met daarbij overlaten en overdragen De gemeente wil meer samen, klantgerichter, projectmatiger en innovatiever met stakeholders van buiten samen werken. In de organisatievisie "Blij met Barneveld" wordt op de veranderende rol van de gemeente ingespeeld met de definitie van de kernwaarden "Gastvrij", "Ondernemend", "Verbindend" en "Wendbaar"

De groei van Barneveld in combinatie met de maatschappelijke verscheidenheid van de dorpen en de hiervoor beschreven veranderende rol van gemeenten in de samenleving vraagt om een vernieuwing van de samenwerkingsaanpak Maatschappelijke vraagstukken en potentiële oplossingen kunnen daarbij per dorp verschillen Ook moet er meer van de kracht van de samenleving gebruik gemaakt worden door nog meer in te zetten op participatie Het gemeentebestuur kan daarbij aan dorpen meer zeggenschap geven over de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de opgaven in hun leefomgeving

Participatie zit in het DNA van Barneveld De afgelopen jaren zijn in de gemeente Barneveld reeds diverse instrumenten ingezet om de sociale cohesie in de dorpen te vergroten en vraaggericht in te spelen en aan te sluiten op de maatschappelijke behoeften van de verschillende dorpen Voorbeelden hiervan zijn de dorpsvisies, de nota wijkplatforms en right to challenge De rode draad welke al deze elementen verbindt, is het principe van "loslaten in verbondenheid" Ook wordt er hard gewerkt aan de implementatie van de diverse aanbevelingen uit de notitie Participatie in Barneveld uit 2019 In deze bestuursopdracht worden de kaders beschreven om te komen tot een meer integraal kader voor het opstellen van het dorpenbeleid, dorpenbeleid 2 0.

1.2 Aanleiding

Het dorpenbeleid is nu nog een losse verzameling van instrumenten. De ambities, beelden en doelen van de verschillende instrumenten zijn alle gericht op meer participatie vanuit de samenleving De ontwikkelingen in de samenleving vragen echter om een meer integrale benadering en inzet van de verschillende instrumenten Het formuleren van doelen en uitgangspunten is daarbij essentieel om te komen tot een dorpenbeleid 2 0.

De behoefte om te komen tot een samenhangend kader voor het opstellen van het dorpenbeleid wordt versterkt door het lopende herindelingstraject tussen de gemeenten Scherpenzeel en Barneveld In 2020 heeft de provincie Gelderland het initiatief genomen tot een herindeling van de gemeenten Scherpenzeel en Barneveld waarbij de invloed en zeggenschap van de dorpsgemeenschappen van de nieuwe gemeente geregeld en gewaarborgd is *"Daarom zetten Gedeputeerde Staten in het herindelingsontwerp in op een vernieuwde en passende vorm van kernenrepresentatie of binnengemeentelijke decentralisatie van zeggenschap en mogelijk daarbij behorende instrumenten en budgetten in de nieuwe gemeente Barneveld"*, citaat herindelingsontwerp. De wens van Gedeputeerde Staten om te komen tot een nieuwe

gemeente met een vernieuwde vorm van dorpenrepresentatie is een extra stimulans om door te pakken op de reeds ingezette weg. Vanuit deze context wordt dan ook een uitnodiging geadresseerd aan de Barneveldse dorpen en de gemeente Scherpenzeel om mee te denken over een passende vorm van vernieuwd zeggenschap

2. Inhoudelijke kaders

Strategische Visie Barneveld 2030

In september 2016 is de Strategische Visie Barneveld 2030 vastgesteld In deze visie is al ingezet op het uitbouwen van de netwerksamenleving Daarin werken gemeente en samenleving op basis van gelijkwaardigheid samen en nemen eigen verantwoordelijkheid. De samenleving krijgt meer ruimte voor initiatieven en de gemeente zit daar minder sturend bovenop De gemeente ondersteunt en faciliteert kansrijke burgerinitiatieven die kunnen bijdragen aan de strategische doelen. Dat kan zijn door inzet van menskracht en/of middelen, door het beschikbaar stellen van kennis, door het verbinden van partijen en/of door het vaststellen van noodzakelijke (bestemmings)plannen

Omgevingsvisie/wet

Met de omgevingsvisie wil de overheid de regels voor ruimtelijke ontwikkelingen vereenvoudigen De gemeente Barneveld treft veel voorbereidingen om klaar te zijn wanneer de nieuwe wet in werking treedt Participatie is een belangrijk onderdeel binnen de uitvoering van de wet, onder andere in de vorm van een participatieverordening De omgevingsvisie is een van de nieuwe instrumenten van de Omgevingswet. Op dit moment worden er voorbereidingen getroffen voor het opstellen van omgevingsvisie voor Barneveld-centrum en voor Voorthuizen-centrum. Het nadenken over nieuwe vormen van participatie past goed bij de uitgangspunten van de Omgevingsvisie.

Gebiedsregie

Omdat ieder gebied andere eigenschappen en vraagstukken kent, is een meervoudige blik en een integrale aanpak van verschillende vraagstukken noodzakelijk Hiervoor formuleert de gemeente een visie, beleid en een aanpak voor gebiedsregie en geeft invulling aan de functie van gebiedsregisseur Hier komt voorjaar 2021 besluitvorming op

Nota wijkplatforms

De gemeenteraad heeft in de nota wijkplatforms de wijze vastgesteld waarin er met de diverse wijkplatforms wordt samengewerkt. Inmiddels is in elke dorp van de gemeente minimaal 1 wijkplatform actief.

Dorpsplannen

De nota "Participatie in Barneveld" uit 2019 heeft gevolgen voor de strategische visie Hierin is namelijk een voorstel voor de werkwijze om te komen tot dorpsplannen opgenomen Met deze werkwijze wil de gemeenteraad de dorpsplannen een sterkere positie geven zodat recht gedaan wordt aan de geleverde inspanningen en de lokaal gemaakte keuzes De werkwijze heeft tot doel om tot dorpsplannen te komen die sterker verankerd worden in gemeentelijk beleid, waarbij dorpen en gemeente zich samen conformeren aan (onderdelen) van het plan Bij het opstellen van dorpsplannen nemen de verschillende verenigingen van Plaatselijk Belang een sleutelpositie in als gesprekspartner voor de gemeente

Burgerinitiatief

De gemeente kent sinds 2007 het recht van burgerinitiatief Dit houdt in dat een groep inwoners zelf een concreet voorstel kan agenderen in de raad Inmiddels is er ervaring opgedaan met diverse burgerinitiatieven.

Right to challenge
Right to challenge is bij initiatiefvoorstel door de raad geïntroduceerd in april 2017 Dit geeft inwoners een kans de gemeente uit te dagen de uitvoering van een bepaalde taak over te dragen aan een groep mensen Inmiddels is er onder andere in Stroe en Terschuur ervaring met right to challenge opgedaan

Organisatievisie "Blij met Barneveld"
De gemeente Barneveld heeft een nieuwe organisatievisie De visie "Blij met Barneveld" geeft de komende jaren richting aan de verdere organisatieontwikkeling van de gemeentelijke organisatie Centraal staat dat de gemeente elke dag van betekenis wil zijn voor de Barneveldse samenleving Daarvoor staan in het dagelijks handelen de kernwaarden gastvrij, ondernemend, verbindend en wendbaar centraal

3. Positie gemeente Scherpenzeel

De positie van de gemeente Scherpenzeel in het proces van het nieuw te vormen dorpenbeleid is een punt van aandacht Duidelijk is dat we ook zonder herindeling inzetten op doorontwikkeling van ons dorpenbeleid Tegelijkertijd is het een verbreding om het samen met Scherpenzeel op te pakken. Nu Gedeputeerde Staten hebben besloten dat de optie van herindeling de best passende is, is de kans aanwezig dat Scherpenzeel voor wat betreft inwoneraantal tot de grotere kernen van de nieuwe herindelingsgemeente gaat behoren Om die reden is het wenselijk dat er in het proces om te komen tot het dorpenbeleid 2 0 voldoende ruimte is voor de gemeente Scherpenzeel om desgewenst volledig te participeren

4. Focus: thema's en vraagstukken

De opdracht is om een kadernotitie op te stellen met als doel te komen tot de best passende vorm van zeggenschap door de Barneveldse dorpen In de kadernotitie staat de volgende onderzoeksvraag centraal.

- Wat is de best passende mogelijkheid om het dorpenbeleid 2.0 vorm en inhoud te geven gelet op de beleidsmatige mogelijkheden, ervaringen en behoefte in de verschillende dorpen met betrekking tot zeggenschap en beïnvloedingsmogelijkheden?

In de startnotitie komen in ieder geval de volgende onderwerpen aan de orde komen.

- Evaluatie·
  Onderzoeksvragen (niet limitatief)·
  - Wat zijn de ervaringen die zijn opgedaan met de inzet van de diverse instrumenten uit het dorpenbeleid tot nu toe?
  - Wat is de behoefte in de verschillende dorpen met betrekking tot zeggenschap?
  - Welke ideeën leven er in Barneveld en Scherpenzeel voor vernieuwing van het dorpenbeleid? En wat betekent dit voor de representatieve democratie?

- Beleidsanalyse.
  Onderzoeksvragen (niet limitatief)
  - Welke concretisering kan er gemaakt worden met betrekking tot de begrippen "kernenrepresentatie", "binnengemeentelijke decentralisatie" en "dorpenbeleid 2 0"?
  - Welke integratie kan en moet er gemaakt worden met overige reeds in gang gezette ontwikkelingen op het gebied van participatie?
  - Welke wettelijke mogelijkheden zijn er om te komen tot een passende vorm van kernenrepresentatie of binnengemeentelijke decentralisatie voor zeggenschap en mogelijk bijbehorende budgetten?

- Wat zijn best practices daarvan in Nederland?
- Welke aanvullende acties zijn nodig om er, bij invoering van het dorpenbeleid 2.0, voor te zorgen dat de verbinding tussen de dorpen en de gemeente blijft gewaarborgd?
- De provincie Gelderland organiseert op 24 maart 2021 een inspiratiesessie met betrekking tot het thema binnengemeentelijke decentralisatie De uitkomsten van deze bijeenkomsten kunnen benut worden als input voor het dorpenbeleid 2 0

- Beleidskader/advies.
  In dit deel van de onderzoek worden de kaders geschetst voor het dorpenbeleid 2.0.

5. Organisatie

De bestuurlijke opdrachtgever voor het dorpenbeleid 2 0 is wethouder Van Daalen De gemeentesecretaris is de ambtelijke opdrachtgever. De ambtelijke opdrachtnemers zijn Bert Komdeur en Cody Vogel. De ambtelijk opdrachtnemers kunnen een interne dan wel externe projectleider aanstellen voor het uitvoeren van het onderzoek en het opstellen van de kadernotitie De wenselijkheid van een klankbordgroep met externen vanuit het Ministerie van BZK, de provincie Gelderland, de gemeente Scherpenzeel en een aantal Barneveldse dorpen wordt daarbij in kaart gebracht Tenslotte wordt voorgesteld om deze bestuursopdracht onderdeel te laten uitmaken van het in ontwikkeling zijnde plan van aanpak om te komen tot de nieuwe fusiegemeente en de daarin opgenomen organisatiestructuur. Concreet zal dit naar verwachting betekenen dat de werkgroep dorpenbeleid een aparte werkgroep gaat vormen binnen de intergemeentelijke projectorganisatie.

6. Fasering dorpenbeleid 2.0

6.1 Ontwikkelfase

Uitgangspunt is om het dorpenbeleid 2 0 in dialoog met de dorpen en de gemeente Scherpenzeel en in overleg met de provincie Gelderland en het ministerie van BZK tot stand te brengen Daarbij wordt de volgende werkwijze voorgestaan Na goedkeuring door het college van de bestuursopdracht bestaat de eerste stap uit het uitvoeren van de onder paragraaf 4 beschreven fase van beleidsevaluatie en beleidsanalyse De uit deze fases verkregen informatie wordt verwerkt in een factsheet De factsheet geeft ook een onderbouwing voor de mogelijke keuzen in de volgende fase De factsheet gaat naar de betrokkenen in het proces, wordt behandeld in het college en wordt besproken met de gemeenteraad

6 2 Besluitvormingsfase

Op basis van de behandeling van de factsheet in het college wordt een concept-agenda en uitvoeringsstrategie opgesteld. Dit document wordt in een tweede sessie met de betrokken partners besproken en bijgesteld. De factsheet vormt samen met de concept-agenda en uitvoeringsstrategie de kadernotitie voor het dorpenbeleid 2.0. De kadernotitie met daarin de contouren van het dorpenbeleid 2.0 zal ter vaststelling aan de raad worden aangeboden

6 3 Uitvoeringsfase

De verdere voorbereiding van het dorpenbeleid zal parallel worden opgepakt met de voorbereidende werkzaamheden om te komen tot de nieuwe gemeente In dit kader zal de exacte uitwerking geconcretiseerd worden in een vertaling per dorp. Indien de herindeling doorgang vindt, zal de nieuwe gemeenteraad van de herindelingsgemeente deze uitwerking vast stellen Indien de herindeling geen doorgang vindt, zal het dorpenbeleid als zelfstandig gemeentelijk beleid worden geïmplementeerd

7. Planning

De planning is om de startnotitie met daarin de contouren van het dorpenbeleid 2.0 eind 2022 gereed te hebben voor besluitvorming door de nieuwe gemeenteraad

8. Beschikbare middelen

Voor het opstellen van het dorpenbeleid 2 0 wordt een budget van € 30 000,-- beschikbaar gesteld voor inhuur van externe deskundigheid. Hierbij wordt er vanuit gegaan dat het beschikbaar stellen slechts een voorfinanciering door de gemeente betreft en dat de kosten volledig kunnen worden gedeclareerd binnen het bestaande afsprakenkader met de provincie Gelderland.

9. Aandachtspunten/risico's

Een realistische aanpak houdt in dat bij de start van het proces in dat de mogelijke risico's in beeld worden gebracht en afgedekt

- Het proces moet voldoende geborgd zijn
  Voor de begeleiding van het proces moet voldoende capaciteit en middelen beschikbaar zijn. Deze bestuursopdracht moet daarvoor de waarborgen bieden Qua bezetting wordt gedacht aan een klein team waarbij onder regie van de opdrachtnemers een projectleider met project- assistent wordt aangesteld
- Dorpen en inwoners moeten zelf de behoefte hebben om mee te werken
- De uitgangspunten moeten duidelijk zijn
  Dit geldt met name voor de inhoudelijke uitgangspunten als mede met de planning en de relatie met het lopende fusietraject.

Bijlage

- Doorontwikkeling dorpenbeleid gemeente Barneveld (dorpenbeleid 2.0)

B&D/EZ[redacted], 17-03-2021

Doorontwikkeling dorpenbeleid gemeente Barneveld (dorpenbeleid 2.0)

Barneveld is een gemeente met 9 dorpen met elk haar eigen identiteit en cultuur. De gemeente geeft invulling aan deze colour locale door verschillende instrumenten in te zetten waarbij ingespeeld wordt op de lokale behoefte De ervaringen die daarmee zijn opgedaan wil de gemeente nu inzetten voor een doorontwikkeling en verdere professionalisering van het dorpenbeleid. Inzet daarbij is te komen tot nog meer medezeggenschap in de verschillende dorpen en daarmee uiting te geven aan de lokale maatschappelijke kansen en opgaven Het doel is dat inwoners meer invloed hebben op hun eigen leefomgeving

Binnen de gemeente Barneveld is een belangrijk uitgangspunt het behoud van de identiteit en zeggenschap van de dorpen Hoewel de dorpen van elkaar verschillen in omvang en cultuur hebben de dorpen gemeen dat zij zich zeer betrokken voelen als inwoners op elkaar, hun dorp en de gemeentelijke plannen die hier betrekking op hebben.

De uitganspunten voor de doorontwikkeling zijn met name gericht op het verstevigen en het behouden van de medezeggenschap van de dorpen Ook het benutten van de kracht van de samenleving en de bestaande structuren laten zien dat participatie al stevig is neergezet binnen de gemeente Barneveld Verschillende dorpen hebben in samenwerking met inwoners en de gemeente dorpsplannen opgesteld. Door voortdurend goed in contact te staan hebben we goed inzicht in wat er leeft en speelt in specifieke dorpen en gebieden Omdat ieder gebied andere eigenschappen en vraagstukken kent, is een meervoudige blik en een integrale aanpak van verschillende vraagstukken noodzakelijk. Hiervoor formuleert de gemeente een visie, beleid en een aanpak voor gebiedsregie en geeft invulling aan de functie van gebiedsregisseur Daarnaast ziet de gemeente mogelijkheden en kansen door de komst van de nieuwe omgevingswet in 2023, hierover wordt door verschillende interne disciplines voortdurend nauwgezet afgestemd Om de kwaliteit van beleid en interactie tussen bestuur, inwoners en ondernemers te verbeteren ontwikkelt de gemeente een eenduidige aanpak van participatie op basis van een bestaande methodiek Daarnaast kunnen inwoners gebruik maken van verschillende participatie mogelijkheden met de gemeenteraad door onder andere inspraak, een ideeënmarkt, themabijeenkomst of een schouw of raadsbezoek aan te vragen

De afstand tussen de gemeente en de samenleving wordt kleiner door meer vanuit de opgaven en vragen van het dorp te werken en te weten wat er speelt Dit bevordert de betrokkenheid van inwoners binnen de dorpen en draagt bij aan actief burgerschap Door opgave- en gebiedsgericht te werken wordt er geredeneerd vanuit het dorp en staat niet alleen het belang van de gemeente of organisatie centraal, juist de vraag vanuit de bewoners vormt het vertrekpunt Ook de mogelijkheid voor inwoners om Right to Challenge uit te dagen, benadrukt dit uitgangspunt Daar waar mogelijk is co-creatie een vanzelfsprekendheid Verder maakt de gemeente op verschillende momenten gebruik van het Burgerpanel Naast het benutten van de kracht van de samenleving, brengen we de menselijke maat in door het organiseren van overheidsnabijheid Dit doen wij door middel van kleinschaligheid binnen het beleid dat betrekking heeft op de dorpen Dit vraagt om investeren in persoonlijke relaties en het verstevigen van het vertrouwen in elkaar Hierbij zijn we als gemeentelijke organisatie 'gastvrij', 'ondernemend', 'verbindend' en 'wendbaar'

Nr 1313

De raad van de gemeente Barneveld,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders, nr. 1313,

inzake de zienswijze op het herindelingsontwerp gemeente Barneveld – Scherpenzeel

Met inachtneming van de aangenomen amendementen genummerd 2, 3, 4 en 5

besluit:

1 Op de volgende onderdelen van het herindelingsontwerp gemeente Barneveld – Scherpenzeel een zienswijze in te dienen.
- Duidelijkheid over de fusiedatum per 1 januari 2023
- Fusie is een kans voor verdere versteviging regionale positie
- Een scenario van bredere en duurzame samenwerking met Scherpenzeel is voor Barneveld geen optie.
- Positie gemeente Barneveld als groeigemeente
- Dorpenbeleid 2 0
- Geen financiele consequenties voor inwoners Barneveld.
- Vergoeding transitiekosten noodzakelijk om te komen tot nieuwe gemeente.
- Voorkeur voor lichte samenvoeging
- Actieve rol provincie in vervolg herindelingsproces

2 Als concretisering van de onder beslispunt 1 genoemde aspecten de bijgevoegde zienswijze brief aan Gedeputeerde Staten van Gelderland te versturen

3 'In de zienswijze wordt onder het kopje 'Positie gemeente Barneveld als groeigemeente' aan het eind van de alinea een zin toegevoegd die luidt 'Daarbij denken we onder andere aan infrastructurele werken en maatschappelijke voorzieningen

4 De tekst in de zienswijze onder het kopje 'Dorpenbeleid 2 0' wordt vanaf de zin 'Inmiddels heeft t/m een bestuursopdracht' vervangen door de tekst die luidt· 'Daarbij willen we wel aantekenen dat dit dorpenbeleid in samenspraak tussen de dorpen en gefaciliteerd door de gemeente tot stand komt en derhalve per dorp kan verschillen

Vastgesteld in de openbare vergadering van 21 april 2021
De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

40

[redacted]

Van: Griffie <Griffie@scherpenzeel.nl>
Verzonden: donderdag 22 april 2021 14:40
Aan: ProvincieGelderland
CC: Griffie
Onderwerp: Zienswijze Herindelingsontwerp gemeente Scherpenzeel
Bijlagen: 01 Brief aan GS inzake Zienswijze herindelingsontwerp.pdf; bijlage 1 Raadsbesluit d.d. 21-04-2021.pdf; bijlage 2 Motie M1 d.d. 21-04-2021.pdf; Bijlage 3 Zienswijze gemeente Scherpenzeel.pdf

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u via de digitale weg de zienswijze van de gemeenteraad van Scherpenzeel (brief en 3 bijlagen) op het Herindelingsontwerp gemeente Barneveld-Scherpenzeel d.d. 26 januari 2021.

De stukken worden u tevens per aangetekende post toegezonden.
Graag ontvangen wij een bevestiging van de ontvangst van deze e-mail met 4 bijlagen.

Met vriendelijke groet,

B.S. (Brigitte) van Ginkel-Schuur
raadsgriffier
.....
Gemeente Scherpenzeel
Postbus 100
3925 ZJ Scherpenzeel
☎ 033 [redacted] 06 [redacted]
✉ griffie@scherpenzeel.nl

(bereikbaar maandag tot en met donderdag)

GEMEENTE SCHERPENZEEL

Gemeenteraad

Aan Gedeputeerde Staten
van de Provincie Gelderland
Postbus 9090
6800 GX ARNHEM

Scherpenzeel, 22 april 2021

Postbus 100
3925 ZJ
Scherpenzeel
T (033) 277 23 24
06 22 15 23 51

Buitenplaats
Stationsweg 389a

griffie@scherpenzeel.nl

Uw brief d.d. : 26-01-2021
Uw kenmerk : 2021-000305
Ons kenmerk : 14024 / 18612
Behandeld door : B.S. van Ginkel-Schuur
Bijlage(n) : 3

Onderwerp : Zienswijze herindelingsontwerp

Geacht college,

Bij schrijven van 26 januari 2021 hebben wij het door u op 26 januari 2021 vastgestelde herindelingsontwerp gemeente Barneveld – Scherpenzeel ontvangen.

In onze vergadering van 21 april 2021 hebben wij de zienswijze op genoemd ontwerp vastgesteld.
In de bijlage treft u de volgende bescheiden met betrekking tot onze zienswijze aan:

- Het raadsbesluit d.d. 21-04-2021
- Motie M1 d.d. 21-04-2021
- De zienswijze, zijnde de oplegbrief en het document 2021-000982.

Met hartelijke groet,

Gemeenteraad van Scherpenzeel,

[redacted]

B.S. van Ginkel-Schuur
griffier

E. Klein
voorzitter

GEMEENTE SCHERPENZEEL

Raadsbesluit

Agendapunt 9

Onderwerp : Zienswijze Herindelingsontwerp

De raad van de gemeente Scherpenzeel,
gelezen het voorstel van het college van B&W d.d 26 maart 2021,

---

besluit

1. De zienswijze van de gemeente Scherpenzeel op het herindelingsontwerp Barneveld – Scherpenzeel (zaaknummer 2021 – 000982) dd. 26 januari 2021 vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van 21 april 2021.

[redacted]

E. Klein
voorzitter

Gemeente Scherpenzeel

GEMEENTEBELANGEN SCHERPENZEEL

[redacted]

Motie M1

De raad van de gemeente Scherpenzeel in vergadering bijeen op 21 april 2021.

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 26 maart 2021, met betrekking tot Zienswijze Herindelingsontwerp,

overwegende dat
- Gedeputeerde Staten een duidelijke voorkeur hebben voor herindeling van Scherpenzeel bij Barneveld;
- Gedeputeerde Staten van plan zijn om op 25 mei aanstaande een concept-Herindelingsadvies vast te stellen, op basis waarvan Provinciale Staten een advies aan de minister kunnen uitbrengen;
- het voorliggende Herindelingsontwerp op de belangrijke thema's inspraak, voorzieningen, dienstverlening en financien nog te weinig concreet is;
- uit het Kieskompas-onderzoek blijkt dat tweederde van de ca. 400 deelnemers uit Scherpenzeel er geen vertrouwen in heeft dat deze punten worden waargemaakt;
- de inwoners van Scherpenzeel hechten aan hun zeggenschap, voorzieningen, maatwerk-dienstverlening en zekerheid over het financiele toekomstperspectief;
- gedeputeerde Markink op 14 april in de opiniérende bespreking van het Herindelingsontwerp in PS heeft uitgesproken dat hij hoopt deze punten in het concept-Herindelingsadvies concreter uit te kunnen werken;
- een lichte herindeling onvoldoende zekerheid biedt voor de Scherpenzeelse ambtenaren en de dienstverlening aan de inwoners en bedrijven.

Is van mening dat
- In het geval herindeling doorgaat, er een duidelijk perspectief met harde afspraken moet liggen voor de inwoners van Scherpenzeel.

Draagt het college op
- Zich er voor in te spannen dat in het advies van de provincie aan de minister en in een eventueel wetsvoorstel voor herindeling van Scherpenzeel met Barneveld, ten minste wordt opgenomen dat:
  1. De zeggenschap van de Scherpenzelers in de nieuw te vormen gemeente wordt gewaarborgd, bijvoorbeeld door middel van een bestuurscommissie met formeel mandaat.
  2. Er garanties zijn met betrekking tot instandhouding van de voorzieningen in Scherpenzeel.
  3. Er harde afspraken liggen met betrekking tot de (maatwerk) dienstverlening in Scherpenzeel.
  4. Beide gemeenten op basis van het financieel meerjarenperspectief in de Kadernota's 'schoon door de poort' gaan.
  5. Er duidelijkheid moet zijn over het financiele perspectief en de lastendruk in de nieuw te vormen gemeente.
  6. Scherpenzeel geen lichte herindeling wil. Dit betekent automatisch dat er sprake moet zijn van een reguliere herindeling.
- Deze motie uit te voeren, zowel in het kader van de zienswijze-procedure als binnen het daarop volgende traject,

en gaat over tot de orde van de dag.

Ingediend 21-04-2021

Namens de fractie van

GemeenteBelangen Scherpenzeel, de heer H.M. Brons

[redacted]

GEMEENTE SCHERPENZEEL

College van Gedeputeerde Staten Gelderland
Postbus 9090
6800 GX Arnhem

Scherpenzeel, 21 april 2021

Postbus 100
3925 ZJ
Scherpenzeel
(033) 277 23 24

Buitenplaats
Stationsweg 389a

www scherpenzeel nl

IBAN Rekeningnummer
NL62BNGH0285007548

Uw mail d.d. -
Uw kenmerk · zaaknummer 2021 – 000982
Ons kenmerk
Behandeld door [redacted]
Bijlage(n) -

Onderwerp · zienswijze van de gemeente Scherpenzeel op het herindelingsontwerp Barneveld – Scherpenzeel

Geacht College,

Hierbij ontvangt u onze zienswijze ten aanzien van het Herindelingsontwerp Barneveld – Scherpenzeel (zaaknummer 2021 – 0009820). Deze korte brief vat onze kernboodschap samen, onze argumentatie op inhoud vindt u in het hoofddocument.

Uw voorstel om Scherpenzeel te laten fuseren met Barneveld vloeit voort uit uw overtuiging dat bestuurlijke opschaling de beste manier is om maatschappelijke en bestuurlijke opgaven te realiseren.

Wij waarderen dat u ons, vanuit uw toezichthoudende rol, in het voorjaar van 2019 op onze verantwoordelijkheid heeft gewezen om ons voor te bereiden op de opgaven van morgen Toen de fusie met Renswoude en Woudenberg niet doorging heeft Scherpenzeel te lang gewacht met investeren in de bestuurlijke randvoorwaarden en condities voor de maatschappelijke opgaven en ambities die op Scherpenzeel afkomen.
Mede dankzij uw focus op het onderwerp bestuurskracht heeft Scherpenzeel sinds juni 2019 fors geïnvesteerd in de condities voor bestuurskracht zoals versterking van onze organisatie in kwantitatieve en kwalitatieve zin, strategisch vermogen en bijdragen aan samenwerking in de regio Financieel zijn we robuust; onze meerjarenbegroting is structureel sluitend Bovendien hebben we ervoor gezorgd dat we onze woningbouwopbrengsten kunnen blijven reserveren voor belangrijke opgaven bijvoorbeeld op het terrein van duurzaamheid

Gemeenten zelf aan zet
Wij zijn van mening dat gemeenten primair zelf aan zet zijn om hun eigen opgaven uit te werken, en daartoe ook in de gelegenheid moeten worden gesteld Er zijn, zoals ook door de Minister beschreven in haar brief over de Toekomst van het Openbaar Bestuur, meerdere manieren om bestuurskracht indien nodig nog verder te versterken.

verz
c c
mand

De aard en schaal van de bestuurlijke en maatschappelijke opgaven waar gemeenten voor staan neemt toe, onder meer als gevolg van decentralisaties BZK streeft daarbij naar maatwerk-oplossingen Regionale samenwerking is, naast bijvoorbeeld opschaling, een legitiem en veelgebruikt middel voor gemeenten om de bestuurlijke en maatschappelijke opgaven waar te maken.

Geen concessies

Gemeente Scherpenzeel wil geen concessies doen ten aanzien van zaken die de Scherpenzeelse inwoners belangrijk vinden, zoals nabijheid van bestuur, flexibiliteit en maatwerk in dienstverlening, het uitgebreide voorzieningenniveau en de mogelijkheid om lokale accenten te leggen in het beleid Voor Scherpenzeel is behoud van volledige autonomie voor het dorp, in combinatie met het intensiveren van de samenwerking in de regio (in aanvulling op de reeds geeffectueerde organisatieversterking) **de** manier om de robuustheid en schaalgrootte te realiseren die wenselijk en nodig is met het oog op onze wettelijke taken en onze ambities
De afweging welke manier het beste bij het dorp past, is primair aan de inwoners en aan hun volksvertegenwoordigers in de gemeenteraad Want het dorp is van de inwoners, niet van de bestuurders.

Draagvlak

De inwoners van Scherpenzeel hebben meermaals hun mening gegeven – waarna de raad, op basis van zorgvuldige overwegingen en calculaties, een richting heeft gekozen die structureel kan worden waargemaakt. Die richting is opgepakt en uitgewerkt. Met lastige keuzes, tussen lastenverhoging of snijden in ons voorzieningenniveau. Waarbij we uiteindelijk datgene hebben gedaan, waar de inwoners van ons dorp om vroegen Daarvan is recent bevestigd, dat 82 % van de Scherpenzelers nog altijd achter deze keuze voor een zelfstandige toekomst staat.

Provinciale regieneming niet gerechtvaardigd

Wij hebben ervaren dat de druk vanuit uw College, om voor een andere oplossingsrichting te kiezen, heeft geleid tot polarisatie in het politiek-bestuurlijk samenspel en in ons dorp. Dat heeft ons materieel belemmerd in het realiseren van onze bestuurlijke ambities, en daarmee in de maatschappelijke ambities van Scherpenzeel

U heeft meermaals aangegeven dat er op dit moment geen acute (financiele) noodzaak is om tot (gedwongen) herindeling over te gaan. Op 10 maart jl. is, na een vraag vanuit PS, zelfs bevestigd dat GS niet in kan schatten wanneer Scherpenzeel 'door het ijs gaat zakken' Gemeentefonds-specialist dr. Jan Verhagen constateerde in juni 2020 dat de *financiele positie van Scherpenzeel zeer solide is. De gemeente is financieel in staat duurzaam (> 10 jaar) de bestuurskracht te vergroten.*

De bestuurskracht-review van BMC van september 2020 concludeerde dat *Scherpenzeel er in de afgelopen periode in is geslaagd om aantoonbaar verbeteringen te realiseren op alle condities voor bestuurskracht (hulpbronnen, motivatie en samenwerking) De reeds gedane en nog geplande investeringen gaan bovendien niet ten koste van de financiele gezondheid van de gemeente. Ook de (strategische en operationele) beleidsprestaties van de gemeente zijn gelijk gebleven of verbeterd.*

Wij onderschrijven de aandachtspunten die BMC formuleert, en zijn volop bezig hieraan invulling te geven.

Tenzij dwingende redenen zich daartegen verzetten (en daarvan is dit geval dus geen enkele sprake) kan een politieke voorkeur voor een andere oplossingsrichting geen reden zijn om een dorp van hogerhand te dwingen zijn zelfstandigheid, en de privileges die een zelfstandige gemeente op grond van artikel 124 van de Grondwet en op grond van de Gemeentewet heeft, op te geven

Ambtelijke samenwerking: legitiem en veelgebruikt

De aard van de bestuurlijke en maatschappelijke opgaven waar gemeenten voor staan wordt complexer en de schaal neemt toe, onder meer als het gevolg van decentralisaties. Het Ministerie van BZK streeft daarbij naar maatwerkoplossingen. Ambtelijke samenwerking is, naast bijvoorbeeld opschaling, een legitiem en veelgebruikt middel voor gemeenten om de bestuurlijke en maatschappelijke opgaven waar te maken. Wij kiezen hiervoor, omdat dit voor Scherpenzeel de kans biedt om toekomstbestendigheid en slagvaardigheid te combineren met lokaal maatwerk en democratische legitimiteit.
Inmiddels hebben wij met Barneveld overeenstemming bereikt om onze zakelijke samenwerking op basis van 'no regret' op te bouwen. We hopen dat het bestendigen en uitbreiden van de bestaande samenwerking zal bijdragen aan wederzijds enthousiasme voor toekomstig partnerschap met een nog grotere (inhoudelijke) meerwaarde voor beiden, zowel intern als in de regio.

Garanties

Wij zijn van mening dat uw oplossingsrichting niet beter is dan de oplossing die Scherpenzeel zelf heeft gekozen en uitvoert Sinds we het afgelopen anderhalf jaar zelf lastige keuzes hebben gemaakt om onze organisatie substantieel te versterken en daarbij onze financien structureel op orde te houden, hechten we erg aan een degelijk en goed onderbouwd toekomstperspectief. Bovendien hebben we, in samenspraak met de Scherpenzeelse samenleving, creatieve oplossingen gevonden om niet alleen ons gemeentebestuur, maar ook ons voorzieningenniveau toekomstbestendig te houden. Die garanties missen we in het herindelingsontwerp Hoezeer een goed kernenbeleid ook kan bijdragen aan verbinding op lokaal niveau, geen dorp is zo autonoom als een zelfstandige gemeente

In plaats van opschalen zonder dringende reden of draagvlak, kiest Scherpenzeel voor democratische legitimiteit, lokaal maatwerk en regionaal partnerschap.

Dat lichten we toe in deze zienswijze. We weten waar we aan toe zijn, waar we aan beginnen, en we popelen om, samen met de Scherpenzelers, 'van onderop' te bouwen aan herstel van vertrouwen, en een mooie toekomst als zelfstandige, betrouwbare partner in de regio

Eén overheid

Wij vragen u om 'lef en loslaten', om ons de ruimte te geven, om te bouwen aan vertrouwen zodat we vanuit wederkerigheid en partnerschap kunnen werken aan de opgaven waar we voor staan.

We vragen u ook om dienstbaar en verbindend leiderschap De toekomst is veranderlijk en kan verraderlijk kan zijn Zo laat de discussie over de herverdeling van het gemeentefonds zien, hoe kwetsbaar overheden worden als zij niet het (financiele) instrumentarium krijgen om (nieuwe) verantwoordelijkheden aan te kunnen. Wees daarin onze partner.

Zelf willen wij de komende jaren de dialoog blijven zoeken, zowel binnen onze raad als met u Over bestaande en nieuwe opgaven, en over de randvoorwaarden die nodig zijn om deze te kunnen blijven vervullen. Omdat het belangrijk is en blijft om onszelf een spiegel voor te houden zullen wij periodiek onze bestuurskrachtontwikkeling evalueren. Primair om als gemeenteraad, vanuit onze autonome verantwoordelijkheid voor onze eigen huishouding, tijdig te kunnen (bij)sturen. Maar ook om, met onze medeoverheden, slagvaardig, met commitment en passie, als één overheid de belangen van onze inwoners te dienen.

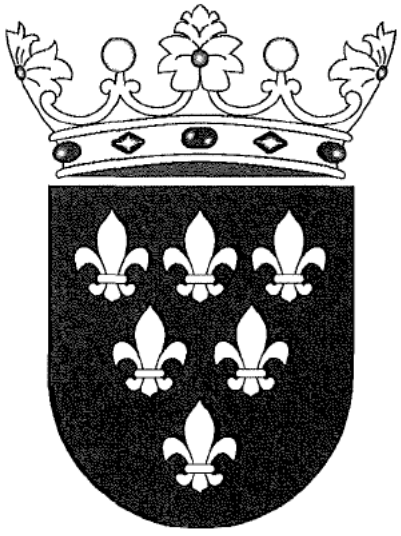
Hoogachtend,

de gemeenteraad van Scherpenzeel

Namens deze:

B S. van Ginkel-Schuur	E Klein
griffier	voorzitter

Gemeente Scherpenzeel

Zienswijze gemeente Scherpenzeel

op

herindelingsontwerp Barneveld–Scherpenzeel zaaknummer 2021 - 000982

versie 26 maart 2021

Inleiding

Gemeenten zijn het gezicht van de overheid. Ze staan het dichtst bij de inwoners, geven vorm aan de wijk en de straat waar we wonen en bieden een vangnet aan iedereen die de aansluiting op de samenleving dreigt te verliezen Gemeenten hebben vaak een prominente rol in de maatschappelijke opgaven van deze tijd.

Het takenpakket van gemeenten is zeer divers[1] Gemeenten krijgen in toenemende mate de verantwoordelijkheid voor opgaven die inwoners rechtstreeks raken, onder meer op het terrein van ruimtelijke ordening (w.o. omgevingswet), energietransitie en klimaatadaptatie, in het sociaal domein (WMO en Jeugdzorg) en bij het uitvoeren van landelijk beleid (medebewind).
Decentralisatie betekent een verzwaring van de wettelijke taken van gemeenten. Tegelijkertijd biedt decentralisatie, *mits vergezeld van voldoende financiele middelen*, de mogelijkheid om beleid beter af te stemmen op lokale wensen en behoeften. Binnen landelijke beleidskaders, richtlijnen en kwaliteitscriteria is ruimte voor eigen beleidsaccenten Daarmee ontstaat ruimte voor maatwerk en democratische keuzes, zo dicht mogelijk bij de inwoners waar "we" het voor doen.

Het juridische, bestuurlijke en (vooral) financiele instrumentarium van gemeenten is niet altijd toereikend voor alle nieuwe opgaven die op gemeenten afkomen. Voorheen werd daarom vooral gepleit voor opschaling, bijvoorbeeld in de Plasterk-doctrine (100.000+ gemeenten) en door de Raad voor Openbaar Bestuur (ROB) die regiovorming voorstelde.
De Minister van BZK stelt echter[2] dat de gemeenten waardering verdienen en een betere toerusting op hun verantwoordelijkheden, zodat zij het vertrouwde en benaderbare gezicht van de overheid kunnen blijven
De toenemende (ervaren) kloof tussen inwoners en hun bestuur vraagt om versterking van de democratische legitimiteit Gemeenten moeten sterker in positie komen als de centrale plek waar de keuzes voor de inwoners worden gemaakt en waar hun belangen voorop staan De minister kiest er dan ook voor om het proces van regiovorming bij te sturen door gemeenten beter toe te rusten en daarmee de positie van gemeenten te versterken binnen de bestaande bestuurlijke hoofdstructuur.

De bestuurlijke inbedding van Scherpenzeel dient in dit licht te worden bezien De discussie over 'zelfstandigheid of herindelen' is in essentie terug te brengen tot de vraag. is opschaling het antwoord op de opgaven van deze tijd of moet een gemeentebestuur, dat zo dicht mogelijk bij de inwoners staat, worden versterkt?

Deze zienswijze behandelt achtereenvolgens de opgaven waar Scherpenzeel voor staat, de keuzes die Scherpenzeel maakt en de mening van de gemeente Scherpenzeel over het door Gedeputeerde Staten van Gelderland gepresenteerde herindelingsontwerp Scherpenzeel-Barneveld. In het geval Provinciale Staten besluit een advies uit te brengen aan de Minister, geeft Scherpenzeel een aantal randvoorwaarden en condities mee om de wensen en ambities van Scherpenzeelse inwoners, organisaties en bedrijven in dat scenario zo goed mogelijk te borgen.
Aansluitend gaat deze zienswijze in op de afwegingen in dit voor alle partijen intensieve proces. Tot slot bevat de zienswijze observaties ten aanzien van het gevoerde proces en een pleidooi richting Provinciale Staten, de Raad van State, de minister van Binnenlandse Zaken en de Tweede en Eerste Kamer.
De hoofdconclusies van gemeente Scherpenzeel zijn verwoord in een overkoepelende brief

1. De opgaven

Dit hoofdstuk beschrijft de inhoudelijke en bestuurlijke opgaven voor Scherpenzeel.

1a. Inhoudelijke opgaven van Scherpenzeel

De maatschappelijke opgaven waar Scherpenzeel voor staat zijn deels het gevolg van regionale, landelijke of mondiale ontwikkelingen, die ook in Scherpenzeel hun uitwerking hebben. Hierbij kan worden gedacht aan de ontwikkelingen op de woningmarkt, mobiliteitsvraagstukken, klimaat, duurzaamheid en energietransitie, jeugdzorg, WMO en participatie Deze worden verzwaard door de (landelijke) zorgen over inclusiviteit van de samenleving, het democratische deficiet en de druk op de gemeentefinancien als gevolg van de decentralisaties.
Andere opgaven komen 'van binnenuit'· wensen van inwoners, organisaties en bedrijven. In Scherpenzeel is in 2018, samen met inwoners, bedrijfsleven en organisaties, een brede verkenning gedaan naar de uitdagingen en ambities voor de toekomst. Dit resulteerde in een breed gedragen Toekomstvisie 2030[3]
Scherpenzeel wil een ondernemend dorp in het groen, met een betrokken gemeenschap in het hart van het land zijn én blijven

Toekomstvisie

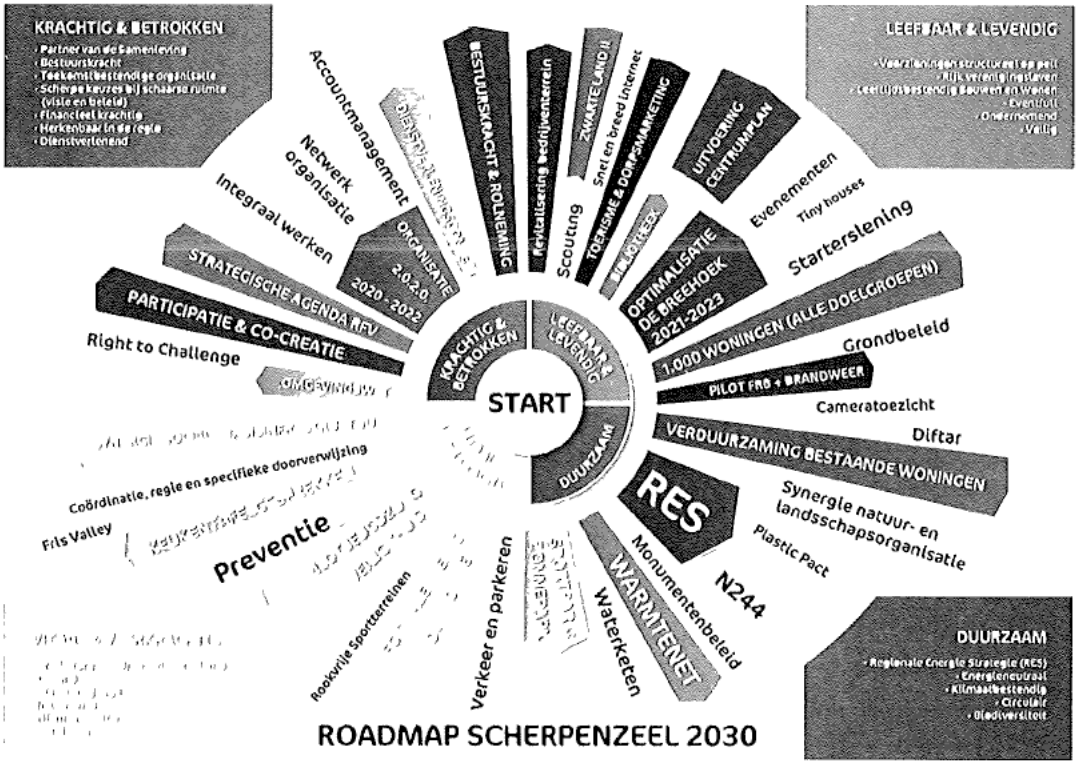
Samen zijn we Scherpenzeel

Scherpenzeel heeft een bovengemiddeld voorzieningenniveau De inwoners kiezen er nadrukkelijk voor om dit vast te houden en zijn graag bereid hier meer voor te betalen Scherpenzelers vinden het belangrijk om de actieve en hechte gemeenschap en het open karakter van het dorp te behouden en uit te bouwen. Daar bovenop willen zij ruimte bieden aan het invullen van de woningbehoefte en ondernemingslust vanuit het dorp. Scherpenzeel is ambitieus en derhalve geen beheers gemeente. De Scherpenzelers hechten aan hun eigenheid en willen (zelf) scherpe keuzes maken bij schaarse ruimte, leeftijdsbestendig bouwen en wonen en werken aan vitaliteit en leefbaarheid.[4]

Op basis van de landelijke en lokaal-specifieke opgaven volgend uit de Toekomstvisie 2030 zijn de volgende prioritaire doelen voor Scherpenzeel geformuleerd:

- **Leefbaar & Levendig** (behoud van voorzieningen – in het bijzonder de Breehoek[5], de bibliotheek en zwembad 't Willaer - de kracht van de samenleving, bouwen en wonen, economie en beleving)
- **Duurzaam** (energie, klimaat, biodiversiteit)
- **Vitaal & veerkrachtig** (gezondheid, (arbeids)participatie, bereikbaarheid, (jeugd)zorg en inkomen)
- **Krachtig & Betrokken** (zeggenschap, nabijheid van bestuur, maatwerk-dienstverlening en financien

De vier hoofddoelen zijn voor de eerstkomende 10 jaar vertaald in beleidsambities en samengevat in een roadmap (figuur 1). Door prioriteiten te stellen kan het zwaartepunt van sommige ambities in tijd worden verlegd, zodat in financiele en operationele zin ruimte ontstaat om de kwaliteit te realiseren waar het gemeentebestuur naar streeft. Jaarlijks worden daarin keuzes gemaakt via de instrumenten uit de planning- en control cyclus (bestuurlijke agenda, kadernota, begroting en tussentijdse rapportages)

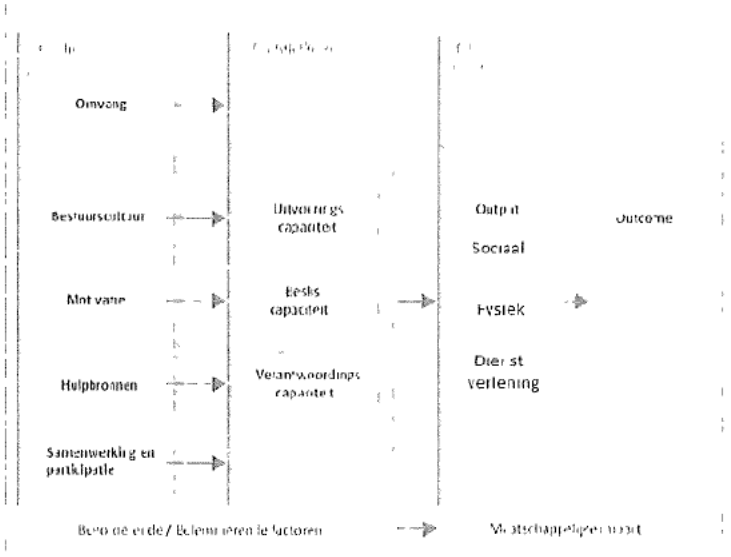

Figuur 1 Roadmap Scherpenzeel 2030

1b. Bestuurlijke opgave voor Scherpenzeel

Om de gewenste maatschappelijke opgaven te kunnen realiseren (ambities en beleidsprestaties voor en met onze inwoners, bedrijven en instellingen) en daarmee de gewenste maatschappelijke impact te hebben moet aan de bestuurlijke randvoorwaarde van 'bestuurskracht' voldaan zijn. Bestuurskracht is een allesomvattend containerbegrip dat volgens het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL, 2019) de uitvoeringscapaciteit, besliscapaciteit en verantwoordings-capaciteit omvat.

Het PBL stelt dat bestuurskracht lastig te kwantificeren c.q. te objectiveren is[6]. Wel heeft PBL relaties aangetoond tussen de condities voor bestuurskracht en de beleidsprestaties van gemeenten

Figuur 2 Bestuurskrachtmodel PBL

Om naar de toekomst toe voldoende maatschappelijke impact te garanderen moeten de condities voor bestuurskracht (omvang van de organisatie, bestuurscultuur, motivatie, hulpbronnen (o a financien), samenwerking en participatie) op orde zijn.

Met name op het punt van organisatieomvang heeft Scherpenzeel, na stopzetting van het fusieproces met Renswoude en Woudenberg in 2011, te lang gewacht met investeren. Zeker gezien alle taken die op gemeenten zijn afgekomen de afgelopen jaren is dat achteraf te betreuren. De toekomstvisie-discussie heeft ons met de neus op de feiten gedrukt Bij het vaststellen van de Toekomstvisie werd al geconstateerd dat versterking nodig was op strategische functies; daarmee is gelijk gestart. In juni 2019 bleek uit het rapport 'Zelfbewust Scherpenzeel' van bureau SeinstravandeLaar dat fors moest worden geinvesteerd in het verder op orde brengen van de organisatie. Ook de rolneming van raad en college (intern en in de regio) diende te worden verbeterd. Bovendien moest een structurele financiele oplossing worden gezocht om dit alles te bekostigen
Die adviezen zijn ter harte genomen en in concrete acties vertaald. In eerste instantie op basis van incidentele middelen, maar na het raadsbesluit van december 2019 zijn de benodigde financiele middelen structureel gedekt in het financieel meerjarenperspectief.

Gezien deze nadrukkelijke koerswijziging heeft Scherpenzeel in najaar 2020 bureau BMC gevraagd te onderzoeken hoe de randvoorwaarden/condities voor de toekomstige bestuurskracht zich sinds de laatste bestuurskrachtmeting hebben ontwikkeld:

	0 2018	Δ 2020	E 2030
[illegible]			
Organisatorische gezondheid		↑	→
Financiele gezondheid		↑	→
[illegible]			
Bestuurlijke slagvaardigheid		↑	--
Medewerkerstevredenheid		↑	--
[illegible]			
Regionale samenwerking		↑	↑
Bewonerspartıcipatie		↑	→

"De randvoorwaarden voor een bestuurskrachtige gemeente zijn op orde. De rest is mensenwerk."

Figuur 3 Conclusies BMC Bestuurskrachtreview 2020

BMC constateert dat op de punten organisatorische gezondheid, financiele gezondheid, bestuurlijke slagvaardigheid, medewerkerstevredenheid, regionale samenwerking en bewonerspartıcipatie de benodigde verbeteringen zijn gerealiseerd. Op de meeste punten volstaat het om de huidige koers te bestendigen.

Het rapport-Frissen toonde aan dat de verhoudingen binnen de Scherpenzeelse politiek vanaf eind 2019 verhard zijn door de toekomstvisie-discussie en met name de druk vanuit de provincie om Scherpenzeel te laten herindelen met Barneveld. Inmiddels heeft de raad unaniem ingestemd met een traject om de interne verhoudingen te verbeteren.
Op het punt van ambtelijke samenwerking moet nog een verbeterslag worden gemaakt Inmiddels is Scherpenzeel met de gemeente Barneveld overeengekomen dat beide gemeenten die ambtelijke samenwerking verder vorm gaan geven, o.a. door dienstverleningsovereenkomsten voor backoffice-activiteiten Afhankelijk van de besluitvorming in het herindelingsdossier kan deze samenwerking – als dat voor beide gemeentes wenselijk is – worden uitgebouwd, bijvoorbeeld door samen op te trekken in (regionale) beleidsdossiers. Daarmee is aan alle condities voldaan die nodig zijn om op langere termijn te kunnen werken aan de wettelijke taken en ambities van Scherpenzeel. De rest is mensenwerk

Daarmee zijn – amper 1,5 jaar nadat de omvang van de benodigde bestuurskrachtversterking duidelijk werd - de stappen gezet waarmee Scherpenzeel inmiddels onze basis op orde heeft De gemeente is klaar voor de uitdagingen van de toekomst· de wettelijke taken én de ambities voor Scherpenzeel.

2. De keuze van Scherpenzeel

Dit hoofdstuk neemt u mee in de keuzes die Scherpenzeel de afgelopen jaren heeft gemaakt.

2a. Vertrekpunt: zelfstandigheid met ambtelijke samenwerking

Bijna 15 jaar geleden deed de kans zich voor om met twee buurgemeenten van gelijke aard en schaal te fuseren Scherpenzeel zag kansen in een bestuurlijke samenwerking met twee geestverwante buurgemeenten (Woudenberg en Renswoude) en bereidde zich voor op een herindeling-van-onderop. Toen in 2011 het wetsvoorstel eerst door de Tweede Kamer werd aangehouden en uiteindelijk door de minister werd ingetrokken was voor Scherpenzeel de fusie-behoefte voorbij. Scherpenzeel kreeg in 2013 zonder meer een nieuwe (toen jongste) kroonbenoemde burgemeester. Sindsdien heeft Scherpenzeel consistent gekoerst op zelfstandigheid. Ook toen de kroonbenoemde burgemeester in 2017 wegens ziekte voegtijdig stopte en Scherpenzeel de ene waarnemer na de andere kreeg, was er geen partij die aan zelfstandigheid twijfelde[7] Sinds het vertrek van de kroonbenoemde burgemeester is doorlopend gepleit voor openstelling van de vacature. Het coalitieakkoord uit 2018, waarin het Toekomstvisietraject werd aangekondigd, sprak vol vertrouwen van een zelfstandige toekomst, waarbij de ambtelijke samenwerking met buurgemeenten moest worden geïntensiveerd[8] Ook in de Toekomstvisie 2030, die in januari 2019 werd vastgesteld, bleef zelfstandigheid gecombineerd met intensieve samenwerking overeind.

2b. Opgaven en oplossingsrichtingen

SeinstravandeLaar maakte, op grond van de in de Toekomstvisie gedefinieerde opgaven, de omvang van de bestuurskrachtopgave inzichtelijk[9]. Hierop besloot de gemeenteraad in juni 2019 de verschillende handelingsperspectieven nader te onderzoeken. Zelfstandig-met-samenwerking, of toch iets anders? Een achttal mogelijkheden lag in het verschiet. Op aandringen van de Commissaris van de Koning werden de te onderzoeken varianten teruggebracht tot 2: zelfstandig, of herindeling met Barneveld[10]. Afgesproken werd dat de gemeenteraad zelf onderzoek zou doen en in december 2019 zijn voorkeur zou bepalen ('stip op de horizon, die later uit wordt gewerkt').
In het najaar van 2019 is de zelfstandige-koers-met-samenwerking afgezet tegen het alternatief herindelen-met-Barneveld Een stuurgroep, bestaande uit het college, de fractievoorzitters, drie ambtenaren en de griffier bracht de consequenties van beide scenario's op de thema's organisatie, betaalbaarheid, bestuurskracht en immateriele waarden in beeld Daarbij werd nauw samengewerkt met Barneveld en alle op dat moment beschikbare informatie[11] werd gedeeld en verwerkt in rapporten Op basis van een viertal (vertrouwelijke) deelrapporten is vervolgens een publieksrapport opgesteld, dat raadsbreed werd onderschreven. Dit publieksrapport is samengevat in de Argumentenkaart 2019.

Inwonergesprek 2019

2c. Participatie, democratische besluitvorming, uitwerking en inwonerspeiling

Op 21 november 2019 vond een Inwonergesprek plaats. Bijna 400 inwoners waren naar de Breehoek gekomen De Scherpenzelers gaven hun mening op basis van de voorliggende analyse[12] De input die zij meegaven bevestigde de eerdere beelden uit het Toekomstvisietraject: het belang dat Scherpenzelers hechten aan behoud van voorzieningen, verenigingsleven, het groene karakter en woningbouw. 75% van de respondenten gaf aan voor zelfstandigheid te kiezen.

Op 9 december 2019 koos een democratische meerderheid in de gemeenteraad voor een zelfstandige toekomst Belangrijkste overwegingen daarbij waren·

- Behoud volledige zeggenschap over het eigen dorp, met korte afstand tussen inwoners en gemeentebestuur (democratische legitimatie)
- Maximale regie op de eigen voorzieningen· Scherpenzeel bepaalt zelf het (bovengemiddelde) ambitieniveau en de daarbij behorende lastendruk
- Een eigen stem voor Scherpenzeel in de regio
- Maatwerk-dienstverlening door betrokken ambtenaren die dagelijks in en vanuit het dorp opereren en die bewust kiezen voor gedifferentieerd werk dicht bij de inwoners
- Laagdrempelige zorg nabij de inwoners door een integraal sociaal team dat dagelijks in en vanuit het dorp opereert en ook zelf zorg biedt
- Combinatie gemeentehuis-Breehoek om De Breehoek financieel beter houdbaar te maken

Bij deze keuze voor een zelfstandige toekomst heeft de raad kaders meegegeven voor uitwerking van de zelfstandige koers in de kadernota. Concreet betekende dit, in lijn met de uitkomsten van de inwonerparticipatie, een keuze om de benodigde investeringen in de eigen bestuurskracht niet ten koste te laten gaan van het (bovengemiddelde) voorzieningenniveau. Om voorzieningen op het gewenste peil te houden werd een belastingverhoging van 4 x 6 % (incl indexering) in de jaren 2021-2024 aangekondigd

Op 4 februari 2020 bood GS ook formeel de ruimte om de 'stip op de horizon' in de kadernota uit te werken[13] In de daarop volgende maanden is – in samenspel met maatschappelijke partners - druk gewerkt aan het uitwerken van de combinatie Breehoek-Gemeentehuis en het opstellen van een kadernota binnen de door de raad bepaalde kaders (structureel dekkend). Ook werd op verzoek van Gedeputeerde Staten de optie herindeling met Barneveld nogmaals onderzocht[14]. Op basis van deze analyse werd de eerdere keuze voor een zelfstandige toekomst (met ambtelijke samenwerking) als beste manier om de opgaven en ambities van Scherpenzeel te realiseren herbevestigd. De analyse is vereenvoudigd weergegeven in de Argumentenkaart 2020
In de inwonerpeiling van juni / juli 2020 koos 87 % van de respondenten (bij een opkomst van 59 % van alle inwoners van 16 jaar en ouder) voor een zelfstandige bestuurlijke toekomst. Op 9 juli 2020 onderschreef een raadsmeerderheid deze keuze en werden de financiele kaders voor de toekomst, met een structureel sluitend meerjarenperspectief, vastgesteld.

2d. Samenwerkingsstrategie

Kwaliteit, maatwerk, kosteneffectiviteit en schaalgrootte

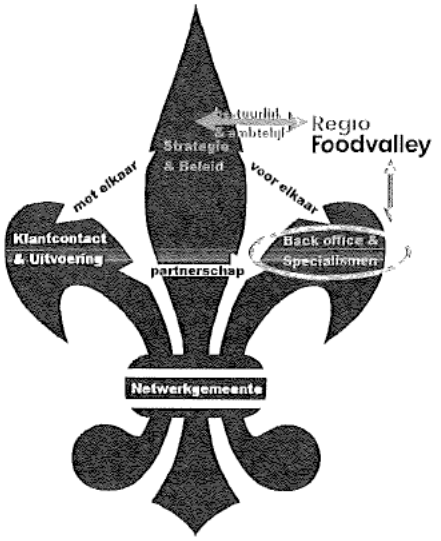
Voor een kleine gemeente is het relatief kostbaar om op ieder deelterrein eigen specialisten in huis te hebben die *alle* vakinhoudelijke ontwikkelingen op bijvoorbeeld het gebied van milieuhygiene of fiscaal recht op de voet te volgen. Schaalgrootte kan helpen om robuustheid in dienstverlening en (kosten)efficiency in de organisatie te bewerkstelligen. Krachtenbundeling in Omgevingsdiensten of op het gebied van belastinginning is dan ook gemeengoed in overheidsland.
Tegelijkertijd is er vaak ook behoefte aan lokaal maatwerk. Zowel in de uitvoeringspraktijk als in beleidsaccenten moet tegemoet gekomen worden aan specifieke wensen en opgaven.

Ambtelijke samenwerking op deelterreinen is een goede en gangbare manier om de kwetsbaarheid van een kleinere organisatie te adresseren en samen met anderen op basis van beleidscongruentie maatschappelijke doelen te realiseren. Waar ambities of maatschappelijke opgaven lokaal maatwerk vragen (in beleid of uitvoering) is het van belang om juist die beleidsvrijheid te creeren.
Recent onderzoek naar de kosteneffectiviteit van opschaling[15] leert dat de ideale schaalgrootte voor een gemeente per beleidsterrein verschilt Bij taakvelden die een hoge mate van standaardisatie of kapitaalintensiteit kennen kan opschaling sneller lonend zijn. Voor beleid intensievere terreinen geldt dat samenwerking al snel duurder is dan zelf doen. Behalve voor gemeenten kleiner dan 5000 inwoners geldt dat gerichte samenwerking, waarbij schaalnadelen worden uitgesloten, het meest kosteneffectief is

Scherpenzeel als samenwerkingspartner binnen Foodvalley

Ambtelijke samenwerking met buurgemeenten is staande praktijk in Scherpenzeel en verdere uitbreiding daarvan is (zeker sinds het Coalitieakkoord 2018) integraal onderdeel van de zelfstandige koers

In het stuurgroepproces (najaar 2019) zijn per taakveld de opgaven, ambities en beleidsinhoud afgezet tegen kostenefficiency. Dit resulteerde in een overzicht van taakvelden die maatwerk vereisen (zelf doen) en taakvelden die het best samen met anderen kunnen worden opgepakt Scherpenzeel kiest bewust niet voor verregaande vormen van samenwerking zoals bestuurlijke fusie, ambtelijke fusie of regiegemeente omdat deze op gespannen voet staan met de voor onze inwoners zo belangrijke eigen beleidsaccenten en maatwerk / flexibiliteit in klantcontact en uitvoering. Bovendien wil Scherpenzeel geen 'twee kapiteins op één schip'

Figuur 4 Samenwerkingsstrategie

Wel zoekt Scherpenzeel een duurzame samenwerkingsvorm. Daarbij kan vanuit partnerschap en vertrouwen gewerkt worden aan gedeelde belangen en opgaven waarbij voor beide partijen meerwaarde ontstaat Partnerschap draagt bij aan krachtenbundeling op regionaal niveau. Ook de democratische legitimiteit en controle van samenwerkingsvormen is gebaat bij eenduidigheid.

Als netwerkgemeente zoekt Scherpenzeel de samenwerking nadrukkelijk binnen de regio Foodvalley, vanuit de overtuiging dat een ambtelijke samenwerking op backoffice niveau kan bijdragen aan de bestuurlijke en ambtelijke samenwerking in strategie en beleid in (boven)regionale context

Hoe geeft Scherpenzeel samenwerking vorm?

De bestaande belastingsamenwerking tussen Scherpenzeel en Woudenberg bleek te kwetsbaar Daarom was al in 2017 besloten om de belastingtaken samen met Woudenberg naar Veenendaal over te hevelen (=samenwerking op domeinniveau. sociaal domein / AOV met Barneveld, bedrijfsvoering met Veenendaal) Nadat GS op 4 juni 2020 het voornemen aankondigde om een arhi procedure te starten heeft Scherpenzeel zich uit de vergaande besprekingen met Veenendaal teruggetrokken[16].

Daarop bood Barneveld aan de mogelijkheden te onderzoeken om belastingtaken bij hen te beleggen. Omdat al op diverse terreinen met Barneveld wordt samengewerkt (sociaal domein, AOV) was uitbreiding van deze samenwerking ook voor Scherpenzeel aantrekkelijk. In de zomer van 2020 zijn hierover intensieve besprekingen geweest Eind september heeft Barneveld dit aanbod ingetrokken: Barneveld wilde alleen nog verder praten binnen het Open Overleg.

Aanvankelijk nam Scherpenzeel niet deel aan dit Open Overleg[17]. Na het vastlopen van de bezwaarprocedure[18] is een delegatie uit Scherpenzeel, na overleg met Ede en Veenendaal[19], op 1 december 2020 aangeschoven bij het Open Overleg om samenwerkingsvarianten te bespreken[20].

Barneveld gaf op 8 december 2020 aan behoefte te hebben aan commitment van de zijde van Scherpenzeel. niet 'shoppen' maar een bewuste keuze voor een duurzaam partnerschap. Het college heeft dit commitment - in lijn met de in juli al informeel gemaakte keuze - gegeven (zie verslag BO 8 december 2020).

Inmiddels wordt gewerkt aan verbreding van de operationele samenwerking met Barneveld op basis van 'no regret': een zakelijke samenwerking die (ongeacht de uitkomst van de discussie over de bestuurlijke toekomst) meerwaarde heeft voor beide gemeenten Om duiding te geven aan de intenties van Scherpenzeel voor de langere termijn heeft de gemeenteraad op 25 maart 2021 deze Samenwerkingsstrategie (bijlage) bekrachtigd. Scherpenzeel wil, vanuit de nu operationele, zakelijke samenwerking, tot een groeimodel komen richting volwaardig partnerschap Zowel intern als in regionaal verband kan een meer strategische samenwerking op basis van beleidscongruentie meerwaarde hebben voor beide gemeenten. Als autonome gemeente wil Scherpenzeel daarnaast eigen accenten blijven leggen, zowel in strategie en beleid als in de uitvoeringspraktijk

2e. Koersdocument

De keuze van Scherpenzeel voor een zelfstandige bestuurlijke toekomst met behoud van maximale regie op eigen voorzieningen en eigen accenten in beleid en dienstverlening, vloeit zoals hierboven beschreven logisch voort uit het toekomstvisieproces. Eerst zijn de ambities en opgaven verkend, vervolgens is bepaald welke bestuurlijke opgave daaruit voortvloeide en daarna is geanalyseerd hoe die bestuurlijke opgave het best kan worden gerealiseerd

De keuze voor zelfstandigheid, die inmiddels 3 x door de raad is bevestigd[21], is consistent en in lijn met eerder gemaakte keuzes. Daarbij is niet over een nacht ijs gegaan en is naast een structurele financiele basis ook in andere opzichten consistent gewerkt aan het waarborgen van de toekomstbestendigheid van deze keuze. In organisatieontwikkeling, met het uitwerken van een strategische agenda (de roadmap), met het vaststellen van de samenwerkings-strategie, met het door ontwikkelen van het dienstverlenings-concept, met het uitbouwen van inwonerparticipatie en in onze rolneming binnen de regio FoodValley. De zelfstandige koers heeft daarmee op alle dimensies inhoud gekregen en is meer dan het sluitende financiele plaatje (zie Factsheet).

Omdat de nieuwe koers op zo veel verschillende fronten manifest is geworden, heeft het college de zelfstandige koers samengevat in een Koersdocument. Dit is geen nieuw beleid, maar een overzichtelijke en toegankelijke (publieks-) samenvatting van alle onderliggende documenten, dat een helder beeld geeft van de wijze waarop Scherpenzeel als zelfstandige gemeente de opgaven en ambities van Scherpenzeel wil waarmaken.

KOERSDOCUMENT COLLEGE B&W

(JE)ZELF BLIJVEN & SAMEN WERKEN

Dit Koersdocument is een overzichtelijke samenvatting van alle plannen die zijn uitgewerkt na het besluit van de gemeenteraad voor een zelfstandige toekomst

WIJ SCHERPENZELERS EN ONZE VISIE VOOR SCHERPENZEEL

Toekomstvisie

Gemeente Scherpenzeel

2f. Vooruitblik

Scherpenzeel zet met commitment en gedrevenheid in op de ingeslagen koers En met steun van de inwoners. 82 % van de inwoners sprak bij de recente Inwonerpeiling (op basis van alle voorliggende informatie van zowel de gemeente als van provinciale zijde) steun uit voor een zelfstandige gemeente Scherpenzeel Deze mate van democratische legitimatie stemt dankbaar maar maakt ook schatplichtig om de ingeslagen koers, in samenspel met inwoners, organisaties en ondernemers, verder vorm te geven.

Met deze koers blikt gemeente Scherpenzeel vooruit in de wetenschap dat de toekomst veranderlijk is en verraderlijk kan zijn. Zo laat de discussie over de herverdeling van het gemeentefonds zien hoe kwetsbaar overheden worden als zij niet het (financiele) instrumentarium krijgen om (nieuwe) verantwoordelijkheden aan te kunnen.

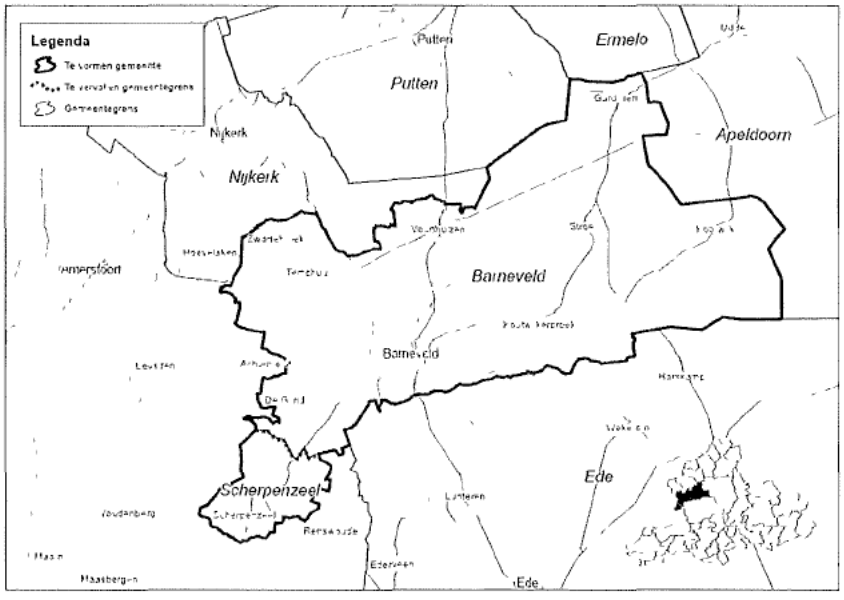
Het gemeentebestuur wil de komende jaren de dialoog blijven zoeken, zowel binnen de organisatie en de raad alsook met de buurgemeenten binnen de regio Foodvalley en met GS. Over bestaande en nieuwe opgaven en over de randvoorwaarden die nodig zijn om deze opgaven te kunnen blijven invullen. Omdat het belangrijk is en blijft om de (toekomstige) ontwikkeling van opgaven te monitoren en vervolgens de interne en externe strategische- en beleidsuitgangspunten te evalueren wil het gemeentebestuur periodiek de ontwikkeling van condities voor toekomstige bestuurskracht evalueren. Primair om vanuit de eigen autonome verantwoordelijkheid voor de eigen huishouding tijdig te kunnen (bij)sturen. Maar ook om samen met medeoverheden slagvaardig, met commitment en passie, als één overheid de belangen van onze inwoners te dienen

3. Het alternatief van GS: Herindelingsontwerp en herindelingsscan

Het college van Gedeputeerde Staten van provincie Gelderland is van mening dat een bestuurlijke fusie de beste oplossingsrichting is voor het duurzaam versterken van de bestuurskracht van Scherpenzeel. Het gaat om een geoptimaliseerde uitwerking (variant 3 plus), waarin de zelfbeschikking door de diverse dorpsgemeenschappen in de nieuwe gemeente, waaronder Scherpenzeel, optimaal is belegd. het zgn. dorpenbeleid 2 0 GS is van mening dat deze oplossing het meest recht doet aan de wensen en belangen die zij hebben geïnventariseerd. eigen zeggenschap, behoud van voorzieningen en identiteit en een slagvaardige en tegelijk goed benaderbare gemeente.

3a. Congruentie Scherpenzeel-Barneveld

Er zijn veel overeenkomsten tussen gemeente Barneveld en gemeente Scherpenzeel. Beiden hebben een relatief jonge bevolking en beide gemeenten groeien snel. De inwoners van alle dorpen zijn actief in verenigingen en de sociale samenhang is groot. De kerk speelt een belangrijke rol in de gemeenschappen. Voorzieningen als dorpshuizen, onderwijs en sport liggen in beide gemeenten op een hoger niveau dan het landelijk gemiddelde en er zijn veel sociale instellingen In beide relatief centraal gelegen gemeenten is sprake van een waterbed-effect vanuit de regio Utrecht – Amersfoort Daarbij ervaren starters en doorstromers in beide gemeenten dat er een grote druk is op de woningmarkt Beide gemeenten zijn dan ook te karakteriseren als ontwikkelgemeente. Barneveld voorziet een serieuze verstedelijkingsopgave met een ontwikkelperspectief tot 80.000 of 90 000 inwoners in 2040 Ook Scherpenzeel maakt plannen voor woningbouw, waarbij de woningvoorraad tot 2030 met ca 25 % groeit ten opzichte van het peil 2019.
Er is met andere woorden een grote mate van congruentie (overlap) tussen beide gemeenten, wat kan bijdragen aan de interne samenhang in een nieuw te vormen gemeente

Figuur 5
Kaart nieuwe gemeente
(Herindelingsontwerp)

Ook in bestuurlijk opzicht zijn er kansen Voor de uitvoering van landelijk beleid (medebewindstaken) en op het gebied van Openbare Orde en Veiligheid werkt Scherpenzeel reeds samen Daarbij ontstaan bovendien kansen voor verdere uitbouw van onze samenwerking op basis van beleidscongruentie.
Ook op gemeentegrens-overschrijdend terrein liggen er mogelijkheden om elkaar te versterken Beide gemeenten zijn onderdeel van Veiligheidsregio Gelderland-Midden, Regio FoodValley en Regio De Vallei en participeren in uitvoeringsorganen als Omgevingsdienst de Vallei (ODDV), de gezamenlijke uitvoering van leerlingenvervoer met Nijkerk en Renswoude, WMO-vervoer in Foodvalley verband en diverse pilotprojecten in het sociaal domein (o a 'Incident als kans' (jeugdzorg), Politiemeldingen Veilig Thuis, Beschermd Wonen) Door bestuurlijke krachtenbundeling kunnen regionale opgaven effectiever worden geadresseerd en kunnen de (gezamenlijke) belangen van onze inwoners nog beter in regionaal verband worden behartigd.

Naast overeenkomsten zijn er echter ook verschillen, met name in sociaal-cultureel opzicht Barneveld bestaat uit een hoofdkern met 9 dorpen die al sinds mensenheugenis onderdeel uitmaken van een grotere gemeente. Scherpenzeel is een onafhankelijk dorp dat prat gaat op zijn eigenheid. Scherpenzeel kiest voor ontwikkeling die aansluit bij de huidige ruimtelijke structuren, passend bij het huidige open en groene karakter, terwijl Barneveld kijkt naar een meer planmatige, grootstedelijke ontwikkeling, inclusief mogelijk de ontwikkeling van nieuwe wijken of zelfs een kern buiten de bestaande ruimtelijke structuren Barneveld is vooral 'Veluws' terwijl Scherpenzeel zich meer orienteert op de Vallei. Barneveld heeft gekozen voor rationalisatie van het beheer van de diverse (sport-) accommodaties in de dorpen en voor satellietvoorzieningen in de dorpen (o.a. bibliotheek) terwijl Scherpenzeel hecht aan volwaardige voorzieningen in het dorp waarbij de inwoners zelf een belangrijke rol hebben in bestuur en uitvoering De uitdaging is om enerzijds optimaal te profiteren van die terreinen waar sprake is van congruentie en anderzijds ruimte te laten voor eigenheid van Scherpenzeel.

3b. Dorpenbeleid

GS zet in het herindelingsontwerp terecht zwaar in op zeggenschap voor de dorpen. GS schrijft hierover.

> *De gemeente organiseert daarvoor (nieuwe) goede samenwerkingsvormen waarin sociaal en vitaal samenleven in de dorpen voorop staat. Eigen zeggenschap is daarin het sleutelwoord. Gemeente Barneveld heeft nu al een werkwijze waarin de gemeenschap in de dorpen veel ruimte krijgt voor eigen verantwoordelijkheid en zeggenschap. Uiteraard krijgt de gemeenschap van Scherpenzeel die ook. Sterker nog· we gaan op zoek naar een eigentijdse vorm van dorpenbeleid waarin de nieuwe gemeente samenwerkt met de dorpsgemeenschappen. Een belangrijk onderdeel daarin is zeggenschap Hoe het er precies uit gaat zien, bespreken we graag met beide gemeenten en de inwoners.*

Het opstellen van het kernenbeleid is een zaak tussen de beide gemeenten. Scherpenzeel waardeert de intenties en betrokkenheid van GS maar is van mening dat het primaat bij de beide her in te delen gemeenten moet liggen Immers: de nieuwe gemeenteraad zal moeten bepalen welke mate van zeggenschap en budget wordt overgeheveld naar de dorpen

Voor Scherpenzeel is het startpunt relatief eenvoudig· ons gemeentelijk beleid is volledig gericht op 1 dorp en de ambities / wensen / opgaven vanuit Scherpenzeel richting de toekomst zijn uitvoerig beschreven in de Toekomstvisie. In de huidige situatie heeft Scherpenzeel volledige zeggenschap, zowel in financieel opzicht als beleidsinhoudelijk en is de democratische legitimatie geborgd in de Gemeentewet. Uiteraard streeft Scherpenzeel naar behoud van zo veel mogelijk **formele** zeggenschap en (financiele) beleidsruimte In dat kader heeft onze raad zich laten voorlichten door mr dr. Joost Westerweel, recent gepromoveerd op de bestuursrechtelijke aspecten van kernenbeleid aan de Universiteit Leiden

- Naar aanleiding daarvan spreekt Scherpenzeel een nadrukkelijke voorkeur uit voor delegatie van bevoegdheden via het gemeentelijke commissiestelsel[22].
- Daarbij dient aandacht te zijn voor het voorkomen van administratieve lastendruk / rompslomp bij overdracht van bevoegdheden en budget; anderzijds moet de overdracht democratisch gelegitimeerd zijn en in financiele zin gecontroleerd worden

Waar onze wensen ten aanzien van het kernenbeleid logisch voortvloeien uit onze startsituatie ligt dat voor Barneveld anders De 9 kernen binnen de gemeente Barneveld worden goed bediend. Barneveld heeft op dit moment geen formeel Kernen- of Dorpenbeleid. Van (geformaliseerde) zeggenschap of autonomie van de dorpen is nog geen sprake. Barneveld zelf geeft hier over aan:

> *Het dorpenbeleid 1 0 moet gezien worden als een aantal losstaande instrumenten waarvoor de raad in sommige gevallen kaders heeft vastgesteld en in andere gevallen niet. De behoefte om te komen tot een samenhangend kader voor het opstellen van het dorpenbeleid 2.0 wordt versneld door het lopende herindelingstraject tussen de gemeenten Scherpenzeel en Barneveld.*

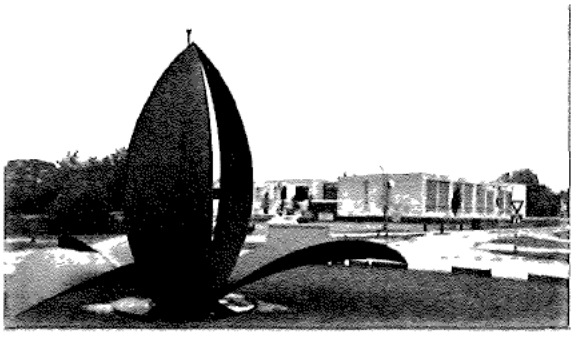
Inmiddels heeft het college van Barneveld een bestuursopdracht geformuleerd om het dorpenbeleid 1.0 te evalueren en een doorontwikkeling naar 2.0 vorm en inhoud te geven, waarbij ruimte is voor inbreng vanuit de dorpen en ook vanuit Scherpenzeel. De bestuursopdracht biedt op dit moment nog geen (limitatieve) kaders of ijkpunten wat de overdracht van budget of zeggenschap betreft.

Zowel voor de inhoudelijke opzet als voor fasering van het nieuwe dorpenbeleid heeft Scherpenzeel er begrip voor dat Barneveld eerst, in samenspraak met de eigen dorpen, de (ervaringen met) bestaande beleidslijnen en instrumentarium wil evalueren (fase 1, opstellen factsheet). Scherpenzeel heeft vertrouwen in het gestelde vooruitzicht dat in de vervolgfases nog voldoende ruimte is om inbreng te leveren vanuit Scherpenzeel.
Anderzijds betekent dit dat in het huidige stadium noch op basis van het herindelingsontwerp, noch op basis van een bestuursakkoord tussen beide gemeenten feitelijke / harde garanties kunnen worden gegeven over de formele zeggenschap en (financiele) beleidsruimte die de inwoners van Scherpenzeel over hun dorp houden na herindeling.

3c. Impact herindelingsontwerp op kernthema's
In deze paragraaf word het herindelingsontwerp beschouwd aan de hand van de kernthema's uit de argumentenkaart, die de leidraad vormde voor het beoordelingskader van de Scherpenzeelse gemeenteraad in eerdere variantenanalyses.

Voorzieningen

- Het kernenbeleid, zoals hierboven beschreven, kan er voor zorgen dat Scherpenzeel enige mate van zeggenschap houdt over de eigen voorzieningen Hoe precies en met welk geldbedrag moet nog worden bepaald. (financiele) garanties zijn er nog niet.
- In algemene zin geldt dat de Barneveldse kernen over goede voorzieningen beschikken. Dit kan echter niet als maatgevend worden beschouwd. Qua aard, omvang, eigendoms- en exploitatieopzet is een vergelijking met de Scherpenzeelse voorzieningen moeilijk te maken Zo is de bibliotheek in Voorthuizen een satelliet van de Barneveldse bibliotheek en worden sportaccommodaties vanuit Omnisport beheerd. Andere voorzieningen (bijv Zwembad De Glind) hebben een minder structurele relatie met de gemeente: het betreft particuliere initiatieven of danken een groot (groter) deel van hun omzet aan de nabijheid van campings / recreatieparken. De Scherpenzeelse voorzieningen zijn aanmerkelijk minder georienteerd op bezoekers van buiten
- Gegeven de financiele perspectieven van de nieuwe gemeente zal het behoud van voorzieningen zoals Zwembad 't Willaer en de (zelfstandige) bibliotheek ten opzichte van de huidige situatie meer inspanning vragen. De gemeenteraad zal immers de budgetten moeten verdelen over alle dorpen en afhankelijk van de keuzes die worden gemaakt in de komende periode zijn bezuinigingen op voorzieningen niet uitgesloten. Scherpenzeelse inwoners, verenigingen en organisaties moeten zorgen dat de wensen uit het dorp duidelijk gehoord worden in de nieuwe gemeenteraad.
- De Breehoek zal het, ook bij een gelijkblijvende gemeentelijke exploitatiebijdrage van 140.000 per jaar, moeilijk krijgen in geval van herindeling Nu al is er een jaarlijks exploitatietekort van 280.000. Als de huurinkomsten voor o.a raadszaal en gemeentelijke bijeenkomsten vervallen zal dit tekort, in combinatie met noodzakelijke aanpassingen en oplopende kapitaallasten, toenemen naar 400 000 per jaar[23]. Daarmee is allereerst onzeker of noodzakelijke aanpassingen in het pand kunnen worden gedaan en bovendien zal De Breehoek nog sneller dan nu het geval is interen op het (papieren) eigen vermogen.

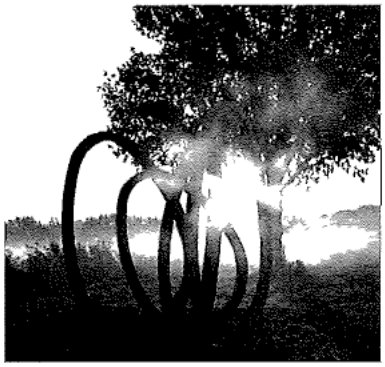
- Barneveld heeft aangegeven de intentie te hebben om Scherpenzeelse voorzieningen in stand te houden maar kan daarover geen garanties geven[24]. Provincie Gelderland heeft aangegeven dat zij, als er een herindeling komt, wil nadenken over een eenmalige bijdrage aan voorzieningen. Een structurele bijdrage kan niet worden toegezegd
- Voorzieningen in Barneveld (zoals het Schaffelaartheater, waar Scherpenzelers ook gebruik van maken) zijn met (in totaal) meer inwoners beter in stand te houden[25].

Invloed en democratie

- Barneveld is een krachtige speler met in verhouding veel invloed in de regio. Scherpenzeel kan daar op 'meeliften'. In een heringedeelde gemeente neemt de wethouder de verschillende wensen vanuit alle dorpen mee naar de regio.
- De nieuwe gemeente heeft een grotere gemeenteraad op basis van het aantal inwoners (35 i p.v. 15). Binnen een fractie krijgt elk raadslid dan meer tijd om zich in zijn eigen onderwerpen te verdiepen In een grotere gemeente zullen ook meer mensen die goed zijn in politiek (en met interesse in het werk als raadslid of wethouder) wonen Een deel van de wethouders komt nu van buiten de gemeente.
- Als de trend van decentralisaties doorzet blijven er (nieuwe) taken naar gemeentes toekomen. Herindeling (in plaats van samenwerking) is een stevige manier om ons hier op voor te bereiden, met minder kans op een nieuwe toekomstdiscussie over bijvoorbeeld 20-30 jaar.
- Ten aanzien van het 'dorpenbeleid-plus' zijn onder 3b reeds een aantal opmerkingen gemaakt. Dit principe vormt een plus ten opzichte van een herindeling zonder kernenbeleid, maar vooralsnog zijn er geen garanties over de bevoegdheden en de budgetten die aan de kernen worden toegekend Uiteindelijk blijft de beslisbevoegdheid over (wijziging van) het dorpenbeleid, inclusief de bevoegdheidsverdeling en het budgetrecht, ter beoordeling van de nieuwe gemeenteraad

Identiteit

- Als Scherpenzeel zich samen sterk maakt om zichtbaar te blijven in Barneveld schept dat een band binnen Scherpenzeel Het dorp Scherpenzeel blijft, een inwoner blijft een Scherpenzeler.
- Raad en bestuur zullen een beperkt Scherpenzeels accent hebben.
- In het herindelingsontwerp wordt de nieuwe gemeentenaam Barneveld voorgesteld Dat is een 'sterk merk' Tegelijkertijd zal door een deel van de inwoners het verdwijnen van de gemeentenaam Scherpenzeel als een verlies worden ervaren

Dienstverlening

- Het herindelingsontwerp bepaalt dat de huidige organisatie van de gemeente Barneveld als basis zal dienen voor de organisatie van de nieuwe gemeente. Het bestaande dienstverleningsconcept van de gemeente Barneveld wordt toegesneden op de situatie in Scherpenzeel, waarbij in ieder geval het bedienings- en serviceniveau van vergelijkbare dorpen wordt gehaald. Barneveld heeft zijn werkprocessen incl balie goed en strak georganiseerd De schaal van een grotere gemeente vermindert de kwetsbaarheid van de organisatie, maar vraagt tegelijkertijd om meer afstemming en verhoogt de complexiteit van ambtelijke (bureaucratische?) processen.
    - ➢ Vooruitlopend op het nog te formuleren dorpenbeleid pleit Scherpenzeel er voor baliefuncties in Scherpenzeel te houden en ruimte te laten voor de maatwerk-dienstverlening
- Binnen het sociaal domein werken de consulenten in Barneveld vanuit 4 teams Elke team heeft 1 discipline (bijv. jeugd, zorg of arbeidsparticipatie). De consulenten huren per vakgebied zorg en ondersteuning in. Barneveld heeft daarnaast een robuust centrum voor jeugd en gezin GS stelt voor de kwaliteiten van de huidige formule in Scherpenzeel door inzet van vrijwilligers in te brengen in de nieuwe dienstverleningspraktijk.
    - ➢ Integrale maatwerkbenadering en focus op preventie is moeilijker te realiseren op de schaal van een fusiegemeente Het huidige voorstel miskent echter de (meerwaarde van de) huidige uitvoeringspraktijk in Scherpenzeel. Dagelijkse aanwezigheid van een integraal sociaal team in Scherpenzeel is vereist om tot gelijkwaardige netwerkinzet met focus op preventie te komen.
- De schaal van een fusiegemeente maakt het mogelijk om naast generalisten ook (meer) vakspecialisten in vaste dienst te nemen. Een herindeling betekent veel veranderingen· het inregelen van alle processen, communicatie, nieuwe manieren van werken en een huisstijl. Ambtenaren en bestuurders zullen hun aandacht tijdelijk moeten verdelen tussen het herindelingstraject en het gewone werk van een gemeente Wel komt hiervoor een transitiebudget van 5,6 mln euro beschikbaar vanuit het Rijk

- Een grotere gemeente kan meer groeikansen bieden en hogere salarisschalen voor de ambtenaren. Dat is aantrekkelijk voor (vak)specialisten en medewerkers die een carrièrestap willen maken. Tegelijkertijd ervaart Scherpenzeel dat talentvolle, jonge, gedreven ambtenaren vaak zoeken naar een kleinschaliger werkomgeving met een grotere diversiteit aan werkzaamheden en meer taakverantwoordelijkheid
    - Op basis van het 'spoorboekje' dat momenteel wordt uitgewerkt zal Scherpenzeel met Barneveld overleggen over de optimale organisatiestructuur om een brain-drain te voorkomen.
- In het herindelingsontwerp wordt uitgegaan van inpassing van de Scherpenzeelse ambtenaren binnen de Barneveldse organisatiestructuur. Dit impliceert een sociaal statuut waarin de medewerkers van beide gemeenten geen gelijke kansen worden geboden.
    - Bestuur en organisatie van Scherpenzeel gaan uit van een reguliere herindeling waarbij in overleg wordt gezocht naar de optimale organisatiestructuur, naar overeenstemming over ambitieniveau, beleidsharmonisatie en een sociaal statuut waarbij medewerkers van de gemeente Scherpenzeel niet worden achtergesteld ten opzichte van hun Barneveldse collega's

Financien

Ten aanzien van de financiele situatie van de nieuwe gemeente is nog veel onduidelijk. Weliswaar is een herindelingsscan gemaakt op basis van de vigerende begrotingen van beide gemeenten maar er kan nog niet worden geconcludeerd dat sprake is van een financieel robuuste nieuwe gemeente
Allereerst geldt voor alle gemeenten in Nederland dat het financieel toekomstperspectief onzeker is als gevolg van de onduidelijkheid over toekomstige rijksbijdragen.

- De discussie over de herverdeling van het gemeentefonds, inclusief de opschalingskorting, loopt nog. Verwacht wordt dat hierover pas na de zomer duidelijkheid komt. De invoering van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds is uitgesteld naar 1 januari 2023;
- Alhoewel er breed politiek draagvlak lijkt op rijksniveau voor een realistischer rijksbijdrage na de decentralisaties (o a de stijgende kosten in het sociaal domein), zal hierover pas na aantreden van het nieuwe kabinet duidelijkheid ontstaan;
- Ondanks dat op grond van de eerdere begrotingsrichtlijnen mocht worden verondersteld dat de rijksbijdrage voor jeugdzorg zou worden gecontinueerd en algemeen werd verwacht dat nog dit kwartaal een harde toezegging zou komen is tot op heden geen toezegging gedaan

Voor *alle* Nederlandse gemeenten (en dus ook voor Scherpenzeel, Barneveld en de nieuw te vormen gemeente) geldt dat dit het realiseren van een sluitend, robuust financieel perspectief ernstig bemoeilijkt.

In het herindelingsontwerp uit GS daarnaast zorgen over de financiele positie van Barneveld (citaat p. 38):

- *De jaarrekening 2019, de begroting 2020 en de meerjarenraming 2022-2024 hebben een structureel tekort. Hoewel de lasten nu laag zijn, is het de vraag hoe Barneveld het tekort vanaf 2022 gaat oplossen. Lastenverzwaring in de toekomst is niet uit te sluiten Het tekort kan ook door andere maatregelen opgelost worden.*
- *De kosten van de organisatie lagen in 2018 op het landelijk gemiddelde. Door uitbreidingen van de formatie nadien liggen de kosten zeer waarschijnlijk boven het landelijk gemiddelde.*
- *Relatief grote gevoeligheid voor ontwikkelingen in de grondexploitaties*
- *Relatief hoge netto schuldpositie*
- *Meerjarenonderhoud is nog niet op orde, hoewel er maatregelen getroffen zijn in de begroting*

De impact van deze financiele aandachtspunten op de nieuw te vormen gemeente blijkt op pagina 37.

> *Daarbij is het essentieel dat Barneveld financieel gezien 'schoon door de poort' gaat en structurele maatregelen treft om de tekorten die ontstaan in 2022, 2023 en 2024 weg te werken en de netto schuldpositie beheersbaar te houden (het mes snijdt aan twee kanten). Hierbij kan Barneveld naar de eigen organisatie kijken, naar het voorzieningenniveau, naar investeringen en grondexploitaties en naar het lastenniveau.* [26]

Alhoewel op grond van het geldende financieel toezicht mag worden verondersteld dat er alles aan wordt gedaan om de financiele positie van de nieuw te vormen gemeente duurzaam en robuust vorm te geven biedt het voorliggende herindelingsontwerp nog geen concreet perspectief daarop.

3d. Wensen en eisen Scherpenzeel in het geval van herindeling

I Scherpenzeel zet in op (minimaal) het behoud van de Scherpenzeelse voorzieningen Concreet vraagt Scherpenzeel garanties voor instandhouding van De Breehoek, een volwaardige bibliotheek in Scherpenzeel en de continuering van bestaande exploitatiebijdragen en financiele afspraken met het zwembad, de diverse sportverenigingen en maatschappelijke en culturele organisaties in Scherpenzeel.

II Scherpenzeel streeft naar behoud van zo veel mogelijk **formele** zeggenschap en (financiele) beleidsruimte, bij voorkeur met delegatie van bevoegdheden via het gemeentelijke commissiestelsel.

III. Gegeven de ongelijkheid in vermogenspositie van beide fusiegemeenten en de grondposities die de afgelopen jaren zijn opgebouwd is het reeel om een deel van de 'bruidsschat' die Scherpenzeel inbrengt exclusief te alloceren voor Scherpenzeel. Uitgangspunt is dat minimaal de huidige reserve grondexploitaties en het accres daarvan op basis van de huidige grondposities voor Scherpenzeel kan worden aangewend.

IV. Bestuur en organisatie van Scherpenzeel gaan uit van een **reguliere herindeling** waarbij in onderling overleg wordt gezocht naar de optimale organisatiestructuur, naar een overeenstemming over ambitieniveau, beleidsharmonisatie en een sociaal statuut waarbij de medewerkers van de gemeente Scherpenzeel niet worden achtergesteld ten opzichte van hun Barneveldse collega's Dit vraagt gezamenlijk overleg over de optimale organisatiestructuur en om een brain-drain te voorkomen

V Beide gemeenten kunnen op punten van elkaar leren. Het automatisch overnemen van de Barneveldse beleidspraktijk, organisatiestructuur etc is wat Scherpenzeel betreft niet aan de orde en ook niet in het belang van de medewerkers, waarvoor het gemeentebestuur werkgeversverantwoordelijkheid heeft. Scherpenzeel gaat daarom niet akkoord met een lichte herindeling[27].

VI. In de beleidsuitgangspunten, werkprocessen en uitvoeringspraktijk moet gezocht worden naar de flexibiliteit en maatwerk-benadering die nu in Scherpenzeel wordt geboden.

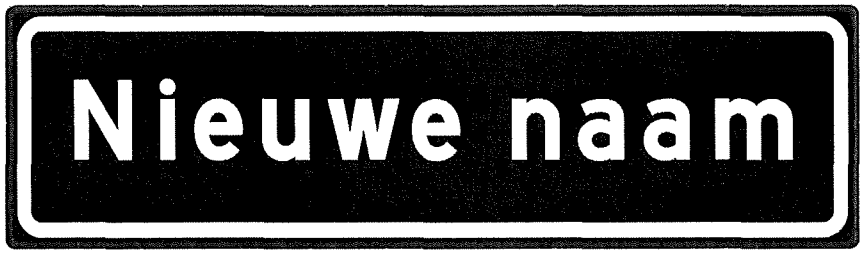
VII De (dagelijkse) aanwezigheid van een integraal sociaal team in Scherpenzeel is een vereiste om tot een gelijkwaardige netwerkinzet met focus op preventie te komen.

VIII Om achteruitgang in dienstverleningsniveau te voorkomen en de afstand tussen inwoners en gemeente zo klein mogelijk te maken dienen ten minste de frontoffice-functies (inclusief klantcontact op de verschillende beleidsterreinen en bestuur spreekuren) in Scherpenzeel behouden blijven.

IX. Met het oog op een toekomstbestendige exploitatie van De Breehoek is het zaak dat zowel de griffie als raadsactiviteiten een vaste plaats krijgen in De Breehoek (zoals in Leidschendam-Voorburg is gebeurd). Daarnaast rekent Scherpenzeel op een bijdrage van de provincie in de noodzakelijke verbouwing van De Breehoek

X Om de schijn van annexatie te vermijden moet het naamgevingsproces recht doen aan de meer autonome positie van de dorpen in de nieuw te vormen gemeente. Tevens moet de naamgeving toekomstbestendig zijn richting eventuele volgende schaalvergrotingen. Om die reden wordt als werknaam gemeente De Gelderse Vallei voorgesteld.

XI. Scherpenzelers kunnen alleen Scherpenzeler blijven als hun kinderen in Scherpenzeel worden geboren en hun gezinsleden in Scherpenzeel worden begraven. In de gemeentelijke basisadministratie wordt de plaatsnaam aan de gemeentenaam toegevoegd (geboren in Scherpenzeel, gemeente X).

4. De afweging

Scherpenzeel trekt andere conclusies dan GS ten aanzien van de 'oplossingsrichting' herindeling met Barneveld met een dorpenbeleid 2 0 Onderliggend aan de politieke keuze voor een zelfstandige bestuurlijke toekomst ligt een fundamenteel verschil van inzicht ten aanzien van de *feitelijke* merites van de oplossingsrichting, ook ten opzichte van de huidige koers van de gemeente Scherpenzeel

4a. Oordeel t.a.v. bevindingen GS

GS baseert zijn variantenanalyse en herindelingsontwerp op een naar mening van Scherpenzeel verkeerde voorstelling van zaken. Scherpenzeel heeft GS meermaals mondeling en schriftelijk gewezen op feitelijke onjuistheden en framing in hun communicatie, o.a. in het Bezwaarschrift en in de Verklaring d d 1 december 2020, waarbij GS is verzocht zich tot feiten te beperken Scherpenzeel heeft zich tot op heden onthouden van een oordeel over de uitspraken van GS ten aanzien van de (financiele) positie van Barneveld In het kader van het voorliggende herindelingsontwerp kan het gemeentebestuur van Scherpenzeel er echter niet langer omheen dat de financiele positie van Barneveld de nieuwe gemeente raakt In het geval van herindeling zullen ook de Scherpenzelers de consequenties voelen van ofwel vooruitgeschoven sanering van de gemeentefinancien, ofwel lastenverhoging, ofwel bezuinigingen

Een goede discussie over het voorliggende herindelingsontwerp is gebaat bij een zuivere en op feiten gebaseerde informatievoorziening. Daarom wordt hier een oordeel gegeven over een aantal bevindingen / kwalificaties van GS in het herindelingsontwerp en in de onderliggende stukken·

I Op basis van de herindelingsscan concludeert GS in het herindelingsontwerp (p. 36) dat na fusie een robuuste gemeente ontstaat

Zoals in voorgaand hoofdstuk betoogd kan op basis van de herindelingsscan niet worden onderbouwd dat sprake zou zijn van een structureel sluitend meerjarenperspectief of van een financieel robuuste nieuwe gemeente. Dat oordeel is pas gerechtvaardigd na vaststelling van een structureel sluitend meerjarenperspectief voor Barneveld in de komende Kadernota. De financiele opgave om het meerjarig perspectief sluitend te krijgen was reeds fors (reeel 1,6 – 2,2 mln, structureel wellicht nog hoger) en neemt nog toe als gevolg van kapitaallasten van recente investeringen die nu incidenteel gedekt worden Tot op heden is nog geen enkel comfort gegeven bij hoe Barneveld binnen afzienbare termijn tot een sluitend perspectief denkt te komen en welke gevolgen dit zal hebben voor investeringen en voorzieningenniveau danwel lastenontwikkeling.

II. Op basis van de herindelingsscan concludeert GS dat het financiele perspectief van de nieuwe gemeente beter is dan van beide gemeenten afzonderlijk (herindelingsontwerp, p. 36)

Het financiele perspectief van de nieuwe gemeente is inderdaad beter dan de huidige positie van Barneveld. Vanuit Scherpenzeels perspectief ontstaat echter een heel ander beeld. Bijlage 1 (tabel Financiele indicatoren, p. 34) toont in de rechterkolom de gevolgen van fusie vanuit Scherpenzeels perspectief

De reserves per inwoner dalen drastisch, tot ver beneden het landelijk gemiddelde. De nu negatieve netto schuldquote (vermogenspositie i.p.v schulden) slaat om in een schuldquote die ver boven de landelijk gestelde maximum criteria liggen. De exposure op grondposities is aanmerkelijk hoger – waarbij Scherpenzeel het negatieve exploitatieresultaat van Barneveld moet compenseren[28].

Op basis van de provinciale beoordelingssystematiek gaat Scherpenzeel er (behoudens de (nog) onbenutte belastingcapaciteit in Barneveld, het hogere weerstandsvermogen en de hogere Algemene Uitkering vanuit het Rijk (op grond van de huidige financieringssystematiek) na fusie in alle opzichten op *achteruit*.
Op basis van de Scherpenzeelse berekeningssystematiek wordt dit beeld verder versterkt.

III De verzekeringen van gedeputeerde Markink[29] dat GS zich geen zorgen maakt over de financiele positie van Barneveld omdat Barneveld nog beschikt over een onbenutte belastingcapaciteit van 7,8 mln, danwel omdat Barneveld een ontwikkelgemeente is

De implicatie dat lastenverhoging in het geval van Barneveld verdedigbaar zou zijn terwijl hieraan in Scherpenzeel een (onterecht, zie punt IV) negatief waardeoordeel wordt gehangen is een indicatie dat met twee maten wordt gemeten De suggestie als zou een ontwikkelgemeente opbrengsten uit grondexploitaties kunnen inzetten als structurele dekking kan niet anders dan op een 'slip of the tongue' berusten In de brief van 20 november 2019 heeft GS Scherpenzeel een structurele dekking gepresenteerd als voorwaarde voor zelfstandigheid

IV Scherpenzeel betaalt organisatieversterking (deels) met incidenteel geld

Scherpenzeel krijgt nog geregeld het onterechte predicaat (o a in webinars, p. 9 afwegingsdocument[30], p 44 herindelingsontwerp) dat Scherpenzeel zijn grondopbrengsten zou inzetten om structurele investeringen in de organisatie te bekostigen. Dit terwijl de organisatieversterking vanaf 2022 structureel is gedekt zoals blijkt uit de Kadernota en GS meermaals is gemeld en wordt onderschreven in het rapport-Verhagen.

V De typering van Barneveld als ontwikkelgemeente in vermeende tegenstelling tot Scherpenzeel (dat op 4 juni 2020 door gedeputeerde Markink is beschreven als beheersgemeente)

Als centrumgemeente met regionale verzorgingsfunctie ontwikkelt Barneveld in absolute zin ontegenzeggelijk meer dan Scherpenzeel In relatieve zin gaat de vermeende tegenstelling mank – zeker gezien het risicoprofiel op de grondexploitaties (1 % Scherpenzeel / 14 % in Barneveld) en de voorziene eindwaarde van de grondexploitaties (+ 12,7 mln in Scherpenzeel / – 1,1 mln in Barneveld).

VI Scherpenzeel verhoogt de lasten om de investering in de organisatie te bekostigen

Dit is een onjuiste weergave van de reden voor lastenverhoging De organisatieversterking had ook structureel gedekt kunnen worden door bezuinigingen op bijv. voorzieningen Maar omdat de inwoners van Scherpenzeel hechten aan het (bovengemiddelde) voorzieningenniveau en bereid waren om daar meer voor te betalen is een andere keuze gemaakt

VII. De structurele investering in de organisatie is niet nodig in geval van herindeling. Het aantrekken van personeel kan (gedeeltelijk) achterwege blijven in het fusiescenario Citaat publiekssamenvatting: *'Het geld kan ergens anders ingestoken worden dan in extra ambtenaren wanneer er wordt gefuseerd met een sterkere partner.'*

Ten enenmale wordt ontkend dat de investering in de organisatie reeds is gedaan; de extra fte's voor de Basis op Orde zijn ingevuld (en worden vanaf 2022 structureel bekostigd). Bovendien is deze opmerking niet te rijmen met de 40 fte organisatieversterking die Barneveld heeft aangekondigd.

VIII. Beschrijving zelfstandige koers in variantenanalyse als 'solitair met wisselende arrangementen'

De huidige samenwerkingsrelaties zijn minder gefragmenteerd dan wordt gesteld In de huidige situatie is feitelijk slechts sprake van 2 samenwerkingsarrangementen, bovenop de regio brede samenwerking (waarin alle potentieel samenwerkingspartners reeds participeren): ICT samenwerking met Veenendaal en alle overige samenwerkingen met Barneveld

IX Scherpenzeel heeft geen voortgang kunnen boeken ten aanzien van de in de Kadernota voorziene samenwerkingsarrangementen met andere gemeenten (p. 28, 44 herindelingsontwerp)

In hoofdstuk 2d is beschreven waarom de belastingsamenwerking met Veenendaal on hold is gezet en dat de aansluitende besprekingen met Barneveld eenzijdig werden beeindigd onder verwijzing naar de arhi-procedure. In beide gevallen is Scherpenzeel door de provinciale regieneming actief belemmerd in het werken aan de eigen bestuurskrachtopgave. Inmiddels zijn met Barneveld stappen gezet op weg naar een operationele samenwerking met meerwaarde voor beide partijen.

X Gemeente Scherpenzeel heeft per onderwerp vaak slechts één ambtenaar Bijna de gehele organisatie is nodig voor de basisdienstverlening. De actiegerichtheid van de organisatie komt onder meer tot uiting in focus op de dagelijkse dienstverlening en het beheer en onderhoud van de openbare ruimte (afwegingsdocument, p. 9)

Dit is letterlijke weergave van de bevindingen van Seinstra van der Laar, maar is een achterhaald beeld van de feitelijke situatie anno nu, zoals ook blijkt uit de bestuurskrachtreview van BMC

XI. Er is geen ruimte in het loongebouw om ervaren professionals aan te trekken.

Deze bewering wordt door de praktijk gelogenstraft, zoals ook blijkt uit de bestuurskrachtreview van BMC Scherpenzeel is uitstekend in staat om bedreven professionals aan zich te binden en te boeien vanwege de korte lijnen binnen een kleine organisatie, het brede takenpakket en de mogelijkheid om met flexibiliteit en maatwerk meerwaarde te leveren met en voor de inwoners.

XII Op p. 36 van het Herindelingsontwerp spreekt GS de angst uit dat de achterstanden, die in 2021-2023 worden weggewerkt (en waarvoor incidenteel budget is gereserveerd) structurele oorzaken zouden hebben.

Dit is niet het geval. Het betreft het wegwerken van de door SvdL geconstateerde incidentele achterstanden.

XIII. GS constateren dat de bestuurkrachtopgave zich heeft bevestigd en verdiept als gevolg van de bestuurscrisis (herindelingsontwerp p. 27, 44)

GS gaat volledig voorbij aan het aandeel dat GS zelf heeft gehad in het ontstaan en de ontwikkeling van de burgemeesterskwestie. De constateringen van NSOB / rapport Frissen ten aanzien van de verantwoordelijkheid van GS in dezen worden genegeerd. De facto is Scherpenzeel door de handelwijze van de provincie actief gefrustreerd in (het werken aan) de eigen bestuurskracht

XIV Scherpenzeel heeft het alternatief herindeling nooit goed onderzocht

De feitelijke onjuistheid van deze beweringen wordt gelogenstraft door de uitgebreide analyses in het Stuurgroepproces en in aanloop naar de Kadernota, zoals beschreven in hoofdstuk 2. Ondanks meerdere verzoeken heeft het college van Scherpenzeel de (achterliggende) analyses nooit aan GS kunnen toelichten / bespreken.

XV. Zelfstandigheid is te duur / disproportioneel (variantenanalyse / Statenbrief)

Dit is een politiek oordeel en betreft een autonome keuze van de gemeenteraad (in lijn met de wensen van de inwoners – zie participatieverslag en inwonerspeiling) en dus geen legitiem argument.

Bovendien maakt de herindelingsscan niet inzichtelijk wat het lastenniveau in de nieuwe gemeente zal worden na 'operatie schoon door de poort'. Daarbij zal immers een structureel sluitend meerjarenperspectief in Barneveld ofwel door bezuinigingen, ofwel door lastenverhoging moet worden gedekt De 'kosten voor zelfstandigheid' afzetten tegen de verwachte lastendruk bij herindeling is appels met peren vergelijken.

Scherpenzeel behoort ondanks lastenstijging nog steeds tot de middengroep van gemeentelijke lasten in Gelderland (zie woonlastenscan Coelo, 16 maart 2021). De gemiddelde lastenstijging in Nederland ligt op netto 4 % en Scherpenzeel bevindt zich met een netto lastenstijging van 4,3% in die bandbreedte.

4b Empirische gegevens

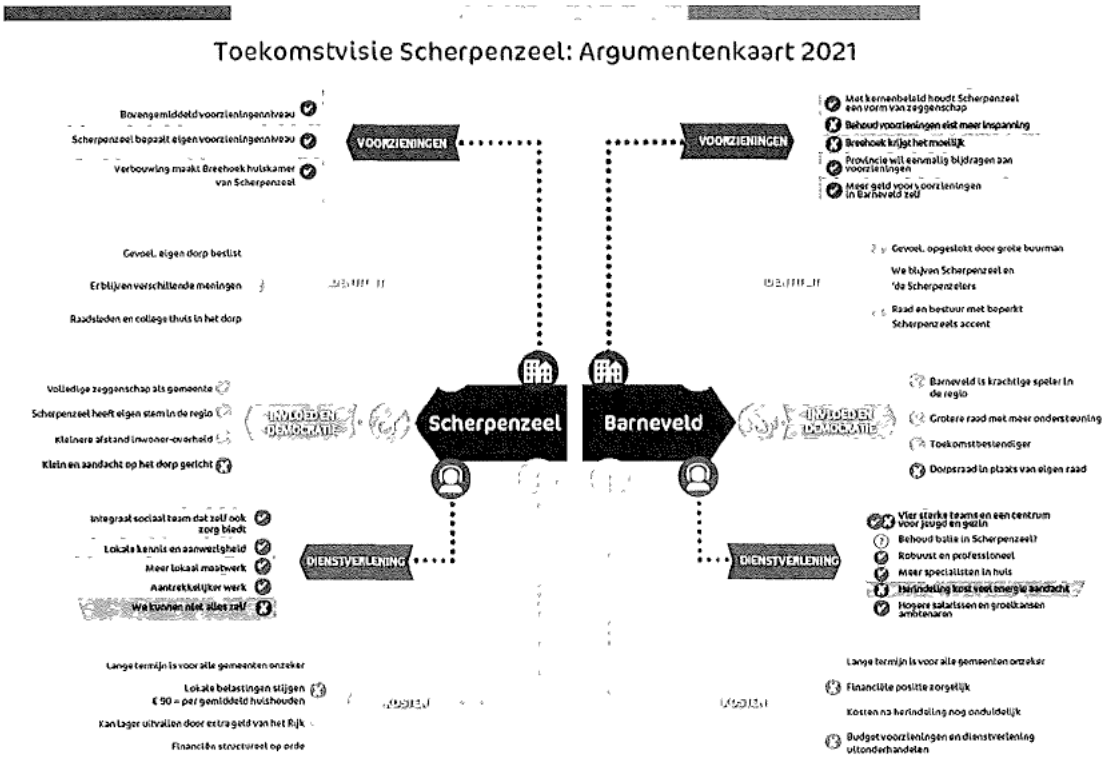
Sinds de Tweede Wereldoorlog is het aantal gemeenten in Nederland gedaald van 1016 naar 352 gemeenten Uit de diverse herindelingsadviezen is uiteraard het nodige af te leiden over drijfveren en ambities die met de herindeling worden beoogd Naar de feitelijke effecten van herindelingen is relatief beperkt onderzoek gedaan. Enkele in het oog springende en in dit kader relevante conclusies:

- Gemeentelijke herindeling leidt niet tot lagere gemeentelijke uitgaven of belastingen. Besparingen op bestuurskosten (ca 5 %) leiden niet tot meer bestedingen in het voorzieningenniveau[31]
- Onder raadsleden van recente gefuseerde gemeenten ziet slechts 20 % dat voorzieningen, bereikbaarheid van overheidsloketten of de inwonercommunicatie verbeterd zijn[32]
- Gemeentelijke herindeling leidt niet tot minder samenwerking tussen gemeenten[33]
- Herindelingen leiden gemiddeld eerder tot hogere dan tot lagere kosten De ideale schaalgrootte voor een gemeente bestaat niet Die verschilt namelijk per beleidsterrein. Er zijn beleidsterreinen waarop gemeenten schaalvoordelen kunnen realiseren, maar daarop kun je heel gericht intergemeentelijke samenwerking zoeken. Daarvoor hoef je niet te fuseren[34]
- Efficiencyverwachtingen voor de fusieorganisatie op basis van het herindelingsontwerp zijn vaak te hoog gespannen[35]
- De politieke en actieve (maatschappelijke) betrokkenheid van burgers en het contact tussen burgers en politici neemt na een herindeling af. En hoe groter de gemeente, hoe ontevredener de burgers zijn over de bestuurlijke prestaties [36]
- Gemeentelijke herindelingen verlagen de opkomst bij gemeenteraads- en Tweede Kamerverkiezingen. Dit effect is structureel: vijf verkiezingen na herindeling is het effect nog niet verminderd Door schaalvergroting verwatert de invloed van een individuele stem De meest waarschijnlijke oorzaken liggen bij een door herindeling veroorzaakte verzwakking van sociale normen en vergroting van de afstand tussen inwoner en politiek / bestuur. [37]

4c Weging van de voor- en nadelen van beide scenario's

Naast de discussie over de feitelijkheid van de onderbouwing van de analyse is ook de weging van de verschillende factoren die in variantenvergelijking een rol spelen relevant voor de standpuntbepaling.

Een publieksvriendelijke toelichting van de mening van gemeente Scherpenzeel over zelfstandigheid vs. herindeling is te vinden in de geactualiseerde Argumentenkaart 2021 Deze paragraaf geeft een korte toelichting op de voor Scherpenzeel doorslaggevende argumenten

Nabijheid van bestuur en maatwerk-oplossingen

De discussie over de toekomst van het Openbaar Bestuur, die is opgestart met de Thorbeckelezing van Minister Ollongren in 2018, draait, naast de disbalans tussen verantwoordelijkheden van gemeenten en beschikbaar instrumentarium, om de thema's taakdifferentiatie en democratische legitimiteit:

- uniforme bestuurlijke inrichting staat op gespannen voet met de toenemende behoefte om maatwerk te kunnen leveren;
- toenemende behoefte aan regionale afstemming staat op gespannen voet met de nabijheid van bestuur

Het bestuur van deze kleine, zelfstandige gemeente is geworteld in de samenleving, gefocust op de belangen van en ontwikkelingen binnen de eigen kern en kan de belangen van Scherpenzeel rechtstreeks overbrengen in de regio (of vice versa). De medewerkers opereren in en vanuit Scherpenzeel, hebben een brede kennis van wat er speelt en kunnen flexibel inspelen op de behoeften en actualiteiten in de samenleving De responsiviteit van het gemeentebestuur en de betrokkenheid van onze inwoners bij besluitvorming is daardoor optimaal.

Autonomie en zeggenschap

Het gemeentebestuur streeft namens de Scherpenzelers en ter wille van de Scherpenzeelse voorzieningen naar garanties in plaats van intenties. Ervaringen elders in het land (bijv Haren) tonen eens te meer dat uiteindelijk de gemeenteraad ten allen tijde budgetbevoegdheid houdt en bovendien bevoegd is wijzigingen aan te brengen in het overeengekomen dorpenbeleid inclusief bevoegdhedendelegatie (art. 10.18 Awb) Er is dus, ongeacht de wijze waarop het dorpenbeleid wordt vormgegeven, per definitie richting de toekomst minder zeggenschap en minder zekerheid over de zeggenschap in de nieuwe gemeente dan in het geval van een zelfstandige gemeente

Geen garanties ten aanzien van financiele positie of lastendruk

De onzekerheid over toekomstige rijksbijdragen maakt het alle Nederlandse gemeenten moeilijk om nog tot een sluitend, robuust financieel perspectief te komen Dat geldt uiteraard ook voor Scherpenzeel, Barneveld en de nieuw te vormen gemeente. Dat mag echter geen reden zijn om gemeenten tot herindeling te dwingen als zij dat niet zelf willen of als daar geen andere dringende redenen toe zijn, zoals ook Minister Ollongren op 2 juli 2020 in de Tweede Kamer heeft aangegeven[38].

Los daarvan geldt dat ook als het nieuwe kabinet besluit het financiele instrumentarium van gemeenten te verstevigen er in financieel opzicht er nog veel 'losse eindjes' zitten in het herindelingsontwerp, zoals in hoofdstuk 4a beschreven. Daarbij heeft de herindelingsscan (zie Bijlage Financiele Indicatoren, p 34) Scherpenzeel verontrust. Ongeacht de keuzes die Barneveld nog gaat maken om 'schoon door de poort' te komen (lastenverzwaring, bezuinigingen of een combinatie daarvan) leidt herindeling voor Scherpenzeel nadrukkelijk **niet** tot een beter financieel perspectief.

Geen garanties ten aanzien van voorzieningenniveau

Voor de Scherpenzelers is het behoud van voorzieningen erg belangrijk Gegeven de zorgen over toekomstbestendigheid van de Breehoek in het geval de gemeente als huurder verdwijnt ligt hier een bijzonder punt van aandacht. Op basis van de huidige inzichten kunnen de noodzakelijke aanpassingen in het pand niet zonder langjarig commitment van vaste huurders worden terugverdiend.

Maar ook voor andere Scherpenzeelse voorzieningen en sociale, culturele en sportorganisaties is het belangrijk om de financiele intenties van de nieuwe gemeente te kennen Bijvoorbeeld voor de Scherpenzeelse Bibliotheek. GS heeft uitgesproken incidentele steun te willen overwegen – maar geen structurele ondersteuning

Daarnaast ontbreekt in het herindelingsontwerp nog altijd een analyse op taakveldniveau. Hierdoor is er geen enkel beeld van de organisatieopzet en –kosten na herindeling Ook geeft het herindelingsontwerp geen inzicht in het beoogd niveau van dienstverlening (bijv. balie in Scherpenzeel). Zonder dat inzicht is het onmogelijk om de consequenties / risico's van herindeling onderbouwd te wegen[39]

Nog (te) veel onduidelijk
Het ontbreken van garanties in dit stadium ten aanzien van de beleidsruimte / beslisbevoegdheid die de dorpen krijgen, de democratische legitimatie hiervan en het budget dat de dorpen tegemoet kunnen zien maken dit voor Scherpenzeel een zeer ongewis avontuur. Uiteraard is het beter om deze ambities en werkwijze in gezamenlijkheid uit te werken. Dat vereist partnerschap en gelijkwaardigheid in de besprekingen hierover Dit herindelingsontwerp-van-bovenaf sluit dat uit.
Voorliggende zienswijze is de laatste formele inbreng die onze raad kan leveren in de arhi-procedure. Dit maakt dat Scherpenzeel extra zeker van zijn zaak wil zijn Voor een evenwichtige analyse van de voor- en nadelen van de beide oplossingsvarianten zou het herindelingsontwerp over al deze punten expliciete duidelijkheid moeten verschaffen. Dat doet het niet.

Onderbouwing voorkeursalternatief
Tegenover al deze onzekerheden staat dat de zelfstandige koers wel is uitgewerkt en keer op keer is onderbouwd Juist omdat de bewijslast in dit proces keer op keer in Scherpenzeel werd gelegd[40] kan het gemeentebestuur van Scherpenzeel – op basis van alle geleverde bewijs - onderbouwen dat de huidige koers een toekomstbestendige is. Er is aangetoond dat deze koers financieel houdbaar is en dat het voorzieningenniveau duurzaam in stand kan worden gehouden Uit de bestuurskrachtreview van BMC blijkt dat de gemeente de randvoorwaarden om toekomstige opgaven aan te kunnen heeft gewaarborgd Het strategisch vermogen is versterkt en ingezet ten behoeve van de regio, waar Scherpenzeel nadrukkelijk niet alleen wil halen maar ook wil brengen (o.a traject governance Regio Foodvalley) Er is een inhaalslag gemaakt op visievorming (Roadmap, Visie op Duurzaamheid, Energievisie, Visie op Dienstverlening, Missie/Visie Organisatie) en er is fors in de organisatie geinvesteerd (Organisatieontwikkeling 2 0 2 0) Dit vertaalt zich terug in outputgegevens (o.a. klanttevredenheidsonderzoeken), medewerkerstevredenheid (rapportcijfer 8, december 2020) en het feit dat vacatures in de gemeentelijke organisatie goed en snel ingevuld worden.
In samenspel met lokale organisaties zijn oplossingen ontwikkeld voor maatschappelijke opgaven die in het geval van herindeling alleen maar groter zouden worden (Optimalisatie De Breehoek) Het bestuur heeft oog voor de noden van doelgroepen (ondernemers in coronatijd, starters op de woningmarkt) en durft in dat licht ook knopen door te hakken om tot oplossingen te komen (bijvoorbeeld Zwarte Land II, Energievisie, woningbouw). De gemeente is responsief op actuele ontwikkelingen. Bestuur en organisatie proberen vanuit partnerschap in het maatschappelijk netwerk tot creatieve oplossingen te komen (verplaatsing weekmarkt i.v m corona, bestrijding eikenprocessierups). De gemeente staat met beide benen in de samenleving en toont zich in voor- en tegenspoed partner van die samenleving Er is, juist in corona-tijd, fors geinvesteerd in participatie (Inwonerpanel en digitale innovatie) en in klantbenadering (sociaal team, accountmanagement bedrijven) Bestuur en organisatie ervaren een sterke wederzijdse betrokkenheid vanuit de samenleving Juist in dat samenspel weet Scherpenzeel zich ook op lastige dossiers te onderscheiden (Blue Zone Jeugdzorg, Innovatieprijs grondbedrijven)
Bestuurskrachtversterking zal altijd 'work in progress' blijven Maar er is een toereikend budget een plan om voor 2023 alle door SeinstravandeLaar benoemde incidentele achterstanden weg te werken. Er zullen altijd nieuwe uitdagingen op gemeentes af komen Maar indachtig het Scherpenzeelse motto 'Met elkaar, voor elkaar' willen bestuur en organisatie zich hier dienstverlenend, krachtig en betrokken voor in blijven zetten.

Draagvlak
Scherpenzeel weet met andere woorden voor welke opgaven de gemeenschap en de gemeente staan en hoe die opgaven, ter wille van de inwoners, ondernemers en organisaties, opgepakt kunnen worden. Dankzij de gehouden peilingen is er ook duidelijkheid over het mandaat vanuit de inwoners om deze koers te volgen. Ondanks de lastige politiek-bestuurlijke keuzes die in dit traject gemaakt moesten worden en ondanks de lastenverhoging die is doorgevoerd om te kunnen investeren zonder op voorzieningen te bezuinigen, heeft het gemeentebestuur zich gedurende het hele traject gesteund geweten door het begrip van de Scherpenzelers en hun betrokkenheid bij de discussie over de bestuurlijke toekomst van het dorp.

Gemeente Scherpenzeel gelooft in transparantie en heeft sinds de start van het Toekomstvisie proces een intensief participatietraject doorlopen waarop meermaals de mening van de Scherpenzelers is gevraagd. Scherpenzeel heeft open kaart gespeeld over de voor- en nadelen van de eigen voorstellen (inclusief de financiele consequenties) en heeft ook steeds de stukken / standpunten van GS gedeeld Omdat de inwoners hun eigen mening moeten kunnen vormen is het positief dat GS heeft meegewerkt aan de inhoudelijke informatievoorziening op de gemeentewebsite De inwoners van Scherpenzeel hebben zich, op basis van alle beschikbare rapporten, notities en andere documentatie, een compleet beeld kunnen vormen van alle argumenten in deze discussie

Het is niet alleen essentieel dat inwoners hun eigen beeld kunnen vormen, het is ook essentieel dat hun wensen goed begrepen worden. In een recent Kamerdebat over lopende herindelingen stipte de minister niet voor niets het belang aan van een uitslag die niet op meerderlei wijze kan worden uitgelegd[41]. Om die reden is nadrukkelijk gekozen voor een eenduidige vraagstelling. Op 17 maart heeft 82 % van de inwoners van Scherpenzeel[42] zich nogmaals uitgesproken voor een zelfstandige toekomst voor Scherpenzeel Daarmee is het draagvlak voor de huidige koers van Scherpenzeel onmiskenbaar en een gegeven voor de politiek-bestuurlijke besluitvorming in het vervolgtraject.

4d. Conclusie

Gemeenten zijn, op basis van de Gemeentewet, zelf aan zet om aan hun eigen maatschappelijke en bestuurlijke opgaven te werken. Daarbij zijn er meer opties dan alleen (gedwongen) herindeling
Scherpenzeel wil geen concessies doen ten aanzien van zaken die de Scherpenzeelse inwoners belangrijk vinden, zoals nabijheid van bestuur, flexibiliteit en maatwerk en de mogelijkheid om lokale accenten te maken in het beleid. Voor Scherpenzeel is behoud van volledige autonomie voor het dorp, in combinatie met het intensiveren van de samenwerking in de regio (in aanvulling op de reeds geeffectueerde organisatieversterking) de manier om de robuustheid en schaalgrootte te realiseren die wenselijk en nodig is met het oog op de bestuurlijke en maatschappelijke uitdagingen waar Scherpenzeel voor staat

Stellingname in een discussie als deze vraagt om mandaat. De inwoners hebben zich duidelijk uitgesproken over hun voorkeur voor zelfstandigheid.

Op basis van dit mandaat en op basis van alle in dit hoofdstuk genoemde inhoudelijke overwegingen is de zienswijze van Scherpenzeel dat een zelfstandige bestuurlijke toekomst, waarin Scherpenzeel op basis van wederkerig en duurzaam partnerschap samenwerkt met onze buurgemeenten en met de Scherpenzeelse samenleving, te prefereren valt boven een herindeling van Scherpenzeel en Barneveld

5. Proces

Bij het beoordelen van het herindelingsontwerp is niet alleen de inhoud van de voorgestelde oplossingsrichting, het 'wat', relevant. De minister van BZK zal beoordelen of het herindelingsproces op de door de wetgever beoogde zorgvuldige wijze heeft plaatsgevonden.
Voorafgaand aan de start van de arhi-procedure stelde minister Ollongren in een brief aan GS dat er geen overeenstemming is over de bestuurskrachtopgave van Scherpenzeel op dat moment en dat de discussie over oplossingsrichtingen (o a het aandringen op het onderzoeken van herindeling) een goed gesprek over de achterliggende opgaven in de weg lijkt te staan Zij vroeg GS om een open gesprek waarin de opgaven centraal staan. Daarbij hoopte zij dat het normaliseren van de verhoudingen zou leiden tot een oplossing met meer draagvlak[43]. Driekwart jaar later kan worden geconcludeerd dat die wens niet is uitgekomen.
Er heeft tot op heden geen gesprek plaats gevonden over de status van de bestuurlijke c.q. maatschappelijke opgaven van Scherpenzeel Bovendien ontbeert het voorliggende herindelingsontwerp het belangrijkste beoordelingscriterium in het Beleidskader· draagvlak.

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de beleidscontext, de rechtmatigheid van de regieneming door GS, de openheid van het open overleg, de uitkomst van het open overleg (en de wijze waarop GS hiermee om is gegaan) en conclusies in relatie tot het beleidskader.

5a. Beleidscontext: het primaat van de gemeente

Op grond van artikel 124 van de Grondwet zijn gemeenten primair zelf aan zet voor het realiseren van hun bestuurlijke en maatschappelijke opgaven Dit is de zogenoemde 'bevoegdheid tot regeling en bestuur inzake hun huishouding' Dit is het principiele vertrekpunt van waaruit de discussie over de bestuurskrachtversterking van Scherpenzeel zou moeten worden beschouwd.

In de Thorbeckebrief beschrijft de Minister van BZK een groeiende disbalans tussen de verantwoordelijkheden van gemeenten en het bestuurlijke en financiele instrumentarium
Mede als gevolg van verschillen in demografie, een trek naar de stad en toegenomen mobiliteit, nemen verschillen tussen gebieden in Nederland toe, zowel in opgaven als in de daarvoor benodigde oplossingen. Dat schuurt met een uniforme inrichting Vaak is opschaling daarop het antwoord, maar daarbij is de groeiende afstand tussen inwoner en bestuur een punt van zorg
De Minister kiest er voor om in plaats van opschaling[44], de verbondenheid van inwoners met hun (gemeente)bestuur te versterken. Door de gemeenten centraal te stellen wordt de democratische legitimiteit van de overheid (één overheid) vergroot

5b. Rechtmatigheid

Ook volgens het Beleidskader gemeentelijke herindeling zijn gemeenten zelf aan zet om hun bestuurskracht te vergroten. Daarbij zijn er meer opties dan alleen herindeling Bovendien stelt het Beleidskader dat herindelingen bij voorkeur van onderop geschieden. Provinciale regieneming moet een uitzondering zijn die gerechtvaardigd wordt door uitzonderlijke omstandigheden

De discretionaire bevoegdheid die provincies op grond van de Wet Arhi hebben om in die gemeentelijke autonomie te intervenieren wordt in het Beleidskader ingeperkt tot enkel die gevallen waarin sprake is van evidente bestuurskrachtproblemen, waarvoor gemeenten geen oplossing weten te realiseren (stagnatie).
Aan deze tweeledige conditie is niet voldaan bij de start van de artikel 8 arhi-procedure voor de herindeling Scherpenzeel-Barneveld.
Het feit dat SeinstravandeLaar verschillende mogelijkheden beschreef voor Scherpenzeel om de eigen gemeente toekomstbestendig te ontwikkelen (met daarbij het waardeoordeel dat de daarbij behorende investering van € 250,- per huishouden disproportioneel was) in zichzelf bewijst dat ten tijde van de start van de procedure geen sprake was van een evident probleem, waarvoor de gemeente in theorie niet zelf een oplossing had kunnen vinden Dat de aanbevelingen van SeinstravandeLaar inmiddels zijn uitgevoerd betekent dat er ook in praktijk geen sprake is van stagnatie.

Het besluit van GS van 14 juli 2020 om de artikel 9 arhi-procedure te starten is genomen zonder enige verwijzing naar de voor regieneming vereiste onderbouwing van evidente bestuurskrachtproblematiek in Scherpenzeel[45] Het gemeentebestuur van Scherpenzeel was en is dan ook van mening dat de gehele procedure onrechtmatig is omdat hij nooit gestart had mogen worden

Een procedure om te komen tot gedwongen herindeling heeft verstrekkende juridische, praktische en politiek-bestuurlijke consequenties. Omdat Scherpenzeel dit niet alleen onrechtmatig maar ook onwenselijk achtte heeft het College van B&W op 15 juli 2020 bezwaar aangetekend tegen het besluit van GS om de arhi-procedure te starten. GS heeft, op advies van de Commissie voor de Rechtsbescherming, besloten dit bezwaar niet-ontvankelijk te verklaren en tevens geen inhoudelijke reactie te geven op zowel het bezwaarschrift als de pleitnota.

- Zonder alle argumenten die zijn aangevoerd in dit kader te herhalen wil het gemeentebestuur van Scherpenzeel GS nogmaals verzoeken om alsnog een inhoudelijke reactie op het bezwaarschrift en de pleitnota te formuleren in de Nota van beantwoording. Beide documenten, alsook het verslag van de Commissie voor de Rechtsbescherming, zijn in dat licht te beschouwen als integraal onderdeel van deze zienswijze
- In het geval Provinciale Staten besluit tot het uitbrengen van een herindelingsadvies doet gemeente Scherpenzeel een klemmend beroep op de Afdeling Advisering van de Raad van State om deze argumenten en de wijze waarop hierop is gereageerd mee te wegen in het advies aan de Minister.

Bestuurskrachtprobleem nog altijd niet onderbouwd
Het breed in Scherpenzeel gedragen gevoel in juridisch opzicht vogelvrij te zijn wordt versterkt doordat de rechtmatigheid van de provinciale regieneming ook later in het proces niet is onderbouwd
Alhoewel het formeel onjuist was geweest om het ontbreken van onderbouwing van de (stagnatie in) evidente bestuurskrachtproblematiek bij de start van het proces, achteraf en met terugwerkende kracht te herstellen, moet de noodzaak wel aangetoond zijn. Op p. 45 van het herindelingsontwerp schrijft GS echter:

> *De bestuurskrachtopgave van Scherpenzeel uit zich op dit moment nog niet in acute en substantiele tekorten in de dienstverlening of het niet kunnen voldoen aan de wettelijke of financiele verplichtingen. Wel verwachten GS dat die tekortkomingen in de komende jaren zullen optreden.*

NB Op 10 maart jl. heeft GS, na een vraag hierover uit PS, toegegeven dat de provincie niet kan voorspellen of, en op welke termijn Scherpenzeel 'door het ijs zakt' Op p 35 van het herindelingsontwerp staat voorts·

> *Het voornemen tot herindeling wordt niet ingegeven door een acute financiele noodzaak voor Scherpenzeel en/of Barneveld. Wel biedt een herindeling enkele duidelijke financiele voordelen ten opzichte van een zelfstandig Scherpenzeel*

Zoals ook de minister benadrukte in haar brief van 10 juli 2020· vertrekpunt moet niet zijn de (voorkeurs)oplossing De opgaven dienen centraal te staan. Die rechtvaardigen de proportionaliteit van de oplossingsrichting
Omdat Scherpenzeel de aanbevelingen van SeinstravandeLaar daadwerkelijk in uitvoering heeft gebracht is de bestuurskrachtreview van BMC (september 2020) essentieel voor het bepalen van de actuele bestuurskrachtopgave. Deze bestuurskrachtreview concludeert.

> *De gemeente is er in de afgelopen periode in geslaagd om aantoonbaar verbeteringen te realiseren op alle condities voor bestuurskracht, bestaande uit hulpbronnen, motivatie en samenwerking. De reeds gedane en nog geplande investeringen gaan bovendien niet ten koste van de financiele gezondheid van de gemeente. Ook de (strategische en operationele) beleidsprestaties van de gemeente zijn gelijk gebleven of verbeterd*

Van (stagnatie in) evidente bestuurskrachtproblemen is dus ten enenmale geen sprake. GS heeft het BMC rapport echter nooit willen beoordelen, bespreken of anderszins agenderen. GS gaf op 1 oktober 2020 aan dat met de start van het Open Overleg er een nieuwe fase was aangetreden, waarbij geen ruimte meer was voor een 'herhaling van zetten'. Door de vraag over de feitelijke bestuurskrachtopgave te vermijden, creeerde GS ruimte om te focussen op oplossingsrichtingen.

5c. Paradigmaverschuiving, framing en drogredeneringen

GS toont een bewonderenswaardige bestuurlijke behendigheid en flexibiliteit met betrekking tot het vervangen van argumentaties op basis waarvan de zelfstandige koers kon worden afgewezen Daarbij kwam de bewijslast telkens in Scherpenzeel te liggen

Dat GS meent weg te kunnen blijven van inhoudelijke behandeling van de Scherpenzeelse rapporten, analyses, wensen en replieken op de gemaakte verwijten, betekent nog niet dat de argumenten / conclusies van GS inhoudelijk hout snijden Herhaling draagt wellicht bij aan een vorm van geloofwaardigheid, maar niet aan de feitelijke juistheid van de beweringen

Ter illustratie hiervan kan worden verwezen naar de opsomming van feitelijke onjuistheden geuit tijdens de webinars van maart jl. (zie brief 10 maart 2021) en het overzicht in hoofdstuk 4a. In aanvulling daarop volgt hieronder een opsomming van meest gehoorde argumenten:

I. Het vage begrip 'bestuurskracht' werd al vroeg in het proces vervangen door 'financieel onhaalbaar' en 'structureel sluitend maken gemeentebegroting'. Met de beoordeling van de Kadernota door gemeentefondsspecialist dr. Jan Verhagen was dit argument feitelijk weerlegd; alle vaste uitgaven zijn vanaf 2022 met structurele inkomsten gedekt. Dit weerhield GS er overigens niet van om (ook in dit herindelingsontwerp, zie hoofdstuk 4a) op gezette tijden te herhalen dat Scherpenzeel de investering in de 'basis op orde' (deels) met incidentele inkomsten zou dekken.

II. Het argument dat de kosten voor zelfstandigheid disproportioneel zijn blijft echter terugkomen. Allereerst is dit een voorbeeld van framing. de lastenverhoging diende om te kunnen investeren in de organisatie, zonder te moeten bezuinigen op voorzieningen Ten tweede is dit geen argument op grond van het Beleidskader maar een politiek (waarde) oordeel, dat geen plaats heeft in een het kader van het interbestuurlijk toezicht. Lastenverhoging is een autonome keuze van de Scherpenzeelse gemeenteraad binnen de belastingruimte die een zelfstandige gemeente 'geniet'.

III Een ander verwijt was dat Scherpenzeel niet bereid zou zijn geweest om herindeling te onderzoeken. Los van dat ook dit feitelijk onjuist is (zie hoofdstuk 2b (Stuurgroepproces) en hoofdstuk 2c (Spiegelproces rond Kadernota, zie ook Kadernota bijlage 1 en 3) betreft dit een drogreden. Maatgevend voor het besluit om de arhi procedure te starten c.q door te zetten is immers niet de vraag of 'het huiswerk wel is gedaan', of 'heeft de raad van Scherpenzeel op grond van de juiste politieke overwegingen voor zelfstandigheid gekozen', maar de vraag of de autonome (democratische) keuzes en feitelijke situatie in Scherpenzeel aanleiding geeft om in te grijpen.

IV. Dat Scherpenzeel een andere analyse maakt dan GS zou overigens aanleiding moeten zijn voor een goed gesprek op inhoud. Tot op heden is dat goede gesprek vermeden

V Voor het argument 'gebrek aan vertrouwen van GS in Scherpenzeelse koers' geldt eveneens dat dit geen legitimatie vormt voor regieneming zolang dit niet kan worden geobjectiveerd Zoals in hoofdstuk 2 beschreven stelt het Planbureau voor de Leefomgeving dat bestuurskracht niet kan worden berekend, maar hooguit kan worden voorspeld op basis van de door hen gedefinieerde condities (omvang van de organisatie, bestuurscultuur, motivatie, hulpbronnen (o.a. financien), samenwerking en participatie). En zoals aangegeven: BMC ziet daarin geen aanleiding om aan de bestuurskrachtverbetering in Scherpenzeel te twijfelen.

VI Een volgend argument is de bestuurscultuur in Scherpenzeel en de bewering dat het 'al jarenlang gedoe zou zijn in Scherpenzeel'. De burgemeesterscrisis in september 2020 vormde hierin extra bewijslast. Toch is ook dit argument feitelijk onjuist zoals het rapport-Frissen beschrijft. Tot aan november 2019 is sprake van harmonieuze besluitvorming in de gemeenteraad van Scherpenzeel. De verharding van verhoudingen is geheel terug te voeren op de discussie over de bestuurlijke toekomst en de druk die (met name vanuit GS) op Scherpenzeel is uitgeoefend

VII. 'Scherpenzeel wilde eerst wel fuseren en nu niet meer' komt ook geregeld terug als argument (maar wordt weerlegd in hoofdstuk 2a), evenals 'Scherpenzeel is al meer dan 10 jaar bezig haar bestuurskracht te versterken en het houdt een keer op'. Onze tijdshorizon start in 2019, met de in juli 2019 gemaakte procesafspraak dat Scherpenzeel in december van dat jaar een stip op de horizon zou zetten en deze daarna uitwerken in de kadernota.

Dat onze pogingen om samenwerking te realiseren doorkruist zijn (eerst genoodzaakt te stoppen met Veenendaal omdat de arhiprocedure om te herindelen met Barneveld werd gestart, en vervolgens werden de gesprekken met Barneveld eenzijdig stopgezet) is een gevolg van de arhi-procedure, geen legitimatie ervan Het illustreert de impact van de druk die op Scherpenzeel werd gelegd.

Het enige (overgebleven) argument
Ondanks de herhaaldelijke weerlegging van deze argumenten door Scherpenzeel blijven bovengenoemde (drog)redenen 'nagalmen' in passages verspreid door het herindelingsontwerp. Feitelijk is echter het uiteindelijke enige (overgebleven) en ook door Barneveld onbetwiste[46] argument·

We stelden vast dat gemeenten Scherpenzeel en Barneveld kiezen voor samenwerking met elkaar, maar van mening verschillen over de manier waarop Daarom kiezen wij, het college van Gedeputeerde Staten (GS), voor een gemeentelijke herindeling (citaat Publiekssamenvatting HO)

5d. Vooringenomenheid: geen andere uitkomst denkbaar?
Op zijn minst[47] vanaf het moment dat de Commissaris van de Koning de keuze-opties voor Scherpenzeel inperkte (juli 2019) groeide onder de voorstanders van zelfstandigheid de overtuiging dat GS aanstuurde op herindeling
In een discussie over elkaar uitsluitende, tegengestelde oplossingsrichtingen is polarisatie een gegeven. Zeker wanneer het gaat over fundamentele vraagstukken die de autonomie van een gemeenschap raken kunnen gevoelens de overhand krijgen boven feiten. Dan ligt wederzijdse verwijt van vooringenomenheid al gauw op de loer.

In deze zienswijze wil het gemeentebestuur van Scherpenzeel wegblijven van verwijten van vooringenomenheid, gebaseerd op (individuele of collectieve) vermoedens en overtuigingen naar aanleiding van intonatie, (voor de ontvanger) ongelukkige formuleringen of houding. Daarvoor is een beschuldiging van vooringenomenheid te serieus[48]. Wel wil Scherpenzeel aan de hand van concrete voorbeelden toelichten waarom het beeld van een vooringenomen provinciale overheid zo breed heeft postgevat in ons bestuur en de Scherpenzeelse gemeenschap.

I. De rolonzuiverheid betracht door de Commissaris van de Koning, zoals ook beschreven in het rapport-Frissen (inhoudelijke bespreking portefeuille Sterk Bestuur in overleg met de vertrouwenscommissie i.o.)
II Abusievelijke publicatie van een intern verslag van GS van 21 januari 2020, waaruit blijkt dat GS de arhi-procedure zal gaan starten (link). Alhoewel procedurele excuses volgen, wordt over de inhoud van het gepubliceerde gezwegen (ondanks aandringen van Scherpenzeel)
III. De Notitie 'Een Sterk Dorp In Een Sterke Gemeente' dd 2 juni 2020, waarin de Kadernota wordt beoordeeld, bevat verschillende feitelijke onjuistheden Exemplarisch is het resumé·

'Uit de financiele uitwerking blijkt naar de mening van GS dat de voorziene investering in de organisatie tot 2024, met de nodige creativiteit en binnen de huidige financiele kaders, niet structureel kunnen worden gedekt. ... Door de inzet van incidentele middelen zijn naar de mening van GS de plannen voor zelfstandigheid maar een tijdelijke oplossing De structurele dekking voor de wens tot zelfstandigheid wordt vooruitgeschoven.'

NB Uit het rapport-Verhagen, dat op 17 juni verschijnt, zal het tegenovergestelde blijken:

De financiele positie van Scherpenzeel is zeer solide De gemeente is financieel in staat duurzaam (> 10 jaar) de bestuurskracht te vergroten.

IV Abusievelijke publicatie op 4 juni 2020 van eerdere versie d.d. 7 mei van de brief waarin GS de minister informeert over het voornemen een arhi-procedure te starten De Kadernota werd pas op 26 mei vastgesteld. Ook hier volgt een procedurele verklaring. Niet verklaard wordt waarom al ruim voor het verschijnen van de kadernota intern opdracht is verstrekt tot het opstellen van deze brief, die in geval van een gunstig oordeel over de kadernota niet nodig was geweest

V. Het dictum van het besluit van GS van 14 juli 2020· de start van de arhi-procedure was specifiek gericht op een herindeling met Barneveld [49]

VI De Startnotitie voor het Open Overleg dd 14 juli 2020 is gefocust op herindeling met Barneveld De startnotitie beschrijft een proces waarin wordt onderzocht.

> *'fusie van Scherpenzeel en Barneveld per 1 januari 2023 en de verschillende modaliteiten daarin (o.a. de mogelijkheid van een lichte samenvoeging) en onderzoek naar mogelijk nog andere opties waarover beide gemeenten overeenstemming zouden kunnen vinden'.*

Dat de arhi-procedure de eenrichtingsbestemming Barneveld heeft blijkt wel uit het feit dat zelfstandigheid niet eens meer een theoretische optie is. het scenario zelfstandigheid wordt niet uitgewerkt maar enkel gebruikt als referentiescenario, *'mede om hieruit mogelijk belangrijke aandachtspunten voor een fusiescenario te identificeren'*

VII De bemoeienis van GS met rechtmatigheidstoets van het bezwaarschrift door de Commissie voor de Rechtsbescherming[50]

VIII De weigering om te beargumenteren waarom GS zijn discretionaire bevoegdheden in het kader van de Wet arhi rechtmatig heeft toegepast (formele ontvankelijkheid van een bezwaar is geen noodzakelijke voorwaarde voor een inhoudelijke reactie op de aangedragen bezwaren)

IX. GS heeft de adviezen van de drie in dit proces geraadpleegde experts (waarvan de laatste 2 door GS zelf zijn ingesteld en aangezocht) volledig ter zijde geschoven. Allen concluderen dat sprake is van vooringenomenheid en een eenzijdige focus van GS op de oplossingsrichting 'herindeling met Barneveld'. GS had (naast doorpakken) volgens deze experts nadrukkelijk ook andere opties:

- Aanbeveling Elzinga. begin opnieuw – aan een echt open overleg.
- Aanbeveling Frissen. beperk u tot uw InterBestuurlijk (financieel) Toezicht en laat los
- Aanbeveling Spiegelgroep. maak gebruik van de wettelijke ruimte om besluitvorming op te schorten en laat gemeenten de mogelijkheden verkennen.

X. De eigen 'uitleg' die GS gaf aan de rapporten / over deze adviezen, o a in persberichten en Statennotities. Dit bracht Spiegelgroep-lid Michiel de Vries er toe ferme uitspraken te doen in de media NSOB-decaan Paul Frissen schreef een pittige brief[51]

XI. Het stelselmatig negeren van het evidente gebrek in draagvlak onder de inwoners van Scherpenzeel voor een herindeling, ook na de peiling van zomer 2020.

XII. Het meermaals uiten van niet-onderbouwde insinuaties over vermeende intimidaties binnen Scherpenzeel door voorstanders van zelfstandigheid, waardoor voorstanders van herindeling zich niet meer zouden durven uitspreken

XIII Het 'kwalitatieve' karakter van het participatietraject met GS, naar aanleiding waarvan diverse inwoners van Scherpenzeel aan het gemeentebestuur hebben gemeld dat GS sturend optrad in de gesprekken en in de verslaglegging daarvan. Ook de vraagstelling in het Kieskompas-onderzoek[52] was opmerkelijk, o a met betrekking tot de vatbaarheid van respondenten voor complottheorieen, en door het hanteren van vermeende tegenstellingen (wilt u een ambtenaar uit het dorp of een deskundige ambtenaar?).

XIV. Verhullend taalgebruik / eenzijdige beeldvorming (framing) Bijv p. 10 herindelingsscan·

> *Voor beide gemeenten geldt dat de grootste mutaties van het jaarrekeningresultaat ten opzichte van de begrotingen ontstaan door verschillen in de grondexploitaties. Zowel aan de inkomstenkant (baten) als aan de uitgavenkant (lasten) zijn verschillen.*

XV. GS 'vergeet' hierbij te vermelden dat de verschillen in Barneveld een negatieve netto impact hebben, in Scherpenzeel een positieve.

- Een uitgebreider overzicht van onjuiste en / of geframede informatie is te vinden in de bijlage 'Feitelijke onjuistheden en framing webinars GS maart 2021' en in hoofdstuk 4a van deze zienswijze

XVI Zoals in hoofdstuk 3c is aangegeven verschoof de argumentatie van GS van 'financieel onhaalbaar' na het rapport-Verhagen naar 'onvoldoende vertrouwen' Op 4 juni 2020 moest gedeputeerde Markink toegeven dat er weliswaar nu geen aanleiding is tot zorg, maar dat GS verwacht dat dit binnen afzienbare tijd zal veranderen. Sindsdien blijft GS hameren op de verwachting dat Scherpenzeel vroeg of laat 'door het ijs zakt'.

Tijdens de beeldvormende vergadering van PS op 10 maart jl. werd ambtelijk, na een vraag vanuit PS, echter toegegeven dat de provincie niet in kan schatten of en wanneer Scherpenzeel 'door het ijs gaat zakken'.
NB Dit weerhield gedeputeerde Markink, die op 10 maart in PS aanwezig was, er echter niet van ` om op 18 maart in een persbericht[53] de volgende uitspraak (quote) te doen.

> *Scherpenzeel gaat het niet volhouden, niet zelfstandig Ik vind het jammer dat het gemeentebestuur dat niet erkent, maar ik kan me er ook wel wat bij voorstellen*
> *Het is moeilijk toe te geven dat het probleem is groter dan de eigen polsstok reikt.*

5e. Geen open overleg

In haar brief van 10 juli 2020 vroeg de minister om een open gesprek over de versterking van de bestuurskracht van Scherpenzeel, waarbij niet oplossingsrichtingen maar opgaven centraal moesten staan en waarin meer oplossingen dan alleen herindeling moesten worden onderzocht. Scherpenzeel is, mede op basis van het rapport-Elzinga[54], van mening dat het Open Overleg noch aan het verzoek van de minister, noch aan de kwaliteitsvereisten uit het Beleidskader voldeed.

Geen gesprek over feitelijke opgaven

Alhoewel op grond van het Beleidskader een gesprek over opgaven vooraf had moeten gaan aan de provinciale regieneming bleek tot onze teleurstelling hiervoor ook *binnen* het Open Overleg geen ruimte. Het participatieproces van GS bevestigde enkel de beelden uit het rapport Toekomstvisie 2030 ten aanzien van maatschappelijke voorkeuren Herijking van opgaven heeft niet plaatsgevonden
Wel is, volledig voorbijgaand aan de causaliteit[55], de casuistiek rond de vertrouwensbreuk met de waarnemend burgemeester benut om de stelling te onderbouwen dat de bestuurskrachtopgave zich heeft bevestigd en verdiept (p.27). GS hield bovendien vast aan verouderde bestuurskrachtonderzoeken en wilde niet met een frisse blik kijken naar de inmiddels doorgevoerde maatregelen en de bestuurskracht anno nu

Hoeveel oplossingsrichtingen zijn ECHT onderzocht?

Variant 2, Duurzaam Partnerschap met Barneveld, lijkt op het eerste oog een tussenvariant tussen zelfstandigheid en herindeling. Duurzaam partnerschap is echter een containerbegrip dat alles omvat van een langjarige samenwerkingsovereenkomst op deelterreinen tot ambtelijke fusie Iedere vorm van samenwerking met 'stip op de horizon' (moet uiteindelijk leiden tot bestuurlijke fusie) betreft een subvariant van herindeling.
Een duurzame ambtelijke samenwerking met Barneveld zonder (dwingend noodzakelijk) perspectief op bestuurlijks fusie valt onder de oplossingsrichting zelfstandig Scherpenzeel.

In strijd met het geldende Beleidskader koos GS voor een artikel 8 arhi-procedure om de bestuurskracht-opgave van Scherpenzeel op te lossen Als GS daadwerkelijk van mening was dat zelfstandigheid een reele mogelijkheid zou zijn in het vervolgtraject, was daarvoor geen artikel 8 procedure nodig geweest. GS had kunnen ingaan op het verzoek van B&W Scherpenzeel om te bezien onder welke randvoorwaarden GS wel voldoende 'comfort' had kunnen krijgen bij de zelfstandige koers
Andersom geredeneerd geldt, dat als GS daadwerkelijk van mening was dat zelfstandigheid geen optie is, deze optie ook niet als 'volwaardige' variant in het Plan van Aanpak had mogen belanden. Een artikel 8 procedure vergt immers onder het nieuwe beleidskader zwaarwegende redenen
Het rapport-Frissen is uberhaupt van mening dat *'het feit dat de provincie de ARHI-procedure start op eigen gezag een impliciete uitspraak is over de koers van de gemeente, de gewenste zelfstandigheid en de voorwaarden voor deze zelfstandigheid. Die impliciete uitspraak kan door ons niet anders worden geinterpreteerd dan als negatief over alle genoemde onderwerpen '*
In feite is daarmee slechts sprake van 1 optie. herindeling. Dit is in tegenspraak met de toezegging uit het Startdocument en de eis van de minister, dat meerdere varianten zouden worden onderzocht.

Snelheid boven zorgvuldigheid
GS wenste de besluitvorming over de uitkomsten van het Open Overleg binnen de wettelijke termijnen af te ronden om een herindeling per 1 januari 2023 mogelijk te maken. In het Plan van Aanpak van GS moest het Open Overleg (dat op grond van de Wet Arhi duurde van 15-07-'20 tot 15-01-'21) voor 5 december 2020 worden afgehecht met een bestuurlijke eindafweging (= voorlopig besluit) ten aanzien van de wenselijke variant Het Open Overleg (uitwerken, vergelijken en beoordelen van de oplossingsvarianten inclusief toetsing op draagvlak) werd daarmee in het Plan van Aanpak ingekort van 6 maanden tot feitelijk 2,5 maand.
In de praktijk duurde het Open Overleg uiteindelijk tot 15 december 2020. Aan de verzoeken van het College van B&W Scherpenzeel om de nog resterende tijd binnen het Open Overleg tijd te benutten voor het verkennen van de mogelijkheden voor samenwerking met Barneveld werd geen gehoor gegeven. Een geplande vervolgafspraak op 7 januari 2021 werd gecanceld.

5f. Procesinterventies
Vanaf juli 2019 heeft GS op opmerkelijke wijze geïntervenieerd in de autonomie van Scherpenzeel om haar eigen huishouding te regelen en aan de eigen bestuurskrachtversterking te werken

I De inperking van de te onderzoeken oplossingsrichtingen door de Commissaris van de Koning in het overleg met de vertrouwenscommissie in oprichting (in strijd met het raadsbesluit)

II. De brief van 20 november 2019, waarin GS de publieksversie van het Stuurgroep-rapport bekritiseert Het inhoudelijk oordeel was prematuur gegeven in de in juli 2019 gemaakte procesafspraken. De actieve publicatie (per koerier) vlak voor het Inwonergesprek versterkte de indruk dat GS zich wilde inmengen in het autonome democratisch proces van de gemeenteraad

III De niet-aflatende bestuurlijke druk vanuit GS, o a door maandelijkse voortgangsgesprekken te eisen (bestuurlijke en strategische focus, capaciteitsinzet ca 5 fte ter wille van de in Scherpenzeel neergelegde bewijslast).

IV Het samenspel tussen de Commissaris / GS enerzijds en de waarnemend burgemeester anderzijds (zie rapport-Frissen)

V. De brief van 17 december 2019, waarin (tegen de procesafspraken van juli en november 2019 in, dat in december een stip op de horizon moest worden gezet, zodat deze in de kadernota kon worden uitgewerkt) werd geëist dat binnen 1 maand een uitgewerkt plan op tafel moest liggen Mogelijk dankt Scherpenzeel het aan een interventie van BZK dat alsnog ruimte werd geboden om de op 9 december vastgestelde kaders te onderbouwen in de kadernota.[56]

VI Het verzoek van april 2020 om de door de raad gekozen koers nogmaals te spiegelen tegen het alternatief herindeling met Barneveld Ten principale onderschrijven wij de noodzaak om een open blik te houden op alternatieven Gaandeweg bleek echter dat GS een analyseniveau eiste dat (gegeven het voortraject) niet realistisch was Het analyseniveau van het Afwegingsdocument van GS ligt overigens lager dan dat van de analyse van Scherpenzeel (bijlage 1 en 3 van de Kadernota).

VII De sturing vanuit GS ten aanzien van de omvang en samenstelling van de delegatie vanuit Scherpenzeel in het Open Overleg.

VIII. Op 8 oktober 2020 stuurde GS, vlak voor aanvang van een raadsvergadering over de keuzes van B&W ten aanzien van het Open Overleg, een notitie aan college en raad van Scherpenzeel.
   a. GS stelde hierin: *'Deze memo's bevatten op essentiele onderdelen onjuiste informatie. Om misverstanden te voorkomen en een goed gesprek mogelijk te maken, hechten wij eraan deze onjuiste informatie te corrigeren '*[57]

IX Na veelvuldige mondelinge[58] en schriftelijke (o.a. Bezwaarschrift, Verklaring dd. 1 december 2020) verzoeken van Scherpenzeel aan GS om zich tot feitelijke onderbouwing te beperken loopt de druppel over als binnen een webinar op 2 maart 2020 binnen 1 uur 20 feitelijke onjuistheden / insinuerende uitspraken worden gedaan[59].

5f. Andere uitkomst was wel degelijk denkbaar geweest

In haar brief van 10 juli 2020 drong de minister van BZK aan op een open proces.

> *Het open overleg zoals bedoeld in de Wet arhi behoort daadwerkelijk een open karakter te hebben, waarbij nog meerdere uitkomsten mogelijk zijn Deze fase kan mijns inziens bij uitstek dienen om - in samenwerking met de gemeente Barneveld - beide varianten meer in detail uit te werken en van de nodige duiding te voorzien. Mogelijk zijn er ook nog andere varianten het onderzoeken waard*

Het Open Overleg begon laat, verliep stroef en kende echter een overhaast einde.

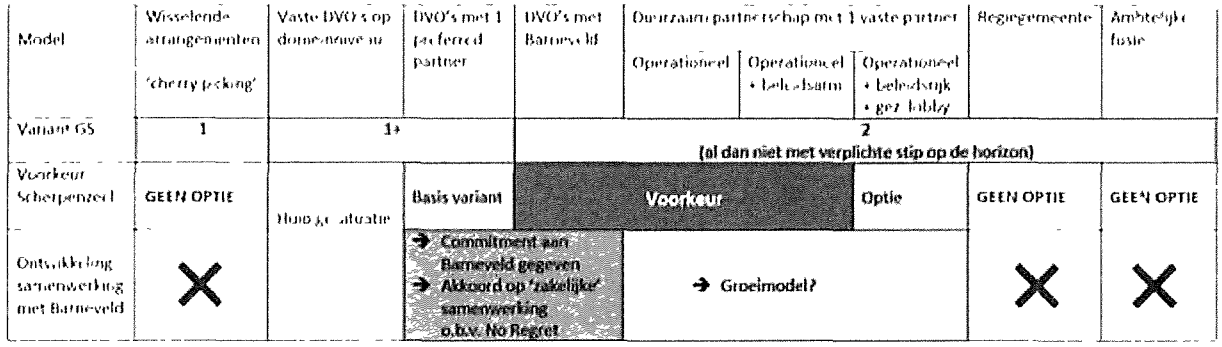
- Barneveld gaf op 8 december 2020 aan behoefte te hebben aan commitment van de zijde van Scherpenzeel· niet 'shoppen' maar een bewuste keuze voor een duurzaam partnerschap. Ons college heeft dit commitment gegeven (zie verslag BO 8 december 2020). Omdat Barneveld aangaf behoefte te hebben aan nadere verzekering over onze intenties hebben wij direct na afloop van het BO van 8 december de CvdK gevraagd om zich in te spannen om de besprekingen met Barneveld bijvoorbeeld door middel van mediation te ondersteunen. Dit verzoek is in de week daarna meermaals herhaald
- Tijdens het BO van 15 december 2020 is voor het eerst inhoudelijk ingegaan op de verschillende vormen van samenwerking Na afloop van deze bespreking hebben onze bestuurders GS opnieuw gevraagd zich in te spannen om het inhoudelijke gesprek over vormen van samenwerking te faciliteren Hieraan is geen gehoor gegeven Op 5 januari ontvingen wij een mail van GS waarin het geplande overleg van 7 januari 2021 werd geannuleerd. *'Bij nader inzien blijkt dit overleg niet nodig te zijn omdat het beeld voldoende duidelijk is '*
- Op 12 januari 2021 blijkt welk beeld GS ophaalt uit het Open Overleg.
  We stelden vast dat gemeenten Scherpenzeel en Barneveld kiezen voor samenwerking met elkaar, maar van mening verschillen over de manier waarop. Daarom kiezen wij, het college van Gedeputeerde Staten (GS), voor een gemeentelijke herindeling. (citaat Publiekssamenvatting HO)

Nieuw perspectief

De vraag is echter of deze conclusie terecht is, gegeven het nieuwe perspectief dat is ontstaan na beeindiging van de gesprekken onder regie van GS Sinds het einde van het Open Overleg hebben de colleges van Scherpenzeel en Barneveld indringend en constructief met elkaar gesproken Dit heeft er toe geleid dat beide colleges op 9 februari 2021 naar elkaar toe hebben uitgesproken te respecteren dat beiden verschillend denken over de wenselijkheid van herindeling, maar ongeacht de uitkomst van deze discussie al wel willen starten met een zakelijke samenwerking op basis van 'no regret'· voor beide gemeenten, in beide scenario's van meerwaarde

Deze gesprekken lopen inmiddels en stemmen ons hoopvol richting de toekomst Een toekomst, die wat Scherpenzeel betreft zou moeten leiden tot een nog betekenisvoller, duurzaam partnerschap (zie ook de Samenwerkingsstrategie die door de gemeenteraad is vastgesteld).

Daarmee kunnen wij ons niet aan de indruk onttrekken dat ook een andere uitkomst van het Open Overleg mogelijk was geweest. Wij zijn er van overtuigd, op basis van de gesprekken op 8 en 15 december 2020, dat Scherpenzeel en Barneveld elkaar ergens in de geleide schaal tussen variant 1 en 2 (waarvan wij steeds hebben gezegd dat die in elkaars verlengde liggen) hadden kunnen vinden, mits GS zich daar voor open had gesteld. Hierin worden wij gesterkt door de bereidheid van Barneveld om met ons te komen tot een 'no regret samenwerking' (groen vlak in figuur 6).

Figuur 6 Samenwerkingsvormen

Barneveld had aangegeven niets te voelen voor 'cherry picking' of vergaande vormen van samenwerking zoals Regiegemeente of Ambtelijke Fusie Hier vinden Barneveld en Scherpenzeel elkaar. Scherpenzeel zoekt een duurzame samenwerking waarbinnen op bepaalde terreinen eigen beleidsaccenten en lokaal maatwerk mogelijk blijft 'Cherry picking', Regiegemeente en Ambtelijke Fusie vallen dus voor beide gemeenten af

Tussen deze uitersten zit echter een breed scala aan samenwerkingsvormen (de blauwe vakken) die voor Scherpenzeel allen zeer wenselijk waren mits niet voorzien van een *dwingend* perspectief op herindeling De weigering van GS om gehoor te geven aan de verzoeken van Scherpenzeel om te investeren in het verkennen hiervan is opmerkelijk, zeker in het licht van de (naderhand vrijgegeven) eindrapportage van de Spiegelgroep, die stelt dat er in overleg met BZK reele mogelijkheden zijn om de besluitvorming na afloop van het Open Overleg tijdelijk op te schorten zodat beide gemeenten samenwerking verder konden verkennen[60]

Dat er gewerkt moet worden aan de relatie en aan het herstel van vertrouwen na de politieke ontwikkelingen in Scherpenzeel afgelopen herfst kan ons college begrijpen, maar wie het rapport-Frissen heeft gelezen weet ook waardoor de onrust is ontstaan.
Feit is dat sinds 'regisseursrol' van GS is beeindigd en zowel ambtelijk als bestuurlijk bilaterale besprekingen met Barneveld zijn gestart, beide gemeenten elkaar beter lijken te verstaan dan gedurende het Open Overleg. Dit stemt hoopvol richting de toekomst.

6. Pleidooi

Centraal in de zienswijze van de gemeente Scherpenzeel staat het principe dat gemeenten op basis van de Gemeentewet de ruimte moeten krijgen om aan hun eigen maatschappelijke en bestuurlijke opgaven te werken. Daarbij zijn er (zoals ook minister Ollongren meermaals heeft benadrukt) meer opties dan alleen (gedwongen) herindeling.

Naar mening van Scherpenzeel hadden de feitelijk opgaven anno nu centraal moeten staan in de overleggen tot op heden. Dat was niet het geval. De noodzaak tot herindelen is niet onderbouwd en het herindelingsontwerp geeft geen (onderbouwd) antwoord op de opgaven waar Scherpenzeel voor staat
Ook is niet met een frisse blik naar oplossingen gekeken. Een brede blik is in juli 2019 al uitgesloten (en ook in het Open Overleg waren er feitelijk slechts 2 varianten) en de zelfstandige koers heeft sinds de eerste interventies van GS in juli 2019 geen enkele faire kans gehad.

Waarom dit paardenmiddel?
Scherpenzeel begrijpt oprecht niet waarom GS, in weerwil van het commitment wat is gevraagd en gegeven, in weerwil van het pleidooi van het College van Scherpenzeel om samenwerking te onderzoeken en in weerwil van de adviezen van Elzinga, Frissen en de Spiegelgroep, voor het 'paardenmiddel' van voortzetting van arhi-traject heeft gekozen. Er was immers een andere uitkomst denkbaar geweest.

Indachtig de in hoofdstuk 5c beschreven paradigmaverschuiving ziet het er naar uit dat GS zich door het Rapport-Frissen heeft laten inspireren tot een laatste redmiddel om alsnog de politieke voorkeur voor herindeling met Barneveld te forceren:

> *Het college van Gedeputeerde Staten kan besluiten de ARHI-procedure voort te zetten Dan moet elke suggestie van open overleg worden verlaten maar aan politiek Scherpenzeel duidelijk worden gemaakt dat alle vormen van inspraak mogelijk zijn onder de voorwaarde dat herindeling de uitkomst is Democratisch gezien is dit natuurlijk een paardenmiddel, maar uit alle documenten en argumentaties blijkt dat het college van Gedeputeerde Staten een keuze voor zelfstandigheid niet in het belang van Scherpenzeel acht en op grond van zijn verantwoordelijkheid voor en toezicht op de kwaliteit van het bestuur in de provincie voor gedwongen herindeling kiest Dat maakt duidelijk wat de politieke keuze van de provincie is en dan worden de wettelijke bevoegdheden uitgeoefend en gelden alle plichten van motivering die door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zullen worden getoetst waarna de Tweede Kamer beslist Ook dat is politiek, maar dan aan andere tafels.*

Twijfel over conclusies Open Overleg versterkt noodzaak onderbouwing herindelingsadvies
De minister schreef in haar brief van 10 juli 2020.

> *Een initiatief van de provincie is de uitzondering, niet de regel. Het proces voorziet in een aanpak waarbij het 'tenzij' wordt onderbouwd en waarin op provinciaal en vervolgens op landelijk niveau, de afweging wordt gemaakt of die onderbouwing overtuigend is.*

Gegeven de twijfels over de conclusies die GS uit het Open Overleg heeft getrokken acht het gemeentebestuur van Scherpenzeel de noodzaak om een herindelingsontwerp in procedure te brengen niet afdoende onderbouwd.

De gemeente Scherpenzeel vraagt dan ook langs deze weg de aandacht van Provinciale Staten, de Raad van State, de minister van BZK en de Staten Generaal voor de omstreden en onrechtmatige[61] werkwijze van Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland.

Beoordelingscriteria
In termen van de beoordelingscriteria uit het Beleidskader zouden de **regionale samenhang** en **interne samenhang / nabijheid van bestuur** wellicht prima kunnen worden uitgewerkt op basis van het voorliggend herindelingsontwerp. Tegelijkertijd geldt dat het herindelingsontwerp hiervoor geen enkele garantie biedt Bovendien· geen dorp zo autonoom als een zelfstandige gemeente, en de maatschappelijke opgaven waar Scherpenzeel voor staat kunnen naar mening van de gemeente Scherpenzeel beter worden opgepakt in zelfstandige setting
Een (kwalitatief oordeel over de) door GS voorgestelde oplossingsrichting dient bovendien aan te sluiten op de bestuurlijke opgaven van Scherpenzeel. In termen van **bestuurskracht** is de noodzaak niet aangetoond en de bestuurskrachtverbetering is niet door GS is onderbouwd. Het **proces** voldeed daarmee niet aan de kwaliteitscriteria van de Minister en van het Beleidskader. Daarbij is Scherpenzeel door de provinciale regieneming materieel gehinderd in het **werken aan de eigen opgaven** En tot slot ontbreekt ieder **draagvlak** voor het voorstel van GS.

Scherpenzeel verdient de ruimte om te werken aan haar eigen toekomst, met gedragen maatwerk-oplossingen voor de bestuurlijke en maatschappelijke opgaven van Scherpenzeel.

Aan PS, de minister en de Tweede en Eerste Kamer daarmee de keuze. opschalen zonder dringende reden of draagvlak, of recht doen aan kernwaarden als behoorlijk bestuur, dienstbaar leiderschap en democratische legitimiteit

BIJLAGE FINANCIELE INDICATOREN

Indicator	Norm / Referentie	Barneveld	Scherpenzeel	Na fusie	Voordeel / nadeel t.o.v. zelfstandig Scherpenzeel
Structureel saldo 2018 jaarrekening	Reel en structureel in evenwicht	+ 1 520 000	+ 660 000	NVT	
Structureel saldo 2019 jaarrekening		-/- 5.646.000	+ 1.604 000		
Structureel saldo 2020 (gewijzigde) begroting		-/- 26.000	+ 32 000		
Structureel saldo 2021 meerjarenbegroting		+ 65 000	+ 33 000		
Structureel saldo 2022 meerjarenbegroting		-/- 1.483 000	+ 38 000		
Structureel saldo 2023 meerjarenbegroting		-/- 2.237.000	+ 61 000	?	Nadeel
Structureel saldo 2024 meerjarenbegroting		-/- 1.619.000	+ 58 000	?	Nadeel
Onbenutte belastingcapaciteit 2021 *	> 0	7,8 mln	0,1 mln *(0,6 mln)*	7,9 mln	'Voordeel'
Reserves per inwoner eind 2019	1 650	1 552	1 811	NVT	
Reserves per inwoner eind 2020 (raming)		1 458	1 985		
Reserves per inwoner eind 2021 (raming)		1 427	1 904	1 495	Nadeel
Nettoschuldquote 2021 gecorrigeerd (begroting)	130 %	137 %	-/- 12 %	113 %	Nadeel
Nettoschuldquote eind 2024 gecorrigeerd (raming)		143 %	-/- 16 %	121 %	Nadeel
Eindwaarde grondexploitaties	positief	-/- 1,1 mln	+ 12,7 mln	+ 11,6 mln	Nadeel
Omvang grondexploitaties 2024 raming	< 35 %	14 %	1 %	12 %	Nadeel
Weerstandsvermogen (ratio)**	> 1	2,1	1,3 *(2,1)*	2,0	Voordeel *(Gelijk)*
Rijksbijdrage per inwoner (Algemene Uitkering)	?	1430	1218	1394	Voordeel

TOELICHTING

Bovenstaande tabel is samengesteld op basis van de herindelingsscan (bijlage bij herindelingsontwerp GS), de rechterkolom geeft het effect van fusie weer voor Scherpenzeel in vergelijking met de zelfstandige situatie. Op twee punten is sprake van significante afwijking ten opzichte van de Programmabegroting Scherpenzeel 2021. Dit wordt als volgt verklaard:

*** Onbenutte belastingcapaciteit:**

De berekeningssystematiek van provincie Gelderland is gebaseerd op de totale woningwaarde op peildatum 1-1-'20 en de maximaal geldende OZB tarieven. Scherpenzeel berekent de onbenutte belastingcapaciteit op basis van de feitelijke tarieven per woningcategorie (eigenaar, eigenaar niet woning, gebruiker niet woning) en corrigeert de woningwaarden op basis van de geraamde waardeontwikkeling uit de meicirculaire. Dit geeft een exacter beeld. In de Scherpenzeelse Programmabegroting 2021 bedraagt de onbenutte belastingcapaciteit **€ 626.480 (cursief toegevoegd)**

**** Weerstandsvermogen:**

Bij de beoordeling van het weerstandsvermogen heeft provincie Gelderland een dotatie (vrijval) van **€ 2 mln** vanuit de Reserve Grondexploitaties richting de Algemene Reserve (waartoe bij de vaststelling van de Programmabegroting 2021 is besloten) **niet meegenomen**. Wordt deze dotatie meegeteld, dan bedraagt het weerstandsvermogen op basis van de provinciale berekeningsmethodiek **2,07 (cursief toegevoegd)** hetgeen Scherpenzeel op een vergelijkbare ratio brengt als Barneveld.

Bij de berekening van het weerstandsvermogen zet de provincie Gelderland de vrij besteedbare reserves (Algemene Reserve en Reserves Sociaal Domein) af tegen het totaal van risico's, bestemmingsreserves blijven buiten beschouwing. Omdat Scherpenzeel in de eigen begrotingssystematiek onderscheid maakt tussen incidenteel weerstandsvermogen en structureel weerstandsvermogen zijn de cijfers in deze tabel niet te vergelijken met de ratio's in de programmabegroting 2021.

BIJLAGEN

Onderstaande documenten maken integraal onderdeel uit van deze zienswijze en zijn te downloaden via **https://www.scherpenzeel.nl/toekomstvisie/zienswijze_43312/**

Documenten van het ministerie van BZK

1 Thorbeckebrief
2. Beleidskader gemeentelijke herindeling
3. Brief Minister BZK dd 10 juli 2020

Documenten gemeente Scherpenzeel

4. Argumentenkaart 2021
5 Koersdocument 2021
6 Samenwerkingsstrategie Scherpenzeel
7 Infographic meerjarenbegroting 2021
8 Bezwaarschrift 15 juli 2020
9. Pleitnota hoorzitting 6 oktober 2020
10 Verklaring dd. 1 december 2020

Overige documenten

11. Brief CdK juli 2019
12. Brief GS november 2019 n a v. publieksrapport Stuurgroep
13 Brief GS december 2019 n.a.v. raadsbesluit
14 WOB mail BZK
15. Plan van Aanpak Open overleg
    15a Begeleidende mail
    15b Participatieplan
16. Notitie GS dd 8 oktober 2020
17. Reactie Scherpenzeel op notitie GS dd. 8 oktober 2020
18. Brief-Frissen
19 Brief Scherpenzeel aan GS 10 maart 2021 incl bijlage Feitelijke onjuistheden en framing
20. Persbericht GS 18 maart 2021

Rapporten:

A. Toekomstvisie 2030
B Rapport-Verhagen beoordeling Kadernota
C BMC Bestuurskrachtreview
D. Rapport-Elzinga inzake rechtmatigheid arhi-procedure
E. Rapport-Frissen NSOB Nota van Bevindingen
F Observaties Spiegelgroep
G Draaijer & Partners Optimalisatiestudie Breehoek

In de tekst wordt ook verwezen naar andere documenten De meeste daarvan zijn te vinden op https://www scherpenzeel.nl/toekomstvisie/belangrijke-documenten_43178

NOTEN

[1] Gemeenten zijn belast met een breed scala aan taken op het terrein van Burgerzaken, Openbare orde en veiligheid, Economische zaken, Sociale zaken en werkgelegenheid, Zorg, welzijn en volksgezondheid, Asielbeleid en integratie, Onderwijs, Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting, Verkeer en vervoer, Milieubeheer, Cultuur, sport en recreatie

[2] Bron: Kamerbrief over toekomst openbaar Bestuur, 18-10-'19 (2019-0000553362)

[3] Toekomstvisie Scherpenzeel 2030: Een perspectiefrijke toekomst voor Scherpenzeel, een ondernemend dorp in het groen met een betrokken gemeenschap in het hart van het land. (Berenschot, 2018; vastgesteld door de Gemeenteraad op 15 januari 2019)

[4] In de toekomstvisie hebben de inwoners van Scherpenzeel diverse wensen geformuleerd, die zijn vertaald in (staand en nieuw) beleid, zoals:

- Bruisend verenigingsleven: ondersteuning van organisaties en verenigingen o.a. dmv gestructureerd overleg met koepelorganisaties
- faciliteren doorontwikkeling verenigingen zoals nieuwbouw scouting, een definitieve plek voor de volkstuinvereniging, Cruijff court,
- omarmen nieuwe initiatieven zoals Kids Bike Park, kinderboerderij, replica Scherpenzeelse Molen
- Behoud van voorzieningen; concrete plannen voor het toekomstbestendig maken van De Breehoek waarin ook welzijnsfuncties een thuis krijgen en de bibliotheek behouden kan blijven
- Een nieuwe visie op dienstverlening met meerwaarde voor de Scherpenzelers
- Doorontwikkeling sociaal team voor laagdrempelige, maatwerk zorg dichtbij de mensen en met accent op preventie in overleg met de adviesraad Sociaal Domein
- Voldoende woningen voor iedereen, in het bijzonder starters en senioren
- Verduurzaming van woningen en klimaatadaptatie van de fysieke omgeving (o.a. Waterplan, bewonersparticipatie Eikenlaan)
- Ruimte voor bedrijven (Zwarte Land II) en een bruisend centrum
- Ruimte voor groen, ook bij nieuwbouwplannen (o.a. Tiny Forest Akkerwinde)

[5] Kulturhus De Breehoek kampt, als gevolg van onderbenutting van dure ruimtes, met een structureel exploitatietekort van ca. 280 K op jaarbasis (pre corona). De gemeente Scherpenzeel is momenteel één van de belangrijkste vaste gebruikers (o.a. raadsvergaderingen, personeels- en inwonersbijeenkomsten) en verstrekt nu jaarlijks een exploitatiebijdrage van 140 K. Omdat dit niet toekomstbestendig is, en de huidige huisvesting van de gemeente Scherpenzeel niet (meer) voldoet aan de duurzaamheidsvereisten voor overheidsgebouwen, is onderzocht of het inhuizen van het gemeentekantoor in De Breehoek de exploitatie kan verbeteren. Uit eerder onderzoek bleek reeds dat dit het geval is; door toevoeging van functies verbetert het gebruik (kruisbestuiving) en kan het exploitatietekort kan worden teruggebracht. Zowel voor de gemeente als voor De Breehoek is dit een financiele verbetering. Als de gemeente vervalt als huurder loopt het tekort op naar 400 K/jaar en is de verbouwing, die ook voor welzijns- culturele en sportieve functies meerwaarde biedt, niet langer haalbaar. Zie Optimalisatiestudie Draaijer & Partners, mei 2020, en actualisatie businesscase voorlopig Ontwerp door Huibers & Jarring (concept rapport).

[6] De drie capaciteiten (uitvoerings-, beslis- en verantwoordingscapaciteit) waarmee PBL de bestuurskracht in beeld wilde brengen, bleken niet rechtstreeks te relateren aan condities en prestaties. Zie Planbureau voor de Leefomgeving, Achtergrondstudie Gemeentelijke Bestuurskracht, september 2019.

[7] Zie verkiezingsprogramma's politieke partijen Gemeenteraadsverkiezing 2018.

[8] Coalitieakkoord 2018-2022 Sociaal, Duurzaam & Ondernemend (GBS – CU – Pro):

> ***Zelfstandigheid***
> *De gemeente Scherpenzeel is en blijft een zelfstandige gemeente. We vinden het belangrijk met elkaar te bepalen hoe wij onze toekomst zien. We stellen daarom samen met inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers een Toekomstvisie Scherpenzeel op.*
> ***Samenwerking***
> *De gemeente Scherpenzeel voert veel taken op een uitstekende manier uit. Willen we zelfstandig blijven, dan moeten we (vanwege de toename van het aantal taken)*

blijven investeren in bestuurlijke en ambtelijke samenwerking. Om hierin keuzes te vergemakkelijken, bepalen we in 2018 met welke overheden en andere partners we deze samenwerking vormgeven.

[9] SeinstravandeLaar schatte in dat zelfstandigheid ca. 100 euro p.p. zou kosten oftewel 250 euro per huishouden. Alternatieven waren ambtelijke fusie, regiegemeente of herindeling. SeinstravandeLaar adviseerde herindeling verder uit te werken; de raad vond dat te prematuur en besloot op 27 juni 2019 een stuurgroep in te stellen om alle varianten te verkennen.

[10] Zie Brief CdK aan College Scherpenzeel dd 22 juli 2019

[11] Door beide gemeenten is hiertoe (management) informatie gedeeld over o.a. financien en organisatie, evenals het (toen nog) vertrouwelijke rapport 'BARNEVELD IN PERSPECTIEF: OP WEG NAAR EEN BESTUURLIJKE FUSIE?' van BMC / Yacht Group, oktober 2019

[12] Zie Argumentenkaart 2019. De kosten voor zelfstandigheid waren inmiddels berekend op 80- 160 euro per huishouden. Op basis van de toen bekende informatie was herindeling met Barneveld financieel aantrekkelijker. Barneveld sprak wel intenties uit, maar kon geen garanties geven voor het voorzieningenniveau link

[13] Het college van GS had per brief van 17 december 2019, in tegenspraak met de in juli '19 gemaakte afspraken, geeist dat het (nieuwe) college van B&W voor half januari de uitgewerkte plannen zou presenteren. Die eis was eveneens in strijd met de brief van GS van 20 november 2019, waarin nog duidelijk werd gesteld dat een eventuele keuze voor zelfstandigheid zou moeten worden uitgewerkt in de kadernota.

[14] Op 9 april 2020 verzocht GS om de optie zelfstandigheid nogmaals te spiegelen tegen het alternatief herindeling. Het College van B&W van Scherpenzeel heeft hieraan gehoor gegeven en zijn opnieuw met Barneveld aan tafel gegaan. Begrijpelijkerwijs gaf Barneveld aan alleen voor (investeren in) verdere uitwerking van herindeling (dwz analyse op taakveldniveau, ontwerp organisatie, financiele doorvertaling, onderhandelingen over ambitieniveau voorzieningen etc.) te voelen, als Scherpenzeel ook echt de intentie uitsprak om te herindelen (en niet alleen omdat GS dat eiste). Dat betekende dat de 2e analyse slechts marginaal verder ging dan de analyse in najaar '19. Wel hebben we de meest recente inzichten tav financien, voorzieningen etc. verwerkt, en is opnieuw kwalitatieve input in Barneveld opgehaald. Dit resulteerde in een financiele scan, een matrixanalyse (beiden bijlagen bij de Kadernota) en geactualiseerde argumentenkaart 2020.

[15] https://www.binnenlandsbestuur.nl/bestuur-en-organisatie/nieuws/herindelen-om-kosten-te-besparen-doe-het-niet.16451941.lynkx

[16] Gegeven de arhi-procedure was het risico op dubbele kosten bij ontvlechting van de nieuw te realiseren samenwerking te groot. Daarbij was Scherpenzeel zich er van bewust dat dit bijzonder gevoelig zou liggen bij zowel Woudenberg als Veenendaal

[17] Redenen voor Scherpenzeel om niet deel te nemen aan het Open Overleg waren, naast het feit dat de bezwaarprocedure tegen het besluit om de art. 8 arhi-procedure te starten nog liep, gelegen in de opzet van het open overleg. In het eind September gepresenteerde Plan van Aanpak werden slechts 2 hoofdvarianten onderzocht, ging snelheid boven zorgvuldigheid, en werden verouderde bestuurskrachtopgaven als uitgangspunt genomen. Bovendien had Scherpenzeel bezwaar tegen te opzet van het participatietraject

[18] De bezwaren van Scherpenzeel tegen de provincial regieneming zijn nooit inhoudelijk behandeld. Het bezwaar werd niet-ontvankelijk verklaard.

[19] Zowel Ede als Veenendaal hadden zich in een eerder stadium al bereid verklaard om een bredere samenwerking met Scherpenzeel te verkennen.

[20] Dit is ook aangegeven in de verklaring die op 1 december is afgelegd. Deze verklaring is opgenomen als bijlage bij het verslag van het Bestuurlijk Overleg van 1 december 2020.

[21] Stip op de horizon dd. 9 december 2019, Kadernota dd. 9 juli 2020, Begroting 2021 met structureel dekkend meerjarenperspectief dd. 10 november 2020

[22] Zie art. 82 t/m 86 Gemeentewet. Delegatie van bevoegdheden is niet toegestaan aan private personen.

[23] Op basis van Optimalisatiestudie De Breehoek, Draaijer & Partners, mei 2020. Momenteel loopt een vervolg op deze optimalisatiestudie waarin naast de voorkeursvariant ook wordt bezien welke optimalisaties in het geval van Herindeling mogelijk zijn. De eerste resultaten bevestigen het door Draaijer & Partners geschetste (en door het Stichtingsbestuur van De

Breehoek onderschreven) beeld, dat er geen realistische alternatieven zijn om het exploitatieresultaat van De Breehoek te verbeteren en een eventueel verlies aan huurinkomsten (bij vertrek van de gemeente) te compenseren.

[24] Zie link. Garanties zijn er, gegeven de noodzaak om 'schoon door de poort' te gaan, overigens ook niet voor Barneveldse voorzieningen.

[25] Zie ook toelichting gedeputeerde Markink aan gemeenteraad Barneveld, November 2020 link

[26] De omvang van de tekorten in het in november 2020 vastgestelde meerjarenperspectief van Barneveld (variërend van 1,5 tot 2,2 mln) maakt het 'schoon door de poort gaan' tot een substantiële uitdaging, temeer omdat in het kader van het arhi-toezicht is gesteld dat incidentele dekking voor vaste kosten *niet voldoet aan het criterium van een aanvaardbare dekking, omdat hiermee het vermogen van de huidige gemeente en daarmee ook het vermogen van de nieuw te vormen gemeente vermindert. Ook legt een niet structureel en reeel sluitende begroting een claim op de nieuw te vormen gemeente door de benodigde maatregelen voor het herstel van het structureel evenwicht naar de toekomst te verschuiven* (citaat p. 2 brief arhi-toezicht).

[27] Het Beleidskader stelt hierover: Verzoeken tot gemeentelijke herindeling met toepassing van de lichte samenvoeging moeten voldoen aan de volgende twee criteria:

1. Er bestaat overeenstemming tussen de gemeenten over toepassing van de variant, blijkend uit het eensluidend vastgestelde herindelingsadvies.
2. Er zijn afspraken gemaakt over de rechtspositie van het personeel, waarbij zoveel mogelijk wordt voorkomen dat de medewerkers van de op te heffen gemeente(n) in een nadeliger positie verkeren dan de medewerkers van de niet op te heffen gemeente.

[28] Op dit moment is de Barneveldse meerjarenbegroting noch reel, noch structureel sluitend (afgezien van de discussie over rijksbijdragen).

[29] Beeldvormende sessie PS dd 18 februari 2021, webinars dd 2 en 4 maart 2021

[30] Letterlijke tekst p. 9 afwegingsdocument:

De investering in de organisatie komen niet direct of indirect ten goede aan de voorzieningen en het karakter van het dorp. Inwoners hebben geen direct zicht en zeggenschap over de besteding van de middelen; het gaat 'ergens' het systeem in om dat draaiende te houden. Of de dienstverlening er beter van wordt, het beleid flexibeler of de procedures sneller wordt niet duidelijk. En deze investering is voor Scherpenzeel de komende jaren financieel weliswaar nog op te brengen (met het genereren van extra inkomsten en benutting van reserves), maar dat is uitstel van echte systeemverandering. Zakelijk gezien is het dus een slechte investering vanuit de belangen en wensen van inwoners gezien. Daarenboven worden de middelen om dit mogelijk te maken in ieder geval deels gehaald uit incidentele inkomsten, hetgeen de tijdelijkheid van dit model versterkt.

[31] COELO, 2016 The effects of local government amalgamation on public spending, taxation, and service levels: Evidence from 15 years of municipal consolidation, 2016 zie ook link

[32] Pointer, 2021 link

[33] ESB, 2019 link

[34] TU Delft, 2021, link

[35] Arena Consulting, 2020 link

[36] SCP, 2015 link

[37] COELO, 2021 link

[38] Op 2 juli is in het AO Financiele Verhoudingen in de Tweede Kamer stilgestaan bij de consequenties van de te krappe rijksbijdragen voor de bestuurskracht van gemeenten. Op vraag van de Tweede Kamer stelde de Minister dat ten aanzien van de opgaven in het sociaal domein de gemeentelijke indeling niet moet worden aangepast aan de financien, maar de financien moeten worden aangepast aan de opgaven. link

[39] Barneveld en Scherpenzeel concludeerden zowel in 2019 als in mei 2020 dat verdere verdieping van de variant herindeling onmogelijk was zonder beeld van de fusieorganisaties en ambities. Dit gebrek aan verdieping is Scherpenzeel altijd verweten; Scherpenzeel zou onvoldoende bereid zijn geweest om herindeling te onderzoeken. Het voorliggende herindelingsontwerp biedt echter evenmin basis voor een gelijkwaardige vergelijking.

[40] Zie de opmerkingen van prof. Frissen (NSOB) in de Nota van Bevindingen, o.a. p. 15.

[41] Minister Ollongren tijden het AO Herindeling op 11 februari 2021:

Als je gewoon kijkt naar het geheel van het proces en naar het onderdeel draagvlak in dat proces, leidt dat ertoe dat je per saldo aan het eind van het traject het draagvlak voor die herindeling als voldoende kunt en moet beoordelen, zowel bestuurlijk als maatschappelijk. Mevrouw Ozutok had het over het referendum uit 2015. De uitslag daarvan is nog best lastig te interpreteren. Er werden verschillende vragen aan de inwoners voorgelegd, waarop meerdere antwoorden konden worden aangekruist. Mevrouw Ozutok doelde daar zonet ook op.

Maar dat is niet het enige waarop zij zich baseren. Het draagvlak is op meerdere manieren vastgelegd, bijvoorbeeld ook via de verkiezingen, zoals ik net betoogde. Die herindelingen waren daar toen een heel belangrijk onderdeel van. Hetzelfde geldt voor de gesprekken die heel uitvoerig zijn gevoerd met de inwoners. Dus nogmaals, ik vind het wel lastig, omdat je liever ziet dat er nog bredere steun is en dat de Kamer niet in deze fase van de herindeling nog op die manier door deze groep mensen wordt gevraagd om hierover te amenderen. Ik heb het amendement van mevrouw Ozutok nog niet gezien, maar ik vind het ook lastig dat wij, terwijl we mensen dus zelf uitnodigen om zo veel mogelijk van onderop naar een herindeling toe te werken, toch nog in deze fase de vraag hier op tafel hebben of dat in voldoende mate gebeurd is.

[42] Bij een opkomst van 77 % van de kiesgerechtigde inwoners. Een absolute meerderheid van 82%. Zie ook Proces Verbaal.

[43] Brief Minister Ollongren aan GS, 10 juli 2020:

Zoals uit het beleidskader blijkt, heb ik een voorkeur voor gemeentelijke herindelingen die van onderop tot stand komen, maar wil en kan ik niet uitsluiten dat ook een provincie gebruik maakt van de eigenstandige bevoegdheden die ze op grond van de Wet arhi heeft. Het uitgangspunt is 'van onderop, tenzij'. Een initiatief van de provincie is de uitzondering, niet de regel. Het proces voorziet in een aanpak waarbij het 'tenzij' wordt onderbouwd en waarin op provinciaal en vervolgens op landelijk niveau, de afweging wordt gemaakt of die onderbouwing overtuigend is. Gemeenten mogen verwachten dat dit op zorgvuldige en onbevooroordeelde manier tot stand komt. .

Tussen uw college en het gemeentebestuur van Scherpenzeel is geen overeenstemming over de vraag of Scherpenzeel zelf in staat is om een oplossing te vinden voor de geconstateerde problemen / de benodigde verbeteringen zelfstandig door kan voeren. De discussie over oplossingsrichtingen lijkt echter een goed gesprek over de achterliggende opgaven in de weg te staan. In mijn gesprekken met u en het college van B&W van Scherpenzeel heb ik de hoop en de verwachting uitgesproken dat u samen met de gemeente(n) een traject van het open gesprek kunt gaan doorlopen, waarin de opgaven centraal staan. Een traject waarin de voorkeuren voor oplossingen niet langer een blokkade vormen, maar waarin het op basis van een 'common ground' over de vraag gaat wat er nodig is om daar vervolgens in partnerschap mee aan de slag te gaan. Het normaliseren van de verhoudingen kan mogelijk leiden tot een oplossing met meer draagvlak.

[44] Thorbeckebrief: Kamerbrief over toekomst openbaar Bestuur, 18-10-'19 (2019-0000553362) Citaat:

'Ik deel de analyse van de Raad van State dat er sprake is van een sluimerend proces van regiovorming, als resultante van de voortdurende inzet van medeoverheden om met nieuwe werkwijzen en oplossingen in te spelen op taakverschuivingen en veranderende interbestuurlijke verhoudingen.

Ik kies er evenwel niet voor om een bestuurlijk eindbeeld te schetsen voor de regio, maar om gemeenten (en daar waar nodig ook provincies en waterschappen) beter toe te rusten en daarmee de positie van gemeenten te versterken binnen de bestaande bestuurlijke hoofdstructuur. Op die manier wil ik het proces van regiovorming bijsturen.'

[45] Zie ook Pleitnota gemeente Scherpenzeel t.b.v. hoorzitting Commissie voor de Rechtsbescherming, 6 oktober 2020

[46] In het persbericht dat GS op 12 januari verzond werd bovendien aangegeven dat de Barneveldse bestuurders geen vertrouwen zouden hebben in het Scherpenzeelse gemeentebestuur. Dit wordt door het Barneveldse college op 19 januari ontkend link; het verslag van 8 december zou ongenuanceerd zijn geweest.

[47] De Commissaris van de Koning weigerde, ondanks dringende verzoeken hiertoe van de gemeenteraad, om de vacature voor een kroonbenoemde burgemeester opent te stellen na het vertrek van burgemeester Visser (om gezondheidsredenen), of na het vertrek van waarnemend burgemeester Van Ree-Oud Ammersveld (i.v.m. benoeming in Druten).
Het rapport-Frissen concludeert ten aanzien hiervan:

> *'Dat betekent dat de gemeenteraad van Scherpenzeel sinds een aantal jaren geen formele invloed meer heeft op benoeming of vertrek van de burgemeester. Dat in Scherpenzeel daaruit kennelijk het vermoeden wordt afgeleid dat sinds het vertrek van burgemeester Ben Visser de toenmalige Commissaris van de Koning en ook zijn opvolger een eventuele herindeling in ieder geval niet hebben uitgesloten, mag naar ons oordeel geen bevreemding wekken.'*

[48] Algemene Wet bestuursrecht, artikel 2.4 lid 1: Het bestuursorgaan vervult zijn taak zonder vooringenomenheid.

[49] Het dictum luidde:

> 1. De wens uit te spreken tot wijziging van de gemeentelijke indeling van de gemeenten Barneveld en Scherpenzeel;
> 2 Burgemeester en wethouders van de gemeenten Barneveld en Scherpenzeel in de gelegenheid te stellen met hen overleg te voeren als bedoeld in artikel 8, eerste lid van de Wet algemene regels herindeling over deze wens tot wijziging van de gemeentelijke indeling;
> 3. De betrokken gemeentebesturen en de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties hiervan op de hoogte te stellen.

[50] Correspondentie van de (onafhankelijke) Commissie voor de Rechtsbescherming wordt (standaard?) ondertekend door team Rechtsbescherming namens het college van Gedeputeerde Staten, wat vreemd overkomt in een bezwaarprocedure die jegens een besluit van GS gericht is. De rechtmatigheidstoets van het ingediende bezwaar lag aanvankelijk bij team Rechtsbescherming namens GS, vervolgens werd het oordeel (t.z.t.) aan de Commissie gelaten (na afloop van de fatale termijn voor herstelverzuim). Na een beroep op het beginsel van Behoorlijk Bestuur is deze kwestie alsnog door het college van GS beslecht (brief van team Rechtsbescherming namens GS dd 1 september 2020, dossiernummer 009794):

> *GS zijn (inmiddels) van mening dat een juiste ondertekening van het bezwaarschrift heeft plaatsgevonden. De commissie Rechtsbescherming zal ons t.z.t adviseren over het ingediende bezwaarschrift.*

[51] Uitspraken De Vries: Link AD Link SK Brief NSOB: Link

[52] De respons van het participatietraject was gering, ook in vergelijking met andere online participatietrajecten gedurende de corona-pandemie (o.a. Omgevingsvisie). Desondanks is GS van mening dat de onderzoeksresultaten representatief zijn omdat is geextrapoleerd naar geslacht en politieke voorkeur.
Gezien de uitslag van de peiling in maart 2021 kan Scherpenzeel zich niet aan de indruk onttrekken dat voorstanders van zelfstandigheid zich door alle lagen van de bevolking bevinden. Wij hebben dan ook onze bedenkingen bij de representativiteit van Kieskompas.

[53] Aanleiding voor het persbericht 'Uitslag peiling Scherpenzeel verdient plek in de zienswijze' was de uitslag van de draagvlakpeiling door gemeente Scherpenzeel. In dit persbericht noemt GS de Scherpenzeelse peiling een 'oppervlakkige voor-tegen peiling'.

[54] Prof. Elzinga stelt in zijn rapport (bijlage):

> *'Er wordt weliswaar lippendienst bewezen aan de openheid van het overleg, maar de Startnotitie legt een sterke focus op een fusie als einddoel. Door een dergelijke handelwijze worden betrokken gemeenten in het defensief gedrongen en heeft een echt 'open overleg' geen kans van slagen meer. Een provincie die op een dergelijke wijze opereert, schiet zich zelf dan ook in de voet en compliceert het Arhi-proces van art. 8 bovenmatig en onnodig. En de ure wordt hier in strijd gehandeld met de Wet Arhi, alsmede met het Beleidskader gemeentelijke herindeling.'*

[55] GS gaat hier volledig voorbij aan het eigen aandeel in deze ontwikkelingen. Zie rapport-Frissen (NSOB); citaat:

> *Wij stellen vast dat het onderwerp van onze verkenning – de bestuurscrisis in Scherpenzeel, gemarkeerd door het opzeggen van het vertrouwen in de burgemeester door de wethouders – vrijwel exclusief is terug te voeren op de kwestie 'herindeling versus zelfstandigheid'. Opnieuw: wij hebben geen oordeel over herindeling en evenmin over zelfstandigheid. Wij analyseren en beoordelen de situatie in Scherpenzeel en moeten vaststellen dat alle elementen van de crisis – het opzeggen van het vertrouwen in de burgemeester, de verharding van de politieke verhoudingen, de gestolde verhouding meerderheid- minderheid, de relatie met de provincie, de opstelling ten aanzien van de ARHI-procedure – voortvloeien uit deze kwestie. En dus is de provincie – dat wil zeggen de Commissaris van de Koning en het college van Gedeputeerde Staten – ten volle betrokken in de bestuurscrisis in Scherpenzeel.*

[56] In September 2020 bleek uit vrijgegeven documentatie na een WOB-verzoek van Omroep Gelderland dat BZK hierop had aangedrongen – zie document WOB mail BZK.

[57] Wij hebben daarop onze reactie geformuleerd richting de raad, waarbij de punten van GS integraal konden worden weerlegd. Tevens hebben wij daags daarna een reactie gestuurd aan GS in afschrift aan de gemeenteraad en PS.
Citaten daaruit:

> *Naar onze mening is geen sprake van een misverstand maar van een fundamenteel en onoverbrugbaar verschil van mening. Uiteraard staat het u vrij om uw standpunt toe te lichten, maar dat is iets anders dan onjuiste informatie corrigeren, hetgeen ook uit onze onderstaande inhoudelijke reactie op uw stellingen mag blijken.*
> *Overigens is onze raad ook zonder uw inbreng uitstekend in staat een goed gesprek te voeren; wij kunnen ons niet aan de indruk onttrekken dat juist de druk en interventies van uw zijde de verbinding in het politiek-bestuurlijk samenspel tussen en met onze raad bemoeilijken.*
> *Wij ervaren deze wijze van 'informatievoorziening', zowel qua toon als qua timing, niet als passend bij het partnerschap waarom wij u hebben gevraagd.*

Notitie en reactie zijn bijgevoegd.

[58] De uitspraak 'als het om mijn bedrijf ging zou ik een zaak aanspannen wegens smaad' van wethouder Van Ekeren op 4 juni 2020 is breed in de media opgetekend. Van andere mondelinge waarschuwingen ontbreekt schriftelijk bewijs.

[59] De wijze van verslaglegging van de bestuurlijke overlegmomenten (met als dieptepunt het verslag van het overleg van 16 februari 2021, dat eenzijdig gewijzigd werd vastgesteld). Scherpenzeel schrijft een pittige brief naar aanleiding van dit verslag van 16 februari en de webinars.
GS reageert (naar aanleiding van de uitslag van de peiling) hierop met een persbericht met de subkop 'Schandalig'

[60] Eindrapportage Spiegelgroep dd. 7 januari 2021:

> *Binnen de wettelijke termijnen kan de besluitvorming met drie maanden worden uitgesteld. Wel moet deze stap in nauw overleg met het ministerie van BZK worden genomen. Een tussentijdse onderbreking van de Arhi-procedure zou beide gemeenten de kans geven om de varianten van gemeentelijke samenwerking tussen de gemeente Barneveld en Scherpenzeel serieus uit te werken. Dit zou een laatste kans voor de beide gemeenten bieden om samen tot een oplossing te komen, waar wel door de provincie voorwaarden aangesteld moeten worden.*
> *Voorwaarde is dan dat de gemeente Scherpenzeel daarbij niet de eis stelt dat vooraf wordt vastgesteld dat deze samenwerking in de toekomst nooit kan leiden tot een herindeling. De voorwaarde aan de gemeente Barneveld is dat zij de eis laat vallen dat deze weg uiteindelijk in de verdere toekomst moet leiden tot een herindeling.*

Aan Scherpenzeel is deze optie, voorafgaand aan 12 januari, niet voorgelegd. Het klopt dat Scherpenzeel de suggestie uit het rapport-Elzinga van november '20 (begin opnieuw met een schone lei) heeft afgewezen, vanuit het besef dat onder provinciale regie geen wezenlijk andere insteek mocht worden verwacht. Bilaterale voortzetting van de besprekingen (zonder dwingende provinciale regie) is exact hetgeen Scherpenzeel beoogde met het verzoek aan GS om mediation beschikbaar te stellen.

[61] Zie rapport-Elzinga:
De wetgever is gehouden de bepalingen van het Beleidskader en van de Wet Arhi zelf te toetsen. De wetgever heeft zichzelf deze taak toebedeeld door de juridische weg bij herindelingen niet mogelijk te maken. In de voorfase zijn het - bij een provinciaal initiatief - GS en PS die de normen uit de Wet Arhi moeten borgen. De rechtbank Limburg schrijft dan ook in haar uitspraak over Landgraaf het volgende.

> *'In onze rechtsstaat mag worden verondersteld dat deze organen (PS en Staten Generaal, red.) hun verantwoordelijkheid voor de goede naleving van de procedurevoorschriften zullen waarmaken'.*

Reacties bestuurlijk

RB1

Gemeente
Woudenberg

Provincie Gelderland
Postbus 9090
6800 GX ARNHEM

Verzonden op: - 4 MAART 2021
Zaaknr: 035115613
Documentnr: D.208664
Contactpersoon:
Afdeling:
Bijlage(n):
Onderwerp: Herindelingsontwerp samenvoeging gemeenten Scherpenzeel en Barneveld

Geachte heer, mevrouw,

Op 27 januari 2021 ontvingen wij van u het door Gedeputeerde Staten van Gelderland vastgestelde herindelingsontwerp dat strekt tot een bestuurlijke fusie van de gemeenten Scherpenzeel en Barneveld per 1-1-2023, als duurzame oplossing voor de versterking van de bestuurskracht van Scherpenzeel.

Wij hebben met belangstelling kennis genomen van het herindelingsontwerp en deze ook ter informatie gebracht van de gemeenteraad van Woudenberg.

Het herindelingsontwerp geeft ons geen aanleiding tot het indienen van een zienswijze.

Tot slot danken wij u voor de prettige gesprekken die er zijn geweest in het kader van het open overleg. Wij wensen u veel wijsheid toe bij de vervolgstappen van het herindelingsproces.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Woudenberg

[redacted]

T. Chossen
Burgemeester

S.M.T. van der Marck
Secretaris

Gemeente Woudenberg
Parklaan 1
Woudenberg

t 14033
e info@woudenberg.nl
w www.woudenberg.nl

Postadres:
Postbus 16
3930 EA
Woudenberg

Bank:
N.V. Bank,
Nederlandse Gemeenten
[illegible]09.753

KvK: 50676725
IBAN: NL85BNGH 0285009753
BIC: BNGHNL2G
BTW: NL002508679B02

080321Batch487

Gemeente
Woudenberg
Postbus 16, 3930 EA Woudenberg

Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas
postnl

080321Batch487

RB 2

Regio Foodvalley®

Gedeputeerde Staten provincie Gelderland
Postbus 9090
6800 GX ARNHEM

Per e-mail aan d.louter@gelderland.nl

uw kenmerk:	uw brief van:	ons kenmerk:	behandeld door:	doorkiesnummer:	e-mailadres:
		21/rfv/abz	Arjen Droog	0318 [redacted]	arjen.droog@regiofoodvalley.nl

onderwerp:
Zienswijze Herindelingsontwerp Barneveld-Scherpenzeel

bijlage:
-

datum:
10 maart 2021

Geacht College van Gedeputeerde Staten, geachte heer Louter,

U heeft Regio Foodvalley uitgenodigd om een zienswijze in te dienen op het Herindelingsontwerp Barneveld-Scherpenzeel. Middels deze brief geven wij aan geen gebruik te maken van de geboden mogelijkheid. Regio Foodvalley heeft geen mening over, of belang bij de zelfstandigheid of fusie van haar leden. Wij wensen u en de betrokken gemeenten veel wijsheid in dit proces.

[redacted]
Met vriendelijke groet,

[redacted]
Arjen Droog
Directeur

[redacted]

René Verhulst,
voorzitter

Postbus 9022
6710 HK Ede

info@regiofoodvalley.nl
+31 318 680 667

regiofoodvalley.nl
foodvalley.nl

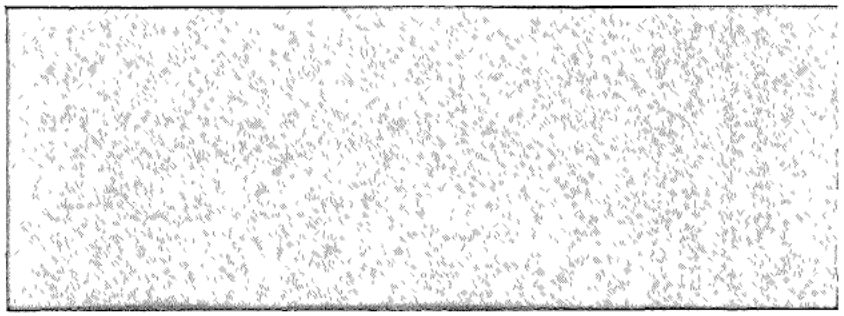
150321Batch532

Regio Foodvalley

12 03 21

12 03 21 Port Betaald Postkantoor

ARNHEM - cycloon.eu

Postbus 9022 | 6710 HK Ede

150321Batch532

Gemeente Ede

Gedeputeerde Staten van Gelderland
Postbus 9090
6800 GX Arnhem

uw kenmerk	uw brief van	behandeld door	telefoonnummer	e-mail
2021-000982	26 januari 2021	[redacted]	[redacted]	info@ede.nl
onderwerp			bijlage(n)	Ede,
Geen zienswijze herindelingsontwerp Barneveld-Scherpenzeel			-	11 maart 2021

Geacht college van Gedeputeerde Staten,

Op 26 januari 2021 heeft u het herindelingsontwerp gemeente Barneveld-Scherpenzeel vastgesteld en is er 8 weken de tijd gegeven om zienswijze in te dienen op dit herindelingsontwerp.

De gemeente Ede heeft het afgelopen jaren gesprekken met Scherpenzeel gevoerd om na te gaan of intensieve samenwerking op bepaalde onderdelen van de bedrijfsvoering mogelijk was. Daarnaast heeft u ons betrokken bij uw proces ten aanzien van de toekomst van Scherpenzeel.
Hierbij hebben wij altijd aangegeven dat samenwerking danwel samenvoeging van Barneveld en Scherpenzeel het meest logisch lijkt Dit herindelingsontwerp komt hieraan tegemoet De gemeente Ede ziet daarom geen aanleiding om een zienswijze in te dienen op dit herindelingsontwerp Waarbij er vanuit wordt gegaan dat alle (regionale) samenwerking die er nu met Scherpenzeel en Barneveld is, wordt voortgezet met de nieuwe gemeente.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders

[redacted]

[redacted] F Groen MPA
secretaris

mr L J. Verhulst
burgemeester

150321Batch532

Postbus 9022 -6710 HK Ede

Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

postnl

Gemeente Ede

[redacted]

150321Batch532

RB 4

[redacted]

Van: [redacted]@Vallei-Veluwe.nl>
Verzonden: woensdag 7 april 2021 08:52
Aan: ProvincieGelderland
Onderwerp: Geen zienswijze herindelingsontwerp Barneveld-Scherpenzeel
Bijlagen: Geen zienswijze herindelingsontwerp Barneveld- Scherpenzeel_def.pdf

Geachte heer/mevrouw,

Graag verwijs ik u naar de brief in de bijlage.

Hopend u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

[redacted] afdelingen Vergunningverlening, Handhaving, Plannen & Projecten en project Hoenwaard2030
Waterschap Vallei en Veluwe

Postadres: Postbus 4142 | 7320 AC Apeldoorn

Mobiel: 06 [redacted])
[redacted]@vallei-veluwe.nl

Waterschap Vallei en Veluwe zorgt voor veilige dijken, schoon en voldoende oppervlaktewater en gezuiverd afvalwater in het gebied tussen IJssel, Nederrijn, Utrechtse Heuvelrug en Randmeren. Samenwerken en vernieuwen zijn essentieel in ons werk.

waterschap
vallei en
veluwe

UW WATERSCHAP

Adres Steenbokstraat 10
Postbus 4142
7320 AC Apeldoorn
Telefoon (055) 527 29 11
E-Mail info@vallei-veluwe nl
Website www vallei-veluwe nl

Gedeputeerde Staten van Gelderland
Postbus 9090
6800 GX ARNHEM

Datum	30 maart 2021	Contactpersoon	[redacted]
Uw kenmerk	2021-000982	E-mailadres	[redacted]@vallei-veluwe nl
Ons kenmerk	1516082/1528592	Telefoonnummer	06 - [redacted]

Onderwerp Geen zienswijze herindelingsontwerp Barneveld-Scherpenzeel

Geacht college van Gedeputeerde Staten,

U heeft het herindelingsontwerp gemeente Barneveld-Scherpenzeel vastgesteld en de gelegenheid gegeven om een zienswijze in te dienen op dit herindelingsontwerp.

Als Waterschap Vallei en Veluwe zien wij geen aanleiding om een zienswijze in te dienen. We gaan ervan uit dat de samenwerking die er nu is met Scherpenzeel en Barneveld ook wordt voortgezet na een mogelijke fusie van de huidige gemeenten Scherpenzeel en Barneveld.

Hoogachtend,

dijkgraaf en heemraden van Waterschap Vallei en Veluwe,

[redacted]
ir[redacted]ing. K.A. Blokland
secretaris

[redacted]
mr. [redacted]
dijkgraaf

2B Documenten fase herindelingsadvies

1 Logboeken

Logboek Bestuurlijke activiteiten

Logboek 3 Herindeling Barneveld-Scherpenzeel – <u>Bestuurlijke activiteiten</u>
Periode: 13 januari 2021 tot en met 7 juli 2021 (besluitvorming PS)
(logboek 1 bevat de periode vóór 14-7-2020, logboek 2 bevat de periode 14-7-2020 t/m 12-1-2021)

Leeswijzer
Type activiteit:
B = bestuurlijk
PC = participatie en communicatie
V = variantenonderzoek

cdk = commissaris van de Koning
ged. = gedeputeerde
GS = college van Gedeputeerde Staten van provincie Gelderland

Datum	Type	Activiteit
26-01-2021	B	Besluitvorming GS inzake herindelingsontwerp Barneveld-Scherpenzeel
27-01-2021	B	Start zienswijzeperiode gemeenteraden Barneveld en Scherpenzeel
03-02-2021	B	Beeldvormende sessie Provinciale Staten over traject open overleg
10-02-2021	B	Oordeelsvormende sessie Provinciale Staten over traject open overleg
16-02-2021	B	Bestuurlijk overleg provincie, gemeente Barneveld en gemeente Scherpenzeel
19-02-2021	V	Afsluitend overleg Spiegelgroep met cdk en ged.
10-03-2021	B	Beeldvormende sessie Provinciale Staten over herindelingsontwerp
31-03-2021	B	Interpellatiedebat nav brief Scherpenzeel over webinars herindelingsontwerp
13-04-2021	PC/B	Brief naar beide gemeenten met resultaten Kieskompas
14-04-2021	B	Oordeelsvormende sessie Provinciale Staten over herindelingsontwerp
15-04-2021	B	Bestuurlijk overleg provincie, gemeente Barneveld en gemeente Scherpenzeel
15-04-2021	B	Overleg directeur-generaal Bestuur en Wonen van ministerie van BZK met cdk en ged.
21-04-2021	B	Besluitvorming gemeenteraden zienswijzen
25-05-2021	B	Besluitvorming GS inzake herindelingsadvies Barneveld-Scherpenzeel
16-06-2021 *(datum onder voorbehoud)*	B	Beeldvormende sessie Provinciale Staten over herindelingsadvies
23-06-2021 *(datum onder voorbehoud)*	B	Oordeelsvormende sessie Provinciale Staten over herindelingsadvies
01-07-2021	B	Bestuurlijk overleg provincie, gemeente Barneveld en gemeente Scherpenzeel
07-07-2021	B	*Gepland:* Besluitvorming Provinciale Staten inzake herindelingsadvies Barneveld-Scherpenzeel

Logboek Participatie en communicatie activiteiten

Logboek 3 Herindeling Barneveld-Scherpenzeel – <u>Participatie- en communicatie activiteiten</u>

Periode: 13 januari 2021 tot en met 7 juli 2021 (besluitvorming PS)
(logboek 1 bevat de periode vóór 14-7-2020, logboek 2 bevat de periode 14-7-2020 t/m 12-1-2021)

Leeswijzer

Type activiteit:
PC = participatie en communicatie
B = bestuurlijk

cvdk = commissaris van de Koning
ged. = gedeputeerde
GS = college van Gedeputeerde Staten van provincie Gelderland

Datum	Type	Activiteit
26-01-2021	PC	Persbericht over herindelingsontwerp, website ingericht met herindelingsontwerp
27-01-2021	PC	Mail naar stakeholders met samenvatting herindelingsontwerp en uitnodiging voor bijeenkomsten
04-02-2021	PC	Start periode ter inzage legging herindelingsontwerp Barneveld
04-02-2021	PC	Berichtgeving op social media en gemeentepagina Barneveld over zienswijzeprocedure en bijeenkomsten provincie
09-02-2021	PC	Start periode ter inzagelegging herindelingontwerp Scherpenzeel
09-02-2021	PC	Berichtgeving op social media en gemeentepagina Scherpenzeel over zienswijzeprocedure en bijeenkomsten provincie
18-02-2021	PC	Nieuwsbericht naar media en op website over bestuurlijk overleg 16-2
22-02-2021	PC	Nieuwsbericht met links naar livestreams bijeenkomsten op website
25-02-2021	PC	Berichtgeving op social media en gemeentepagina Barneveld over zienswijzeprocedure en bijeenkomsten provincie
27-02-2021	PC	Berichtgeving op website Scherpenzeel over peiling en bijeenkomsten provincie
02-03-2021	PC	Informatiebijeenkomst (webinar) over herindelingsontwerp Barneveld-Scherpenzeel
04-03-2021	PC	Informatiebijeenkomst (webinar) over herindelingsontwerp Barneveld-Scherpenzeel
08-03-2021	PC	Groepsgesprekken (2x, digitaal) over herindelingsontwerp Barneveld-Scherpenzeel
09-03-2021	PC	Groepsgesprek (1x, digitaal) over herindelingsontwerp Barneveld-Scherpenzeel
24-03-2021	PC	Inspiratiesessie dorpenbeleid (ambtelijke sessie i.s.m. Barneveld en Scherpenzeel)
25-03-2021	PC	Start onderzoek Kieskompas
25-03-2021	PC	Facebook, twitter en gemeentepagina gemeente Barneveld over Kieskompas
25-03-2021	PC	Facebook en twitter gemeente Scherpenzeel over Kieskompas
25-03-2021	PC	Mail naar stakeholders met link naar Kieskompas
25-03-2021	PC	Website kijkopscherpenzeel.nl aangepast met link naar Kieskompas
25-03-2021	PC	Mail met link Kieskompas naar bewonerspanel Barneveld
25/31-03-2021	PC	Campagne Kieskompas op facebook
26-03-2021	PC	Nieuwsbericht naar media over Kieskompas

30-03-2021	PC	Bericht op gemeentepagina gemeente Scherpenzeel
30-03-2021	PC	Bericht op facebook en twitter gemeente Scherpenzeel
01-04-2021	PC	Einde onderzoek kieskompas
07-04-2021	PC	Aanpassing website i.v.m. verstrijken zienswijzetermijn (m.u.v. gemeenteraden)
13-04-2021	PC	Persbericht resultaten Kieskompas
13-04-2021	PC	Resultaten Kieskompas op website
13-04-2021	PC/B	Brief naar beide gemeenten met resultaten Kieskompas
25-05-2021	PC	Communicatie over besluit GS (persbericht, aanpassen website)
± 07-07-2021	PC	*Gepland:* Communicatie over besluit PS (bericht naar indieners zienswijze)

2 Verslagen bestuurlijke overleggen

Verslag bestuurlijk overleg d.d. 16 februari 2021

Verslag

Datum
3 maart 2021

Zaaknummer
2021-002393

Onderwerp
Bestuurlijk overleg bestuurskracht Scherpenzeel 16 februari 2021 -vervolgproces

Aan

Van

-

Kopie aan

Aanwezig:
Afvaardiging gemeente Barneveld: dhr. J. Luteijn, dhr. H. van Daalen en dhr. W. Wieringa
Afvaardiging gemeente Scherpenzeel: dhr. E. Klein, Dhr. I. van Ekeren, mw. W. van de Werken
Afvaardiging provincie Gelderland: dhr. J. Berends (voorzitter), dhr. J. Markink en [redacted]
Projectteam: [redacted], [redacted], [redacted] (verslag)

1. Opening en welkom

De voorzitter opent de digitale vergadering om 16.30 uur. Hij heet de aanwezigen welkom en geeft gelegenheid voor een korte voorstelronde.

2. Afstemming doel en agenda overleg

De voorzitter zegt dat GS het initiatief heeft genomen voor dit overleg. Want GS is - na vaststelling van het Herindelingsontwerp - verantwoordelijk voor het goed voorbereiden van het Herindelingsadvies. GS wil dat graag doen in afstemming met de beide gemeenten. De provincie heeft ten aanzien van de totstandkoming van het Herindelingsadvies een regierol. GS heeft – op grond van de Wet arhi - ook een bevorderende rol in het overleg tussen beide gemeenten over de voorbereiding van de nieuwe gemeente. De vraag aan beide gemeenten is welke rol zij hier zien voor de provincie.
Het doel van dit bestuurlijk overleg is elkaar informeren en afstemmen en waar nodig, procesafspraken maken. De provincie zorgt voor de verslaglegging. Concepten van het verslag worden voor vaststelling voorgelegd aan de beide gemeenten.

De aanwezigen stemmen hiermee in. Ook de voorgestelde agenda is akkoord.

Markt 11 | 6811 CG Arnhem
Postbus 9090 | 6800 GX Arnhem

026 359 99 99
post@gelderland.nl
www.gelderland.nl

BNG Bank Den Haag
NL74BNGH0285010824
BIC-code BNG Bank: BNGHNL2G

Btw-nummer: NL001825100.B03
KvK-nummer: 51468751

provincie Gelderland

3. Eerste reacties besluitvorming herindelingsontwerp

De voorzitter geeft eerst Barneveld het woord. De heer Van Daalen leest het volgende statement voor:
“Nu er een door Gedeputeerde Staten vastgestelde herindelingsontwerp ligt, is een nieuwe fase aangebroken. Wij hebben ons vanaf de start van de Arhi-procedure open en constructief opgesteld en blijven dat doen.
De provincie is verantwoordelijk voor de regie op de procedure voor het herindelingsontwerp en herindelingsadvies. De komende tijd komt het college van Barneveld tot een concept zienswijze die wordt besproken en vastgesteld in de gemeenteraad. Daarna wachten wij de besluitvorming over een mogelijk herindelingsadvies af.
Wij vinden het onze verantwoordelijkheid om nu alvast voor te bereiden op de start van een nieuwe gemeente. Dit vanuit het belang van onze inwoners en onze medewerkers. Wij willen zelf gaan schrijven en bouwen aan de toekomst van een mooie, nieuwe gemeente. Wij willen hier graag samen met Scherpenzeel aan werken. Wij nodigen Scherpenzeel uit om samen met ons te komen tot een plan van aanpak. De nieuwe gemeente start op 1 januari 2023. Om dit te kunnen realiseren moet er voor de zomervakantie een plan van aanpak liggen. Afhankelijk van de besluitvorming door de provincie, moet de uitvoering van dit plan op 1 september 2021 starten om de startdatum te halen.
Ondertussen zijn wij bereid om de al bestaande samenwerking in de uitvoering de komende tijd verder uit te bouwen. Hierover maken wij graag nadere afspraken met Scherpenzeel. Hierbij geldt dat de uitbreiding van de samenwerking voor zowel Barneveld als Scherpenzeel meerwaarde moet hebben. Daarnaast is het voor ons belangrijk dat Scherpenzeel participeert in de voorbereiding van een nieuwe gemeente. De afspraken die we nu maken over uitbreiding passen bij de start van de nieuwe gemeente. Mocht er in de toekomst toch geen sprake zijn van een fusie, dan zijn deze nieuwe afspraken in lijn met de huidige situatie waarin er op uitvoerend niveau wordt samen gewerkt met Scherpenzeel.”

De voorzitter geeft het woord aan Scherpenzeel. De heer Van Ekeren geeft aan dat B&W kennis heeft genomen van het herindelingsontwerp en met de gemeenteraad zal spreken over het vervolg. Op 9 februari heeft een overleg plaatsgevonden tussen de colleges van Scherpenzeel en Barneveld n.a.v. het herindelingsontwerp. Het verslag van dit overleg is vanochtend vastgesteld.

De voorzitter geeft het woord aan gedeputeerde Markink. De heer Markink geeft een korte terugkoppeling van de beeldvormende en oordeelsvormende bijeenkomsten in PS. Deze sessies betroffen het open overleg in het kader van de Wet arhi, waar GS op 12 januari een besluit over hebben genomen. Er komen vervolgbijeenkomsten met PS over het herindelingsontwerp (maart) en de zienswijzen en het herindelingsadvies (juni). In april zal Kieskompas een vervolgonderzoek doen dat leidt tot inzicht in de visie van inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties op het herindelingsontwerp met de verschillende inhoudelijke thema’s.

De voorzitter geeft gelegenheid tot nadere gedachtewisseling.

De heer Van Ekeren geeft aan dat B&W een technische briefing voor de raad voorbereidt en procedurele afspraken maakt in overleg met de fractievoorzitters.

De heer Van Daalen meldt dat technische briefing in Barneveld op 18 februari plaats vindt; de provincie is gevraagd om een toelichting te geven op het ontwerp en de procedure van het preventief arhi-toezicht. De provincie heeft ook het college van Scherpenzeel aangeboden in haar raad een toelichting te geven.

De heer Markink vraagt hoe het overleg van de colleges van Scherpenzeel en Barneveld van 9 februari zich verhoudt tot onderhavig overleg en of het verslag van dat overleg openbaar is?

De heer Van Ekeren licht toe dat het overleg tussen beide colleges vooral diende om nader kennis te maken, maar dat uiteraard ook over het herindelingsontwerp is gesproken. M.b.t. het vervolgproces kiest Scherpenzeel voor een 2-sporenbeleid: 1. afspraken maken met Barneveld over operationele dossiers (waaronder belastingsamenwerking) in het licht van zelfstandigheid en 2. Samenwerken met Barneveld aan een plan van aanpak voor herindeling. Ten aanzien van samenwerken is afgesproken uit te gaan van een 'no regret' benadering waarbij de activiteiten onafhankelijk van de bestuurlijke uitkomst voor beide partijen van meerwaarde zijn.

De heer Van Daalen wijst er op dat ook zelfstandigheid op dit moment een onzeker scenario is.
De heer Luteijn voegt toe dat het verslag van 9 februari binnenkort naar de raad gaat en dan openbaar wordt.

4. Zienswijzeproces en voorbereiding herindelingsadvies

De heer Markink deelt mee dat GS een zorgvuldig besluitvormingsproces voorbereidt om te zorgen dat Provinciale Staten een afgewogen oordeel kunnen geven. Hij licht de processtappen toe van herindelingsontwerp (GS 26 januari) naar herindelingsadvies (PS, 7 juli) met de zienswijzeperiode, bijbehorende informatievoorziening (webinars, groepsgesprekken) en een vervolgonderzoek/peiling door Kieskompas. In dat kader vraagt hij een toelichting op peiling die Scherpenzeel op 17 maart wil organiseren. Hij vraagt ook opheldering over de vermeende instemming door de provincie, zoals in het raadsvoorstel is vermeld. Hiervan is namelijk geen sprake.

De heer Klein geeft aan dat hij in zijn optiek telefonisch uitgebreid afgestemd heeft met de heer Markink over de peiling. Verder geeft hij aan dat het college het zienswijzeproces geknipt heeft: richting samenleving en richting raad. Rond 2 maart gaat de informatie naar de samenleving (inwoners, bedrijfsleven etc.) en rond 9 maart naar de raad. Op 17 maart, bij de Tweede Kamerverkiezingen, wordt een peiling gehouden waar de inwoners worden gevraagd een keuze te maken tussen zelfstandigheid en herindeling. Dit in aanvulling op de kwalitatieve peiling van GS. Op 22 april wordt de zienswijze procedure "afgehamerd" in de raad.

De heer Markink zegt dat voorkomen moet worden dat de peiling door Scherpenzeel de beeldvorming in PS vertroebelt; de peiling kan bovendien tot polarisatie leiden. Een goede vraagstelling is daarom erg belangrijk. Om die reden opteert de provincie via Kieskompas voor een inhoudelijke draagvlakpeiling. Verder vindt de heer Markink dat een peiling niet in één gemeente zou moeten worden gehouden. Tot slot vraagt hij om de peiling uit te breiden met een derde antwoordmogelijkheid: 'geen mening'.

De heer Van Daalen geeft aan dat Barneveld geen signalen heeft ontvangen dat er uitgesproken meningen zijn voor wat betreft dit onderwerp. Barneveld volgt een eigen traject voor de zienswijzen, met voldoende mogelijkheden voor inwoners om een mening te geven. Barneveld ziet dan ook geen aanleiding om een dergelijke peiling te houden en is benieuwd naar de uitkomsten van Kieskompas.

De heer Klein zegt dat uit het debat vorige week in Den Haag blijkt dat Tweede Kamerleden en de minister een peiling belangrijk vinden. Ook licht de heer Klein toe waarom de peiling past in het traject van herstellen van de rust en duidelijkheid in Scherpenzeel.
GS en Barneveld zullen worden benaderd om met de vraag of ze Scherpenzeelse inwoners (via de website) van informatie willen voorzien. Er zal een link naar “Kijk op Scherpenzeel” worden gemaakt.
De heer Markink vraagt op welke informatie gedoeld wordt omdat alle informatie gedeeld is in het Open Overleg.

De voorzitter sluit het agendapunt af met een appel aan Scherpenzeel om stappen tijdig af te stemmen en gezamenlijk op te trekken. Ook wordt gevraagd om in de peiling de optie ‘geen mening’ toe te voegen.

5. Voorbereiding nieuwe gemeente (artikel 79 Wet arhi)

De provincie geeft een toelichting op de processtappen die in het kader van de wet Arhi moeten worden doorlopen om de nieuwe gemeente vorm te geven, en de bevorderende rol van de provincie.

De heer Van Daalen zegt dat Barneveld klaar staat om samen met Scherpenzeel aan de nieuwe gemeente te werken. Ook het dorpenbeleid 2.0 wil Barneveld graag samen met Scherpenzeel voorbereiden; Barneveld spreekt van een packagedeal waar alles inzit. Dat betekent dat samenwerkingsafspraken moeten passen in de context van de mogelijke nieuwe gemeente. Met het oog op de gemeentelijke organisatie, de belangen van medewerkers en het vermijden van onrust is het van belang tijdig te starten.

De heer Van Ekeren zegt dat stilzitten geen optie is, maar energie steken in een onzeker scenario ook niet. Scherpenzeel zet daarom vooral in op het maken van operationele afspraken. De DG van BZK heeft Scherpenzeel volgens de heer Van Ekeren geadviseerd nog niet van start te gaan met de voorbereidingen voor de nieuwe gemeente voordat duidelijk is of BZK een wetsvoorstel gaat voorbereiden. De heer Van Ekeren geeft aan dat Scherpenzeel alleen dingen wil doen waar zij later geen spijt van krijgt.
[NB - de ambtelijk vertegenwoordiger van BZK, die bij het betreffende gesprek aanwezig was, heeft de provincie gemeld dat in het betreffende gesprek niet geadviseerd is te wachten met de voorbereidingen. Er volgt nog een gesprek tussen Scherpenzeel en BZK.]

De heer Luteijn merkt op dat er kennelijk een belangrijke adviseur in dit proces is die niet aan tafel zit. Hij vraagt zich af waarom de colleges dan vorige week samen aan tafel hebben gezeten?

De heer Van Ekeren antwoordt dat dat overleg bedoeld was om te werken aan het onderling vertrouwen.

De heer Luteijn zegt dat de samenwerking goed is en dat nu vervolgstappen nodig zijn.

De heer Markink roept Scherpenzeel op om mee te werken aan de voorbereidingen van de nieuwe gemeente, inclusief het dorpenbeleid.

De heer Van Daalen zegt dat Barneveld werkt aan een bestuursopdracht vanuit het college. Op de vraag van Scherpenzeel of over dorpen- danwel kernenbeleid wordt gesproken, wordt geantwoord dat alle opties open staan.

Mevrouw Van de Werken geeft aan dat beide gemeentesecretarissen een plan van aanpak zullen opstellen. Parallel zal gewerkt worden aan de operationele afspraken.

Voor wat betreft de rol van de provincie bij de voorbereidingen van de nieuwe gemeente wordt uitgegaan van een faciliterende rol (o.a. bestuurlijk en ambtelijk overleg) en mogelijk ondersteunende inzet op inhoud door verbinding met provinciale programma's.

6. Conclusies en vervolgafspraken

De voorzitter concludeert:

- Scherpenzeel en Barneveld maken operationele afspraken voor de korte termijn
- Scherpenzeel en Barneveld werken samen vóór de zomer een spoorboekje/draaiboek (plan van aanpak) uit dat inzicht geeft in de stappen en tijdsplanning die nodig is voor het tot stand brengen van de nieuwe gemeente per 1-1-2023
- De uitwerking van het dorpen- of kernenbeleid is een van de thema's in het spoorboekje
- De provincie heeft een regierol in de procedure leidend tot het herindelingsadvies
- De provincie heeft een faciliterende en ondersteunende rol t.a.v. de vormgeving van de nieuwe gemeente
- Vervolgafspraken (incl. overlegstructuur) worden ambtelijk voorbereid in overleg tussen de provincie en de beide gemeentesecretarissen
- Het verslag van de college-ontmoeting op 9 februari wordt na vaststelling verspreid door Barneveld.

7. Rondvraag, sluiting

Afgesproken wordt dat de provincie een voorzet doet voor een communicatiebericht. Een concept wordt voorgelegd aan de gemeenten.

De voorzitter sluit de vergadering om 18.00 uur.

Verslag bestuurlijk overleg d.d. 15 april 2021

Verslag

Datum
6 mei 2021

Zaaknummer
2021-002393

Onderwerp
Bestuurlijk overleg bestuurskracht Scherpenzeel 15 april 2021

Aan

Van

-

Kopie aan

Aanwezig:
Afvaardiging gemeente Barneveld: dhr. J. Luteijn, dhr. H. van Daalen en dhr. W. Wieringa
Afvaardiging gemeente Scherpenzeel: dhr. E. Klein, Dhr. I. van Ekeren, mw. W. van de Werken
Afvaardiging provincie Gelderland: dhr. J. Berends (voorzitter), dhr. J. Markink en [redacted]
Projectteam: [redacted], [redacted], [redacted] (verslag)

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering om 18.30 uur. De vergadering begint een half uur later, omdat op verzoek van de waarnemend burgemeester van Scherpenzeel het eerste half uur een gesprek heeft plaatsgevonden tussen de afvaardiging van Scherpenzeel en de afvaardiging van de provincie Gelderland.
Dit gesprek ging over 2 onderwerpen die in de ogen van Scherpenzeel onjuist zijn weergegeven tijdens de oordeelsvorming in Provinciale Staten: de ambtelijke inzet van Scherpenzeel in de regio en het dekken van structurele investeringen met incidentele inkomsten. De afspraak is gemaakt dat e.e.a. ambtelijk wordt uitgezocht en bestuurlijk wordt besproken.

Dhr. Markink meldt dat er een informeel voortgangsoverleg met BZK heeft plaatsgevonden met als doel bijpraten.

2. Stand van zaken zienswijzen en herindelingsadvies

De voorzitter geeft de portefeuillehouder van de provincie het woord om de stand van zaken toe te lichten. Dhr. Markink meldt dat er 38 zienswijzen zijn binnengekomen op het herindelingsontwerp en dat de zienswijzen van de beide gemeenteraden op 21 april worden verwacht. Ook gaat dhr. Markink in op het onderzoek van Kieskompas, waarvan de resultaten zullen worden verwerkt in het herindelingsadvies. Tot slot brengt hij de vraag naar voren welke fusievorm de gemeenten nastreven: licht of regulier. Hij geeft aan dat het

herindelingsadvies daar een keuze in moet maken en vraagt de gemeenten om daarover in hun zienswijze een uitspraak te doen. De gemeenten reageren bevestigend.
De voorzitter geeft het woord aan Scherpenzeel. Dhr. Klein meldt dat de inbreng van de fracties wordt gewogen in de raad, waarna men de zienswijze zal vaststellen. Dit zal zorgvuldig plaatsvinden; van een "8-5 strategie" is geen sprake meer. N.a.v. een door de oppositie bij GS ingebrachte zienswijze vraagt hij zich af hoe daarop door de provincie aan de voorkant is geadviseerd in relatie tot zuivere rolneming en hoe er nu mee wordt omgegaan. Daartoe uitgenodigd door de voorzitter geeft [redacted] aan dat de fracties uiteraard primair communiceren met de raad. Juridische consultatie leidt ertoe dat zienswijzen, ook die van raadsfracties, niet mogen worden uitgesloten. Alle zienswijzen worden dan ook meegenomen in de reactienota en betrokken bij het herindelingsadvies.
De voorzitter geeft Barneveld het woord. De heer van Daalen zegt dat de aanpak van de zienswijze in de raad hetzelfde is als in Scherpenzeel. Hij geeft aan dat Lokaal Belang ook apart (als vereniging) bij GS een zienswijze heeft ingediend.

De voorzitter geeft aan een brief te hebben gezien waarin Barneveld wijst op feitelijke onjuistheden in de concept-zienswijze van Scherpenzeel en aan het college vraagt om deze feitelijke onjuistheden te corrigeren. De voorzitter vraagt naar de stand van zaken. De heer van Daalen geeft aan dat Barneveld het initiatief heeft genomen tot de brief aan Scherpenzeel en herkent zich niet in de visie van Scherpenzeel dat de provincie dit aan Barneveld zou hebben gevraagd.
De heer van Ekeren meldt dat het college van Barneveld dit in het overleg op 8 april gezegd zou hebben. De heer Luteijn onderschrijft wat de heer van Daalen hierover heeft gezegd: ambtelijk heeft Barneveld het initiatief van Barneveld gemeld aan de provincie en niet meer dan dat. Initiatief lag volledig bij Barneveld.

De voorzitter sluit dit onderwerp af met de conclusie dat van een provinciaal verzoek geen sprake is geweest.

3. Voortgang voorbereiding nieuwe gemeente

a. Samenwerkingsafspraken

De voorzitter geeft het woord aan de gemeenten om in te gaan op de samenwerking tussen Scherpenzeel en Barneveld op de korte termijn. De heer van Daalen zegt dat er afspraken worden gemaakt over dienstverlening door Barneveld betreffende specifieke dossiers in Scherpenzeel, zoals belastinginning. Hierbij wordt de aanpak van Barneveld gevolgd. Na een opmerking van de heer van Ekeren (het partnerschap met Barneveld komt moeizaam van de grond) zegt de heer van Daalen dat het partnerschap niet tot variant 2 mag leiden. Hij geeft daarom de voorkeur aan het begrip dienstverleningsovereenkomsten.

Op de vraag van de heer Markink wat er in de samenwerking is veranderd sinds het open overleg, antwoordt de heer van Ekeren dat er wat betreft de insteek van Scherpenzeel niet zoveel is veranderd. Partijen moeten zich beide goed voelen bij het partnerschap. Scherpenzeel zou graag een intensievere samenwerking willen dan alleen dienstverleningsconstructies, op basis van no regret. De heer van Daalen reageert dat dit klinkt alsof ook samenwerking mogelijk is op meer beleidsmatig gebied. Dat wil Barneveld niet. De heer Markink concludeert dat we nu dus zeker weten dat variant 2 van tafel is.

De heer van Ekeren geeft aan ook bij de voorbereiding van dienstverleningsovereenkomsten te stuiten op een "kil" Barneveld, dat bij deze overeenkomsten strikt vasthoudt aan de Barneveldse aanpak. Hij vreest dat een dergelijke houding zich ook kan wreken bij verdere fusiegesprekken als die mochten gaan plaatsvinden. De heer van Daalen reageert met de stelling dat bij een gezamenlijke fusiewens het 'no regret' gesprek niet gevoerd hoeft te worden en ongemakkelijke situaties worden voorkomen. De heer van Ekeren geeft aan dat de gemeenten naar elkaar moeten toegroeien en dat je in die fase samen kunt bezien of je op de goede weg bent.

De voorzitter concludeert dat het zetten van de laatste stappen niet gemakkelijk is, maar dat de gemeenten elkaar wel opzoeken.

b. Plan van aanpak nieuwe gemeente

De heer van Daalen geeft aan dat beide gemeenten projectleiders hebben benoemd om het plan van aanpak op te stellen. Hierbij wordt vooralsnog uitgegaan van een reguliere samenvoeging. Een eerste proeve van het plan van aanpak zal op 20 april worden besproken in de stuurgroep i.o. Eind mei zal in beide colleges een besluit worden genomen over het plan.

De heer Berends en [redacted] verlaten om 19.30 uur (oorspronkelijk geplande eindtijd van het overleg) de vergadering i.v.m. een afspraak met een andere gemeente. De heer Markink neemt het voorzitterschap van het laatste deel van de vergadering op zich.

c. Dorpenbeleid

De voorzitter geeft Barneveld het woord. De heer van Daalen wijst op een bestuursopdracht van het college, waarin het proces wordt beschreven. Er wordt een projectleider aangetrokken om het e.e.a. uit te werken in samenspraak met alle kernen, bij voorkeur inclusief Scherpenzeel. Eind 2022 moet het dorpenbeleid gereed zijn, waarna het in 2023 kan worden vastgesteld door de raad van de nieuwe gemeente.

De heer Klein geeft aan dat Scherpenzeel nu nog niet meedraait in dit proces, maar wel aan de voorkant is betrokken door input te leveren in een door de provincie georganiseerde inspiratiebijeenkomst.

De heer Markink meldt voornemens te zijn in het herindelingsadvies enkele contouren van het dorpenbeleid te schetsen; PS hebben daar ook om gevraagd in het kader van de 3 plusvariant. Hij vraagt daarom of er al enige richting is in het beleid. De heer van Daalen geeft aan dat de bestuursopdracht zich vooral richt op het proces voor de doorontwikkeling van het dorpenbeleid en de huidige praktijk. Onderdeel van het proces is ook bespreking in de raad en participatie. Vanuit de bestuursopdracht, die met de zienswijze wordt meegestuurd, komen ook tussenproducten beschikbaar die uiteraard met de provincie worden gedeeld.

De heer van Ekeren zegt dat het kernen/dorpenbeleid nu iets is van Barneveld, later mogelijk ook Scherpenzeel. Hij geeft ook aan dat BZK (afdeling lokale democratie) graag in dat verband een gesprek met beide gemeenten wil hebben.

4. Vervolgafspraken

De voorzitter stelt voor in deze samenstelling weer bijeen te komen na 23 juni (oordeelsvorming in PS over de reactienota en het herindelingsadvies) en na 7 juli (besluit PS). De aanwezigen stemmen hiermee in; de vervolgafspraken zullen door de provincie worden ingepland.

5. Rondvraag

De heer van Daalen meldt dat GBS tijdens een raadsbijeenkomst in Scherpenzeel allerlei onwaarheden naar voren heeft gebracht over Barneveld. Er was volgens hem sprake van stemmingmakerij. Hij vraagt zich af waarom dit in de vergadering niet is weerlegd. De heer van Ekeren reageert dat de voorzitter in een raadsvergadering niet sturend mag optreden, alles moet kunnen worden gezegd. GBS vertolkt een mening die er in Scherpenzeel ook is.

De heer Klein vraagt naar de mogelijkheid dat de provincie de kosten vergoedt die de gemeente maakt voor de voorbereiding van de nieuwe gemeente. [redacted] reageert met de mededeling dat dit wordt bekeken als de gemeenten concreet aangeven waar het om gaat, zowel qua inhoud als qua inzet van medewerkers of inhuur.

De voorzitter sluit de vergadering om 19.45 uur.

3 Sfeerimpressie inspiratiesessie dorpenbeleid

Sfeerimpressie Inspiratiesessie dorpenbeleid

Gemeenten Barneveld en Scherpenzeel

Woensdag 24 maart 2021 14:00-17:00

Programma

Digitale inloop en kennismaking

Blok 1: Wat kan er en wat doen we? Beelden uit de wetenschap en de gemeenten Barneveld en Scherpenzeel

Blok 2: Speeddaten met ervaringsdeskundigen uit de gemeenten Rotterdam, Meijerijstad en Langedijk/Heerhugowaard

Gezamenlijke afsluiting

Tot welke inspiratie heeft dit geleid?

Om dorpenbeleid vorm te geven is er een noodzaak om als gemeente **durven los te laten** en in de uitvoering te differentiëren naar de dorpen en kernen. Hierdoor is het mogelijk om aan te sluiten bij de verscheidenheid binnen een gemeente.

Wanneer je dorpenbeleid vormgeeft, spreek van **samenwerking** en niet van participatie.

Als je dorpenbeleid goed wilt laten functioneren, moet je aan de voorkant een **goede structuur** inrichten waarin je onder andere bepaalt hoe verantwoording wordt afgelegd.

Een **lokaal statuut** kan een goede uitkomst bieden om afspraken over het beleggen van taken en omgaan met identiteit vast te leggen.

Berenschot · gemeente Barneveld · Gemeente Scherpenzeel · provincie Gelderland · Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

4 Participatie

Rapport Kieskompas

ONDERZOEK: VOORGENOMEN SAMENVOEGING VAN SCHERPENZEEL EN BARNEVELD

WAT INWONERS VINDEN VAN DE VOORGENOMEN SAMENVOEGING EN HET HERINDELINGSONTWERP

Willem Blanken, Tom Etienne, Laura Van Heck, André Krouwel & Jeroen van Lindert

Rapport: 12 april 2021

Inhoudsopgave

- **Inhoudsopgave** **2**
- **Samenvatting en conclusies** **3**
- **1. Over het onderzoek** **5**
  - *1.1 Over Kieskompas* *5*
  - *1.2 Onderzoeksopzet* *5*
  - *1.3 Representativiteit* *6*
  - *1.4 Respondenten per gemeente* *7*
- **2. De voorgenomen samenvoeging** **9**
  - *2.1 Opinies over de samenvoeging (eerste keer)* *9*
  - *2.2 Opinies over het herindelingsontwerp* *11*
  - *2.3 Opinies over de samenvoeging (tweede keer)* *13*
- **3. Belangrijke verklarende factoren** **17**
  - *3.1 Vertrouwen in bestuur* *17*
  - *3.2 Verbondenheid* *19*
- **4. Context bij de uitkomsten** **20**
  - *4.1 Prioriteiten bij toekomst gemeente* *20*
  - *4.2 Zorgen en verwachtingen bij voorgenomen samenvoeging* *21*

Samenvatting en conclusies

Medio januari 2021 stelde het College van Gedeputeerde Staten van Gelderland voor om de gemeenten Barneveld en Scherpenzeel samen te voegen. Dit onderzoek brengt in kaart wat inwoners vinden van deze voorgenomen samenvoeging en het herindelingsontwerp dat hiervoor is opgesteld. De basis van de vragenlijst wordt dan ook gevormd door de informatie uit het herindelingsontwerp en het eerdere onderzoek dat door Kieskompas is uitgevoerd. Net als de vorige keer is een aantal aanvullende vragen opgenomen om meer inzicht te verkrijgen in de motivatie achter bepaalde meningen en om de uitkomsten representatief voor Scherpenzeel en Barneveld te kunnen maken.

De analyses zijn uitgevoerd op basis van 925 respondenten, waarvan 400 Scherpenzelers en 525 inwoners van de gemeente Barneveld. De resultaten van dit onderzoek zijn representatief naar geslacht, leeftijd, opleiding en stemgedrag tijdens de gemeenteraadsverkiezingen in 2018 (indien bekend) per gemeente. Toch is het belangrijk om de uitkomsten niet te beoordelen op precieze getallen, maar te lezen als trends en grove gemiddelden.

In deze uitgebreide rapportage worden alle posities op de stellingen weergegeven en besproken. Drie belangrijke noties vallen op.

(1) De voorgenomen samenvoeging leeft meer onder Scherpenzelers dan onder inwoners van de gemeente Barneveld. Zo zijn ze gemiddeld genomen beter op de hoogte, maken ze zich meer zorgen, en voelen ze een mengeling van emoties. Hoewel de samenvoeging ook leeft onder inwoners van de gemeente Barneveld, hebben ze minder kennis genomen van het herindelingsontwerp en geeft bijna de helft aan dat ze geen specifieke emotie ervaren wanneer ze aan de samenvoeging denken.

(2) In dit onderzoek hebben we twee keer gevraagd naar de mening van de inwoners over de samenvoeging: aan het begin van de vragenlijst en opnieuw naar het einde van de vragenlijst toe.

Het percentage Scherpenzelers dat de voorgenomen samenvoeging de eerste keer een *goed plan* noemt (18%) is vergelijkbaar met de groep die bij de inwonerspeiling van 17 maart door de gemeente voor het antwoord '*Herindeling met Barneveld (volgens het Herindelingsontwerp van GS)'* koos (15%).

Na aanvullende informatie uit het herindelingsontwerp zijn deelnemers opnieuw gevraagd naar hun mening over de voorgenomen samenvoeging als het herindelingsontwerp wordt uitgevoerd, en de vier punten (inspraak, voorzieningen, dienstverlening, financiën) worden waargemaakt. Dit geeft een compleet ander beeld dan de eerste keer dat we deze vraag stelden (zie onderstaande tabel).

Wat vindt u van de voorgenomen samenvoeging van de gemeente Barneveld en Scherpenzeel? Kieskompas

Tweede keer: Als het herindelingsontwerp wordt uitgevoerd, en de vier punten (inspraak, voorzieningen, dienstverlening, financiën) worden waargemaakt...

	Barneveld (eerste keer)	Barneveld (tweede keer)	Scherpenzeel (eerste keer)	Scherpenzeel (tweede keer)
Dat lijkt mij een goed plan	10%	15%	18%	20%
Dat is acceptabel onder (deze) voorwaarden	22%	36%	12%	21%
Dat lijkt mij een slecht plan	37%	25%	67%	48%
Dat maakt mij eigenlijk niet zoveel uit	25%	13%	2%	3%
Dat weet ik niet / Geen mening	7%	12%	2%	7%

Als het herindelingsontwerp wordt uitgevoerd, en de vier punten (inspraak, voorzieningen, dienstverlening, financiën) worden waargemaakt, krijgt de voorgenomen samenvoeging duidelijk meer steun. Het aantal Scherpenzelers dat de samenvoeging een *slecht plan* noemt is behoorlijk afgenomen, terwijl het aantal dat het een *goed plan* noemt iets is toegenomen en *acceptabel onder deze voorwaarden* substantieel is toegenomen. Ook het aantal inwoners van de gemeente Barneveld dat de voorgenomen samenvoeging onder deze voorwaarden een *slecht plan* noemt is behoorlijk afgenomen, terwijl het aantal inwoners dat het een *goed plan* of *acceptabel onder deze voorwaarden* noemt, behoorlijk is toegenomen.

(3) Terwijl de steun van de samenvoeging toeneemt wanneer meer informatie over het herindelingsontwerp wordt gegeven, vormt het vertrouwen in de uitvoering een struikelblok. Veel inwoners twijfelen er aan of het herindelingsontwerp wordt uitgevoerd en de vier punten (inspraak, voorzieningen, dienstverlening, financiën) worden waargemaakt. Het overgrote deel van de Scherpenzelers en inwoners van de gemeente Barneveld die de voorgenomen samenvoeging een *slecht plan* noemt, verwacht dat die uitvoering *(waarschijnlijk) niet zal gebeuren*. Ook de helft van degenen die een samenvoeging onder *deze voorwaarden acceptabel* vindt, verwacht dat die uitvoering er (waarschijnlijk) niet komt. Vertrouwen in het provinciale bestuur speelt hier een rol: wie minder vertrouwen heeft in het provinciale bestuur, vindt de voorgenomen samenvoeging vaker een slecht plan én verwacht minder vaak dat het herindelingsontwerp zal worden waargemaakt. Dit verband zien we bij inwoners van beide gemeenten, maar beduidend sterker voor inwoners van Scherpenzeel.

1. Over het onderzoek

1.1 Over Kieskompas

Bij Kieskompas brengen we politieke opinies en maatschappelijke trends in beeld. Dat doen we via gericht panelonderzoek en met behulp van online tools en events. Zo helpen we wetenschappelijk en onafhankelijk onderzoek een stapje vooruit. Het onderzoeksinstituut Kieskompas wordt dan ook gevormd door een groep betrokken en enthousiaste wetenschappers die betrouwbare informatie leveren aan kiezers en besluitvormers.

1.2 Onderzoeksopzet

Dit onderzoek is in opdracht van provincie Gelderland uitgevoerd door de Vrije Universiteit Amsterdam en Kieskompas. Dit onderzoek brengt in kaart wat inwoners vinden van het herindelingsontwerp en hoe ze denken over de voorgenomen samenvoeging tussen Barneveld en Scherpenzeel. Bij het opstellen van de vragenlijst is gebruik gemaakt van de informatie uit het herindelingsontwerp en de uitkomsten uit het onderzoek dat Kieskompas eind vorig jaar in Scherpenzeel en de gemeente Barneveld uitvoerde.

Bij de afgelopen Tweede Kamerverkiezingen is door de gemeente Scherpenzeel een inwonerspeiling uitgevoerd over de toekomst van Scherpenzeel. Voor de Tweede Kamerverkiezingen heeft ruim 87 procent van de Scherpenzelers hun stem uitgebracht en voor de inwonerspeiling was de opkomst 77 procent. Bij de inwonerspeiling hadden inwoners drie keuzes. Een grote meerderheid (82 procent) heeft daarbij gekozen voor '*Zelfstandig Scherpenzeel (volgens de koers van het College B&W)*', een aanzienlijk kleinere groep (15 procent) koos voor '*Herindeling met Barneveld (volgens het Herindelingsontwerp van GS)*' en '*Geen mening*' werd door 3 procent gekozen.

Deze inwonerspeiling beperkte zich dus tot de vraag: ben je voor het herindelingsontwerp van GS, voor zelfstandigheid volgens B&W van gemeente Scherpenzeel, of heb je geen mening. Het voorliggende onderzoek van Kieskompas is veel uitgebreider en werd in beide gemeenten uitgevoerd. Dit onderzoek helpt de motivatie achter bepaalde standpunten te verklaren en legt zo belangrijke verbanden bloot tussen de beweegredenen van burgers en hun meningen.

In het vorige onderzoek kwam al naar voren dat (institutioneel) vertrouwen en verbondenheid met de woonomgeving een belangrijke rol spelen bij wat inwoners belangrijk vinden voor de toekomst van hun dorp. Om die reden is hier ook in dit onderzoek naar gevraagd. Ook is opnieuw een aantal demografische variabelen (zoals leeftijd, geslacht, opleiding en stemgedrag) gevraagd, zodat de respondenten gewogen kunnen worden om een goede afspiegeling van de Scherpenzeelse en Barneveldse samenleving vormen. Toch is het belangrijk om de uitkomsten niet te beoordelen op precieze getallen, maar te lezen als trends en grove gemiddelden. In de analyse van de vragen hebben wij het daarom ook nooit over precieze percentages.

Het onderzoek is op 25 maart 2021 op verschillende manieren verspreid:

- Via de Kieskompas-panels in Scherpenzeel en gemeente Barneveld
- Via het Burgerpanel van de gemeente Barneveld
- Via stakeholders die gevraagd zijn om de link te verspreiden
- Via Facebook-advertenties in Scherpenzeel en gemeente Barneveld
- Via een persbericht
- Via een nieuwsbericht op kijkopscherpenzeel.nl
- Via communicatiekanalen van de gemeenten Scherpenzeel en Barneveld, waaronder social media

1.3 Representativiteit

Dit rapport is gebaseerd op gegevens die tussen 25 maart 2021 en 1 april 2021 zijn verzameld. Deze dataverzameling heeft geleid tot een Barneveldse steekproef van 525 respondenten en een Scherpenzeelse steekproef van 400 respondenten.

Checks openbare vragenlijst

Het onderzoek was op 1 april door 1051 respondenten ingevuld. Hiervan woonden 69 respondenten buiten Barneveld of Scherpenzeel, deze werden buiten de analyses gelaten. Aangezien het om een openbare vragenlijst ging zijn verschillende methodes in de vragenlijst ingebouwd om 'misbruik' waar te nemen. Er was geen sprake van grootschalig misbruik, maar wel zijn uiteindelijk 31 respondenten uitgesloten omdat ze minder dan 65% van de vragen beantwoord hebben, onvoldoende tijd aan vragen besteed hebben om deze werkelijk te kunnen lezen, of omdat ze het onderzoek meerdere keren hadden ingevuld.

Om respondenten een gewicht toe te kennen, zodat de resultaten representatief gemaakt kunnen worden, moet hun leeftijd, geslacht, opleiding bekend zijn. Voor Scherpenzelers en inwoners van de gemeente Barneveld waarbij het stemgedrag voor de gemeenteraadsverkiezingen onbekend bleef is een aparte categorie 'onbekend' gemaakt. Dit heeft uiteindelijk geleid tot een steekproef van 525 respondenten voor gemeente Barneveld en een Scherpenzeels steekproef van 400 respondenten (zie tabel hiernaast voor meer informatie).

Dataverzameling onderzoek

Kieskompas

Checks openbare vragenlijst

	Barneveld	Scherpenzeel
Deelnemers onderzoek	556	426
Meerdere keren ingevuld	-7	-3
Minder dan 65% beantwoord	-7	-7
Onvoldoende tijd vragen	-2	-5
Ontbrekende achtergrondgegevens	-15	-11
Steekproef	525	400

De weging

Om de resultaten representatief te maken voor stemgerechtigde inwoners van Scherpenzeel en Barneveld, is een weging op de resultaten van het onderzoek uitgevoerd. De resultaten zijn gewogen naar geslacht, leeftijd, opleiding, en stemgedrag bij de gemeenteraadsverkiezingen (indien bekend) om de data ten aanzien van deze variabelen (binnen de gebruikte categorieën) representatief te maken. Deze representativiteit trekt zich door naar variabelen en categorieën waarop niet gewogen is, maar zal nooit volledig corrigeren. Een perfecte afspiegeling is in de praktijk niet te realiseren, maar de uitkomsten van dit onderzoek geven een goed beeld van de opinies van inwoners van beide gemeenten over de voorgenomen samenvoeging en het herindelingsontwerp. Het is dan ook belangrijk om de uitkomsten niet te beoordelen op precieze getallen, maar de uitkomsten te lezen als trends en grove gemiddelden. In de analyse van de vragen hebben wij het daarom ook nooit over precieze percentages.

1.4 Respondenten per gemeente

Voor beide gemeenten geven we kort en in tabelvorm inzicht in de verdeling van de dataset. Op deze dataset zijn de analyses in het vervolg van dit rapport uitgevoerd. Het gaat hier om de gewogen verdelingen, dus na correctie ter bevordering van de representativiteit zoals hierboven beschreven.

Scherpenzeel

Leeftijdscategorie	%	#
18 - 34	27.3%	109
35 - 49	25.4%	102
50 - 64	24.8%	99
65 +	22.5%	90
Totaal	**100.0%**	**400**

Geslacht	%	#
Man	49.9%	200
Vrouw	50.1%	200
Totaal	**100.0%**	**400**

Opleidingsniveau	%	#
Lager-opgeleid	31.1%	124
Middel-opgeleid	47.2%	189
Hoger-opgeleid	21.7%	87
Totaal	**100.0%**	**400**

Stemgedrag lokale verkiezingen 2018 - Scherpenzeel	%	#
Gemeentebelangen Scherpenzeel	23.9%	95
SGP	13.7%	55
CDA	8.5%	34
PRO Scherpenzeel	8.1%	32
ChristenUnie	9.0%	36
Blanco	0.1%	0
Te jong om te stemmen	4.5%	18
Niet-stemmers	17.6%	70
Onbekend	14.8%	59
Totaal	**100.0%**	**400**

› Barneveld

Leeftijdscategorie	%	#
18 - 34	25.8%	136
35 - 49	23.0%	121
50 - 64	27.6%	145
65 +	23.6%	124
Totaal	**100.0%**	**525**

Geslacht	%	#
Man	57.0%	299
Vrouw	43.0%	226
Totaal	**100.0%**	**525**

Opleidingsniveau	%	#
Lager-opgeleid	28.2%	148
Middel-opgeleid	44.0%	231
Hoger-opgeleid	27.8%	146
Totaal	**100.0**	**525**

Stemgedrag lokale verkiezingen 2018 - Barneveld	%	#
PRO 98 PRO Barneveld Pvda D66	11.8%	62
SGP	16.8%	88
CDA	10.7%	56
Lokaal belang	9.9%	52
ChristenUnie	13.1%	69
VVD	6.7%	35
Burgerinitiatief	4.0%	21
Blanco lijst 8	0.5%	3
Te jong om te stemmen	4.8%	25
Niet-stemmers	10.2%	54
Onbekend	11.5%	60
Totaal	**100.0%**	**525**

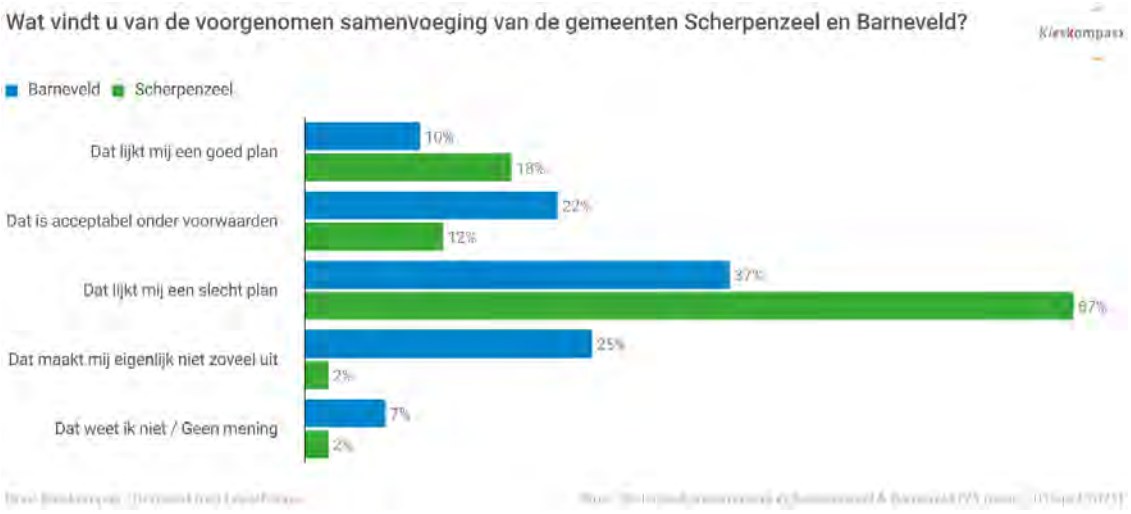
2. De voorgenomen samenvoeging

In januari 2021 stelde het College van Gedeputeerde Staten van Gelderland voor om de gemeenten Barneveld en Scherpenzeel samen te voegen. In dit onderzoek hebben we twee keer gevraagd naar de mening van de inwoners over deze samenvoeging. Een keer aan het begin van de vragenlijst, als een soort referentiepunt, een nulmeting. Vervolgens hebben we diverse vragen gesteld om inzicht te krijgen in de achterliggende overwegingen en beweegredenen. Hierbij is de aanvullende informatie uit het herindelingsontwerp betrokken. Daarna is voor de tweede keer naar de mening over de samenvoeging gevraagd. Zo krijgen we in beeld onder welke voorwaarden inwoners hun mening heroverwegen of van mening veranderen, en dus inzicht in dieperliggende motivatie en verbanden.

2.1 Opinies over de samenvoeging (eerste keer)

De vraag "*Wat vindt u van de voorgenomen samenvoeging van de gemeenten Scherpenzeel en Barneveld*' stellen we twee keer in het onderzoek. De eerste keer waren de meningen als volgt.

Mening over samenvoeging (eerste keer)

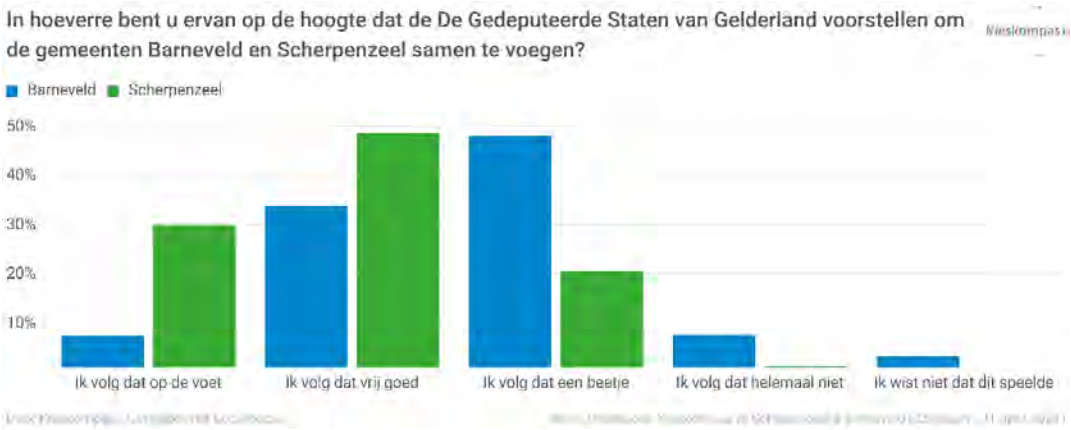

De antwoorden in Scherpenzeel laten een vergelijkbaar beeld zien als bij de inwonerspeiling op 17 maart jl. Het percentage Scherpenzelers dat de voorgenomen samenvoeging *een goed plan* noemt (18%) is ongeveer even groot als de groep die bij de inwonerspeiling door de gemeente koos voor *'Herindeling met Barneveld (volgens het Herindelingsontwerp van GS)*' (15%). Ongeveer twee op de drie Scherpenzelers noemt de voorgenomen samenvoeging een *slecht plan.* Dat is iets minder dan de inwonerspeiling, maar dat kan worden verklaard uit het feit dat er in dit onderzoek meer antwoordcategorieën zijn gebruikt. Zo is het voor ongeveer één op de tien Scherpenzelers *acceptabel onder voorwaarden*.

Er is ook een duidelijk verschil tussen de inwoners van Scherpenzeel en Barneveld. Het aantal inwoners uit de gemeente Barneveld dat het een *slecht plan* vindt is beduidend kleiner dan het aantal Scherpenzelers (één op de drie versus twee op de drie). Maar ook het aantal inwoners in Barneveld dat het een *goed plan* vindt is kleiner. De meningen in Barneveld zijn iets meer gespreid. Het aantal Barnevelders dat het niet zoveel uitmaakt of geen mening heeft, is wel fors groter. Er zijn maar heel weinig Scherpenzelers die hier *geen mening* over hebben of het *weinig uitmaakt.* Dit verschil lijkt te duiden op het relatief geringer belang dat in Barneveld wordt gehecht aan de samenvoeging.

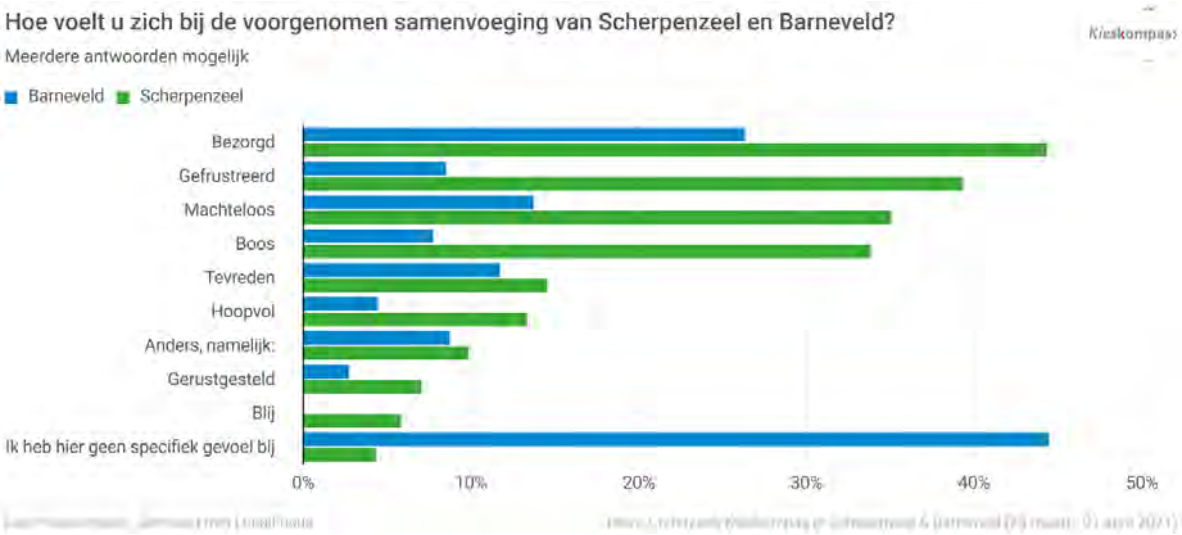
› Bekend met plan voor samenvoeging

Dat het vraagstuk van de samenvoeging meer leeft in Scherpenzeel dan in Barneveld wordt ook zichtbaar bij de vraag in hoeverre men op de hoogte is van het plan van de provincie. Het overgrote deel van de inwoners in beide gemeenten zegt hiervan op de hoogte te zijn, maar inwoners van Scherpenzeel volgen dit een stuk intensiever. Bijna acht op de tien Scherpenzelers zegt dit *op de voet* of *vrij goed* te volgen, terwijl dit in Barneveld iets meer dan vier op de tien is.

› Gevoelens bij plan voor samenvoeging

Eenzelfde soort patroon zien we bij de vraag hoe men zich bij de voorgenomen samenvoeging van Scherpenzeel en Barneveld voelt. Zo zeggen ongeveer negen op de twintig inwoners van de gemeente Barneveld *hier geen specifiek gevoel bij te hebben*, terwijl dit voor minder dan één op de twintig Scherpenzelers geldt. Scherpenzelers ervaren veel vaker *bezorgdheid* (negen op de twintig), *frustratie* (acht op de twintig) en *boosheid* of *machteloosheid* (zeven op de twintig) dan inwoners van Barneveld.

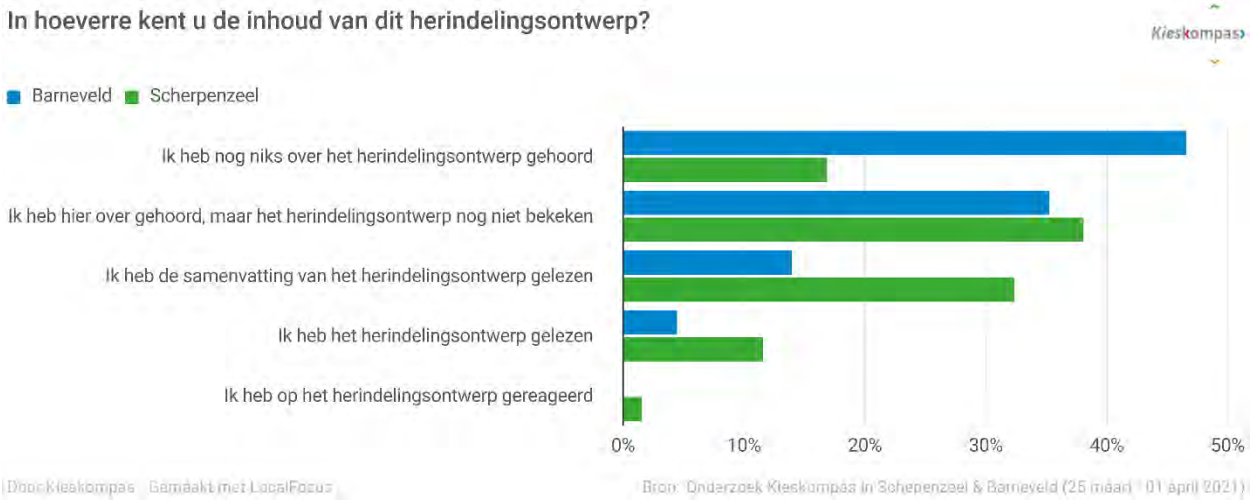
Bij verdiepende analyse van de data over emoties, zien we dat deze negatieve emoties voornamelijk ervaren worden door de tegenstanders van de voorgenomen samenvoeging. Er zijn echter ook mensen die zich juist tevreden, hoopvol, gerustgesteld of/en blij zeggen te voelen bij de voorgenomen samenvoeging, hoewel deze groep een stuk kleiner is.

2.2 Opinies over het herindelingsontwerp

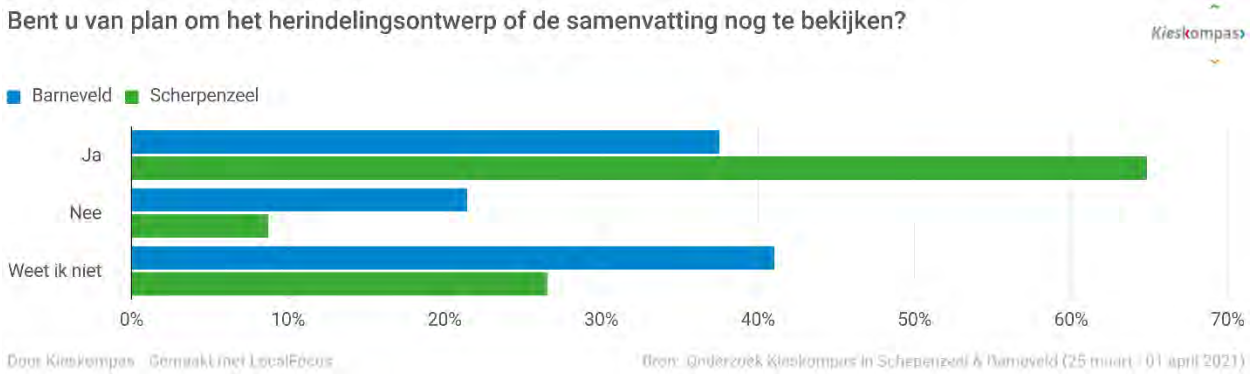
Bij de voorgenomen de samenvoeging van Scherpenzeel en Barneveld is een herindelingsontwerp vastgesteld. Dit beschrijft op hoofdlijnen hoe de nieuwe gemeente eruit gaat zien.

Bekend met herindelingsontwerp?

Allereerst werden de inwoners gevraagd in hoeverre ze de inhoud van het herindelingsontwerp kennen. Bijna de helft van de Scherpenzelers geeft aan (de samenvatting van) het herindelingsontwerp gezien te hebben, waarvan een klein deel ook op het herindelingsontwerp gereageerd heeft. In Barneveld is deze groep een stuk kleiner, zo'n twee op de tien.

De meningsvorming bij de ruime meerderheid van de respondenten is dus gebaseerd op andere bronnen dan de officiële documenten van het voorstel. Van de Scherpenzelers die het herindelingsontwerp (of de samenvatting) nog niet gelezen hebben, geeft ongeveer twee op de drie aan dit nog te willen doen. In Barneveld is deze groep kleiner, maar nog altijd bijna vier op de tien.

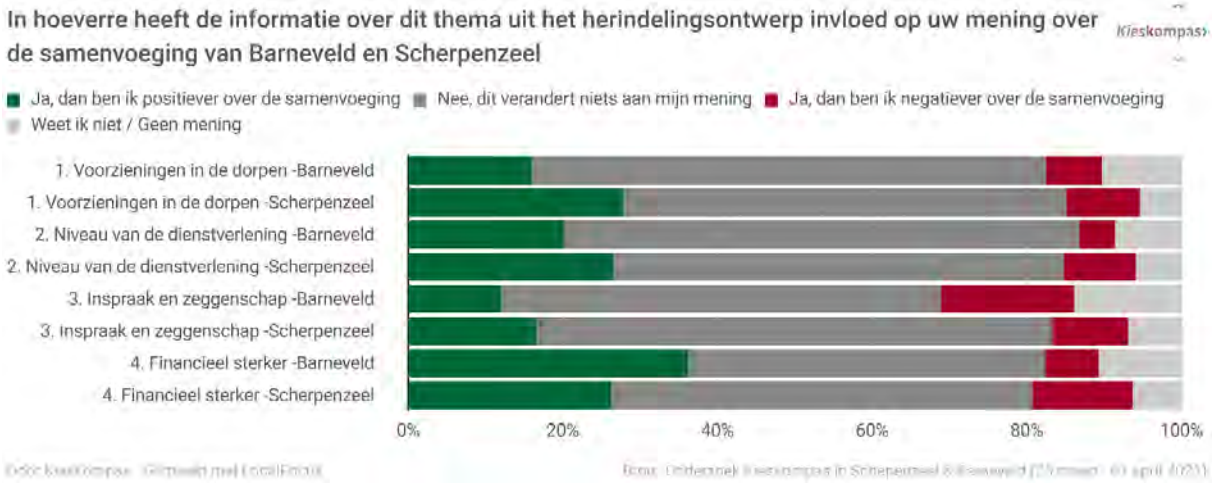
Effect van inhoud van herindelingsontwerp op mening

In het herindelingsontwerp worden expliciete uitspraken gedaan over vier onderwerpen: *behoud en verbeteren van voorzieningen (1), het niveau van de dienstverlening (2), inspraak van inwoners (3)* en *gezonde gemeentefinanciën (4).* Uit eerder onderzoek van Kieskompas kwam naar voren dat veel inwoners belang hechten aan deze onderwerpen. We hebben deze onderwerpen als volgt geformuleerd in de vragenlijst:

In het herindelingsontwerp staat dat…

1. *…de nieuwe gemeente zich zal inzetten dat voorzieningen in de dorpen behouden blijven en verbeterd worden. In Scherpenzeel gaat dit vooral over kulturhus de Breehoek met de bibliotheek, en het zwembad 't Willaer.*
2. *…het niveau van dienstverlening en service voor de inwoners van Scherpenzeel en Barneveld minstens hetzelfde moet blijven.*
3. *…Scherpenzeel eigen verantwoordelijkheden en zeggenschap krijgt binnen de nieuwe gemeente. Het huidige dorpenbeleid van de gemeente Barneveld zal hiervoor worden doorontwikkeld (vernieuwd).*
4. *…een samengevoegde gemeente (Barneveld en Scherpenzeel samen) op de lange termijn financieel sterker zal zijn dan de twee gemeenten apart.*

We hebben respondenten gevraagd of deze uitspraken van invloed zijn op de mening over de samenvoeging. Per onderwerp konden ze aangeven of dit een positiever effect heeft op hun mening over de samenvoeging, een negatiever effect, geen effect of weet niet/geen mening.

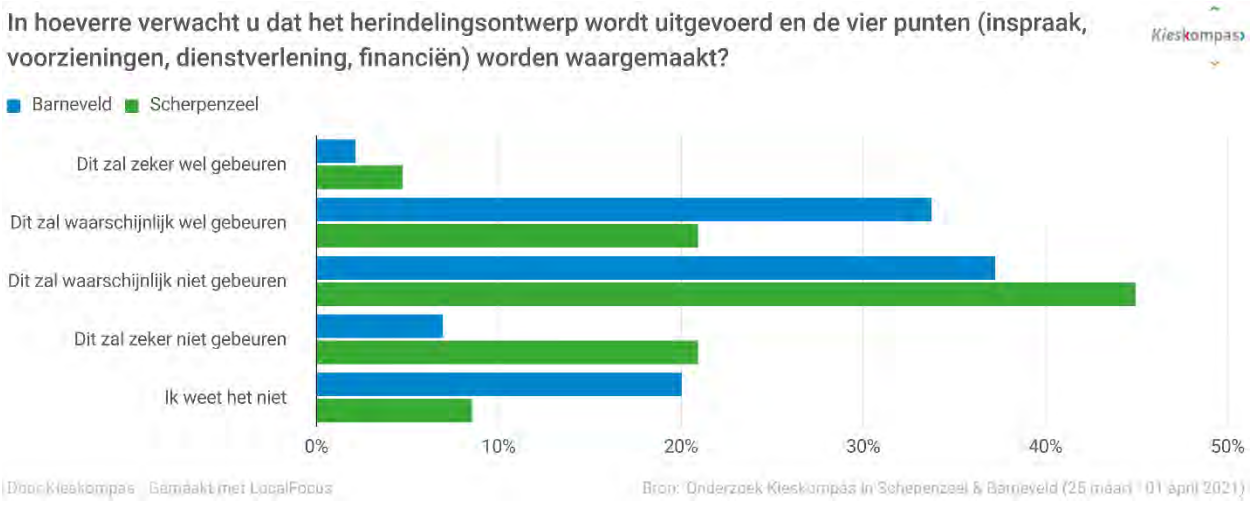

Een ruime meerderheid van de respondenten (zowel Scherpenzelers als in gemeente Barneveld) geeft aan dat het beleid op deze onderwerpen geen invloed heeft op hun mening over de samenvoeging. Gemiddeld genomen worden ze na het lezen van de uitgangspunten eerder positiever over de samenvoeging dan negatiever. Ongeveer twee op de tien geeft aan dat het een positief effect heeft op hun mening en ruim één op de tien een negatief effect.

In Scherpenzeel lijken de geschetste uitgangspunten met betrekking tot de *voorzieningen, het niveau van de dienstverlening* en *inspraak en zeggenschap* de meningen meer te beïnvloeden dan bij inwoners van de gemeente Barneveld. Daarbij valt het wel op dat de informatie over *inspraak en zeggenschap* een groter deel van inwoners van Barneveld negatiever over de samenvoeging maakt. De informatie over het zijn van een *financieel sterkere gemeente* lijkt juist weer meer positieve invloed te hebben op de mening van Barnevelders over de voorgenomen samenvoeging. Dit is ook waar de inwoners van Barneveld zich het meeste zorgen over maken als Scherpenzeel en Barneveld één gemeente zouden vormen (zie hoofdstuk 4.2).

Verwachting dat het beleid wordt uitgevoerd

Vervolgens is gevraagd in hoeverre mensen verwachten dat het herindelingsontwerp wordt uitgevoerd en de vier punten (inspraak, voorzieningen, dienstverlening, financiën) worden waargemaakt. Slechts een kwart van de Scherpenzelers en iets minder dan vier op de tien inwoners van de gemeente Barneveld verwacht dat dit (waarschijnlijk) wel zal gebeuren. Ruim twee op de drie Scherpenzelers en negen op de twintig inwoners van Barneveld verwachten dat het (waarschijnlijk) niet zal gebeuren.

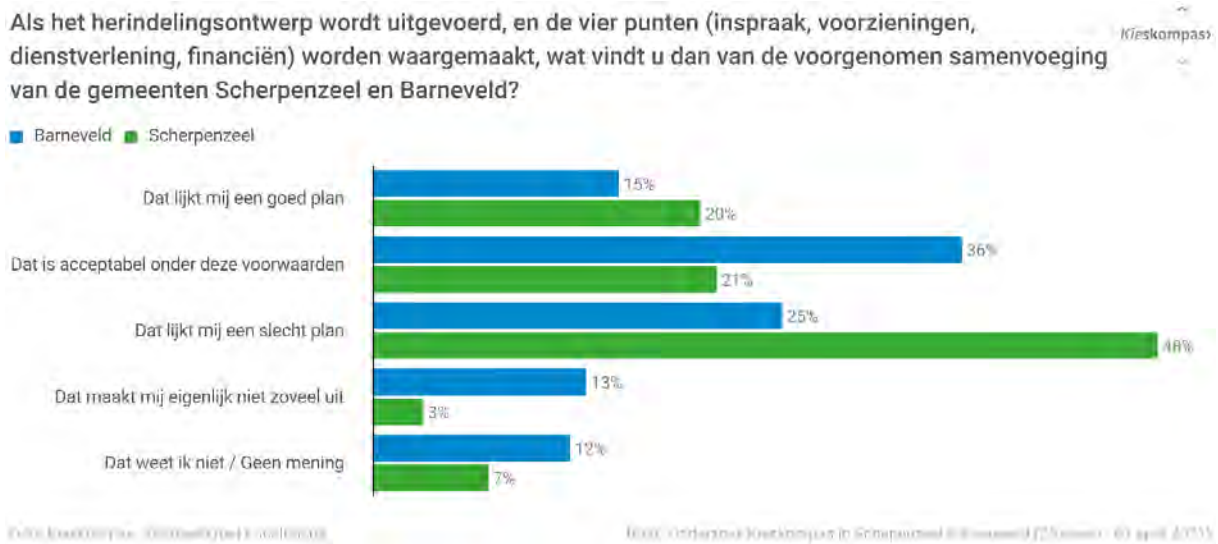

Dit onderwerp gaat verder dan alleen dit herindelingsontwerp, dit gaat ook over vertrouwen in de overheid. Uit onze analyses blijkt dat dit een belangrijke variabele is in het vraagstuk. In hoofdstuk 3 gaan we hier verder op in.

2.3 Opinies over de samenvoeging (tweede keer)

Na de aanvullende informatie uit het herindelingsontwerp zijn deelnemers opnieuw gevraagd naar hun mening over de voorgenomen samenvoeging *als het herindelingsontwerp wordt uitgevoerd, en de vier punten (inspraak, voorzieningen, dienstverlening, financiën) worden waargemaakt*.

Mening over samenvoeging (tweede keer)

Dit geeft een compleet ander beeld dat de eerste keer dat we deze vraag stelden. Het beantwoorden van vragen over specifieke onderdelen uit het herindelingsontwerp, heeft duidelijk effect op de meningsvorming. Hieronder staan de uitkomsten in een tabel, voor een goede vergelijking.

Wat vindt u van de voorgenomen samenvoeging van de gemeente Barneveld en Scherpenzeel?

Tweede keer: Als het herindelingsontwerp wordt uitgevoerd, en de vier punten (inspraak, voorzieningen, dienstverlening, financiën) worden waargemaakt...

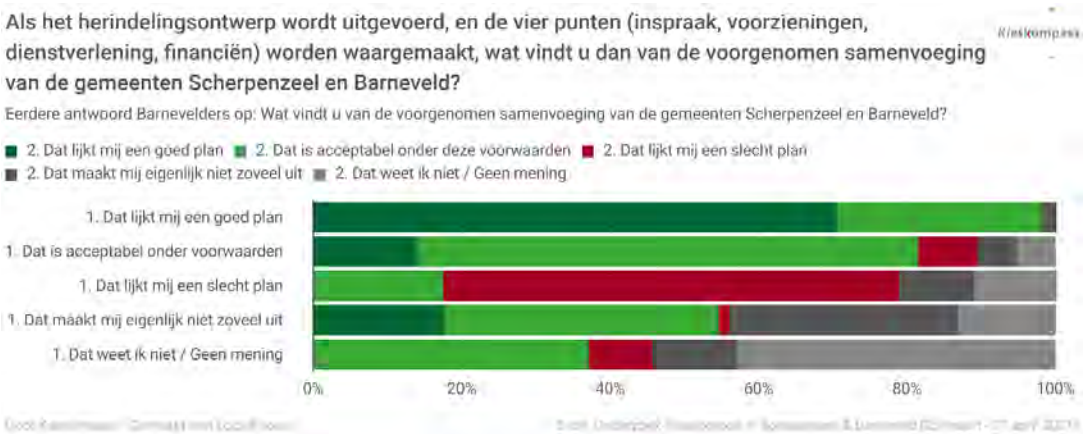
	Barneveld (eerste keer)	Barneveld (tweede keer)	Scherpenzeel (eerste keer)	Scherpenzeel (tweede keer)
Dat lijkt mij een goed plan	10%	15%	18%	20%
Dat is acceptabel onder (deze) voorwaarden	22%	36%	12%	21%
Dat lijkt mij een slecht plan	37%	25%	67%	48%
Dat maakt mij eigenlijk niet zoveel uit	25%	13%	2%	3%
Dat weet ik niet / Geen mening	7%	12%	2%	7%

Het valt op dat het aantal Scherpenzelers dat de samenvoeging een *slecht plan* noemt behoorlijk is afgenomen, terwijl het aantal dat het een *goed plan* noemt iets is toegenomen en *acceptabel onder deze voorwaarden* behoorlijk is toegenomen. Ook het aantal inwoners van de gemeente Barneveld dat de voorgenomen samenvoeging onder deze voorwaarden een *slecht plan* noemt is behoorlijk afgenomen, terwijl het aantal mensen dat het een *goed plan* noemt of *acceptabel onder deze voorwaarden* behoorlijk is toegenomen. Tot slot valt het nog op dat het aantal inwoners van de gemeente Barneveld *dat het eigenlijk niet zoveel uitmaakt* behoorlijk is afgenomen en bij beide gemeenten *dat weet ik niet/ geen mening* is toegenomen. In de paragraaf hieronder wordt nader op deze verschuivingen ingegaan.

Als het herindelingsontwerp wordt uitgevoerd, en de vier punten (inspraak, voorzieningen, dienstverlening, financiën) worden waargemaakt krijgt de voorgenomen samenvoeging duidelijk meer steun. Terwijl eerder ruim één derde van de inwoners van de gemeente Barneveld het nog een slecht plan noemde, neemt dit af tot slechts een kwart. Ook bij Scherpenzelers is er een afname in het aantal respondenten dat de samenvoeging een slecht plan vindt: van twee op drie naar minder dan de helft.

› Effect op mening bij inwoners van de gemeente Barneveld

We kunnen de verschillen tussen de antwoorden van de eerste en de tweede keer verder uitsplitsen en meer specifiek in kaart brengen hoe de meningen zijn veranderd. Dit doen we apart voor de inwoners uit Scherpenzeel en uit Barneveld. Onderstaande figuur geeft de verschuivingen in de meningen in Barneveld weer.

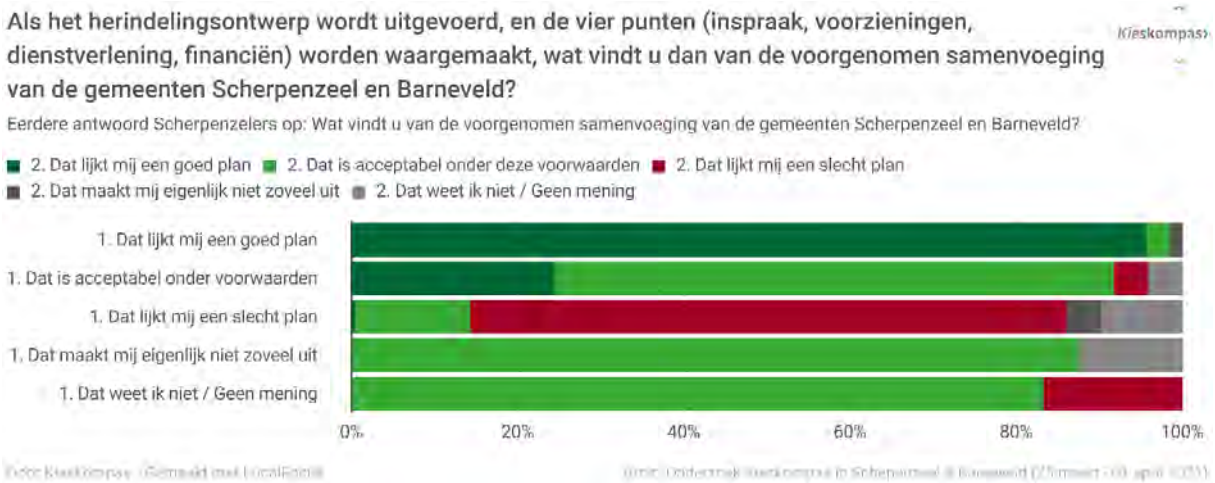
Deze tabel moet als volgt gelezen worden. De antwoorden aan de linkerkant (met een *1* ervoor) zijn de antwoorden die men de eerste keer heeft gegeven. De kleuren in de tabel zijn de antwoorden bij de tweede keer. Voor de duidelijkheid lichten we deze tabel toe, rij voor rij.

- Rij 1: van de Barneveldse respondenten die de eerste keer hebben geantwoord *goed plan*, vindt zeven op tien dat nog steeds een goed plan en meer dan een kwart is veranderd naar het antwoord *acceptabel onder voorwaarden.*
- Rij 2: Van de Barneveldse respondenten die de eerste keer hebben geantwoord *acceptabel onder voorwaarden*, vindt twee op drie dat nog steeds, ruim een op tien is geswitcht naar *goed plan* en minder dan een op tien vindt het nu *slecht plan.*
- Rij 3: Van de Barneveldse respondenten die de eerste keer hebben geantwoord *slecht plan*, vindt zes op tien dat nog steeds, maar bijna twee op tien is veranderd naar *acceptabel onder voorwaarden.* Ongeveer twee op tien van deze groep vindt nu dat *het niet zoveel uitmaakt* of heeft *geen mening.* Meer informatie leidt bij deze 20% kennelijk tot twijfel.
- Rij 4: Van de Barneveldse respondenten die de eerste keer hebben geantwoord *maakt niet zoveel uit*, is bijna twee op tien overgestapt naar *goed plan* en meer dan een derde naar *acceptabel onder voorwaarden.*
- Rij 5: Van de Barneveldse respondenten die de eerste keer hebben geantwoord met *weet niet / geen mening*, is ruim een derde veranderd naar *acceptabel onder voorwaarden* en bijna een op tien naar *slecht plan.* De rest *maakt het niet uit* of heeft nog steeds *geen mening*.

Het overgrote deel van de inwoners van de gemeente Barneveld die de samenvoeging eerder al een goed plan of acceptabel onder voorwaarden noemde, noemt dit nog steeds een goed plan of acceptabel onder de voorwaarden dat het herindelingsontwerp wordt uitgevoerd, en de vier punten (inspraak, voorzieningen, dienstverlening, financiën) worden waargemaakt. Daarnaast noemt iets minder dan één op de vijf die het eerder een slecht plan noemde, een samenvoeging acceptabel onder deze voorwaarden. Ongeveer de helft die eerder geen mening had of het niet zoveel uitmaakte, blijft onbeslist; de andere helft die toch een positie inneemt, staat nu overwegend positief tegenover de voorgenomen samenvoeging (onder deze voorwaarden).

› Effect op mening bij Scherpenzelers

Dit zijn de verschuivingen in de mening van Scherpenzelers:

Ook hier geldt: de antwoorden aan de linkerkant (met een 1 ervoor) zijn de antwoorden die men de eerste keer heeft gegeven. De kleuren in de tabel zijn de antwoorden bij de tweede keer. Voor de duidelijkheid lichten we ook deze tabel toe, rij voor rij.

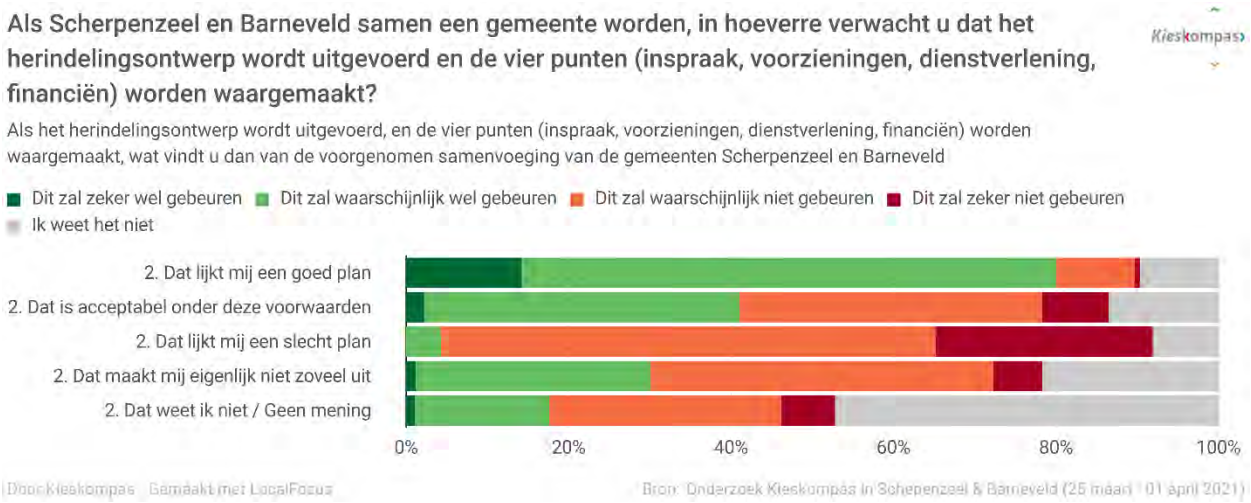
- Rij 1: Van de Scherpenzeelse respondenten die de eerste keer hebben geantwoord *goed plan*, vindt bijna iedereen dat nog steeds.
- Rij 2: Van de Scherpenzeelse respondenten die de eerste keer hebben geantwoord *acceptabel onder voorwaarden*, vindt twee op drie dat nog steeds. Ongeveer een kwart is veranderd naar *goed plan* en een zeer kleine groep vindt het nu een *slecht plan.*
- Rij 3: Van de Scherpenzeelse respondenten die de eerste keer hebben geantwoord *slecht plan*, vindt zeven op tien dat nog steeds. Ruim een op tien vindt het nu *acceptabel onder voorwaarden,* een even grote groep vindt het nu *maakt niet zoveel uit / geen mening.*
- Nota bene rij 4 & 5: Vanwege het lage aantal Scherpenzelers dat de eerste keer aangaf *geen mening te hebben* of *het niet zoveel uit maakte*, moeten aan deze verschuivingen weinig waarde worden gehecht.

Bijna alle Scherpenzelers die het al een *goed plan* of *acceptabel onder voorwaarden* noemden, vinden het nog steeds een *goed plan of acceptabel onder deze voorwaarden*. Van de Scherpenzelers die het eerder een *slecht plan* noemden, noemt ongeveer één op de zeven het *onder deze voorwaarden acceptabel*. Opvallend is het grote aantal mensen dat de eerste keer aangaf het niet zoveel uit te maken en bij de tweede keer het herindelingsontwerp onder voorwaarden acceptabel te vinden.

De voorgenomen samenvoeging krijgt dus aanzienlijk meer steun van Scherpenzelers en Barnevelders als het herindelingsontwerp wordt uitgevoerd, en de vier punten (inspraak, voorzieningen, dienstverlening, financiën) worden waargemaakt.

› Verwachting dat het beleid wordt waargemaakt

Het is goed om te beseffen dat de antwoorden hiervoor gebaseerd zijn op de voorwaarde dat de inhoud uit het plan wordt waargemaakt. Dat daaraan wordt getwijfeld zien we hier. De antwoorden aan de linkerkant (met een 2 ervoor) zijn de antwoorden die men de tweede keer heeft gegeven. De kleuren in de tabel zijn de antwoorden over de verwachtingen of het beleid wordt waargemaakt.

Vooral mensen die de voorgenomen samenvoeging een *slecht plan* noemen verwachten dat dit (waarschijnlijk) niet gaat gebeuren, maar ook bij degenen die *het acceptabel onder deze voorwaarden* noemen en *het maakt me eigenlijk niet uit,* twijfelt bijna de helft hieraan.

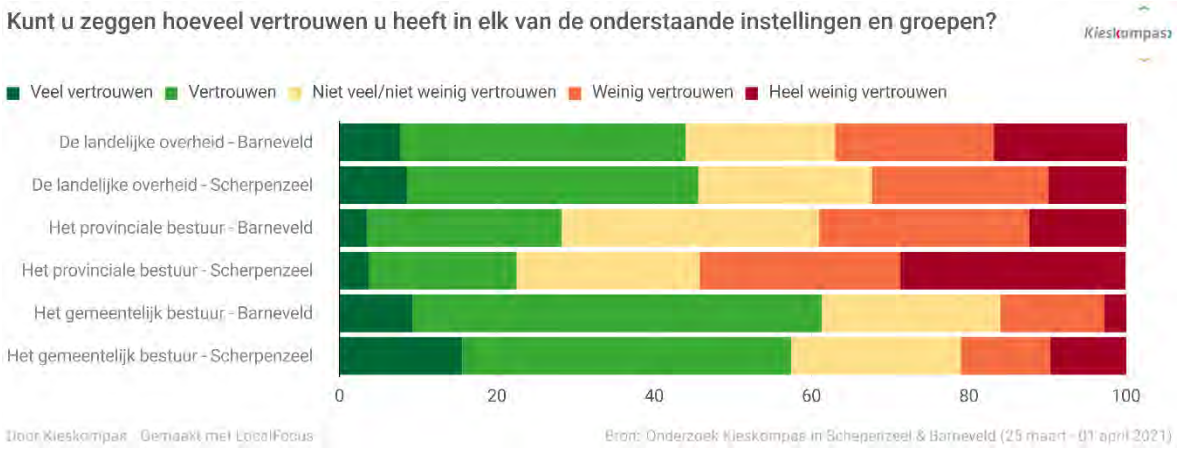
3. Belangrijke verklarende factoren

Om beter inzicht te krijgen in de motivatie achter bepaalde standpunten, werden net zoals bij het vorige onderzoek (Kieskompas december 2020) een aantal vragen gesteld over verklarende factoren. Voornamelijk vertrouwen in bestuur bleek sterk samen te hangen met wat men vindt van de samenvoeging en het herindelingsontwerp. Ook verbondenheid, voornamelijk met mensen uit de nabije omgeving, vertoonde samenhang met de mening van respondenten, al was deze minder uitgesproken dan voor vertrouwen in bestuur.

Institutioneel vertrouwen en verbondenheid zijn verklarende factoren: dit betekent dat de mening van een inwoner over de samenvoeging en het herindelingsontwerp deels verklaard kan worden door hoeveel vertrouwen men heeft in het bestuur en hoe verbonden men zich voelt met de omgeving. Het zijn echter geen oorzakelijke factoren, enkel een verband.

3.1 Vertrouwen in bestuur

De inwoners van Barneveld en Scherpenzeel werd gevraagd in welke mate ze vertrouwen hebben in verschillende instituties, zoals de landelijke overheid, het provinciale bestuur, en het gemeentelijk bestuur. De figuur hieronder toont aan dat zowel in Scherpenzeel als Barneveld minder dan drie op de tien (veel) vertrouwen heeft in het *provinciale bestuur*. In Barneveld heeft een even grote groep van drie op tien (heel) weinig vertrouwen in het *provinciale bestuur*, maar in Scherpenzeel is dit meer dan de helft. Het *gemeentelijk bestuur* van Barneveld wekt veel vertrouwen: zes op tien Barnevelders geeft aan (veel) vertrouwen te hebben, en slechts een kleine minderheid heeft (heel) weinig vertrouwen. In Scherpenzeel heeft iets minder dan zes op tien (veel) vertrouwen in het gemeentelijk bestuur, en twee op tien heeft (heel) weinig vertrouwen. Het vertrouwen in de *landelijke overheid* loopt net zoals het vertrouwen in het *provinciale bestuur* en *gemeentelijke bestuur* gelijk: in beide gemeenten geeft iets minder dan de helft aan (veel) vertrouwen te hebben, en iets minder dan vier op tien heeft (heel) weinig vertrouwen.

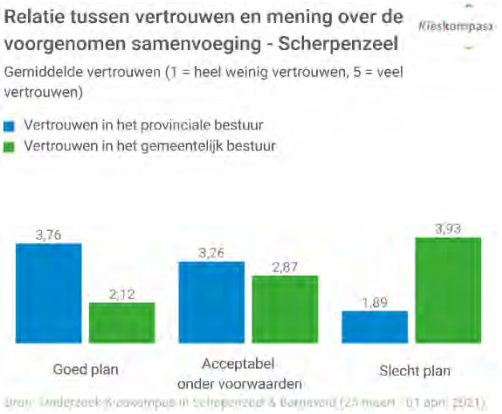

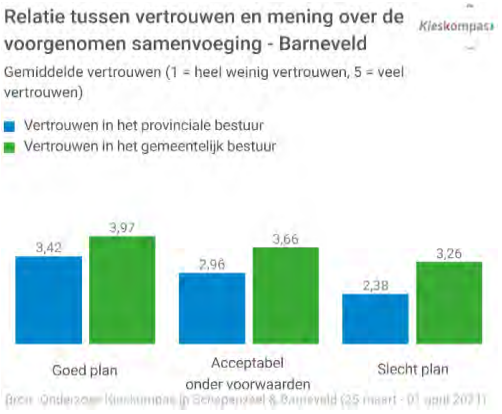
Net zoals vorige keer zien we dat wantrouwen in zowel het gemeentelijke als het provinciale bestuur meer uitgesproken is in Scherpenzeel. Een opvallende bevinding die niet uit deze grafiek is af te lezen, is het verband tussen vertrouwen in bestuur op beide niveaus. In Barneveld is dit een positief verband: wie meer vertrouwen heeft in het ene, heeft ook meer vertrouwen in het ander. In Scherpenzeel is het verband echter negatief: wie meer vertrouwen heeft in het provinciaal bestuur, heeft minder vertrouwen in het gemeentelijk bestuur, en vice versa. Ook dit verband kwam uit ons eerder onderzoek naar voren.

Vertrouwen als verklarende factor

Zowel vertrouwen in het gemeentelijk bestuur als vertrouwen in het provinciale bestuur vertoont een zeer sterke samenhang met hoe Scherpenzelers tegenover de samenvoeging staan, maar met een omgekeerd effect. Scherpenzelers die de voorgenomen samenvoeging een goed plan vinden, hebben gemiddeld meer vertrouwen in het provinciale bestuur, en minder in het gemeentelijk bestuur. Scherpenzelers die de samenvoeging een slecht plan vinden, hebben juist gemiddeld weinig vertrouwen in het provinciaal bestuur, en veel vertrouwen in het gemeentelijk bestuur.

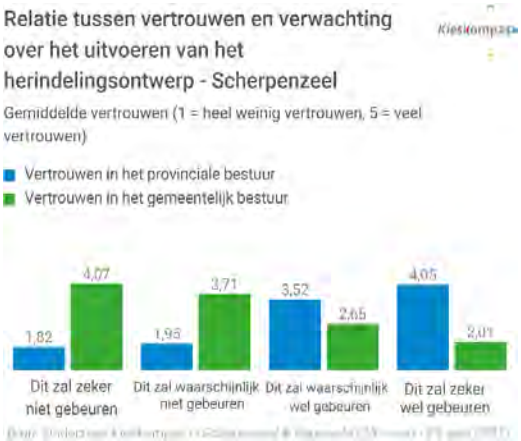
Ook voor inwoners van Barneveld is er een samenhang tussen vertrouwen in bestuur en hoe men denkt over de samenvoeging, maar deze samenhang is minder uitgesproken. Daarnaast gaat het vertrouwen in het provinciale en het gemeentelijk bestuur hand in hand: Barnevelders die de samenvoeging een goed plan vinden, hebben vertrouwen in beide. Barnevelders die de samenvoeging een slecht plan vinden, hebben minder vertrouwen in zowel het provinciale als het gemeentelijk bestuur.

Vertrouwen in het provinciale en gemeentelijk bestuur speelt ook een rol in hoeverre Scherpenzelers verwachten dat het herindelingsontwerp zal worden uitgevoerd. Meer vertrouwen in het provinciale bestuur is gerelateerd aan een hogere verwachting. Ondanks dat de uitvoering van het herindelingsontwerp uiteindelijk in de handen zal liggen van het nieuwe gemeentelijk bestuur, is meer vertrouwen in het huidige gemeentelijk bestuur gerelateerd aan een lagere verwachting.

In Barneveld is het verband tussen vertrouwen en de verwachting dat het herindelingsontwerp tot stand komt minder sterk. Inwoners van de gemeente Barneveld die verwachten dat het herindelingsontwerp waarschijnlijk of zeker zal uitgevoerd worden, hebben gemiddeld hoger vertrouwen in zowel het provinciale en gemeentelijk bestuur, dan Barnevelders met lagere verwachtingen.

3.2 Verbondenheid

Een tweede verklarende factor is verbondenheid. Inwoners werden gevraagd hoe verbonden ze zich voelen met mensen uit hun directe en verdere omgeving. Er was een sterke samenhang tussen hoe verbonden men zich voelt met mensen in hun straat, buurt, dorp, en gemeente. De antwoorden op deze vragen werden samengenomen tot een totaalscore, die voorstelt hoe verbonden men zich voelt met hun directe omgeving.

Verbondenheid als verklarende factor

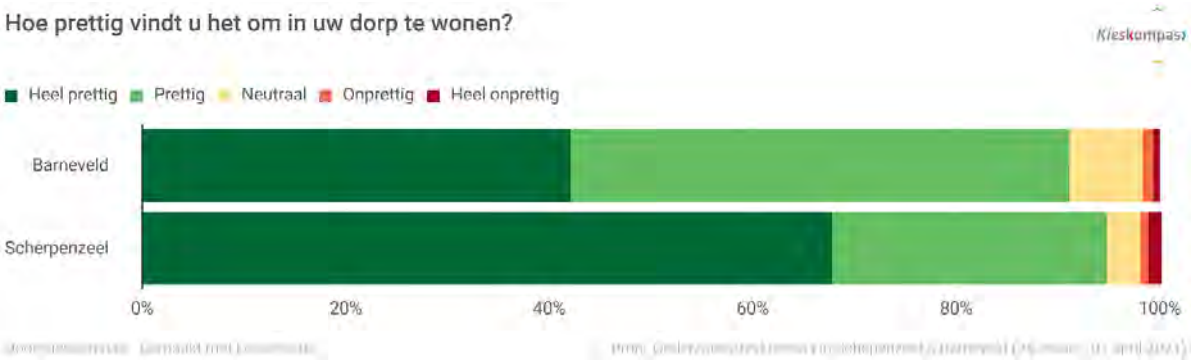
Hoe verbonden Scherpenzelers zich voelen met mensen in hun directe omgeving, staat in verband tot hoe ze denken over de samenvoeging en het herindelingsontwerp. Hoe meer verbonden een inwoner van Scherpenzeel zich voelt met de directe omgeving, hoe vaker deze inwoner de samenvoeging een slecht plan vindt, zowel vóór als ná de uitgangspunten van het herindelingsontwerp te hebben gelezen. Daarnaast verwachten Scherpenzelers die zich meer verbonden voelen met mensen in hun direct omgeving minder vaak dat het herindelingsontwerp echt tot stand zal komen. Voor inwoners van de gemeente Barneveld was er geen verband tussen hoe verbonden men zich voelt, en hun mening over de samenvoeging of het herindelingsontwerp.

4. Context bij de uitkomsten

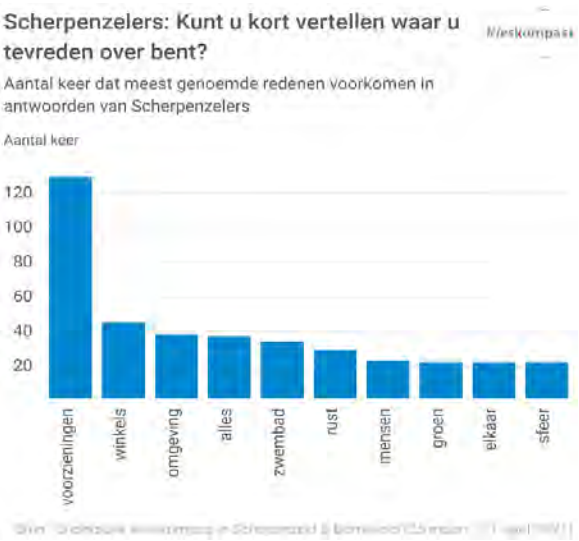
In het onderzoek werden ook vragen gesteld naar wat Scherpenzelers en Barnevelders belangrijk vinden in hun gemeente, welke emoties de samenvoeging bij hen oproept, en waar ze zich zorgen over maken. De resultaten uit dit hoofdstuk schetsen de ruimere context bij de eerder gerapporteerde uitkomsten over hoe inwoners denken over het herindelingsontwerp en de voorgenomen samenvoeging.

4.1 Prioriteiten bij toekomst gemeente

Over het algemeen vinden de inwoners van Scherpenzeel en de gemeente Barneveld het (heel) prettig om in hun dorp te wonen: meer dan negen op tien geeft dit aan.

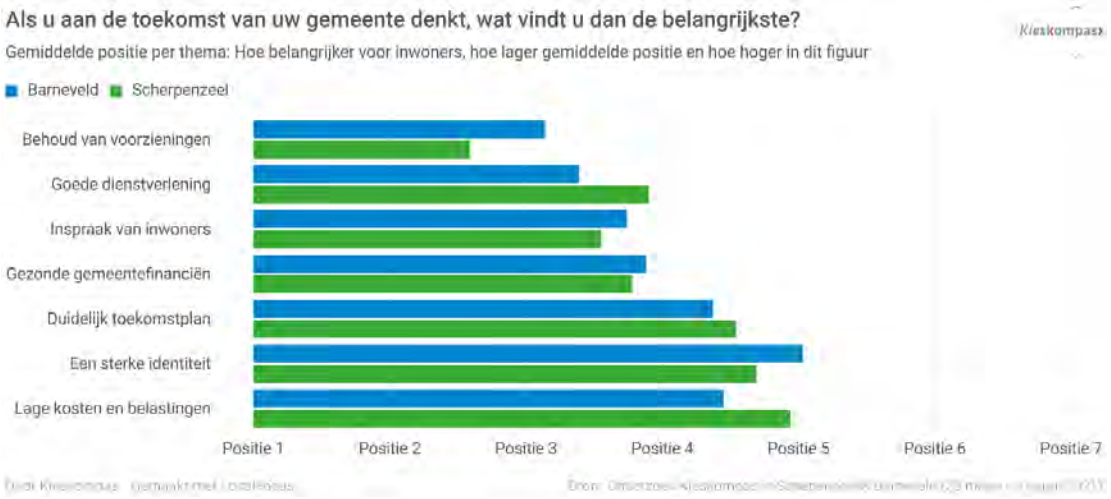
Respondenten die aangaven het (heel) prettig te vinden om in hun dorp te wonen werden gevraagd om te vertellen waar ze precies tevreden over zijn. In beide gemeenten wordt het woord *voorzieningen* het meeste genoemd, gevolgd door *winkels*. Ook *omgeving*, *groen*, *rust*, *mensen*, *sfeer*, en *elkaar* komen ongeveer even vaak voor. Inwoners van de gemeente Barneveld gebruiken vaker *natuur* en *ruimte* in hun antwoorden, terwijl voor Scherpenzelers ook nog het zwembad belangrijk is. Over het algemeen gebruiken inwoners van beide gemeenten dus vergelijkbare termen om te beschrijven waarom ze (heel) tevreden zijn over hun dorp.

Net als bij het vorige onderzoek is inwoners gevraagd om over de toekomst van hun dorp na te denken en zeven thema's te rangschikken, waarbij de belangrijkste bovenaan geplaatst moest worden en de minst belangrijke onderaan. In de onderstaande figuur staat de gemiddelde positie van de verschillende

thema's. De thema's die door inwoners het belangrijkste gevonden werden (en dus juist een laag gemiddelde hebben) staan bovenaan in het onderstaande figuur. Net zoals bij het vorige onderzoek, zijn er slechts kleine verschillen te zien tussen de prioriteiten van Scherpenzelers en inwoners van de gemeente Barneveld. *Lage kosten en belastingen* hebben gemiddeld genomen de laagste prioriteit voor Scherpenzelers, in Barneveld scoort *Een sterke identiteit* het laagst. Voor beide gemeenten zijn een *duidelijk toekomstplan, sterke identiteit* en *lage kosten en belastingen* minder belangrijk dan *goede dienstverlening, inspraak van inwoners,* en *gezonde gemeentefinanciën.* Zowel Scherpenzelers als Barnevelders zetten het *behoud van voorzieningen* op plaats één, al is het verschil met andere thema's voor inwoners van Scherpenzeel groter.

4.2 Zorgen en verwachtingen bij voorgenomen samenvoeging

Aan het begin van het onderzoek werd de inwoners van Scherpenzeel en Barneveld een aantal stellingen voorgelegd over een samenvoeging.

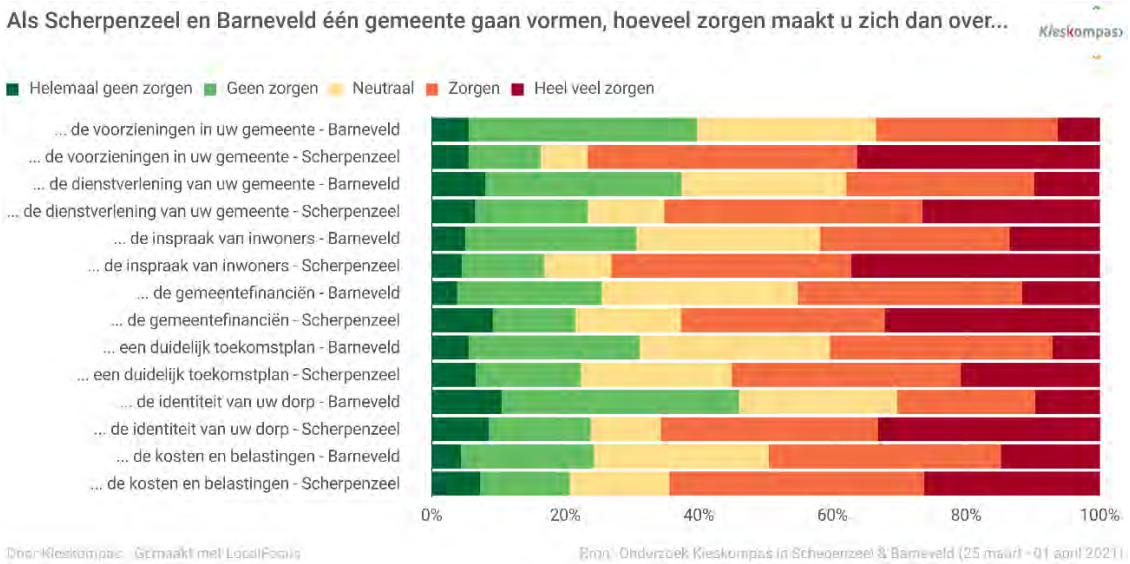
Effect van samenvoeging

De helft van de Scherpenzelers denkt dat ze zich *bij een samenvoeging minder verbonden zullen voelen met hun dorp*, zeven op tien denkt dat ze zich *minder verbonden zullen voelen met de nieuwe gemeente*. In Barneveld is dit een minderheid van twee op tien en vier op tien. Voor bijna zes op tien Barnevelders is *een samenvoeging acceptabel als er geen grote veranderingen plaatsvinden in hun dorp*, terwijl dit voor Scherpenzeel maar iets meer dan drie op de tien is.

› Zorgen vanwege de samenvoeging

Er is een duidelijk verschil tussen inwoners van de gemeente Barneveld en Scherpenzelers als het aankomt op hoeveel zorgen ze zich maken wanneer hun gemeenten zouden samenvoegen. Inwoners van Scherpenzeel maken zich over alle thema's (heel veel) zorgen, terwijl Barnevelders zich vooral (heel veel) zorgen lijken te maken over *de kosten en belastingen*. De meeste zorgen maken inwoners van Scherpenzeel zich over *voorzieningen* en de *inspraak van inwoners*, de twee thema's die Scherpenzelers het belangrijkste vinden als ze denken aan de toekomst van hun gemeente.

› Consequenties van samenvoeging

De zorgen van Scherpenzelers gaan hand in hand met hun verwachtingen als Scherpenzeel en Barneveld één gemeente gaan vormen. Zo denkt bij elk thema een meerderheid van de Scherpenzelers dat het bij een samenvoeging slechter zal worden, met uitzondering van de woonomgeving en de economische ontwikkeling. Het merendeel van inwoners van Barneveld verwacht dat alles hetzelfde zal blijven, alleen over de *financiële situatie van de gemeente* en *betaalbaarheid van de lokale lasten* denkt vier op de tien inwoners van Barneveld dat deze erop achteruit zullen gaan.

